

Naslov originala

Nelson DeMille NIGHT FALL

Za Sendi

najzad...

Piščeva napomena

Ovo delo je plod mašte podstaknute činjenicama - padom aviona na letu broj 800 kompanije TVA, koji se odigrao pored Long Ajlanda u Njujorku, 17. jula 1996.

Likovi u ovom romanu su izmišljeni, mada postoje neznatne sličnosti s postojećim osobama.

Događaji od 17. jula 1996. koje opisujem u knjizi i istraga pada aviona zasnivaju se na objavljenim svedočenjima, iako postoje protivrečne teorije koje ukazuju na daleko zloslutnije uzroke ove tragedije. Pokušao sam da prikažem sve protivrečne strane i da budem tačan u pogledu izveštaja očevidaca, naučno-istražnih tragova i pojedinosti dalje istrage. Ipak, dramatično sam iskoristio književničku slobodu u slučajevima postojanja međusobno sukobljenih dokaza.

Ova knjiga napisana je u spomen na putnike i posadu leta broj 800 kompanije TVA koji su izgubili živote 17. jula 1996. uveče, njihovim porodicama i voljenima, kao i stotinama ljudi koji su učestvovali u spasavanju, pronalaženju i daljim istragama uzroka ove nesreće.

PRVA KNJIGA

17. jul 1996.

LONG AJLEND, NJUJORK

Jer ovo mora zauvek biti

Tajna skrivena od tuđih očiju,

I znaćemo je samo ja i ti.

Luis Karol, *Alisa u zemlji čuda*

PRVO POGLAVLJE

Bad Mičel je vozio svoj ford eksplorer Putem dina. Ispred sebe video je tablu s natpisom: OKRUŽNI PARK PLAŽA KAPSOGI - OTVOREN OD ZORE DO SUTONA. Bio je suton, ali Bad se provezao na prazan parking; sa suprotnog kraja parkinga protezala se široka prirodna staza, delimično zatvorena pomičnom ogradom. Na tabli je pisalo ZABRANJENO ZA VOZILA.

Obratio se ženi pored sebe. „Jesi li sigurna da ovo želiš?”

Džil Vinslou je odgovorila: „Da. Uzbudljivo je.”

Bad neveselo klimnu glavom. Obišao je ogradu i nastavio po peskovitoj stazi obrubljenoj visokim dinama obraslim travom.

Vanbračni seks trebalo bi da je dovoljno uzbudljiv za njih oboje, mislio je, ali Džil je smatrala drugačije. Za nju je varanje muža imalo smisla samo ako su seks, romantika i uzbuđenje bolji nego kod kuće. Njega je palilo to što krši zabranu seksa s tuđom ženom.

Negde u vreme svog četrdesetog rođendana Bad Mičel došao je do zapanjujućeg zaključka da se žene međusobno razlikuju. Sada, pet godina kasnije, posle dve godine ove pustolovine, shvatio je da Džiline i njegove maštarije nemaju mnogo zajedničkog. Ipak, Džil Vinslou bila je lepa i voljna; što je najvažnije, bila je tuđa žena, a Bad je želeo da tako i ostane. Za njega je siguran seks značio seks s udatom ženom.

Dodatno uzbuđenje Badu je pružala činjenica da se njegova žena Arlen kreće u istim društvenim krugovima kao i Džil i njen muž Mark. Kad bi se njih četvoro sreli na nekom društvenom skupu, Bad je osećao nešto potpuno suprotno od nelagode i griže savesti; osećao se sjajno, njegov ego nije znao za

granice, i uživao je u tajnom saznanju da je video svaki milimetar prelepog nagog tela Džil Vinslou.

Naravno, nije to bila *tolika* tajna, inače ne bi bilo toliko zanimljivo. Kad su započinjali vezu mnogo su strepeli da ne budu uhvaćeni, pa su se jedno drugom zakleli da neće nikome reći. Od onda su oboje nagoveštavali da su morali da se povere najbližim prijateljima, isključivo u svrhu obezbeđivanja izgovora za odsustvovanje od kuće i domaćeg ognjišta. Bad se stalno pitao koja od njenih prijateljica zna, i na zabavama se zabavljao nagađajući.

Dovezli su se svako svojim autom od svojih kuća na Zlatnoj obali Long Ajlenda, sedamdesetak kilometara od Vesthemptona. Džil je ostavila kola na seoskom parkingu, gde su se sastali, a onda su se zajedno odvezli u hotel Badovim eksplorierom. U hotelu ju je Bad upitao kakav joj je izgovor; u odgovor je dobio jednu reč, pa ju je upitao ponovo.

„Večeram s prijateljicom koja ima kuću u Ist Hemptonu. Sutra idemo u kupovinu.“ Dodala je: „Ovaj deo je istinit, pošto ti sutra ujutru moraš kući.“

„Prijateljica nema ništa protiv?“

Ona ljutito uzdahnu. „Sve je u redu. Ne brini za to.“

„U redu.“ Bad je zapazio da ona njega nikad ne pita za izgovore, kao da je bolje da što manje zna. Bez pitanja joj je rekao: „Ja sam na dubinskom ribolovu s drugarom. U okeanu je loš signal za mobilne telefone.“

Džil slegnu ramenima.

Bad Mičel je shvatao da njih dvoje na neki način vole svoje pomalo dosadne supružnike, svoju decu i svoj udobni život više srednje klase. Vole i jedno drugo, ili bar tako tvrde, ali ne dovoljno da bi sve odbacili i sedam dana nedeljno provodili zajedno. Tri-četiri puta mesečno činilo se sasvim dovoljno.

Staza se završavala u peščanoj dini i Bad je zaustavio kola.

Džil reče: „Vozi na plažu.“

Skrenuo je s peščane staze ka okeanu.

Eksplorer se spuštao lakom nizbrdicom kroz žbunje i obalsku travu obilazeći visoku dinu. Bad je stao s druge strane dine, tako da se auto ne vidi sa staze. Časovnik na komandnoj tabli pokazivao je 7:22.

Sunce je zalazilo za Atlantik, gladak kao staklo, primetio je. Nebo je bilo potpuno vedro izuzev nekoliko raštrkanih oblaka.

Rekao je Džil: „Lepo večer.“

Ona je otvorila vrata i izašla. Bad je ugasio motor i krenuo za njom.

Razgledali su plažu; beli pesak pružao se oko njih i nestajao u okeanu pedesetak metara dalje. Voda je svetlucala zlatnim iskrama zalazećeg sunca, a laki kopneni povetarac slao je šuštave talasiće u dine.

Bad se osvrnuo oko sebe da vidi ima li još koga. Autoput je bio njihov jedini izlaz s ovog ostrvceta nastalog delovanjem vode, vetra i peska; video je nekoliko automobila kako odlaze s plaže i kreću ka Vesthemptonu, ali nijedan da dolazi ka njima.

Usko ostrvo završavalo se stotinak metara zapadno, u zatonu Moričis, a s druge strane zatona video je ivicu Okružnog parka Smit point na Vatrenom ostrvu.

Bila je središta, pa su se vikendaši vratili iz Hemptona u grad, a ono malo preostalih pijuckalo je koktele. Osim toga, vozila bi trebalo da se zaustavljaju oko kilometar dalje. Bad reče: „Mislim da je plaža samo naša.“

„To sam ti i kazala.“

Džil je obišla auto i otvorila prtljažnik. Bad joj je pomogao da izvade stvari - čebe, ručni hladnjak, video-kameru i tronožac.

Našli su skrivenu udolinu između dve travom obrasle dine; Džil je prostrla čebe i spustila hladnjak, a Bad je namestio tronožac i kameru. Skinuo je poklopac, prineo oko sočivu i usmerio kameru na Džil koja je, bosonoga i

prekrštenih nogu, sedela na ćebet. Poslednji odblesci crvenog sunca obasjavali su prizor. Bad je prilagodio zum i pritisnuo dugme za snimanje.

Seo je pored Džil dok je otvarala bocu belog vina. Izvadio je dve čaše iz hladnjaka, pa im ona usu.

Kucnuli su se i Bad je rekao: „Za letnje večeri, za nas, zajedno." Popili su i poljubili se.

Oboje su bili svesni da kamera snima i zvuk i sliku, pa su bili pomalo ukočeni. Džil je probila led rekavši: „Pa, dolaziš li često ovamo?"

Bad se osmehnuo i odgovorio: „Ovo mi je prvi put. A ti?"

Nasmešili su se jedno drugom i tišina je postala gotovo neprijatna. Badu se nije dopadalo što kamera zuri u njih, ali shvatao je buduću prednost, kad se vrate u hotelsku sobu u Vesthemptonu i puste snimak dok budu vodili ljubav u postelji. Možda ovo i nije tako loša ideja.

Popili su još vina. Svesna da svetlost bleedi, Džil se dala na posao. Spustila je čašu u hladnjak, ustala i skinula pletenu majicu.

Bad je ustao i svukao košulju.

Džil je raskopčala svetlosmeđi šorts, smakla ga i odbacila nogom. Stajala je tako trenutak-dva, u grudnjaku i gaćicama, dok se Bad svlačio, a onda je skinula grudnjak i smakla gaćice. Okrenula se kameri, podigla ruke, zanjihala bokovima dva-tri puta, rekla: „Ta-daaa!", i poklonila se kameri.

Zagrlili su se i poljubili, a onda počeli onako nagi da se miluju.

Džil je smestila Bada u kadar kamere, zatim se osvrnula i rekla u sočivo: „Pušenje, prvi put." Kleknula je i započela oralni seks.

Bad se vrlo uzбудio, a kolena su mu omlitavila. Nije znao šta će s rukama, pa joj je spustio dlanove na glavu i provukao joj prste kroz pravu smeđu kosu.

Usiljeno se osmehnuo, svestan da kamera beleži njegov izraz, a želeo je da izgleda srećno kad posle budu gledali snimak. Zapravo, osećao se nekako budalasto i nelagodno.

On je umeo da pusti jezik u mešovitom društvu, dok je ona bila ćutljiva; govorila je tiho, uz retke osmehe i dosetke. Ipak, u krevetu ga je i dalje zapanjivala njena seksualna luckastost.

Osetila je da će on svršiti, pa se odmakla i rekla: „To je to. Scena druga. Vino, molim.”

Bad je izvadio bocu.

Legla je na leđa, podigla noge i rekla: „Degustacija supruge.” Raširila je noge i naredila: „Sipaj!”

Bad joj je kleknuo između nogu i iskrenuo bocu, a onda je, bez daljih rediteljskih uputstava, zario jezik u nju.

Džil je teško disala, ali je uspeła da kaže: „Nadam se da si dobro namestio kameru.”

Bad se uspravio da udahne i pogledao kameru. „U redu je.”

Uzela je bocu i prosula ostatak vina po sebi. „Liži.”

Lizao je vino s njenog čvrstog stomaka i grudi; jezikom joj je dodirnuo bradavice.

Posle minut-dva uspravila se i rekla: „Sva sam lepljiva. Hajdemo u vodu.”

Bad je ustao i odvratio: „Mislim da treba da pođemo. Istuširaćemo se u hotelu.”

Nije ga slušala; popela se na vrh dine i pogledala okean. „Hajde. Namesti kameru ovde pa idemo da se kupamo.”

Bad nije želeo da se raspravlja, pa je brzo otišao do kamere, zaustavio je, a onda poneo zajedno s tronošcem na vrh dine i zario nožice postolja u pesak.

Pogledao je pesak, okean i nebo. Na horizontu su još sijali zraci umirućeg sunca, ali nebo i voda postali su tamnoplavi i purpurni. Visoko iznad sebe video je prve zvezde i zapazio trepćuća svetla aviona, a na udaljenom horizontu veliki brod. Povetarac se pojačao i hladio mu znojavo nago telo.

Džil je pogledala kroz sočivo i uključila noćno snimanje, zatim namestila autofokus na beskrajno i raširila. Pritisnula je dugme za snimanje i rekla: „Ovo je prelepo.“

Bad odgovori: „Možda ne bi trebalo da silazimo na plažu goli. Možda još ima ljudi.“

„Pa šta? Ako ih ne poznajemo, onda nije važno.“

„Da, ali hajde da nešto obučemo...“

„Živi opasno, Bade!“

Zakoračila je s dine i spustila se klizeći i skakućući na plažu.

Bad ju je posmatrao; divio se njenom savršenom nagom telu dok je trčala u vodu.

Okrenula se ka njemu i doviknula: „Hajde!“

Potrčao je niz dinu, pa preko ravne plaže. Osećao se budalasto što trči go, a stvarčica mu mlatara na vetru.

Stigao ju je na ivici vode; okrenula ga je prema kameri na dini. Mahnula je i viknula: „Bad i Džil plivaju s ajkulama!“ Uzela ga je za ruku pa su ušljapkali u mirni okean.

Prvobitni šok od hladne vode zamenilo je prijatno osećanje očišćenja. Stali su kad im je slana voda doprla do bokova, a onda su jedno drugom oprali grudi i leđa.

Džil je gledala okean. „Ovo je čarobno.“

Bad je stao uz nju i zagledali su se zajedno napred, začarani staklastim morem i ogromnim ljubičastim nebom pred sobom.

Desno od njih Bad je primetio namigivanje avionskih svetala, petnaestak kilometara od Vatrene ostrva, na visini od možda tri hiljade metara. Gledao je avion kako im se primiče; poslednji zraci sunca odbijali su se od krila. Ostavljao je četiri bela traga po nebu, i Bad je pretpostavio da je poleteo s aerodroma *Kenedi*, oko sto kilometara zapadno od njih, i da leti za Evropu. Trenutak je iziskivao romantiku, pa je rekao. „Voleo bih da sam s tobom u avionu za Pariz ili Rim.“

Džil se nasmejala. „Uspaničiš se kad provedeš sat vremena u motelu. Kako bi objasnio Pariz ili Rim?“

Bad se ozlojedio i rekao: „Ja ne *paničim*. Ja sam *oprezan*. Za tvoje dobro.“ Dodao je: „Hajdemo.“

„Još malo.“ Zgrabila ga je za zadnjicu i rekla: „Ova traka će spaliti televizor.“

Bad je još bio ljut, pa nije odgovorio.

Uhvatila ga je za penis i rekla: „Ovde ćemo.“

„Ovaj...“ Pogledao je levo i desno po plaži, a onda se okrenuo prema kameri na peščanoj dini, uperenoj u njih.

„Hajde. Dok neko nije došao. Kao u filmu *Odavde do večnosti*.“

Imao je milion dobrih razloga zašto ne treba da vode ljubav na plaži, ali Džil je čvrsto stezala jedini razlog zašto treba.

Uzela ga je za ruke i povela ga do same obale, gde su blagi talasi lizali mokri pesak.

„Lezi“, rekla mu je.

Bad je legao na pesak; more mu je zapljuskivalo telo.

Džil je legla preko njega. Vodili su ljubav polako i ritmično, kako ona voli; sama je, u svom tempu, obavljala veći deo posla.

Bad nije mogao sasvim da se usredsredi, ometali su ga talasi po licu i strepnja što su tako izloženi na plaži. Ali kroz minut-dva svet se skupio u prostor između njihovih nogu. Ne bi primetio ni da je cunami divljao iznad njih.

Minut kasnije ona je svršila, a on se ispraznio u nju.

Ležala je na njemu zadihana nekoliko trenutaka, a onda ga je objahala kolenima i uspravila se. Zaustila je da nešto kaže, a onda začutala u pola rečenice i zagledala se u okean. „Šta...?”

On je brzo seo i pogledao vodu preko svog desnog ramena.

Nešto se dizalo iz vode. Trebalo mu je dve-tri sekunde da razazna blistavu crvenkastonarandžastu vatrenu traku praćenu perjanicom belog dima. „Šta, do đavola...?” Ličilo je na raketu zaostalu od vatrometa za Dan nezavisnosti, ali bilo je veliko, preveliko - i dolazilo je iz mora.

Gledali su kako vatrena traka brzo uzleće i ubrzava ka nebu. Činilo se da ide u cikcak, pa zatim skreće.

Odjednom se na nebu pojavio bljesak, a za njim ogromna vatrena lopta. Ustali su i skamenjeno zurili dok su parčad zapaljenog krša padala kao kiša iz tačke eksplozije. Oko pola minuta kasnije uzastopni zvuci dveju eksplozija dovaljali su se preko okeana i ispunili prostor oko njih, od čega su se nagoniski trgnuli. Zatim se spustila tišina.

Činilo im se da je velika vatrena lopta dugo lebdela u vazduhu; zatim je poletela naniže i raspala se u dva ili tri vatrena komada koji su padali različitom brzinom.

Minut kasnije nebo je bilo čisto, osim crnog i belog dima, osvetljeno odozdo sjajem vatri što su plamtele na površini okeana kilometrima daleko.

Bad je zurio u vatreni horizont, onda je pogledao u nebo, pa ponovo u vodu. Srce mu je ludački tuklo.

Džil prošaputa: „O, bože moj... šta...?”

Bad je nepomično stajao, ne shvatajući sasvim šta je video, ali duboko u sebi je osećao da je to nešto užasno. Zatim je pomislio da je eksplozija bila dovoljno velika i glasna da dozove ljude na plažu. Uhvatio je Džil za ruku i rekao: „Idemo odavde. Brzo.”

Okrenuli su se i pretrčali pedesetak metara plaže, a zatim pojurili uz dinu. Bad je zgrabio kameru i tronožac dok se Džil spuštala niz drugu stranu. Jurnuo je za njom vičući: „Oblači se! Oblači se!” Oboje su se brzo obukli i pojurili ka autu. Bad je nosio kameru, a Džil tronožac; čebe i hladnjak su ostavili.

Bacili su opremu na zadnje sedište i seli napred. Bad je uključio motor i ubacio menjač u brzinu. Oboje su teško disali. Bad nije uključio farove. Točkovi su proklizavali dok je vozio unazad do staze i oštro skretao udesno. Pažljivo je prešao mračnu prirodnu stazu, zatim parking, pa izašao na autoput, gde je upalio farove i ubrzao.

Oboje su ćutali.

Policijska kola pojavila su se iz suprotnog pravca i projurila pored njih.

Pet minuta kasnije spazili su svetla Vesthemptonu s druge strane zaliva. Džil reče. „Bade, mislim da je onaj avion eksplodirao.”

„Možda... možda je to bila samo velika raketa lansirana s broda.” Dodao je: „Eksplodirala je... znaš... vatromet.”

„Rakete za vatromet nisu takve. Rakete za vatromet ne gore na vodi.” Pogledala ga je iskosa i dodala: „Nešto veliko eksplodiralo je u vazduhu i srušilo se u okean. To je bio avion.”

Bad nije odgovorio.

Džil reče: „Možda bi trebalo da se vratimo.”

„Zašto?”

„Možda su... ljudi... iskočili. Imaju prsluke za spasavanje, čamce. Možda možemo da pomognemo.”

Bad odmahnu glavom. „Ono se prosto raspalo. Sigurno na nekoliko kilometara visine." Dodao je: „Pajkani su već tamo. Mi im ne trebamo."

Džil nije odgovorila.

Bad je skrenuo na most prema selu Vesthempton Bič. Bili su na pet minuta od hotela.

Džil se duboko zamislila, a onda rekla: „Onaj mlaz svetla - to je bila raketa. Projektil."

Bad nije odgovorio.

Nastavila je: „Izgleda da je projektil ispaljen s vode i da je pogodio avion."

„Pa... sigurno ćemo čuti u vestima."

Džil se osvrnula i videla da je kamera još uključena i da snima njihov razgovor.

Posegnula je i dohvatila kameru. Premotala je traku, uključila emitovanje i pogledala u monitor premotavajući ubrzano napred.

Bad je pogleda, ali ne reče ništa.

Pritisnula je pauzu i rekla: „Videla sam. Sve smo snimili." Premotala je traku napred zatim nazad nekoliko puta. Rekla je: „Bade... zaustavi i pogledaj ovo."

Nastavio je da vozi.

Spustila je kameru i rekla: „Sve smo snimili na traku. Raketu, eksploziju, komade kako padaju."

„Je li? I šta još ima tamo?"

„Mi."

„Tako je. Izbriši to."

„Neću."

„Džil, izbriši traku."

„U redu... ali prvo ćemo da je pogledamo u hotelskoj sobi. Onda ćemo je izbrisati.”

„Neću da gledam. Izbriši. Sada.”

„Bade, ovo je možda... dokaz. Neko ovo mora da vidi.”

„Jesi li poludela? Niko ne mora da nas gleda kako se tucamo na snimku.”

Nije odgovorila.

Bad je potapša po ruci. „U redu, pušćemo traku u sobi. Zatim ćemo pogledati šta ima na vestima, i onda ćemo odlučiti šta ćemo. Važi?”

Džil klimnu glavom.

Bad kriomice pogleda kameru koju je stezala. Znao je da je Džil Vinslou od onih ljudi koji bi na kraju postupili ispravno i predali traku vlastima bez obzira na štetu po sebe. Na štetu po njega ne bi ni pomislila. Ipak, mislio je da će se prizvati pameti kad vidi koliko je snimak rečit. Ako ne, možda će morati da je primora.

Rekao je: „Znaš, ono... kako se ono zove? Crna kutija. Snimak leta. Kad je nađu, znaće više o tome šta se desilo s avionom nego mi, a i od onog što traka pokazuje. Snimak leta. To je bolje od video-snimka.”

Nije odgovorila.

Parkirao se ispred hotela *Bejvju*. Rekao je: „Mi čak ni ne znamo da je to bio avion. Da vidimo šta kažu u vestima.”

Izašla je iz auta i krenula prema hotelu stežući kameru u ruci.

Bad je ugasio motor i pošao za njom. Pomislio je: „Neću da se srušim i izgorim kao taj avion.”

DRUGA KNJIGA

Pet godina kasnije

LONG AJLEND, NJUJORK

Zavera nije teorija,
zavera je zločin.

DRUGO POGLAVLJE

Svi vole tajne. Osim pajkana. Za pajkane tajne, ako ostanu tajne, predstavljaju prepreke za napredovanje.

Ko je ubio Kenedija? Ko je oteo Lindbergovu bebu? Zašto me je prva žena ostavila? Nemam pojma. To nisu bili moji slučajevi.

Ja sam Džon Kori, bivši detektiv za ubistva njujorške policije. Sada radim u Federalnoj antiterorističkoj jedinici. To se može opisati samo kao drugi čin moje životne jednočinke.

Evo još jedne tajne. Šta se dogodilo s avionom TVA na letu 800? Ni to nije bio moj slučaj, ali moja druga žena radila je na njemu 1996. kada je boing 747 kompanije TVA, na letu broj 800 za Pariz, sa 230 putnika i članova posade, eksplodirao blizu obale Atlantika, pored Long Ajlanda, i poslao svih 230 duša u smrt.

Moja druga žena zove se Kejt Mejfild. Ona je agent FBI-ja i takođe radi za ATTF. Tu smo se i sreli. Malo ljudi može da kaže da se upoznao i zbližilo zahvaljujući arapskom teroristi.

Vozio sam svoj politički nekorektni džip grand široki, trošeći benzin kao vodu, Longajlendskim autoputem u pravcu istoka. Pored mene je sedela moja već spomenuta druga i, nadam se, poslednja žena Kejt Mejfild, koja je iz profesionalnih razloga zadržala svoje devojačko prezime. Iz istih profesionalnih razloga ponudila mi je da uzmem njeno prezime, pošto je moje ozloglašeno u ATTF.

Živimo na Menhetnu, u Istočnoj 72. ulici. U stanu u kom sam živeo s prvom ženom, Robin. Kejt je, kao i Robin, pravica, što bi nekog drugog čoveka

i njegovog psihijatra podstaklo da analiziraju tu ljubav/mržnju koju osećam prema pravnicama i zakonu uopšte, i sve zamršene manifestacije tog osećanja. Ja to zovem podudarnošću. Moji prijatelji kažu da volim da tucam advokate. Kako god.

„Hvala ti što ideš sa mnom“, reče Kejt. „Neće biti prijatno.“

„Nema na čemu.“ Tog toplog sunčanog julskog dana vozili smo se na plažu, ali nećemo se sunčati ni kupati. Zapravo smo išli na službu u znak sećanja na žrtve leta broj 800. Ta služba održava se svake godine 17. jula, na godišnjicu nesreće, i ovo će biti peti put. Nikad nisam bio na toj službi, a nisam imao ni razloga da prisustvujem. Ali, kao što sam rekao, Kejt je radila na tom slučaju i zato je, po sopstvenim rečima, prisustvovala svake godine. Palo mi je na pamet da je na slučaju radilo preko pet stotina pripadnika raznih službi za sprovođenje zakona. Bio sam siguran da ne idu na službu svake godine, ako su ijednom i bili. Ali dobri muževi veruju ženama na reč. Stvarno.

Upitao sam Kejt: „Šta si radila u toj istrazi?“

„Uglavnom sam razgovarala s očevicima“, odgovorila je.

„S koliko njih?“

„Ne sećam se. Mnogo.“

„Koliko je ljudi to videlo?“

„Preko šest stotina.“

„Zezaš me? Šta misliš šta je zapravo izazvalo pad?“

„Ne mogu da razgovaram o slučaju.“

„Zašto ne? Zvanično je zaključen, i zvanično je nesreću izazvao mehanički kvar koji je doveo do eksplozije glavnog spremišta goriva. Dakle?“

Nije odgovorila, pa sam je podsetio: „Imam dozvolu za pristup podacima najvišeg stepena tajnosti.“

Rekla je: „Informacije se daju samo onima kojima ih je neophodno dati. Zašto je tebi neophodno da ih dobiješ?”

„Radoznao sam.”

Pogledala je kroz vetrobran i rekla: „Trebalo da skreneš na izlazu šezdeset osam.”

Skrenuo sam na izlazu 68 i krenuo ka jugu autoputem *Vilijem Flojd*. „Vilijem Flojd je rok zvezda, je li tako?”

„Bio je potpisnik Deklaracije nezavisnosti.”

„Jesi li sigurna?”

„Ti misliš na *Pink Flojd*”, odvratio je.

„Tako je. Imaš odlično pamćenje.”

„Zbog čega onda ne mogu da se setim zašto sam se udala za tebe?”, upitala me je.

„Zabavan sam. I seksi. I pametan. Pamet je seksi. To si ti rekla.”

„Ne sećam se da sam to rekla.”

„Voliš me.”

„Volim te. Veoma. Ali si pravi davež”, dodala je

„Ni s tobom nije baš lako živeti, luče.”

Osmehnula se.

Gospođa Mejfild je četrnaest godina mlađa od mene, i taj sićušni generacijski jaz je ponekad zanimljiv, a ponekad nije.

Reći ću ovde i da je Kejt Mejfild veoma zgodna, iako me je najpre privukla njena inteligencija, naravno. Kao drugo zapazio sam njenu plavu kosu, duboke plave oči i kožu kao iz reklame za sapun. Veoma glatku. Dosta vežba u obližnjoj teretani i ide na časove nečega što se zove bikram joga, zatim na sportski ples i kimboks, koji ponekad vežba i kod kuće zamahujući stopalom meni među noge bez istinskog kontakta, mada mogućnost uvek postoji. Deluje opsednuto

telesnom formom, dok sam ja pak opsednut gađanjem iz gloka kalibra 9 milimetara na strelištu. Mogao bih da sastavim dug spisak svega što nam nije zajedničko - muzika, hrana, piće, stav prema poslu, poza na toaletnoj šolji i tako dalje - ali iz razloga koje ne mogu da dokučim, volimo se.

Vratio sam se na temu i rekao: „Što mi više kažeš o letu broj osamsto, naći ćeš dublji unutrašnji mir.”

„Rekla sam ti sve što znam. Ostavi se toga, molim te.”

„Ne mogu da svedočim protiv tebe. Muž sam ti. Tako kaže zakon.”

„Ne, ne kaže. Razgovaraćemo kasnije. Kola su možda ozvučena.”

„Ova kola nisu ozvučena.”

„Možda si ti ozvučen”, rekla je. „Moraću kasnije da te pretresem do gole kože.”

„Važi.”

Oboje smo se nasmejali. Ha ha. Kraj rasprave.

U stvari me slučaj leta broj 800 nije zanimao ni lično ni profesionalno više nego ikog drugog ko je pratio vesti o toj veoma tragičnoj i neobičnoj nesreći. Slučaj je od početka bio opterećen nevoljama i protivrečnostima, zbog čega je i danas, pet godina kasnije, bio vruć i vredan pažnje novinara.

Zapravo, Kejt je preksinoć preko nekoliko programa vesti otpratila priču o grupi zvanj FIRO - Nezavisna organizacija za istragu leta 800¹ - koja je upravo objavila nove nalaze, nimalo usklađene sa zvaničnim zaključcima vlasti.

Grupu su činili uglavnom pouzdani ljudi koji su na slučaju radili u ime nekoliko građanskih organizacija, te prijatelji i rođaci poginulih putnika i članova posade. I, naravno, uobičajeni zaluđenici za teorijama zavere.

Grupa FIRO je uglavnom otežavala život vladi, što sam odobravao iz dubine duše.

¹ FIRO je akronim od engl. Flight 800 Independent Researchers Organization. (Prim. prev.)

Bili su i vešti s medijima pa su uz petu godišnjicu nesreće snimili razgovore s osam očevidaca, od kojih sam neke video preksinoć dok je moja žena vrtela kanale. Svedoci su vrlo uverljivo tvrdili da je avion u vazduhu raznela raketa. Vlada nije imala komentara, samo je čitav svet podsetila da je slučaj rešen i zaključen. Mehanički kvar. Kraj priče.

Nastavio sam ka jugu prema Atlantiku. Tek je bilo prošlo sedam uveče, a služba, prema Kejtinim rečima, počinje u pola osam i završava se u osam i trideset jedan, u vreme eksplozije.

„Jesi li poznavala nekog od poginulih?“, upitao sam je

„Nisam.“ Posle trenutak-dva dodala je: „Upoznala sam neke članove porodica.“

„Shvatam.“ Kejt Mejfild, koliko mogu da ocenim posle godinu dana braka, ume da razdvoji posao i lična osećanja. Prema tome, to što je uzela pola dana od GO - tako se u FBI-ju zove godišnje odsustvo, ono što svi ostali zovu godišnji odmor - da bi prisustvovala memorijalnoj službi za ljude koje nije poznavala nije delovalo sasvim razumljivo.

Kejt je shvatila kuda vode moja pitanja i moje ćutanje i rekla: „Ponekad mi treba da se osećam kao čovek. Ovaj posao... ponekad je utešno otkriti da je nešto što si smatrao činom zla zapravo samo tragična nesreća.“

„Tako je.“

Neću u ovom trenutku reći da je ovaj slučaj budio u meni sve veću znatiželju, ali pošto sam vrlo dugo živeo od njuškanja, rekao sam sebi kako treba da telefoniram tipu po imenu Dik Kerns.

Dik je detektiv za ubistva s kojim sam godinama radio pre nego što sam otišao u penziju, a zatim stupio u ATTF kao agent po ugovoru, što sam i sada. Dik je, kao i Kejt, razgovarao s očevicima u slučaju leta 800.

Ovu našu jedinicu FBI je osnovao 1980. kao odgovor na bombe koje je po Njujorku postavljala portorikanska grupa zvana FALN i na bombe Crne

oslobodilačke armije. Svet se izmenio i sada se verovatno devedeset odsto Antiterorističke jedinice bavi bliskoistočnim terorizmom. Tu je akcija, tu sam ja, a tu je i Kejt. Preda mnom je velika druga karijera, ako dovoljno dugo ostanem živ.

Ova združena jedinica radi tako što FBI uzima ljude iz Uprave policije Njujorka, penzionisane i aktivne, da pešače, vrše prismotre i rutinske poslove da bi preterano plaćeni i preterano obrazovani specijalni agenti FBI-a bili slobodni da se bave zaista zamršenim pitanjima.

Mešavina ove dve duboko različite kulture u početku nije bila plodotvorna, ali tokom godina razvili su se nekakvi radni odnosi. Mislim, evo, Kejt i ja smo se zavoleli i venčali. Bili smo par za primer u ATTF-u.

Sušтина je u tome da, kada federalci puste pajkane u kuću da fizikališu, pajkani dobiju pristup mnogim podacima kojima su ranije raspolagali samo agenti FBI-ja. Prema tome, Dik Kerns, moj brat plavac, biće spreman da mi da više informacija nego moja žena federalka.

A zašto ja, mogao bi neko da upita, želim te informacije? Svakako nisam mislio da ću rešiti misteriju leta 800. Pet stotina ljudi godinama je rasvetljavalo tu nesreću, slučaj je pet godina star, zaključen je i zvanično objašnjenje zaista zvuči najlogičnije: otkačena ili pokidana žica u pokazivaču goriva, smeštenom u glavnom rezervoaru, zaiskrila je i zapalila kerozinska isparenja koja su raznela rezervoar i uništila avion. Svi materijalni dokazi ukazuju na takvo rešenje.

Gotovo svi.

A tu je i onaj mlaz svetla koji je videlo i suviše ljudi.

Prešli smo mostić između Long Ajlanda i Vatrene ostrva, dugačkog uzanog ostrva paralelnog s kopnom koje bije glas da privlači zanimljive ljude na letovanja.

Put je vodio u Okružni park Smit point, oblast posutu patuljastim borovima i hrastovima, travnatim peščanim dinama i možda nekim divljim životinjama, koje uopšte ne volim. Ja sam gradsko dete.

Sišavši s mosta stigli smo do raskrsnice s putem koji teče plažom naporedo s okeanom. Nedaleko odatle, na peščanom polju stajao je veliki šator s krilima podignutim da propuste morski povetarac. Nekoliko stotina ljudi okupilo se u šatoru i okolo.

Skrenuo sam ka malom parkingu punom automobila službenog izgleda. Nastavio sam peščanim putem i načinio sebi mesto zgazivši jedan bedni borić.

Kejt reče: „Zgazio si to drvo?”

„Koje drvo?” Stavio sam karticu „Službeno policijsko vozilo” na vetrobran, pa smo izašli i vratili se do parkinga. Svi automobili imali su profesionalne vozače ili nekakve službene kartice na prozorima.

Nastavili smo ka otvorenom šatoru koji se ocrtavao naspram okeana.

I Kejt i ja bili smo u svetlim platnenim pantalonama i pamučnim majicama, a ja sam, za razliku od nje, obuo udobne cipele za pešačenje. Dok smo išli ka šatoru Kejt je rekla: „Možda ćemo naići na nekog agenta koji je radio na slučaju.”

Zločinci se ponekad vraćaju na mesto zločina, a ponekad ne, ali znam pouzdano da se pajkani često vraćaju na mesta svojih nerešenih zločina. Ponekad opsesivno. Ali ovo nije bio zločin, kao što sam morao samog sebe da podsetim. Ovo je bila nesreća.

Sunce se spustilo nisko na jugozapadu, nebo je bilo vedro, a svež povetarac duvao je s okeana. Priroda je ponekad super.

Došli smo do šatora; tu je već bilo tristotinak ljudi. U svom profesionalnom životu bio sam na previše komemorativnih službi i pogreba, i ne idem rado na one na koje ne moram. Ipak, bio sam tu.

Kejt reče: „Većina ožalošćenih nosi fotografije svojih poginulih bližnjih. Ali lako ćeš prepoznati i one koji ih ne nose." Držala me je za ruku dok smo prilazili šatoru. Rekla je: „Oni nisu došli radi zaključaka. Nema zaključaka. Došli su da jedni drugima pruže podršku i utehu. Da podele bol zbog gubitka."

Neko nam je dao program. Sve su stolice bile zauzete, pa smo stali uz krilo šatora okrenuto ka okeanu.

Otprilike preko puta te tačke, dvanaestak kilometara dalje, ogromni putnički avion je eksplodirao i pao u more. Nedeljama kasnije more je izbacivalo na obalu komade aviona i lične stvari nastradalih. Neki kažu da je izbacivalo i delove tela, ali to mediji nikad nisu objavili.

Sećam se da sam tada pomislio kako je to prvi američki avion koji je neprijatelj srušio unutar Sjedinjenih Država i drugi teroristički napad na američkom tlu vođen iz inostranstva - prvi je bio bomba u Severnom tornju Svetskog trgovačkog centra u februaru 1993.

A onda je, kako su dani, sedmice i meseci prolazili, drugo objašnjenje za nesreću postajalo sve verovatnije - mehanički kvar.

Niko nije verovao u to i svi su verovali u to. Ja sam verovao i nisam verovao.

Pogledao sam horizont i pokušao da zamislim ono što su toliki ljudi videli da juri prema avionu baš pre nego što je eksplodirao. Pojma nisam imao šta su videli, ali znam da im je rečeno da nisu videli ništa.

Šteta, pomislio sam, što niko nije taj trenutak zabeležio na filmu.

TREĆE POGLAVLJE

Kao što sam već rekao, bio sam na previše sahrana i komemoracija, ali ova služba, za dvesta tridesetoro ljudi i dece, bila je obavijena ne samo velom smrti, nego i velom nesigurnosti, neizgovorenim pitanjima o tome šta je pre pet godina srušilo avion.

Prva je govorila jedna žena, prema programu kapelanica međuverske kapele na aerodromu *Kenedi*. Uveravala je porodice i prijatelje žrtava da je sasvim u redu da žive punim životom, iako njihovi mili i dragi ne mogu.

Govorilo je još nekoliko ljudi, a iz daljine sam čuo talase na plaži.

Sveštenici raznih vera čitali su molitve, ljudi su plakali, Kejt me je stezala za ruku. Pogledao sam je krajičkom oka i video da joj suze klize niz obraze.

Rabin je, govoreći o poginulima, rekao: „I još se čudimo kako ti ljudi, mrtvi tolike godine, ostaju tako dugo tako lepi.“

Jedan čovek koji je izgubio ženu i sina govorio je o svoj deci, muževima i ženama bez kojih su ljudi ostali, o porodicama koje su letele zajedno, o braći i sestrama, očevima i majkama, o svim tim ljudima koji se uglavnom nisu poznavali, ali koji su sada za večnost sjedinjeni na nebesima.

Protestantski sveštenik koji je poslednji govorio započeo je Dvadeset treći psalam, a prisutni su mu se pridružili: „Da pođem i dolinom sena smrtnoga...“

Policijski gajdaši u kiltovima odsvirali su *Amazing grace* i služba u šatoru se završila.

Onda su svi, jer su to godinama radili, bez uputstva krenuli na plažu.

Kejt i ja pošli smo za njima.

Na ivici okeana porodice žrtava upalile su po jednu sveću za svih dvesta trideset nastradalih i te sveće pružale su se uz obalu trepereći na lakom povetarcu.

U osam i trideset jedan, tačno u vreme eksplozije, članovi porodica uhvatili su se za ruke. Helikopter Obalske straže uperio je reflektor u okean, a s patrolnog čamca mornari su bacili vence u talase obasjane mlazom svetlosti.

Poneko od rodbine je kleknuo, neki su zagazili u vodu, a gotovo svi su bacali cveće u valove. Ljudi su počeli da se grle.

Saosećajnost i osetljivost nisu moje vrline, ali ovaj prizor zajedničke tuge i utehe prošao je kroz moju prema smrti okorelu ljušturu kao topli morski vetar kroz mrežu na vratima.

Grupice ljudi krenule su s plaže, a Kejt i ja smo pošli nazad ka šatoru.

Primetio sam gradonačelnika Rudija Đulijanija i grupu političara i zvaničnika grada Njujorka; bilo ih je lako razaznati po novinarima koji su ih pratili i tražili izjave. Čuo sam jednog kako pita Rudija. „Gospodine gradonačelniče, smatrate li i dalje da je ovo bio teroristički čin?“, na šta je Rudi odgovorio: „Nemam komentar.“

Kejt je videla dvoje poznanika, izvinila se i otišla da popriča s njima.

Stajao sam na stazi pored šatora i gledao ljude kako polako stižu s plaže, na kojoj su i dalje treperile sveće. Helikopter i čamac su otišli, ali nešto ljudi ostalo je na plaži; neki su i dalje stajali u vodi i gledali pučinu. Drugi su u malim grupama razgovarali, grlili se i plakali. Očigledno im je bilo teško da ostave mesto tako blisko tački gde su njihovi voljeni pali s letnjeg neba u prelepi okean.

Nisam bio sasvim siguran zašto sam tu, ali svakako mi je zbog ovog doživljaja ta pet godina stara tragedija postala manje akademska i mnogo stvarnija. Pretpostavio sam da me je Kejt zato i dovela - ovo je deo njene prošlosti i želi da ga shvatim. A možda je na umu imala nešto sasvim drugo.

U običnoj svakodnevicu Kejt Mejfild je osećajna koliko i ja, što znači ne previše. Ali ova nesreća očigledno ju je lično pogodila, a profesionalno je, podozrevao sam, pred njom osećala nemoć. Kao i ostali večeras, nije znala da li

oplakuje žrtve nesreće ili masovnog ubistva. Za taj kratak sat to možda nije ni bilo važno, ali je u krajnjoj liniji bilo bitno i živima i mrtvima. Kao i zemlji.

Dok sam je čekao, prišao mi je sredovečan muškarac nehajno odeven u košulju i pantalone.

Rekao je, nije upitao: „Džon Kori.”

„Ne”, odgovorio sam, „vi niste Džon Kori. Ja sam Džon Kori.”

„To sam mislio.” Ne pružajući mi ruku rekao je: „Ja sam specijalni agent Lijam Grifit. Radimo na istom mestu.” Delovao mi je donekle poznato, ali meni svi agenti FBI-ja izgledaju isto, čak i žene.

„Šta te dovodi ovamo?”, upitao me je

„Šta *tebe* dovodi ovamo, Lijame?”

„Ja sam prvi pitao.

„Pitaš li me službeno?”

Gospodin Grifit umeo je da prepozna verbalnu zamku. Odgovorio je: „Ovde sam kao privatni građanin.”

„I ja.”

Osvrnuo se levo i desno, pa mi rekao: „Pretpostavljam da si došao sa ženom.”

„Dobro pretpostavljaš.”

Neko vreme smo se ćutke gledali. Volim ta takmičenja pogledom, dobar sam u njima.

Najzad je rekao: „Tvoja žena, kao što ti je možda rekla, nikad nije bila sasvim zadovoljna konačnim rešenjem slučaja.”

Nisam odgovorio.

Nastavio je: „Vlada je zadovoljna. Ona - i ti - radite za vladu.”

„Hvala na poverljivoj informaciji.”

Pogledao me je i rekao: „Ponekad treba izreći i očigledno.”

„Da ti nije engleski drugi jezik?“

„U redu, slušaj me. Slučaj je zatvoren. Dosta je što privatne grupe i pojedinci preispituju nalaze vlade. To je njihovo pravo. Ali ti, ja, tvoja žena - niko od nas u saveznim službama za sprovođenje zakona - ne smemo da podržavamo one koji imaju drugačije i možda paranoične teorije o onome što se ovde desilo pre pet godina. Razumeš?“

„Hej, drugar, ja sam samo svratio. Moja žena je ovde da oda poštu poginulima i teši porodice. Ako je neko paranoičan, onda si to ti.“

Gospodin Grifit kao da se uvredio, ali je ostao miran. Rekao mi je: „Možda ti govorim suviše uvijeno. Ono što se ovde dogodilo, ili se nije dogodilo, nije tema. Tema je tvoj položaj vladinog agenta.“ Dodao je: „Ako sutra odeš u penziju - ili budeš otpušten - moći ćeš da provodiš koliko god hoćeš vremena na ovom slučaju. To će biti tvoje pravo kao privatnog građanina, a ako nađeš nove dokaze i ponovo otvoriš slučaj, blagosloven bio. Ali dok god radiš za vladu, nećeš, čak ni u slobodno vreme, sprovoditi nikakvu istragu, obavljati razgovore, listati dosijee niti *misliti* o ovom slučaju. Razumeš li sada?“

Stalno zaboravljam da su gotovo svi specijalni agenti po struci pravnici, ali kad progovore setim se. „Budiš mi radoznalost“, rekoh mu. „Nadam se da ti to nije bila namera.“

„Govorim vam šta kaže zakon, gospodine Kori, tako da kasnije, ako se nešto desi, ne možete tvrditi da ste postupali u neznanju.“

„Hej, drugar, ja sam policajac preko dvadeset godina i predajem krivično pravo na koledžu *Džon Džej*. Znam ja posrane zakone.“

„Odlično. Navešću to u svom izveštaju.“

„Kad si kod toga, napiši i da si mi rekao da si ovde kao privatno lice, a onda mi pročitao moja prava.“

Nasmešio se, stvarno, a onda prešao u ulogu dobrog pajkana i obavestio me: „Sviđaš mi se.“

„Pa, i ti se meni sviđaš, Lijame.“

„Prihvati ovaj razgovor kao prijateljski savet od saradnika. Neće biti izveštaja.“

„Vi, momci, ne umete ni da odete u klozet bez deset strana izveštaja.“

Mislim da mu se više nisam dopadao. Rekao je: „Bije te glas da si težak i da nisi timski igrač. Znaš to. Trenutno si zvezda zbog slučaja Asada Halila. Ali to je bilo pre više od godinu dana, a od onda nisi uradio ništa spektakularno. Halil je još na slobodi, a s tim u vezi, napolju su i oni momci što su sasuli tri metka u tebe na Moningsajt Hajtsu. Ako ti treba poslanstvo u životu, Kori, potraži ljude koji su pokušali da te ubiju. Tako ćeš biti nečim zaokupljen i klonićeš se nevolja.“

Nije dobra zamisao ošamutiti pesnicom federalnog agenta, ali kad mi govore ovako snishodljivo, trebalo bi da to uradim. Makar jednom. Ali ne ovde. Izneo sam predlog gospodinu Grifitu: „Odjebi.“

„U redu“, rekao je kao da to smatra odličnom idejom. „U redu, smatraj se upozorenim.“

„Smatraj se odsutnim“, odvratio sam.

Okrenuo se i otišao.

Pre nego što sam stigao da u glavi obradim razgovor s gospodinom Grifitom, prišla mi je Kejt i rekla: „Onaj par izgubio je kćer jedinicu. Putovala je u Pariz na letnje studije.“ Dodala je: „Pet godina ništa nije promenilo, kao što i ne treba.“

Klimnuo sam glavom.

Upitala me je: „O čemu si razgovarao s Lijamom Grifitom?“

„Ne mogu da ti otkrijem.“

„Pitao je šta radimo ovde?“

„Otkud ga ti poznaješ?“, upitao sam je.

„On radi s nama, Džone.“

„U kom odseku?“

„U našem. U Odseku za bliskoistočni terorizam. Šta je rekao?“

„Kako to da ga ja ne poznajem?“

„Ne znam. Dosta putuje.“

„Je li radio na slučaju TVA osamsto?“

„Ne mogu da ti otkrijem. Zašto ga nisi pitao?“

„Hteo sam. Neposredno pre nego što sam mu rekao da odjebe. Onda je trenutak prošao.“

„Nije trebalo to da mu kažeš.“

„Šta će on ovde?“

Malo je oklevala, pa odgovorila: „Da vidi ko je sve došao.“

„On je iz Unutrašnje kontrole?“

„Ne znam. Možda. Je li se spominjalo moje ime?“

„Rekao je da nisi zadovoljna vladinim zaključcima o ovom slučaju.“

„Nikad to nikome nisam rekla.“

„Siguran sam da je do toga došao dedukcijom.“

Klimnula je glavom i, kao i svaki dobar pravnik, ne želeći da čuje više nego što bi bila spremna da ponovi pod zakletvom, digla ruke.

Pogledala je na pučinu, pa u nebo. Upitala me je: „Šta *ti* misliš da se ovde dogodilo?“

„Ne znam.“

„*Znam* da ne znaš. Ja sam radila na slučaju, pa ne znam. Šta *misliš*?“

Uzeo sam je za ruku pa smo pošli ka džipu. „Mislim da treba objasniti mlaz svetlosti“, rekao sam joj. „Bez tog mlaza dokazi čvrsto upućuju na mehanički

kvar. Sa mlazom svetlosti imamo drugu uverljivu teoriju - raketu zemlja-vazduh."

„Na koju stranu ti naginješ?"

„Uvek naginjem činjenicama."

„Pa, možeš da biraš između dva niza činjenica, između izjava očevidaca o mlazu svetlosti i naučnoistražnih činjenica koje ne govore ništa o raketi, ali daju neke dokaze o slučajnoj eksploziji glavnog rezervoara za gorivo. Koji ti se više dopada?"

„Ne verujem uvek očevicima", odgovorio sam.

„A šta ako je njih preko dve stotine videlo isto?"

„Onda bih morao da razgovaram s mnogo očevidaca."

„Video si osam svedoka preksinoć na televiziji."

„To nije isto kao da sam ih ja saslušavao."

„Ja jesam. Razgovarala sam s njih dvanaest, slušala sam im glas i gledala ih u oči. Pogledaj me u oči."

Zastao sam i pogledao je.

„Ne mogu da izbacim iz glave njihove reči ni njihova lica", rekla je.

„Bilo bi dobro da to uradiš", odgovorih joj.

Stigli smo do džipa. Otvorio sam joj vrata, seo za volan i isterao kola nazad na peščani put. Borić se naglo uspravio, viši i gušći nego pre nego što sam ga zgazio. Trauma prija prirodi. Najjači opstaju.

Uključio sam se u dugu povorku vozila koja su se vraćala s komemoracije.

Kejt je neko vreme ćutala, a onda je rekla: „Uvek se uzbudim kad dođem ovamo."

„Shvatam zašto."

Mileli smo ka mostiću.

Odjednom sam se setio, veoma jasno, razgovora koji sam vodio sa specijalnim agentom Kejt Mejfild nedugo pošto smo se upoznali. Radili smo na slučaju Asada Halila, kog je spomenuo moj novi prijatelj Lijam. Gospodin Halil, Libijac, došao je u Ameriku s namerom da ubije izvesni broj pilota Ratnog vazduhoplovstva SAD koji su bacili bombe na njegovu zemlju. Elem, mislim da sam se žalio na dugo radno vreme ili tako nešto, a Kejt mi je rekla: „Znaš, kad je ATTF radio na slučaju TVA osamsto, radilo se dvadeset četiri sata dnevno, sedam dana nedeljno.”

Odgovorio sam, možda sarkastično, možda proročanski: „Iako to uopšte nije bio teroristički napad.”

Kejt nije odgovorila, i sećam se kako sam tada pomislio da niko iz tog slučaja nije odgovarao na pitanja o njemu i da tu još ima pitanja bez odgovora.

Evo nas godinu dana kasnije, venčani smo, a ona još ćuti. Ali možda mi time nešto saopštava.

Skrenuo sam na mostić i puzio u povorci. Levo se pružao Veliki južni zaliv, desno zaliv Moričis. Svetla s daleke obale svetlucala su na vodi. Zvezde su treperile na vedrom noćnom nebu, slani vazduh ulazio je kroz otvorene prozore.

Jedne besprekorne letnje noći, vrlo slične ovoj, pre tačno pet godina, veliki putnički avion s dvesta trideset putnika i članova posade na putu za Pariz, jedanaest i po minuta po poletanju s *Kenedija*, eksplodirao je u vazduhu, a zatim u buktećim komadima pao u okean i zapalio ga.

Pokušao sam da zamislim kako je to izgledalo očevicima. Prizor svakako do te mere nije ličio ni na šta što su ikada videli da ništa nisu shvatili.

Rekao sam Kejt: „Jednom sam razgovarao s očevicom ubistva. Rekao je da je stajao tri metra od napadača koji je pucao u žrtvu, jednom, s metar i po razdaljine. Bezbednosna kamera snimila je ubistvo, pa se videlo da je svedok stajao deset metara od ubice, da su ispaljena tri metka, i to s razdaljine od sedam

metara." Dodao sam, sasvim nepotrebno: „U napetim i traumatičnim situacijama mozak ne shvata uvek ono što oči vide i uši čuju."

„Bilo je stotine očevidaca."

„Moć sugestije", rekao sam, „ili sindrom lažnog sećanja, ili želja da se zadovolji islednik ili, u ovom slučaju, optička varka usled tamnog neba. Izaberi."

„Ne moram. U zvaničnom izveštaju navodi se sve to, s naglaskom na optičkoj varci."

„Da, sećam se toga." CIA je zapravo napravila kompjutersku rekonstrukciju nesreće, kojom je objasnila svetlosni mlaz, i prikazala je na televiziji. Prema toj animaciji, mlaz svetlosti koji je preko dvesta ljudi videlo kako juri prema avionu zapravo se pružao *iz* aviona kao posledica isticanja zapaljenog goriva iz probijenog rezervoara. Objašnjeno je da pažnju očevidaca nije privukla početna eksplozija, nego *zvuk* koji je do njih dopro petnaest do trideset sekundi kasnije, u zavisnosti od mesta gde su se nalazili. Onda su, podigavši pogled, videli mlaz zapaljenog kerozina od kog im se moglo učiniti da je raketa koja leti uvis. Osim toga, trup aviona se posle eksplozije, sudeći po radarskim očitavanjima, podigao nekoliko stotina metara, i taj zapaljeni deo aviona mogao je ličiti na projektil u uzletnoj putanji.

Optička varka, prema zaključku CIA-e. Meni se činilo da je to sranje, ali animacija je izgledala bolje nego što je zvučala. Moram ponovo da je vidim.

I moram ponovo da se upitam, kao što sam se upitao pre pet godina, zašto je CIA izvela rekonstrukciju, a ne FBI. O čemu se tu radi?

Prešli smo most i uključili se na Autoput *Vilijem Flojd*. Pogledao sam časovnik na komandnoj tabli i rekao: „Nećemo stići u grad pre jedanaest."

„Može i kasnije, ako nemaš ništa protiv."

„Šta to treba da znači?"

„Svratićemo na još jedno mesto. Ali samo ako se ti slažeš."

„Govorimo li o seksu na brzaka u nekom motelčiću?“

„Ne.“

Nejasno sam se prisetio saveta Lijama Grifita da ne pravim hobi od ovog slučaja. Nije mi tačno rekao šta bi se inače desilo, ali pretpostavio sam da bi bilo neprijatnosti ako ga ne poslušam.

„Džone?“

Morao sam da mislim na Kejtinu karijeru više nego na svoju - ona zarađuje više od mene. Možda bi trebalo da joj kažem šta mi je Grifit rekao.

„U redu, idemo kući“, rekla je.

„U redu, svraćamo na još jedno mesto“, odgovorih.

ČETVRTO POGLAVLJE

Izašli smo s Autoputa *Vilijem Flojd* i krenuli na istok Autoputem *Montok*. Kejt me je usmeravala kroz prijatno seoce Vesthempton Bič.

Prešli smo most preko zaliva Moričis, sišli na usko priobalno ostrvo, skrenuli na jedini put, Put dina, i pošli ka zapadu. Nove kuće nizale su se duž puta - kuće uz okean levo, kuće s pogledom na okean desno.

„Pre pet godina nije bilo ovako izgrađeno“, reče Kejt.

Usputna opaska možda, ali mnogo je verovatnije da mi je govorila kako je ovde u vreme nesreće bilo manje sveta i da ono što ću čuti treba da prihvatim imajući to na umu.

Deset minuta kasnije natpis me je obavestio da ulazim u Okružni park Kapsogi Bič; park se zvanično zatvara u suton, ali ja sam zvanično bio na nezvaničnom policijskom poslu, pa sam se provezao na veliki parking.

Prešli smo parking i Kejt mi je rekla da skrenem na peščani put, zapravo prirodnu stazu, sudeći po natpisu na tabli na kojoj je pisalo ZABRANJENO ZA VOZILA. Stazu je delimično zatvarala pomična ograda, pa sam prebacio džip u pogon na sva četiri točka i obišao ogradu osvetljavajući farovima stazu, sada širine džipa, obrubljenu žbunjem i dinama.

Na kraju staze Kejt je rekla: „Skreni ovde prema plaži.“

Skrenuo sam između dve dine i pošao naniže, zakačivši usput patuljasti hrast.

„Pazi na zelenilo, molim te. Skreni desno kod ove dine.“

Skrenuo sam uz ivicu dine, a Kejt je rekla: „Stani ovde.“

Zaustavio sam i ona je izašla.

Ugasio sam motor i svetla i pošao za njom.

Kejt je zastala ispred džipa i zagledala se u tamni okean. „U redu, sedamnaestog jula hiljadu devetsto devedeset šeste uveče jedno vozilo, verovatno terensko kao tvoje, sišlo je s puta i stalo otprilike ovde.”

„Otkud znaš?”

„Iz izveštaja vesthemptonske policije. Neposredno posle eksplozije aviona ovamo su poslali policijska kola, terenski auto, a pozorniku je rečeno da prečicom siđe do plaže i vidi može li ikako pomoći. Stigao je u osam i četrdeset šest.”

„U čemu da pomogne?”

„U to vreme još nisu znali tačno mesto nesreće. Postojala je mogućnost da ima preživelih - ljudi s prslucima za spasavanje ili na splavovima. Ovaj pozornik imao je ručnu baterijsku svetiljku. Primitio je tragove guma u pesku, završavali su se otprilike ovde. Nije razmišljao o tome, nego je nastavio do plaže.”

„Videla si taj izveštaj?”

„Jesam. Stotine izveštaja napisano je o svakom mogućem uglu nesreće, pisale su ih desetine mesnih službi za sprovođenje zakona, Obalska straža, komercijalni i privatni piloti, ribari i tako dalje. Ali ovaj mi je privukao pažnju.”

„Zašto?”

„Zato što je bio među prvima i najnevažnijima.”

„Samo što ti nisi tako mislila. Jesi li razgovarala s tim pajkanom?”

„Jesam. Rekao je da je peške sišao na plažu.” Pošla je prema plaži, a ja za njom.

Stala je uz samu vodu, pokazala i rekla: „Preko puta ovog zatona su Vatreno ostrvo i Okružni park Smit point, gde smo upravo bili na komemoraciji. Daleko na horizontu pozornik je video avionsko gorivo kako plamti na vodi. Osvetlio je vodu baterijom ali video je samo sjajnu mirnu površinu. U izveštaju

kaže da nije očekivao da vidi preživjele kako izlaze na obalu, bar ne tako brzo i verovatno ne tako daleko od mesta nesreće. U svakom slučaju, odlučio je da se popne na dinu, odakle će bolje videti."

Okrenula se i pošla prema visokoj dini blizu mog džipa. Pratio sam je.

Stigli smo do podnožja. „U redu", rekla je, „kazao mi je da je video tragove ljudi koji su se nedavno pentrali ili silazili - ili i jedno i drugo - po ovoj dini. Nije on baš pratio otiske stopala, samo je tražio mesto odakle će osmotriti okean. Popeo se na dinu."

„Znači li to da i ja moram da se penjem?"

„Za mnom."

Uspentrali smo se uz dinu i pesak mi je ušao u cipele. Kad sam bio mlad detektiv, često sam obavljao rekonstrukcije; to je ponekad naporno, a i prlja odeću. Sada sam više okrenut mozgovnom radu.

Stajali smo na vrhu dine i Kejt je rekla: „Dole, u udolini između ove i sledeće dine, policajac je video ćebe." Sišli smo do plitkog udubljenja.

Nastavila je: „Otprilike ovde. Ćebe s kreveta. Ljudi koji žive u okolini verovatno imaju dobre pamučne peškire za plažu. Ovo je bilo sintetičko ćebe, možda iz hotela ili motela."

„Je li neko obišao obližnje hotele i motele da vidi odakle je ćebe?"

„Jeste, ekipa ATTF. Našli su nekoliko hotela i motela koji koriste istu marku ćebadi. Suzili su izbor na jedan hotel čija je sobarica prijavila da iz jedne sobe nedostaje ćebe."

„Kako se hotel zove?"

„Zanima te da nastaviš?"

„Ne. Zapravo, i ti i Lijam Grifit rekli ste mi da se to mene ne tiče."

„Tako je."

„Odlično. Usput - zašto smo došli ovamo?"

„Mislila sam da bi te zanimalo. Mogao bi da održiš predavanje o ovom slučaju na koledžu.”

„Uvek misliš na mene.”

Nije odgovorila.

Do sada je, naravno, Džon Kori zagrizao udicu, a Kejt Mejfild je polako vukla ribu. Mislim da sam se tako i oženio, oba puta.

Nastavila je: „Na ćebetu je bio izletnički hladnjak, a u hladnjaku, kako piše u policijskom izveštaju, rastopljen led. Na ćebetu su bile i dve vinske čaše, vadičep i prazna boca belog vina.”

„Kog vina?”

„Skup francuski puji-fime. Tada je koštala pedesetak dolara.”

„Je li neko skinuo otiske prstiju s boce?”, upitao sam.

„Jeste. I sa čaša. I s hladnjaka. Mnogo dobrih otisaka. Dveju osoba. Otiske je FBI propustio kroz bazu, ali nisu dobili ništa.”

Upitao sam: „Ruž za usne?”

„Da, na jednoj čaši.”

„Tragovi seksa na ćebetu?”

„Nije nađeno seme, ni kondomi”, odgovorila je.

„Možda su imali oralni seks, a ona je progutala.”

„Hvala ti na toj ideji. U redu, istraga je otkrila muške i ženske epidermalne ćelije na ćebetu, malje, vlasi kose i nešto stidnih malja, tako da je taj par sigurno u nekom trenutku bio nag.”

Dodala je: „Ali možda su to vlasi i epiderm nekih drugih ljudi, pošto je ćebe bilo hotelsko.”

„Vlakna stranog porekla?”

„Mnogo vlakana. Ali opet, mogla su da stignu iz desetak različitih izvora.”

Dopunila je: „I nešto belog vina na ćebetu.”

Klimnuo sam glavom. Ono što se nađe na hotelskim pokrivačima zapravo nije naročito upotrebljivo kao dokaz. Upitao sam: „Pesak?”

„Da. Jednim delom još vlažan. Moguće je da su silazili na plažu.”

Klimnuo sam glavom i upitao: „Da li je taj pajkan video neko vozilo kako odlazi s plaže?”

„Da, spomenuo je da je video svetli novi model forda eksplorer na Putu dina kako ide iz ovog pravca. Pošto je odgovarao na obaveštenje o nesreći, a ne o zločinu u toku, nije pogledao registarske tablice niti putnike u kolima. Niko kasnije nije potražio taj auto.”

Klimnuo sam glavom. Fordova eksplorer, kao i džipova, u ovom kraju ima kao galebova, pa ne bi vredelo ni vremena ni truda proveravati taj ford.

„U redu, to je otprilike to”, reče Kejt. „Hoćeš li da probaš da rekonstruišeš događaje te večeri?”

Odgovorio sam: „Možda je ovo pogodan trenutak da, umesto verbalne rekonstrukcije, odglumimo tok događaja.”

„Džone, budi pristojan.”

„Samo pokušavam da se uživim.”

„Daj, kasno je. Rekonstruiši rečima.” Osmehnula se. „Kasnije ćemo odglumiti.”

Uzvratio sam joj osmeh. „U redu. Imamo muškarca i ženu. Možda su odseli u obližnjem hotelu čiji ću naziv saznati kasnije. Skupo vino ukazuje na pripadnike više srednje klase, verovatno sredovečne. Odlučili su da odu na plažu i maznuli ćebe s hotelskog kreveta. Ipak, imali su izletnički hladnjak, pa su ovo možda donekle isplanirali unapred. Znali su ili čuli za ovo usamljeno mesto, ili su ga prosto slučajno našli. Mislim da su stigli ovamo kasno popodne ili predveče.”

„Zašto?”

„Pa, sećam se gde sam ja bio kad sam čuo za nesreću. Dan je bio vedar i sunčan, a nisi spomenula ulje ni losion za sunčanje na ćebetu, boci ili čašama.”

„Tačno. Nastavi.”

„U redu. Znači, taj muškarac i žena su stigli ovamo, možda fordovim eksplorer, u nekom trenutku pre osam i trideset jedan, kada je avion eksplodirao. Prostrli su ćebe, otvorili hladnjak, izvadili vino, otvorili ga vadičepom, sipali u dve čaše i popili bocu. U nekom trenutku možda su se svukli i vodili seksualne aktivnosti.”

Kejt nije odgovorila, pa sam nastavio: „U redu, na osnovu vlažnog peska pronađenog na ćebetu, možemo pretpostaviti da su silazili na plažu, nagi ili obučeni. U jednom trenutku - u osam i trideset jedan, da budemo precizni - čuli su i videli eksploziju na nebu. Ne zna se gde su stajali u tom trenutku, ali, shvativši da će ovaj neviđeni prizor privući ljude na plažu, pobjegli su odavde pre nego što je u osam i četrdeset šest stigla policija. Dva vozila možda su se mimoišla na jedinom putu koji vodi s ove plaže.” Dodao sam: „Moja pretpostavka glasi da to dvoje nisu bili u braku jedno s drugim.”

„Zašto?”

„Isuviše romantike.”

„Pusti cinizam. Možda nisu bežali. Možda su pojurili po pomoć.”

„I jure i dan-danas. Nisu želeli da ih neko vidi zajedno.”

Klimnula je glavom. „To je opšti zaključak.”

„Čiji?”

„Agenata FBI-ja i Antiterorističke jedinice, koji su ovo istraživali pre pet godina.”

„Da pitam ja *tebe* nešto. Zašto su to dvoje toliko važni da se FBI ovoliko trudio?”

„Možda su oćevici nesreće.”

„Pa šta? Šest stotina očevidaca videlo je eksploziju. Preko dve stotine je izjavilo da je videlo svetlosni mlaz kako juri odozdo ka avionu pre eksplozije. Ako FBI nije poverovao tolikim svedocima, zašto su ovo dvoje nepoznatih toliko važni?"

„O, zaboravila sam jednu pojedinost."

„Na ćebetu je pronađen i plastični poklopac za sočivo video kamere marke *JVC*", rekla je.

Razmislio sam malo o tome gledajući po okolini i nebu. „Jesu li se ti ljudi ikada javili?", upitao sam je. „Nisu."

„I neće. Hajdemo."

PETO POGLAVLJE

Provezli smo se kroz Vesthempton Vilidž. „Kući?“, upitao sam.

„Svratićemo na još jedno mesto. Ali samo ako ti želiš.“

„Koliko ćemo puta svratiti na samo još jedno mesto?“

„Dvaput.“

Pogledao sam ženu koja je sedela pored mene. To je moja žena, Kejt Mejfild. Napominjem ovo jer je ona ponekad specijalni agent Mejfild, a ponekad ne zna tačno ko je.

U ovom trenutku, video sam, bila je Kejt, pa je bilo pogodno vreme da ponešto raščistimo.

„Rekla si mi da se ovaj slučaj mene ne tiče“, skrenuh joj pažnju. „Onda si me odvela na plažu, odakle je taj par video i možda snimio nesreću. Budi ljubazna pa mi objasni ovu očiglednu protivrečnost.“

„Ne“, rekla je, „to nije protivrečnost. Samo sam mislila da bi te možda zanimalo. Bili smo u blizini te plaže, pa sam ti je pokazala.“

„U redu. Šta ću zanimljivo videti na sledećoj stanici?“

„Videćeš na sledećoj stanici.“

„Želiš li da se pozabavim slučajem?“, upitao sam je.

„Ne mogu da odgovorim na to.“

„Pa, trepni jednom za da, dva puta za ne.“

Podsetila me je: „Shvati, Džone, ne mogu da se mešam u ovaj slučaj. Ja sam agent FBI-ja, mogli bi da me otpuste.“

„A ja?“

„Stalo ti je da te ne otpuste?“

„Nije. Imam invalidsku penziju Uprave policije Njujorka. Oslobođenu poreza." Dodao sam: „A i ne volim baš da radim za tebe."

„Ne radiš ti *za mene*. Radiš *sa mnom*."

„Kako god." Ponovo sam upitao: „Šta hoćeš da uradim?"

„Slušaj i gledaj i posle uradi šta hoćeš. Ali ja ne želim da znam za to."

„Šta ako me uhapse zbog njuškanja?"

„Ne mogu da te uhapse."

„Sigurna si?"

„Potpuno. Ja sam pravnica."

„Možda će pokušati da me ubiju", rekao sam.

„To je smešno."

„Ne, nije smešno. Naš nekadašnji partner Ted Neš iz CIA-e pretio mi je ubistvom nekoliko puta."

„Ne verujem u to. Osim toga, Neš je mrtav."

„Ima ih još."

Nasmejala se.

Nije smešno. Ponovo sam upitao: „Kejt, šta očekuješ da učinim?"

„Da uzmeš ovaj slučaj za tajni hobi."

Ovo me je podsetilo da me je gospodin Lijam Grifit, kolega iz ATTF, izričito posavetovao da to ne radim. Zaustavio sam kola na ivici puta i rekao: „Kejt, pogledaj me."

Pogledala me je.

Rekao sam joj: „Zajebavaš me, dušo. Ne sviđa mi se to."

„Izvini."

„Šta tačno hoćeš da uradim, srce?"

Malo je razmislila i odgovorila: „Samo posmatraj i slušaj. Onda *sam* odluči šta ćeš da uradiš." Usiljeno se osmehnula i dodala: „Samo budi Džon Kori."

Rekao sam: „Onda ti budi samo Kejt."

„Pokušavam. Ovo je tako... uvrnuto. Stvarno se kidam na dve strane zbog ovoga... ne želim da upadnemo... da upadneš u nevolje. Ali ovaj slučaj me muči već pet godina."

„Ovaj slučaj muči mnogo ljudi. Ali zatvoren je. Kao Pandorina kutija. Pusti ga nek ostane zatvoren."

Ćutala je neko vreme, a onda tiho rekla: „Mislim da pravda nije zadovoljena."

„To je bila *nesreća*. To nema nikakve veze s pravdom", odgovorio sam.

„Veruješ u to?"

„Ne. Ali kad bih brinuo zbog svakog slučaja u kom pravda nije zadovoljena, završio bih na dugoročnoj psihoanalizi."

„Ovo nije bilo koji slučaj, i ti to znaš."

„Tako je. Ali neću da guram kitu u vatru da proverim koliko je vrela."

„Hajdemo onda kući."

Vratio sam se na put i posle minut-dva rekao: „U redu, kuda idemo?"

Rekla mi je da izađem na Autoput *Montok* i skrenem ka zapadu, a onda ka jugu, prema vodi.

Put se završavao ograđenim prostorom s kapijom od žice i stražarskom kućicom. Farovi su obasjali natpis: STANICA OBALSKE STRAŽE SJEDINJENIH DRŽAVA - CENTAR MORIČIS - ZABRANJEN PRISTUP.

Uniformisani pripadnik Obalske straže s pištoljem u futroli izašao je iz stražare, otvorio kapiju i podigao ruku. Stao sam.

Momak nam je prišao. Pokazao sam mu federalnu legitimaciju, koju je jedva pogledao; zagledao se u Kejt i, ne pitajući zašto smo došli, rekao: „Nastavite.”

Očigledno su nas očekivali, i svi osim mene znali su zašto smo došli. Produžio sam asfaltiranim putem kroz otvorenu kapiju.

Pred nama se pojavila slikovita zgrada pokrivena belim crepom sa crvenim kosim krovnim prozorima i četvrtastim osmatračkim tornjem - tipična stara građevina Obalske straže.

Kejt reče: „Parkiraj ovde.”

Smestio sam džip na parking ispred zgrade, ugasio motor, pa smo izašli.

Pošao sam za Kejt do začelja zgrade, okrenutog vodi. Pogledao sam reflektorima obasjane uređaje, smeštene na špicu kopna zarivenom u zaliv Moričis. Na obali je bilo nekoliko kućica za čamce, a desno od njih dugački dok i privezana dva čamca Obalske straže. Jedan je ličio na onaj koji je učestvovao u komemoraciji. Osim stražara na kapiji, činilo se da je centar pust.

Kejt mi reče: „Ovde je neposredno posle nesreće bilo smešteno komandno mesto.” Nastavila je: „Svi čamci za spasavanje ulazili su ovamo kroz zaliv i ostavljali povadene krhotine, koje su zatim kamionima prevožene na sklapanje u hangar mornaričke baze Kalverton.” Dodala je: „Ovamo su dovozili i tela pre slanja u mrtvačnicu.” Malo je ćutala, pa rekla: „Radila sam ovde dva meseca skoro svaki dan. Živela sam u obližnjem motelu.”

Nisam odgovorio, ali sam razmislio o ovome. Znao sam nekoliko pripadnika Uprave policije Njujorka koji su nedeljama danonoćno radili na ovom slučaju, živeli u motelima, sanjali ružne snove s leševima i previše pili po obližnjim krčmama. Niko, rečeno mi je, nije iz ovog slučaja izašao bez neke traume. Pogledao sam Kejt iskosa.

Uhvatila je moj pogled i okrenula glavu. „Leševi... delovi tela... dečje igračke, plišane životinje, lutke, koferi, ruksaci... mnogo mladih ljudi išlo je u

Pariz na letnje studije. Jedna devojka nosila je novac u čarapi. Jedan čamac za spasavanje upecao je kutiju za nakit, a u njoj je bio verenički prsten. Neko je putovao na veridbu u Pariz..."

Zagrlio sam je, a ona mi spusti glavu na rame. Stajali smo tako neko vreme i gledali zaliv. Kejt je jaka žena, ali čak i jaki ljudi ponekad popuste.

Uspravila se; pustio sam je da se odmakne. Krenula je prema doku govoreći usput: „Kad sam stigla ovamo, dan posle nesreće, stanica je bila pred zatvaranjem i nije održavana. Trava mi je bila do struka. Za dan-dva sve je bilo puno komunikacijskih vozila, kola hitne pomoći, kamiona, pokretnih mrtvačnica... tamo je bio veliki šator Crvenog krsta... dobili smo pokretne tuševe... jedinice za dekontaminaciju... Nedelju dana kasnije izlili su beton i napravili dva heliodroma na travnjaku. Reakcija je bila dobra. Odlična. Zaista sam se ponosila što radim s takvim ljudima. Obalska straža, njujorška policija, gradska i državna policija, Crveni krst i mnogo ovdašnjih ribara i vlasnika čamaca koji su danima i noćima vadili tela i krhotine... Bilo je zapanjujuće." Pogledala me je i rekla: „Mi smo dobar narod. Znaš li to? Sebični smo, samoživi i razmaženi. Ali kad se desi sranje, dajemo sve od sebe."

Klimnuo sam glavom.

Stigli smo do kraja doka i Kejt je pokazala ka zapadu, prema mestu gde je avion na letu broj 800 eksplodirao na današnji dan pre pet godina. Rekla je: „Ako je to bila nesreća, onda je bila nesreća i ljudi iz *Boinga*, Nacionalnog odbora za bezbednost saobraćaja i svi ostali povezani s bezbednošću aviona mogu da isprave grešku tako da više niko nikad ne misli hoće li glavni rezervoar eksplodirati usred leta." Duboko je udahnula i dodala: „Ali ako je bilo masovno ubistvo, onda treba da znamo da je bilo ubistvo pre nego što potražimo pravdu."

Razmislio sam malo i odgovorio: „Umeo sam da tragam za ubicama kad gotovo niko nije mislio da je počinjeno ubistvo."

„Jesi li imao sreće?"

„Jednom. S vremenom smo dobili nove podatke. Slučaj je ponovo otvoren. Imaš li nešto?“, upitao sam je

„Možda.“ Dodala je: „Imam tebe.“

Osmehnuo sam se. „Nisam ja *toliko* dobar.“

„Dobro je to što možeš sve da pogledaš čiste glave i neopterećenog oka. Mi smo živeli s tim slučajem godinu i po, sve dok nije zatvoren, i mislim da smo opterećeni razmerama tragedije i papirologijom - istražnim izveštajima, protivrečnim teorijama, sukobima ovlašćenja, spoljašnjim pritiscima i medijskom groznicom. Postoji prečica kroz ovu močvaru. Neko treba da je pronađe.“

Većinu svojih slučajeva zapravo sam rešio standardnim dosadnim policijskim radom, pomoću izveštaja o materijalnim dokazima i tako dalje. Ali s vremena na vreme do rešenja se dolazilo srećnim otkrićem zlatnog ključa koji otvara vrata do prečice kroz močvaru. To se dešava, ali ne u ovakvim slučajevima.

Kejt se okrenula i pogledala udaljenu stanicu Obalske straže. Nekoliko prozora je svetlelo, ali nisam video nikakvo kretanje. Rekao sam: „Ovde je vrlo mirno.“

„Ponovo se smirilo“, odgovorila je i dodala: „Stanica je podignuta početkom Drugog svetskog rata za lov na nemačke podmornice koje su se šunjale uz obalu. Taj rat je gotov, i Hladni rat je gotov, a avion TVA osamsto srušio se pre pet godina. Jedino što bi stanicu održalo u životu bila bi pretnja ili stvarni teroristički napad.“

„Tako je. Ali mi to ne želimo da stvorimo.“

„Ne. Samo, dovoljno dugo si radio u Antiterorističkoj jedinici da znaš da postoji pretnja na koju ni vlasti ni narod ne obraćaju pažnju.“

Oćutao sam na to.

Rekla je: „Nedaleko odavde su biološka istraživačka laboratorija na Ostrvu šljiva, nacionalna laboratorija Brukhejven, Podmornička baza Ratne mornarice Groton i nuklearna centrala Nju London, s one strane Longajlenskog zaliva. I ne zaboravimo napad na Svetski trgovinski centar februara devedeset treće."

Odgovorio sam: „I ne zaboravimo gospodina Asada Halila, koji i dalje želi da me ubije. Da nas ubije."

Ćutala je neko vreme zagledana u prazno. „Imam osećaj da se ovde negde skriva neka neposredna pretnja. Nešto mnogo veće od Asada Halila."

„Nadam se da grešiš. Taj tip je najveći i najgadniji skot kog sam u životu video."

„Misliš? A Osama bin Laden?"

Loše stojim s arapskim imenima, ali ovo znam. Zapravo, na zidu u kafeu ATTF-a visi poternica za njim. „Aha, organizator napada na ratni brod *Koul*."

„Odgovoran je i za podmetanje bombe u američkoj kasarni u Rijadu, u saudijskoj Arabiji, novembra devedeset pete; tu je poginulo pet američkih vojnika. Zatim za eksploziju u Saudijskoj Arabiji juna devedeset šeste, u stambenom kompleksu Hobar u Daranu, gde je stanovalo vojno osoblje. Devetnaest mrtvih. Osmislio je i bombu u američkim ambasadama u Keniji i Tanzaniji, avgusta devedeset osme. Poginulo je dvesta dvadeset četvero ljudi, a oko pet hiljada je ranjeno. Poslednji put smo za njega čuli pre devet meseci, prilikom napada na *Koul*, oktobra dve hiljadite, kad je poginulo devetnaest mornara. Osama bin Laden."

„Kakav spisak. Šta je radio od tada?"

„Živeo u Avganistanu."

„Povukao se?"

„Ne bih se kladila u to."

ŠESTO POGLAVLJE

Pošli smo nazad ka džipu. Upitao sam Kejt: „Kuda sada?”

„Nismo još gotovi ovde.”

Mislio sam da je ovo za Kejt Mejfild samo šetnja stazom sećanja i mesto nadahnuća za mene. Očigledno, bilo je tu još nečega.

Rekla mi je: „Želeo si da razgovaraš s nekim očevicem.”

„Želeo bih da razgovaram s mnogo očevidaca.”

„Večeras moraš da se zadovoljiš samo jednim.” Pokazala je zadnja vrata zgrade Obalske straže. „Tuda ćeš stići na osmatračnicu. Najviši sprat.”

Bilo je očigledno da ona neće sa mnom, pa sam prošao kroz mrežasta vrata u dnu tornja i našao stepenište.

Popeo sam se. Četiri sprata, što me je podsetilo na peti sprat bez lifta u Ist Sajdu, na Menhetnu, gde sam odrastao.

Poslednje stepenice dovele su me u središte staklene osmatračnice. Prostorija nije bila osvetljena, ali sam razaznao nekoliko stolova i stolica, pisaći sto s telefonima i vojni radio koji je sjajio i šumeo u tišini. Nije bilo nikoga.

Kroz staklo sam video usku ograđenu metalnu stazu oko vrha četvrtastog tornja.

Otvorio sam vrata i zakoračio na stazu.

Obišao sam toranj i stao na jugoistočnom uglu. Preko zaliva Moričis video sam spoljna priobalna ostrva i zaton Moričis koji odvaja Vatreno ostrvo od vesthemptonskih dina i parka Kapsogi gde je, vulgarnim pajkanskim rečnikom kazano, neko tucao svoju kurvicu na plaži i možda snimio video-zapis koji bi mogao burno da otvori slučaj.

Iza ostrva pružao se Atlantski okean; na njemu su treperila svetla čamaca i većih brodova. Na nebu su namigivale zvezde i svetla jednog aviona u letu duž obale ka jugozapadu.

Usredsredio sam se na avion i posmatrao ga kako nadleće park Smit point na Vatrenom ostrvu. Uspinjao se sporo, na tri-četiri hiljade metara visine, desetak kilometara od obale. Otprilike na tom mestu je avion kompanije TVA na letu broj 800, prateći normalnu rutu od aerodroma *Kenedi* ka Evropi, iznenada eksplodirao.

Pokušao sam da zamislim šta je to više od dvesta ljudi videlo kako izbija iz vode i juri ka avionu. Možda ću sada upoznati jednog od tih svedoka - ili nekog drugog.

Vratio sam se u osmatračnicu i seo u stolicu za pisaćim stolom okrenutu stepeništu. Minut-dva kasnije čuo sam korake na škripavim stepenicama. Iz navike, i zato što sam bio sam, izvukao sam privatni smit i veson kalibra 38 iz futrole na nozi i gurnuo ga za pojas ispod majice. Video sam ramena i glavu čoveka koji se penjao, leđima okrenut meni. Ušao je u osmatračnicu, pogledao naokolo i video me.

Čak i na slabom svetlu video sam da je star šezdesetak godina, privlačan, visok, kratke sede kose, obučen u svetle pantalone i plavi blejzer. Izgledao je kao vojnik.

Krenuo je ka meni, pa sam ustao. Kad mi je prišao, rekao je: „Gospodine Kori, ja sam Tom Sprak.” Pružio mi je ruku i rukovali smo se.

„Zamoljen sam da razgovaram s vama”, rekao je.

„Ko vas je zamolio?”

„Gospođica Mejfeld.”

Ona je zapravo *gospođa* Mejfeld, ili specijalni agent Mejfeldova, ili ponekad *gospođa* Kori, ali se to njega ne tiče. U svakom slučaju, sigurno je

profesionalni vojnik. Specijalni agent Mejfildova ume da odabere dobrog svedoka.

Ćutao sam, pa je nastavio: „Bio sam očevidac događaja sedamnaestog jula devedeset šeste. Ali to znate"

Klimnuo sam glavom.

Upitao me je: „Hoćete li da ostanemo ovde ili da izađemo?"

„Ovde ćemo. Sedite."

Okrenuo je stolicu ka stolu i seo. „Odakle želite da počnem?"

Seo sam za sto i odgovorio: „Recite mi nešto o sebi, gospodine Sprak."

„U redu. Bio sam oficir Ratne mornarice, završio sam vojnu akademiju u Anapolisu i penzionisan sam s činom kapetana. Nekada sam pilotirao fantomom F-4 stacioniranim na nosaču aviona. Obavio sam sto petnaest borbenih letova nad severnim Vijetnamom u tri odvojene ture između šezdeset devete i sedamdeset druge."

„Znači, znate kako izgleda pirotehnika u suton nad morem", rekao sam.

„I te kako znam."

„Odlično. Kako je izgledala sedamnaestog jula devedeset šeste?"

Zagledao se kroz staklo u okean i rekao: „Bio sam na mom *Sanfišu* - to je mala jedrilica za jednu osobu - a svake srede uveče održavamo nezvanične trke u zalivu."

„Ko to 'mi'?"

„Član sam vesthemptonskog ogranka jedriličarskog kluba iz zaliva Moričis. Završili smo trku oko osam uveče. Svi su pošli u klub na roštilj, ali ja sam odlučio da izjedrim kroz zaton u okean."

„Zašto?"

„More je bilo neuobičajeno mirno, duvao je vetar od šest čvorova. Retko kad imam takve uslove da isplovim jedrilicom u okean." Nastavio je: „Okolo

osam i dvadeset izašao sam iz zatona na otvoreno more. Plovio sam ka zapadu duž obale Vatrene ostrva preko puta parka Smit point."

„Dozvolite da vas ovde prekinem. Da li je ovo što mi govorite javno ili ne?"

„To sam rekao agentima FBI-ja. Ne znam da li je to javno ili ne."

„Jeste li ikad davali izjave za javnost posle razgovora s agentima?"

„Nisam." Dodao je: „Rečeno mi je da to ne radim."

„Ko vam je to rekao?"

„Agent koji je prvi razgovarao sa mnom, a zatim ostali agenti u kasnijim razgovorima."

„Shvatam. Ko je agent koji je prvi razgovarao s vama?"

„Vaša žena."

U to vreme nije mi bila žena, ali klimnuo sam glavom i rekao: „Nastavite, molim vas."

Ponovo je pogledao okean i nastavio: „Sedeo sam u jedrilici i nameštao jedro prema vetru, kao što se i provodi većina vremena u jedrenju. Bilo je vrlo tiho i mirno i uživao sam. Zvanični zalazak sunca bio je u osam i dvadeset jedan, ali nautički suton nastupao je oko osam i četrdeset pet. Pogledao sam na ručni sat - digitalni, osvetljen i veoma tačan - i video da je osam sati, trideset minuta i petnaest sekundi. Odlučio sam da se okrenem i pre mraka vratim u zaton."

Kapetan Sprak je začutao, zamišljenog pogleda, a onda je rekao: „Pogledao sam jedro i nešto na jugozapadnom nebu privuklo mi je pažnju. Bio je to blistav mlaz svetlosti koji je stremio u nebo. Svetlost je bila crvenkastonarandžasta i kao da je izletela iz neke tačke iza horizonta."

„Jeste li čuli nešto?"

„Nisam. Svetlost je izlazila iz okeana ka kopnu, u mom pravcu. Uspinjala se pod oštrim uglom, trideset pet do četrdeset stepeni, i kao da je ubrzavala, mada je to teško odrediti zbog uglova i nedostatka čvrstog tla kao orijentira. Ali kad bih morao da procenim brzinu, rekao bih oko sto čvorova.”

„I sve to ste sračunali za... koliko?”, upitao sam.

„Za oko tri sekunde. U kabini lovca-bombardera imate oko pet sekundi.”

Izbrojao sam u sebi do tri i shvatio da je to više vremena nego što treba čoveku da se skloni od metka.

Kapetan Sprak je dodao: „Ali, kao što sam rekao agentima, bilo je previše promenljivih i nepoznatih vrednosti da bih bio potpuno siguran u svoje proračune. Nisam znao tačku polaska predmeta, tačnu veličinu ni razdaljinu od mene, tako da sam samo nagađao brzinu.”

„Znači, niste sasvim sigurni šta ste videli?”

„Znam šta sam video.” Pogledao je kroz prozor i rekao: „Video sam dovoljno neprijateljskih raketa zemlja-vazduh kako lete prema meni i mojim drugovima iz eskadrile.” Ukočeno se osmehnuo i rekao: „Kad idu na vas, izgledaju veće, brže i bliže nego što zapravo jesu. Sve se deli sa dva”, dodao je.

Osmehnuo sam se i rekao: „Jednom su u mene uperili malecku beretu. Činilo mi se da je magnum tri pet sedam.”

Klimnuo je glavom.

„Ali to je svakako bio mlaz svetlosti?”, pitao sam.

„Siguran sam u to. Crvenkastonarandžasti mlaz blistavog svetla, a na vrhu mlaza bela neprozirna tačka, što mi govori da sam verovatno video aktiviranje rakete na čvrsto gorivo praćene crvenkastonarandžastim tragom.”

„Nije valjda?”

„Jeste.”

„Ali jeste li videli... projektil?”

„Nisam.”

„Dim?”

„Perjanicu belog dima.”

„Jeste li primetili avion - taj boing sedam četiri sedam - koji je zatim eksplodirao?”

„Opazio sam ga neposredno pre nego što sam se zagledao u mlaz. Video sam odsjaj poslednjih zraka sunca na aluminijskoj oplati, video sam avionska svetla i četiri bele pruge pare.”

„U redu... da se vratimo na svetlosni mlaz.”

Kapetan Sprak je nastavio: „Posmatrao sam pažljivo taj mlaz svetla dok se penjao u nebo...”

„Izvinite. Koji je bio vaš *prvi* utisak?”

„Moj prvi, poslednji i jedini utisak jeste da je to bila raketa zemlja-vazduh.”

Pokušavao sam da izbegnem tu reč na r, ali evo, pojavila se. Upitao sam. „Zašto ne zvezda padalica? Munja? Vatromet?”

„To je bio projektil zemlja-vazduh.”

„Većina ljudi rekla je da im se u prvi mah učinilo da je to raketa zaostala od proslave Dana nezavisnosti...”

„Ne samo da je to bila raketa, nego je to bila *navođena* raketa. Lako je krivudala penjući se, kao da ispravlja kurs, a onda je usporila na oko pola sekunde, jasno skrenula ka istoku - prema meni - i onda naoko nestala, možda iza oblaka, možda jer je ostala bez goriva i poludela, a možda mi je vidno polje pokrila njena meta.”

Meta. Boing 747, označen kao let TVA broj 800 za Pariz, sa 230 ljudi, postao je *meta*.

Obojica smo ćutali; za to vreme procenjivao sam tvrdnje kapetana Spraka. Kao što sam obučavan, ocenio sam njegovo opšte držanje, utisak iskrenosti i

inteligenciju. Kapetan Sprak dobio je visoke ocene u svim kategorijama. No dobri svedoci ponekad se raspadnu na kraju - na primer, jedan vrlo inteligentan muškarac počeo je kao dobar materijalni svedok u slučaju nestale osobe, a završio je iskaz svojom teorijom da su nestalog oteli vanzemaljci. Uredno sam to zapisao u izveštaj, uz primedbu da nisam sasvim uveren.

Svedoci umeju i da se zapetljaju za vreme saslušavanja, pa sam upitao kapetana Spraka: „Recite mi ponovo koliko je taj predmet bio daleko od vas.”

Strpljivo mi je odgovorio: „Kao što sam već rekao, verujem, ali ne mogu biti siguran, da je pošao iz neke tačke iza horizonta, što je na oko deset kilometara od posmatrača po mirnom moru. Naravno, tačka je mogla biti i dalje.”

„Znači, vi niste videli samo, da tako kažemo... lansiranje?”

„Nisam.”

„Kako bi to izgledalo? Mislim, koliko bi svetlosti nastalo?”

„Mnogo. Sigurno bih video sjaj iznad mračnog horizonta, čak i da je raketa lansirana petnaest ili dvadeset kilometara od mene.”

„Ali niste to videli?”

„Istini za volju, ne znam šta mi je prvo privuklo pažnju - sjaj lansiranja ili taj crvenkastonarandžasti mlaz svetla što je poleteo s horizonta.”

„Jeste li nešto čuli?”

„Nisam. Lansiranje rakete nije *toliko* bučno, naročito u daljini i ako vetar duva prema mestu lansiranja.”

„Shvatam. A koliko daleko je taj predmet bio od vas kad ste ga prepoznali kao mlaz svetlosti koji se uspinje?”

„Ne mogu da kažem pošto ne znam razdaljinu. Visina je proizvod razdaljine i ugla prema horizontu. Jednostavna trigonometrija.”

„Tako je." Ne snalazim se najbolje s trigonometrijom, ali tehnika saslušavanja ostala je ista. Rekao sam: „Dajte mi svoju pretpostavku."

Malo je razmislio i odgovorio: „Možda petsto do osamsto metara u trenutku kad sam ga prvi put ugledao. Prvobitni utisak se pojačao dok sam posmatrao mlaz kako se uspinje, pa sam otprilike ocenio brzinu i putanju. Penjao se u pravoj liniji, a ne lučno, lako krivudajući, a onda je vidljivo skrenuo kad se zakačio."

„Za šta?"

„Za metu."

„U redu... Jeste li videli animaciju događaja koju je napravila CIA?", upitao sam ga.

„Jesam. Imam snimak."

„Da, i ja treba da nabavim snimak. U redu, u toj animaciji kažu da su isparenja u glavnom rezervoaru za gorivo slučajno eksplodirala zbog kratkog spoja elektrike. Je li tako? A ono što su svi očevici videli bio je mlaz zapaljenog goriva iz probušenog krilnog spremišta koji je tekao *naniže*, iz aviona - a ne mlaz svetlosti koji leti *uvis*, prema avionu. Drugim rečima, ljudi su pamtili naopako. Prvo su *čuli* eksploziju, a onda su podigli pogled i videli je, pa im se od mlaza zapaljenog goriva učinilo da je raketa u usponu. Šta vi mislite?"

Pogledao me je, a onda podigao palac uvis i upitao: „Ovo je uvis, je li tako?"

„Kad sam poslednji put proveravao bilo je tako", rekoh mu. „Druga mogućnost, takođe prikazana animacijom, jeste da je avion nastavio da se penje još nekoliko stotina metara i da su očevici videli zapaljeni avionski trup, koji im je sa zemlje ličio na mlaz svetlosti rakete. Šta vi mislite?"

„Mislim da znam razliku između svetlosnog mlaza koji se penje i ubrzava praćen repom od belog dima i zapaljenog aviona na samrti. Video sam u životu i jedno i drugo."

Uznemirila me je pomisao da je specijalni agent Mejfildova bolje saslušala kapetana Spraka nego ja. Upitao sam ga: „Da li je ovo u osnovi isti iskaz koji ste dali agentu Mejfild?”

„Jeste.”

„Je li postavljala dobra pitanja?”

Pogledao me je kao da sam izvalio glupost, ali je učtivo odgovorio: „Jeste”, pa dodao: „Duže od sata utvrđivali smo sled događaja. Rekla je da će ponovo doći i zamolila me da razmislim o onome što sam video i pozovem je ako se nečeg novog setim.”

„I jeste li je zvali?”

„Nisam. Dva gospodina - agenti FBI-ja - došli su kod mene sutradan i rekli mi da će oni obaviti završni razgovor i da je agent Mejfildova prešla na druge svedoke. Ona je očigledno obavljala prve razgovore - prema novinskim vestima, bilo je šest do osam stotina očevidaca, a dvestotinak onih koji su videli svetlosni mlaz. Ostali su videli samo eksploziju.”

„I ja sam to pročitao. Ta dvojica - znate li kako se zovu?”

„Znam. A imam i njihove posetnice.” Izvadio je dve karte iz džepa i pružio mi. Uključio sam stonu lampu i pročitao ime s prve posetnice. *Lijam Grifit*. Iznenadio sam se, ali ne previše. Druga posetnica me je zbilja prenerazila. Bila je to karta FBI-ja, ali na njoj je stajalo ime čoveka iz CIA-e - gospodina Teda Neša, da budem precizan. Tog gospodina upoznao sam na slučaju Ostrva šljiva, a posle smo zajedno radili na slučaju Asada Halila. Ted je imao mnoge neprijatne osobine, ali dve su se isticale. Prva je džep pun raznih posetnica i legitimacija koje su ga predstavljale kao pripadnika one vladine službe koja odgovara njegovom trenutnom raspoloženju. Druga je bila navika da upućuje vašem sluzi pokornom slabo prikrivene pretnje da će ga ubiti kad god ga ovaj iznervira, što se događalo često. U svakom slučaju, Ted i ja uspeli smo ovo da prevaziđemo, uglavnom zahvaljujući tome što je on mrtav.

Upitao sam kapetana Spraka: „Mogu li da zadržim ove posetnice?”

„Da. Gospođica Mejfeld mi je rekla da mogu da vam ih dam.”

„Dobro. A imate li posetnicu agenta Mejfeld?”

„Nemam. Gospodin Neš mi je uzeo njenu posetnicu.”

„Zaista? U redu, o čemu ste razgovarali s ovom dvojicom?”

„Saslušali su snimak izjave koju sam dao gospođici Mejfeld i rekli su da žele sve da pređu još jednom.”

„A jeste li dobili prepis svog snimljenog iskaza na potpis?”

„Nisam.”

Vrlo neobično. „U redu, znači i njih dvojica doneli su kasetofon?”

„Da. U osnovi su želeli da ponovim ono što sam rekao prethodnog dana.”

„I jeste li?”

„Jesam. Pokušali su da nađu nesaglasnosti u onome što sam govorio njima u odnosu na ono što sam rekao gospođici Mejfeld.”

„Jesu li ih našli?”

„Nisu.”

„Jesu li vas pitali kakav vam je vid?”

„Nekoliko puta. Tada sam, kao i sada, savršeno video na daljinu.”

„Jesu li vas pitali da li ste pili ili uzimali drogu?”

„Jesu. Rekao sam im da je to pitanje uvredljivo. Ne drogiram se i ne pijem kada jedrim.”

Da razvedrim razgovor, rekao sam mu: „Ja pijem samo u društvu ili kad sam sâm.”

Trebalo mu je tri sekunde da shvati šalu, a onda se kao nasmejao.

Rekao sam mu: „Drugim rečima, a time ne mislim ništa ružno - hteli su da uzdrmaju vaše svedočenje.”

„Mislim da jesu. Objasnili su da im je to dužnost za slučaj da me sud pozove kao svedoka.“

„Tako je. I kako se taj razgovor završio?“

„Rekli su da će me ponovo potražiti i posavetovali me da u međuvremenu ne dajem izjave za javnost, novinarima ni bilo kome drugom. Pristao sam na to.“

„Jeste li ih ponovo videli?“

„Jesam. Nedelju dana kasnije. S njima je došao i treći čovek, kog su predstavili kao gospodina Brauna iz Nacionalnog odbora za bezbednost saobraćaja, mada njegovu posetnicu nisam video.“

„O čemu ste pričali tom prilikom?“

„Sve isto. Jedan sat smo prelazili moju izjavu - vrlo dugo za događaj koji je trajao manje od dva minuta. Ovog puta obavestili su me da smatraju da je eksplozija možda bila nesrećni slučaj izazvan mehaničkim kvarom.“

„Kakvim mehaničkim kvarom?“

„Nisu rekli, a ja nisam pitao.“

„Zašto?“

„Znam šta sam video.“

„Jasno. Znači tvrdite da je ono što ste videli - mlaz svetla i eksplozija - međusobno povezano.“

„Nisam to rekao. Kako bih mogao?“

„Hvala vam što se držite činjenica. Znači, možda su se mlaz svetlosti i eksplozija samo slučajno dogodili istovremeno.“

„Đavolska podudarnost.“

„Ipak, moguće je. Šta ste rekli onoj trojici o tome?“

„Do tada sam već i ja imao neka pitanja. Pitao sam ih za radarske slike, za druge očevice, za vojne manevre u okeanu te noći...“

„Kakve vojne manevre?“

„Bilo je u svim vestima. Na okeanu postoji vojna zona od nekoliko desetina hiljada kvadratnih kilometara. Zove se V sto pet i te noći je aktivirana radi izvođenja ratnih igara.”

„Da, sećam se toga. Pa, jesu li vam odgovorili na pitanja?”

„Nisu. Rekli su da ne mogu da govore ni o čemu dok je istraga u toku.”

„Jesu li vas učtivo odbili?”

„Bili su uljudni, ali čvrsti.” Dodao je: „Onaj po imenu Neš ipak nije bio sasvim učtiv. Bio je..

„Snishodljiv?”, rekao sam. „Nadmen? Drkadžija?”

„Tako nešto.”

To je moj Ted. Samo Ted Neš pokušao bi da natera diplomca Anapolisa i ratnog veterana da oseti da je sitan. Upitao sam kapetana Spraka: „Kako se to završilo?”

„Ponovo su me upozorili da ne dajem izjave za javnost i rekli da će me ponovo potražiti.”

„Jesu li vas potražili?”

„Nisu.”

„Kladim se da bi vam se za tren oka stvorili na pragu da ste dali neku izjavu za javnost.”

„Znali su da će čovek u mom položaju - oficir u aktivnoj rezervi - uraditi kako mu vlasti nalože”, odgovorio je.

Klimnuo sam glavom i upitao ga: „Znači, ostalo je na tome? Mislim, u vašoj glavi?”

„Pa... pretpostavio sam da istraga teče dalje i da će me pozvati ako im zatrebam. Bilo je toliko drugih očevidaca... a onda su počeli da sakupljaju delove aviona i da ih sastavljaju u Kalvertonu... mislio sam da se bliže rešenju... Agenti FBI-ja raspitivali su se u okolini o sumnjivim tipovima, o ljudima koji su

te večeri izvezli brodove iz marina, proveravali su putnike aviona... Pratio sam sve to na vestima... istraga je bila ogromna... pa sam čekao." Dodao je: „I još čekam."

Obavestio sam ga: „Slučaj je zaključen. Niko vas nikad neće pozvati."

„Pozvala me je vaša žena. A sada sam razgovarao i s vama", odgovorio je.

„Ne, niste."

Klimnuo je glavom i rekao: „Sve ove godine bio sam u iskušenju da pozovem Neša i Grifita."

„Ted Neš je mrtav."

Ovo ga je iznenadilo, ali ništa nije rekao.

Dodao sam: „A da sam na vašem mestu, ne bih zvao Lijama Grifita."

Klimnuo je glavom.

Ustao sam i rekao: „Idem napolje. Možete sa mnom, a možete i da odete."

Prošao sam kroz vrata i izašao na stazu oko tornja. Stao sam uz ogradu, leđima okrenut vratima. Uvek je dobro naklonjenom svedoku dati malu pauzu i priliku da razmisli u šta se upušta. Ovo je i za mene bila prilika da razmislim u šta se to upuštam.

SEDMO POGLAVLJE

Vetar se pojačao i zahladnelo je. Čuo sam da se vrata iza mene otvaraju; ne okrećući se, upitao sam kapetana Spraka: „Mislite li da je posredi bila vojna vežba koja je pošla naopako?”

„Ne.”

„Smatrao sam to jednom od čvršćih teorija o zaveri prikrivanja u to vreme.”

Stao je pored mene i odgovorio: „Nemoguće je prikriti događaj tih razmera. Stotine mornara i vazduhoplovaca morale bi da učestvuju u prikrivanju slučajnog lansiranja ili pogrešnog vođenja rakete.”

Nisam odgovorio, pa je nastavio: „Prosečan mornar priča previše i kad je *trezan*. Kad se napije reći će celom svetu svoj ratni raspored, snagu i mogućnosti flote, sve što zna. Šta mislite, kako je nastala izreka da brbljivi jezici potapaju brodove?”

„U redu. Dakle, ako kažem arapski teroristi, šta biste rekli?”

„Ako nisam video odakle je projektil došao, kako da znam rasu i veru ljudi koji su ga ispalili?”

„Dobro rečeno. A ako spomenem neku grupu koja želi da naškodi Sjedinjenim Državama?”

„Onda bih vam rekao da je avion kompanije *El Al* poleteo odmah posle aviona *TVA* i da je kasnio, pa je možda bio nameravana meta.”

„Zaista? Toga se ne sećam.”

„Bilo je u svim novinama. Još jedna teorija.”

„Tako je. Imamo mnogo teorija.”

„Hoćete li da čujete o eksploziji?”, upita me kapetan Sprak.

„Hoću, ali me to ne zanima koliko mlaz svetlosti. Da vas pitam ovo - pet godina je prošlo otkako ste videli to što ste videli, je li tako? Da li vas je išta navelo da ponovo razmotrite svoje prvobitne izjave? Na primer, pomislili ste da ste pogrešili, ili da se ono što ste videli može drugačije objasniti, ali ste vezani svojim prvim iskazom i ne želite da ga izmenite ni povučete jer bi izgledalo da niste baš mnogo pametni. Shvatate li?"

„Shvatam. Nisam ni tvrdoglav ni samoživ, gospodine Kori, ali znam šta sam video. Šesnaest sati kasnije gospođica Mejfild sedela je u mojoj dnevnoj sobi i pitala me šta sam video. U tom trenutku nisam još čuo izjave ostalih očevidaca ovog događaja - ništa što bi moglo da utiče na moj stav o onome što sam video."

„Ali do tada su se već pojavili novinski izveštaji o ljudima koji su videli svetlosni mlaz."

„Jesu, ali neposredno posle događaja pozvao sam s mobilnog telefona stanicu Obalske straže i izvestio ih čemu sam sve bio očevidac, uključujući tu i svetlosni mlaz. Koliko sam ja u tom trenutku znao, bio sam jedini čovek na planeti koji je to video."

„Dobro rečeno."

„Naglasio sam to i ljudima iz FBI-ja, koji su me stalno pitali da li su na mene uticali kasniji novinski izveštaji. Kako su, do đavola, kasniji izveštaji mogli da utiču na ono što sam odmah posle nesreće javio Obalskoj straži?" Dodao je: „ Taj poziv je u dosijeu, mada mi nikad nije bilo dato da vidim šta je dežurni zabeležio."

Verovatno je napisao: „Zvao ludak", pomislio sam, ali kasniji pozivi i događaji naterali su ga da izbriše to iz dnevnika.

Kapetan Sprak je nastavio: „Osim toga, ja sam jedan od svega dvojice svedoka, koliko znam, koji su u životu videli projektil zemlja-vazduh, uživo i izbliza."

Savršen svedok. Suviše savršen? Upitao sam ga: „Ko je drugi svedok koji je uživo video bojevu raketu?"

„Jedan nekadašnji tehničar za borbenu elektroniku. Dao je izjave za javnost koje se podudaraju s mojim privatnim iskazom."

„Poznajete li ga?"

„Ne, samo sam čitao njegove izjave u novinama. Nisu mu se dopali pravac kojim se kreće istraga i činjenica da je njegovo svedočenje odbačeno, pa je izašao u javnost."

„Kako se zove?"

„To vam može reći vaša žena. A možete i da potražite."

„Tako je."

„Nije mi to trebalo", obavesti me kapetan Sprak. „Nemam ništa od toga što sam govorio o svetlosnom mlazu. Mogao sam prosto da pozovem Obalsku stražu, obavestim ih kako mislim da sam video avionsku nesreću i kažem im mesto - što sam prvo i uradio. Ali onda sam opisao mlaz svetlosti i dežurni oficir je postao čudan. Dao sam mu svoje ime, adresu i brojeve telefona. Zahvalio mi je i spustio slušalicu. Sutradan u podne na mom pragu pojavila se vaša žena." Izneo je i mišljenje: „Inače, vrlo je fina. Vi ste srećan čovek."

„O, svakodnevno zahvaljujem Bogu."

„I treba."

„Tako je. Dakle, imate primedbe na to što u završnom izveštaju izjave očevidaca nisu prihvaćene kao sveta istina. Smatrate da vam se ne veruje, ili da je FBI zaključio da grešite ili ste zbunjeni u vezi s onim što ste videli."

„*Oni* su zbunjeni", odgovorio je. „Ono što sam ja video, gospodine Kori, ukratko rečeno jeste projektil zemlja-vazduh koji je po svemu sudeći razneo metu - putnički boing sedam četiri sedam - i ništa što se od onda desilo ne može

da uzdrma moj iskaz o tome šta sam video niti da me natera da požalim što sam se javio da svedočim."

„Sigurno žalite. Upravo ste rekli: 'Nije mi to trebalo'. "

„Bilo... bilo je vrlo teško... Ispunio sam svoju dužnost i ispuniću je kad god se to od mene zatraži." Pogledao me je i upitao: „Ako je slučaj zaključen, zašto ste vi ovde?"

„Imam slobodan dan i pokušavam da usrećim ženu." Naravno, do tada sam zahvaljujući agentu Mejfild i kapetanu Spraku već shvatio da ni sam gospodin Džon Kori nije zadovoljan zvaničnom verzijom događaja.

Kapetan Sprak me je obavestio: „Ostali s kojima sam jedrio vratili su se u klub na roštilj - njih petnaestak sa ženama i porodicama. Njih dvanaestak je sa zadnjeg travnjaka kluba ili s verande istovremeno videlo svetlosni mlaz. To nije bila masovna halucinacija."

„Znate, kapetane, mislim da niko ne sumnja u to da je dvesta ljudi koji tvrde da su videli taj mlaz zaista i videlo mlaz. Pitanje je - šta je to bilo? I ima li veze s eksplozijom aviona."

„Rekao sam vam šta je to bilo."

Uzvratio sam: „U redu, vraćamo se na mlaz svetlosti. Kad smo ga poslednji put videli, u trenu je nestao, nje li tako?"

„Tako je. I to se poklapa s ponašanjem projektila u blizini mete ako je meta između posmatrača i projektila. Razumete li me?"

„Aha. Avion je bio ispred rakete."

„Tačno. Ili je raketa potrošila gorivo i podivljala. Ali, da se vratimo malo unazad; kada sam ugledao kako projektil menja kurs, a pre nego što je nestao, ponovo sam video avion. Moj nagon... moja obuka i iskustvo rekli su mi da je raketa na kursu kojim će doći u kontakt s avionom." Duboko je uzdahnuo pa nastavio: „Da budem iskren, krv mi se sledila i srce mi je poskočilo."

„Vratili ste se u Severni Vijetnam?”

Klimnuo je glavom i nastavio: „Ali samo za trenutak... a onda sam se ponovo vratio avionu i usredsredio se istovremeno na njega i na mlaz svetlosti. Mlaz je nestao, kao što sam već rekao, i dve sekunde kasnije avion je blesnuo, negde oko sredine trupa, blizu krila, a sekundu kasnije video sam ogromnu eksploziju koja je pokidala avion na najmanje dva dela.”

„Kako objašnjavate taj sled događaja?”

„Pa, ako su događaji otpočeli eksplozijom glavnog rezervoara, onda je prvu eksploziju izazvala raketa koja je pogodila rezervoar i zapalila isparenja, a ta eksplozija je zapalila jedan puni krilni rezervoar - levi, prema nalazima istražitelja - što je izazvalo katastrofu.”

Upitao sam ga: „Jeste li to odmah zaključili?”

„Nisam. Jedno vreme posmatrao sam samo avion dok se raspadao...”
Trenutak-dva s mukom je tražio reči, a onda je nastavio: „Nos aviona... odvojio se i pao pravo u more. Bez težine nosa, uz motore koji su još radili na gorivo iz vodova, glavni deo trupa se dizao sekundu-dve i nastavio uzletnom putanjom... a onda se okrenuo preko krila i počeo oštro da pada...”

Ćutao sam nekoliko trenutaka, pa ga upitao: „Pretpostavljam da ste u karijeri videli kako rakete obaraju avione.

„Jesam. Sedam. Ali nijedan ovoliki.”

„Je li vas potreslo?”

Klimnuo je glavom. „Nadam se da nikada nećete videti avion kako pada s neba, ali ako vidite, ta će vas slika pratiti zauvek.”

Klimnuo sam glavom.

Kapetan Sprak pogledao je u nebo i rekao: „Od trenutka kad sam video eksploziju do trenutka kad sam je čuo prošlo je trideset do četrdeset sekundi. Zvuk putuje brzinom od trista metara u sekundi, pa sam sračunao da sam od

eksplozije bio udaljen oko deset kilometara, uzevši u obzir i visinu. Gotovo svi koji su videli svetlosni mlaz videli su ga *pre* nego što su čuli eksploziju, a ne obrnuto kao što zvanični zaključci navode da pomislimo."

Naslonio sam se dupetom na ogradu, leđima okrenut okeanu. Kapetan Sprak nepomično je posmatrao more kao zapovednik broda, usredsređen, budan, ali istovremeno opčinjen tamnom vodom i nebom. Rekao je, kao za sebe: „Kerozin je plamteo na vodi i vatra je obasjavala nebo... izbijao je crni i beli dim... pomislio sam da zajedrim ka mestu nesreće, ali... bilo je predaleko za moju jedrilicu... a kad bih stigao tako daleko, ne bih mogao da je obuzdam u blizini tog zapaljenog goriva." Pogledao me je i rekao: „Znao sam da neće biti preživelih."

Malo sam ćutao, pa ga upitao: „Možete li da pretpostavite koja *vrsta* projektila je to bila? Mislim, ako je bio projektil. Znao je li bio onaj što traži toplotu. Kakve još vrste postoje?"

„Vođeni radarski i vođeni infracrvenim zracima. Želite li kratak kurs o raketama zemlja-vazduh?"

„Aha."

„Pa, mogu da vam kažem kakav taj projektil *nije* bio. To nije bila raketa koja traži toplotu i ispaljuje se s ramena."

„Otkud znate?"

„Za početak, te rakete imaju prekratak domet za gađanje cilja na visini od četiri hiljade metara. Osim toga, takva raketa bi udarila u najveći izvor toplotnog zračenja - u motor - a sva četiri motora boinga pronađena su relativno neoštećena. Preostaju rakete na radarsko ili infracrveno navođenje. Ove prve možemo da odbacimo jer šalju snažne signale koje bi neki drugi radar primio - naročito svi ti vojni radari te noći - a nijedan nije uočio objekt koji se sa zemlje ili iz vazduha kreće ka boingu. Uočena je *jedna* nepravilna tačka prilikom prolaska radarskog snopa bostonske kontrole leta, ali smatra se da je to bila

tehnička greška. Ipak, možda je radar ipak pronašao infracrveni projektil čiji bi radarski odraz bio beznačajan zbog velike brzine i male mase. Drugim rečima, možda smo svi mi videli raketu s infracrvenim navođenjem treće generacije, lansiranu s broda ili iz aviona - mada je brod verovatniji."

Razmislio sam o ovome i upitao: „Ko ima takve rakete i kako se nabavljaju?"

„Samo Sjedinjene Države, Rusija, Engleska i Francuska prave tako složene rakete zemlja-vazduh. Iako na crnom tržištu sigurno ima na stotine raketa navođenih toplotom koje se lansiraju s ramena, o ovim projektilima velikog dometa, navođenim infracrvenim zracima, strogo se vodi računa i niko ih ne poklanja i ne prodaje drugim zemljama. Ipak, ruska bezbednost nije toliko dobra, pa je moguće da je neka od tih raketa za pravu sumu završila u pogrešnim rukama."

Svario sam svoje prvo predavanje o raketama i upitao: „Jeste li ovo spominjali agentima FBI-ja?"

„Nisam. Tada to nisam znao. Moje iskustvo s raketama zemlja-vazduh bilo je ograničeno na stare sovjetske modele SA dva i SA šest, kojima su me gađali Severnovijetnamci."

Dodao je: „Nisu bile sasvim precizne, zato sam sada ovde."

„Jasno. Znači ovo o infracrvenim raketama saznali ste... kada?"

„Kasnije. To nije tajna. Džejn ima mnogo podataka o njima."

„Ko je Džejn?"

„Nije ko nego šta. *Džejn* je izdavačka kuća koja objavljuje knjige o naoružanju iz celog sveta. Na primer, *Džejn ratni brodovi*, *Džejn avionske rakete* i tako dalje. Postoji knjiga o projektilima i raketama."

„Aha. *Ta* Džejn. Šta očigledno ne valja s tim scenariom? Toliko da je odbačen?"

„To vi recite meni, gospodine Kori.“

„U redu, reći ću vam ono što znate i vi i svi koji su čitali o ovom slučaju. Prvo, na ostacima olupine nisu pronađeni tragovi eksploziva. Drugo, nije bilo karakterističnog cepanja metala, sedišta ni... ljudi... koje bi nagovestilo eksploziju bojeve glave. Treće, i najubedljivije, ni ronjoci ni čamci za spasavanje ostataka nisu na dnu okeana pronašli ni jedan jedini delić rakete. Da je pronađen makar jedan, mi sada ne bismo stajali ovde.“

„To je istina.“

„Znači, možda je dvesta ljudi, ubrajajući tu i vas, kapetane, zaista videlo mlaz crvenkaste svetlosti - ali ni među krhotinama ni na mestu eksplozije nisu pronađeni tragovi projektila. O čemu se onda radi?“

Gledao me je neko vreme, pa se osmehnuo i rekao: „Vaša žena mi je kazala da morate sami da stvorite zaključke - da ste otporni na sugestiju, cinični, sumnjičavi prema svemu što vam neko kaže i da verujete samo sopstvenim zaključcima.“

„Ona je jedno srce. Znači, želite da zaključim nešto na osnovu potpunog odsustva tragova eksploziva i delova rakete?“

„Da. Ali ne možete da zaključite da rakete nije bilo.“

„U redu...“ Razmišljao sam minut-dva i rekao: „Možda se raketa potpuno raspala u eksploziji.“

Odmahnuo je glavom i obavestio me: „Do đavola, tkanina je preživela eksploziju. Devedeset odsto aviona je pronađeno, a i gotovo svih dvesta trideset tela. Rakete ne mogu da ispare. Raspadnu se u stotine komada, malih i velikih, a svaki delić stručnjaci mogu da prepoznaju kao deo rakete. Osim toga, snažni eksplozivi, kao što ste rekli, ostavljaju tragove.“

„Tako je. Hej, možda je to bio laserski zrak. Znate, kao neki zrak smrti.“

„To nije toliko nemoguće kao što možda mislite. Ali nije bilo to. Laserski zraci i zraci plazme su trenutni i ne ostavljaju dim.“

Uporno me je posmatrao. Shvatio sam da je lopta još kod mene. Razmišljao sam još malo, pa rekao: „Pa... možda raketa nije eksplodirala. Možda je proletela kroz avion i nastavila izvan oblasti koja je pretražena. Sam udar izazvao je eksploziju rezervoara. Šta kažete?”

„Mislim da ste nečemu na tragu. Ono o čemu govorite zove se kinetički projektil. Poput metka ili strele, on prolazi kroz sve što mu se nađe na putu takvom snagom da jednostavno nastavi da se kreće. Nema eksplozivnu glavu. Samo kinetička energija i usporavanje omogućuju mu da probije sve na šta naiđe. Takva raketa mogla bi da obori avion ako bi udarila u nešto ključno za održavanje leta.”

„Zar nije sve na avionu ključno za održavanje leta?”

„Nije. Dobro je ako nema rupa na avionu, ali ponekad one ne škode.”

„Ma nemojte? Znači, ako je kinetički projektil probušio rezervoar sa gorivom...”

„Gorivo bi se izlilo, očigledno, i završilo tamo gde mu nije mesto. To samo po sebi ne bi izazvalo eksploziju, pošto mlazno gorivo ne može tako lako da se zapali. Ali isparenja u rezervoaru mogu da se zapale, a svi se slažu da je prvo eksplodirao glavni rezervoar. Znači, možda je kinetički projektil prošao kroz klima-uređaje boinga, koji se nalaze tačno ispod glavnog spremišta goriva. Projektil je probio klima-uređaje, a onda i spremište, pa su se električne žice spojile s isparenjima i izazvale, kako to nazivamo, eksploziju goriva i vazduha. Ta eksplozija pak raznela je jedan krilni rezervoar. Raketa je nastavila svojom putanjom kroz avion i posle nekog vremena pala u okean kilometrima daleko od mesta gde je pao avion.”

„Tako mislite?”

„To objašnjava zašto nisu nađene krhotine rakete ni tragovi eksploziva.”

Nisam odgovorio, što je kapetan Sprak shvatio kao sumnju.

Rekao je, pomalo ljutito: „Slušajte, to je veoma jednostavno. Više od dvesta ljudi videlo je svetlosni mlaz i mnogi od njih kažu da je to bila raketa. Ostaci rakete nisu pronađeni, pa je FBI odbacio tu mogućnost. Trebalo je da kažu da nisu nađeni tragovi *eksplozivne* rakete. To nije neka nauka...” Nasmejao se. „Zapravo, jeste. Kinetički projektili nisu nov pronalazak. Strela je kinetički projektil. Kao i kugla za musketu ili puščani metak. Ubija tako što prođe kroz čoveka.”

Kroz mene su u samo jednoj prilici prošla tri metka, mada nijedan nije pogodio moj glavni rezervoar. Upitao sam: „Zašto ta vrsta projektila?”

„Ne znam. Možda su samo njih imali. Vojska može oružje da prilagodi meti. Ostale grupe ne mogu to uvek.”

Pitao sam se ko su „oni”, ali kapetan nije znao, ja nisam znao, a možda „oni” i ne postoje. „Zašto takve rakete uopšte postoje? Šta fali pouzdanim eksplozivnim bojevim glavama?”

„Današnji sistemi za navođenje su toliko precizni da im ne treba eksplozivna glava za obaranje aviona, čak ni drugog projektila, a neeksplozivne rakete su jeftinije, bezbednije za rukovanje i imaju više mesta za gorivo.”

Dodao je: „Kinetička raketa je odlično oružje ako hoćete da oborite avion a da ne ostavite trag. Specijalne jedinice koriste takve rakete.”

Razmislio sam o ovome i zapitao se je li kapetan Sprak, bio u pravu ili ne, izneo jedini mogući scenario koji se uklapa u njegov iskaz i izjave svih ostalih očevidaca. „Zašto FBI nije makar razmotrio tu mogućnost?”

„Ne znam. Pitajte njih.”

Aha, kako da ne. „Znači, vi mislite da tamo negde leži jedna raketa”, rekao sam kapetanu Spraku.

Odgovorio je: „Odaslah strelu uvis; gde pade, nije mi znano.”²

„Da li je do potvrđan odgovor?”

„Mislim da negde na dnu okeana leže ostaci relativno neoštećenog kinetičkog projektila. Verovatno je dug oko tri metra, tanak i crne boje. Nalazi se kilometrima daleko od oblasti koju su pretraživali čamci s mrežama i ronionci Ratne mornarice i FBI-ja. Niko ga ne traži jer niko ne veruje da postoji, a i zato što bi ta potraga ličila na ono poslovično traženje igle u plastu sena.”

„Koliki je plast?”

„Ako otprilike izračunamo putanju projektila pošto je prošao kroz avion, onda govorimo o oko dvesta šezdeset kvadratnih kilometara okeanskog dna.” Dodao je: „Raketa je, po onome što znamo, mogla i da doleti do Vatrenog ostrva i zarije se duboko u pesak. Ulazna rupa bila bi neprimetna, a pesak bi je odavno ispunio.”

„Pa... ako je tako, niko neće pokrenuti istragu vrednu više miliona dolara da nađe tu raketu.”

Kapetan Sprak je očigledno već razmišljao o tome. „Mislim da bi, ako bi se vlada uverila da raketa postoji.”

„Pa, u tome i jeste stvar, zar ne? Mislim, prošlo je pet godina, slučaj je zatvoren, u Beloj kući je novi čovek, a para nema. Ali popričaću s mojim kongresmenom, kad saznam ko je.”

Kapetan Sprak se nije obazirao na moju pošalicu. Upitao me je: „Da li vi verujete u ovaj scenario?”

„Ovaj... da, ali to nije važno. Slučaj je zaključen i nikakva velika teorija neće ga otvoriti. Potrebni su čvrsti dokazi da se ponovo dovedu čamci i ronionci.”

„Nemam dokaza osim rođenih očiju.”

² Ovo su uvodni stihovi pesme *Strela* i pesma američkog pesnika Henrija Vodsvorta Longfeloua (Henry Wadsworth Longfellow, 1807-1882), upotrebljeni kao naslov jedne veoma popularne epizode slavne TV serije *Zona sumraka*. (Prim. prev.)

„Tako je.“ Penzionisani ratni kapetan Sprak možda ima suviše slobodnog vremena, pomislio sam. „Jeste li oženjeni?“

„Jesam.“

„Šta vaša žena kaže na ovo?“

„Misli da sam učinio sve što sam mogao. Zna li vi koliko me ovo ispunjava nemoćnim besom?“

„Ne znam, recite mi.“

„Da ste videli ono što i ja, shvatili biste.“

„Verovatno. Zna, mislim da ljudi koji su videli ono što i vi većinom žive kao što su i živeli.“

„I ja bih to voleo, ali ovo me veoma muči.“

„Kapetane, mislim da vi čitav slučaj shvatate lično i da ste besni jer ste veoma sigurni u sebe, a prvi put vas niko ne shvata ozbiljno.“

Kapetan Sprak nije odgovorio.

Pogledao sam na sat i rekao: „Pa, hvala vam što ste našli vremena da razgovarate sa mnom, kapetane. Mogu li da vas pozovem ako budem imao još pitanja?“

„Možete.“

„Usput, jeste li čuli za grupu FIRO?“

„Naravno.“

„Jeste li član?“

„Nisam.“

„Zašto niste?“

„Nisu me pozvali.“

„Zašto nisu?“

„Rekao sam vam - nisam nikad izašao u javnost. Da jesam, bacili bi se na mene.“

„Ko?“

„FIRO i FBI.“

„I bi.“

„Ne tražim slavu, gospodine Kori. Tražim istinu. Pravdu. Kao i vi, pretpostavljam.“

„Aha... pa, istina i pravda su dobre stvari. Ali teže ih je naći nego raketu na dnu okeana.“

Nije odgovorio. Upitao sam ga, forme radi: „Da li biste svedočili u nekakvoj zvaničnoj istrazi?“

„Čekam na to već pet godina.“

Rukovali smo se, okrenuo sam se i ušao u osmatračnicu. Na pola puta sam se osvrnuo i podsetio kapetana Spraka: „Ovaj razgovor se nikad nije dogodio.“

OSMO POGLAVLJE

Zatekao sam Kejt u džipu kako razgovara mobilnim telefonom. Čuo sam je kako kaže: „Moram da prekinem. Čućemo se sutra.“

Ušao sam u džip i upitao: „Ko je to bio?“

„Dženifer Lupo. S posla.“

Upalio sam kola i krenuo prema kapiji.

Upitala me je: „Kako je bilo?“

„Zanimljivo.“

Vozili smo se neko vreme ćutke uskim mračnim putem od stanice Obalske straže. „Kuda sada?“, upitao sam.

„U Kalverton.“

Pogledao sam sat na komandnoj tabli. Bilo je skoro jedanaest. „Je li nam to poslednja stanica?“

„Jeste.“

Pošli smo ka Kalvertonu. To je gradić na severnoj obali Long Ajlanda u kom se nekada nalazila fabrika aviona *Gruman* i pomorska baza. Tu su 1996. godine komadi boinga 747 kamionima dovezeni na sklapanje. Nisam bio siguran zašto to treba da vidim, ali sam pretpostavio da treba.

Uključio sam radio, namestio stanicu sa starom muzikom i slušao Džonija Matisa kako peva *The Twelfth of Never*. Divna pesma, divan glas.

Ponekad poželim da živim normalnim životom, da ne nosim pištolj, značku i odgovornost. Kad sam pod neprijatnim okolnostima napustio njujoršku policiju, mogao sam i trebalo je da ostavim ovaj posao. Ali moj glupi bivši partner Dom Faneli uvalio me je u Antiterorističku jedinicu.

U prvi mah sve je delovalo kao priprema za civilni život. Mislim, nedostajali su jedino moji drugari iz Uprave policije Njujorka, drugarstvo i sve to. A toga je u ATTF-u bilo malo. Federalci su uvrnuti. Prisutni se izuzimaju.

S tim u vezi, moj odnos sa specijalnim agentom Mejfildovom rodio se i razvio u vrtlogu nesumnjivo važnog posla koji obavljamo. Zato sam se pitao da li bi naš brak opstao kad bih ja prihvatio posao na ribarskom brodu, a ona nastavila da ganja teroriste.

To je bilo dovoljno samopreispitivanja za tekući mesec. Usmerio sam misli na hitnije brige.

Oboje smo znali da smo prešli liniju između zakonite ovlašćene istrage i nezakonitog samostalnog njuškanja. Mogli bismo sada da stanemo i verovatno se izvučemo s onim što smo uradili od komemoracije. Ali ako odemo u Kalverton i nastavimo da istražujemo, završićemo nezaposleni i optuženi.

„Da li je gospodin spomenuo da su Lijam Grifit i Ted Neš obavljali drugu rundu razgovora?“, upitala me je Kejt.

Klimnuo sam glavom.

„Zvuči li ti iskaz ovog očevica uverljivo?“

„Imao je pet godina da ga dotera.“

„Imao je jedva šesnaest sati da ga osmisli pre nego što sam razgovarala s njim, i tada je još bio potresen. Mene je ubedio.“ Dodala je: „Obavila sam razgovore s još jedanaest očevidaca. Svi su u osnovi međusobno podržali izjave, a uopšte se nisu poznavali.“

„Da, to sam shvatio.“

Vozili smo se još dvadesetak minuta, uz pesme s radija koje su me vraćale na gimnazijske igranke i vrele letnje večeri na ulicama i pločnicima Njujorka, u vreme pre detektora metala na aerodromima, u vreme pre nego što su avione s neba rušili ljudi koje nazivamo teroristima. U vreme kad je jedina opasnost po Ameriku bila daleko, a ne ovako blizu kao što se sada čini.

Kejt reče: „Mogu li da ugasim?“ Ugasila je radio i rekla: „Nekoliko kilometara odavde je Nacionalna laboratorija Brukhejven. Ciklotroni, linearni akceleratori, laserski topovi i subatomske čestice.“

„Izgubio sam se posle laboratorije.“

„Postoji teorija - sumnja - da su se u toj laboratoriji izvodili eksperimenti s uređajem za stvaranje plazme - zraka smrti - u noći kada je avion TVA broj osamsto eksplodirao.“

„Pa, hajde da svratimo tamo i da ih pitamo. Kad zatvaraju?“

Kao i obično, nije obratila pažnju; nastavila je: „Postoji sedam glavnih teorija. Želiš li da čuješ nešto o teoriji podvodnih mehurova metana?“

U glavi mi je iskrsla neprijatna slika kitova koji u podvodnoj garderobi pale svoje prdeže. „Možda kasnije“, rekao sam.

Rekla mi je da skrenem na put prema velikoj kapiji i stražarskoj kućici. Zaustavio nas je pripadnik privatnog obezbeđenja; kao i čuvar stanice Obalske straže, nije se osvrnuo na mene, pogledao je Kejtinu legitimaciju i mahnuo nam da prođemo.

Ušli smo u široko, gotovo potpuno golo dvorište s nekoliko velikih građevina industrijskog tipa, mnogo reflektora i bar dve betonske piste.

U ogledalu sam video stražara kako s nekim razgovara mobilnim ili vokitokijem. Rekao sam: „Sećaš li se epizode *Dosijea iks* kada Molder i Skali dođu u onu tajnu laboratoriju i...“

„*Ne želim da slušam o Dosijeu iks. Život nije epizoda Dosijea iks.*“

„Moj jeste.“

„Obećaj mi da godinu dana nećeš iznositi sličnosti s epizodama *Dosijea iks.*“

„Hej, nisam ja spominjao zrake smrti i mehurove metana.“

„Skreni ovde i stani ispred hangara.“

Zaustavio sam džip pred malim vratima pored velikih kliznih vrata veoma velikog avionskog hangara. „Kako to da tako lako prolazimo pored obezbeđenja, Kejt?"

„Imamo odgovarajuće legitimacije."

„Probaj ponovo."

Malo je ćutala, pa odgovorila: „Očigledno je sve dogovoreno unapred."

„Ko se dogovorio?"

„Ima ljudi... u vladi, koji nisu zadovoljni zvaničnom verzijom događaja."

„Nekakav podzemni pokret? Tajna organizacija?"

„Ljudi."

„Imaju li tajno rukovanje?"

Otvorila je vrata i pošla da izađe.

„Čekaj."

Okrenula se ka meni.

Upitao sam je: „Jesi li član FIRO?"

„Nisam. Ne pripadam nijednoj grupi osim Federalnog istražnog biroa."

„Upravo si rekla nešto drugo."

„To nije organizacija. Nema ime. Ali da ima, zvala bi se 'Organizacija koja veruje izjavama dve stotine očevidaca!' Pogledala me je i rekla: „Ideš li?"

Ugasio sam motor i farove i izašao.

Iznad malih vrata gorelo je svetlo i obasjavalo natpis SAMO ZA OVLAŠĆENO OSOBLJE.

Pritisnula je kvaku kao da zna da vrata nisu zaključana. Ušli smo u ogromni hangar, zbog uglačanog drvenog poda više nalik na sportsku dvoranu. Prednja polovina, gde smo mi stajali, bila je mračna, ali drugi deo osvetljavali su redovi fluorescentnih cevi. Ispod svega stajao je rekonstruisani boing 747

kompanije *Trans world erlajnz*. „Ovde je *Gruman* nekada pravio lovce F četrnaest, pa je bilo zgodno za rekonstrukciju boinga.”

Stajali smo u tami zagledani u avion. Kao retko kad u životu, ostao sam bez reči.

Beli trup sjaktao je na svetlu, a na pocepanom aluminijumskom levom boku okrenutom nama bila su crvena slova ANS VOR.

Prednji deo i pilotska kabina bili su odvojeni od trupa, rekonstruisana krila ležala su na uglačanom parketu hangara, a rep je stajao s leve strane, takođe odvojen od trupa. Tako se avion raspao u vazduhu.

Po podu su ležala razbacana velika šatorska krila, a na njima hrpe zamršene žice i koječega drugog što nisam uspeo da prepoznam.

Kejt reče: „Hangar je toliko veliki da su se ljudi vozili biciklima da uštede vreme.”

Polako smo pošli prema lešu ove ogromne letelice.

Dok smo prilazili, video sam da su sva stakla izletela iz prozora. Zapazio sam i da je aluminijumska oplata bila pažljivo slepljena, deo po deo; neki delovi su bili veliki poput štalskih vrata, drugi ne veći od tanjira.

Srednji deo trupa, gde je eksplodirao rezervoar za gorivo, bilo je najoštećenije, s mnogo velikih rupa.

Stali smo na desetak metara od aviona, pa sam ga pažljivo pogledao. Čak i bez stajnog trapa bio je visok kao trospratnica.

Upitao sam Kejt: „Koliko je sklapanje trajalo?”

„Sve u svemu, tri meseca.”

„Zašto još stoji ovde, posle pet godina?”

„Nisam sigurna... ali nezvanično sam čula da je odlučeno da se pošalje na otpad i reciklira. To bi uznemirilo mnoge koji nisu zadovoljni konačnim

izveštajem, među njima i rođake poginulih koji svake godine dolaze ovamo pre komemoracije. Bili su ovde jutros."

Klimnuo sam glavom.

Kejt je gledala u rekonstruisani avion. „Bila sam ovde kad je počela rekonstrukcija... napravili su skele i drvene okvire, razapeli mreže za spajanje delova... Radnici su ga zvali džetosaurus reks. Obavili su neverovatan posao."

Bilo je teško pojmiti sve ovo. Na izvestan način ovo je bio ogromni mlazni avion, nešto što ne mora pažljivo da se pregleda da bi se shvatilo šta je. S druge strane pak, bio je nešto više od zbira svojih delova. Sada sam opazio ogromne nagorele gume, izuvijane nosače točkova, četiri divovska mlazna motora poređana pored trupa, krila na podu, raznobojne žice posvuda, komade izolacione staklene vune nameštene po nekakvom modelu. Svaki komadić bio je obeležen nalepnicom ili kredom u boji.

Kejt reče: „Svaki delić posebno je ispitan - trideset pet tona metala i plastike, dvesta pedeset kilometara žice i hidrauličnih vodova. U trupu je rekonstruisana unutrašnjost aviona - sedišta, kuhinje, toaleti, podne obloge. Sve što je doneseno iz okeana, preko milion delova, sastavljeno je ovde."

„Zašto? U nekom trenutku svakako se zaključilo da je uzrok bio mehanički kvar."

„Hteli su da pouzdano odbace sve ostale teorije."

„Pa, nisu uspeli."

Nije odgovorila na ovo; prisećala se dalje: „Nekih šest meseci hangar je mirisao na kerozin, morsku travu, mrtve ribe... na sve i svašta."

Bio sam siguran da i dalje osećam te mirise.

Stajali smo ćutke neko vreme ispred belog, gotovo sablasnog aviona. Pogledao sam kroz prazne prozore i pokušao da zamislim dvesta trideset putnika za Pariz u poslednjoj sekundi pre eksplozije, samu eksploziju i trenutak pre nego što se avion konačno raspao u vazduhu. Da li je neko preživeo prvi udar?

Kejt tiho reče: „Ponekad mislim da nikad nećemo saznati šta se zaista dogodilo. Ponekad mi se opet čini da će se nešto pokazati.”

Oćutao sam.

Rekla je: „Vidiš te rupe na sredini trupa? FBI, Nacionalni odbor za bezbednost saobraćaja, *Boing*, *TVA* i nezavisni stručnjaci pokušavali su da nađu ulaznu i izlaznu rupu ili tragove neke druge eksplozije osim one u rezervoaru. Nisu uspeli. Zato su zaključili da nije bilo udara projektila. Možeš li ti isto da zaključiš?”

„Ne mogu. Suviše delova nedostaje ili je izvitopereno. Osim toga, gospodin s kojim sam razgovarao i sam je malo istraživao, kao što sigurno znaš. Pošavši od potpune uverenosti da je video raketu, zaključio je da nije imala eksplozivnu bojevu glavu.”

Glas iza nas reče: „Rakete *nije bilo*.”

Okrenuo sam se i ugledao jednog čoveka u odelu i s kravatom kako nam prilazi iz tame odlučno iskoračivši na svetlo. Ponovio je: „Rakete nije bilo.”

Rekao sam Kejt: „Mislim da smo uhapšeni.”

DEVETO POGLAVLJE

No, kako se ispostavilo, nije nas na delu uhvatila Federalna policija misli. Gospodin koji nam se pridružio zvao se Sidni R. Siben, bio je istražitelj Nacionalnog odbora za bezbednost saobraćaja i nije delovao kao neko ko bi nam pročitao prava i stavio nam lisice, čak i da ih je imao kod sebe.

Zapravo, na svetlu sam video da nije tako mlad kao što mi se učinilo po njegovom krepkom koraku. Delovao je inteligentno, bio je dobro obučen i pomalo nadmen, ili makar vrlo samouveren. Moj čovek.

Kejt je objasnila da se sa Sidom upoznala za vreme istrage.

Upitao sam ga: „Bili ste u okolini pa ste prolazili kroz hangar?”

On upitno pogleda u Kejt, na šta mu ona reče: „Poranio si, Side, pa nisam stigla da kažem Džonu da dolaziš.”

„Ni zašto”, dodao sam ja.

„Htela sam da čuješ zvaničnu verziju od jednog potpisnika”, reče mi Kejt.

Sidni me upita: „Želite li da čujete šta se zaista dogodilo? Ili želite da verujete u teorije zavere?”

„Pa, to je vrlo složeno pitanje”, odgovorio sam.

„Ne, nije.”

„Na čijoj je on strani?”, upitao sam Kejt.

Kejt je odgovorila napetim glasom punim tobožnje zbunjenosti: „Ovde nema *strana*, Džone. Samo iskrena razmimoilaženja u mišljenju. Sid je došao da porazgovara s tobom o tvojim brigama i sumnjama.”

Veći deo briga i sumnji u vezi s ovim slučajem nedavno mi je u glavu usadila sama agent Mejfild, koja je očigledno rekla gospodinu Sibenu da mi

treba očistiti mozak od sumnji i teorija zavere. Nažalost, zaboravila je da to kaže i meni. Ali igrao sam ulogu i rekao Sidniju: „Znate, oduvek sam smatrao da ima nejasnoća u zvaničnoj verziji. Mislim, postoji sedam glavnih teorija o uzroku eksplozije aviona - projektil, mehur metana, zraci plazme... i... tako dalje. Dakle, Kejt čvrsto veruje u zvaničnu verziju, a ja...”

„Dozvolite da vam kažem šta se dogodilo, gospodine Kori.”

„U redu.”

Pokazao je nešto u suprotnom uglu. Pogledao sam i video veliki žućkastozeleni predmet na podu.

Gospodin Siben me je obavestio: „To je glavni spremnik za gorivo boinga sedam četiri sedam. Ne s ovog aviona, taj je odnesen u laboratoriju, nego drugi, koji smo doneli ovamo da upotpunimo rekonstrukciju.”

Pogledao sam rezervoar. Zamišljao sam nešto veličine cisterne, ali ovo je bilo veliko kao garaža.

Gospodin Siben je nastavio: „Delovi prvobitnog rezervoara koje smo pronašli odneseni su u laboratoriju i *pažljivo* proučeni.” Pogledao me je *pažljivo* i nastavio: „Prvo, nema apsolutno nikakvih hemijskih tragova eksplozije osim zapaljenog goriva. Pratite li me?”

Poslušno sam ponovio: „Nema apsolutno nikakvih hemijskih tragova eksplozije osim zapaljenog goriva.”

„Tako je. Drugo, na metalu rezervoara nema tragova superbrze eksplozije - nema ogrebotina ni znakova onoga što nazivamo mučenjem i listanjem metala. Pratite li me?”

„Nema tragova...”

„Treće, na rezervoaru nema tragova da ga je projektil probio - nema ulazne ni izlazne rupe, koje zovemo pupoljcima, kao kod cvetova, pa smo zato odbacili neeksplozivnu, odnosno kinetičku raketu.” Pogledao me je i rekao: „Koliko sam shvatio, vi verujete da je uzrok nesreće bila kinetička raketa.”

Nisam ni *čuo* za kinetičke rakete pre razgovora s kapetanom Sprakom, ali Kejt je napisala večerašnji scenario pre nego što sam i saznao da imam ulogu. „Gde je sada originalni rezervoar?“, upitao sam gospodina Sibena.

„U skladištu laboratorije u Virdžiniji.“

„Koliki procenat je spasen?“

Pogledao me je i odgovorio: „Oko devedeset odsto.“

„Je li moguće, gospodine Sibene, da se ulazna i izlazna rupa nalaze na delovima koje niste pronašli?“

„Koliki su izgledi za to?“

„Deset odsto.“

„Zapravo, statistički, izgledi da se dve karakteristične rupe, ulazna i izlazna, jedna nasuprot druge, ne nalaze na devedeset odsto rekonstruisanog rezervoara, manji su od jedan odsto.“

„U redu, jedan odsto. To ipak ostavlja nekakvu mogućnost.“

„Ne u mojoj glavi. Dalje, potražili smo odgovarajuće ulazne i izlazne rupe na trupu...“ Pokazao je glavom sastavljeni avion. „Nismo pronašli nikakve karakteristične pupoljke s laticama okrenutim unutra ili napolje.“

Odgovorio sam: „Očigledno najvažniji delovi aviona nedostaju - oni u kojima se dogodila eksplozija.“

„Ne svi. Unutar trupa, što možete kasnije da pogledate ako želite, rekonstruisana je unutrašnjost. Podovi, podne obloge, sedišta, pregrade za prtljag, tavanica, toaleti, kuhinje i sve ostalo. Ne možete mi reći da je kinetički projektil prošao kroz središnji deo aviona ne ostavivši traga pri ulasku i izlasku.“

Gospodin Siben je, naravno, verovatno imao pravo. Dakle, imamo slučaj besprekornog svedoka - kapetana Spraka - i besprekornih materijalnih dokaza koje zastupa gospodin Siben. Dokazi su bili vrlo protivrečni, a istini za volju, ja sam bio naklonjeniji Sidniju Sibenu.

Pogledao sam iskosa Kejt; izgledala je zamišljeno, a možda je i sama bila zbunjena. Očigledno je kroz sve ovo prošla već sto puta, a zbog nečega je naginjala, u sebi, teoriji kinetičke rakete.

Pokušao sam da se prisetim onoga što znam o materijalnim dokazima i svega što mi je ispričao kapetan Sprak. Rekao sam: „A šta je s uređajima za klimatizaciju u blizini glavnog rezervoara?"

„Šta je s njima?"

„Pa, gde su?"

Pokazao je desno od rezervoara. „Eno ih, rekonstruisani."

I?"

„Nema tragova visokoeksplozivnih sredstava, nema znakova prodora kinetičkog projektila. Hoćete li da ih pogledate?"

„Koliko delova nedostaje?"

„Oko deset odsto."

„Pa, gospodine Sibene, ono što nedostaje možda sadrži važne dokaze. A da sam pristalica teorija zavere, rekao bih da je nešto zapravo pronađeno, a onda odneseno."

Odgovorio je, pomalo ljutit: „Svaki delić aviona koji su pronašli i doneli ronionci Ratne mornarnice, ronionci FBI-ja, ribari i čamci za pretraživanje dna pažljivo je zabeležen, fotografisan i smešten ovde za novo unošenje u katalog. Stotine ljudi učestvovala su u tom postupku i niko osim idiota ubeđenih u zavere nije ni pomislio da je nešto ukradeno. Za svaki predmet odnesen u laboratorije zna se gde je." Pogledao me je i dodao: „Jedini delovi za koje se ne zna gde su još leže na dnu okeana. Ovo je bila zapanjujuće uspešna operacija spasavanja s dubine od preko četrdeset metara, a delovi koji nedostaju ne kriju nikakva iznenađenja."

„Ipak, da je ovo istraga ubistva, medicinski istražitelj bi oklevao da odbaci mogućnost ubistva i zaključi da je reč o nesrećnom slučaju", odgovorio sam.

„Je li?"

„Da."

„Šta bi vam bilo potrebno?"

„Morao bih da *znam* zašto vi mislite da je ovo nesreća a ne zločin. Nedostatak dokaza o zločinu ne dokazuje nesreću. Imate li dokaza da je ovo bila nesreća?"

„Nemam *dokaza*, osim činjenice da se eksplozija dogodila tamo gde se slučajne eksplozije najčešće događaju - u praznom glavnom rezervoaru za gorivo ispunjenom zapaljivim isparenjima. Ako volite poređenja, zamislite izgorelu kuću. Namerna paljevina ili nesrećan slučaj? Podmetanja požara su retka, nesreće se stalno dešavaju. Vatrogasni inspektor vrlo brzo utvrđuje da je vatra buknula u podrumu. Odlazi pravo u tehničku prostoriju, gde izbija većina požara - peći, klima-uređaji, električne razvodne table ili uskladištena zapaljiva sredstva. Ne traži molotovljev koktel ubačen kroz prozor. Njegova istraga usredsređena je na najverovatniji uzrok prema tragovima, dugogodišnjem iskustvu i ogromnim izgledima da se nesreće događaju tamo i onako kao što se obično događaju."

Gledao me je kao da mi treba još neki primer. Nije mi trebao, ali imao sam i ja jedan. „Bezbedan kraj se izmenio, gospodine Sibene. Sada je to opasan kraj i ubacivanje molotovljevih koktela kroz prozor više nije nezamislivo."

„Vi ste", odvratio je, „kriminalistički istražitelj, tražite zločin i očekujete zločin. Ja, kao stručnjak za bezbednost, tražim i očekujem - a do sada sam uvek i nalazio - bezbednosni propust ili pilotsku grešku koji su izazvali avionsku nesreću. Naravno, svestan sam mogućnosti zločina, ali na ovom slučaju radile su stotine kriminalističkih istražitelja i niko od njih nije pronašao ni jedan jedini materijalni, pa čak ni posredni dokaz nikakvog zločina - ni napada

neprijateljskog projektila, ni tragove pogotka našeg projektila, ni bombe u avionu. Zašto onda ljudi veruju da nije bila nesreća? I ko bi mogao da prikrije nešto ovako strašno? I zašto? Eto, to ja ne razumem."

„Ni ja." Zapravo, u kriminalističkoj istrazi stalno morate da pitate zašto. Ako je ovo bio teroristički napad, znamo zašto - ne vole nas. Ali zašto bi vlada želela da prikrije teroristički napad?

Ako je, s druge strane, avion stradao od prijateljske vatre, shvatao sam zašto bi ljudi koji su lansirali raketu na američki putnički avion želeli da to prikriju. Ali, kako je naglasio kapetan Sprak, doslovno niko u komandnom lancu ili u vladi ne bi ni hteo ni mogao da sprovede zataškavanje tolikih razmera.

Kejt, koja je neko vreme ćutala, reče gospodinu Sibenu: „Čini mi se da Džon želi da zna kako je glavni rezervoar mogao da eksplodira nesrećnim slučajem."

Gospodin Siben klimnu glavom, pogleda trup aviona, zatim zelenkasti rezervoar, i reče mi: „Prvo, tu je gotovo prazan glavni spremnik za gorivo sa svega sto pedeset litara goriva koje pljuska po dnu i pumpe ne mogu da ga izvuku. Tu su zatim zapaljiva isparenja u rezervoaru..."

„Samo trenutak. Zašto je rezervoar bio prazan?"

„Zato što za taj let nije bilo potrebno dodatno gorivo. Krilni rezervoari pune se prvi, a glavni samo ako je neophodno. Ovaj avion leteo je za Pariz s malo putnika i tereta, a prognoza je predviđala povoljno vreme i vetar u leđa." Dodao je: „Ironija je u tome što bi, da je bilo više putnika i tereta, ili da je prognozirano loše vreme i čeonni vetrovi, taj rezervoar bio pun mlaznog goriva koje se veoma teško pali. Njegova *isparenja* su lako zapaljiva. Dakle, i sama ta činjenica uklapa se u scenario po kom je kratak spoj zapalio isparenja i izazvao eksploziju na kakvu snažno ukazuju materijalni dokazi."

„Kakav kratak spoj? Hoću reći, treba li da otkážem let za Bermude?"

Gospodin Siben nije se nasmejao mojoj glupoj šali. „Postoje četiri uverljiva i zbilja dokazana scenarija. Prvi: kratak spoj u električnim vodovima ili u motoru pumpi. Drugi: uvek ima statičkog elektriciteta u rezervoaru. Treći: u rezervoaru se nalaze elektronski merni instrumenti. Četvrti: kratak spoj u elektro-provodnicima rezervoara. Drugim rečima, ovaj veliki rezervoar okružen je strujom sa svih strana. Da je bio pun, iskra ne bi zapalila gorivo. Ali isparenja su nešto drugo."

„To stalno ponavljate."

„Ponavljaću i dalje. To je zakon fizike, gospodine Kori, i teorija ga ne može zameniti."

„Tačno, ali mi *ne znamo*..."

„Ne, *ne znamo*. Ali *verujemo* da se neka žica izlizala i da se negde desio kratak spoj, unutar ili izvan rezervoara, i da je električna struja izazvala luk - varnicu - i da je ono što je prvobitno delovalo gotovo nemoguće - kratak spoj i varnica na jednom mestu gde mogu da izazovu tragediju - postalo stvarnost. To se već dva puta desilo na avionima tipa boing - jednom na zemlji, pa smo tačno videli šta se dogodilo. U ovom slučaju" - pogledao je avion - „isparenja su se zapalila u vazduhu i izazvala eksploziju koja je sama po sebi mogla, ali nije morala da bude katastrofalna, osim što se po svemu sudeći raširila postrance s dovoljno siline i toplote da zapali gorivo u levom krilnom rezervoaru i izazove novu eksploziju, koja je pak onemogućila kontrolisan let."

„I sve ste to zaključili" - pokazao sam avion - „iz ovoga?"

„Upravo tako. Svi dokazi su pronađeni čim smo utvrdili da je prvobitna eksplozija nastala u praznom glavnom spremniku." Dodao je: „Ovo donekle podržavaju i očevici; neki su govorili o manjoj eksploziji praćenoj ogromnom vatrenom loptom. Silina eksplozija izazvala je udarni talas koji je odvalio prednji deo aviona od trupa. To su takođe opazili i posmatrači sa zemlje."

Zanimljivo je, pomislio sam, da su očevici koji su videli raspadanje aviona u letu, što je prilično teško shvatiti, bili navedeni kao podrška teoriji A, dok su mnogi iskazi tih istih očevidaca koji su videli nesumnjiv mlaz svetla bili odbačeni. Ali gospodin Siben nam je dobrovoljno stavio svoje slobodno vreme na raspolaganje, pa nisam hteo to da mu kažem.

Pogledao sam Kejt i upitao je: „Da li ti išta od ovoga prihvataš?”

Malo je oklevala, pa odgovorila: „Da... do izvesne mere. Ali, kao što Sid može da ti potvrdi, na tlu su obavljene probe na starim avionima istog tipa da bi se ponovilo sled događaja u rezervoaru. Nisu uspeli da izazovu eksploziju.”

Pogledao sam Sida i upitao ga: „Kako to?”

Gospodin Siben odgovorio je bez trunke oklevanja: „Nemoguće je ponoviti na zemlji ono što se odigralo na četiri hiljade metara visine u avionu u pokretu. Ta proba bila je glupa.”

„Da ste izazvali eksploziju, da li bi i onda bila glupa?”

„Da, bila bi.”

Ne možeš mu ništa. Voleo bih da sam u sudnici imao ovakve svedoke dok sam bio pajkan. Pomislio sam na kapetana Spraka i upitao: „Da je kinetički projektil udario u avion odozdo, prošao kroz klima-uređaje i uništio električne vodove pod naponom u rezervoaru i oko njega, da li bi to izazvalo eksploziju isparenja u rezervoaru?”

Poćutao je trenutak-dva; zatim je rekao: „Moguće. Ali nema tragova da se to desilo.”

„Ima li tragova kratkog spoja?”

„Kratki spoj ostavio bi malo tragova posle eksplozije u vazduhu nad morem. Pogodak projektila ostavio bi daleko više tragova i bilo bi ih teško promašiti.”

„To shvatam. Znači, jedini dokaz za zvanični uzrok nesreće jeste odsustvo dokaza da je reč o nečem drugom.”

„Mislim da biste mogli tako reći.”

„Tako sam i rekao.”

„Slušajte, gospodine Kori, biću vrlo iskren i otvoren. Voleo bih da sam našao tragove bombe ili rakete. A to bi voleli i *Boing*, i *TVA*, i osiguravajuća društva. Zna li zašto? Zato što mehanički kvar nagoveštava da neko nije obavio svoj posao. Da Federalna vazduhoplovna uprava nije bila na visini zadatka. Da su *Boingovi* inženjeri za bezbednost morali ovo da predvide. Da je *TVA* trebalo bolje da održava dotične instalacije.” Zagledao mi se u oči i rekao: „U najtamnijem kutku srca svi smo zaista želeli da to bude raketa, zato što niko ne može da krivi vazduhoplovnu industriju zbog rakete.”

Gledali smo se u oči nekoliko trenutaka. Najzad sam klimnuo glavom. Razmišljao sam o tome pre pet godina i sećam se da sam došao do istog zaključka. Mogao bih da dodam da bi se svi letaći radije kladili u jedan prema milion da će ih pogoditi raketa nego brinuli o tehničkom bezbednosnom problemu na avionu. I ja sam, da budem iskren, želeo da to bude raketa.

„Avioni ne padaju tek tako”, reče mi gospodin Siben. „Mora postojati uzrok, a za pad aviona postoje četiri moguća uzroka.” Počeo je da navodi uzroke nabrajajući ih na prste. „Prvo - pilotska greška, što se ne poklapa s eksplozijom u vazduhu i za šta nemam potvrdu crne kutije. Drugo - Božja volja, odnosno gromovi i vreme, što nije bio slučaj te noći, ili prodor tela velike brzine, pod čime se podrazumeva meteorit, što je izuzetno malo verovatno, kao i svemirski otpad, odnosno komadić satelita ili raketnog bustera. To je moguće, samo što nema materijalnih dokaza da je išta pogodilo avion. Treće - neprijateljski napad.” Podigao je srednji prst, i da sam neki osetljiv čovek, pomislio bih kako nam kaže: „Jebite se i vi i vaša raketa.”

Nastavio je: „Četvrto - mehanički kvar." Pogledao me je i rekao: „Kladim se u svoj stručni ugled da je uzrok pada bio mehanički kvar. Ako vi mislite da je uzrok bila raketa, voleo bih da vidim dokaze."

„Jeste li razgovarali s očevicima?"

„Nisam."

„Trebalo je."

Ne obazrevši se na moj savet nastavio je: „Reći ću vam šta se još ne uklapa u teoriju o raketi. Kad već teoretišemo, recite mi zašto bi teroristi oborili avion tako daleko od aerodroma? Raketa s toplotnim navođenjem, ispaljena s ramena, koju je lako nabaviti, kojom se lako rukuje - ono što vojnici zovu 'pucaj i baci' - oborila bi taj avion u krugu od deset kilometara oko aerodroma. Obaranje aviona s četiri hiljade metara visine, dvanaestak kilometara od obale, zahtevalo bi projektil visoke tehnologije i zamršene upotrebe, raketu zemlja-vazduh ili vazduh-vazduh s radarskim ili infracrvenim navođenjem kakve je gotovo nemoguće nabaviti. Jesam li u pravu?"

„U pravu ste."

„Eto."

„Shvatio."

„Imam primerak zvaničnog Konačnog izveštaja, ako želiš da pročitaš", reče mi Kejt.

Gospodin Siben me posavetova: „I klonite se idiota i njihovih teorija zavere, knjiga, video-snimaka i gluposti s interneta."

Došlo je vreme da oladim gospodina Sibena. „Pa, nisam nikad čitao ni gledao ništa o teorijama zavere, a i ne nameravam. Takođe je malo verovatno da ću pročitati vaš izveštaj koji je, siguran sam, razuman i ubedljiv. Ja sam zapravo samo izrazio blagu sumnju - usled neobaveštenosti, kako se ispostavilo - gospođi Mejfeld, mojoj ženi i pretpostavljenoj, što je kod nje izazvalo izvesnu profesionalnu i ličnu zabrinutost. Otuda moje prisustvo ovde večeras. Kao i

vaše. Zato vam zahvaljujem, gospodine Sibene, na vremenu koje ste utrošili da me podučite, što svakako nije bilo lako. Moje mišljenje je da ste vi i svi ostali koji su radili na ovom slučaju obavili izuzetan posao i došli do ispravnih zaključaka."

Gledao me je trenutak-dva, bez sumnje se pitajući da li ga zezam. Pogledao je Kejt, a ona mu je ohrabrujuće klimnula glavom.

Pružio sam ruku gospodinu Sibenu. Prihvatio ju je i čvrsto je stegao. Rukovao se s Kejt, koja mu je zahvalila, zatim se okrenuo i otišao u mrak.

Onda se, kao Džimi Durante u svojim filmovima, okrenuo i vratio na svetlo. Mislio sam da će reći: „Laku noć, gospođo Kalabaš, gde god da ste."³ Ali on mi je doviknuo: „Gospodine Kori! Možete li da objasnite svetlosni mlaz?" „Ne, ne mogu. Možete li vi?", odgovorio sam.

„Optička varka."

„Tako je."

Okrenuo se i ponovo nestao u senkama. Kad je stigao do vrata, kroz tihi hangar dopro je do nas njegov glas. Rekao je: „Ne, do đavola. *Nije.*"

³ Džejms Frensis Durante (James Francis Durante, 1893-1980), slavni američki pevač, pijanista, komičar, glumac i kompozitor, godinama je svaku svoju televizijsku emisiju završavao ovom rečenicom. Nikad se nije saznalo ko je tajanstvena gospođa Kalabaš. (Prim. prev.)

DESETO POGLAVLJE

Kejt i ja stajali smo u tihom hangaru. Poslednje reči gospodina Sibena još su mi odjekivale u glavi. Mislim tip me je napola ubedio, a onda nam je ispljunuo ovo na odlasku i ponovo sam se našao na početku.

Kejt je pošla prema avionu rekavši. „Hajde da pogledamo unutrašnjost.“

Rekonstruisani boing 747 ležao je na drvenim skelama; na nekoliko tačaka bile su postavljene stepenice do otvorenih vrata na trupu. Popeo sam se za Kejt u zadnju putničku kabinu.

Rekla je: „Ova kabina rekonstruisana je kao istražno sredstvo za poređenje štete na trupu sa štetom u unutrašnjosti.“

Pogledao sam prema prednjem delu, gde bi trebalo da budu prednja putnička i pilotska kabina, ali umesto pilotske kabine, koja je ležala odvojena u drugom delu hangara, zjapila je velika rupa prema zidu hangara.

Shvatio sam da su u trenutku odvajanja putnici videli kako pilotska kabina otpada i pred njima se ukazuje nebo; snažan vetar koji je svakako nastao pokidao je središte trupa.

A u kabini koja je jurila ka moru, pilot, kopilot i inženjer leta sedeli su za komandama aviona koji se odvojio od kabine. Šta su mislili? Šta su radili? Osetio sam da mi srce brže lupa.

Glavna putnička kabina pružala je sablasnu sliku unutrašnjosti putničkog aviona - ispucala tavanica i svetiljke, otvorene pregrade za prtljag, zgnječeni pregradni zidovi, zgužvani toaleti i kuhinje, iscepane i nagorele zavese, redovi nakrivljenih i iskidanih sedišta, iskrpljeni tepisi zalepljeni na podu. Sve zajedno su pridržavali drveni okviri i mreže. Još se osećao nekakav neprijatan miris.

Kejt reče, vrlo tiho: „Kako su delovi stizali iz okeana, ljudi iz *Boinga* i Nacionalnog odbora za bezbednost saobraćaja vodili su rekonstrukciju. Među

dobrovoljcima koji su obavljali posao bili su piloti, kabinsko osoblje i mehaničari - ljudi iz vazduhoplovstva koji do tančina poznaju boing sedam četiri sedam." Nastavila je: „Svaki deo aviona ima fabrički broj pa je zadatak, iako veoma težak, bio izvodljiv."

„I iziskivao je mnogo strpljenja", primetio sam.

„Mnogo posvećenosti i mnogo ljubavi. Četrdesetak putnika bili su zaposleni kompanije TVA."

Klimnuo sam glavom.

Nastavila je: „Uz pomoć spiskova kompanije saznali smo gde je koji putnik sedeo. Patolozi su napravili bazu podataka i digitalne fotografije. Zatim su povrede svakog putnika uporedili sa oštećenjima na sedištima, pokušavajući da otkriju da li se povrede i oštećenja uklapaju u posledice napada raketom ili eksplozije bombe."

„Neverovatno."

„Jeste. Ništa se ne može zameriti poslu koji je obavila ijedna grupa. Prevazišli su tehnologiju. Pomerili su granice i napisali knjigu o vođenju istrage o avionskim nesrećama. To je jedino dobro koje je nastalo iz ove katastrofe." Dodala je: „Niko nije našao pušku koja se dimi, ali je bilo mnogo negativnih dokaza, od kojih je najvažniji to što na avionu nisu nađeni tragovi eksploziva."

„Mislio sam da su našli neke hemijske ostatke eksplozivnih materija. Sećam se da je to izazvalo veliko uzbuđenje."

„Dobili su neke lažne nalaze, na primer lepak sa sedišta i tepiha, hemijski sličan plastičnom eksplozivu. Osim toga, našli su u kabini i nešto pravo, ali ispostavilo se da je avion mesec dana ranije korišćen u Sent Luisu za obuku pasa tragača za bombama."

„Jeste li sigurni u to?"

„Jesmo. FBI je saslušao kerovođu i on je rekao da je možda ostalo malo tragova semtekta."

Krenuli smo desnim prolazom između oprljenih i iskidanih sedišta. Na nekima su bile mrlje; nisam pitao od čega potiču. Bilo je i ruža i karanfila, i Kejt mi je objasnila: „Neki ljudi koje si video na komemoraciji došli su jutros ovamo, na poslednje mesto gde su njihovi najbliži sedeli... ja sam bila jedne godine... ljudi su klečali pored sedišta i govorili onima..."

Spustio sam joj ruku na rame. Stajali smo jedno vreme ćutke, a onda produžili.

Stali smo u sredini kabine, tačno iznad glavnog rezervoara, između sada uklonjenih krila. Trup oko središnjeg dela ispod rezervoara bio je izuzetno oštećen, ali su sva sedišta nameštena, kao i veći deo podnih obloga.

Kejt reče: „Ako je raketa, sa ili bez eksplozivne bojeve glave, prošla ovuda, trebalo bi da ima nekih naznaka, ali nije pronađeno ništa. Ni ovde u kabini, ni na oplati trupa, ni na rezervoaru, ni na klima-uređajima ispod rezervoara."

Pogledao sam pod, pa sedišta, tavanicu i otvorene pregrade za ručni prtljag. „Ipak, dosta delova nedostaje", rekao sam.

„Tako je... ali reklo bi se da bi projektil kapetana Spraka ostavio nekog traga ulaska i izlaska prolazeći kroz ovu masu." Ćutke je gledala iskrivljene ostatke unutrašnjosti kabine, a onda je rekla: „Ali *mogao* je da prođe, *moguće* je da su svi tragovi prolaska uništeni u eksploziji i padu s četiri hiljade metara." Pogledala me je.

Malo sam razmislio, pa rekao: „Zato smo ovde."

Krenuli smo prema prednjem delu kabine i ušli u odeljak prve klase, gde su sedišta bila šira. Avion se prelomio tu, na pola prednjeg dela, posred kupole iznad nas. Iskrivljene zavojite stepenice dizale su se u kupolu, okružene smrvljenim plastičnim pregradnim zidovima.

Kejt je ćutala neko vreme. Zatim je rekla: „Let kompanije *TVA* broj osamsto, na putu za pariski aerodrom *Šarl de Gol*, deset minuta posle poletanja sa aerodroma *Kenedi* nalazio se na visini od tri i po hiljade metara, dvanaestak

kilometara od južne obale Long Ajlanda, i leteo brzinom od oko sedamsto kilometara na sat."

Duboko je udahнула i nastavila: „Po tome što su putnici još bili privezani za sedišta znamo da je bar dvanaest njih promenilo mesta - uobičajena strka na noćnom letu, potraga za praznim mestima uz prolaze, gde mogu da se ispruže."

Okrenuo sam se i pogledao nizove sedišta. U noći 17. jula 1996. bilo je zauzeto svega oko pola sedišta - bar malo dobro u tom zlu - pa je bilo dosta praznih celih redova s po tri sedišta. Noćas su sva bila prazna.

„Pilot, kapetan Ralf Kevorkijan, pustio je kabinsko osoblje da ustane sa svojih mesta neposredno pre eksplozije", produžila je Kejt. „Pretpostavljamo da su svi bili na nogama i spremali se da posluže piće." Pogledala je obližnju kuhinju i rekla: „Ronoci su našli aparat za kafu iz ovog odeljka, uključen."

Nisam odgovorio.

Nastavila je: „U osam i dvadeset osam magnetofon u pilotskoj kabini snimio je kapetana Kevorkijana kako kaže: 'Pogledajte, poludeo nam je pokazivač protoka goriva na broju četiri'; mislio je na motor broj četiri. Onda je ponovio: 'Vidite li taj ludi pokazivač?' Ni kopilot ni inženjer leta nisu odgovorili. Zatim je, u osam i trideset, bostonski kontrolni toranj dao avionu uputstvo da se popne na pet hiljada metara i kopilot, kapetan Stiven Snajder, potvrdio je prijem. Kapetan Kevorkijan je rekao: 'Dižem ga. Dižem na pet hiljada.' Inženjer leta, Oliver Krik, rekao je: 'Motori spremni.' To su poslednje snimljene reči. U osam sati, trideset jedan minut i dvanaest sekundi ovaj avion dosegao je visinu od četiri hiljade sto devedeset metara... a onda je eksplodirao."

Malo sam ćutao, pa upitao: „Kakav je to poludeli pokazivač protoka goriva?"

Slegnula je ramenima. „Ne znam. Većina pilota rekla je da se radilo o privremenom odstupanju instrumenta. Ali moguće je da to ukaže i na ozbiljan kvar."

Klimnuo sam glavom.

Kejt je nastavila: „Pilot jednog malog putničkog aviona na visini od oko pet i po hiljada metara video je ovaj avion na oko četrdeset kilometara kako leti ka njemu. Izjavio je kako mu se činilo da je avion još imao upaljena svetla za poletanje, iako se isključuju na tri hiljade metara visine. Takođe je rekao kako mu se učinilo da su svetla sjajnija nego što treba, a onda je shvatio da to nisu svetla za poletanje; sjaj se nalazio blizu motora broj dva, i pilot je pomislio da se motor zapalio. Blesnuo je svojim svetlima da ih upozori i u tom trenutku boing se pretvorio u vatrenu loptu.”

Malo sam razmislio. „Zvuči kao da je posredi bio mehanički kvar.”

Kejt je klimnula glavom i produžila: „U isto vreme putnik aviona kompanije *Ju Es Er* gledao je kroz prozor i video nešto nalik na plamen kako se diže uvis. Desetak sekundi kasnije taj putnik video je malu eksploziju tamo gde je malopre video plamen, a sekundu kasnije i ogromnu eksploziju.”

„To liči na projektil”, primetio sam.

Ponovo je klimnula glavom. „Taj putnik je tehničar za elektroniku Ratne mornarice Sjedinjenih Država.”

Setio sam se primedbe kapetana Spraka o elektrotehničaru za naoružanje.

„ Još jedno opažanje iz vazduha dva pilota helikoptera Vazduhoplovne Nacionalne garde na rutinskoj obuci”, reče Kejt. „Leteli su nad okeanom prema severu, prema svojoj bazi na Long Ajlendu. Oni su izgleda bili najbliži eksploziji, oko dvanaest kilometara dalje i oko sedamsto metara niže od boinga, i leteli su pravo ka njemu. Pilot tvrdi da je video blistavi mlaz narandžastocrvenog svetla kako se diže s istoka ka zapadu, u pravcu kretanja boinga. Kopilot je potvrdio taj iskaz; zapravo je pozvao inženjera leta preko interkoma i upitao ga: 'Hej, kakav je ono vatromet tamo?' Sekundu kasnije pilot i kopilot videli su malu žućkastu eksploziju, a trenutak kasnije gotovo sasvim belu... zatim su opisali treću, ogromnu vatrenu loptu... tako da sada imamo tri, a

ne dve eksplozije, koliko je videla većina svedoka. Ali, kao što sam rekla, oni su bili najbliži, i to iskusni vojni piloti koji znaju u šta gledaju."

Upitao sam: „Da li je helikopter otišao na mesto nesreće?"

„Jeste. Oni su stigli prvi. Kružili su, ali nije bilo znaka da je iko preživeo." Dodala je: „Ova dva pilota kasnije su povukla svoje izjave o svetlosnom mlazu. Onda je stariji pilot napustio Nacionalnu gardu i vratio se svom prvobitnom iskazu."

Klimnuo sam glavom. Činilo se da je neko pritisnuo pilote Nacionalne garde da izmene svoj prvobitni izveštaj.

Kejt pogleda po slagalici koja je nekada bila boing 747. „U osam sati, trideset jedan minut i dvanaest sekundi, gotovo dvanaest minuta posle poletanja, nešto je izazvalo eksploziju kerozinskih isparenja u glavnom rezervoaru. Rezervoar se razleteo, a silina eksplozije otkinula je pilotsku kabinu i pola odeljka prve klase od trupa - upravo ovde. Pilotska kabina poletela je u okean."

Zurio sam u rupu gde je nekada bila pilotska kabina, a hladni trnci prožimali su mi kičmu.

Kejt reče: „Bez težine pilotske kabine ravnoteža se poremetila i rep se spustio. Motori su još radili, obezglavljeni avion popeo se skoro za kilometar i po... a onda je počeo da se prevrće i pada, krilni rezervoari su probijeni, gorivo se zapalilo i napravilo ogromnu vatrenu loptu koju je videlo preko šest stotina ljudi." Zastala je, pa nastavila: „Ovaj sled događaja zasniva se uglavnom na rezultatima istrage i nekim satelitskim i radarskim snimcima. Ipak, ne poklapa se u potpunosti s izjavama svedoka, niti sa kompjuterskom animacijom koju je napravila CIA."

„A crna kutija?"

„Zamrla je u trenutku prve eksplozije, kad se pilotska kabina odvalila od aviona. Zapravo imamo tri niza činjenica koji se ne poklapaju u potpunosti. Animacija kaže da je ono što su svedoci videli - mlaz svetlosti - bio zapaljeni

trup koji se još dizao posle eksplozije. Ali istražni i satelitski dokazi kažu da se avion zapalio tek kad je počeo da pada. Što se tiče mlaza zapaljenog goriva za koji CIA tvrdi da je greškom shvaćen kao mlaz svetlosti u usponu, to je čisto preterivanje. Hoću da kažem, šta su to svedoci videli i pogrešno protumačili kao mlaz svetlosti koji leti uvis? Zapaljeni avion koji se diže ili mlaz zapaljenog goriva koji curi naniže?" Pogledala me je. „Ili oboje?"

„Ponekad", rekao sam, „imaš suviše svedoka. Dvadesetak ljudi videlo je kako je rabin Meir Kahane⁴ ubijen u javnosti. Kad su ih na sudu obradili zastupnici odbrane, ni dve izjave se nisu poklapale. Zbunjena porota oslobodila je ubicu." Dodao sam: „A tu je i ubistvo Kenedija."

Kejt je malo razmislila i podsetila me: „Ti voliš materijalne dokaze. Sidni ti je pružio materijalne dokaze. Dopadaju li ti se?"

„Materijalni dokazi su najbolji, ali moraju da se poklapaju s ostalim činjenicama", odgovorio sam.

Krenuli smo u zadnji deo levim prolazom. Sišao sam niz drvene stepenice želeći da što pre izađem iz aviona, koji nije bio samo jeziv, nego i neverovatno tužan.

Kejt je sišla za mnom. Izašli smo iz hangara na sveži noćni vazduh; odmah sam se osetio bolje. Seli smo u džip. Uključio sam motor i farove i krenuo prema kapiji.

Za vreme vožnje je upitah: „Kakve veze CIA ima s ovim slučajem?"

„U početku, dok je teorija o bombi ili raketi još bila vrela, posvuda su tražili inostrane teroriste."

Podsetio sam je: „Strani teroristi na teritoriji Sjedinjenih Država potpadaju pod jurisdikciju FBI-ja."

⁴ Meir David Kahane (Meir David Kahane, 1932-1990), američko-izraelski ortodoksni rabin i nadašnji poslanik u Knesetu, ubijen je ispred jednog hotela u Njujorku. Njegov ubica El Said Nosai oslobođen je optužbe (mada je osuđen za nezakonito posedovanje oružja), a kasnije je optužen za saradnju s Al Kaidom u napadu na Svetski trgovinski centar 1993, pokušaj podmetanja bombe u zgradu UN i učešće u pokušaju atentata na egipatskog predsednika Hosnija Mubaraka. Osuđen je i služi doživotnu robiju u SAD. (Prim. prev.)

„Tako je, ali u našoj organizaciji, kao što znaš, ima ljudi iz CIA-e. Sećaš se Teda Neša."

„Sećam se Teda. Sećam se takođe i da si dva-tri puta izašla s njim na večeru."

„Jednom."

„Kako god. Zašto je on razgovarao s kapetanom Sprakom?"

„Ne znam. To je bilo pomalo čudno."

„Šta ti je Ted pričao o tome za večerom?"

„Džone, pusti taj moj jedan izlazak s Tedom. Nismo se zabavljali."

„Baš me briga i ako jeste. Ted je mrtav."

Vratila se na temu i rekla: „Kad su FBI i Nacionalni odbor za bezbednost saobraćaja zaključili da je reč bila o nesreći, CIA je trebalo da se povuče. Ali nisu se sasvim povukli, i napravili su onu video-animaciju prikazanu na televiziji." Dodala je: „Nezvanično se priča kako FBI ne želi da ima veze s tom animacijom."

„Zašto?"

„Zato što se previše zasniva na pretpostavkama, rekla bih. Podstakla je više pitanja nego što je dala odgovora, a razbesnela je mnoge očevice koji su rekli da uopšte ne liči na ono što su oni videli. Ponovo je rasplamsala rasprave."

Prošli smo kroz kapiju i Kejt mi je rekla da skrenem na Longajlendski autoput. Rekao sam: „Sada kad sam razgovarao sa Sprakom, moram ponovo da vidim tu animaciju."

„Imam snimak."

„Odlično." Malo sam razmislio. „Mi zapravo tražimo onaj par s plaže. I molimo se svesrdno da su snimali sebe kako rade nešto bezobrazno i da snimak, ako je načinjen, još postoji, i da ćemo iza njihovih golih dupeta videti šta se desilo avionu na letu broj osamsto."

„To je otprilike jedina mogućnost da se razjasne protivrečni dokazi i slučaj ponovo otvori. Doduše, bio bi ponovo otvoren i kad bi neka organizacija uverljivo izjavila da je oborila avion.“

„Zar nisu neke bliskoistočne grupe preuzele odgovornost?“

„Samo uobičajeni sumnjivci, ali nisu imali nikakve poverljive informacije koje bi dale njihovim tvrdnjama uverljivost. Nisu čak ni ono što je objavljeno ponovili kako treba. U osnovi, niko uverljiv nije preuzeo odgovornost za pad aviona. A to potkrepljuje teoriju o kvaru.“ Nastavila je: „S druge strane, ove nove terorističke organizacije ne objavljuju da su odgovorne za napade. Žele samo smrt i uništenje. Kao taj tip Laden i njegova Al Kaida.“

„To je istina.“ Ponovo sam pomislio na par s plaže i upitao Kejt: „Zašto nisi uspela da pronađeš Romea i Juliju?“

„Nije mi rečeno da ih nađem.“

„Rekla si da znaš naziv hotela u kom su možda odseli.“

„Znam.“ Ćutala je neko vreme, pa rekla: „Istini za volju, nisam imala veze s tim delom istrage. Slučajno sam videla izveštaj tamošnjeg policajca i malo se na svoju ruku raspitala telefonom. Onda su me vrlo brzo zatrpali poslom.“

„Shvatam... znači ne znaš kuda je vodio taj trag?“

„Ne znam.“

Ja ne verujem u teorije zavere, naročito ne u zavere državnih zvaničnika ili vojnika; oni ne mogu da se slože ni oko čega, a kamoli da sačuvaju tajnu ili da učine nešto što bi im ugrozilo posao i penziju.

Izuzetak je CIA, koja jede i diše obmane, zavere i delatnosti na ivici zakona. Za to su plaćeni.

Uprkos svim mojim nevoljama s FBI-jem, moram da priznam da su oni pošteni ljudi, pristojni građani i da se drže zakona - kao moja voljena žena, sada na ivici manjeg nervnog sloma jer je prekoračila crtu.

Rekla je, kao za sebe: „Ako pođemo tim putem, ubrzo će nas otkriti.”

Nisam joj odgovorio na to. „Idemo kući?”

„Kući.”

Skrenuo sam na autoput prema Menhetnu. Vozila je bilo malo i brzo su se kretala u ovaj kasni sat. Skrenuo sam u desnu traku i ubrzao preko dozvoljene brzine.

Navikao sam da ja pratim druge, ali moj svet se promenio, pa sam pogledao u retrovizor, a onda naglo skrenuo preko dve trake i sišao s puta na sledećem izlazu.

Niko nas nije sledio.

Vozio sam neko vreme službenom trakom, a onda se vratio na autoput.

Kejt nije prokomentarisala moje manevrisanje, ali je rekla: „Možda treba da se ostavimo ovoga.”

Nisam odgovorio.

„Šta ti misliš?”, upitala me je.

„Šta ja ovim dobijam?”

„Ništa osim nevolja.”

„Vrlo ubedljivo.”

JEDANAESTO POGLAVLJE

Jedno vreme vozili smo se ćutke, a onda je Kejt rekla: „Što se tiče Sidnija Sibena, mislila sam da treba da čuješ zvaničnu verziju iz samog izvora.”

„Cenim tvoje poštenje. Šta želiš da sada uradim?”

„Da prespavaš.”

„Sada?”

„Ne. Ti vozi, ja ću da spavam.” Oborila je naslon, izula se i sklopila oči. Žene mogu da zaspe za deset sekundi. Tako je i bilo.

Nekoliko minuta kasnije prošao sam izlaz za Nacionalnu laboratoriju Brukhejven i rekao naglas: „Hej, kojih su to sedam teorija?”

„A. . .?”

„Probudi se. Pravi mi društvo. Kojih sedam teorija?”

Zevnula je i rekla: „Prva teorija... prijateljska vatra... vojna pomorska i vazduhoplovna vežba te noći... navodno je lansirana meta... raketa je promašila metu i slučajno se zakačila za avion... ili je sama meta udarila u avion... malo verovatno. Previše svedoka na brodovima.”

„U redu. Druga teorija.”

„Druga teorija... scenario elektromagnetnog pulsa... vojna vežba stvorila je moćno elektromagnetno polje koje teoretski može da obuhvati avion... ne objašnjava svetlosni mlaz.”

„Treća.

„Treća. Teorija strane podmornice, raketa voda-vazduh lansirana iz dubine.”

„Šta fali toj teoriji?”

„Vrati se na prvu teoriju. Vojna vežba u blizini, uključujući i antipodmorničke manevre... strana podmornica ne bi mogla da izbegne naše radare.”

„A neka naša podmornica?”

„To je deo prve teorije. Četvrta teorija. Meteorit ili kosmički otpad. Moguće, ali malo verovatno. Gde smo stali?”

„Peta.”

„Peta. Mehur metana. Prirodni nevidljivi gas isplovio je na površinu i boingovi motori su ga zapalili. Nategnuto. Ne slaže se s dokazima. A tu je i šesta teorija, smrtonosni zraci plazme. Nacionalna laboratorija Brukhejven. Toliko je glupo da možda ima nečega u tome. Ali Brukhejven poriče.”

„Sedma.”

„Sedma. Prtljažna vrata boinga... neki dokazi nagoveštavaju da su se razletela *pre* eksplozije i izazvala brz pad pritiska, što je pokrenulo lanac događaja i dovelo do eksplozije. Ali mnogo je verovatnije da je prvo nastala eksplozija. Laku noć.”

„Čekaj. A teroristička raketa?”

„To je posebna kategorija.”

„U redu. Ali stalno mislim na ono što je rekao tvoj prijatelj Sidni. Zašto bi neko obarao avion tako daleko od aerodroma? I zašto bi vlada *želela* da zataška teroristički napad? Teroristički napad s pučine oslobađa odgovornosti sve učesnike, štedi milione potraživane za odštetu, a da ne spominjem milione utrošene za poboljšavanje glavnog rezervoara. Do đavola, vladina zavera *izmislila* bi teroristički napad, ne bi nas terala da verujemo da je uzrok mehanički kvar. Osim, naravno, ako vlada ne želi da izbegne paniku i priznanje ogromnog bezbednosnog propusta; tu se onda pojavljuje CIA i...” Pogledao sam Kejt. „*Hej!*”

Hrkala je.

I tako sam ostao sam sa svojim mislima, koje su naglo ubrzavale.

Pritisnuo sam u glavi dugme STOP, zatim sam premotao traku i vratio se na komemoraciju i mog kolegu Lijama Grifita. Ne bih se kladio da me sama Kejt nije spojila s Grifitom, koji me je dovoljno nadrkao da se zainteresujem za slučaj. S druge strane, možda je sve bilo pravo: tip iz FBI-ja rekao mi je da ne njuškam, i mislio je ozbiljno.

Pogledao sam postrance Kejt; u snu je izgledala anđeoski. Moja ljubljena ne bi manipulirala svojim mužem. Ili bi?

Drugi prizor. Okružni park Kapsogi, sumrak. Par na plaži.

Jesu li zaista videli i snimili taj svetlosni mlaz i eksploziju? Pitao sam se i zašto ih niko nije pronašao.

A možda jeste.

Treći prizor. Stanica Obalske straže Moričis. Kapetan Tom Sprak, pouzdan i samouveren svedok.

To nikako nisam mogao da izbijem iz glave. Sprak je jedan od dve stotine ljudi koji su, pojedinačno ili u grupama, s različitih mesta, videli jedno isto. *Ovo je uvis je li tako?*

I najzad, četvrti prizor. Kalverton. Avionski hangar. Gospodin Sidni R. Siben, inženjer za bezbednost Nacionalnog odbora za bezbednost saobraćaja. Pošten i postojan veštak. Ili nije? Gospodin Sidni Siben je izlazeći sa scene izrazio izvesne sumnje. *Optička varka. Tako je. Ne, do đavola. Nije.*

O čemu je reč?

Slika rekonstruisanog boinga 747 nepozvana mi je iskrsla u glavi. U mislima sam ušao u iskidani trup i ponovo krenuo prolazima po iskrpljenom podu, između praznih sedišta. Kao što medicinski istražitelji često kažu: „Mrtvi nam govore.”

To je istina; na izvestan način mogu da daju iskaze na saslušanjima i suđenjima.

Boing je otkrio većinu svojih tajni. Izvađena tela takođe. Očevici su dali izjave. Stručnjaci su rekli svoje. Nevolja je u tome što nisu svi rekli isto.

Setio sam se da je ovaj slučaj uništio, okrnjio ili ugrozio neke ugleda i karijere, i nisam želeo da dodam sebe i Kejt na taj spisak.

Pogledao sam je. U braku smo već godinu dana, i nikada do sada nismo govorili o ovom slučaju, mada sam se setio da je prošlog jula otišla na komemoraciju bez mene. Pitao sam se zašto je čekala ovu godišnjicu da me uputi. Možda sam bio na probi, a možda je nedavno iskrsnulo nešto novo. U svakom slučaju, saznao sam za nekakvu grupu koja nije digla ruke od ovog slučaja.

Ovaj slučaj bio je oduvek opasan za svakoga ko mu se primakne. Ovaj slučaj je smrtonosni zrak plazme, mehur eksplozivnog gasa, sablasni projektil, prijateljska vatra, elektromagnetni puls, zapaljiva mešavina goriva i vazduha i optička varka.

Svi nagoni govorili su mi da, zarad svog i Kejtinog dobra, moram da zaboravim sve što sam večeras video i čuo. Samo što se nije radilo o meni i Kejt, niti o bilo kome drugom, u vladi ili van nje.

Radilo se o *njima*. O njih dvesta tridesetoro. I o njihovim porodicama i prijateljima, o ljudima koji su ostavili ruže na sedištima aviona, koji su upalili sveće, zagazili u okean i bacali cveće u talase. I o onima koji nisu bili na komemoraciji, koji su sedeli kod kuće i plakali.

DVANAESTO POGLAVLJE

Kući. S dve plate u kući, živimo u neboderu u Istočnoj 72. ulici, između Druge i Treće avenije. Moj stan je na 34. spratu, i s balkona na kom sada stojim, s viskijem u ruci, u dva ujutru, vidim čitavu južnu stranu ostrva Menhetn.

Između nebodera u centru vidim Baueri i deo Donjeg Ist Sajda, gde sam odrastao, u Ulici Henri, blizu opštinskih naselja.

Iza Kineske četvrti razaznajem sudnice, zatvore i Policijski trg broj jedan, zgradu u kojoj sam nekad radio, i Federalni trg, gde radim sada.

Zapravo, veći deo moje prošlosti širi se preda mnom - Džon Kori kao klinac igra se na opakim ulicama Donjeg Ist Sajda, Džon Kori kao mladi pozornik u Baueriju, Džon Kori, detektiv za ubistva, i najzad Džon Kori, agent po ugovoru federalne Antiterorističke jedinice.

A sada, Džon Kori, već godinu dana u drugom braku, živi u stanu svoje prve žene Robin, koja sada živi sa svojim šefom kretenom i zarađuje bezobrazne pare braneći finansijski uspešne skotove.

Na donjem špicu Menhetna neboderi Vol strita dižu se kao stalagmiti u pećini. A desno od njih skoro pola kilometra uvis streme Kule bliznakinje Svetskog trgovinskog centra.

Dvadeset šestog februara 1993, oko podneva, bliskoistočni teroristi uvezli su se kombijem marke rajder punim eksploziva u podzemnu garažu Severne kule, parkirali kombi i otišli. U dvanaest sati i osamnaest minuta kombi je eksplodirao, ubio šestoro ljudi i ranio oko hiljadu. Da se kula srušila, mrtvi bi se brojali hiljadama. To je bio prvi napad stranih terorista na američkom tlu. Bio je to i znak za uzbunu, ali niko nije slušao.

Vratio sam se u dnevnu sobu.

Soba podseća na predvorje nekog hotela u Palm Biču, s previše ružičaste i zelene boje, motivima školjki i grebuckavim prostirkama.

Kejt kaže da sve to ide napolje čim nađe vremena. Ostaće samo jedina stvar koju sam ja kupio - moja smeđa kožna fotelja, model „lenjivac". Prelepa je.

Sipao sam sebi novo piće i pustio video-traku. Seo sam u Lenjivca i zagledao se u televizijski ekran. Pojavio se niz slika praćen neodgovarajućom muzikom. Ovo je, kako mi je rekla Kejt, bio jednosatni film jedne grupe pristalica teorije zavere koja zastupa teoriju napada projektilom. U filmu se pojavljuje, rekla je Kejt, i animacija CIA-e.

U odlomcima iz vesti pojavio se bivši šef Nacionalnog odbora za bezbednost saobraćaja i rekao kako ovakvu istragu nikada ranije nije vodio FBI. Kongres je, rekao je, dao jasan mandat Nacionalnom odboru da istražuje avionske nesreće.

Činilo se da je priglupi voditelj vesti propustio ključnu reč: „nesreća". Očigledno su neki ljudi u vladi mislili da je tragediju izazvao zločin, i upravo zbog toga je FBI, a ne Nacionalni odbor, preuzeo istragu i rekonstrukciju aviona.

Zatim je nekakav stručnjak rekao da prazan glavni rezervoar ne bi mogao da izazove toliku eksploziju zato što je u njemu bilo „svega nekoliko kapi" goriva.

Ali meni je gospodin Siben rekao da je u rezervoaru bilo oko sto pedeset litara goriva koje pumpe nisu mogle da izvuku. U svakom slučaju, eksploziju su izazvala zapaljiva isparenja, a ne samo gorivo.

Znači, na samom početku filma našli smo greške ili makar iskrivljene činjenice.

Pažljivije sam pratio mračne izjave neimenovanih ljudi koji su govorili o nestancima avionskih delova iz kalvertonskog hangara, o sedištima izvađenim iz

okeana koja posle više niko nije video, o aluminijumskim pločama ukucavanim na mesto prilikom rekonstrukcije, čime su se menjali tragovi eksplozije.

Govorilo se o boingu 747 kompanije *El Al* koji je poleteo odmah posle aviona *TVA*, o laboratorijskim izveštajima o tragovima eksplozivne bojeve glave, o tragovima raketnog goriva i o „loše navođenim“ mornaričkim raketama. Neko je govorio o nejasno sročenom pretećem pismu koje su bliskoistočne terorističke grupe poslale nekoliko sati pre poletanja boinga kompanije *TVA*, i mnogo se pričalo o drugim izmenjenim i/ili zanemarenim dokazima.

Ovaj takozvani dokumentarni film izneo je nekoliko ozbiljnih, ali nepovezanih tvrdnji. Jednostavno su u njega potrpali sve i svašta da vide šta se uklapa a šta ne. Ili, da budem otvorenijeg uma, ovaj film pridao je jednaku težinu svim teorijama osim zvaničnom zaključku o mehaničkom kvaru.

Snimak je detaljnije govorio o vojnoj vežbi koja se izvodila u noći 17. jula 1996. u blizini obale Long Ajlanda, označenoj s V-105. Mislio sam da će tvorci filma tvrditi da je avion oborio američki „loše navođeni“ projektil, ali jedan tip iz ratne mornarice, prilično sličan kapetanu Spraku, rekao je: „Nema izgleda da bi ovoliku tragediju zataškale stotine i hiljade pripadnika oružanih snaga.“ Pitao sam se zašto vojne vežbe igraju tako značajnu ulogu u teorijama zavere. Pretpostavljam da su prikrivanja koja sprovodi vlada daleko zanimljivija od gluposti koje pravi.

Ipak, film je izneo nešto provokativno; radari su identifikovali sva plovila u blizini mesta nesreće, a kasnija istraga pronašla je i oslobodila odgovornosti sve te brodove i čamce - osim jednog. Jedan gliser napustio je oblast odmah posle eksplozije i niko - ni Ratna mornarica, ni FBI, ni Obalska straža, čak ni CIA - nije ga identifikovao ni pronašao. Ako je to istina, onda je možda s tog čamca ispaljena raketa - ako je rakete bilo.

Na snimku su se pojavile tri fotografije u boji; sve tri su snimili ljudi koji su te večeri fotografisali druge ljude i slučajno uhvatili u pozadini nešto nalik na

kratki mlaz svetlosti na noćnom nebu. Spiker je rekao da je to možda trag rakete ili projektila.

Nevolja je s fotografijama kao dokazom, naročito snimljenim slučajno, to što ne dokazuju ništa.

Film je pak nešto sasvim drugo, pa sam ponovo pomislio na onaj par s plaže. Najvažniji deo ovog dokumentarca bili su originalni snimci šest očevidaca. Neki od njih su intervjuisani na mestu gde su stajali kad su videli kako se mlaz svetla diže u nebo, te su pokazivali gde je to bilo i rukama oponašali letenje. Svi su delovali pouzdano i ubeđeno. Neki su se uznemirili, a jedna žena se slomila i zaplakala.

Svi su, uz manja odstupanja, opisali jedno isto. Slučajno su gledali okean i opazili blistavi svetlosni mlaz kako se diže iz vode, leti uvis, ubrzava i završava malom eksplozijom praćenom ogromnom vatrenom loptom koja je nešto kasnije pala u vodu.

Na red je došla i animacija CIA-e. Spustio sam čašu i pažljivo gledao snimak; komentarisao ga je tip čiji me je glas nervirao koliko i sitničavi scenario.

Prvo su prikazali unutrašnjost praznog glavnog rezervoara s nešto goriva između pregrada na dnu. Zatim je spiker spomenuo zapaljiva isparenja, a onda sam video varnicu iz nekog izvora unutar rezervoara. Pa eksploziju.

Eksplozija mešavine vazduha i goriva probila je levu stranu rezervoara, zapalila gorivo u levom krilnom spremniku i izazvala veliku eksploziju prikazanu kao veliki prasak u crtanom filmu. Spiker je objasnio da je udarna sila eksplozije „otcepila“ nos aviona, koji je otpao.

Ali onda spiker i animacija nisu stali na vreme, nego su pokušali da objasne šta su to očevici zapravo videli, mada spiker nije spomenuo da je tih očevidaca bilo preko dvesta.

Ako sam sve dobro ispratio, CIA je tvrdila da dvesta svedoka nije videlo avion u trenutku eksplozije; ono što im je privuklo pažnju bio je *zvuk* eksplozije, koji je do njih stigao trideset do četrdeset sekundi kasnije. Onda su, podigavši pogled, videli dve stvari: zapaljeni avion kako se diže pre nego što je pao u more, i/ili mlaz zapaljenog goriva i možda njegov odraz na mirnoj vodi. Drugim rečima, svako ko je video ove događaje obrnuto ih je povezao u glavi.

Nekoliko svedoka vratilo se na ekran. Prvi je upitao: „Kako avion koji se penje s pet na sedam hiljada metara visine može da liči na superbrzi projektil koji izleće iz vode?"

Bivši pripadnik Vazduhoplovne nacionalne garde rekao je: „Mlazu koji sam video trebalo je tri, četiri, pet sekundi da se popne na pet hiljada metara. Kretao se nadzvučnom brzinom."

Tip kog sam prepoznao s konferencije za novinare organizacije FIRO dao je izjavu ispred svoje kuće na Long Ajlendu, gde je stajao kad je video nesreću. Rekao je: „Animacija uopšte ne liči na ono što sam ja video. Ni izbliza."

Jedna žena govorila je na mostu s kog je gledala događaje te noći. Rekla je: „Videla sam zapaljeno gorivo kako pada, ali tek pošto sam videla mlaz svetla kako leti *uvis*."

Setio sam se ponovo reči kapetana Spraka: „*Ovo je uvis, je li tako?*"

Zaustavio sam traku, zavalio se i zamislio.

Animacija je otvorila više pitanja nego što je dala odgovora, prkosila je logici i crtanim filmom protivrećila onome što su se ljudi kleli da su videli. Ponekad je bolje manje reći i pokazati. Možda bih progutao priču o mehaničkom kvaru - uprkos izjavama svedoka - da nije bilo ove netražene tvorevine CIA-e.

Ponovo sam pustio snimak.

Kejt je ušla u dnevnu sobu u oskudnoj majičici. „Dođi u krevet, Džone."

„Nisam umoran."

Privukla je stoličicu, sela pored mene i uzela me za ruku. Gledali smo poslednjih nekoliko minuta filma zajedno.

Zaključak ovog kvazidokumentarca nije bio sasvim jasan; film se završio mnoštvom pitanja i ostavio mogućnost za nastavak.

Ugasio sam video pa smo sedeli u mračnoj tihoj sobi visoko iznad njujorških ulica.

„Šta misliš?“, upita me Kejt.

„Mislim da je četrdeset odsto ovog filma netačno, a četrdeset odsto doterano. Kao filmovi Olivera Stouna.“

„A ostatak?“

„Taman dovoljno istine da se zamisliš. Šta je s onim nestalim gliserom?“

„To je istina“, odgovorila je. „Nekoliko besprekornih radara opazilo je čamac koji se velikom brzinom - trideset čvorova - udaljavao od mesta nesreće neposredno posle eksplozije. Većina privatnih plovila u toj oblasti kretala se ka mestu nesreće, da pruži pomoć. Vojni brodovi ostali su gde su bili dok nisu dobili naređenja da zaplove prema mestu pada. Obalska straža i FBI izdali su te noći javni poziv vlasnicima čamaca koji su se zatekli u blizini da dođu, saopšte svoj položaj i opišu šta su videli. Svi su se odazvali osim tog jednog čamca, od onda zvanog 'Trideset čvorova'.“

„Znači, to je čamac s kog je lansirana navodna raketa?“, rekao sam.

„Tako kaže teorija.“

Primetio sam: „Možda su ljudi u tom čamcu radili isto što i ono dvoje na plaži, pa su zato pobjegli. Siguran sam da je te letnje noći napolju bilo mnogo muškaraca i žena koji ne bi trebalo da su zajedno.“

„Hoćeš da kažeš da je jedini toplotno navođeni projektil na tom čamcu bio onaj među nogama nekog tipa?“

„Zvuči kao nešto što bih ja rekao.“

Nasmešila se i nastavila: „Zapravo, ti nisi prvi kome je to palo na pamet. Šta kažeš na animaciju?"

„Nešto se tu ne uklapa."

Klimnula je glavom i saopštila mi: „Znaš, nisu svi očevici opisali isti prizor. Neki su videli *dva* svetlosna mlaza. Mnogi su videli mlaz svetla kako se diže iznad aviona, a onda se spušta u luku i pogađa avion spređa. Drugi kažu da se mlaz podigao pravo iz vode i udario avion odozdo. Većina opisuje dve eksplozije - prvobitnu, manju, a zatim ogromnu vatrenu loptu. Ali neki navode da su videli tri eksplozije. Neki kažu da je nos aviona otpao, ali većina to ne kaže. Neki kažu da im se učinilo da je avion zastao posle prve eksplozije, a drugi ne. Neki su videli zapaljeni avion kako se diže posle eksplozije, što potvrđuju i radari, ali većina tvrdi da je pao pravo u okean, dok neki opet govore o prevrtanju preko krila. Drugim rečima, ne slažu se svi očevici oko svih pojedinosti."

„Zato i ne shvatam kako je CIA mogla da napravi animaciju na osnovu toliko protivrečnih svedočenja. Potrebno je desetak animacija da bi se prikazali svi različiti iskazi."

„Mislim da je CIA pošla od jedne pretpostavke", odgovori mi Kejt, „od zvaničnog zaključka istrage, koji ne spominje projektil. Onda su prikazali taj zaključak onako kako su im neki vazduhoplovni stručnjaci rekli da je moglo ili trebalo da se desi. Iskazi očevidaca nisu im bili važni. Prosto su im rekli: 'Svi ste vi videli *ovo*'"

„Tako je. Neko je na filmu rekao da svedoke uopšte niko nije pozvao da svedoče na zvaničnim i javnim saslušanjima. Je li to tačno?"

„Jeste. Reći ću ti još nešto. Malo je svedoka s kojima je FBI razgovarao po drugi put. Desetine očevidaca su nas zvale tražeći da ponovo razgovaramo s njima. Mnogi su se razbesneli i izašli u javnost, ali otkrili su da mediji nisu više zainteresovani posle izjave vlasti da je uzrok pada bio kvar." Dodala je: „Za sve

ove godine rada u službi zakona nisam videla da se tako malo poverenja poklanja pouzdanim očevicima."

Razmislio sam o ovome i podsetio je: „Što je više svedoka, to je više odstupanja. Na kraju se izjave međusobno potru. Više volim jednog ili dva dobra svedoka nego dve stotine."

„Dala sam ti jednog."

„Tako je. Ali ljudi vide ono što su mentalno uslovljeni da vide. Reći ću ti šta se događalo u leto devedeset šeste. Tri nedelje pre pada aviona eksplodirala je bomba u tornjevima Hobar u Saudijskoj Arabiji, sedištu Vojne misije Sjedinjenih Država. FBI je bio u visokom stepenu pripravnosti zbog Olimpijskih igara u Atlanti, a vesti su bile pune pretnji napadima Irana i desetak različitih terorističkih grupa. Kad je ovaj avion pao, na šta si prvo pomislila? Verovatno na isto što i ja - na teroristički napad - a tada se nismo ni poznavali."

„Pomislili smo na ono što je dvesta ljudi videlo. To nije bila masovna halucinacija."

„Tačno, ali je mogla biti optička varka."

„Džone, razgovarala sam s desetak očevidaca, a moje kolege razgovarale su s još dvesta. Nemoguće je da je toliko ljudi videlo istu optičku varku."

Zevnuo sam i rekao: „Hvala ti na zanimljivom danu. Kasno je i umoran sam."

Ustala je i provukla mi prste kroz kosu. „Ne daj mi da zaspim još malo."

Iznenada je u meni nadošao talas energije; ustao sam iz Lenjivca i jurnuo pravo u spavaću sobu.

Legli smo i vodili ljubav grozničavo, kako što ljudi rade kad su prenapeti i žele da se isprazne posle dugog i napornog dana. Makar smo na to mogli da utičemo, mogli smo da stvorimo srećan kraj.

TRINAESTO POGLAVLJE

Ujutru smo - ja u otrcanom ogrtaču za kupanje, Kejt i dalje u seksi majičici - sedeli u kuhinji, pili kafu i čitali novine. Jarko sunce sijalo je kroz prozore.

Kad se Robin odselila, otkazao sam pretplatu na *Tajms* i pretplatio se na *Post*, koji je donosio sve meni potrebne vesti, ali otkako se Kejt doselila, *Tajms* se vratio.

Pijuckao sam kafu i čitao članak o komemoraciji na kojoj smo juče bili. Počinjao je s: „Pet godina pošto je avion kompanije *Trans world erlajnz* na letu broj 800 pao u zapaljenim komadima u okean blizu Njujorka, rodbina nekih od 230 žrtava ove nesreće došla je na godišnje hodočašće na istočni kraj Long Ajlanda radi molitve i sećanja.

Došli su da bi bili blizu poslednjeg mesta na kojem su njihovi mili i dragi bili živi. Došli su da čuju šuštanje zelenih talasa po pesku. Došli su da vide crveno-belu zgradu Obalske straže na putu za Istočni Moričis, gde su tela žrtava iznesena na obalu."

Nastavio sam da čitam izveštačenu sladunjavu prozu. „Na prvoj komemoraciji, nekoliko dana posle zapanjujuće tragedije, usred nedoumice da li je avion pao usled kvara ili bombe, vladala je atmosfera tišine i obamrlosti... Mnogi su uspeli samo da zagaze u vodu i bace cvet, ništa više."

Dalje je u tekstu pisalo: „Čak imaju posla i s ludacima, kaže Frenk Lombardi, koji pomaže porodicama. Poslednjih nekoliko dana, kaže on, porodice je telefonom zvao neki čovek tvrdeći da zna identitet teroriste koji je oborio avion. 'Ako mu daju 300.000 dolara u gotovom, reći će im ko je to', kaže gospodin Lombardi. 'Zar to nije bolesno? Neverovatno je da se neko tako poigrava tuđim osećanjima.' (Nacionalni odbor za bezbednost saobraćaja

zaključio je da je nesreću izazvala eksplozija u rezervoaru za gorivo, verovatno nastala zbog kratkog spoja.)"

Dovršio sam članak i dao novine Kejt, koja ga je pročitala ćutke. Podigla je pogled i rekla: „Ponekad mislim da sam i ja dobronamerni ludak."

„S tim u vezi, kako se zvao hotel u kom je onaj par možda odseo?", upitao sam je.

Odgovorila je: „Sve što si juče video i čuo javna je informacija ili, u slučaju svedočenja kapetana Spraka, dostupno po Zakonu o slobodi informacija. Naziv tog hotela službeno ne postoji."

„Ali da postoji, kako bi glasio?"

„Glasio bi hotel *Bejvju*, u Vesthempton Biču."

„I šta si otkrila u tom hotelu?"

„Kao što rekoh, nisam ni otišla u taj hotel. To nije bio moj slučaj."

„Kako si onda saznala ime?"

„Uzela sam na sebe da telefoniram obližnjim hotelima i motelima i raspitam se za nestalo ćebe. Mnogi koje sam zvala rekli su mi da je FBI već bio kod njih i pokazao im ćebe. Neki tip u hotelu *Bejvju* rekao mi je da je kazao agentima FBI-ja kako im nedostaje ćebe i kako bi ono koje su mu pokazali moglo da bude to, mada nije siguran."

Klimnuo sam glavom i upitao: „I to je sve?"

„Taj tip iz *Bejvju* rekao je da je FBI pregledao prijave gostiju, račune kreditnih kartica i njegov kompjuter, i da su ispitivali osoblje. Uveravao me je da to neće spomenuti nikom živom, kao što mu je i rečeno. Onda me je upitao jesmo li našli ljude koji su ispalili raketu."

„Nismo još. Kako se zvao?"

„Lesli Rozental. Upravnik hotela *Bejvju*."

„Zašto nisi nastavila da pratiš trag?"

„Pa, ponekad ti se posao olupa o glavu. Gospodin Rozental, ili neko drugi iz hotela koje sam zvala, pozvao je poznanika u FBI-ju, a možda je FBI ponovo češljao hotele. Bilo kako bilo, sutradan su me pozvali u kancelariju u kojoj nikad nisam bila, na dvadeset osmom spratu Federalnog trga 26. Dva tipa iz OPO-a, koje nisam videla ni pre ni posle toga, rekli su mi da sam prekoračila ovlašćenja u ovom slučaju."

Klimnuo sam glavom. OPO je Odeljenje za profesionalnu odgovornost FBI-ja, što zvuči vrlo lepo, ali je zapravo čisto orvelovsko ime. OPO liči na Unutrašnju kontrolu Uprave policije Njujorka: njuškala, tasteri i uhode. Na primer, bio sam uveren da gospodin Lijam Grifit pripada OPO-u. Rekao sam Kejt: „Jesu li ti ponudili premeštaj u Severnu Dakotu?"

„Sigurna sam da to nije bilo isključeno. Ali bili su vrlo uzdržani i trudili su se da sve prikažu kao moju sitnu pogrešnu procenu. Čak su pohvalili moju inicijativu."

„Jesi li unapređena?"

„Dobila sam ućtiv, ali čvrst savet da budem timski igrač. Rekli su mi da taj trag prate drugi agenti, a da ja treba da razgovaram s očevicima i držim se svojih zaduženja."

„Jeftino si prošla. Mene je jednom jedan starešina gađao pritiskivačem za papir."

„Mi smo malo prefinjeniji. U svakom slučaju, shvatila sam poruku, a i to da sam nešto napipala."

„Zašto onda nisi pratila trag dalje?"

„Zato što sam poštovala naređenje. Slušaš li ti šta pričam?"

„Ah, samo su te isprobavali da vide kakvog si kova. Hteli su da im kažeš da nećeš odustati."

„Aha, kako da ne." Malo je razmislila i rekla: „U tom trenutku logično sam pretpostavila da će, ako išta bude od tog traga, uslediti interno obaveštenje i

konferencija za štampu. Pre pet godina nisam razmišljala o zaverama i zataškavanju."

„Ali sada misliš."

Nije odgovorila na ovo, nego mi je rekla: „Ovaj slučaj duboko je uticao na sve koji su s njim povezani, ali ja znam da je na nas koji smo razgovarali sa svedocima uticao drugačije. Mi smo razgovarali s ljudima koji su videli taj događaj, njih preko dvesta nam je opisalo ono za šta im se učinilo da je nekakva raketa, a niko od nas nije uspeo da pomiri ono što je čuo od svedoka sa zvaničnim izveštajem ili animacijom CIA-e." Dodala je: „Šefovi ATTF-a imali su problema s agentima koji su razgovarali sa svedocima. Nisam samo ja pozvana u onu kancelariju."

„Zanimljivo. Kako je tekao postupak ispitivanja svedoka?", upitao sam je.

„U početku je sve bilo u neredu. Stotine pripadnika FBI-ja i njujorške policije dovezene su s Menhetna na istočni deo Long Ajlanda za dvadeset četiri sata. Nije bilo dovoljno soba, pa su neki agenti spavali u kolima, stanice Obalske straže služile su kao spavaonice, a neki agenti išli su uveče kući ako su živeli u blizini. Ja sam dve noći spavala u kancelariji stanice Obalske Straže u Moričisu, s još četiri žene, dok me nisu smestili u hotelsku sobu s još jednim agentom FBI-ja."

„Ko je to bio?"

„Ne pitaj me za imena ljudi s kojima sam radila."

Zapravo nisam želeo imena agenata FBI-ja, koji ionako ne bi ni razgovarali sa mnom. Ali njujorški policajci bi. Upitao sam Kejt: „Jesi li radila neposredno s Upravom policije Njujorka?"

„S nekim ljudima jesam, u početku. Bilo je preko sedamsto dobrih svedoka i oko stotinu posrednih. U početku nismo mogli da odredimo koji su očevici videli svetlosni mlaz, a koji samo eksploziju. Vremenom smo podelili svedoke i

po uverljivosti i po tome koji su deo eksplozije videli. Za nekoliko dana dobili smo preko dvesta očevidaca svetlosnog mlaza."

„I to su bili svedoci s kojima je razgovarao FBI."

„Tako je, ali u početku, u onom metežu, njujorški policajci dobili su dosta dobrih svedoka, a FBI dosta loših."

„Kakva užasna pomisao."

Nije se osvrnula na ovo, nego je nastavila: „Sve smo to sredili, pa je sa svedocima koji su videli mlaz razgovarao samo FBI. Odabrani svedoci - dvadesetak ljudi koji su, kao kapetan Sprak, uporno tvrdili da je mlaz izleteo iz okeana - predati su višim agentima FBI-ja."

„I CIA-e. Kao što je Ted Neš."

„Očigledno."

„Da li je neki svedok kasnije doživeo neku nesreću?"

Nasmešila se. „Nije nijedan."

„Eto, ode moja teorija."

Razmislio sam i shvatio ono što sam znao iz nedavnih iskustava i posmatranja: njujorški detektivi u ATTF-u obavljaju uvodne dosadne poslove. Šta god da iskopaju, predaju agentima FBI-ja. Kao što bog zapoveda.

Rekao sam Kejt: „Kladim se da su ljudi koji su razgovarali s očevicima svetlosnog mlaza srž grupe koja ne veruje u nesrećni slučaj."

„Ne postoji nikakva grupa." Ustala je i otišla u spavaću sobu da se obuče za posao.

Popio sam kafu i takođe pošao da se spremim.

Uzeo sam devetmilimetarski glock, moj lični, kopiju pištolja koji sam nosio u policiji. Kejt je pripasala svoj glock, kalibra 40, službeni model FBI-ja. Njen je veći od mog, ali ja sam vrlo samouveren momak, pa me to ne brine.

Obukli smo sakoe, ona je uzela torbu za spise, ja sam uzeo sportske stranice *Posta*, pa smo izašli.

U glavi mi se pojavila slika šestorice pripadnika OPO kako nas čekaju u zgradi na Federalnom trgu broj 26 i krckaju prste.

ČETRNAESTO POGLAVLJE

Naš vratar Alfred pozvao nam je taksi, pa smo pošli na polusatno putovanje u centar, na Federalni trg broj 26 u donjem Menhetnu. Bilo je devet sati i gužve su se smanjivale ovog toplog i sunčanog julskeg jutra.

Ne bi trebalo u taksiju da razgovaramo ni o čemu osetljivom, naročito ako se taksista zove Abdul, što je pisalo na lažnoj dozvoli našeg taksiste. Da prekratim vreme, upitao sam Abdula: „Koliko ste već u ovoj zemlji?”

Pogledao me je preko ramena i odgovorio: „Već desetak godina, gospodine.”

„Šta mislite da se dogodilo s avionom *TVA* na letu broj osamsto?”

„Džone”, rekla je Kejt.

Nisam se obazirao na nju. Ponovio sam pitanje.

Abdul je s oklevanjem odgovorio: „O, kako je to bila strašna tragedija.”

„Jeste. Mislite li da je avion oborila raketa?”

„Ne znam, gospodine.”

„Ja mislim da su avion oborili Izraelci i potrudili se da izgleda kao da su to uradili Arapi. Šta vi kažete?”

„Pa, moguće je.”

„Isto kao i bomba u Svetskom trgovinskom centru.”

„Moguće je.”

„Džone.”

„Dakle”, rekao sam Abdulu, „mislite da je reč o raketi.”

„Pa... mnogi ljudi su videli raketu.”

„A ko ima tako moćne rakete?”

„Ne znam, gospodine.”

„Izraelci, eto ko.“

„Pa, moguće je.“

„Šta piše u tim vašim novinama na arapskom na prednjem sedištu?“

„Oh... da, spomenuli su godišnjicu tragedije.“

„Šta kažu? Greška američke vojske? Ili Jevreji?“

„Nisu sigurni. Žale zbog izgubljenih života i tragaju za odgovorima.“

„Aha, kao i ja.“

Kejt reče: „Dosta, Džone.“

„Samo pokušavam da se malo zagrejem.“

„Kako bi bilo da malo zavežeš?“

Vozili smo se ćutke prema Federalnom trgu. Čitao sam sportske vesti.

Federalna vlada i svi njeni zaposleni vrlo su osetljivi na prava i osećanja svih manjina, onedavnih useljenika, američkih domorodaca, štenadi, šuma i ugroženih vrsta sluzavih plesni. Ja sam pak lišen te osetljivosti, a moj nivo naprednog mišljenja zaglavio se negde u vreme kad je izmenama policijskih pravilnika zabranjeno batinama izbijati priznanja iz osumnjičenih.

U svakom slučaju, specijalni agent Mejfildova i ja, iako nismo na istoj talasnoj dužini, komuniciramo, a prethodne godine primetio sam i da učimo jedno od drugog. Ona češće psuje i naziva ljude šupčinama, dok sam ja postao osetljiviji na unutrašnja uznemirenja šupčina i kretena.

Stigli smo pred Federalni trg broj 26, platio sam Abdulu i dao mu pet dolara napojnice jer sam u njemu podstakao izvesnu strepnju.

Ušli smo s Brodveja u ogromno predvorje zgrade od četrdeset jednog sprata i krenuli prema bezbednosnim liftovima.

Federalni trg je dom svakojakih državnih službi obeleženih besmislenim akronimima; polovina tih službi ubira porez, a druga polovina ga troši. Na spratovima od dvadeset drugog do dvadeset osmog su razne službe za zaštitu

zakona, a do obaveštajnih službi stiže se samo naročitim liftovima odvojenim od predvorja debelim pregradama od pleksiglasa iza kojih su stražari. Mahnuo sam legitimacijom prebrzo da je stražar dobro vidi, kao što uvek radim, a onda sam ukucao šifru i vrata su se otvorila.

Kejt i ja smo ušli i došli do sedam liftova koji opslužuju spratove od dvadeset drugog do dvadeset osmog. Stražari nisu zatražili da pažljivije pogledaju naše legitimacije.

Ušli smo u prazan lift i popeli se na dvadeset šesti sprat. Rekao sam Kejt: „Budi spremna da nas odvojeno pozovu u nečiju kancelariju.”

„Zašto? Misliš da nas je neko sinoć pratio?”

„Saznaćemo uskoro.”

Vrata lifta na dvadeset šestom spratu otvaraju se prema malom predvorju. Tu nema stražara, a možda nisu ni potrebni, kad već neko stigne dotle.

Doduše, svuda su postavljene bezbednosne kamere, ali onaj ko posmatra monitore verovatno je plaćen šest dolara na sat i nema pojma šta gleda. Pod uslovom da je budan.

Ohrabrujuće je to što smo Kejt i ja morali ponovo da ukucamo šifre da bismo ušli u naš hodnik.

Dakle, istini za volju, bezbednost na Federalnom trgu 26 od dvadeset drugog do dvadeset osmog sprata je dobra, ali nije vrhunska. Hoću da kažem, da sam bio terorista koji pred sobom vodi Kejt s pištoljem pritisnutim uz leđa, stigao bih u ovaj hodnik bez mnogo muke.

Bezbednost se zapravo ni ovde ni bilo gde drugde nije mnogo poboljšala u poslednjih dvadeset godina uprkos jasnim dokazima da smo u ratu.

Javnost je toga samo nejasno svesna, a državnim službama koje vode rat niko iz Vašingtona, ni zvanično ni nezvanično, nije rekao da je ovo što se događa oko nas zapravo rat protiv Sjedinjenih Američkih Država i njihovih saveznika.

Vašington i mediji skloni su da svaki teroristički napad posmatraju kao izdvojen čin bez ikakve veze s prethodnima, mada bi čak i imbecil ili političar, ako dovoljno dugo razmišlja, svakako uočio model. Neko mora da okupi vojsku, ili sledeći događaj mora da bude dovoljno bučan da probudi svakoga.

To je makar moje mišljenje, stvoreno za tu kratku godinu koliko sam proveo ovde, uz prednost da sam čovek sa strane. Pajkani uvek traže modele koji nagoveštavaju serijskog ubicu ili organizovani zločin. Federalci očigledno posmatraju terorističke napade kao dela neorganizovanih grupa nezadovoljnika ili pojedinačnih psihopata.

Samo što to nije tako. Reč je o nečemu daleko zloslutnijem, bolje planiranom i bolje organizovanom, a sve vode ljudi koji sede do sitnih sati i u listu poslova upisuju kako će da nas sjebavaju.

Moje mišljenje nije popularno i istomišljenici su mi retki ljudi koji rade na spratovima od dvadeset drugog do dvadeset osmog, ali čak ni oni ne pišu o svojim stavovima memorandume i ne sazivaju sastanke.

Stao sam kod aparata za vodu i rekao Kejt između gutljaja: „Ako te bude ispitivao šef ili neko iz OPO-a, najbolje je da kažeš istinu, samo istinu i ništa osim istine.”

Nije odgovorila.

„Ako budeš lagala, tvoja laž neće se uklopiti s mojom. Samo neuvežbana istina spašće nas potrebe da unajmimo advokata.”

„Znam to. Ja sam advokat. Ali...”

„Vode?”, ponudio sam je. „Držaću ti ručicu.”

„Ne, hvala. Slušaj...”

„Neću ti gurnuti lice u vodu, časna reč.”

„Džone, odjebi i odrasti. Slušaj, nismo uradili ništa loše.”

„To je naša priča i nje ćemo se držati. Ono sinoć uradili smo jer smo posvećeni i oduševljeni agenti. Ako te budu ispitivali, nemoj da izgledaš, ponašaj se i osećaj kao krivac. Drži se kao da si ponosna na svoju odanost službi. To ih zbunjuje.”

„Govoriš kao pravi sociopata.”

„Je li to dobro ili loše?”

„Nije smešno.” Dodala je: „Pre pet godina izričito mi je rečeno da se ne mešam u ovaj slučaj.”

„Trebalo je da ih poslušaj.”

Nastavili smo niz hodnik. Rekao sam joj: „Pretpostavljam da se neće baciti na nas odmah. Držaće nas na oku da vide šta radimo i s kim se sastajemo.”

„Kako mi to govoriš, osećam se kao zločinac.”

„Samo ti kažem kako da se nosiš s onim što si započela.”

„Nisam ja *ništa* započela!” Pogledala me je i rekla: „Džone, izvini ako sam ...”

„Sve je u redu. Za Džona Korija dan bez nevolja je dan bez kiseonika.”

Nasmešila se i poljubila me u obraz, a onda otišla za svoj radni sto u ogromnoj košnici, pozdravljajući kolege usput.

Ja radim s druge strane sale - daleko od federalaca - među svojim drugarima iz njujorške policije; svi su oni agenti po ugovoru, aktivni policajci ili penzioneri kao ja.

Iako uživam u društvu svojih drugara, ova telesna razdvojenost između FBI-ja i Uprave policije Njujorka govori o jazu između kultura daleko širem od tri metra tepiha.

Bilo mi je dovoljno grozno što radim ovde i kad nisam bio oženjen ženom sa skupljeg kraja. Trebala mi je strategija da odem odavde, ali nisam želeo da dam ostavku. Možda će me zbog njuškanja po slučaju leta broj 800 na kraju i

najuriti; nisam imao ništa protiv toga, a Kejt to ne bi delovalo kao da bežim iz našeg skladnog radnog suživota, koji joj se iz nekog čudnog razloga dopadao. Hoću da kažem, sramotim svakoga koga poznajem, ponekad čak i druge pajkane, ali se Kejt na neki izopačen način ponosi time što je udata za jednog od problematičnih pajkana s dvadeset šestog sprata.

Možda je to čin njene pobune, način da kaže GSA-u (što znači glavni specijalni agent, mada ga ponekad policijski detektivi od milošte zovu Glavni Seronja Agenata) Džeku Kenigu, a i drugim šefovima, da specijalni agent Mejfildova još nije pripitomljena.

Pa, to je bila moja duboka misao za taj dan, a još nije bilo ni deset sati.

Popravio sam kravatu i razmislio o izrazu lica. Da vidimo... verovatno sam do ušiju u govnama, pa sam odlučio da izgledam vedro i kao da sam srećan što sam ovde.

Namestio sam odgovarajući izraz i pošao ka svom pisaćem stolu.

PETNAESTO POGLAVLJE

Pozdravljao sam redom kolege oslovljavajući ih imenom, okačio sako na kuku i seo za sto. Uključio sam kompjuter, uneo šifru i pročitao elektronsku poštu - uglavnom interne memorandume. Ponekad se na ekranu pojavljuju orvelovske poruke koje vas upozoravaju na novu vladinu Policiju misli.

Odslušao sam telefonske poruke. Jedna je bila od palestinskog doušnika s tajnim imenom Skočimiš; rekao je da ima važnu informaciju koju ne može da mi saopšti preko telefona.

Gospodin Emad Salameh je zapravo bio gotovo potpuno beskoristan izvor informacija i nikad nisam shvatio da li samo voli da se pravi važan, ili je dvostruki agent, ili mu treba dodatnih dvadeset dolara s vremena na vreme. Možda sam mu se prosto ja dopadao. Znam da voli italijansku hranu pošto stalno bira da ga vodim u italijanske restorane na ručak ili večeru.

Na poslednje dve poruke neko je spustio slušalicu; brojevi se nisu pokazali na identifikacionom uređaju, a to me uvek kopka.

Prelistao sam neke papire na stolu.

Najveći izazov na poslu mi je da pronađem nešto da radim. Kao što je jedan mudrac (ja) jednom rekao: „Kad ne radiš ništa, nevolja je što ne znaš kad si završio.”

Detektiv za ubistva uvek ima hrpu aktivnih slučajeva, nedavnih i ubistava iz prošlosti, dok u Antiterorističkoj jedinici pokušavamo da predvidimo zločine.

Posle prošlogodišnjeg slučaja Asada Halila dodeljen sam, kao i Kejt, specijalnoj ekipi čiji je jedini zadatak bilo praćenje tog slučaja.

Ali posle godinu dana sve tragove smo ispratili i stvar se ohladila. Ne želeći da rasipa državne pare, naš šef Džek Kenig počeo je da određuje Kejt, mene i ostale agente iz tima na rad na drugim slučajevima.

Antiteroristička jedinica unajmila me je naročito kao stručnjaka za ubistva, za slučaj da se pojavi neko ubistvo vezano za terorizam, ali to se nije dogodilo od slučaja Asada Halila, pa se moj posao sada sastojao uglavnom od prismotre, što većina detektiva Uprave policije Njujorka i obavlja za ovdašnje federalce. Kejt se bavila analizom pretnji, šta god to značilo.

Specijalna ekipa nekad je raspolagala sopstvenom malom prostorijom pored Komandnog i Kontrolnog centra, pa smo radili rame uz rame; sedeo sam preko puta Kejt i mogao sam svaki dan da gledam njene prelepe plave oči. Ali sada smo razdvojeni, pa moram da gledam Harija Milera, bivšeg agenta Obaveštajnog odeljenja njujorške policije. Rekao sam mu: „Hari, koja je definicija umerenog Arapina?"

Podigao je pogled. „Koja?"

„Tip koji je ostao bez municije."

Zacerekao se i izjavio: „To si mi već ispričao. Pazi malo šta pričaš", posavetovao me je. „Kakva je razlika između arapskog teroriste i žene s predmenstrualnim sindromom?"

„Kakva?"

„Arapskog teroristu možeš da urazumiš."

Zakikotao sam se i rekao: „I taj sam ti ja ispričao. Dva negativna poena. Rasna i polna uvreda."

Arapsku i muslimansku zajednicu u Njujorku, to moram da naglasim, čini devedeset osam odsto poštenih i odanih građana, jedan posto korisnih kretena i jedan posto zlikovaca.

Uglavnom nadzirem i saslušavam korisne kretene, a kad dobijem trag prema pravim zlikovcima, moram da ga predam FBI-ju; oni ponekad obaveste CIA-u, koja bi trebalo isto tako njih da obaveštava o zanimljivim tragovima. Ali u stvarnom životu ne obaveštavaju jedni druge, a svakako ne obaveštavaju mene. To vrlo nervira i jedan je od razloga što ne volim ovaj posao otkako je

Džek Kenig zapravo raspustio specijalnu ekipu. Možda je to i razlog zašto je Kejt zazveckala preda mnoom slučajem leta broj 800 i zašto sam zagrizao.

Što se tiče CIA-e, oni imaju agente dodeljene ATTF-u, kao što je bio pokojni Ted Neš, ali ja ih retko viđam; njihove kancelarije su na drugom spratu i preko puta, na Brodveju broj 290, pa dolaze i odlaze prema potrebi. Najviše volim kad odu, a u ovom trenutku nije ih bilo na vidiku.

„Šta si radio juče?“, upita me Hari.

„Otišao sam s Kejt na komemoraciju žrtvama pada leta broj osamsto.“

„Zašto?“

„Kejt je radila na tom slučaju. Ide svake godine. Jesi li ti bio na tom slučaju?“

„Nisam.“

„Ali vidiš i sam. Pet stotina ljudi razbilo se od posla, a ispostavilo se da je uzrok mehanički kvar.“

Hari nije odgovorio.

Dodao sam: „Ponekad postajemo suviše paranoični na ovom poslu.“

„Nismo dovoljno paranoični.“

„Tako je. Na čemu radiš?“, upitao sam ga.

„Na nekoj glupoj islamskoj dobrotvornoj organizaciji u *Astoriji* - izgleda da šalju novac nekoj terorističkoj grupi u inostranstvu.“

„Zar je to nezakonito?“

Nasmejao se. „Otkud ja znam? Mislim da je nezakonito prikupljati novac za jednu svrhu, a onda ga trošiti na nešto drugo.“

To krši neke federalne zakone. Nevolja je u tome što pare idu nekoj navodno zakonitoj dobrotvornoj organizaciji napolju, a *odatle* idu kuda ne bi smeli. Kao da pokušavam da shvatim bankovne izvode s računa moje žene. Ali knjigovođe FBI-ja su opčinjeni. Šta ti radiš?“

„Pohađam tečaj dubljeg razumevanja islamske kulture.“

Ponovo se nasmejao.

Vratio sam se papirima na stolu. Mnoštvo memoranduma je čekalo da ih pročitam, parafiram i pošaljem dalje, što sam i uradio.

Interesantni kartoni - koje federalci zovu dosijeji - zaključani su u arhivu, i kad mi neki zatreba, moram da ispunim zahtev koji kasnije neko nepoznat obradi, pa ili odbije, ili mi vrati obrazac zajedno s kartonom.

Imam visoki bezbednosni stepen, ali malo šta je neophodno da znam, pa sam ograničen na slučaj Halil ili nove slučajeve na koje me dodele. Zato mi je teško da otkrijem međusobnu povezanost slučajeva. Sve je izdeljeno iz bezbednosnih razloga, ili zbog zaštite feuda što je, po mom skromnom mišljenju, najveća slabost u obaveštajnoj igri. U policiji je doslovno svaki podatak dostupan svakom detektivu koji ima osećaj i dobro pamti slučajeve i prestupnike.

Ipak, ne bi trebalo da pravim negativna poređenja. Ništa ne uspeva kao uspeh, a do sada su, da kucnem u drvo, federalci prilično uspešno sklanjali Ameriku od prvih linija fronta svetskog terorizma.

Osim jednom. Možda dvaput. Najviše triput.

Prvi slučaj, bomba u Svetskom trgovinskom centru, bio je ogromno iznenađenje, ali gotovo svi počinioci su uhapšeni, osuđeni i poslani na doživotnu robiju.

Između Kula bliznakinja, tačno iznad mesta eksplozije u podzemnoj garaži, podignut je lep spomenik od granita u znak sećanja na šest žrtava.

Zatim, tu je eksplozija aviona *TVA* broj 800, koja možda jeste, a možda i nije poen za goste.

I najzad, tu je slučaj Asada Halila. S moje tačke gledišta, to je bio teroristički napad, ali vlada ga je predstavila kao niz ubistava, a ubicu kao osobu libijskog porekla koja se lično svetila izvesnom broju američkih građana.

To nije sasvim tačno, o čemu mogu da posvedočim, ali kad bih to rekao prekršio bih zakon, sudeći po nekim zakletvama koje sam položio i obavezama koje sam potpisao, vezanim za nacionalnu bezbednost i tako dalje.

Ovaj svet nacionalne bezbednosti i borbe protiv terorizma istinski se duboko razlikuje od sveta na kakav sam navikao, i svakodnevno moram samog sebe da uveravam da ovi ljudi zaista znaju šta rade. Ipak, negde u dubinama svog zamršenog uma, gajim izvesne sumnje.

Ustao sam, obukao sako i rekao Hariju: „Cimni me ako neko sazove sastanak.”

„Kuda ćeš?”

„Na opasan zadatak. Možda se neću vratiti.”

„Ako preživiš, donesi mi poljsku kobasicu u kifli, molim te. Bez senfa.”

„Daću sve od sebe.”

Brzo sam izašao i usput pogledao Kejt prikovanu za monitor kompjutera. Sišao sam liftom u predvorje i izašao na ulicu.

U ovom vremenu mobilnih telefona ipak još ima telefonskih govornica, pa sam našao jednu na Brodveju. Bilo je već toplo, a na nebu su se sakupljali oblaci.

Potražio sam u svom mobilnom broj Dika Kernsa i pozvao ga iz govornice.

Dik, moj stari kolega iz Ubistava, napustio je ATTF pre nekoliko meseci i sada je po ugovoru obavljao bezbednosne provere za federalce.

Javio se. „Halo?”

„Da li je to Istražni biro Kerns?”

„Jeste.”

„Mislim da moja žena ima ljubavnika. Možete li da je pratite?”

„Ko je to? Kori? Guzice jedna!”

„Mislio sam da radiš bračne slučajeve.”

„Ne radim, ali za tebe ću napraviti izuzetak.”

„Hej, imaš li planove za ručak?”, upitao sam ga.

„Zauzet sam. Šta ti treba?”

„Šta sad radiš?”

„Razgovaram s tobom. Gde si?”

„Ispred Federalnog dvadeset šest.”

„Trebam ti odmah?”

„Da.”

Posle kratke pauze rekao je: „Kod kuće sam. U Kvinsu.” Dodao je: „Radim kod kuće. Sjajan posao. Razmisli i ti.”

„Dik, ne mogu da blebećem celo jutro. Dođi što pre u onaj lokal u Kineskoj četvrti. Znaš koji?”

„Pu Ši Ga?”

„Tako je. Odmah pored onog vijetnamskog restorana Je Bi Se.” Spustio sam slušalicu, našao pokretnu tezgu i uzeo dve poljske kobasice u kifli, jednu bez senfa.

Vratio sam se u kancelariju.

Dao sam Hariju kobasicu, otišao u kafe bar i uzeo šolju crne kafe. Na zidu su bili plakati s poternicama FBI-ja, na engleskom i arapskom. Za gospodinom Osamom bin Ladenom izdate su dve - jedna za napad na ratni brod *Koul*, a jedna za napade na američke ambasade u Keniji i Tanzaniji. Ucenjen je na pet miliona dolara, ali do sada se niko nije javio, što je neobično. Za pet miliona zelembaća većina ljudi izdala bi najboljeg prijatelja i rođenu majku.

Čudno je takođe bilo i što Bin Laden zapravo nikad nije preuzeo odgovornost za napade koje je navodno osmislio. CIA je ukazala na njega, ali pitao sam se na osnovu čega su sigurni. Činjenica je, a o tome sam razgovarao

juče s Kejt, da su terorističke grupe i pojedinci prestali da se razmeću svojim uspesima, kao što je možda slučaj s eksplozijom aviona *TVA 800*.

Pogledao sam lice Osame bin Ladena na poternici. Uvrnuto izgleda. Zapravo sva bliskoistočna gospoda na ovih desetak poternica deluju zastrašujuće, ali možda bi svako na federalnoj poternici izgledao kao zlikovac.

Zagledao sam se u sliku mog starog neprijatelja Asada Halila, poznatog i kao Lav. On pak deluje prilično normalno - doteran je i zgodan - ali ako mu se dublje zagledate u oči, vidite ono jezivo.

Tekst ispod slike gospodina Halila je neodređen, govori samo o brojnim ubistvima Amerikanaca i Evropljana u raznim zemljama. Ministarstvo pravde ponudilo je za njega bednu nagradu od samo milion dolara, što sam smatrao ličnom uvredom s obzirom na to da je skot pokušao da me ubije i da je još na slobodi.

Zapravo, da je Ted Neš živ, uvredio bi se još više, jer mu je upravo Asad Halil zaterao metak iz snajperske puške u glavu.

Vratio sam se za sto, seo i uključio kompjuter. Izašao sam na internet i ukucao „*TVA 800*“.

Ljudi iz unutrašnje bezbednosti ponekad proveravaju na koje stranice izlazimo, naravno, ali ako proveravaju mene, već znaju šta smeram.

Video sam da pregled stranica o srušenom avionu može da potraje sedmicama, pa sam prvo otišao na sajt organizacije FIRO i pola sata čitao o zaveri i zataškavanju.

Prelistao sam još nekoliko veb strana sa člancima iz novina i časopisa. Stariji članci, primetio sam, napisani u prvih šest meseci posle nesreće, postavljali su mnogobrojna pitanja na koja kasniji članci nisu odgovorili, čak ni članci novinara koji su pitanja i postavili.

Osetio sam da me Hari gleda i podigao sam glavu.

„Hoćeš li ti to da jedeš?“, upitao je.

Dao sam mu kobasicu preko niskog pregradnog zida, izašao s interneta i ugasio kompjuter.

Obukao sam sako i rekao: „Kasnim na tečaj.”

Hari se zacerekao.

Otišao sam do Kejtinog stola; podigla je pogled, zatvorila ono što je čitala - sigurno nešto za šta nemam dozvolu, ili mejl od ljubavnika.

Rekao sam joj: „Idem na sastanak.”

Većina žena upitala bi: „S kim?”, ali u ovom poslu to se ne pita. Pitala je: „Koliko ćeš se zadržati?”

„Manje od sata. Ako si slobodna, čekaću te za ručak u *Ek*. U jedan.”

Nasmešila se. „Dogovoreno. Ja ću rezervisati sto.”

U ovom Ministarstvu ljubavi gleda se popreko na javne izlive naklonosti, pa sam je vojnički pozdravio i izašao.

Na trafici ispred zgrade kupio sam *Dejli njuz* i prošetao do Kineske četvrti.

Mnogi pajkani, kao i agenti FBI-ja, ugovaraju sastanke u Kineskoj četvrti. Zašto? Zato što je tu lakše opaziti da li vas neko prati, osim, naravno, ako vas ne uhodi Kinez. Osim toga, jeftino je. Ne znam gde CIA ugovara tajne sastanke, ali sumnjam na klub *Jejl*. U svakom slučaju, činilo mi se da me niko nije pratio od zgrade na Federalnom trgu 26.

Prošao sam pored restorana, a onda se okrenuo i vratio. To je lep restorančić, zove se *Žuši bar*, a njujorški policajci ga od milošte zovu Pu Ši Ga. Seo sam u prazan separe u dnu, okrenut vratima.

Restoran izgleda kao da je nekada bio predvorje stambene zgrade u kojoj je smešten. Ovde svraćaju samo ljudi iz kraja, nema čak ni zalutalih turista ni pomodara iz centra koji traže urbanu prehrambenu pustolovinu. Što je najvažnije, to je možda jedini kineski restoran u Njujorku u kom se služi kafa, zahvaljujući gostima iz Uprave policije Njujorka. Uskoro će i krofne.

Nije još bilo podne, i sala je bila manje-više prazna, osim nekoliko ljudi iz susedstva koji su iz činija pili nešto što miriše na čaj „so long“⁵ i čavrljali na kantonskom, mada je par u separeu do mene govorio mandarinski.

Ovo sam izmislio.

Konobarica je bila izuzetno lepa mlada Kineskinja; gledao sam je kako se kreće po sali kao da lebdi.

Dolebdela je do mene, osmehnula mi se i odlebdela dalje, a zamenila ju je matora veštica u kućnim papučama. Bog se, pomislio sam, svirepo šali s oženjenim muškarcima. Poručio sam kafu.

Starica se odvukla, a ja sam otvorio sportske stranice *Dejli njuza*. *Jenkiji* su sinoć razbili *Filise* s četiri nula. Tino Martinez je postigao ran, a Horhe Posada dva houn rana u dvanaestom krugu. U to vreme Kejt me je vukljala po Long Ajlendu. Trebalo je da uključim utakmicu, ali ko je mogao da zna da će biti produžetaka?

U kuhinji su spremali misteriju dana; učinilo mi se da čujem mačku, psa i patku, zatim zvuk seckanja, pa tišinu. Ipak, lepo miriše.

Čitao sam novine, srkutao kafu i čekao Dika Kernsa.

⁵ Autor verovatno aludira na vu long, čuvenu vrstu zelenog čaja; so long inače na engleskom znači i zbogom. (Prim. prev.)

ŠESNAESTO POGLAVLJE

Dik Kerns je ušao i video me; rukovali smo se, pa je seo preko puta mene.

„Hvala što si došao“, rekao sam mu. „Nema na čemu. Ali imam sastanak u jedan.“ Dik ima šezdesetak godina, svoju kosu i zube; uvek se dobro oblačio, a današnji dan nije bio izuzetak.

Upitao sam ga: „Jesi li gledao *Jenkije* sinoć?“ „Aha. Sjajna utakmica. Ti?“ „Radio sam. Kako je Mo?“

„Dobro je. Nekad mi je zvala zbog radnog vremena u Ubistvima, onda mi je zvala zbog radnog vremena u ATTF-u. Sada radim kod kuće, pa je našla novi povod za zvanje. Rekla mi je: 'Obećala sam u dobru i u zlu. Nisam rekla u vreme ručka.'“

Nasmešio sam se.

„Kako je tebi u braku?“, upitao me je. „Sjajno. Pomaže to što radimo isti posao. A i dobijam besplatne pravne savete.“

Osmehnuo se i rekao: „Mogao si i gore da prođeš. Ona je prava lutka.“

„Zahvaljujem Bogu svaki dan.“

„Kad smo već kod pravnih saveta, čuješ li se s Robin?“

„Povremeno. Proleti pored mog balkona na metli i mahne mi.“

Nasmejao se.

Kad smo završili s uvodom, promenio sam temu i upitao ga: „Voliš li to što radiš?“

Malo je razmislio. „Nije teško. Nedostaju mi ljudi s kojima sam radio, ali ovde u osnovi sam određujem kada ću da radim, a pare su dobre. Naravno, posla nema baš uvek. Znaš, trebalo bi da radimo više bezbednosnih provera. Imaš one

budale u aerodromskom obezbeđenju, na primer, rade važan posao, plaćeni su bedno, a polovina njih su mogući bezbednosni rizik."

„Govoriš kao pravi spoljni saradnik koji bi da naplati još radnih sati."

Nasmešio se i odvratio: „Naplaćujem po slučaju, ne po satu. I ozbiljno, treba malo pritegnuti bezbednost u ovoj zemlji."

Obavestio sam ga: „Živimo u zemlji blagoslovenoj dobrom srećom i dvama okeanima."

„Imam novost za tebe. Sreća nam ističe, a okeani više ne znače ništa."

„Možda si u pravu."

Prišla nam je ona mala starica i Dik je poručio kafu i pepeljaru.

Zapalio je cigaretu i rekao: „Pa, šta mogu da učinim za tebe? Tražiš ovakav posao? Mogu da te povežem s pravim čovekom."

Obojica smo znali da mu nisam zatražio hitan sastanak da bismo razgovarali o mom zaposlenju, ali to je bila dobra priča za kasnije. Odgovorio sam: „Aha, zvuči kao nešto što bih voleo da radim."

Stigla mu je kafa. Srknuo je, povukao dim i izneo mi kratak opis posla, da bih zvučao inteligentno ako me kasnije neko pita za to dok sam prikačen za detektor laži.

Pod kategorijom „O čemu još ste razgovarali" rekao sam mu: „Da pređem na stvar. Trebaju mi obaveštenja o avionu *TVA* osamsto."

Nije odgovorio.

Nastavio sam: „Nisam na tom slučaju i, kao što znaš, nisam nikad ni bio. Kejt je, kao što takođe znaš, radila na tom slučaju, ali neće o tome da govori sa mnom. Niko iz ATTF neće da priča sa mnom, a ni ja ne želim da pričam s njima. Ti si stari prijatelj i van službe si, pa želim da ti pričaš sa mnom."

Malo je počutao, pre nego što je odgovorio: „Živim od federalne vlade."

„Aha, kao i ja. Hajde da pričamo kao dva bivša pajkana."

„Džone, nemoj to da mi radiš. Ni sebi.“

„Ja ću brinuti o sebi, Dik. Kao što znaš, nikad ne odustajem.“

„Znam, ali... potpisao sam izjavu...“

„Jebeš izjavu. Zatvorili su slučaj. Možeš da govoriš.“

Nije odgovorio.

„Slušaj, Dik, dugo se znamo. Hajde da se pravimo da nikad nismo čuli za FBI ni za Antiterorističku jedinicu. Radim na slučaju u slobodno vreme i treba mi tvoja pomoć.“ Zapravo, bio sam na vladinom vremenu, ali sve se to na kraju izravna.

Zurio je u kafu, a onda me upitao: „Zašto ti je stalo do tog slučaja?“

„Juče sam bio na komemoraciji. Vrlo me je dirnulo. Osim toga, upoznao sam jednog tipa - Lijama Grifita. Znaš ga?“

Klimnuo je glavom.

„Mnogo se raspitivao šta radim tamo. Postao sam radoznao.“

„To nije razlog da zabadaš nos u to. Slušaj, ne možeš ni da zamisliš koliko je ljudi u raznim državnim službama taj slučaj sjebao. Veterani koji su se izvukli živi ne žele da se tamo vraćaju. Neki PNM - posrani novi momci - kao ti misle da žele da saznaju o čemu se tu radi. Ali u stvari ne želiš. Mani se.“

„Već sam odlučio da se ne manem. Došao sam u sledeću fazu, u kojoj ja postavljam pitanja.“

„Pa, imaš jedno nedelju dana pre nego što tipovi s dvadeset osmog počnu *tebi* da postavljaju pitanja.“

„To znam. Ne smeta mi. Hvala ti na brizi, ipak. U redu, hteo sam samo da mi malo pomogneš. Shvatam.“ Pogledao sam na sat. „Treba da se nađem s Kejt na ručku.“

I on je pogledao na sat i zapalio novu cigaretu.

Obojica smo ćutali minut-dva, a onda je Dik rekao: „Prvo da ti kaŹem ovo - ja *ne verujem* da je na taj avion ispaljena raketa i *ne verujem* da je zvanićna verzija plod zavere ili pokušaj zataškavanja. Ali taćno je da je ćitav slućaj pošao naopako. Od poćetka je bio politićki obojen. Ljudi koji su mrzeli Klintona Źeleli su da veruju da je odgovornost na teroristima, a da vlada to zataškava jer nema muda da prizna propuste u bezbednosti ili da odgovori na napad.”

„To znam. Nisam radio na slućaju, ali ćitam *Post*.”

Usiljeno se osmehnuo i nastavio: „Osim toga, FBI se ponašao krajnje nadmeno - maltretirali su ljude iz Nacionalnog odbora za bezbednost saobraćaja, ćak i Ratnu mornaricu i Obalsku straŹu, zatim mesnu policiju, a to je stvorilo mnogo pizme i povrećenog ponosa, Źto je opet izazvalo šaputanja o zataškavanju, nestalim dokazima, lošim istraŹnim tehnikama i Źta ti ja znam. Onda se umešala CIA, i ne treba ni da ti kaŹem koliko je crvenih zastavica podignuto. U osnovi, taj slućaj je bio mećusobno nadmetanje na svakom nivou. Dodaj na to porodice stradalih i medije, i dobićeš situaciju u kojoj su ljudi povrećeni i ljutiti. No na kraju su nekako okrpili svako svoja sranja i istraga je dovela do ispravnog zakljućka.” Dodao je: „To je bio nesrećan slućaj.”

„Misliš?”

„Mislim.”

„Zašto je slućaj onda toliko vruć da o njemu ni posle pet godina ne sme da se govori?”

„Upravo sam ti rekao - svi su nadržkani na sve ostale. Svi brane postupke koje su primenili da bi došli do zakljućka. Nije bilo drugog prikriivanja osim onog kojim su ljudi pokrivali svoje guzice i silne greške.”

„Znaći, drugim rećima, niko nema Źta da krije - samo im treba malo vremena da doteraju svoje priće.”

Nasmešio se i rekao: „Da, tako nešto.”

„Zašto je na slućaju radilo toliko ljudi iz CIA-e?”, upitao sam.

Slegnuo je ramenima. „Mislim zato što se u početku sve činilo kao napad inostranog neprijatelja. To je posao za CIA, zar ne?“

„Tako je. Zašto su napravili onaj glupi film?“

„To ne znam. Nikad nisam shvatio. Ne vidim ništa važno u tome.“

„U redu. U čitavoj priči, po mom mišljenju, pored međusobnih borbi raznih službi i mase njihovih grešaka, najveća nevolja su očevici. Mislim, bez njih bi ono što je rekonstruisano u Kalvertonu i testirano u laboratorijama bilo konačna reč o tome zašto je avion eksplodirao i srušio se. Je li tako?“

Dik se trenutak-dva igrao kašičicom. Onda je odgovorio: „Tako je.“

„Ti si razgovarao s očevicima. Je li tako?“

„Tako je.“

„S koliko njih?“

„Deset.“

„Koliko ih je videlo svetlosni mlaz?“

„Šest.“

„I zaključio si... šta?“

Pogledao me je i odgovorio: „Zaključio sam da njih šestoro veruje da je videlo nešto kako se diže u nebo - mlaz svetlosti - i da se taj mlaz svetlosti kretao prema avionu koji je zatim eksplodirao.“

„Kako se to uklapa u teoriju slučajne eksplozije glavnog rezervoara?“

„Slušaj, Džone, prošao sam ovo sto puta s momcima iz FBI-ja i CIA-e, i hiljadu pita u svojoj glavi, i...“ Nasmehio se. „I desetak puta sa svojom ženom. Šta hoćeš da ti kažem? Da je teorija o nesrećnom slučaju sranje? Neću ti to reći. Zaista mislim da dokazi ukazuju na kratak spoj koji je dotakao isparenja goriva.“

„U redu. Ali kad već to tvrdiš, šta je izazvalo kratak spoj?“

„Izlizana žica.“

„Ili možda kinetička raketa koja je proletela kroz klima-uređaje.“

„Ni na to neću da ti odgovorim.“

„U redu, da se vratimo na tvoje svedoke. Šta su videli?“

„Ne znam, a ne znaju ni oni. Ali na osnovu stotina sati detektivskog posla, mislim da su videli *nešto*. Neku svetlosnu pojavu na nebu. Šta je to bilo? Proklet bio ako znam. Možda zvezda padalica ili nekakav vatromet koji je neki idiot priredio na čamcu. A ono što se desilo sledeće je samo podudarnost. Mogli su da vide, kao što se kaže u tom filmu, zapaljeno gorivo ili avion u plamenu.“

Rekao sam mu: „Većina svedoka, ako ne i svi, slaže se u jednom - animacija CIA-e ne liči na ono što su videli.“

„Vidim da si obavio dosta posla od juče.“ Nagnuo se ka meni. „Slušaj, mislim da je moja tehnika saslušavanja dosta dobra... mada posrani FBI i posrana CIA seru da ti očevici opisuju svedosni mlaz zbog upotrebe loše tehnike saslušavanja. A ne govore o sebi. Znači, navodno je Uprava policije Njujorka kriva što je dvesta svedoka videlo jedno isto. Možeš li da poveruješ u ovoliko sranje?“

„Mogu.“

Nasmešio se. „U svakom slučaju, u prvim razgovorima izvukao sam iz tih očevidaca sve što sam mogao. Ali pre drugog kruga oni su čitali novine i gledali vesti, pa su im priče od: 'Hej, sve se desilo tako brzo da nisam siguran šta sam video', postale: 'Hej, rekao sam ti da je to bila navođena raketa', posle čega je sledio podroban opis crvenkastonarandžastog mlaza vatre, belog dima, krivudanja, falila je samo još boja posranog projektila pre nego što je udario u avion.“ Pogledao me je. „Dešavalo nam se to, Džone. Znamo kako je. Koliko puta smo u sudnicu izvodili svedoke koji su zaboravili sve što se desilo ili su se, što je još gore, setili kojekakvih sranja koja se nikad nisu desila?“

„U pravu si.“ Ali to me je navelo na novu misao. Prečesto gledamo samo ono što je pred nama i cedimo to do smrti. Ali ponekad nam i ono čega nema može nešto reći, kao onaj pas koji jedne noći nije lajao. Rekao sam Diku: „Uvek

sam se pitao zašto nije održana neka sudska rasprava. Znaš, pred istražnom porotom Ministarstva pravde koja ima moć prinude, koja sve očevice, vladine istražitelje i veštake može da sasluša pod zakletvom, pred kojom veće nezavisnih sudija može da postavlja pitanja. Zašto to nije urađeno?"

Slegnuo je ramenima. „Otkud ja znam? Pitaj Dženet Rino.”⁶

Na ovo nisam odgovorio.

„Bilo je nekoliko javnih saslušanja”, kazao je. „I mnogo konferencija za novinare.”

„Ali ništa u okviru suda ili Kongresa.”

Nacerio se. „Misliš na nešto poput Vorenove komisije?⁷ Jebote, ja još ne znam ko je ubio Kenedija.”

„Moja bivša žena ga je ubila. Priča u snu.”

„Aha. Znam.”

Obojica smo se slabašno nasmejali.

Dik je zapalio novu cigaretu na opušku stare i primetio: „Moram poslom u Los Anđeles. Tamo je pušenje zabranjeno u restoranima i barovima. Da ne poveruješ. Hoću da kažem, kuda ide ova zemlja, jebote? Šupčine stvaraju zakone, a ljudi se povinuju. Postali smo ovce. Još malo pa će i prdenje zabraniti zakonom. Biće nešto kao: 'Ovaj lokal je protiv prdeža. Prdenje izaziva ozbiljnu buku i oboljenja grla.' Već vidim znak s crtežom precrtanog tipa koji se sagnuo. Šta je sledeće?"

Pustio sam ga malo da galami, a onda ga upitao: „Jesu li te zvali na neko javno saslušanje?"

„Nisu, ali..."

⁶ Dženet Rino (Janet Reno, 1938), prva žena na položaju ministra pravde u SAD; obavljala je dužnost od 1993. do 2001. (Prim. prev.)

⁷ Zvanični naziv ovog tela bio je Predsednička komisija za ispitivanje atentata na predsednika Kenedija, a popularni naziv dobila je po svom predsedavajućem, predsedniku Vrhovnog suda SAD Erlu Vorenu (Earl Warren, 1891-1974). (Prim. prev.)

„Da li je neko drugi ko je razgovarao s očevicima pozvan na javno saslušanje?"

„Nije, ali..."

„Da li je CIA razgovarala sa svedocima za vreme pravljenja one animacije?"

„Nije... ali rekli su da će nas zvati. Onda ih je mnogo svedoka povuklo za reč, pa je CIA priznala da su za izradu animacije koristili samo pismene izjave očevidaca."

„Da li te to muči?"

„S profesionalne tačke gledišta... slušaj, napravljeno je mnoštvo grešaka, zbog čega ljudi kao ti i dalje njuškaju i izazivaju nevolje. Evo mog zaključka u koji zaista verujem - to je bila posrana nesreća. A evo i mog saveta - ostavi se toga."

„U redu."

„Ja nisam deo zavere zataškavanja, Džone. Molim te da se maneš ovoga iz dva dobra razloga. Prvo, nije bilo zločina, zavere, zataškavanja ni bilo čega što bi mogao da otkriješ, osim gomile brljotina. Drugo, stari smo drugovi i ne želim da te vidim kako se uvaljuješ u nevolju bez razloga. Ako želiš da se uvališ u nevolju, uradi nešto vredno. Šutni Keniga u jaja."

„To sam već uradio jutros."

Nasmejao se, zatim ponovo pogledao na sat i rekao: „Moram da idem. Pozdravi Kejt."

„Važi. I ti pozdravi Mo."

Hteo je da ustane. Rekao sam mu: „Hej, samo još nešto. Hotel *Bejvju*. Pohota, pokrivač i plaža. Je li ti poznato?"

Pogledao me je i odgovorio: „Nešto sam načuo. Ali moram da ti kažem - posranih glasina bilo je toliko da čak ni štampa nije mogla sve da savlada. Verovatno si čuo isto što i ja."

„Reci mi šta si čuo."

„Da se neki par kresao na plaži pred video-kamerom i da su verovatno snimili i eksploziju. Neki pajkan iz mesta rekao je to našim momcima. To je sve što sam čuo."

„Jesi li čuo da je taj par možda odseo u hotelu *Bejvju*?"

„Zvuči mi poznato. Moram da krenem."

Kad je pošao, rekao mu: „Trebam ti ime."

„Čije ime?"

„Bilo čije ime. Trebam ti neko kao ti, neko ko je radio na slučaju, a nije u kandžama federalaca. Neko za koga misliš da ima informacije koje bih mogao da upotrebim. Recimo nešto o tim glasinama. Sećaš se kako to ide. Ti mi daš ime, ja porazgovaram sa čovekom, on mi da novo ime i tako dalje."

Malo je ćutao, a zatim rekao: „Nikad nisi slušao dobre savete. U redu, evo ti ime. Mari Gubitozi. Znaš je?"

„Aha... radila je u stanici na Južnom Menhetnu."

„To je ta. Radila je povremeno u ATTF-u pre nego što si ti došao. Srećno je udata, ima dvoje dece i više ne radi. Ne može ništa da izgubi ako bude pričala s tobom, ali ništa ni da dobije."

„Gde mogu da je nađem?"

„Ne znam. Ti si detektiv. Nađi je."

„Hoću. Hvala ti za ime."

„Nemoj mene da spominješ."

„To se podrazumeva."

Krenuo je ka izlazu, pa se vratio. „Razgovarali smo o tvom zanimanju za posao bezbednosnih provera. Obaviću neke pozive u vezi s tobom, za svaki slučaj. Pošalji mi biografiju ili tako nešto. Možda ćeš dobiti poziv na razgovor za posao.”

„Šta ako mi ponude posao?”

„Prihvati.”

SEDAMNAESTO POGLAVLJE

Ušao sam u *Eko*, u Čembersovoj ulici. Šef sale me je prepoznao i rekao: „Dobar dan, gospodine Mejfilde. Vaša žena je stigla.”

„Koja?”

„Ovuda, gospodine.” Otratio me je do stola za kojim je sedela Kejt, pijuckala mineralnu vodu i čitala *Tajms*.

Poljubio sam je i seo preko puta nje. Rekla je: „Poručila sam ti badvajzer.”

„Lepo.” Zapravo nije loše biti oženjen. Udobno je.

Moj bad je stigao, pa sam se kucnuo s Kejt.

Eko je prijatan stari restoran. Tu zalaze ljudi koji rade u gradskoj upravi i sudovima, uključujući porotnike i, nažalost, advokate kao što je moja bivša žena. Još nisam ovde naleteo ni na nju ni na njenu grđu polovinu, ali jednog dana sigurno hoću.

Konobar nam je doneo jelovnike, ali poručili smo ne gledajući ih. Salata i tuna s roštilja za nju, pržene lignje i *penne alla vodka* za mene.

Ja sam na dijeti doktora Atkinsona. Harvi Atkinson je debeli zubar iz Bruklina čija filozofija glasi: „Jedi sve što je ukusno i počisti tanjir.”

Kejt reče: „Malo si se ugojio.”

„Čini ti se zbog vodoravnih pruga na kravati.” Šta sam ono rekao o braku?

„Treba zdravo da se hraniš i više da vežbaš.” Promenila je temu i upitala me: „Kako je prošao sastanak?”

„Dobro.”

„Ima li neke veze s onim od juče?”

„Možda. Znaš li ko je razgovarao s Leslijem Rozentalom, upravnikom hotela *Bejvu*?”

„I ja sam to pitala gospodina Rozentala pre pet godina. S njim je najpre razgovarao jedan njujorški policijski detektiv iz naše jedinice, ali mu nije upamtio ime. Detektiv je shvatio da je možda pronašao trag u vezi s ćebetom na plaži, pa je pozvao FBI. Pojavila su se tri tipa koja su se predstavila kao agenti FBI-ja. Pričao je samo jedan, ali Rozental nije čuo kako se zove.”

„Nisu mu dali posetnice?”

„Tako kaže gospodin Rozental. Prema njegovim rečima, ta trojica razgovarali su i s drugim članovima osoblja, pregledali su hotelske kompjuterske i pisane registre i kopirali nedavne prijave i odjave. Pretpostavljam da su utvrđivali da li su neko dvoje gostiju hotela odneli ćebe na plažu, snimali se i možda slučajno snimili pad aviona.”

Odgovorio sam: „A mi ne znamo jesu li ta trojica uspeali da pronađu taj par. Nagon mi kaže da jesu. Znači, ako mi i nađemo to dvoje, već su obrađeni.”

Kejt je ćutala.

Nastavio sam: „Kao i njihova kasete, ako postoji.”

„Pa... ako je tako, onda to makar moramo da utvrdimo. Slušaj, Džone, nisam ni mislila da ćemo mi rešiti tajnu aviona *TVA* osamsto. Želim samo... da nađem to dvoje, da porazgovaram s njima...”

„Zašto?”

„Neću znati dok ne porazgovaram s njima.”

„To zvuči kao moja rečenica.”

Nasmešila se. „Tvoj uticaj na moje razmišljanje je znatan.”

„Takođe”, odvratio sam.

„Nisam primetila.”

Stiglo je predjelo. Upitao sam Kejt: „Misliš li da gospodin Rozental još radi u hotelu *Bejvju*?”

„Znam da radi. Proveravam svake godine. Raspitala sam se o njemu, znam gde živi i sve to.” Pogledala me je i rekla: „Ja *ne radim* na slučaju. Samo ažuriram dosije.”

„Koji dosije?”

Kucnula se po čelu. „Ovaj ovde.”

„Reci mi šta još ima tu?”

„Rekla sam ti juče. Sada je najbolje da pitaš ako ti nešto treba.” Dodala je: „Moraš da dođeš do pitanja pre nego što stigneš do odgovora.”

„U redu, razumeo sam da želiš da radim na ovom slučaju kao što radi detektiv koji je upravo čuo vrisak - što znači detektiv koji je saznao za zločin. Ali ovo je star slučaj, a ja nikad nisam radio u Hladnom odseku. Dobijao sam slučajeve pre nego što se krv zgruša na žrtvi.”

„Molim te, jedem.” Podigla je viljušku punu salate. „Uzmi ovo.”

Zinuo sam, a ona mi gurnu viljušku u usta.

„Daj sledeće pitanje”, rekla je.

„U redu. Jesi li ikada razgovarala o slučaju s Tedom Nešom?”

„Nikad.”

„Ni za večerom ili uz piće?”

„Ne bih s njim razgovarala o ovome i da sam spavala s njim.”

Na ovo nisam odgovorio, ali sam rekao: „Telefoniraću mu.”

„Neš je mrtav, Džone.”

„Znam, ali volim to da čujem.”

„Džone, to nije smešno”, prekorila me je. „Mogao si da ga ne voliš, ali bio je dobar i odan agent. Vrlo pametan i vrlo delotvoran.”

„Odlično. Zvaću ga.”

Stiglo je glavno jelo; poručio sam još jedno pivo i navalio na testeninu. Kejt reče: „Uzmi malo mog povrća.”

„Džefri Damer⁸ pozove majku na večeru, a ona uz jelo kaže: 'Džefri, ne sviđaju mi se tvoji prijatelji', a on odgovori: 'Onda pojedi samo povrće.'”

„Odvratno.”

„Ljudi se obično nasmeju.” Uozbiljio sam se i rekao: „Pretpostavljam da ni s Lijamom Grifitom nisi razgovarala o ovome.”

„Nisam razgovarala ni sa kim. Osim s tipovima s dvadeset osmog sprata, koji su mi rekli da to nije moj posao.”

„Jasno. Pa si onda od slučaja napravila moj posao.”

„Ako ti tako želiš. Sve se svodi na pronalaženje onog para. Ako ih nađemo i shvatimo da smo u slepoj ulici - da nisu videli ni snimili ništa - onda je to kraj. Ostatak slučaja - očevici i materijalni dokazi - pregledani su milion puta. Ali ovo dvoje... ko god da je te večeri na plaži ostavio na čebetu poklopac objektiva video-kamere...” Pogledala me je i rekla: „Da li *ti* misliš da snimak postoji i da je na njemu ono što svedoci tvrde da su videli?”

„To očigledno zavisi od toga kuda je kamera bila okrenuta i da li je radila. Dalje, tu je pitanje kvaliteta snimka. Ali recimo da je slučajno sve bilo na mestu i da su poslednje sekunde leta aviona snimljene. Recimo i da film postoji. Pa šta?”

„Kako to misliš 'pa šta'? Dvesta svedoka će pogledati film i...”

„Kao i FBI, CIA i njihovi stručnjaci za film. Neko mora taj film da protumači.”

„Ne treba mu tumačenje. Govoriće sam.”

⁸ Džefri Damer (Jeffrey Dahmer, 1960-1994), izvršio sedamnaest ubistava; kanibal i nekrofil; neke žrtve ubijao tako što im je bušio lobanje i, još živima, sipao kiselinu na mozak; osuđen na 936 godina zatvora; ubijen u zatvoru. (Prim. prev.)

„Hoće li?“ Objasnio sam joj: „Amaterski snimak, napravljen u suton ispod večernjeg neba, verovatno s nepokretnog tronošca - pošto pretpostavljamo da je par imao druga posla - možda neće pokazati ono što očekuješ. Vidi, Kejt. Već pet godina tragaš za Svetim gralom. On možda postoji, ali ti ga možda nećeš naći, a ako ga i nađeš, možda neće imati čarobne moći.“

Nije odgovorila.

Nastavio sam: „Čula si za Zapruderov film.“

Klimnula je glavom.

„Tip po imenu Zapruder snimao je kolonu s Kenedijem dok je prolazila pored skladišta knjiga osmomilimetarskom ručnom kamerom firme *Bel i Hael*. Film traje dvadeset šest sekundi. Jesi li ga videla?“

Ponovo je klimnula glavom.

„I ja sam. Video sam digitalizovanu verziju i video sam ga usporenog. Koliko je metaka ispaljeno? I iz kog pravca su došli? Zavisi koga pitaš.“

Malo je ćutala, pa rekla: „Ipak, ne možemo da protumačimo snimak ako ga ne nađemo. Idemo redom.“

Konobar je raščistio sto pre nego što sam pojeo testenine do kraja. Popio sam pivo, a Kejt je srknula mineralnu vodu. Video sam da se duboko zamislila.

Osećaj mi je govorio da je malo ljudi s kojima je Kejt govorila o ovome, a da se oni s kojima jeste slažu u stavu da bi snimak, ako se pronade, ponovo otvorio čitav slučaj.

Tu nastupa Džon Kori - skeptik, cinik, realista i majstor svog zanata. Muvam se po svetu četrnaest godina duže od Kejt i mnogo sam video - možda previše. Mnogo puta sam se razočarao i kao policajac i kao čovek. Video sam ubice kako slobodni izlaze iz sudnica, video sam stotine drugih zločina kako završavaju nerasvetljeni ili nekažnjeni. Video svedoke kako lažu pod zakletvom, aljkav policijski posao, nedorasle tužioce, nesposobne istražne sudije, drske braniocce, imbecilne sudije i porotnike bez mozga.

Video sam i mnogo dobrog - blistave trenutke kada sistem radi kao dobro podmazan mehanizam, kada istina i pravda pobeđuju na sudu. Ali toga nije bilo mnogo.

Dok smo pili kafu Kejt me je upitala: „Da li plavi zid ćutanja zaista postoji?”

„Nikad čuo.”

„Može li pajkan uvek da veruje pajkanu?”

„U devedeset devet odsto slučajeva, mada to pada na pedeset odsto kad je reč o ženama, ali skače na sto odsto kad se radi o FBI-ju.”

Nasmešila se, nagnula ka meni i rekla: „Na Long Ajlendu bilo je preko sto policajaca kad je avion pao, i još toliko ovde u centrali. Sigurno neko poznaje nekoga.”

„Shvatio sam.”

Uzela me je za ruku i rekla: „Ali ako postane vruće, skloni se. Ako upadneš u nevolju, ja ću preuzeti krivicu.”

Nisam znao da li da zajecam ili da je podsetim da bez njene pomoći i saveta ne bih ni bio u položaju da upadnem u nevolju. „Da te pitam nešto. Osim pravde i istine, koji je tvoj motiv za kopanje po ovom slučaju?”

„Zar mi treba još neki motiv osim pravde i istine, Džone? Pravda za žrtve i njihove porodice. A ako je ovo bio napad stranih terorista, motiv mi je i rodoljublje. Zar to nije dovoljno?”

Tačan odgovor bio je potvrđan, i Džon Kori bi tako odgovorio pre dvadeset godina. Sada sam samo promrmljao: „Valjda jeste.”

To joj se nije dopalo, pa mi je rekla: „Moraš da veruješ u ono što radiš i da znaš zašto to radiš.”

„U redu, da ti kažem onda nešto - ja sam detektiv jer to volim da radim. Zanimljivo je, oštri mi um i pri tom osećam da sam pametniji od kretena za koje

radim. To je moj domet u posvećenosti pravdi, istini i otadžbini. Radim ispravnu stvar iz pogrešnih razloga, ali najvažnije je da se pravda sprovodi i istina otkriva. Ako je tebi stalo da činiš ispravna dela iz ispravnih razloga, samo izvoli, ali ne očekuj od mene da sledim tvoje ideale."

Ćutala je nekoliko trenutaka, pa odvrtila: „Prihvatam tvoju pomoć pod tvojim uslovima. Na tvom cinizmu možemo da radimo neki drugi put."

Ne volim kada ljudi - a posebno žene - napadaju moj teško stečeni cinizam. Znam šta me podstiče. A u danima i nedeljama koje nailaze trebaće mi mnogo podsticaja.

OSAMNAESTO POGLAVLJE

Ušao sam s Kejt u predvorje zgrade na federalnom trgu broj 26 i rekao joj: „Moram da pozovem nekoga s govornice. Vidimo se kasnije.”

Pogledala me je i rekla: „Imaš onaj odsutni izraz kao kad si na nekom tragu.”

„Samo sam malo dremljiv od testenine. Molim te, ne pokušavaj da me pročitaš. Plašiš me.”

Nasmešila se, cmoknula me i otišla ka liftovima.

Izašao sam do telefonske govornice i potražio sitniš u džepovima. Sećam se da se pred govornicama nekada čekalo u redu, ali sada svi imaju mobilne telefone - čak i beskućnici - a govornice su prazne kao ispovedaonice u crkvi svetog Patrika.

Ubacio sam novčić i okrenuo broj mobilnog telefona mog bivšeg partnera Doma Fanelija, koji radi u stanici na Južnom Menhetnu.

Javio se. „Halo?”

„Dome.”

„Hej, *paisano*.⁹ Dugo te nema. Kako si? Ajdemo večeras na pivo.”

„Jesi li na poslu?”

„Aha. Šta ima novo? Svima bi bilo drago da te vide. Nedostaješ poručniku Volfu. Kupio je novi pritiskivač.”

„Treba mi usluga.”

„Nema problema. Dođi.”

„Ne mogu. Treba mi...”

⁹ Ital. zemljak (Prim. prev.)

„Jesi li slobodan večeras? Našao sam novi lokal u Čelsiju. Zove se *Tonik*. Neverovatne ribe.”

„Oženjen sam.”

„Ne seri? Otkad?”

„Bio si mi na svadbi.”

„Tako je. Kako je Kejt?”

„Odlično. Pozdravlja te.”

„Ona me mrzi.”

„Ona te voli.”

„Kako god.”

Teško je poverovati da taj čovek ima izuzetan um kad je reč o detektivskom poslu. Ali, tako je. Zapravo, mnogo sam naučio od njega. Na primer, kako da se pravim blesav. „Kako je Meri?”, upitao sam ga.

„Nemam pojma. Šta si čuo?” Nasmejao se svojoj šali, kao gotovo uvek, i rekao mi: „Šalu na stranu, od venčanja nisam prevario ljubavnicu.”

„Ti si car. U redu, šta...”

„Kako je na Federalnom?”

„Sjajno. S tim u vezi - video sam pre neki dan kapetana Stajna. Još čeka da podneseš zahtev i pređeš kod nas. Posao je tvoj ako hoćeš.”

„Čini mi se da sam poslao papire. Joj, čoveče! Nadam se da nisam propustio priliku da radim s federalcima!”

„Posao je odličan. Zar ti nikad ne dosadi to što ljudi ubijaju jedni druge?”

„Dosadiće mi kad dosadi njima.”

„Tako je. Sećaš li se...”

„Da ne zaboravim. Ona dva gospodina hispanoameričkog porekla što su te probušili. Mislim da imam neki trag.”

„Kakav trag?"

„Preпусти to meni. Ti imaš dovoljno posla. Pozvaću te kad budemo spremni."

„Ako se setiš."

Nasmejao se i rekao: „Kad god se setim kako si ležao tamo na ulici i krvario na smrt..."

„Hvala ti još jednom što si mi spasao život. Hvala ti što si me smestio u Antiterorističku jedinicu, gde sam upoznao Kejt. Jesam li nešto zaboravio?"

„Mislim da nisi. Mi ne brojimo usluge, Džone. To znaš. Tu sam kad ti nešto zatreba, a kad meni zatreba, ti si tu. Dakle, šta ti treba."

„Zaboravio sam."

Nasmejao se. „Ima li šta novo u slučaju Halil?"

„Nema."

„Taj govнар će se pojaviti kad se budeš najmanje nadao."

„Hvala ti. Slušaj..." Telefon je škljocnuo, pa sam ubacio još jedan novčić. „Sećaš li se Mari Gubitozi?", upitao sam Doma.

„Aha. Zašto? Sjajno dupe. Onaj Kulovski ili Kulakovski ju je kresao. Sećaš se? Bio je oženjen, pa je njegova žena saznala i..."

„Aha. Slušaj. Moram da je nađem. Sada je udata..."

„Znam. Za nekog civila. Živi... na Stejtnu, mislim. Šta će ti ona?"

„Neću znati dok je ne nađem."

„Je li? Šta ću ti ja? Možeš da je nađeš za pola sata. I zašto zoveš s govornice? Šta se dešava, Džone? Jesi li se zaglibio?"

„Nisam. Radim nešto sa strane."

„Je li? S koje strane?"

Pogledao sam na sat. Ako mislim da uhvatim feribot za Stejtn, moram da prekinem Doma, ali to je lakše reći nego učiniti. Rekao sam mu: „Dome, ne

mogu preko telefona. Izaći ćemo na pivo sledeće nedelje. U međuvremenu, nađi mi Mari i pozovi me na mobilni."

„Sačekaj malo. Imam uticaja u Točku."

Stavio me je na čekanje. Točak je personalni odsek na Policijskom trgu broj jedan. Ne znam zašto ga zovu Točak, a posle dvadeset godina u Upravi policije Njujorka neću da zazvučim kao gušter i pitam zašto. Trebalo je da pitam pre dvadeset godina. U svakom slučaju, ako znate nekog tamo - a Dom Faneli svuda poznaje nekoga - možete da zaobiđete zabrane i brzo dobijete prave odgovore.

Vratio se na vezu i rekao: „Mari Gubitozi zapravo nije napustila policiju, nego je na produženom porodiljskom odsustvu, od januara devedeset sedme. Muževljevo prezime je Lentini. Udala se za žabara. Mama joj je srećna. Pokušavam da se setim šta je bilo s Kovalskim i njegovom ženom kad je saznala..."

„Dome, daj mi taj broj, jebote."

„Dali su mi samo broj mobilnog. Nemam adresu. U redu?"

Dao mi je broj. Rekao sam mu: „Hvala. Zvaću te sledeće nedelje."

„Aha. Možda i ranije ako uspeš da se uvališ u govna. Moraš da mi ispričaš o čemu se radi."

„Hoću."

„Čuvaj se."

„Kao i uvek" Spustio sam slušalicu, ubacio novčić i okrenuo broj. Posle tri zvona javio se ženski glas. „Halo?"

„Mari Gubitozi, molim vas."

„Ja sam. Ko je to?"

„Mari, ovde Džon Kori. Radili smo zajedno u Južnoj."

„Aha. Šta ima?"

U pozadini sam čuo ciku najmanje dvoje dece. „Moram da razgovaram s tobom o jednom starom slučaju. Možemo li da se sastanemo negde?"

„Aha, kako da ne. Nađi mi dadilju i biću s tobom celu noć.

Nasmejao sam se i rekao: „Moja žena može da ti pričuva decu."

„Tvoja žena advokatica čuva decu? Koliko naplaćuje?"

„Razveo sam se. Imam novu ženu."

„Zezaš. Da ti kažem - ona prva bila je ukočena kao metla. Sećaš se žurke kad je Čarli Kribs otišao u penziju?"

„Da. Bila je malo smetena te večeri. Slušaj, ako ti je zgodno, doći ću do tebe. Ostrvo Stejtn, je li tako?"

„Aha... ali deca divljaju..."

„Ja volim decu."

„Ne voliš ovo dvoje. Možda mogu da ti pomognem preko telefona."

„Radije bih da razgovaramo uživo."

„Pa... Džo... moj muž, ne želi da se ponovo petljam s poslom."

„Ti si na bolovanju, Mari, nisi napustila posao. Daj da ovo pojednostavimo."

„Aha... važi... Hej, zar ti nisi u invalidskoj?"

„Bio sam."

„Kako si se vratio?"

Nisam želeo da odgovorim, ali morao sam. „Radim u ATTF-u. Po ugovoru."

Usledila je kraća tišina. „Ja sam bila tamo manje od pola godine i radila sam na samo dva slučaja", rekla mi je zatim. „Koji te zanima?"

„Onaj drugi."

Ponovo tišina. Zatim je rekla: „Osećam nekako da ne zoveš službeno."

„Ne zovem. Slučaj je zaključen. Znaš i sama. Dobio sam tvoje ime od tipa koji je radio na slučaju. Moram da razgovaram s tobom. Nezvanično.”

„Od kog tipa?”

„Ne mogu da ti kažem. A neću reći ni tvoje ime. Zovem s javne govornice i nemam više sitniša. Treba mi pola sata s tobom.”

„Moj muž je kamiondžija. Dolazi kući neočekivano. Krupan je i ljubomoran.”

„To je u redu. Mogu da objasnim. A ako ne budem mogao, imam pištolj.”

Nasmejala se. „Važi. Prijalo bi mi malo vremena u društvu nekog odraslog.”

Dala mi je adresu na Stejtnu, a ja sam rekao: „Hvala ti. Probaću da uhvatim feribot u tri. U međuvremenu, iskopaj radnu beležnicu. Juli devedeset šeste.”

Na ovo nije odgovorila, nego je rekla: „Od luke do mene ima dvadeset minuta taksijem. Kupi mi usput pakovanje pampersa.”

„Ovaj...”

„Na kutiji je slika Elma iz *Ulice Sezam*.”

„Ovaj...”

„Putne pelene. Broj četiri. Usput imaš drogeriju. Vidimo se.”

Spustio sam slušalicu i izašao iz kabine.

Elmo?

Zaustavio sam taksi na Brodveju, mahnuo lažnom značkom Uprave policije Njujorka, prepoznatljivijom od federalne legitimacije, i rekao gospodinu s turbanom: „Moram da stignem na feribot do Stejtna u tri sata. Nagazi.”

Taksista verovatno nije gledao mnogo američkih filmova. Odvratio je: „Nagazi?”

„Brzo. Policija.”

„Ah.”

Ovo je onanički san svakog taksiste s Menhetna; tip je prošao kroz dva-tri crvena svjetla na Brodveju i stigao na terminal Vajthol u pet do tri. Odbio je da naplati, ali ipak sam mu dao petaka.

Iz nekog razloga koji niko u vasioni ne može da objasni, gradski feribot je besplatan za pešake. Možda povratak košta sto dolara.

Feribot je trubio, pa sam protrčao kroz terminal i ukrcao se. Zgrabio sam red vožnje i prošao kroz donju kabinu. U ovo doba dana bilo je dosta praznih mesta, ali popeo sam se uz stepenice i izašao na gornju palubu. Sunce, plava voda, blistavo nebo, tegljači, galebovi, horizont, slani povetarac, vrlo lepo.

Kao klinac sam se leti vozio feribotom s drugarima. Koštalo je pet centi. Prešli bismo na drugu stranu, kupili sladoled i vratili se natrag na Menhetn. Ukupni troškovi - dvadeset pet centi; nije skupo za veliku pustolovinu.

Mnogo godina kasnije izvodio sam devojke na feribot. Zurili smo u Kip slobode, sav osvetljen, i neverovatnu liniju donjeg Menhetna; Kule bliznakinje rasle su sprat po sprat, iz godine u godinu, a Bruklinski most bio je đerdan svjetla. Bio je to vrlo romantičan i jeftin izlazak.

Grad se od tada izmenio, uglavnom nabolje, rekao bih. Ne mogu da kažem to isto za ostatak sveta.

Zurio sam neko vreme u Kip slobode, trudeći se da podstaknem nešto od davno zaboravljenog detinjeg rodoljublja.

Pa, možda ne zaboravljenog, ali svakako uspavanog u tom trenutku, kao što sam shvatio na ručku s Kejt.

Skrenuo sam pogled na sve bližu obalu ostrva Stejtn i pomislio na kratki razgovor s Mari Gubitozi. Mogla je da me odjebe rekavši: „Ne znam ništa, a ono što znam neću ti reći.”

Ali nije to rekla; nešto zna i možda će mi reći. A možda samo želi društvo i pakovanje pelena. Ili možda upravo sada zove OPO, koji je snimio naš razgovor i odvešće me. Bilo kako bilo, saznaću uskoro.

DEVETNAESTO POGLAVLJE

Sišao sam s feribota na terminalu Sent Džordž, otišao do taksi-stanice i dao vozaču adresu u četvrti Nju Springvil. Ne poznajem dobro ovu prigradsku opštinu, ali kad sam bio mlad pozornik, pajkanima koji nešto zajebu redovno su pretili izgnanstvom na Stejtn. Noću su me mučili košmari u kojima sam hodao reonom kroz šume i močvare pune komaraca, vrteći palicom i zviždućući.

Ali kao većina mesta od čijeg se spomena ledi krv u žilama, na primer Sibir, Dolina Smrti ili Nju Džersi, ostrvo Stejtn nije doraslo zlom glasu koji ga bije.

Ova njujorška opština je zapravo sasvim u redu, mešavina gradskog, prigradskog i seoskog naselja, nastanjena uglavnom pripadnicima srednje klase koji glasaju za republikance, zbog čega je besplatni javni feribot još manje objašnjiv.

Takođe je i dom mnogih gradskih pajkana; možda su ih prvobitno poslali tamo za kaznu, a njima se dopalo pa su ostali - tako nekako je naseljena i Australija.

U svakom slučaju, to je takođe i dom Mari Gubitozi Lentini, bivše detektivke Antiterorističke jedinice, trenutno supruge i majke koja sada misli o mom dolasku i već je, nadao sam se, pronašla radnu beležnicu iz vremena koje me zanima. Ne znam detektiva koji baca stare beležnice - tu računam i sebe - ali ponekad ih izgubimo ili zaturimo. Nadao sam se da Mari makar ima dobro pamćenje. Nadao sam se takođe da se seća kome i čemu treba da smo odani.

Taksista se zvao Slobodan Miljković - verovatno je ratni zločinac s Balkana - i čitao je mapu umesto da gleda put. Rekao sam mu: „Usput ima jedna drogerija. *Capisce?*¹⁰ Drogerija. Apoteka. Moramo tamo da stanemo.”

Klimnuo je glavom i nagazio gas kao da smo na hitnom zadatku.

Nastavili smo Bulevarom pobeđe, a onda je gospodin Miljković na dva točka naglo skrenuo pred tržišni centar i drogeriju.

Neću podrobnije opisivati krajnje poniženje Džona Korija dok kupuje pelene s Elmom na pakovanju, ali to nije bilo prijatno maloprodajno iskustvo.

Deset minuta kasnije ponovo sam sedeo u taksiju, a još deset minuta kasnije našao sam se ispred kuće Lentinijevih.

Ulica je bila relativno nova, s nizovima spojenih kuća od crvene cigle obrubljenih belom plastikom, a pružala se dokle pogled dopire, kao beskrajno ogledalo. Psi su lajali iza žičanih ograda, deca su se igrala na pločniku. Na stranu moja menhetnska snobovština, bio je ovo vrlo prijatan, domaćinski kraj, i kad bih živeo ovde, ispalio bih sebi metak u glavu.

Nisam bio siguran koliko ću se zadržati i da li na ostrvu postoji još taksija, pa sam rekao taksisti da ostavi taksimetar uključen, izašao, otvorio žičanu kapiju, prešao kratku betonsku stazu i pozvonio.

Pas nije zalajao iz kuće, deca nisu vrištala, što me je razveselilo. Trenutak-dva kasnije vrata mi je otvorila Mari Gubitozi u crnim pantalonama i crvenoj majici bez rukava. Otvorio sam mrežasta vrata pa smo se pozdravili. „Hvala ti što nisi zaboravio pelene. Uđi”, pozvala me je.

Pošao sam za njom u klimatizovanu dnevnu sobu - delovala je kao prostorija u kojoj bi Karmeli Soprano¹¹ bilo prijatno - a zatim u kuhinju. Mari je *stvarno* imala lepo dupe. Faneli dobro pamti važne pojedinosti.

¹⁰ Ital. Razumeš, shvataš. (Prim. prev.)

¹¹ Lik iz TV serije Sopranovi, žena mafijaškog šefa i prototip predane supruge i domaćice. (Prim. prev.)

Koliko je dnevna soba bila uredna, toliko je kuhinja bila razvašarena. U uglu je stajala dečja ogradica u kojoj se dete neodređene starosti rastezalo i cuclalo iz boce istovremeno se igrajući nožnim prstima. I ja to ponekad radim, pa to možda potiče iz ranog detinjstva.

Sto, radne površine i pod bili su zasuti raznim predmetima koje moj um nije uspeo da razvrsta. Sve je ličilo na pozornicu pljačke i dvostrukog ubistva tokom kojih su se žrtve očajnički branile.

Mari reče: „Sedi, skuvala sam kafu.“

„Hvala.“ Seo sam za mali kuhinjski sto i spustio na njega kesu s pelenama. Pored mene je stajala dečja stolica s tacnom prekrivenom nečim ljigavim.

„Oprosti zbog nereda“, izvini mi se Mari.

„Lepa ti je kuća.“

Sipala je kafu u dve velike šolje. „Trudim se da pospremim pre nego što se pojavi njegovo veličanstvo. Mleko? Šećer?“

„Ne, hvala.“

Donela je šolje za sto, i tek tada sam opazio da je doslovno bosonoga i trudna.¹²

Sela je preko puta mene i podigla svoju šolju. Kucnuli smo se. Rekao sam joj: „Dobro izgledaš.“

„Jesi li se penzionisao zbog slepila?“

Osmehnuo sam se. „Ne. Zaista tako mislim.“

„Hvala.“

Zavirila je u kesu. „Elmo“, reko joj.

Nasmešila se. „Koliko da ti dam?“

¹² Dobro poznata fraza koja se odnosi na shvatanje da je uloga žene da bude u kući i rada decu. (Prim. prev.)

„Ništa." Srknuo sam kafu. Mari Gubitozi zapravo je još bila privlačna; pretpostavio sam da se malo doterala pre mog dolaska. Osetio sam miris parfema preko mirisa talka za bebe i toplog mleka.

Pokazala je glavom ogradicu i rekla: „To je Mali Džo. Ima jedanaest meseci. Melisa ima dve i po godine i spava, hvala bogu. A treće nosim."

Setio sam se da pitam: „Kad ti je termin?"

„Za šesnaest nedelja i tri dana."

„Čestitam."

„Hvala ti. Nikad se neću vratiti na posao."

Trebalo bi da shvati šta izaziva trudnoću; ipak, rekao sam samo: „Biće to pre nego što misliš."

„Aha. Dakle, i ti dobro izgledaš. Nabacio si možda koji kilogram. Znači, razveden i ponovo oženjen. Nisam ništa čula. Više ništa ne čujem. Ko je srećnica?"

„Kejt Mejfild. Agent FBI-ja u jedinici."

„Nisam sigurna da je znam."

„Došla je neposredno pre pada aviona *TVA* osamsto. Radila je na tom slučaju."

Mari nije reagovala kad sam spomenuo avion. „Znači, oženio si se federalkom", rekla je. „Čoveče, Džone, prvo advokatica, zatim agentkinja FBI-ja. Šta je s tobom?"

„Volim da krešem pravnike."

Nasmejala se tako jako da se gotovo zagrcnula kafom.

Ćaskali smo neko vreme; bilo je vrlo prijatno ogovarati i sećati se smešnih doživljaja. „Sećaš se kad ste ti i Dom otišli u onu kuću u Ulici Gramersi, kad je žena ubila muža i rekla kako joj je pretio pištoljem, pa su se otimali i pištolj je slučajno opalio? Dom je otišao u spavaću sobu, gde se leš hladio, i doviknuo:

'Živ je! Zovi hitnu!', a onda pogledao ženu i rekao: 'Kaže da si izvukla pištolj i hladnokrvno pucala u njega!', a ona se onesvestila."

Oboje smo se nasmejali. Osetio sam da mi nedostaju stari dani. Mari nam je sipala još kafe i upitala: „Pa, kako mogu da ti pomognem?”

Pogledao sam je. Nagon mi je govorio da neće pozvati Unutrašnju kontrolu.

Spustio sam šolju i rekao: „Evo ovako. Juče sam bio na komemoraciji za žrtve aviona *TVA* osamsto...”

„Aha. Videla sam na televiziji. Nisam videla tebe. Zar je moguće da je prošlo već pet godina?”

„Vreme leti. Dakle, posle službe prišao mi je jedan tip iz jedinice, federalac, i počeo da me ispituje zašto sam došao.”

Ispričao sam joj šta je bilo, izostavivši Kejt, ali me je Mari, pametna detektivka, upitala: „A šta si zapravo tamo radio?”

„Kao što rekoh, Kejt je radila na slučaju i ide svake godine. Samo sam bio dobar muž.”

Mari me pogleda kao da mi baš ne veruje u potpunosti. Činilo mi se da uživa u ovoj vežbici za mozak, da joj prija igra detektiva umesto igre s gumenim patkicama. Rekla je: „Znači, radiš za ATTF?”

„Aha. Kao agent po ugovoru.”

„Rekao si da ovo nije službeno. Zašto si onda došao?”

„Evo, dolazim na to. Dakle, taj drkadžija je zbog nečega umislio da se zanimam za slučaj i rekao mi da se povučem. Mislim, baš me je naljutio i...”

„Ko je taj tip?”

„Ne mogu da ti kažem.”

„U redu. Znači, federalac te je gnjavio, ti si se razbesneo i... šta?”

„I postao radoznao.”

„Nemate posla tamo u ATTF-u?"

„Zapravo i nemamo. Slušaj, Mari, to nije sve, ali bolje za tebe da znaš što manje. Moram samo da čujem ono što ti znaš, a ne znam čak ni šta da te pitam."

Poćutala je, pa rekla: „Nemoj da se naljutiš, ali kako da znam da nisi iz Unutrašnje kontrole?"

„Zar bi stvarno poverovala da sam ja iz Unutrašnje kontrole?"

„Ne bih nekada. Ali od onda si se dva puta ženio advokaticama."

Nasmešio sam se. „Ja verujem da *ti mene* nećeš prijaviti. Zato i ti veruj meni."

Razmislila je i rekla: „Dobro. Radila sam na slučaju dva meseca. Uglavnom sam se po marinama raspitivala da li je neko video neobične čamce i čudne ljude u blizini. Znaš, postojala je teorija da su teroristi ili neki ludak isplovili i ispalili raketu na avion. Tako sam provela čitavo leto u marinama i privatnim jedriličarskim klubovima. Čoveče, znaš li ti koliko tamo ima jedrilica i klubova? Svejedno, nije to bio loš zadatak. Malo sam pecala u slobodno vreme..." Zastala je na trenutak, pa nastavila: „Ali nisam lovila rakove... niko nije hteo da jede rakove zbog... znaš..."

Zaćutala je; uprkos vedrom držanju, video sam da nerado ponovo misli o tome.

Upitao sam je: „S kim si radila?"

„Neću da ti govorim imena, Džone. Razgovaraću s tobom, ali bez imena."

„Pošteno. Razgovaraj sa mnom."

„Trebalo da mi postaviš osnovno pitanje."

„Hotel *Bejvju*."

„Aha... tako sam i mislila. Prelistala sam beležnicu da osvežim pamćenje, ali tamo nema bogzna šta. Znaš, federalci su nam rekli da ne beležimo mnogo,

pošto nas nikad niko neće pozvati da svedočimo o slučaju." Objasnila je: „Rekli su nam da je to njihov slučaj, a da mi samo pripomažemo.”

Klimnuo sam glavom i nadopunio: „Takođe su rekli i da ne žele mnogo beležaka.”

Slegnula je ramenima. „Kako god. Oni igraju neku drugu igru.”

„Baš tako. Znači, bila si u hotelu *Bejvju*?”

„Aha. Dva dana posle nesreće. Dobila sam poziv da odem u taj hotel. Agenti FBI-ja ispitivali su osoblje zbog nečega, i trebalo im je ljudstvo da prepozna ko možda zna nešto o onome što ih zanima. Otišla sam tamo s još tri njujorška detektiva iz jedinice, a tri federalca su nas dočekala i rekla nam...”

Tad joj je dete počelo da vrišti zbog nečega. Ustala je i prišla ogradici. „Šta je mom anđelku?”, zagugutala je i gurnula mu bočicu nazad u usta.

Mali Džo se razdra još jače. Mari ga je uzela i rekla: „O, jadna beba, ukakila se.”

Zar je to razlog za vrisku? Mislim, kad bih se ja usrao u gaće, ne bih o tome ni zucnuo.

Mari je zgrabila pelene sa stola i odnela sina nekud da ga uredi.

Pozvao sam svoju službenu govornu poštu, ali poruka nije bilo. Pozvao sam zatim svog suseda u kancelariji, Harija Milera. Kad se javio, upitao sam ga: „Jesi li u kancelariji?”

„Aha, što?”

„Traži li me iko?”

„Ne traži. Jesi li se izgubio? Poslaću potragu. Šta si poslednje upadljivo video?”

Sve same šaljivčine. „Hari, da li je neko pitao gde sam?”

„Aha. Kenig je svraćao pre jedno sat da me pita znam li gde se skrivaš. Rekao sam mu da si na ručku.”

„U redu." Čudno da me Kenig nije pozvao na mobilni ako je hteo da razgovara sa mnom, mada je možda samo hteo da ispriča novi vic svom omiljenom detektivu. U svakom slučaju, danas nisam hteo ni da ga vidim ni da ga čujem. „Je li Kejt tu negde?", upitao sam Harija.

„Jeste... vidim je za stolom. Zašto?"

„Učini mi uslugu. Reci joj da me čeka..." Pogledao sam na sat i proverio vozni red. Mogao bih da uhvatim feribot u pola šest ako se veliki Džo iznenada ne vrati kući. Rekao sam Hariju: „Reci joj da ću je čekati na piću kod *Delmonika* u šest."

„Što je prosto ne pozoveš?"

„Što joj prosto ne kažeš?"

„Smem li ja da odem tamo?"

„Smeš. Isprazni im korpe za papir."

Nasmejao se. „U redu. *Delmoniko* u šest."

„Neka to ostane među vama."

„A?"

„Hvala ti." Prekinuo sam vezu.

Mari se vratila iz kuhinje, bacila dete u ogradicu i gurnula mu bočicu u usta. Navila je viseću igračku s nasmejanim licima koja su se zavrtela i zasvirala *Mali je svet*. Mrzim tu pesmicu.

Dosula nam je kafu i sela.

Rekao sam: „Sladak ti je klinac."

„Nosi ga kući."

Osmehnuo sam se, pa rekao: „Znači, dobili ste uputstva."

„Aha. Taj federalac okupio je nas četvoro u upravnikovoj kancelariji i rekao da traže dva moguća svedoka nesreće koji su možda odseli u tom hotelu - u *Bejvjuu*. A kako to znamo? Zato što je neki tamošnji policajac pronašao na

jednoj plaži odakle se mogla videti nesreća ćebe koje možda potiče iz tog hotela. Ćebe je privuklo pažnju FBI-ja rano ujutru, pa su smislili da obiđu obližnje hotele i motele i utvrde odakle je. Izbor se suzio na *Bejvju*. Pratiš li me?"

„Za sada.

„Odlično. Dakle, šta ne valja u priči tipa iz FBI-ja?"

„U svemu što ti federalac kaže bude nešto što ne valja."

Osmehnula se. „Ma daj, Džone. Potrudi se malo."

„U redu. Zašto bi iko tražio još dva svedoka?"

„Tako je. Zašto bismo trošili vreme i ljude na neko dvoje koji su možda videli nesreću s plaže kad nam očevici čekaju u redovima ispred posrane stanice Obalske straže, a telefon za obaveštenja ne prestaje da zvoni. Zašto su ta dva svedoka tako posebna? Znaš li ti zašto?"

„Ne znam, a ti?"

„Ne znam."

„Bilo je tu nešto drugo", zaključila je.

Bio je tu poklopac video-kamere pronađen na ćebetu, ali tip iz FBI-ja očigledno nije to spomenuo dok je davao uputstva ljudima. Dik Kerns čuo je za ćebe od mesnog pajkana, ali Mari očigledno nije. Kao u svakoj istrazi, ako razgovaraš s dovoljno ljudi i uporediš informacije, slučaj polako poprima oblik. Mari je međutim bila pametna i shvatila da je tu reč o nečem drugom. Upitao sam je: „Ko je bio federalac koji vam je davao uputstva?"

„Rekla sam ti - bez imena."

„Jesi li ga znala?"

„Pomalo. Drkadžija koji sebe smatra čvrstim momkom."

„Zvuči kao Lijam Grifit."

Nasmešila se. „To je dobro ime. Zvaćemo ga Lijam Grifit."

„Ko je bio s njim?"

„Rekla sam ti, još dva tipa. Federalci, ali nisam ih poznavala i nisu se zvanično predstavili. Samo su sedeli tu dok nam je Grifit govorio.”

Opisao sam joj gospodina Teda Neša, preko volje upotrebivši pridev „privlačan”. Odgovorila je: „Aha... mislim, prošlo je pet godina, ali to zvuči kao jedan od te dvojice. Ko je on?”

Uprkos zdravoj pameti, ali da bi mi Mari ostala vesela i zainteresovana, rekao sam: „CIA.”

„Sereš!” Pogledala me je i upitala: „Šta ti zapravo radiš?”

„Bolje da ne znaš.”

„Tako je. Bolje je... Možda sam dovoljno rekla.”

Pogledao sam klinca u ogradici, pa njegovu majku. „Da li se mi to njih plašimo?”

Nije odgovorila.

Došao je trenutak za mali govor, pa sam rekao: „Slušaj, ovo su Sjedinjene Američke Države i svaki građanin ima pravo i dužnost da...”

„Sačuvaj to za saslušanje.”

„I hoću. Pazi sad ovo: jesi li zadovoljna zvaničnim zaključkom istrage?”

„Na to neću da odgovorim. Ali reći ću ti šta se tog dana desilo u hotelu *Bejvju*, ako budeš iskren sa mnom.”

„Iskren sam s tobom. Bolje da ne znaš.”

Razmislila je i klimnula glavom. „U redu... Dakle, jedan njujorški detektiv upitao je Grifita zašto je sve to toliko važno, a Grifit se iznervirao što ga neki tamo pajkan ispituje, pa je odgovorio: 'Moja je briga zašto moramo da nađemo tu osobu ili osobe. Tvoj posao je da ispitaš goste i osoblje.' Grifit nam je objasnio da je sobarica prijavila nestanak ćebeta iz sobe dvesta tri. Pokazali su joj ćebe i rekla je da bi to moglo biti ćebe koje je nestalo iz sobe, ali da oni

imaju otprilike šest različitih vrsta sintetičke ćebadi i da nije sigurna da li je to baš ono ćebe koje je nestalo iz sobe dvesta tri, mada bi moglo biti."

„U redu. Ko je bio prijavljen u sobi dvesta tri? Ili to ne znamo?"

„Očigledno još ne znamo, ili ti ne bi bio ovde. Znamo da je neki tip došao u hotel oko četiri i petnaest na dan nesreće - bila je sreda, sedamnaesti juli hiljadu devetsto devedeset šeste. Nije imao rezervaciju. Recepcioner mu je rekao da ima slobodnih soba, pa je tip ispunio prijavu i platio za sobu dvesta dolara u gotovom. Recepcioner mu je zatražio broj kreditne kartice za slučaj štete, upotrebe mini bara i slično, ali tip mu je rekao da ne voli kreditne kartice. Ponudio mu je petsto dolara u gotovom kao bezbednosni depozit, i ovaj je to prihvatio. Onda je, prema Grifitovim rečima, recepcioner zatražio vozačku dozvolu da napravi fotokopiju, ali tip je rekao da mu je u drugim pantalonama ili tako nešto, i dao mu poslovnu posetnicu, a recepcioner njemu potvrdu na petsto dolara i ključ od sobe dvesta tri, koja se nalazi u novom krilu hotela, malo dalje od glavne zgrade, kao što je ovaj i tražio. Znači, recepcioner zapravo uopšte nije video tipa da se vraća do recepcije, nije mu video kola niti je li došao s nekim. Pratiš me?"

„Aha. Mislim da shvatam zašto je teško identifikovati tog tipa."

„Tako je. Ali kad je Grifit u petak ujutru stigao u hotel, mislio je da će naći zlatnu žilu. Proverio je informacije o kolima iz hotelske prijave - marku, model i tablice - i ispostavilo se da je broj tablice lažan. Grifit nam je takođe rekao, kako piše u mojim beleškama, da je na posetnici pisalo Semjuel Reynolds, advokat; adresa i broj telefona na Menhetnu takođe su bili lažni." Pogledala me je i rekla: „Znači, imamo tipičnog Don Žuana koji je ovo radio i ranije, a došao je s damom s kojom ne bi trebalo da bude. Je li tako?"

„Ne bih znao."

Nasmešila se. „Ni ja. U svakom slučaju, recepcioner zna da je sve prevara, ali dobio je petsto dolara depozita, a verovatno i nešto za sebe. Ukratko, Don

Žuan nije ostavio nikakvog traga za sobom, pa hotel *Bejvju* neće slati poštom pismo zahvalnosti niti posebnu ponudu na njegovu kućnu adresu."

„Oženjeni ovo brzo nauče."

„Mislim da je to nagon."

„Neka bude. Kad se taj Don Žuan odjavio?"

„Nije se odjavio. Prosto je nestao pre jedanaest sati sutrašnjeg dana, kada je vreme za odjave. Prema Grifitovim rečima, sobarica je pokucala na vrata sobe dvesta tri oko jedanaest i petnaest, ali niko nije odgovorio. Onda je recepcioner - drugi - oko podne pozvao sobu, ali niko se nije javio. Sobarica je ušla u sobu i izvestila da od gosta nema ni traga ni glasa, da nema prtljaga ni stvari i da, izgleda, s kreveta nedostaje jedno ćebe. Očigledno je tip zbrisao i ostavio petsto dolara depozita. Grifit nam je rekao da je to sumnjivo." Nasmejala se. „Kad si posumnjao, Lijame?"

Nasmešio sam se i rekao: „Hej, on nije detektiv."

„Ma nemoj? Elem, ono što je počelo kao svakodnevno vanbračno skakutanje pretvorilo se u nešto drugo. Prvo što bi pajkanu palo na pamet bio bi zločin počinjen u sobi. Je li tako? U sobi ništa nije ukazivalo na zločin mada to, naravno, ne znači da tip nije mogao da ubije toga ko je došao s njim i strpa ga u prtljažnik kola. Ali imali smo drugih tragova - ćebe s plaže koje je moglo tamo da dospe iz njegove sobe. Kako ja vidim sve to, tip i njegova ženska vodili su zabranjenu ljubav; bili su na plaži, videli su nesreću i nisu želeli da ih identifikujemo kao očevice. Vratili su se u sobu posle nesreće, uzeli stvari i zbrisali. Je li tako?"

„Tako zvuči." Kejt mi je rekla da je na ćebetu bilo dvoje ljudi, ali nisam znao na osnovu čega su Mari ili Lijam Grifit bili sigurni da je dvoje ljudi bilo u sobi. Upitao sam je: „Po čemu ste sigurni da je s njim bila neka žena?"

„Sobarica je rekla da je našla nesumnjive tragove dvoje ljudi. Muškarca i žene. Ruž na čaši, za početak. Federalci su čitavu sobu posuli prahom za otiske i

usisali su vlasi i sve ostalo. Ali sobarica je pospremila sobu pošto je par nestao, pa su jedini muškarčevi otisci ostali na daminom dupetu, a i ona je nestala s njim." Malo je razmislila i nastavila: „Grifit nam je rekao da moramo da ispitamo osoblje i sve goste koji su bili u hotelu na dan nesreće i vidimo da li je neko primetio tog tipa i/ili njegovu gospođu. Recepcioner nam je dao opis - belac, visok oko sto osamdeset, smeđa kosa, smeđe oči, svetao ten, bez brade i brkova, ne nosi naočari, nema vidljivih ožiljaka ni tetovaža, nema očiglednih deformiteta ni invaliditeta. Opisao ga je kao dobro obučenog - svetle pantalone, plavi blejzer... Šta sam izostavila?"

„Budžu u pantalonama."

Nasmejala se. „Aha. Imao je džepnu raketu. Elem, recepcioner je sedeo sa crtačem iz FBI-ja kad smo stigli, pa smo uskoro dobili crtež da pokazujemo ljudima. Zgodan tip", dodala je.

„Jesi li sačuvala crtež?"

Igračka je stala i klinac se uzvrpoljio. Ispuštao je zvuke kao da više na igračku da se pokrene.

Mari je ustala i ponovo navila igračku, gučući meni, ili sinu: „Dečko voli vesela lica."

Igračka se ponovo zavrtela i zasvirala *Malije svet*. Za dvadeset godina taj mali će postati serijski ubica i pevušice *Mali je svet* dok davi žrtve.

Mari je pogledala na sat i rekla mi: „Moram da obiđem Melisu. Odmah se vraćam."

Izašla je iz kuhinje i čuo sam je kako se penje uz stepenice.

Razmislio sam o ovome što sam do sada čuo i o tom paru. Stigli su zajedno ili odvojeno, i uzeli sobu u hotelu *Bejvu* slučajno ili planirano. To nije preljubničko svratište gde niko ne postavlja pitanja, to je hotel u kom soba košta dvesta dolara za noć, pa sam zamislio imućnog tipa i damu koja želi ljubav u

čistoj posteljini. I vino na plaži bilo je skupo. Takve građane obično je lako naći, ali ovaj je znao kako da zamete trag kad se prijavljivao. Nagonski.

Onda ih je, pod uslovom da su videli nesreću i da je jedno ili oboje bilo u braku, uhvatila panika; ostavili su nešto stvari na plaži i pojurili nazad u hotel. Misleći da ih je neko video, da će pajkani njuškati naokolo ili da će ih muž ili žena pozvati na mobilni s vestima o nesreći, napustili su hotel ne odjavivši se, što je dalo znak za uzbunu.

Zamišljao sam dvoje ljudi koji bi mnogo izgubili ako ih otkriju. Hoću da kažem, gotovo svi oženjeni ljudi spadaju u tu kategoriju, od predsednika SAD do Marinog muža kamiondžije.

Pokušao sam da zamislim šta bih ja uradio u takvoj situaciji. Da li bih se kao ispravan građanin obratio vlastima? Ili bih sakrio dokaze o mogućem zločinu da bih spasao brak i sopstveno dupe? A ako me vlasti otkriju i pozovu na razgovor, da li bih lagao i uvalio se u još gore sranje?

Jednom sam imao sličan slučaj. Žena je htela da prijavi ubistvo koje je videla, a muškarac nije želeo da objašnjava šta su tamo radili zajedno.

Pitao sam se da li se i ovaj par iz *Bejvjua* prepirao oko toga. Ako jeste, kako su to rešili. Prijateljski? Ili ne?

Pre nego što sam stigao da razmotrim mogućnosti, Mari se vratila u kuhinju.

DVADESETO POGLAVLJE

Sela je i upitala me: „Želiš li decu?”

„A?”

„Decu. Planirate li ti i tvoja žena porodicu?”

„Imam ja porodicu. Sve ludak do ludaka.”

Nasmejala se. „Gde smo stali?”

„Kod crteža Don Žuana. Jesi li ga sačuvala?”

„Nisam. Grifit nam je dao četiri kopije i sve četiri je dobio natrag.”

„Jesi li saznala ime recepcionera?”

„Nisam. Nisam razgovarala s njim i nisam ga videla. Bio je vlasništvo federalaca.”

„Jasno. Znači, počeli ste da ispitujete osoblje?”

„Aha. Trebalo je da utvrdimo da li je još neko osim recepcionera video tog tipa, ili njegova kola, ili ženu s kojom je bio, i da dobijemo njen lični opis. Trebalo je da utvrdimo njihovo kretanje i vidimo jesu li bili u nekom restoranu ili baru i platili kreditnom karticom ili tako nešto. Mislim, Grifit nam je govorio šta da radimo kao da to nikad pre nismo radili.”

„Vole da budu opširni.”

„Ma nemoj? Ali stalno sam mislila zašto su to dvoje tako važni. Šta se koga oni tiču? Istražujemo li mi neverstvo ili pad aviona? Zato sam ga pitala: 'Tražimo li svedoke ili možda osumnjičene?' Hoću da kažem, sve to ima smisla samo ako tražimo dvoje osumnjičenih s raketom u prtljažniku, zar ne?”

Ne baš, ali rekao sam: „Tako izgleda.”

„Pitala sam Grifita, a to mu je izgleda dalo odličnu ideju. Rekao je: 'Svaki očevidadac je mogući osumnjičeni', ili tako neko sranje. Svi smo dobili spiskove sobarica, kuvara i konobara, kancelarijskog osoblja, čuvara i tako dalje. Pedesetak ljudi koji su navodno bili na dužnosti u dotično vreme - od četiri i petnaest u sredu sedamnaestog do podneva sledećeg dana. Ja sam dobila da ispitam desetak ljudi."

„Kakav je to hotel?"

„Velika stara kuća nalik na krčmu, s desetak soba za goste, plus odvojeno savremeno krilo s tridesetak soba i neki bungalovi u zalivu. Bar, restoran, čak i biblioteka. Lep hotel." Pogledala me je i rekla: „Videćeš i sam kada odeš tamo."

Nisam odgovorio.

Produžila je: „Ostali smo tamo čitav dan, do kasno uveče, da uhvatimo i nove smene. Osim toga, imala sam spisak od četrnaestoro gostiju koji su bili u hotelu od sedamnaestog jula, onda spisak gostiju koji su bili u hotelu sedamnaestog, pa su već otišli. Trebalo je da ih pronađem sutradan, ali nisam."

„Zašto?"

„Ne znam. Možda je to obavio neko drugi. Ili su možda Grifit i njegova dva drugara pronašli dobar trag te noći. Da li ti oni ikad išta kažu?"

„Što je manje moguće."

„Da. Svi su srali kao foke. Na primer, Grifit nam je rekao da ćemo se svi sastati u jedanaest i da će nam naknadno javiti gde. Ali posle su se čitav dan muvali naokolo, razgovarali s nama i govorili nam pojedinačno da je dosta i da idemo kući. Sastanak nije održan pa nisam mogla da uporedim beleške s ostalih troje detektiva. Nisam ni mislila da ćemo se sastati."

Imao sam snažan utisak da Mari Gubitozi uopšte nije bila zadovoljna postupkom prema njoj i njenim kolegama iz njujorške policije. Zato je i razgovarala sa mnom, iako joj je pre pet godina rečeno da o slučaju ne razgovara

ni sa kim. Želeo sam da predem na ishod istrage, ali trebalo joj je da se malo izduva - a to je najverovatnije i bilo jedino što je mogla da mi da.

Upitala me je: „Hoćeš pivo?”

„Ne, hvala, nisam na dužnosti.”

Nasmejala se i rekla: „Čoveče, već toliko dugo sam ili trudna ili dojmim da sam zaboravila ukus piva.”

„Vodim te na pivo kad budeš spremna.”

„Važi. Dakle, krenula sam po spisku i razgovarala s osobljem. To su bili samo uvodni razgovori, a usput sam pokazivala i crtež. Suzila sam spisak na četvoro radnika i dvoje gostiju i zakazala im nove odvojene susrete u hotelskoj kancelariji. Bila je tu jedna devojka po imenu Lusita; tek je bila završila smenu i verovatno je mislila da sam iz Službe za useljavanje. Pokazala sam joj crtež Don Žuana, rekla je da ga ne prepoznaje, ali sam joj videla nešto na licu, pa sam joj zatražila zelenu kartu ili uverenje o državljanstvu. Slomila se i zaplakala. Onda sam malo prekoračila ovlašćenja i rekla joj da ću joj pomoći da dobije dozvolu boravka ako ona pomogne meni. To bi svakome zvučalo kao dobra pogodba, pa je rekla da, videla je ženu kako izlazi iz sobe dvesta tri oko sedam uveče. Pun pogodak.”

„To nije bila iznuđena izjava?”

„Nije. Pa dobro, jeste, ali je istinita. Umem da prepoznam kad neko sere.”

„U redu. Je li mogla da opiše ženu?”

„Ne najbolje. Videla je par s desetak metara udaljenosti kako izlazi iz sobe dvesta tri na terasu na spratu koja se pruža pored svih soba. Okrenuli su joj se leđima i sišli niz stepenice. Lusita je možda dobro videla jedno ili oboje, a možda nije, ali svakako su izašli baš iz te sobe. Dakle, dama je bila nešto mlađa od Don Žuana, nešto niža, vitka, u svetlim kratkim pantalonama, plavoj majici i sandalama. Ali nosila je naočari za sunce i šešir širokog mekog oboda, kao da ne želi da je neko prepozna.”

„Šta su radili?"

„Opet pun pogodak. Išli su na parking. Tip je nosio cebe kao što su ona po sobama, zato ih je Lusita i posmatrala, ali rekla je da to gosti često rade i da uglavnom vrate cebad, pa nije nikome ništa rekla. Dakle, to je taj par, je li tako?"

„Tako je." Upitao sam je: „Jesu li nosili još nešto?"

„Na primer šta?"

„Na primer... bilo šta."

Pogledala me je i rekla: „To me je i Lijam Grifit pitao, jedno triput. Šta tražimo, Džone?"

„Izletnički hladnjak."

„Nisu nosili ništa. Samo cebe."

Razmislio sam i zaključio da su ovo dvoje, ako su to oni koje tražimo, već imali hladnjak i video-kameru u kolima. Rekao sam Mari: „Nadam se da je Lusita zapazila marku, model, godište, boju i registarski broj automobila u koji su seli."

Osmehnula se. „Nismo uvek te sreće. Ali videla je kola. Nije umela da ih opiše, samo mi je rekla da su otvorili peta vrata. Povala sam je na parking i pokazala joj sve džipove, karavane i mini kombije, pa smo suzile izbor na dvadesetak modela. Ne razume se u kola i rekla je samo da su bila svetla. Krem."

Klimnuo sam glavom i pomislio na svetli ford eksplorer koji je vesthemtponski pajkan video kako odlazi s plaže neposredno posle nesreće. Sve se uklapalo, kao slagalica koju redate licem nadole. Neko mora da je okrene i vidi sliku.

Mari je nastavila: „Lusita je rekla da je par seo u kola i odvezao se. To je sve."

„Jesi li dobila crtež žene na osnovu Lusitinog opisa?“, upitao sam je.

„Nisam. Mislim da smo imale jezički problem. Osim toga, kao što rekoh, dama je nosila tamne naočari i veliki klopavi šešir.“ Nasmešila se i rekla: „Lusita mi je rekla da je to možda neka filmska zvezda.“

Uzvratio sam joj osmeh. „Pa, na neki način i bila je u pravu.“

„Šta to znači?“

„Reći ću ti kasnije. Kako se Lusita preziva?“

„Gonzales Perez, prema mojim beleškama.“

Upamtio sam to. „Da li je neko razmislio je li dama iz sobe dvesta tri došla u hotel svojim kolima?“

„Aha. To bi dalo još veću verovatnoću pretpostavci da su preljubnici na tajnom sastanku. Samo što druga kola niko nije video. Proverili smo brojeve svih automobila pronađenih na parkingu da vidimo ima li neki bez vlasnika. Kao, još se sumnjalo da je žena možda žrtva zločina, da ju je tip ucmekao na plaži ili možda u sobi. Ali nismo otkrili ništa - ili makar ja ne znam da je nešto otkriveno.“

„Je li ih neko video kad su se te večeri vratili u hotel?“

„Nije. Kao što rekoh, prvi i jedini put ih je videla Lusita, oko sedam, kad su izlazili iz sobe. Između tog trenutka i sutradan u podne, kad je druga sobarica ušla u sobu, nestali su i oni i ćebe - po svemu sudeći ono pronađeno na plaži.“

„Jesi li razgovarala s drugom sobaricom?“

„Ma kakvi. Grifit i njegovi pajtaši su je već iscedili, a nije ni bila na našem spisku. Ali Grifit nam je rekao da se ta sobarica setila ruža na čaši, zatim da je upotrebljen tuš i da krevet nije bio razmešten, mada je nedostajalo ćebe. Rekao je da u sobi nije ostalo ništa korisno jer je sobarica spremila sobu i uklonila sve što bi nam koristilo pri identifikaciji para.“ Zaćutala je, pa produžila: „Bar je on to rekao.“

„Moraš da naučiš da veruješ federalnim agentima“, poučio sam je.

Nasmejala se.

Razmislio sam o svemu ovome. Iako sam stekao jasniju sliku o događajima u hotelu *Bejvu* od pre pet godina, nisam bio ništa bliže da pronađem taj par nego juče. Hoću da kažem, ako su Grifit, Neš i taj treći tip, sa svim izvorima sveta na raspolaganju, pre pet godina dospeli u slepu ulicu, onda ja zaista udaram u zid.

S druge strane, možda su ipak nešto otkrili.

Dovoljno je teško rešavati pet godina star slučaj; još je mnogo teže rešavati slučaj koji je neko već rasvetlio, a zatim sakrio sve tragove i svedoke.

Pa, moraću da se vratim na posao i zatražim sve dosjee obeležene s „*TVA 800-hotel Bejvu*“ ili tako nešto. Zar ne?

„Pamtiš li još nešto?“, pripitao sam Mari.

„Ne, ali razmisliću.“

Dao sam joj posetnicu i rekao: „Pozovi me na mobilni ako se nečega setiš. Ne zovi me na posao.“

Klimnula je glavom.

„Možeš li da mi daš ime?“

„Ne mogu, ali telefoniraću da vidim hoće li neko od preostalih troje da razgovara s tobom“, odvrtila je.

„Javiću ti za to.“

„O čemu se radi, Džone?“

„Pa, reći ću ti ono što ti Grifit nije rekao - na ćebet na plaži pronađen je poklopac objektiva video-kamere.“

Trebalo joj je nekoliko trenutaka da odreaguje. „Au, jebote. Misliš... “

„Ko zna?" Ustao sam i rekao: „Zadrži ovo za sebe. Razmisli o tom danu u hotelu i o svemu što si možda čula kasnije. I, Mari, mnogo ti hvala na vremenu i pomoći."

Prišao sam ogradici, navio igračku i rekao: „Ne moraš da me pratiš."

Mari me je snažno zagrlila i rekla: „Čuvaj se."

DVADESET PRVO POGLAVLJE

Slobodan je sedeo u taksiju i razgovarao mobilnim. Seo sam i rekao mu: „Terminal Sent Džordž. Brzinski.”

Pošao je, i dalje pričajući telefonom na nekom jeziku sličnom zvuku mašine za duvanje lišća.

Stigli smo u luku u pet i dvadeset. Platilo sam mu po taksimetru i častio ga pet dolara. Rekao sam sebi da treba da predam listu troškova za naplatu specijalnom agentu Mejfild.

Pored terminala stajao je kamion sa sladoledom. U trenutku čiste nostalgije kupio sam šećerni kornet s dve kugle sladoleda od pistaća.

Ukrcao sam se na feribot, i dalje besplatan, i popeo se na gornju prednju palubu; minut-dva kasnije isplovili smo ka Menhetnu.

Plovidba je trajala dvadeset minuta, a ja sam za to vreme razmišljao o nekoliko stvari koje se nisu uklapale. O onome što je Kejt rekla i što nije rekla. Moj posao čini pedeset posto obaveštenja i pedeset posto predosećanja, a predosećanje mi je govorilo da nisam dobio sva obaveštenja.

Pogledao sam Kip slobode i, da, malo su me dotakli rodoljublje i zakletva da ću braniti Ustav Sjedinjenih država i sve to, ali nisam još bio sasvim ubeđen da je ono što se dogodilo avionu *TVA* broj 800 zaista bilo napad na moju otadžbinu.

Osim toga, tu su žrtve i njihove porodice. Kao detektiv za ubistva uvek sam se trudio da se ne upetljam lično s porodicom ubijenog, ali se to ipak dosta puta dogodilo. To me je motivisalo, ali ne uvek tako da meni ili žrtvi donese dobro.

Premotao sam traku unapred, na trenutak kada ću rešiti ovaj slučaj - vizualizovao sam uspeh, kako se to kaže. Zamislio sam Keniga, Grifita i mog

neposrednog šefa, kapetana Dejvida Stajna, kako mi stežu ruku dok mi kolege pljeskaju i stiže pozivnica za večeru u Beloj kući.

Neće sve biti baš tako ako uspem da ponovo otvorim slučaj. Nisam želeo ni da mislim šta će se zaista dogoditi. Ovo zapravo ne može doneti ništa dobro, samo loše - osim ispunjenja mog ega i nametanja moje pomalo odbojne ličnosti.

Naravno, tu je i Kejt, koja računa na mene. Koliko muškaraca je sjebalo život trudeći se da ostavi utisak na neku ženu? Najmanje šest milijardi. Možda i više.

Feribot je pristao, iskrcao sam se i uhvatio taksi do *Delmonika* u Ulici Biver, što nije daleko od pristaništa.

Delmoniko postoji već jedno sto pedeset godina, pa sam bio uveren da ga nisu nedavno zatvorili i ostavili agenta Mejfild na ulici. Pošto je u Finansijskoj četvrti, pun je tipova s Vol strita, a momci s Federalnog trga 26 tamo ne zalaze, zbog čega i jesam tu zakazao sastanak.

Ušao sam i prišao šanku, gde je agent Mejfild bila zauzeta razgovorom s dvojicom zagorelih tipova iz Vol strita. Ugurao sam se između njih i upitao je: „Je li bolelo?”

„Šta je li bolelo?”

„Kad si pala na zemlju s nebesa.”

Nasmešila se i rekla: „Nadam se da nikad nisi zaista upotrebio taj štos.”

„To nije štos.” Poručio sam djuar sa sodom i rekao joj: „Poznata si mi.”

Ponovo se nasmešila. „Tek sam stigla u ovaj grad.”

„I ja”, odvratio sam. „Moj brod samo što je pristao. Zapravo, feribot s ostrva Stejtn.”

Stigao mi je viski, pa smo se kucnuli. Upitala je: „Gde si bio?”

„Upravo sam ti rekao. Na Stejtnu.”

„O, mislila sam da se šališ.”

„Ja se nikad ne šalim. Bio sam na Stejtnu.“

„Zašto?“

„Tražio sam kuću za nas. Jesi li razmišljala o deci?“

„Ja... jesam, razmišljala sam. Zašto pitaš?“

„Trudan sam.“

Potapšala me je po stomaku. „Aha, vidim.“ Upitala je: „Otkud odjednom kuća i deca?“

„Upravo sam razgovarao s jednom detektivkom na ostrvu Stejtn, ona je na porodiljskom. Bila je u ATTF-u devedeset šeste. Razgovarala je sa svedocima u hotelu *Bejvju*.“

„Stvarno? Kako si je pronašao?“

„Ja mogu da pronađem svakoga.“

„Ti ne umeš da pronađeš ni dve iste čarape. Šta je rekla?“

„Razgovarala je sa sobaricom koja je videla tipa koji je po svemu sudeći odneo cebe iz hotela na plažu. Videla je i njegovu ženu.“

Kejt je malo razmislila. „Da li tvoja prijateljica zna je li FBI identifikovao to dvoje?“

„Nije, koliko ona zna. Tip se prijavio pod lažnim imenom.“ Otpio sam gutljaj.

„Šta si još saznao od te dame?“

„Saznao sam da tri federalna agenta koji su vodili predstavu nisu ništa govorili detektivima Uprave policije Njujorka - bilo ih je četvoro - koji su obavljali istinski posao. Ali to sam već znao.“

Nije odgovorila.

Pogledao sam je. „S tim u vezi, reci mi kako si saznala za izveštaj vesthemptonske policije o cebetu.“

Ćutala je nekoliko trenutaka, pa rekla: „Slučajno. Jedne noći listala sam silne izveštaje u svojoj sobi u motelu, i ovaj mi je zapao za oko.

„Pokušaj ponovo.”

„U redu... Ted i ja smo jedne večeri izašli na piće i on mi je spomenuo izveštaj. Mislim da je malo previše popio.”

Neverovatno sam se razbesneo, ali sam se obuzdao i rekao, vrlo učtivo: „Rekla si mi da nikad nisi razgovarala s njim o tome.”

„Izvini.”

„Šta si me još slagala?”

„Ništa. Kunem se.”

„Zašto si me lagala?”

„Ja sam... mislila sam da nije važno da znaš odakle mi ta informacija. Znam kakav si kad se samo spomene Ted Neš.”

„Stvarno? A kakav sam to?”

„Psihotičan.”

„Gluposti.”

Privukli smo malo pažnje jer sam, mislim, malo podigao glas preko galame u baru. Šanker nas je upitao: „Je li sve u redu?”

Kejt je odgovorila: „Jeste.” Meni je rekla: „Hajdemo.”

„Neću. Baš mi je lepo ovde. Reci mi šta si još zaboravila da mi kažeš. Odmah.”

Ostala je sabrana, ali video sam da se uzrujala. Ja nisam bio uzrujan - kipteo sam. „Pričaj.”

„Nemoj sa mnom tako preteći. Nisi ti...”

„Pričaj. I bez sranja.”

Duboko je udahнула i rekla: „Dobro... ali nije ono što misliš...”

„Nije važno šta ja mislim.“

„U redu... Ted je radio na slučaju, kao što si do sada verovatno shvatio... a znala sam ga s posla... ali nikad se nismo smuvali, što sam ti rekla sto puta i što je istina.“

„Zašto ti je onda rekao za cebe na plaži i za poklopac video-kamere kad to nije bio tvoj slučaj?“

„Ne znam tačno... ali jedne večeri smo pili u obližnjem baru... sedam-osam dana posle nesreće... previše je popio... svi smo previše pili... pa je spomenuo taj izveštaj tamošnje policije i rekao nešto kao: 'To dvoje su verovatno snimali sebe kako se krešu na plaži, i možda su snimili eksploziju.' Postavila sam mu neka pitanja, a on je ućutao. Sutradan me je pozvao i rekao da su našli to dvoje, da je to stariji bračni par, da je poklopac bio s običnog fotoaparata, a ne s video-kamere, i da par nije ni video ni snimio ništa vezano za eksploziju.“ Promešala je piće.

„Nastavi.“

„Dobro, dakle, očigledno mu je bilo krivo što se izlanuo prethodne večeri, pa sam samo rekla: 'Pa, baš šteta', ili tako nešto, i nismo dalje pričali o tome. Ali otišla sam u vesthemptonsku policiju, tamo su mi rekli da je FBI već bio kod njih i uzeo taj izveštaj, i da čekaju da im vrate kopiju.“ Dodala je: „Verovatno još čekaju. Ali dobila sam ime policajca koji je bio na plaži i napisao taj izveštaj, i razgovarala sam s njim. Nije bio siguran da li sme da priča sa mnom, ali mi je rekao sve što zna i obavestio me da je rekao federalcima da cebe potiče iz nekog obližnjeg hotela ili motela. Bila sam do guše u izjavama očevidaca, pa nisam nastavila za tragom. Iskreno rečeno, nisam videla razloga. To su vodili Ted i ostali. Ali oko nedelju dana kasnije došla sam natrag u kancelariju na dan-dva. Pozvala sam hotele i motele, kao što sam ti rekla, našla ovaj - *Bejvju* - i razgovarala s upravnikom, Leslijem Rozentalom, koji mi je rekao da je FBI već bio kod njih sa cebetom i da su razgovarali s osobljem i gostima. Rekao mi je da

mu glavni agent nije saopštio ništa osim da o ovome ne sme da razgovara ni sa kim." Pogledala me je i rekla: „To je sve."

„Ko je bio glavni agent?"

„Lijam Grifit. Sigurna sam da si to već saznao od svoje veze s ostrva Stejtn."

„Tako je, ali zašto mi sve ovo nisi ranije rekla?"

„Zato što sam te upozorila unapred - bez imena. Zato ti nisam rekla za Teda."

„I šta si uradila s informacijom dobijenom od gospodina Rozentala?"

„Ništa. Šta je trebalo da uradim? Razmišljala sam, ali pre nego što sam išta smislila pozvali su me u OPO, kao što znaš." Dovršila je piće i rekla: „Sigurna sam da je Ted znao da njuškam naokolo i da sam zato ukorena, ali, da li mi je rekao: 'Hej, izvini što sam ti ono spomenuo?' Nije, nego je počeo da se drži hladno."

„Jao, jadna ti."

„Odjebi, Džone. Nemam šta da krijem i nemam čega da se stidim. Pusti."

„Lagala si me."

„Tako je. Lagala sam te da bih izbegla ovakvu posranu scenu. Kakve veze ima odakle mi informacija? Devedeset devet odsto onoga što sam ti rekla je istina, a ono što ti nisam rekla nije uticalo na ono što si znao ili uradio. Raduj se što je Ted Neš budala kad popije kao i ti i svako drugi. U redu?"

Nisam odgovorio, samo sam stajao, još vrele glave.

Spustila mi je ruku na mišicu i rekla: „Mogu li da te častim pićem?"

Da sam popio još dva pića verovatno bih se smirio, ali posle svega pola čaše nisam mogao da pređem preko činjenice da me je rođena žena slagala. Osim toga, nisam bio siguran u to da mi je rekla potpunu istinu o tome kako joj se i zašto Ted Neš poverio - znajući kako je bio ćutljiv, nisam mogao da ga

zamislim kako blebeće u baru, ali sam mogao da ga zamislim kako blebeće u postelji.

Kejt je rekla: „Džone, hajde da popijemo piće.“

Okrenuo sam se i izašao.

DVADESET DRUGO POGLAVLJE

Probudio sam se na kauču s blagom nesnosnom glavoboljom. Setio sam se da sam od *Delmonika* taksijem otišao do *Dresnera* u mom kraju, gde me je Ajden, šanker, preterano služio. Sećam se da sam zatim pokušavao nešto da otremem s lica, a to je bio pod.

Seo sam u krevet i primetio da sam u donjem rublju; pitao sam se jesam li došao kući takav. Onda sam video odeću na podu, što je bilo dobro.

Polako sam ustao. Jutarnje sunce sijalo mi je kroz balkonska vrata pravo u oči i mozak.

Otišao sam u kuhinju i osetio miris kafe. Pored aparata za kafu ležala je poruka. *Džone, otišla sam na posao.* Digitalni sat na aparatu pokazivao je 9:17. Zatim 9:18. Opčinjavajuće.

Na kuhinjskom stolu bili su *Tajms* i *Post*, neotvoreni.

Sipao sam šolju vrele crne kafe i odsutno prelistao *Post*, što je najbolji način da čitate te novine. Trudio sam se da odložim misli o događaju u *Delmoniku* dok mi mozak ne bude u stanju da zauzme stav i pokaže opravdanost mog malog izliva besa.

Ali dok sam se vraćao na to, učinilo mi se da sam možda preterao. Počela je da me peče savest i znao sam da moram da izgledim stvar s Kejt, mada izvinjenje nije dolazilo u obzir.

Popio sam kafu, otišao u kupatilo, progutao dva aspirina, a zatim se obrijao i istuširao.

Osetivši se nešto bolje, odlučio sam da javim da sam bolestan.

Obukao sam se ležerno - svetle pantalone, sportska košulja, plavi blejzer, brodarice i pištolj u futrolu o gležnju.

Pozvao sam garažu da mi izvezu auto, poneo kesicu čipsa za put i sišao. Vratar me je veselo pozdravio, što me je naljutilo. Seo sam u džip i krenuo Drugom avenijom, prošao kroz tunel Midtaun i izašao na Longajlenski autoput u pravcu ka istoku.

Bilo je delimično oblačno i vlažno; prema termometru u kolima temperatura je već iznosila 78 Farenhajtovih stepeni. Prebacio sam kompjuter na metarski sistem i temperatura je pala na 26 Celzijusovih, što je sveže za ovo doba godine.

Tog julskog četvrtka saobraćaj je bio lak do umeren. Petkom je gužva jer ljudi s Menhetna hrle na longajlenski Ist End. Povoljan dan za posetu hotelu *Bejvju*.

Našao sam na radiju stanicu s kantri-vestern muzikom, blagotvornom za mamurluk. Tim Makgro urlao je *Pamti me, molim te*. Pojeo sam malo čipsa.

Dakle, Kejt mi je rekla bezazlenu laž da ne bi spomenula Teda Neša jer misli da me njegovo ime uzrujava. Mislim da je upotrebila reč „psihotičan“. U svakom slučaju, shvatio sam i odobravao njene razloge. S druge strane, kao što svaki pajkan zna, laži su kao bubašvabe - ako vidiš jednu, sigurno ih ima još.

No, možda je ova mala svađa ipak donela neku korist - malo je udaljila Kejt i mene, što je dobro za slučaj. Možda ću joj kasnije to objasniti.

Mislio sam da će me pozvati kad vidi da me nema na poslu, ali moj mobilni je ostao nem.

Neke službe za zaštitu zakona, među njima i FBI, koriste predajnike da utvrde položaj mobilnog telefona ili pejdžera ako znaju broj, čak i kad telefon nije u upotrebi. Mobilni treba samo da je uključen i da šalje signal najbližem tornju, a pomoću tog signala triangulacijom se utvrdi gde se telefon nalazi.

Nisam paranoičan - zaista postoje ljudi koji bi hteli da ti dođu glave - pa sam isključio mobilni i pejdžer znajući da postoji pedeset odsto izgleda da dežurni na Federalnom trgu 26 želi da sazna gde sam na dan bolovanja.

Isključivanje mobilnog i pejdžera istovremeno je protiv svih pravila, ali to mi je možda najmanja nevolja.

Izašao sam iz Kvinsa i ušao u prigradski okrug Nasau. Pevač na radiju je ridao o nevernoj ženi lažljivici, svom najboljem prijatelju i usamljenim noćima. Preporučio bih mu psihološko savetovaništvo, ali i viski pomaže. Promenio sam stanicu.

Voditelj je blebetao o nečemu dok je drugi tip, verovatno slušalac, pokušavao da ubaci pokoju reč.

Trebalo mi je malo vremena da shvatim o čemu se tu priča; govorili su nešto o Adenu, i u prvi mah sam pomislio da je tema Ajden Konvej, moj šanker iz *Dresnera*, ali to nije imalo smisla. Onda je jedan od ove dvojice rekao: „Jemen“, pa sam shvatio.

Izgleda da je naša ambasadorica Barbara Bodin zabranila Džonu O'Nilu da se vrati u Jemen. Razmetljivi i upadljivi Džon O'Nil, s kojim sam se susreo nekoliko puta, bio je veoma poštovani šef istrage koju je FBI sproveo o eksploziji ratnog broda *Koul* u adenskoj luci, koja se nalazi u Jemenu. Shvatio.

Koliko sam shvatio iz blebetanja voditelja i poneke reči njegovog bespomoćnog gosta - i iz članaka *Njujorkposta* i čavrljanja u ATTF-u - ambasadorica Bodin, kao diplomata, nije odobravalala O 'Nilovu agresivnu istragu. Kad je O'Nil otišao u Vašington po uputstva - što je možda bila nameštaljka - ambasadorica Bodin zabranila mu je da se vrati u Jemen.

Dakle, ovaj voditelj je doslovno zapenušio, nazivao je Ministarstvo spoljnih poslova gomilom pekmeza i kukavica, a upotrebio je i reč „izdajnik“.

Drugi tip je izgleda bio predstavnik za javnost Ministarstva spoljnih poslova i pokušavao je nešto da ustvrdi, ali govorio je onim ljigavim glasom uvežbavanim za nastupe na Državnom radiju, a voditelj, duboki bas, gužvao ga je kao stare novine.

Rekao je: „Na *Koulu* je poginulo sedamnaest mornara, a vi ograničavate istragu popuštajući toj smešnoj zemlji i kukavičkoj ambasadorki. Na čijoj je ona strani. Na čijoj ste *vi* strani?”

Tip iz ministarstva je odgovorio: „Državni sekretar je izjavio da je ambasadorka Bodin donela razumnu i promišljenu odluku zabranivši O'Nilu povratak u Jemen. Ta odluka zasnovana je na široj politici održavanja dobrih odnosa s jemenskom vladom, koja saraduje s...”

Voditelj je zaurlao: „*Saraduje?* Vi se to šalite ili ste sišli s uma? Ti tipovi *stoje* iza napada na *Koull*”

I tako dalje. Vratio sam se na kantri-vestern stanicu, gde makar *pevaju* o svojim nevoljama.

Osnovna stvar u vezi s međunarodnim terorizmom, kao što sam već rekao, jeste to što niko neće da proglasi rat. U poređenju s Hladnim ratom i nuklearnim Armagedonom, terorizam je buva na slonovom dupetu. Ili bar tako misle u Vašingtonu, a i na Federalnom trgu broj 26 - mada bi oni morali da su pametniji.

Mislio sam da će nova vlast nastupiti malo oštrije, ali činilo mi se da ne shvata o čemu se tu radi. A to je zastrašujuće ako poverujete da radijski voditelji shvataju.

Izašao sam iz okruga Nasau i ušao u Safok, na čijem kraju je Hempton.

Nastavio sam ka istoku i prošao pored izlaza za autoput *Vilijem Flojd* kojim smo se Kejt i ja preksinoć vozili na komemoraciju. *Vilijem Flojd je rok zvezda, je li tako?* Nasmešio sam se.

Upao sam u oblast s prikladnim imenom Borova golet i potražio izlaz za Vesthempton. Video sam izlaze za Nacionalnu laboratoriju *Brukhejven* i za Kalverton, što me je podsetilo na razlog zbog kog sam danas pobegao s posla, zbog kog sam se posvađao sa ženom i zbog koga srljam u nevolje.

Sišao sam s autoputa na izlazu s tablom koja mi je obećavala da ću tuda stići u Vesthempton.

Sada sam vozio ka jugu, prema zalivu i okeanu, a dvadeset minuta kasnije ušao sam u ljupko seoce Vesthempton Bič. Tek je bilo prošlo jedan.

Vozikao sam se naokolo neko vreme, osmatrao gradić i pokušavao da zamislim Don Žuana kako pre pet godina izvodi to isto. Da li je dama bila s njim? Verovatno nije, ako je bio oženjen. Mislim, ne bi bilo pametno da je došao po nju kući. Znači, dovezli su se svako za sebe i sastali se negde ovde.

Nisu otišli u neki od brojnih sumnjivih motelčića duž auto-puta, poznatih kao „Svrati i svrši“, te su dakle verovatno nameravali da ovde provedu noć - zato su i odseli u skupom hotelu. A ako je to tačno, i ako su oboje u braku, onda su imali ili veoma dobru priču ili veoma glupe supružnike.

Gotovo sam mogao da ih zamislim na ručku u nekom od restorana koje sam video u glavnoj ulici koja se zaista zvala Glavna ulica. Ili su znali za hotel *Bejvju* ili su ga odabrali vozikajući se po mestu. Hladnjak mi je rekao da su nameravali da odu na plažu, a video-kameru svakako nisu poneli da naprave snimke za decu.

Nisam znao gde je hotel *Bejvju*, ali sam slutio da je blizu zaliva,¹³ pa sam skrenuo ka jugu na put pod nazivom Put plaže. To se ne uči na Policijskoj akademiji.

Pravi muškarci nikad ne pitaju za put, zbog čega su i izmislili uređaj za globalno određivanje položaja, ali ja ga nisam imao, a nestajalo mi je goriva, pa sam stao pored dvoje mladih na biciklima i pitao ih kako da stignem do hotela *Bejvju*. Pomogli su mi i za pet minuta našao sam se pred ulazom u hotel, pored table SLOBODNE SOBE.

Parkirao sam se na malom parkingu za goste i izašao.

U odeći manje-više istoj kao ona u kakvoj je prema opisu Mari Gubitozi bio Don Žuan 17. jula 1996. krenuo sam ka ulazu u hotel *Bejvju*.

¹³ Naziv *Bejvju* (Bayview) znači pogled na zaliv. (Prim. prev.)

Ili ću naleteti na zid od cigle ili na čarobni prozor kroz koji ću se vratiti pet godina unazad.

DVADESET TREĆE POGLAVLJE

Hotel *Bejvju* bio je baš onakav kao što mi je Mari opisala - velika stara vila u viktorijanskom stilu, možda nekadašnja privatna stambena kuća.

Iza hotela dizalo se savremeno dvospratno zdanje nalik na motel smešteno usred starog drveća, a iza tog zdanja video sam nekoliko malih bungalova. Zemljište se spuštalo ka zalivu, a s druge strane zaliva video sam priobalna ostrva i Put dina duž obale. Okolina je bila lepa, pa sam shvatio zašto bi sredovečni dobrostojeći par odabrao baš ovaj hotel za preljubu. S druge strane, to je upravo mesto na kakvom bi gospodin i gospođa Višasrednjaklasa mogli da nalete na poznanike. Jedno od njih, ili oboje, bilo je pomalo lakomisleno, pomislio sam. Pitao sam se da li su još u braku s onima s kojima su bili. Zapravo, pitao sam se je li dama još živa, ali to su možda samo na površinu izbijali moji nagoni detektiva za ubistva.

Popeo sam se stepeništem do velikog drvenog trema koji se pružao oko čitave kuće i zakoračio u malo, lepo namešteno klimatizovano predvorje.

Pogledao sam preko ramena kroz staklena vrata i zapazio da se iz predvorja moj džip ne vidi.

Recepcioner, doteran mladić, obratio mi se: „Dobro došli u hotel *Bejvju*, gospodine. Izvolite.”

Odgovorio sam: „Video sam da ima slobodnih soba i uzeo bih jednu u novoj zgradi.”

Otkucao je nešto na kompjuteru i rekao: „Imamo slobodne sobe u paviljonu Manibog Bej. Ima divan pogled na zaliv, za dvesta dolara za noć.”

Privreda klizi u propast, ali cene u *Bejvjuu* lete uvis. Rekao sam: „Uzimam.”

„Odlično. Koliko ćete ostati kod nas?”

„Imate li poludnevnu ponudu?"

„Nemamo, gospodine, ne leti." Dodao je: „Dođite na jesen ako želite kres na brzaka upola cene."

Ovo poslednje, naravno, nije rekao, ali poruka je bila jasna. „Jednu noć", rekao sam mu.

„U redu." Gurnuo mi je olovku i prijavu preko pulta, pa sam video da su mu nokti manikirani. Karton koji sam ispunjavao bio je lakiran i s njega bi se digli dobri otisci prstiju da se neko potrudio.

Recepcioner, kome je na mesinganoj pločici pisalo ime Piter, upitao me je: „Kako ćete podmiriti račun, gospodine?"

„Gotovinom."

„U redu. Mogu li da dobijem vašu kreditnu karticu da napravim otisak?"

Gurnuo sam mu prijavu i rekao. „Ne volim kreditne kartice, ali mogu vam dati petsto dolara kao bezbednosni depozit."

Pogledao je karton, zatim mene, pa rekao: „To je u redu, gospodine Kori. Mogu li da fotokopiram vašu vozačku dozvolu?"

„Nemam je kod sebe." Spustio sam mu poslovnu posetnicu na pult i rekao: „Zadržite ovo."

Pogledao je FBI-jevu posetnicu i s oklevanjem rekao: „Imate li neki drugi identifikacioni dokument?"

Imao sam službenu legitimaciju, naravno, ali hteo sam da vidim mogu li da dobijem sobu onako kao što ju je dobio Don Žuan. Rekao sam mu: „Na gaćama mi je izvezeno ime. Hoćete li da vidite?"

„Gospodine?"

„To je to, Pitere. Gotovina za sobu, bezbednosni depozit i moja posetnica. Treba mi soba." Gurnuo sam mu dve dvadesetice u šaku i rekao: „Ovo je za vaš trud."

„Da, gospodine..." Strpao je novac u džep, izvadio knjigu računa ispod pulta i počeo nešto da piše; pogledao je ponovo moju posetnicu da zapiše ime i rekao: „Vi ste... iz FBI-ja?"

„Tako je. Zapravo, soba mi ne treba. Hoću da popričam s gospodinom Rozentalom." Pokazao sam mu službenu legitimaciju i držao je dovoljno dugo da vidi sliku. Rekao sam mu: „Ovo je službena poseta."

„Da, gospodine... mogu li ja..."

„Pozovite gospodina Rozentala. Hvala vam."

Okrenuo je tri broja i rekao u slušalicu: „Suzan, jedan gospodin iz FBI-ja želi da vidi gospodina Rozentala." Slušao je, pa rekao: „Ne... ne znam... uredu." Spustio je slušalicu i rekao mi: „Doći će gospođica Korva, pomoćnica gospodina Rozentala."

„Sjajno." Uzeo sam posetnicu i prijavu s pulta i stavio ih u džep, ali pošto sam mekog srca, pustio sam Pitera da zadrži četrdeset dolara za sledeći manikir. Osvrnuo sam se po predvorju: mnogo tamnog mahagonija, biljaka u saksijama, teškog nameštaja i čipkanih zavesa.

Levo od mene bila su otvorena dvokrilna vrata prema baru i restoranu s nekoliko gostiju. Osetio sam miris hrane i stomak mi je zavapio.

Desno su bila još jedna dvokrilna vrata, prema salonu i biblioteci koju je Mari spomenula. U dnu predvorja video sam široko stepenište niz koje je silazila privlačna devojka u tamnoj suknji, beloju bluzi i ravnim cipelama. Prišla mi je i rekla: „Ja sam Suzan Korva, pomoćnica gospodina Rozentala. Kako mogu da vam pomognem?"

Prema pravilima, pokazao sam joj legitimaciju i učtivo rekao: „Ja sam detektiv Kori iz FBI-ja gospođice. Želim da vidim gospodina Rozentala."

„Mogu li da pitam zbog čega?"

„Iz službenih razloga, koje ne mogu da vam saopštim."

„Pa... on je trenutno veoma zauzet, ali...”

„I ja sam veoma zauzet.” Dodao sam, kao i uvek: „Neću mu oduzeti mnogo vremena. Povedite me.”

Klimnula je glavom i okrenula se, pa smo zajedno pošli uz stepenice. Rekao sam: „Lep hotel.”

„Hvala vam.”

„Koliko dugo radite ovde?”

„Ovo mi je drugo leto.”

„Zatvarate li hotel preko zime?”

„Ne, ali od septembra ima malo gostiju.”

„Šta onda biva s osobljem?”

„Pa... većina odlazi. Znaju da nema posla. Imamo dosta letača.”

„Letača?”

„Meštana i ljudi sa strane koji rade samo preko leta. Uglavnom su to nastavnici i studenti, ali ima i profesionalaca koji prate sezonu i u septembru odlaze na jug.”

„Shvatam. Da li vam se isti ljudi vraćaju na leto?”

Već smo se popeli uz stepenište. Odgovorila je: „Mnogi se vraćaju. Plate su dobre i ovde im je lepo kad imaju slobodne dane.” Pogledala me je i upitala: „Nešto nije u redu?”

„Sve je u redu, ovo su rutinska pitanja.” Samo da znate - kad vam pajkan kaže da su pitanja rutinska, znači da nisu.

S obe strane širokog hodnika video sam vrata s brojevima, a u malom sporednom hodniku bila su jedna s natpisom PRIVATNO - SAMO ZA OSOBLJE. Gospođica Korva ih je otvorila. Ušli smo u pretkancelariju; četiri dame su sedele za kompjuterima i javljale se na telefone.

Gospođica Korva povela me je do drugih vrata; pokucala je, otvorila ih i pokazala mi da uđem.

Za velikim pisaćim stolom sedeo je muškarac na pragu poznog doba, u košulji raskopčanoj oko vrata, s olabavljenom kravatom jarkih boja. Ustao je i obišao sto, pa sam video da je visok i mršav. Lice mu je bilo inteligentno, mada je u očima imao pomalo zabrinut izraz.

Gospođica Korva je rekla: „Gospodine Rozentale, ovo je gospodin Kori iz FBI-ja.”

Rukovali smo se i ja mu rekoh: „Hvala vam što ste me tako brzo primili.”

„Nema na čemu.” Obratio se svojoj pomoćnici: „Hvala ti, Suzan.” Izašla je i zatvorila vrata za sobom. Meni je rekao: „Sedite, gospodine...”

„Kori. Džon Kori.” Nisam mu dao posetnicu, ali sam mu pokazao službenu legitimaciju da mu pravilno usmerim misli.

Seo sam s druge strane stola, a on se vratio u svoju veliku stolicu. „Šta mogu da učinim za vas, gospodine Kori?”

Obuka FBI-ja nas uči da treba da budemo vrlo učtivi s građanima, što je dobro. Osim toga, FBI želi da budemo vrlo učtivi i prema osumnjičenim zločincima, špijunima, ilegalnim useljenicima i stranim teroristima, što mi je vrlo teško. Ali FBI mora da štiti svoju sliku u javnosti. Gospodin Rozental je građanin, nije ni za šta osumnjičen - kriv je samo što nosi groznu kravatu s malim kitovima. Rekao sam mu: „Trebalo da raščistim neke zaostale nejasnoće u vezi s istragom pada aviona *TVA* osamsto.”

Učinilo mi se da se obradovao što nisam došao zbog nečeg drugog, na primer zbog nelegalnih useljenika među njegovim osobljem. Klimnuo je glavom.

Rekao sam: „Kao što znate, gospodine, od nesreće je prošlo pet godina, a ovu godišnjicu obeležilo je mnogo novinskih izveštaja koji su na izvestan način ponovo pobudili svest i zabrinutost javnosti u vezi s tom tragedijom.”

Ponovo je klimnuo. „I ja sam mislio o tome ovih dana.“

„Dobro.“ Pogledao sam po kancelariji. Gospodin Rozental držao je na zidu diplomu univerziteta Kornel i desetak građanskih i profesionalnih pohvalnica, diploma i nagrada. Kroz veliki prozor iza stola videli su se zaliv i novi dvospratni paviljon Manibog, koji je i odavde ličio na motel. Desno, pored puta dole ka moru, video sam parking novog krila, gotovo prazan u ovo doba kad su svi na plaži.

Vratio sam se gospodinu Rozentalu i nastavio: „Da bismo umirili tu zabrinutost, ponovo rasvetljavamo neka pitanja.“ Ovo je i meni samom zvučalo kao sranje, ali gospodin Rozental je klimnuo glavom. „Kao što se sećate, dvoje mogućih očevidaca nesreće odselo je u vašem hotelu sedamnaestog jula devedeset šeste, na dan nesreće.“

„Kako bih to zaboravio? Jeste li ih ikada našli?“

„Ne, gospodine, nismo.“

„Pa, nikad više nisu došli u naš hotel, bar koliko ja znam. Da jesu, javio bih vam.“

„Naravno, gospodine. Imate li ime i broj agenta za vezu?“

„Nemam, ali umem da pozovem FBI.“

„Odlično.“ Rekao sam mu: „Pročitao sam izveštaje agenata koji su bili ovde u to vreme, pa želim da mi ponešto razjasnite.“

„U redu.“

Gospodin Rozental je izgledao kao čovek na svom mestu, otvoren i spreman za saradnju. Upitao sam ga: „Da li u hotelu još radi recepcioner koji je primio ove moguće svedoke?“

„Nije. Napustio nas je nedugo posle nesreće.“

„U redu. Kako se zvao?“

„Kristofer Brok.“

„Znate li gde bih mogao da ga nađem?“

„Ne, ali vam mogu pokazati njegov radni kartom.“

„To bi mi mnogo pomoglo“, rekao sam. „Tada je ovde radila sobarica, Hispanoamerikanka po imenu Lusita Gonzales Perez, koja je videla moguće očevice kako izlaze iz sobe dvesta tri. Je li ona još kod vas?“

„Mislim da nije. Nisam ovog leta video njeno ime. Ali proveriću.“

„Imate li i njen karton?“

Postalo mu je malo neprijatno. Odgovorio je: „Ako su strani radnici, čuvamo fotokopije njihovih radnih dozvola. Svi naši radnici rođeni u inostranstvu moraju imati američko državljanstvo ili radnu dozvolu, inače ih ne bismo zaposlili.“

„Siguran sam da je tako, gospodine, ali mene ne zanima njen pravni položaj u ovoj zemlji. Ona je materijalni svedok i želeo bih s njom ponovo da razgovaram.“

„Proveriću je li kod nas.“

„Odlično. Tu je bila još jedna sobarica. Ona koja je sutradan ušla u sobu dvesta tri i izvestila da su gosti otišli i da nedostaje jedno ćebe. Je li ona još ovde?“

„Nije, nisam je video od tog leta.“

Ponavljao se šablon. Upitao sam ga: „Ali vi je pamтите, zar ne?“

„Da.“

„Imate li njen karton?“

„Siguran sam da imamo. Bila je studentkinja. Dolazila je svakog leta da radi u hotelu. Radila je mnogo i mnogo izlazila u provod.“ Nasmešio se i dodao: „Mislim da je tog leta spremala diplomski.“

„Kako se zvala?“

„Roksana Skarandelo.“

„Meštanka?”

„Ne, živela je negde blizu Filadelfije. Pohađala je Pensilvanijski državni univerzitet. Ili možda Univerzitet Pensilvanije. Piše u njenoj prijavi za posao.”

„Čuvate te prijave?”

„Da. Zbog poreza. Osim toga, dobre radnike ponovo uzimamo, pa ih ponekad u maju zovemo telefonom.”

„Odlično.” Studentkinja Roksana nije bila važan svedok, a nisu bili ni recepcioner Kristofer i sobarica Lusita. Pa šta ja kog đavola onda radim ovde? Ponekad treba omirisati slučaj, izaći na teren i postavljati pitanja ljudima koji naoko ne znaju ništa. To liči na lavirint u kom postajete stručnjak za lažne tragove i slepe prolaze, što je prvi korak ka pronalaženju izlaza.

Upitao sam gospodina Rozental: „Sećate li se imena federalnih agenata koji su se u vašem hotelu raspitivali za goste iz sobe dvesta tri?”

„Ne. Nisu mi se ni predstavili. Jedan je došao ranije tog jutra... u petak posle nesreće, i pitao je da li je neko od osoblja prijavio nestanak ćebeta. Pozvali su upraviteljku i ona je odgovorila da jeste, da ćebe nedostaje iz sobe dvesta tri. Onda je agent zatražio da vidi mene i pitao me za dozvolu da razgovara s osobljem: ja sam mu to odobrio i to je bilo sve. Rekao je da će me o svemu obavestiti kasnije. U međuvremenu su se pojavila tri agenta FBI-ja. Jedan je rekao da su došli u vezi s nesrećom i nosio je ćebe u kesi s oznakom 'Dokazi'. Pokazao je ćebe meni, upraviteljki osoblja i nekim sobaricama. Svi smo rekli da bi to moglo biti ćebe iz sobe dvesta tri. Onda je hteo da pregleda prijave gostiju i kompjuterske unose i da razgovara s recepcionerom koji je na dan nesreće bio na dužnosti.” Gospodin Rozental je dodao: „Ali vi sve ovo već znate.”

„Tako je. Sećate li se imena agenta koji je prvi došao u vaš hotel i raspitivao se za nestalo ćebe?”

„Ne. Dao mi je posetnicu, ali ju je kasnije uzeo natrag.”

„Shvatam. Nastavite, molim vas.”

Gospodin Rozental je nastavio da prepričava događaje od tog jutra i popodneva pre pet godina, precizno kao čovek koji je sve to stotinama puta pričao porodici i prijateljima, a da ne spominjemo jasno pamćenje čoveka kome federalni agenti vršljaju po njegovom lepom tihom hotelu.

Nije imao ništa novo da mi kaže, ali sam ga pažljivo slušao za slučaj da se nešto ipak pojavi. Nastavio je: „Ispostavilo se da se taj gost prijavio pod lažnim imenom... naš hotel u načelu ne prima takve ljude..

„Osim kad posao slabo ide."

„Izvinite?"

„Nastavite."

„Moramo da znamo ko su nam gosti, i Kristofer, recepcioner, poštovao je postupak do izvesne tačke... ali sada zahtevamo kreditnu karticu, vozačku dozvolu ili neki drugi dokument s fotografijom."

Imao sam novosti za gospodina Rozentala, ali sad nije bio pogodan trenutak za to. Upitao sam: „Zašto vas je Kristofer napustio?"

„Pa... imali smo nesuglasica u vezi s postupkom prijave tog gosta. Nisam ga krivio, samo sam hteo da obnovimo pravila. Nije delovao naročito uznemireno, ali je dan-dva kasnije dao otkaz." Gospodin Rozental je dodao: „Hotelsko osoblje, naročito muško, malo je prenapeto."

Razmislio sam o tome i upitao: „Šta je bilo s depozitom od petsto dolara?"

„Još ga čuvamo za gosta." Nasmehio se. „Umanjen za trideset šest dolara, koliko koštaju dve male boce vina iz mini bara i cebe."

Uzvratio sam mu osmeh i rekao. „Obavestite me ako se taj gospodin ikada vrati po svoj depozit."

„Svakako."

Znači, Don Žuan i njegova gospa popili su malo vina pre ili posle odlaska na plažu. Upitao sam: „Držite li u sobama velike boce?"

„Ne.“ Zastao je. „Jedan agent me je pitao to isto. Zašto je to važno?“

„Nije važno. Znači, na njegovoj posetnici pisalo je... šta?“

„Ne sećam se imena. Mislim da je stajalo da je advokat.“

„Da li je recepcioner, Kristofer, rekao da je gost ličio na advokata?“

Ovo pitanje kao da je malo zbunilo gospodina Rozentala. Rekao je: „Ovaj... a kako izgledaju advokati?“

Jedva sam se uzdržao da ne izgovorim poentu svog pitanja-zamke. Rekao sam: „Nastavite, molim vas.“

Rekao mi je da se još četvoro federalnih agenata pridružilo prvoj trojici - tri muškarca i žena, odnosno Mari Gubitozi. „Ispitali su svakoga - osoblje i goste, što je bilo malo neprijatno, ali svi su saradivali koliko god su mogli jer se istraga vodila o avionskoj nesreći. Tragedija je svakoga uznemirila i samo se o tome pričalo.“ Gospodin Rozental nastavio je da iznosi svoja sećanja na taj dan.

Moj sitni mamurluk se povlačio, pa sam mogao da klimam glavom bez bolova. Izvadio sam krišom iz džepa mobilni telefon i pejdžer i uključio ih, očekujući zvučni signal pristigle poruke. Za lociranje signala potrebno je desetak minuta, obično duže, ali ponekad uspevaju da vas pronađu i za manje. Sačekao sam pet minuta slušajući gospodina Rozentala, a onda isključio i telefon i pejdžer. Prvobitni bes zbog Kejtine laži preobrazio se u bes što me ne zove. Kako da se lepo isvađamo ako ne govorimo?

Palo mi je na pamet da je Kejt možda pozvao neki šef, ili OPO, i da u ovom trenutku odgovara na neprijatna pitanja. Palo mi je na pamet i to da, iako joj ništa nisam rekao o ovom putovanju - a bio sam siguran da me niko nije sledio dovde - momci iz OPO znaju gde provodim bolovanje. Napola sam očekivao da Lijam Grifit i trojica siledžija upadnu na vrata i odvedu me. Mene to ne bi iznenadilo, ali gospodina Rozentala bi, silno.

Govorio je: „Mnogo gostiju odjavilo se ranije jer nisu hteli da idu na plažu zbog... znate, more je svašta izbacivalo...“ Duboko je uzdahnuo i nastavio: „Ali

onda su počeli da se prijavljuju radoznalci, zatim mnogi novinari i neki političari. FBI mi je ponudio da će uzeti trideset soba na mesec dana ako im odobrimo popust. Prihvatio sam ponudu i drago mi je zbog toga, jer su produžili ugovor, a neki su ostali sve do septembra."

„Dobro ste prošli."

Pogledao me je i rekao: „Svi su ovde dobro prošli. Ali znate šta? Dao bih te sobe besplatno da je to moglo da pomogne u istrazi." Dodao je: „Služio sam besplatan doručak svakome ko ima veze s istragom."

„To je bilo vrlo velikodušno. Da li je neko od agenata koji su ispitivali osoblje i goste odseo u hotelu?"

„Siguran sam da jeste, jedno ili dvoje njih. Ali posle pet godina ne sećam se tačno. Ja s njima nisam imao gotovo ništa. Zar to sve ne piše u vašem zvaničnom izveštaju?", upitao me je gospodin Rozental.

„Piše. Ovo nazivamo usklađivanjem izveštaja." To sam izmislio, ali gospodin Rozental je izgleda progutao. Udario sam u sve očekivane zidove, ali sam dobio dva imena - Kristofera Broka, recepcionera, i Roksane Skarandelo, sobarice studentkinje. Trebalo mi je bar još jedno, za slučaj da se pojavi Policija misli. „Kako se zvala upraviteljka osoblja?"

„Anita Morales."

„Je li ona još kod vas?"

„Jeste. Stalno je zaposlena u hotelu. Odlična nadzornica."

„Dobro." Voleo bih da to mogu reći i za svog nadzornika. „Da se vratimo na Roksanu - jeste li razgovarali s njom pošto ju je ispitao FBI?"

„Jesam... ali bilo joj je rečeno da o svojoj izjavi ne razgovara ni sa kim, pa ni sa mnom."

„Ali izjavila je da je videla ruž za usne na čaši, da je neko koristio tuš i da nedostaje ćebe."

„Nije o tome razgovarala sa mnom“, odgovorio je.

„U redu. Jesu li agenti FBI-ja uzimali otiske prstiju vašeg osoblja?“

„Jesu“, odgovorio je. „Od recepcionera Kristofera i sobarice Roksane. Rekli su da im otisci trebaju da bi ih izuzeli od otisaka nađenih na pultu recepcije i u sobi.“

Da ne spominjemo prijavu. Bio sam siguran da je Don Žuan ostavio nekoliko savršenih otisaka na kartonu, i da se oni poklapaju s otiscima nađenim na čaši i na boci s plaže, što dokazuje da je bio na oba ta mesta. I njegova gospa je ostavila otiske na boci i čaši, mada ne i u sobi ako je dobro očišćena. Ali ako niko od njih dvoje nikada ni zbog čega nije davao otiske prstiju, to je takođe slepa ulica i takva će ostati sve dok ne budu pronađeni na neki drugi način i suočeni s otiscima.

Gospodin Rozental prekinuo je moje misli pitanjem: „Treba li da potpišem izjavu?“

„Ne. Želite li to?“

„Ne... ali sam se pitao... ne vodite beleške.“

„Nema potrebe. Ovo je nezvanično.“ Kad bih vodio beleške i bio uhvaćen, našao bih se u još dubljem sranju. „Jeste li potpisali izjavu pre pet godina?“, upitao sam ga.

„Jesam. Jeste li je čitali?“

„Jesam.“ Vreme je da se promene tema i pravac. Rekao sam: „Voleo bih da vidim vaše radne dosijee.“

„Naravno.“ Ustao je. „Lično ću vam sve pokazati.“

„Hvala vam.“

Izašli smo iz kancelarije gospodina Rozentala i sišli do recepcije. Ponovo sam uključio mobilni i pejdžer da proverim ima li poruka. Kao što će vam reći svaki pripadnik Unutrašnje kontrole Uprave policije Njujorka, FBI-ja ili CIA-e,

najteže je uhvatiti čoveka iz sopstvenih redova. Ne postoje pametni zločinci - svi su oni glupi i ostavljaju za sobom više dokaza nego Božić Bata u božićno jutro. Ali pajkani i agenti FBI-ja i CIA-e su nešto drugo. Teško ih je otkriti kad smeraju neko zlo.

Čim sam to pomislio, obuzeo me je jasan osećaj da sam pod prismotrom, kako kažu pajkani. Imam možda dvadeset četiri sata pre nego što počne sranje. Možda samo dvadeset četiri sekunde.

DVADESET ČETVRTO POGLAVLJE

Gospodin Rozental doveo me je do vrata ispod glavnog stepeništa i otključao ih. Sišli smo u podrum, mračan i vlažan. „Vinski podrum i skladište arhive“, objavio je.

„Hajde da prvo pogledamo vinski podrum.“

Nasmejao se mojoj prvoj šali tog dana, što je pojačalo moj povoljan utisak o njemu.

Otključao je još jedna vrata i uključio niz halogenki, osvetlivši tako veliku nisku prostoriju punu urednih polica za dokumenta. Upitao me je: „Želite dosije Kristofera Broka?“

„Molim vas.“

Prišao je jednoj polici i izvukao fioku obeleženu s A-D. Listao je dosijee govoreći: „To su neaktivni lični kartoni bivšeg kancelarijskog i upravnog osoblja... da vidimo... Tražim da se čuvaju po tačnom abecednom redu... B-R-O... možda...“

U fioci je bilo svega dvadesetak dosijea, i ako još nije našao Kristofera Broka, onda nikad i neće.

Gospodin Rozental se odmakao i rekao: „Čudno.“

Zapravo nije. Dobra vest je da se dosije Kristofera Broka nalazi na Federalnom trgu 26. Loša vest je da ga ja nikad neću videti. „Da nađemo Roksanu Skarandelo?“, upitao sam.

Gospodin Rozental kao da je još bio zapanjen nestankom dosijea, pa nije odgovorio.

Podsetio sam ga: „Sobarica s fakultetom?“

„Oh... da. Pođite za mnom.“

Pošao sam s njim do niza polica obeleženih s „Neaktivni privremeni i sezonski“. Izvukao je fioku s oznakom S-U. „Roksana Skarandelo... trebalo bi da je ovde...”

Pomogao sam gospodinu Rozentalu da pregleda čvrsto nabijenu fioku. Dvaput. Pitao sam ga: „Jeste li sigurni u ime?”

„Jesam. Radila je ovde dva ili tri leta. Fina devojka. Pametna, lepa.”

„Vredna.”

„Da. Pa... izgleda da ni njenog dosijea nema. Do đavola. Ja strogo vodim računa o dokumentaciji. Ako ja ne obavim arhiviranje, nikad se ne obavi kako treba.”

„Je li moguće da je FBI uzeo dosijee i zaboravio da ih vrati?”

„Pa, jesu ih uzimali, ali su sve fotokopirali i vratili.”

„Kome?”

„Ovaj... nisam siguran. Mislim pravo ovamo. Mnogo vremena su provodili ovde dole.” Rekao mi je: „Trebalo bi da imate fotokopije ovih dosijea u vašoj upravi.”

„Siguran sam da imamo.”

„Možete li da mi pošaljete kopije?”

„Poslaću vam, naravno. Unosite li podatke u svoj kompjuter?”

„Sada da”, odgovorio je, „ali tada nisam. Zato i čuvamo ove arhive. Ja ionako više volim podatke na papiru nego u kompjuteru”, dodao je.

„I ja”, složio sam se. „U redu, šta je s Lusitom Gonzales Perez?”

Otišao je do police s oznakom E-G. Potražili smo, ali Lusite nije bilo. Probali smo pod P, ali ni tamo je nismo našli.

Gospodin Rozental mi reče: „Očigledno su vaše kolege pogrešno vratile ono što tražimo, ili su zaboravili da vrate dosijee Broka, Skarandelove i Lusite Gonzales Perez.”

„Očigledno. Proveriću kod nas. Je li gospođa Morales danas u hotelu?"

„Jeste."

„Možete li je pozvati ovamo?"

„Mogu." Izvadio je iz džepa mali primopredajnik i pozvao svoju pomoćnicu. „Suzan, molim te, pošalji gospođu Morales u kartoteku. Hvala ti."

Upitao me je: „Hoćete li da obidete vinski podrum?"

„Ne, samo sam se šalio. Ja zapravo ne pijem."

„Hoćete li da vidite neke druge dosijee?"

„Naravno." Gospodin Rozental bio je birokratski manijak, što je dobro za zaštitnike zakona koji mu dolaze u posete. I zaista mi je mnogo pomogao, uprkos činjenici da su mu moje kolege pre pet godina silovale arhiv.

Izvukao sam nasumice jednu fioku i našao nekoliko dosijea s hispanoameričkim prezimenima, pa sam ih prelistao. Nije bilo mnogo podataka osim upisa o isplatama i ocena rada. Nije bilo brojeva socijalnog osiguranja ni kopija radnih dozvola, pod uslovom da su bili strani radnici. Rekao sam to gospodinu Rozentalu, a on je odvratio: „Siguran sam da ti podaci postoje u računovodstvu."

„Naravno." Nisam došao da uhapsim gospodina Rozentala zbog zapošljavanja nelegalnih useljenika, ali sada sam imao za šta da ga zgrabim u slučaju potrebe.

Veći deo onoga što radim u Antiterorističkoj jedinici, kao i onoga što sam radio u Odseku za ubistva Uprave policije Njujorka je dosadna rutina, mada održava budnost mozga. Ima dovoljno trenutaka prosvetljenja koji nagrađuju napore. A s vremena na vreme postaje uzbudljivo, recimo kada neko puca na vas ili kada trčite za zločincem, obično naoružanim, opasnim i očajnim. Ali već godinama niko nije pokušao da me ubije; mada mi taj podsticaj nije nedostajao, zaista mi je bilo pomalo dosadno. Ovaj slučaj je bio tačno ono što mi je ponovo

pokrenulo sokove. Na nesreću, našao sam se s druge strane zakona, ali, kako sam se nadao, na strani anđela.

Sredovečna Hispanoamerikanka opasnog izgleda ušla je u kartoteku i rekla na dobrom engleskom, mada s lakim naglaskom: „Zvali ste me, gospodine Rozentale?”

„Jesam, gospodo Morales." Pogledao me je i rekao joj: „Ovaj gospodin želi da vam postavi neka pitanja. Molim vas, pomozite mu."

Klimnula je glavom.

Upitao sam gospođu Morales, ne predstavivši se: „Sećate li se žene po imenu Lusita Gonzales Perez koja je ovde radila pre pet godina? Ona je videla goste iz sobe dvesta tri, muškarca i ženu za koje se zanimao FBI."

Odgovorila je: „Sećam se svega toga."

„Odlično. Jeste li razgovarali s Lusitom pošto ju je saslušao FBI?"

„Jesam."

Rekao sam gospodinu Rozentalu: „Treba mi nekoliko minuta nasamo s gospođom Morales."

Izašao je i zatvorio vrata. „Kakav je bio Lusitin useljenički položaj?", upitao sam gospođu Morales.

Oklevala je malo pre nego što je odgovorila: „Prekoračila je rok važenja svoje radne vize."

„Je li policija obećala da će joj pomoći?"

„Jeste."

„I jesu li joj pomogli?"

„Ne znam." Dodala je: „Sutradan nije došla na posao i više je nisam videla."

I nećete je videti, gospođo Morales. A neću ni ja. „Sećate li se sobarice po imenu Roksana Skarandelo? Studentkinje?"

Klimnula je glavom i rekla: „Bila je kod nas dva-tri leta.”

„Jeste li razgovarali s njom posle policije?”

„Ne, nisam.”

„Je li sutradan došla na posao?”

„Nije.”

„Da li se *ikada* vratila na posao?”

„Nije.”

Sirota gospoda Morales se sigurno pitala hoće li i *ona* nestati. Ja sam se zapitao da neću i sam nestati. Ovo je počinjalo da liči na epizodu *Dosijea iks*, što neću spomenuti Kejt. Upitao sam gospođu Morales: „Znate li gde bih mogao da nađem Lusitu?”

„Ne znam. Kao što rekoh, više je nisam ni videla ni čula.”

„Koliko je imala godina?”

Slegnula je ramenima. „Bila je mlada. Osamnaest, devetnaest.”

„A odakle je bila?”

„Iz Salvadora.”

„I gde je živela u Americi?”

„S porodicom.”

„Gde?”

„Nisam sigurna.”

Postavio sam još nekoliko pitanja, ali gospođa Morales je presušila.

Rekao sam joj: „Hvala vam, gospođo Morales. Molim vas, ne spominjite nikome ovaj razgovor.” Ili ćete nestati. „Molim vas, recite gospodinu Rozentalu da uđe.”

Klimnula je glavom i izašla.

Razumem kako je i zašto Lusita nestala iz hotela *Bejvu*, ali Roksana Skarandelo je bila nešto drugo. A tu je i recepcioner, Kristofer Brok, koji je iznenada dao ili dobio otkaz. Hotel je očišćen pre pet godina, osim gospodina Rozentala i gospođe Morales, kojih se nije bilo tako lako otarasiti; previše slučajnosti bilo bi teško objasniti.

Gospodin Rozental se vratio u kartoteku. „Da li vam je gospođa Morales pomogla?”

„Izgleda da se ničega ne seća.”

„Prošlo je pet godina.”

„Tako je. Usput, sećate li se da li je Roksana Skarandelo ostala tog leta do kraja?”

Malo je razmislio i odgovorio: „Obično ostaju do jeseni... ali mnogi studenti ostave poslednje dve nedelje avgusta za odmor pre početka predavanja.”

„A šta je bilo s Roksanom?”

„Sad kad me pitate, sećam se da je otišla ranije. Potražio sam je nekoliko dana kasnije i neko mi je rekao da je otišla.” Dodao je: „Nekoliko ljudi je otišlo posle nesreće, kad malo bolje razmislim. Bili su uznemireni.”

Upitao sam ga: „Koliko je godina imao Kristofer Brok?”

Ponovo je razmislio. „Najviše trideset.”

„Rekli ste da ste mnogo soba izdali FBI-ju.”

„Tako je.”

„Koliko soba imate?”

„Dvanaest ovde u staroj krčmi, dvadeset četiri u paviljonu Manibog, i četiri bungalova.”

„Jeste li morali da preseljavate goste da biste smestili agente?”

„Nekoliko, ali uglavnom smo otkazivali rezervacije i vraćali ljude s recepcije." Završio je: „Za nedelju dana u gotovo sve sobe došli su agenti FBI-ja."

„Shvatam. A imate li prijave agenata koji su odseli ovde?"

„Ne stalne."

„Šta to znači?"

„Pa, imali smo samo kompjuterske unose da bismo prebacivali telefonske pozive i vodili dodatne troškove. Stalno su dolazili i odlazili, a ponekad su sobe menjale stanara i bez našeg znanja." Upitao me je: „Zašto vas to zanima?"

Nije mi se dopalo što mi gospodin Rozental postavlja ovakva pitanja, ali, lažljivac kakav jesam, odgovorio sam mu: „Glavna računovodstvena uprava preispituje neke troškove."

„Shvatam... pa, dali smo sve od sebe. Nisu bili laki gosti. Bez uvrede."

„Sve je u redu. Znači, oni su manje-više preuzeli hotel."

„Tako je."

„Jesu li, na primer, tražili da izbacite novinare koji su već bili u hotelu?"

„Da, sad kad pitate sećam se da jesu." Dodao je s osmehom: „Ne znam ko su bili gori gosti - agenti ili novinari. Bez uvrede."

„Sve je u redu."

„Novinari su digli veliku galamu, ali pošto se radilo o državnoj bezbednosti, morali su da odu."

„Naravno. Šta mislite da li biste mogli da pronađete imena agenata FBI-ja koji su boravili ovde od jula do, recimo, septembra devedeset šeste?"

„Mislim da ne. Jedan agent došao je na kraju i očistio kompjuter. Državna bezbednost. Zato više volim zapise na papiru."

„I ja." Stalno udaram u taj zid od cigle. Ipak, saznao sam za zanimljive i neobične događaje koje mi nisu spomenuli ni Kejt, ni Dik Kerns, ni Mari

Gubitozi. Verovatno jer za njih nisu znali. Pa, makar Dik i Mari nisu znali za nestanak ljudi, dosijea i kompjuterskih podataka. Ali agent Mejfield je možda znala. Zapravo možda je i boravila ovde.

Rekao sam gospodinu Rozentalu: „Hajdemo u sobu dvesta tri.

Pogledao me je i upitao: „Zašto? Prošlo je pet godina.”

„Meni sobe govore.”

Čudnovato me je pogledao, što je shvatljivo posle ovakve izjave. Mislim da je postajao sumnjičav; rekao je: „Možda u njoj ima gostiju.” Dodao je, oklevajući: „Da li biste mi, molim vas, ponovo rekli svrhu vašeg dolaska?”

Kad radim s partnerom, obično izigravam lošeg policajca, ali kad radim sam, moram da glumim i dobrog i lošeg policajca, što ponekad zbunjuje sagovornike. Rekao sam mu: „Svrha mog dolaska nije ispitivanje pravnog položaja vašeg osoblja. Ali može lako da postane. U međuvremenu, ovo je moja istraga, gospodine Rozentale, ne vaša. Vodite me u sobu dvesta tri.”

DVADESET PETO POGLAVLJE

Zastali smo na recepciji i gospodin Rozental upitao je Pitera: „Je li neko prijavljen u sobi dvesta tri?”

Piter se poigrao na kompjuteru i odgovorio: „Jeste, gospodine. Gospodin i gospoda Šulc, ostaju dve noći, stigli su...”

Prekinuo sam ga i rekao: „Proverite jesu li u sobi.”

„Odmah, gospodine.” Pozvao je sobu i neko se javio.

Pogledao me je, a ja sam mu rekao: „Recite im da izađu iz sobe. Recite im da se pojavila zmija ili tako nešto. Mogu da se vrate za dvadeset minuta.”

Piter se nakašljao i rekao u slušalicu: „Izvinite, gospođo Šulc, ali vi i gospodin Šulc moraćete da izađete iz sobe na dvadeset minuta... imamo... problema sa strujom. Da. Hvala vam.”

Gospodin Rozental nije delovao zadovoljno, ali rekao je Piteru: „Daj gospodinu Koriju ključ sobe dvesta tri.”

Piter je otvorio fioku, izvadio metalni ključ i pružio mi ga.

Gospodin Rozental mi reče: „Pretpostavljam da vam više nisam potreban. Biću u svojoj kancelariji, ako vam još nešto zatreba.”

Nisam želeo da ga izgubim iz vida, za slučaj da mu padne na pamet da telefonira FBI-ju, pa sam rekao: „Voleo bih da pođete sa mnom. Povedite me.”

Pomalo preko volje izašao je iz predvorja i krenuo uređenom stazicom prema paviljonu Manibog Bej.

Bila je to, kao što sam već rekao, dvospratna građevina, ne naročito privlačna, mada je na vrhu imala kupolu s vetrokazom koji mi je rekao da vetar duva iz zaliva.

Popeli smo se spoljnim stepeništem do drugog sprata i krenuli pokrivenom terasom, u to doba dana u senci. Postariji par žurno je izašao iz sobe; pretpostavio sam iz sobe 203 u kojoj je električna zmija. Projurili su pored nas. Otključao sam vrata i ušao.

Šulcovi su uredan svet, soba je delovala kao da u njoj niko nije odseo.

Bila je to prostrana soba, uređena u kitnjastom stilu Marte Stjuart, koji preovladava ovde.

Pogledao sam u kupatilo; tuš je bio dovoljno veliki da se udobno smesti dvoje ljudi, ili četvoro vrlo bliskih prijatelja.

Vratio sam se u dnevnu sobu i pogledao policu na zidu; tu su bili televizor i pregrade s čašama, salvetama, štapićima i otvaračima za boce. Ispod se nalazio mini bar.

Znao sam da je FBI čitavu sobu naprašio prahom za otiske prstiju, od poda do tavanice, i da je usisao tepih, stolice i krevet. Ali Roksana Skarandelo ih je pretekla, pa, pod uslovom da je obavila valjan posao, nisu našli zalutale otiske, vlakna ni vlasi, niti je u toaletnoj šolji plutao kondom prepun DNK. Ipak, nikad se ne zna.

Vratio sam se zidu. Televizor je stajao na okretnom postolju. Okrenuo sam ga i video zadnju ploču s utikačima za zvučnike i priključak za kablovsku televiziju.

Kad bih gradio pretpostavke van onoga što znam, zamislio bih Don Žuana i njegovu damu kako žure u ovu sobu posle pustolovine na plaži.

Za vreme vožnje u hotel ono od njih koje nije vozilo verovatno je pregledalo snimak da vidi jesu li uhvatili ono što se desilo na nebu. Pod pretpostavkom da su na snimku videli eksploziju, sigurno su želeli da je bolje vide na televizijskom ekranu da bi bili sigurni.

Znači, uključili su adapter u video-kameru i u zidni utikač - video sam ga desno od police - a zatim izvukli dugački kabl i povezali kameru s televizorom, pustili snimak i gledali i slušali ono što su snimili na plaži.

Adapter i kabl doneli su sa sobom, ukoliko im je prvobitna namera bila da se vrate u sobu i puste snimak svojih nestašluka na obali, popiju piće i ponovo se uzbude.

Naravno, postojala je mogućnost da par nije vodio ljubav na plaži; možda su samo hteli da snime zalazak sunca i stvore romantičnu atmosferu za kasnije, pa su slučajno snimili i poslednje trenutka aviona *TVA 800*.

Zapravo nije bilo ni važno šta je u prvom planu - jesu li se tucali ili držali za ruke - nego ono što se dešavalo u pozadini. U svakom slučaju, nisu bili u braku jedno s drugim, ili bi traku predali FBI-ju. Umesto toga, zbrisali su iz Vesthemptona tako brzo da su ostavili dokazni materijal na plaži i petsto dolara depozita u hotelu.

Veliko pitanje glasi - jesu li uništili traku?

Ja bih je uništio. A opet, ne bih. Kad se jednom uništi, ne može više da se spase, a ljudi retko povlače tako konačne poteze - skloniji su da kriju dokaze, kao što iz iskustva mogu da posvedočim. Znam makar desetero ljudi koji ne bi završili na robiji da su uništili dokaze umesto da ih kriju. Narcističke ličnosti često prave gluposti. Gospodin Rozental ćutke je stajao, možda čekajući da mi se soba obrati, pa mi je palo na pamet da prinesem uhu savijen dlan. Ipak, sarađivao je u poslednjih desetak minuta, pa nisam želeo dalje da ga uzrujavam.

Upitao sam ga: „Da li je ključ bio u sobi?”

„Jeste. Sećam se toga jer je FBI zadržao ključ da bi skinuo otiske s njega i plastičnog priveska. Ali Roksana ga je dodirnula kad ga je našla u sobi, a dirali su ga i Kristofer i možda još neko. Ipak, uzeli su ga i dali mi potvrdu.”

„Imate li tu potvrdu?”

„Nemam. Vratili su mi ključ dan-dva kasnije i uzeli potvrdu.”

„U redu." Zamolio sam ga da mi kaže kako se piše ime Roksane Skarandelo. Rekao mi je, prilično sigurno. Očigledno mu se dopadala. Upitao sam ga: „Koliko je imala godina?"

„Dvadeset jednu-dve."

„Sećate li se kad joj je bio rođendan?"

„Ovaj... u junu, mislim. Ne sećam se tačno datuma, ali pamtim da joj je osoblje u junu priređivalo malu zabavu u koktel-baru. Bila je omiljena."

„Dobro. A Brok se piše B-R-O-C-K?"

„Tako je.

„Je li koristio još neko ime?"

„Ne da ja znam. Izvinite, ali zar to sve ne piše u vašem dosijeju?"

„Naravno. Poslaću vam kopije dosijea, zar ne?"

„O, tako je. Hvala vam.

„Nema na čemu."

Pogledao sam sobu poslednji put, pa izašao na terasu. Gospodin Rozental izašao je za mnom.

Od negde s ove terase Lusita je pre pet godina videla dvoje ljudi kako izlaze iz ove sobe noseći cebe - baš kao što sam ja video Šulcove kako istrčavaju.

Nije bilo važno da li je prepoznala Don Žuana na crtežu, niti to što nije dobro videla ženu - važno je bilo samo to da ih je videla kako izlaze iz sobe 203 i da je sigurno videla ženu i cebe.

Video sam pedesetak metara udaljeni parking. Lusita je odavde mogla dobro da vidi par kako ulazi u kola - svetli auto s petim vratima.

Odlučio sam da gospodinu Rozentalu ostavim svetlu i vedru uspomenu na moju posetu, pa sam mu učtivo rekao: „Ja sam završio. Hvala vam na saradnji i nadam se da vam nisam oduzeo previše vremena."

„Drago mi je što sam opet mogao da pomognem“, odgovorio je, a onda dodao: „Nećete zaboraviti da mi pošaljete kopije nestalih dosijea?“

„Odmah ću to uraditi. U međuvremenu, molim vas da o ovome ne govorite nikome.“

Upitao me je: „Jeste li sada išta bliži otkrivanju uzroka nesreće?“

„Znamo šta se dogodilo. Slučajna eksplozija u glavnom rezervoaru za gorivo.“

„Ne, nije.“

„Da, jeste. Slučaj je zatvoren, gospodine Rozentale. Cilj moje posete bila je provera postupaka i izveštaja agenata koji su radili ovde. Usaglašavanje dosijea.“

„Ako vi tako kažete.“

Postao je nervozan, pa sam ga podsetio: „Treba da napravite fotokopije radnih dozvola i uzmete brojeve socijalnog osiguranja svih svojih radnika.“

Nije odgovorio.

Dao sam mu ključ sobe 203 i rekao mu: „Imate lepu kravatu.“

Ostavio sam ga na terasi, sišao niz stepenice i otišao do svog džipa. Pošao sam na jug, prema zalivu. Prešao sam mostić i skrenuo na Put dina. Za deset minuta ušao sam na parking Okružnog parka Kapsogi Bič. U kućici je sedeo dežurni. Mahnuo sam legitimacijom i rekao mu: „Moram da izađem na pešačku stazu.“

„To nije dozvoljeno.“

„Hvala vam.“

Prošao sam kroz parking, gotovo pun u ovo doba vedrog sunčanog dana. Uključio sam pogon na sva četiri točka i skrenuo na stazu. Ljudi su šetali i uspostavljali dodir s prirodom, ali su spremno skakali u stranu da propuste moj džip.

Staza se sužavala, pa sam skrenuo između dve pešćane dine, kuda su se Don Žuan i njegova gospa provezli pre pet godina.

Zaustavio sam otprilike tamo gde smo Kejt i ja stali preksinoć i izašao iz džipa. Od hotela dođe stigao sam za manje od dvadeset minuta. To znači da su Don Žuan i dama stigli ovamo oko sedam i dvadeset, ako je Lusita tačno rekla kad ih je videla.

Našli su povučeno mesto između dina, prostrli ćebe, izvadili hladnjak, namestili kameru - ili makar skinuli poklopac s objektiva - otvorili vino i tako dalje, što je trajalo negde do petnaest do osam.

Usledilo je malo vina, malo ovoga i onoga na ćebetu, a onda su sišli na plažu, nagi ili obučeni.

Izuo sam se i krenuo plažom; stotinak ljudi se sunčalo na peškirima, šetalo, trčalo, bacalo frizbi i plivalo kroz blage talase.

Pitao sam se jesu li Don Žuan i njegova dama sišli na plažu goli, makar i po mraku. Možda. Preljubnici su po prirodi neobuzdani. Stao sam uz vodu i preko ramena pogledao pešćanu dinu.

Pod pretpostavkom da su sišli do vode, možda su želeli da zabeleže romantični zalazak sunca, što znači da je kamera bila usmerena prema tački na kojoj je avion eksplodirao.

Stajao sam, posmatrao okean i mislio o svemu ovome.

Uključio sam mobilni i čekao signal za poruke, ali ništa mi nije stiglo. Broj mog mobilnog ima malo ljudi, a i među njima nisam posebno omiljen. Ipak, obično dobijam dva do tri poziva dnevno.

Uključio sam i pejdžer. Mnogi ljudi imaju broj mog pejdžera, uključujući doušnike, osumnjičene, svedoke, kolege i osoblje zgrade u kojoj stanujem, ukupno stotinak. Ali poruka nije bilo.

Ova tišina bila je ili besmislena ili zloslutna. Prema mom iskustvu tišina obično ne znači ništa, osim kad je zloslutna. Dovoljno žena za danas.

Razmislio sam da rizikujem i pozovem Kejt na mobilni, ali sam iz prve ruke znao za mnogo ljudi koji su se spotakli pokušavajući da uspostave dodir sa ženom. Isključio sam telefon i pejdžer.

Pogledao sam na sat. Bilo je skoro četiri, ljudi su polako odlazili s plaže.

Krenuo sam natrag do kola, misleći na svoju posetu hotelu *Bejvu*. Bio sam siguran da sam tamo obavio sve što treba, ali uvek me grize sitna sumnja da sam nešto propustio, da nisam postavio važno pitanje, da sam prevideo neki trag.

Zapravo, *znao* sam da sam nešto propustio - nešto mi je iskrsavalo u glavi i nestajalo pre nego što shvatim šta je.

Vremenski razmaci su uvek važni jer se u njima svašta dešava. Prijava u pola pet, odlazak na plažu u sedam. To znači da su Don Žuan i njegova dama proveli dva i po sata u sobi, ili van sobe.

Ako su bili u sobi, možda su vodili ljubav, ali to nisu snimili jer im je kamera bila u kolima. Onda su otišli na plažu ponevši hotelsko ćebe, verovatno da bi ponovo vodili ljubav i to snimili. Kakav muškarac. Onda su nameravali da se vrate u sobu sa svojim porno filmićem i ponovo vode ljubav gledajući ga. Supermen.

To nema smisla. Prema tome, možda nisu vodili ljubav po dolasku u sobu oko pola pet. Šta su onda radili dva i po sata? Razgovarali. Dremali. Gledali televiziju ili čitali. Ili su izašli iz sobe i radili nešto što ostavlja trag na papiru.

Ali to je bilo pre pet godina. Ne samo što je trag hladan, nego su Ted Neš i Lijam Grifit očigledno obrisali sve otiske.

Ovo će biti teško.

DVADESET ŠESTO POGLAVLJE

Stigao sam kući nešto posle sedam. Kejt je bila u kuhinji; obučena samo u oskudnu majičicu, spremala je moje omiljeno jelo - odrezak, prženi krompir i hleb s belim lukom. Moje odeće više nije bilo na podu, a u kofí s ledom čekao me je badvajzer.

Ništa od ovoga nije istina, naravno, osim vremena mog dolaska i činjenice da je Kejt bila kod kuće. Sedela je u fotelji i čitala *Tajms*.

„Zdravo“, rekao sam.

Podigla je pogled i rekla: „Zdravo.“

Bacio sam blejzer na kauč, kao znak da ostajem, i upitao: „Pa, kako si provela dan?“

„Dobro.“ Vratila se novinama.

Rekao sam joj: „Bio sam danas kod lekara. Ostaje mi još mesec dana života.“

„Otkad se računa?“

„Od podneva.“

„Ubeležiću u kalendar.“

„U redu, dozvoli da ti kažem ovo: neću se izvinjavati zbog svog sinoćnjeg ponašanja...“

„Bolje bi ti bilo da se izviniš.“

„U redu, izvinjavam se. Ali i ti moraš da se izviniš što si me lagala.“

„Izvinila sam ti se. Jedno triput.“

„Prihvatam izvinjenje. Shvatam zašto si to uradila. Takođe mislim da je ovo za nas bilo vredno iskustvo, važan, pozitivan i oslobađajući događaj u našoj vezi.“

„Pravi si kreten.“

„Šta hoćeš da kažeš?“

„Dosta o tome“, rekla je.

„U redu, ali želim da znaš da te volim - zato sam se naljutio zbog Teda Neša.“

„Džone, mislim da više mrziš Teda Neša nego što voliš mene.“

„To nije tačno. Nego, šta ima novo u svetu terorizma?“

„Ništa naročito. Šta si ti radio danas?“

„Odvezao sam se na istok.“

Nije odgovorila.

Nastavio sam: „Niko me nije pratio, a isključio sam mobilni i pejdžer da mi niko ne bi ušao u trag. Zato nisi mogla da me dobiješ.“

„Nisam te ni zvala. Ali imam poruku za tebe.“

„Od koga?“

„Od kapetana Stajna. Hoće da te vidi sutra u devet u svojoj kancelariji.“

„Je li rekao zašto?“

„Nije.“

Kapetan Stajn je, kao što sam već objasnio, najviši predstavnik Uprave policije Njujorka u Antiterorističkoj jedinici. On zapoveda svim aktivnim policajcima, dok je Džek Kenig, federalac koji vodi predstavu, odgovoran za sve agente FBI-ja, kao što je Kejt. Kao agent po ugovoru, ja sam u sivoj zoni, i ponekad odgovoran Stajnu, ponekad Kenigu, a ponekad obojici. Najsrećniji sam kad ne vidim ni jednog ni drugog. Rekao sam Kejt: „Zašto mi Stajn šalje poruku preko žene?“

„Ne znam. Možda nije mogao da te dobije.“

„Mogao je da mi pošalje mejl ili faks na kuću, da ostavi poruku na sekretarici ili na mobilnom. Osim toga, imam i pejdžer.“

„Pa, možda i želi da te vidi jer su ti mobilni i pejdžer bili isključeni. Kao što se možda sećaš, protivno je pravilima isključiti oba sredstva istovremeno.“

„Ne sećam se, ali mislim da ne želi zato da me vidi.“

„Ni ja.“

„Misliš li da mi je na tragu?“

„Na tragu su nam *oboma*“, odvratila je Kejt. „Džek me je pozvao kod sebe sutra u devet.“

Nisam hteo da preterujem, ali teško da smo Kejt i ja slučajno pozvani kod naših šefova u isto vreme. Upitao sam: „Šta ima za večeru?“

„Hleb i voda. Počni da se privikavaš na to.“

„Izvešću te na večeru.“

„Suviše sam uznemirena da bih jela.“

„Hoćeš li da poručimo nešto?“, predložio sam. „Kinesku hranu? Picu?“

„Ni jedno ni drugo.“

„Šta ima u hladnjaku?“

„Ništa.“

„Hoćeš li piće?“

„Otvorila sam bocu belog vina.“

„Dobro.“ Otišao sam u kuhinju. U hladnjaku je bila dopola prazna boca belog vina i malo sode. Sipao sam Kejt vino i napravio sebi viski sa sodom.

Dakle, igra je gotova. Za manje od četrdeset osam sati od komemoracije. Moram svakako da stegnem ruku Lijamu Grifitu i čestitam mu pre nego što ga šutnem u jaja.

Vratio sam se u dnevnu sobu i dao Kejt čašu, pa smo se kucnuli. Rekao sam: „Za nas. Dobar pokušaj.“

Zamišljeno je otpila malo vina i rekla: „Moramo da uskladimo priče.“

„To je lako. Reci im istinu.“ Seo sam u Lenjivca i okrenuo se ka njoj. „Brljotina nije zločin, ali krivokletstvo jeste. Federalni zatvori puni su ljudi koji su lagali o nečemu što ne samo da nije bilo krivično delo, nego je u najgorem slučaju bilo lakši prestup. Ne zaboravi moto CIA-e: 'Istina će te osloboditi!'.”

„Mogla bih da izgubim posao.“

„Nisi uradila ništa loše.“

„Pre pet godina upozorena sam da u vezi s ovim slučajem radim samo ono što mi se kaže.“

„Pa dobro, zaboravila si. Hej, meni je Grifit pre dva dana rekao da ne njuškam po slučaju.“

„On ti nije šef.“

„I to je tačno. Slušaj, najgore što će se sutra desiti jeste grdnja, možda zvanični ukor i neposredno naređenje da prekinemo. Neće oni dizati galamu, to bi privuklo pažnju. Znam kako to ide. Samo nemoj da te uhvate u laži i sve će biti u redu.“

Klimnula je glavom. „U pravu si... ali ovo nije dobro za moju karijeru.“

„Pa, to uravnotežuje činjenica da si se udala za mene.“

„Ovo nije šala. Važno mi je. Moj otac je bio agent FBI-ja, ja sam naporno radila...“

„Čekaj. Šta je s istinom, pravdom i rodoljubljem? Čim si prekoračila granicu, teren je postao klizav i strm. Šta si mislila da će se desiti?“

Popila je vino i rekla: „Izvini. Izvini što sam te uvukla u ovo.“

„Lepo smo se zabavljali ova dva dana. Pogledaj me. Ništa loše neće se dogoditi sutra. Znaš li zašto? Zato što *oni* nešto skrivaju. *Oni* su zabrinuti. I baš zato ti ne treba da brineš niti išta da skrivaš.“

Polako je klimnula glavom, a onda se prvi put nasmešila. Rekla je: „Stariji ljudi dobro shvataju kako svet funkcioniše.“

„Hvala na komplimentu.“

„Sada mi je mnogo bolje. Ništa se loše neće dogoditi sutra.“

„Zapravo“, rekao sam, „može da se dogodi nešto dobro.“

„Šta, naprimer?“

„Ne znam. Ali šta god da se desi, vreme nam je za godišnji odmor. Moramo malo da otputujemo. Put u inostranstvo bi nam prijao.“

„To je sjajna ideja. Ja bih volela u Pariz. Gde ćeš ti?“

Gospođa Kori razvija smisao za humor. Rekao sam: „Voleo bih da vidim gde se pravi viski djuar. Poslaću ti razglednicu.“

Ustala je, prišla i sela mi u krilo. Zagrlila me je, spustila mi glavu na rame i rekla: „Šta god da se sutra desi, rešićemo to jer smo zajedno. Više se ne osećam tako usamljeno.“

„Nisi sama.“ Ali čim sam to izgovorio, palo mi je na pamet nešto neprijatno. Da sam ja Džek Kenig, znao bih kako da postupim s gospodinom i gospođom Kori.

DVADESET SEDMO POGLAVLJE

Kapetan Dejvid Stajn nije me pustio da čekam. Tačno u devet sati ušao sam u njegovu kancelariju.

Nije ustao, ali on nikad ne ustaje osim kad mu dođe načelnik policije ili neko još višeg ranga. Rukom mi je ponudio da sednem preko puta njega. Prvi mi je poželeo dobro jutro, hrapavim napuklim glasom.

„Dobro jutro.” Nisam mogao ništa da mu pročitam na licu. Mislim, izgledao je nadržano, ali uvek tako izgleda.

Moram reći da Dejvid Stajn, kapetan Uprave policije Njujorka, ima težak posao jer mora da izigrava drugu violinu glavnom specijalnom agentu FBI-ja Džeku Kenigu. Ali Stajn je žilavi matori Jevrejin koji ne trpi ničija sranja, pogotovo sranja Džeka Keniga.

Stajn na zidu ima diplomu prava, pa u slučaju potrebe može da razgovara s FBI-jem na njihovom jeziku. U jedinicu je došao iz Obaveštajnog odeljenja njujorške policije, nekada poznatog kao Crveni odred, ali u poslednje vreme nema mnogo crvenih, pa je Odeljenje prebacilo žižu zanimanja na bliskoistočni terorizam. Stajn mi je jednom rekao: „Više volim proklete komuniste. Oni se drže makar nekih pravila.”

Ni nostalgija nije što je nekad bila.

Elem, Stajnu je, kao i meni, verovatno nedostajao rad u policiji, ali načelnik je hteo da ga postavi ovde, pa je tu i bio, verovatno spreman da me razapne zbog nečega. Stajnova nevolja, kao i moja, bila je podeljena odanost. Radili smo za federalce, ali bili smo pajkani. Bio sam siguran da neće biti preoštar prema meni.

Pogledao me je i rekao: „Drugar, u govnama si do guše.”

Eto vidite.

Nastavio je: „Karaš li ženu nekog šefa ili tako nešto?”

„Nisam odavno.”

Na ovo nije obratio pažnju, nego je rekao: „Znaš li makar šta si zajebao?”

„Ne znam, gospodine. A vi?”

Pripalio je opušak cigare i rekao: „Džek Kenig želi da igra bilijar tvojim jajcima. A znaš li zašto?”

„Pa... moglo bi da bude svašta. Znaete kakvi su.”

Na ovo nije hteo da odgovori, ali podsetio sam ga da smo braća.

Pućkao je cigaru. Već nekoliko godina u federalnim zgradama je zabranjeno pušenje, ali nije bio trenutak da to spominjem. Stajnova pepeljara zapravo je stajala na znaku ZABRANJENO PUŠENJE.

Pogledao je belešku na stolu i rekao mi: „Čuo sam da juče niko nije mogao da te dobije ni na mobilni ni na pejdžer.

Zašto?”

„Zato što sam isključio mobilni i pejdžer.”

„Ne smeš da isključuješ pejdžer. *Nikad*. Šta da je uvedeno vanredno stanje? Zar ne bi voleo da saznaš za to?”

„Da, voleo bih.”

„Pa? Zašto si isključio telefon i pejdžer?”

„Nemam opravdanje, gospodine.”

„Izmisli neko.”

„Uradiću nešto bolje. Isključio sam se jer nisam želeo da budem pronađen.”

„Zašto? Kresao si?”

„Nisam.”

„Šta si radio juče?”

„Bio sam u Vetshemptonu.”

„Mislio sam da si bio bolestan.“

„Nisam. Uzeo sam slobodan dan.“

„Zašto?“

Setivši se saveta koji sam dao Kejt, odgovorio sam: „Istraživao sam slučaj aviona *TVA* osamsto. U slobodno vreme.“

Nekoliko trenutaka je ćutao, a zatim je rekao: „Kako to misliš u slobodno vreme?“

„Zanima me taj slučaj.“

„Ma nemoj? Šta tu ima tako zanimljivo?“

„Sranja. Sranja me zanimaju.“

„Aha, i mene. Znači, niko ti nije rekao da zaviriš u taj slučaj? To je tvoja zamisao?“

„Otišao sam u utorak na komemoraciju povodom pete godišnjice slučaja. To me je navelo na razmišljanje.“

„Otišao si tamo sa ženom?“

„Tako je.“

„I to te je navelo na razmišljanje o slučaju?“

„Tako je.“ Dodao sam: „Mislim da je ponešto propušteno u istrazi.“

„Je li? I ti ćeš to da ispraviš?“

„Pokušaću. U slobodno vreme.“

Razmislio je malo i rekao mi: „Kenig nije hteo da mi kaže zašto si u govnama do guše. Rekao mi je da pitam tebe. Mislim da je razlog ta avionska nesreća. Šta ti misliš?“

„Verovatno je tako, kapetane. Svi se ponašaju čudno kad je reč o tom slučaju.“

„Kori, zašto guraš nos tamo gde mu nije mesto?“

„Ja sam detektiv.“

„Je li? I ja sam detektiv, druškane, ali slušam naređenja.“

„A šta ako naređenja nisu zakonita?“

„Nemoj da mi nabacuješ te fakultetske teme. Ja sam pravnik. Imam više znanja u malom prstu nego ti u čitavom telu.“

„Tako je, gospodine. Hteo sam da kažem...“

„Je li ti neko neposredno rekao da ne guraš nos u taj slučaj?“

„Jeste, gospodine. Lijam Grifit. Na komemoraciji. I on je zbog nečega bio tamo. Ali ja ne radim za Lijama Grifita. Prema tome, njegovo naređenje...“

„Aha, aha. U redu, slušaj me. Dopadaš mi se, Kori, zaista. Ali napravio si mi more nevolja za ovo kratko vreme otkako si ovde. Izvlačio si se jer si, pod jedan, agent po ugovoru, i pod dva, jer si ranjen na dužnosti, dva puta. Pod tri, bio si dobar na slučaju Halil. I pod četiri, a to zaista mislim, dobar si u svom poslu. Čak i Kenigu se sviđaš. Dobro, ne sviđaš mu se, ali te poštuje. Vredan si član ekipe. Kao i tvoja žena. Ljudi je vole, čak i oni koji tebe ne vole.“

„Hvala vam.“

„Ali si suviše svojeglav. Ne postupaš za dobro svoje karijere. Moraš da se uozbiljiš. Ili da odeš.“

Učinilo mi se da ću se lako izvući, ali nešto je tu smrdelo, a to nije bila Stajnova cigara. Rekao sam: „Pa, ako zahtevate moju ostavku...“

„Jesam li to rekao? Dao sam ti da biraš - da se uozbiljiš ili da odeš. Je li to tako teška odluka? Samo mi reci da ćeš biti dobar dečko. Hajde. Rec mi.“

„U redu... Biću...“ Promenio sam temu. „Kapetane, ne mogu da verujem da vam nisu rekli o čemu se radi.“ Možda sam priznao pogrešnu stvar.

„Šta si još zgrešio?“

„Igrao sam video-poker na državnom kompjuteru.“

„I ja sam. Znaš li kapelana Majka Halorana? Znaš ga sigurno, zar ne? Sveštenik.“

„Aha, on je...“

„Jeste. Naučio me je nešto. Gledaj.“ Stajni je podigao ruku s cigarom i načinio talasav pokret. „Svi su ti gresi oprosteni. Idi i ne greši više.“

A ja sam mislio da sam *ja* lud. Rekao sam: „To je divno. Pa, onda...“

„Imam još nešto ovde.“ Potražio je nešto po svom neurednom stolu i rekao mi: „Imam zadatak za tebe. Od Keniga lično.“ „S tim u vezi, Kejt upravo sada razgovara s njim.“ „Aha, znam.“ „Hoće li i mene da vidi?“

„Ne znam.“ Našao je fasciklu i otvorio je. Mrzim kad to ljudi rade.

Rekao je: „Sećaš li se serije *Nemoguća misija*?“

„Ovaj... ne najbolje. Više sam voleo *Dosije iks*.“

„Aha. Pa, ovo ti je *Nemoguća misija*. Kako ono beše? Ova misija, ako je prihvatite... tako nešto, je li?“ Nisam odgovorio.

Pogledao je papire i rekao: „Pratiš li ova sranja oko Adena?“ Nadao sam se da misli na šankera iz *Dresnera*. „Jesi li čuo šta se dešava?“

„Zapravo jesam. Ambasadorica Bodin zabranila je Džonu O'Nilu da se vrati u Aden jer je bio nevaljao. Lično mislim...“

„Ona sere kao foka. To ja mislim. Ali to ne sme da izađe iz ove kancelarije. Elem, kao što verovatno znaš, mi imamo tamo nekoliko ljudi - iz FBI-ja i njujorške policije. Pa, tražili su još.“

„Verovatno ih tamo ima sasvim dovoljno.“

„Tako kaže Bodinova. Ali O'Nil je dobio dozvolu da pošalje još ljudi, a on u zamenu neće dizati galamu zato što je najuren.“

„Loša pogodba. Treba da digne galamu.“

„Profesionalni federalni agenti rade ono što im se kaže. Elem, Kenig je preporučio da odeš tamo i pridružiš se ekipi.“

„Gde?”

„U Aden. Lučki grad u Jemenu.”

„Stvarno?”

„Aha. Piše ovde. To se smatra zadatkom u otežanim okolnostima, pa je dobra vest to što će ti to znatno unaprediti karijeru.”

„To je zaista dobra vest, ali nisam siguran da to zaslužujem.”

„Naravno da zaslužuješ.”

„Koliko bi trajao taj izuzetni zadatak?”

„Nekoliko meseci. Mislim, tamo je stvarno grozno. Jesi li razgovarao s nekim ko je bio tamo?”

„Nisam.”

„Ja jesam. Tamo je pedeset stepeni u hladu, ali hlada nema. Dobro je to što iza svakog drveta ima jedna žena. Ali nema drveća. Hotel je ipak dobar. Imamo čitav sprat u lepom hotelu. Bar je sasvim u redu, kažu naši momci. Osim toga, u sobe se ne smeju dovoditi žene. Ali ti si oženjen, pa to nije problem. Osim toga, vanbračni seks je težak zločin i kažnjava se odsecanjem glave. Ili beše kamenovanjem? Mislim da ženu kamenuju, a muškarcu odseku glavu. Elem, dobićeš tamo sva obaveštenja. Pažljivo slušaj.” Dodao je: „Ovaj zadatak je dobar za karijeru.”

„Čiju?”

„Tvoju.”

Odgovorio sam: „Koliko god primamljivo zvučalo, bojim se da ću morati da odbijem.”

Kapetan Stajn me je pogledao kroz dim cigare, a onda rekao: „Ne možemo te naterati da prihvatiš ovaj zadatak.”

„Tako je.”

„Neophodan je dobrovoljni pristanak.”

„Dobro pravilo.“

„Ali čini mi se da tvoj ugovor neće biti produžen ako ne prihvatiš. Naravno, to ne mogu da tvrdim jer bi to onda bila prinuda.“

„Ne bih to shvatio kao prinudu. Više kao pretnju.“

„Svejedno. Hej, moglo bi da bude zabavno. Prihvati zadatak.“

„Predajem dva predmeta na koledžu. Moram da se javim tamo sredinom septembra. To mi piše u ugovoru.“

„Pokušaćemo da te vratimo na vreme. Porazgovaraj sa ženom.“

„Mogu odmah da vam odgovorim, kapetane Stajne. Neću da idem u jebeni Jemen.“

„Jesam li spomenuo dodatak na platu? I deset dana odmora kad se vratiš? Dodaj tome redovni godišnji i dobićeš pravi odmor.“

„Sjajno zvuči. Znam neke oženjene s decom kojima trebaju pare. Ako je to sve...“

„Čekaj malo. Imam da ti kažem još ponešto što će ti pomoći da odlučiš.“

„Slušajte, kapetane, ako želite da mi kažete da ću sjebati karijeru svoje žene ako ne prihvatim zadatak, to će biti neetički i verovatno protivzakonito.“

„Je li? Onda to neću reći. Ali tako ti je to.“

Obojica smo neko vreme ćutali i gledali se. Najzad sam rekao: „Zašto Kenig želi da odem iz grada?“

„Ne želi da odeš iz grada. Želi da nestaneš s proklete planete. I to ne zbog pejdžera, drugar. Reći ću ti i ovo - šta god da ima o tebi čvrsto je. Carski je popizdeo zbog oboje vas i želi da vas smesti negde gde ćete imati dosta vremena da razmislite zbog čega pizdi na vas.“

„Pa, znate šta? Ko ga jebe.“

„Ne, Kori, nije to toliko 'ko ga jebe' koliko je 'ko tebe jebe'.“

Ustao sam bez dozvole da odem i rekao: „Dobićete moju ostavku za jedan sat.”

„Kako god želiš, ali prvo porazgovaraj sa ženom. Ne možeš da odeš bez njenog mišljenja.”

Krenuo sam napolje, ali kapetan Stajn je ustao i obišao oko stola. Pogledao me je i rekao veoma tiho: „Pod prismotrom si, sinko. Pazi šta radiš, prijateljski ti savetujem.”

Okrenuo sam se i izašao.

DVADESET OSMO POGLAVLJE

Kad sam izašao iz Stajnovе kancelarije Kejt nije bila za svojim stolom. Upitao sam njenu susedku, Dženifer Lupo: „Gde je Kejt?”

Agent Lupo mi reče: „Otišla je na sastanak s Džekom kod njega u kancelariji. Nisam je videla od onda.”

Džek Kenig i Kejt Mejfild očigledno imaju više tema za razgovor nego Dejvid Stajn i Džon Kori. Ništa mi se ovo nije dopadalo.

Otišao sam do stola, što nisam uradio pre sastanka sa Stajnom. Nije me čekalo ništa novo, a na telefonskoj sekretarici nije bilo hitnih poruka. Otvorio sam elektronsku poštu. Uobičajeno smeće, osim poruke iz FBI-jeve službe za putovanja u Vašingtonu. Pisalo je: *Javite se ovoj službi što pre. Predmet: Jemen.*

„Do đavola...”

Hari Miler podiže pogled s kompjutera i upita: „Šta je?”

„Nepovoljan horoskop.”

„Vidi moj. Ja sam jarac. Hej, šta si radio juče?”

„Bio sam bolestan.”

„Stajn te je tražio.”

„Našao me je.”

Miler se nagnuo ka meni i upitao: „Jesi li u nekakvoj nevolji?”

„Ja sam uvek u nevolji. Učini mi uslugu. Kejt je kod Keniga. Kad izađe, reci joj da me potraži u grčkoj kafeteriji dole niz ulicu. Zove se Partenon, Akropolj, Sparta - tako nekako.”

„Što joj ne ostaviš poruku na stolu?”

„Što mi prosto ne učiniš uslugu?”

„Kad god ti učinim uslugu osećam se kao saučesnik u zločinu.”

„Doneću ti baklavu.“

„Neka bude kukuruzna pogačica.“

Ustao sam i rekao Hariju: „Zadrži ovo za sebe.“

„Prepečenu, s maslacem.“

Brzo sam izašao prema liftovima. Na putu do prizemlja razmislio sam šta mi nagoni govore da učinim. Prvo, da izađem iz zgrade za slučaj da Kenig hoće da razgovara sa mnom kad završi s Kejt. Drugo, Kejt je sledeća s kojom moram da popričam; treba da to bude nasamo, daleko od Ministarstva ljubavi. Dobri su to nagoni.

Izašao sam iz lifta, kročio na Brodvej i krenuo na jug, prema Svetskom trgovinskom centru.

Kafeterija - *Akropolj* - imala je separee s visokim pregradama, pa se gosti nisu videli s ulice. Osim toga, užasna piskava snimljena grčka muzika pokrivala je razgovor, a svakih nekoliko minuta razlegao bi se mučni zvuk razbijenog posuđa. Ovo je takođe bilo snimljeno i trebalo bi da je smešno. Valjda samo Grci mogu da shvate taj humor.

Seo sam u prazan separe u dnu.

Činilo mi se da se obruč oko mene zatvara - da ne bi trebalo da koristim mobilni telefon, službeni telefon na poslu, elektronsku poštu, čak ni kućni telefon. Kad se federalci namere na čoveka, gotov je.

Prišla je konobarica pa sam poručio kafu.

„Nešto uz kafu?“

„Tost.“

Pio sam već treću šoljicu kafe, nagnut prema prolazu da vidim vrata, kad je ušla Kejt. Opazila me je, brzo prišla separeu i sela preko puta mene. Upitala me je: „Šta radiš ovde?“

„Očigledno treba da razgovaramo. Nasamo.“

„Pa, Džek te traži.“

„Zato i jesam ovde. O čemu ste pričali?“

„Pitao me je jesam li njuškala po slučaju aviona *TVA* osamsto. Rekla sam mu da jesam. Zahvalio mi je na otvorenosti, a onda me upitao da li i ti njuškaš po slučaju.“ Malo je oklevala, pa nastavila: „Rekla sam da njuškaš. Onda je zatražio pojedinosti, pa sam mu rekla da verovatno već zna šta se sve dogodilo od večeri komemoracije do sada.“ Zastala je, pa dodala: „To si ti predložio, zar ne?“

„Tako je. Kako je podneo istinu?“

„Ne najbolje.“

Prišla nam je konobarica i Kejt je poručila kamilicu, šta god to bilo.

Upitao sam je: „Jesi li mu rekla gde sam bio juče?“

„Rekla sam mu da samo znam da si bio na istoku. Objasnila sam mu sasvim iskreno kako mi ne govoriš mnogo da se ne bih našla u prilici da lažem. Profesionalno mu se ta strategija dopala, ali se mnogo razbesneo.“

„Razbesni se od samog spomena mog imena.“

Njen čaj je stigao u istom trenutku kad se razbilo posuđe, pa se trgnula. Video sam da je malo nervozna posle razgovora s Kenigom. Rekao sam joj: „To je snimak. Jesi li dobro?“

„Jesam, dobro sam.“ Srknula je čaj, a onda se nagnula preko stola i rekla mi: „Rekla sam mu sasvim jasno da sam zatražila od tebe da pogledaš ovaj slučaj i da si oklevao, ali da si iz odanosti prema meni pristao da pronjuškaš. Rekla sam mu da preuzimam punu odgovornost za svako kršenje pravila, propisa, naređenja i tako dalje.“

„Je li pocrvaneo u licu? Volim kad pocrveni. Jesi li nekad videla kako lomi olovke prstima?“

„Ovo nije smešno. Ali, da, bio je u stanju obuzdanog ludila.“

„Pa, to nam nešto govori, zar ne? Neko - vlada, FBI, CIA - nešto skriva.“

„Ne mora da znači. Razbesneo se pošto je ovo drugi put da su mi rekli kako me se taj slučaj ne tiče. Ne vole da ti nešto govore dvaput, čak ni ako je reč o sitnici. U ekipi nema mesta za odmetnike i usijane glave. Džekov bes nema veze sa slučajem, nego s nečim mnogo važnijim - s pružanjem pomoći teoretičarima zavere i žutoj štampi.“

„Zašto se mi toga nismo setili?“

„Zato što je to sranje.“

„Nadam se da si mu to rekla.“

„Nisam. Rekla sam mu da shvatam o čemu mi govori.“

Nisam bio sasvim siguran u stav agenta Mejfield o ovoj temi, pa sam je upitao: „I kakav je zaključak?“

„Dao mi je neposredno naređenje da se ne mešam i rekao mi je da ništa negativno neće ući u moj dosije ako mu dam reč da se više neću mešati.“

„Eto vidiš. Jaka stvar. Gde ćeš da idemo na ručak?“

Nije odgovorila, nego me je upitala: „Šta je tebi rekao kapetan Stajn?“

„Ah, da, Stajn. Kenig mu nije rekao mnogo, osim da jednog pajkana koji pravi nevolje - mene - treba doterati u red zbog nečega. Zapravo sam ja morao da kažem Stajnu o čemu je reč da bi imao zašta da me izgrdi. Bilo je pomalo čudno.“

„I to je sve?“

„Otprilike.“ Odlučio sam da ne spominjem Jemen, a možda ga neću uopšte ni spomenuti.

„Zašto onda Džek hoće da te vidi?“, upitala me je.

„Ne znam. Znaš li ti?“

„Ne... verovatno želi lično da te ukori.“

„Nema teorije. On me voli.“

„Zapravo te uopšte ne voli. Ali te poštuje.”

„I ja njega poštujem.”

„Samo što misli da nisi timski igrač. Rekao mi je to. Plaši se da ćeš ugroziti ugled jedinice.”

„Je li? Ko ga jebe. On zapravo uopšte ne voli pajkane u jedinici. Stvaraju mu nervozu.”

Nije ništa rekla.

Obavestio sam je: „Ne moram da idem kod Džeka Keniga. Dao sam otkaz.”

Podigla je pogled. „Molim?”

„Stajni mi je dao da biram. Ili da dignem ruke od slučaja ili da podnesem ostavku. Odabrao sam ostavku.”

„Zašto? Ostavi slučaj, Džone. Nije vredan naših karijera.”

„Možda jeste. Možda nije. Dao sam ostavku iz načela. Drugim rečima, dosta mi je ovog posla.” Osim toga, ne želim posao na kom neko može da me pošalje u Jemen i sjebe mi život. Ali to nisam rekao Kejt.

„Razgovaraćemo kasnije o tome...” Neko vreme je ćutala, a zatim je rekla: „I Džek je meni ponudio da biram.”

Znao sam da se nećemo izvući tako lako.

„Prva mogućnost je stalni premeštaj negde u unutrašnjost, o čemu se može raspravljati. Drugi je privremeni premeštaj na mesto pomoćnika američkog pravnog atašea u Dar Es Salamu, u Tanzaniji.”

Razmislio sam o ovome, izbegavajući njen pogled. Najzad sam rekao: „Ti shvataš, naravno, da je to kazna, a ne nagrada za ispravnu inicijativu.”

„Nije mi tako predstavljeno”, odgovorila je.

„Šta ćeš uraditi?”

„Šta želiš da uradim?”

„Pa... ne voliš Njujork, pa prihvati premeštaj u unutrašnjost.”

„Ja zapravo volim Njujork.“

„Otkad?“

„Otkako sam dobila mogućnost da odem. Slušaj, Džone, ako prihvatim privremeni posao u Tanzaniji, garantuju mi najmanje još dve godine u Njujorku. S druge strane, premeštaj u unutrašnjost je stalan. Ti ćeš morati da tražiš premeštaj tamo gde pošalju mene, i mogu proći godine pre nego što se ponovo nađemo u istom gradu. Ako se uopšte nađemo.“

„Rekao sam ti - daću ostavku.“

„Ne, nećeš. A ako to i uradiš, da li bi pošao sa mnom u Dalas, u Klivlend, u Vičitu?“

„Pratiću te bilo kuda. Nikad nisam bio zapadnije od Jedanaeste avenije. Moglo bi da bude zanimljivo.“

Pogledala me je da vidi jesam li ozbiljan, što nisam bio. Rekao sam: „Radiću u obezbeđenju robne kuće. A evo još jedne mogućnosti - reci Kenigu da se jebe.“

„To ne bi bilo dobro za moju karijeru. Slušaj, mogu da podnesem žalbu, ali jednostavnije je prihvatiti privremeni premeštaj u inostranstvo. Trajalo bi najviše tri meseca. Onda se vratim čistog dosijea i nastavimo da živimo i radimo ovde.“ Dodala je: „Naterala sam Džeka Keniga da mi obeća da će ti produžiti ugovor na dve godine ovde u Njujorku.“

„Molim te da ne pregovaraš o mojim ugovorima. Za to imam advokata.“

„Ja sam tvoj advokat.“

„Onda ću *ja tebi* da kažem šta da radiš, a ne obrnuto.“

Uzela me je za ruku i rekla: „Džone, pusti me u inostranstvo. Molim te. To je jedini način da se izvučemo.“

Stegao sam joj ruku i odgovorio: „A šta ja da radim sam u Njujorku?“

Usiljeno se nasmešila i rekla: „Radi šta hoćeš. Ali imaj na umu da će te deset agenata držati na oku dvadeset četiri sata dnevno.”

Uzvratio sam joj osmeh i razmislio o ovom zanimljivom razvoju događaja. U osnovi, Kejt Mejfild i Džon Kori, dvoje smrtnika, uvredili su bogove, koji su odlučili da ih isteraju iz restorana *Akropolj* u bestragiju Afrike i Bliskog istoka. A možemo i da legnemo pred parni valjak.

Upitao sam Kejt: „Zašto ti ne podneseš ostavku?”

„Ne pada mi na pamet da podnesem ostavku. A nećeš ni ti.”

„Onda ću se dobrovoljno prijaviti s tobom za Tanzaniju.”

„Zaboravi. Već sam pitala. Nema šanse.” Pogledala me je i rekla: „Džone. Molim te. Pusti me da idem i molim te, nemoj da daješ otkaz. Sačekaj makar da se vratim.”

Doneo sam naglu i glupu odluku. Rekao sam: „Ne bih se dobro osećao kupajući se ovde u raskoši dok si ti u Africi. Prijaviću se dobrovoljno za zadatak u Adenu. To je u Jemenu.”

Dugo me je gledala, a zatim rekla: „To je vrlo lepo... vrlo...” Uzrujala se, pustila mi ruku i potapkala oči salvetom. Rekla je: „Ne mogu to da ti dozvolim. Nema razloga da ti... Hoću da kažem, za sve sam ja kriva.”

„To je tačno. Ali znao sam u šta se upuštam. Samo nisam mislio da će nas tako brzo otkriti. Trebalo bi da su i s teroristima tako temeljni.”

Nije odgovorila.

„Dakle, uzećemo odvojene zadatke u inostranstvu, vrtićemo se kući vitki i preplanuli i nastavićemo gde smo stali.”

Polako je klimnula glavom, a zatim me upitala: „Otkud znaš da će prihvatiti tvoju prijavu za Jemen?”

„Treba im osoblje tamo i teško nalaze dobrovoljce.”

„Otkud znaš?”

„Stajni mi je spomenuo.“

„Stajni... zašto? Je li *tražio* da ideš?“

„Predložio mi je. Vraška podudarnost.“

„Drkadžijo.“ Šutnula me je u cevanicu ispod stola i rekla: „Zašto mi nisi rekao...“

„Čekaj malo. Stajnova ponuda za Jemen nije važna. Odbio sam ga i rekao mu da ću dati otkaz. Ali sada, pošto ti nameravaš da čuvaš *svoj* posao, ja idem u Jemen, a ti u Tanzaniju.“

Meni je to zvučalo logično, ali ona je i dalje kiptela. Hteo sam da je uzmem za ruku, ali ona se povukla i skrstila ruke na grudima. To je obično rđav znak. Posuđe je ponovo tresnulo i postariji par koji je upravo seo u separe preko puta nas je poskočio. Ponadao sam se da restoran ima defibrilator.

Kejt je malo besnela, a onda se primirila i hladno rekla: „U redu. Dogovoreno je. Uzimamo privremene zadatke - što nam može koristiti - i ostavljamo problem za sobom.“

„Misli o tome kao o dobrom potezu za karijeru“, rekao sam. „I u pravu si - dva-tri meseca razdvojenosti može nam koristiti.“

„Nisam na to mislila.“

„Nisam ni ja.“

Spojili smo ruke na stolu. Podsetila me je: „Moraš da odeš kod Džeka.“

„Jedva čekam.“

„Imam vremena do utorka da sredim poslove. Koliko tebi treba?“

„Da sredim svoje poslove treba mi jedno deset godina. Ali biću spreman u utorak.“

„Trebam da primim silne vakcine. I moram kasnije da pozovem službu za putovanja.“

„I ja.“

Rekla je: „Dok sam bila sama, nije mi bilo važno gde radim ni kuda me šalju.“

„Ni meni.“

„Ti si bio njujorški pajkan.“

„Tako je. Ali jednom sam dve sedmice radio u Bronksu.“

„Džone, uozbilji se.“

„U redu. Ozbiljno sam besan. Koriste nas pojedinačno da se otarase onog drugog i da nam začepi usta. Ovo je upozorenje. Sledeći put nećemo se tako lako izvući.“

„Neće biti sledećeg puta. Slučaj je zaključen. Zaključen.“

„Slažem se.“

„Ponovi.“

Da bih ponovio, morao bih to i da mislim. Besneo sam zapravo zbog toga što je Džek Kenig upotrebio bračne veze da mi sputa ruke. To je za mene bilo sasvim novo iskustvo. Rekao sam: „Ne umem da gubim.“

„Prestani da se razmećeš. Slučaj je zatvoren. Ja sam ga otvorila. Ja ga zatvaram.“

„U redu. Neću to više spominjati.“

Promenila je temu i upitala me: „Misliš li da ima nešto novo u slučaju *Koula*?“

„Ne znam. Valjda će me tamo obavestiti.“

„Imaju nove tragove u vezi s bombaškim napadima na ambasade u Tanzaniji i Keniji. Nema sumnje u to da iza napada stoji ta nova organizacija, Al Kaida. Uхватili smo dvojicu osumnjičenih koji su progovorili. Al Kaida je, kao što znaš, povezana i s napadom na *Koul*.“

„Jasno.“ Pozvao sam konobaricu, poručio prepečenu kukuruznu pogačicu s maslacem i zatražio račun.

Kejt reče: „Ovi premeštaji su možda kazna, ali možda iz njih proistekne nešto dobro.”

„Tako je. Završavamo i idemo kući ranije. Hoćeš li još čaja?”

„Neću. Slušaš li ti mene?”

„Slušam.”

„Moraš da budeš oprezan tamo. To je neprijateljska zemlja.”

„Osećaću se kao kod kuće. I ti se pripazi.”

„Tanzanija je prijateljska zemlja. Izgubili su stotine svojih državljana u napadu na ambasadu.”

„Tačno. U redu, ti pođi prva. Ja dolazim za deset minuta.”

Izvukla se od stola, poljubila me i rekla: „Nemoj da se natpišavaš s Džekom.”

„Ni u snu.”

Otišla je, ja sam dovršio kafu, uzeo pogačicu, platio račun i dobio kusur u sitnini.

Bes me je prošao. Bio sam spokojan, hladan, pribran i željan osвете.

DVADESET DEVETO POGLAVLJE

Izašao sam na Brodvej, našao govornicu i pozvao Doma Fanelija na mobilni. Kad se javio, upitao sam ga: „Možeš li da pričaš?”

„Imam dvostruko ubistvo u Zapadnoj trideset petoj ulici, ali za tebe uvek imam vremena. Kaži.”

Nikad ne znam kad me zajebava, a i on to isto misli za mene. Rekao sam: „Treba da mi nađeš troje ljudi.”

„Za tebe ću naći i četvoro.”

„Prva osoba, žensko, prezime Skarandelo, ime Roksana. Piše se S-k-a...”

„Hej, imam četiri rođake po imenu Roksana Skarandelo. Šta još imaš o njoj?”

„Studirala je, možda na Pensilvaniji ili na Državnom univerzitetu Pensilvanije...”

„Kakva je razlika?”

„Otkud ja znam, jebote? Samo slušaj. Godina između dvadeset pet i trideset, poreklom iz okoline Filadelfije, možda je još tamo. Rođena u junu, ne znam godinu.”

„To je to?”

Nije bilo potrebe da mu spominjem sezonski posao; to bi ga poslalo u hotel *Bejvju*, što nisam želeo. Rekao sam mu: „To je to. Proveri prvo univerzitete.”

„Ma nemoj?”

„Druga osoba, muško, prezime Brok.” Rekao sam mu kako se piše. „Ime Kristofer. Ima oko trideset pet godina. Nemam datum rođenja. Radi ili je radio u hotelijerstvu. Poslednja poznata adresa je Long Ajlend, pre oko pet godina.”

„To nije baš mnogo.“

„Ima istetoviranog miša koji mu viri iz dupeta.“

„A, *taj* Kristofer Brok.“

„Treća osoba, žensko, prezime Gonzales Perez, ime Lusita. Ne znam kako se piše. Hispanoamerikanka, očigledno, zemlja porekla Salvador, useljenički status nepoznat, dvadeset tri-četiri godine, radila u hotelijerstvu.“ Dodao sam: „Nećeš s njom imati mnogo sreće. Usredsredi se na prvo dvoje.“

„U redu. O čemu se radi?“

„Ne mogu da ti kažem, Dome.“

„Mogu li da nagađam?“

Nisam odgovorio.

Faneli reče: „Dakle, pozvao sam Harija Milera, samo da ga čujem i vidim kako ti se dopada da radiš s federalcima. Došli smo na Džona Korija i Hari mi je rekao da se čudno ponašaš. 'Šta ima čudno u tome što se Džon Kori ponaša čudno?', pitao sam ga. Rekao mi je da si odsutan bez dozvole i da on prenosi tvoje usmene poruke tvojoj ženi. Što je još čudnije, kupio si dva sendviča s poljskom kobasicom, njemu i sebi, a svoj nisi pojeo. Onda me je zvao jutros da mi kaže kako te je Stajn pozvao na razgovor u svoju kancelariju, i da si ponovo odsutan bez dozvole, a on čeka svoju prepečenu pogačicu. I tako sam...“

„Zar nemaš dvostruko ubistvo?“

„Ma daj, neće oni nikuda. Dakle, iz svega ovoga sam zaključio da guraš nos u slučaj aviona *TVA* osamsto.“

Malo sam se zaprepastio, ali ostao sam pribran. „Kako si uspeo to da zaključiš?“

„Lako. Sve sam sabrao.“

„Šta si sabrao?“

„Pa da, pitao si Milera je li radio na tome, i rekao si mu da si bio na komemoraciji, a ja znam da je Kejt radila na tom slučaju, isto kao i Mari Gubitozi. A sada tražiš tipa po imenu Kristofer Brok koji je pre pet godina živeo na Long Ajlendu. Čini mi se da razaznajem šablon, Džone.”

Ponekad zaboravim da Plave veze rade dvosmerno, a zaboravljam i da je Dom Faneli pametan pajkan. Rekao sam mu: „Trebalo bi da postaneš detektiv. U redu, vidi da mi nađeš te ljude.”

„Za koliko ti trebaju?”

„Za dva meseca.”

„Imaću nešto za dve sedmice. Možda za dva dana. Zvaću te.”

„Ne žuri. Idem u Jemen na neko vreme.”

„Gde je jebeni Jemen, jebote?”

„Na karti.” Dodao sam: „Oterali su me tamo da naučim da slušam naređenja.”

„Sranje. Možda bi trebalo da slušaš naređenja.”

„I slušam. Idem u Jemen.”

„Je li to nešto kao ostrvo Stejtn?”

„Aha, ali federalci imaju veći reon. Osim toga, Kejt ide u Afriku da se i ona nauči pameti.”

„Mama mia. Sjebali su vas. Hej, čuvaću vam stan dok niste tu.”

„Daću ti ključ, ali nemoj da koristiš moj stan kao ljubavno gnezdo.”

„Kao šta? Hej, *paisano*, a šta će biti sa mnom ako federalci prokljuve da tražim ove ljude? Hoću li i ja dobiti besplatno putovanje u Jemen?”

„Neće prokljuviti. Ne moraš da ih saslušavaš niti da stupaš u dodir s njima. Moram samo da saznam gde su. Za sve ostalo ću se ja pobrinuti kad se vratim.”

„Važi. Hoćemo li na pivo pre nego što odeš?”

„Ne bi valjalo. Trenutno sam nepoželjan. Ostaviću ti ključ kod nadzornika zgrade.”

„Važi. Hej, vredi li to svega ovoga?”

Razumeo sam pitanje i odgovorio: „U početku nisam bio siguran. Ali sada me je sistem šutnuo u jaja, pa moram da uzvratim.”

Dom je, začudo, ćutao neko vreme, a onda je rekao: „Aha. To shvatam. Ali ponekad moraš da otrpiš udarac.”

„Ponekad. Ali ne ovog puta.”

„Imaš nešto novo o slučaju?”

„O kom slučaju?”

„U redu. Kad krećeš?”

„Verovatno u utorak.”

„Pozovi me pre polaska.”

„Ne, zvaću te kad se vratim. Ne traži me dok sam tamo.”

„Ne znam ni gde je to, jebote. Reci Kejt da joj želim srećan put. Vidimo se kad se vratiš.”

„Hvala ti, Dome.” Spustio sam slušalicu i vratio se na posao.

Neko je rekao da je ludilo kada radiš jedno isto i svaki put očekuješ drugačiji ishod.

Po toj definiciji, ja sam zaista lud.

TRIDESETO POGLAVLJE

Ušao sam u kancelariju gospodina Keniga, raskošnu prostoriju na prestižnom mestu, s lepim pogledom na Svetski trgovinski centar, Kip Slobode, ostrvo Stejtn i luku. Bio sam nekoliko puta u ovoj kancelariji i nijednom nije bilo naročito vedro. Ni danas neće biti drugačije.

Džek Kenig stajao je uz prozor i zurio u luku okrenut meni leđima.

Njegova mala igra moći sastojala se u tome da stoji tako i vidi kako će posetilac objaviti svoje prisustvo. Pomislio sam da zaurlam na arapskom: „*Allah akbar!*” i da jurnem na njega, ali sam se zadovoljio nakašljanjem.

Okrenuo se i klimnuo glavom.

Džek Kenig je visok i mršav, ima kratko podšišanu sedu kosu i sive oči, nosi siva odela. To bi trebalo da ostavi utisak čelika, ali mene podseća na minu iz olovke. Možda na beton.

Rukovali smo se, pokazao mi je okrugli stočić i rekao: „Sedi.”

Seo sam za stočić, a on preko puta mene. Rekao je: „Kejt ti je kazala da hoću da te vidim?”

„Jeste.”

„Gde si bio?”

„Kod kapetana Stajna u kancelariji.”

„A posle toga?”

„Prošetao sam da razbistim glavu. Smetaju mi njegove cigare. Mislim, ne žalim se na to što puši u zgradi u kojoj je pušenje zabranjeno, ali...”

„Dejvid mi je rekao da hoćeš da daš otkaz.”

„Pa, predomislio sam se. Osim ukoliko vi ne mislite drugačije.”

„Ne, želim te ovde.”

Nije dodao: „Gde mogu da te držim na oku i sjebem ti život“, ali to smo obojica podrazumevali.

Rekao sam: „Hvala vam na iskazanom poverenju.“

„To nisam rekao. Zapravo, moje poverenje u tvoju moć rasuđivanja ne postoji. Ali želim da ti pružim još jednu priliku da služiš svojoj ekipi i svojoj otadžbini.“

„Odlično.“

„Ne zajebavaj se sa mnom, Džone. Nisam raspoložen.“

„Nisam ni ja.“

„Dobro. Onda da pređemo na stvar. Radio si na slučaju *TVA* osamsto u službeno vreme i protivno jasnom uputstvu.“

„Ja ne primam naređenja od Lijama Grifita.“

„Ne, ti primaš naređenja od mene, a ja ti kažem, kao što sam rekao i Kejt, da se ne mešaš u taj slučaj. Zašto? Zataškavanje? Zavera? Ako tako misliš, onda i treba da podneseš ostavku i tragaš za istinom. Možda i hoćeš. Ali za sada bih želeo da odeš u Jemen i osetiš šta bismo hteli da postignemo u pogledu američke bezbednosti u čitavom svetu.“

„A šta bismo hteli da postignemo?“

„Na tebi je da to otkriješ.“

„Zašto Jemen? Zašto ne tamo kuda ide Kejt?“

„Ovo nije kazna, iako možda tako misliš. Ovo je čast da svojoj zemlji služiš u inostranstvu.“

Očigledno nismo bili na istoj planeti, pa nije imalo svrhe raspravljati se. Rekao sam: „Zahvalan sam na prilici koja mi se pruža.“

„Znam da jesi.“

„Šta bi trebalo tamo da radim?“

„Sve će ti se saopštiti u Adenu.“

„Odlično. Ne bih da preteram pa da me ambasadorka izbaci.“

Pogledao me je ledeno i odvratio: „Ovo je važan zadatak. Sedamnaest američkih mornara je ubijeno i mi ćemo *uhvatiti* počinioce.“

„Ne trebaju mi zapaljivi govori. Ja radim svoj posao.“

„Tako je, ali radićeš ga po pravilima.“

„Odlično. Je li to sve?“

„Jeste o Jemenu. Reci mi šta si radio juče.“

„Odvezao sam se na istok.“

„Gde si bio?“

„Na plaži.“

„Nisi preplanuo.“

„Sedeo sam u senci.“

„Zašto si isključio mobilni telefon i pejdžer?“

„Zato što mi je trebao dan duševnog zdravlja.“

„Dobro je da si prepoznao tu potrebu.“

Ovo je zaista bilo smešno, pa sam se osmehnuo.

Dodao je: „Ali više nikada nećeš isključiti pejdžer.“

„Neću, gospodine. Hoće li mi pejdžer i mobilni raditi i u Jemenu?“

„Postaraćemo se da rade. Da te pitam nešto - misliš li da imaš neke nove informacije o slučaju *TVA osamsto*?“

Pa, ovo je bilo važno pitanje. Odgovorio sam: „Kad budem imao, vi ćete prvi saznati.“

„To se podrazumeva.“ Nehajno je nastavio: „Verovatno si čuo glasine o video-snimku.“

„Jesam.“

„Mnogi su ih čuli. Kao i sve glasine, mitovi i urbane legende, one nisu ništa više od toga - samo mit. Znaš li gde su ove glasine nastale? Ja ću ti reći. Ljudi imaju iskonsku potrebu da objasne neobjašnjivo. Potrebno im je da veruju u postojanje nečega - obično neživog predmeta, kao što je Sveti gral, ili tajni dokument, ili, u slučaju zločina, eksplozivni dokaz koji je ključ za veliku nerasvetljenu tajnu. Bilo bi lepo da je život tako jednostavan."

„Ponekad i jeste."

„Dakle, ljudi plodne mašte izmisle, na primer, zapanjujući dokaz, izgubljen ili skriven, ali koji će, ako se otkrije, rasvetliti neku veliku tajnu. Mnoštvo drugih poveruje u ovo, šta god bilo, jer im to pruža utehu i nadu. I uskoro govorkanja o tom dokazu postanu legende i mitovi."

„Ne pratim vas."

Nagnuo se ka meni i rekao: „Ne postoji posrana traka sa snimkom para koji se kreše na plaži dok iza njih eksplodira avion."

„Nema ni rakete?"

„Nema ni posrane rakete."

„Osećam da mi je s ramena spalo veliko breme. Kako bi bilo da otkažemo Jemen i Tanzaniju?"

„Ne dolazi u obzir."

„Pa, ako je to sve, treba da pozovem službu za putovanja."

Gospodin Kenig nije ustao, pa nisam ni ja. Rekao je: „Znam da si besan zbog slučaja Halil. Svi smo besni."

„Odlično, ali to je i dalje *moj* bes."

„Naravno, ti imaš i lični ulog u tom slučaju. Želiš da ga okončaš."

„Želim osvetu."

„Svejedno. Znam da te je duboko pogodila smrt ljudi koji su radili na slučaju. Kejt kaže da ne možeš da pojmiš da je Ted Neš zaista mrtav."

„Ovaj... molim?"

„Kaže da si u stanju poricanja. To je uobičajeno kada nekome pogine bliski saradnik - poričući njegovu smrt, poričeš da to isto može da se desi i tebi. To je mehanizam odbrane."

„Da... ovaj ...mene" - zapravo boli dupe.

„Kejt i Ted su se sprijateljili, kao što znaš, ali ona je uspela da savlada svoj bol."

Polako sam pizdeo, a pošto ovo uopšte nije bilo važno, znao sam da me Kenig namerno zajebava jer sam i ja njega razbesneo. Hladni Džek uzvraća udarac. Rekao sam mu: „Iskreno rečeno, uopšte nisam voleo Teda Neša i prežalio sam ga otprilike dve sekunde pošto sam čuo da je mrtav. Šta želite da kažete?"

Lak osmejak pojavio mu se na tankim usnama, a zatim nestao. Rekao je: „Malo sam zalutao, valjda. Hoću da kažem da ćemo, kad se vratiš, stvoriti posebnu ekipu i udvostručiti napore na rešavanju slučaja Halil."

„U redu, to je šargarepa, je li tako?"

„To je šargarepa. Jemen je štap u dupetu. Probaj da dokučiš sam, Džone."

„Dokučio sam."

„Ostani u ekipi, igraj i postigni pogodak. Napusti ekipu i više nikad nećeš zaigrati."

„Dobro poređenje. I u pravu ste. Slučaj Halil mi je mnogo važniji od jurenja fantomskih dokaza u slučaju TVA." Dodao sam, jer je bilo istina: „Shvatam zašto ste glavni. Sposobni ste."

„Jesam, ali lepo je to čuti."

Čekao sam da i on meni kaže kako sam sjajan, ali nije. Upitao sam ga: „Zar vas ne peče što zanemarujete mogućnost postojanja te trake?"

Zurio je dugo u mene, pa odgovorio: „Ne zanemarujem. Kažem ti da ne postoji, a ako i postoji, da te se to ne tiče. Nadam se da je to jasno.”

„Vrlo je jasno.”

Ustao je i otpratio me do vrata. Rekao je: „Uživat ćeš u radu s agentima u Jemenu. To je vrhunška ekipa.”

„Jedva čekam da dam svoj doprinos ispunjenju tog zadatka. Voleo bih da se vratim do početka septembra.”

„Zahtevi posla su na prvom mestu. Ali moguće je.”

„Odlično. Predajem na koledžu *Džon Džej*.”

„Znam. Ne želimo da ti stvaramo nepotrebne nevolje.”

„Samo potrebne nevolje.”

„Svi smo mi vojnici u borbi protiv svetskog terorizma.”

„I u ratu protiv islamskog džihada.”

Nije obratio pažnju na moj jasno razumljivi engleski i arapski, nego je rekao: „Jemen se smatra nenaklonjenom zemljom. Moraš biti vrlo oprezan. Ovde te čeka velika budućnost i ne želimo da ti se nešto desi. A ne želi ni Kejt, siguran sam. Pre polaska svrati u pravnu službu zbog testamenta. I daj nekome punomoć za slučaj otmice ili nestanka.”

Džek Kenig i ja gledali smo se nekoliko dugih trenutaka pravo u oči. Najzad sam rekao: „Ne planiram da mi se desi ništa od toga.”

„Ne zanos se - tamo je opasno”, obavestio me je. „Na primer, decembra devedeset osme četvoro otetih turista sa Zapada ubili su verski ekstremisti.”

„Budisti?”

„Ne, muslimani.”

„Aha. Znači to je, kao, muslimanska zemlja.”

Gospodina Keniga je očigledno ljutilo što izigravam budalu, ali je nastavio: „U poslednjih desetak godina u Jemenu je oteto preko sto ljudi sa Zapada.”

„Nije valjda? Pa šta su kog đavola radili tamo?"

„Ne znam... bili su to poslovni ljudi, naučnici, turisti."

„Aha. Ali kad je nestalo prvih četrdeset ili pedeset, zar nisu ostali pomislili: 'Molim? Možda bi trebalo da odem u Italiju ili tako negde.' Razumete?"

Gledao me je neko vreme, a onda rekao jedva se obuzdavajući: „Uopšte nije važno zašto su bili u Jemenu. Ali, za tvoju informaciju, među otetima i nestalima nije bilo Amerikanaca. Uglavnom su to bili Evropljani. Oni su često pustolovni turisti."

„Pre bi se reklo blesavi."

„Kako god. Deo tvog zadatka biće da prikupljaš informacije o nestalima sa Zapada - i da paziš da im se ne pridružiš."

Pogledali smo se; mada je reč možda samo o mojoj mašti, učinilo mi se da mu je licem prešao još jedan osmejak. Rekao sam: „Razumem."

„Znam da razumeš."

Rukovali smo se i izašao sam.

TRIDESET PRVO POGLAVLJE

Kejt i ja smo ostatak dana proveli na poslu ispunjavajući upitnike, sređujući obaveze i opraštajući se. Otišli smo kod medicinskih sestara i dobili vakcine protiv bolesti za koje nikad nisam čuo i početnu dozu pilula protiv malarije. Sestre su nam požejele sreću i zdravlje, bez imalo ironije.

Dok sam sređivao radni sto, Hari Miler mi je rekao: „Nisam znao da si se dobrovoljno prijavio za Jemen.”

„Nisam ni ja.”

„Nadrkao si nekoga?”

„Kenig misli da spavam s njegovom ženom.”

„Ne seri!”

„Krešemo se, ali nemoj nikome da kažeš.”

„Aha... a Kejt ide u Afriku?”

„U Tanzaniju. Bomba u ambasadi.”

„Koga je *ona* nadrkala?”

„Keniga. Nabacivao joj se, pa je zapretila da će podneti žalbu zbog seksualnog uznemiravanja.”

„Sereš, je li?”

„Ne pronosi glasine. Džek ne voli glasine.”

Rukovali smo se i Hari je rekao: „Nađi te skotove koji su digli *Koul* u vazduh.”

„Daću sve od sebe.”

Poslednje mesto na koje sam svratio - bez Kejt - bila je pravna služba na spratu, gde mi je mlada pravica - oko šesnaest godina - dala neke papire da popunim i potpišem, među njima punomoć za slučaj da budem otet ili nestanem.

Objasnila mi je: „Posle vaše smrti, izvršitelji testamenta imaju ovlašćenja da uredite vašu imovinu. Ali ako samo nestanete, to je baš gnjavaža, znate. Mislim, jeste li živi ili mrtvi? Ko će da vam plaća stanarinu i račune?”

„Džek Kenig.”

„Koga želite da ovlastite? To ne mora biti advokat, nego samo neko kome verujete, da potpisuje čekove u vaše ime dok vas ne nađu, ne pretpostave da ste mrtvi ili vas proglase zakonski mrtvim.”

„Koga je ovlastio Elvis Prisli?”

„Hoćete li da ovlastite ženu?”

„Ona će verovatno biti u Africi.”

„Sigurno će je pustiti kući. Znači, vaša žena.”

„Hoćete da kažete, ako nestanem ili me otmu, da će moja žena raspolagati mojim čekovima, bankovnim računima, kreditnim karticama i platom?”

„Tako je.”

„Šta ako se godinu dana kasnije pojavim i otkrijem da sam švorc?”

Nasmejala se.

Nisam *toliko* naviknut na brak, a ovo je bio trenutak istine. Upitao sam klinku pravnicu: „Koga je ovlastila moja žena?”

„Još nije bila kod nas.”

„Shvatam... u redu, ovlastiću ženu.”

Napisala je Kejtino ime na dokumentu. Potpisao sam ga i odmah je overen.

Rešili smo još neke gluposti i klinka je najzad rekla: „To je sve. Srećan vam put. Videćemo se kad se vratite.”

„Poslaću vam razglednicu ako me otmu.”

* * *

Kejt i ja odlučili smo da ne izađemo zajedno, pa smo se dogovorili da se nađemo u šest po podne u *Ekui*. Stigao sam prvi; kao i uvek, bar je bio prepun advokata, uglavnom krivičnih branilaca koji jedni druge mogu da podnesu samo pijani.

Poručio sam dvostruki čist djuar za dobar početak večeri. Na kraju šanka stajala je privlačna žena; trebalo mi je malo vremena da shvatim da je to moja bivša s novom frizurom i bojom kose. Pogledi su nam se sreli, Robin se nasmešila i podigla čašu, pa smo nazdravili jedno drugom. Robin i ja se zapravo i dalje vrlo lepo slažemo u onim retkim prilikama kad se vidimo ili razgovaramo telefonom. Pozvala me je rukom da joj se pridružim, ali odmahnuo sam glavom i naručio još jedan dvostruki viski.

Došlo je nekoliko njujorških policajaca na radu u Jedinici, među njima i Hari Miler, pa sam im se priključio. Onda su stigli neki Kejtini drugari iz FBI-ja, pa sam pretpostavio da će ovo biti mala oproštajna zabava.

Kejt je stigla s nekoliko kolega; oko pola sedam u baru je bilo petnaestak ljudi iz Jedinice, računajući tu i Džeka Keniga, koji ne propušta nijednu priliku da pokaže kakav bi običan tip voleo da bude.

Kenig je održao mali govor koji sam jedva čuo zbog galame, ali uhvatio sam reči „dužnost“, „odanost“ i „žrtva“. Možda je uvežbavao posmrtno slovo za mene.

Robin, koja ima veća muda od većine muškaraca, prišla je i predstavila se nekim mojim kolegama, a onda mi je prišla pa smo se cmoknuli. Rekla je: „Neko mi reče da ideš u Jemen.“

„Jesi li sigurna? Meni su rekli da idem u Pariz.“

Nasmejala se. „Nisi se promenio.“

„Zašto kvariti savršenstvo?“

Prišla nam je Kejt, pa sam rekao: „Robin, ovo je moja žena Kejt.“

Rukovale su se i Kejt je rekla: „Vrlo mi je drago što smo se upoznale.“

Robin je odgovorila, iskreno: „I meni je drago. Čujem da idete u Tanzaniju. Baš radite zanimljiv posao."

Malo su ćeretale, a ja bih više voleo da nisam bio tu. Robin je upitala Kejt: „Jeste li preuredili stan?"

„Ne još. Preuređujem Džona."

Obe su se slatko nasmejale. Zašto nisam i ja?

Upitao sam Robin: „Gde ti je šef?"

Pogledala me je iskosa i odgovorila: „Radi do kasno. Doći će ovamo na večeru. Hoćete li da večerate s nama?"

„Nisi me zvala na večere kad ste oboje radili do kasno, a još smo bili venčani. Je li ovo neka posebna prilika?"

Odgovorila je hladno: „I ti si radio do kasno. Pa, srećan vam put i čuvajte se." Okrenula se i otišla na drugi kraj šanka.

Kejt reče: „Nisi morao da budeš grub."

„Nisam prefinjen. Dobro, hajdemo odavde."

„Za petnaest minuta. Radi učtivosti." Otišla je među ljude.

Kenig je otišao prvi, kao i uvek, a za njim većina federalaca koji su došli radi Kejt i nisu hteli predugo da se druže s pajkanima.

Prišao mi je Dejvid Stajn i rekao: „Pravilno si odlučio."

„S obzirom na izbor, nisam imao izbora."

„Aha, bilo je, i ti si izabrao. Vратиćeš se čist, čak i s nešto ugleda u džepu. Moraš da se vratiš na slučaj Halil i da zaboraviš ono drugo. Važi?"

„Važi."

„Iskreno."

„Iskreno."

„Znam te ja", obavestio me je Stajn. „Nisi sjeban. Dobio si drugu priliku. Kejt to razume."

„Razumeo sam takođe da ova jedinica obično ne pruža drugu priliku. Otkud meni tolika sreća?"

Nagnuo se sasvim ka meni i rekao: „Naterao si ih da se useru u gaće." Okrenuo se i otišao.

Činilo mi se da ću večeras stalno nailaziti na ljude koje ne podnosim; s tim u vezi, pojavio se Lijam Grifit i uputio se do šanka. Poručio je piće, a onda mi prišao, podigao čašu i rekao: „Srećan ti put."

Hteo sam da mu kažem da jede govna, ali sam ga samo upitao: „Jesu li zaboravili da ti stave suncobrančić u piće?"

Nasmešio se. A što i ne bi? Rekao mi je: „Bio sam u Jemenu nekoliko sedmica. I u Tanzaniji i Keniji. U Jemenu je bilo malo čupavo."

Nisam odgovorio.

Nastavio je: „Bio sam i u Sudanu i Somaliji, i na nekim drugim opasnim mestima."

„Mora da si duboko sjeban."

Gledao me je dugo, a onda prešao na propagandu. „Kako proširujemo svetske razmere antiterorističkih operacija, shvatamo da odgovor na pitanje ko nas je napao u tački A često nalazimo u tački B, a odgovor na te napade možemo izvesti u tački C. Pratiš li me?"

„Prestao sam posle 'srećan ti put'."

„Ne, nisi. Govorim ti da je borba protiv terorizma ogromna i složena operacija protiv isto tako ogromne svetske terorističke mreže. Ključ za uspeh su koordinacija i saradnja. To isključuje samotnjake i usijane glave koje često donose više štete nego koristi."

„Misliš na mene?"

„Pa, svakako ne govorim o *sebi*. Ako do sada nisi primetio, antiterorizam nije isto što i istraga ubistva."

„Zapravo jeste.“

Prišao mi je bliže i rekao: „Znaš li zašto razgovaram s tobom?“

„Zato što niko drugi neće da razgovara s tobom?“

„Razgovaram s tobom jer me je Džek zamolio da razgovaram s tobom i da ti objasnim da se odgovor na pitanje šta se moglo dogoditi avionu *TVA* osamsto ne mora obavezno nalaziti na Long Ajlendu. Možda je u Jemenu. Ili u Somaliji. Ili u Keniji i Tanzaniji.“

„Ili u Parizu.“

„Ili u Parizu. Ali možeš da počneš i u Jemenu.“

Trebalo je tada da ga zviznem kolenom u jaja, ali sam ostao pribran i rekao: „Sada vidim zašto ste se ti i Ted Neš tako lepo slagali. Obojica ste drkadžije.“

Gospodin Grifit je duboko udahnuo i odvratio: „Ted Neš je bio dobar čovek.“

„Ne, zapravo je bio drkadžija.“

„Tvoja žena nije tako mislila kad su mesec dana proveli u hotelu *Bejvu*.“

Shvatio sam da me izaziva da bih nasrnuo na njega i završio na ulici s optužbom za telesni napad. Sklon sam da zagrizem ovakve mamce, što je zabavno, ali nije pametno.

Uhvatio sam ga za rame, što ga je iznenadilo, uneo mu se u lice i rekao: „Gubi mi se s očiju.“

Otrgao se, okrenuo i otišao.

Činilo mi se da niko nije primetio naš mali sukob. Priključio sam se društvu.

Kejt i ja ostali smo još petnaest minuta, a onda još petnaest. Oko pola osam malo sam se uradio i hteo sam da pođem, pa sam domahnuo Kejt i krenuo ka vratima.

Uhvatili smo taksi na ulici. Rekao sam joj: „Džek mi je rekao da će ponovo osnovati specijalnu ekipu kad se vratimo. Je li tebi nešto spominjao?”

„Nije. Verovatno je želeo lično da ti kaže. To je dobra vest.”

„Veruješ mu?”

„Zašto ne bih? Ne budi ciničan.”

„Ja sam Njujorčanin.”

„Od sledeće nedelje si Jemenac.”

„Nije smešno.”

Upitala me je: „O čemu si pričao s Lijamom Grifitom?”

„Isto što i prošli put.”

„Lepo je od njega što je došao da nas isprati.”

„Ne bi to propustio ni za živu glavu.”

Odlučio sam da ne spominjem Kejt njen i Nešov boravak u hotelu *Bejvju*, zato što to nije bilo važno, što je bilo prošlost, Ted je mrtav, ništa nije bilo među njima, nisam želeo da zapodevam svađu uoči rastanka, a Lijam Grifit je, rečnikom federalaca, agent provokator i verovatno laže da bi me razbesneo. Ipak, zapitao sam se kako i on i Kenig znaju da sam osetljiv na tu temu.

Vozili smo se kući ćutke, ne želeći ništa više da kažemo o proteklom danu.

Sutrašnji dan, subotu, proveli smo sređujući lične poslove. Nisam ni sanjao da je to toliko zamršeno, ali Kejt je sve konce držala u rukama.

U nedelju smo elektronskom poštom javljali porodicama i prijateljima da odlazimo na odvojene zadatke u inostranstvo i obećavali im da ćemo se javiti kad stignemo.

U ponedeljak je Kejt promenila poruku na našoj telefonskoj sekretarici i snimila izjavu da smo oboje van zemlje do daljeg.

Iz bezbednosnih razloga pošta se agentima ne prosleđuje u izvesne strane zemlje - među njima su Tanzanija i Jemen - pa smo u pošti uredili da nam zadrže pisma. Kejt je shvatila da za dugo neće videti kataloge za kupovinu preko interneta.

Savremeni život je istovremeno lak i složen, zbog napredne tehnologije. Kejt gaji bezgraničnu veru u internet za rešavanje pitanja snabdevanja, finansija, kupovine, komunikacija i obavljanja poslova. Ja s druge strane koristim internet uglavnom za pristup elektronskoj pošti, a za to mi treba otprilike šest razjašnjenja pre nego što shvatim poruku na ovom novom elektronskom besmislenom jeziku.

Uvereni da smo obavili sve što je trebalo da bismo se odrekli od sveta kakav poznajemo, pošli smo u kupovinu za put.

Ja sam hteo u *Banana republiku*, što bi bilo prikladno, ali Kejt je rekla da je prodavnica *Istern mauntin sports* u Zapadnoj 61. ulici omiljeno odredište ljudi koji putuju na čudna odredišta.

Pošli smo u IMS. Rekao sam prodavcu: „Idem u šupak svemira i tražim nešto u čemu ću dobro izgledati na fotografijama s teroristima ako me otmu.”

„Izvinite, gospodine?”

Kejt reče mladiću: „Tražimo pustinjsku i tropsku odeću i dobre cokule.”

Kako god.

Posle kupovine Kejt i ja smo se razdvojili na neko vreme, a moja poslednja stanica tog dana bio je *Prozor sveta*, bar u Severnoj kuli Svetskog trgovinskog centra, poznat, njujorški skromno, kao Najveći bar na svetu.

Bilo je oko pola sedam i bar na sto sedmom spratu, odnosno na četiristo metara iznad nivoa mora, od čega je pucketalo u ušima, vrveo je raznim ljudima poput mene koji osećaju potrebu za pićem od deset ili petnaest dolara i najlepšim pogledom u Njujorku, ako ne i na svetu.

Nisam bio tu od septembra, kad me je Kejt dovukla na proslavu dvadesete godišnjice osnivanja Antiterorističke jedinice.

Jedan od šefova FBI-ja koji su te večeri govorili rekao je: „Čestitam vam na odličnom poslu koji godinama obavljate, naročito na hapšenjima i osudama krivaca za tragediju koja se ovde dogodila dvadeset šestog februara hiljadu devetsto devedeset treće. Videćemo se ponovo na proslavi dvadesetpetogodišnjice jedinice i imaćemo još više razloga za slavlje.”

Nisam bio siguran hoću li biti na toj zabavi, ali nadao sam se da ćemo imati novih razloga za slavlje.

Kejt mi je rekla da će mi se uskoro pridružiti, što je značilo za oko sat. Poručio sam djuar sa sodom, naslonio se leđima na šank i gledao kroz stakleni zid. Odavde su čak i rafinerije nafte u Nju Džerziju izgledale dobro.

Oko mene je bilo dosta turista, kao i tipova s Vol strita, japija, parazita, droljica, parova koji su iz predgrađa došli u centar s nekim posebnim razlogom, a verovatno i nekoliko kolega koji imaju kancelarije u severnoj kuli i ovde zakazuju sastanke i večere na visokom nivou.

Ovo nije baš moje omiljeno mesto, ali Kejt je želela da pogledamo Njujork s vrha sveta poslednje večeri koju provodimo zajedno i sačuvamo tu uspomenu do povratka.

Nisam osećao zebnju što napuštam dom, ognjište i ženu, ne kao vojnici kada kreću na front. Da budem jasniji, odlazim na samo dva-tri meseca, mogu da se vratim kad poželim, a opasnost u koju odlazim, iako stvarna, nije velika kao u ratu.

Pa ipak, osećao sam neku nelagodu, možda zbog Džekove iskrene brige da mi se nešto ne desi i zbog potpisivanja papira koji predviđaju moj nestanak, otmicu i smrt. Naravno, strepeo sam i zato što Kejt ide u zemlju u kojoj su Amerikanci već bili mete islamskih ekstremista. Hoću da kažem, naš posao jeste

borba protiv terorizma, ali do sada smo taj posao obavljali ovde, u Americi, gde se zvanično dogodio samo jedan teroristički napad - i to upravo ovde.

Kejt je došla neuobičajeno rano; zagrlili smo se i poljubili kao da se vidimo posle duge razdvojenosti, a ne pred rastanak.

Rekla je: „Spakovala sam nam nekoliko kutija da se sutra pošalju u ambasade diplomatskom poštom.”

„Imam sve što mi treba.”

„Stavila sam ti pakovanje od šest konzervi badvajzera.”

„Volim te.”

Naručio sam joj votku s ledom, pa smo stajali leđima okrenuti šanku, držali se za ruke i gledali kako sunce zalazi nad divljinom Nju Džersija. Bar se malo primirio dok su ljudi uz piće uživali u zalasku sunca skoro pola kilometra iznad zemlje, odvojeni od stvarnog sveta jednim i po centimetrom prozirnog stakla.

„Doći ćemo ovamo kad se vratimo”, rekla je Kejt.

„Naravno.”

„Nedostajaćeš mi.”

„Ti meni već nedostaješ.”

Upitala me je: „Kako se sada osećaš?”

„Mislim da na ovoj visini alkohol brže stiže do mozga. Čini mi se da se prostorija ljulja.”

„I ljulja se.”

„Sad mi je lakše.”

„Nedostajaće mi tvoj smisao za humor.”

„Meni će nedostajati moja verna publika.”

Stegla mi je ruku. „Hajde da obećamo da ćemo se vratiti isti kakvi smo i otišli. Razumeš?”

„Razumem.”

U baru je bilo disko večer, pa je oko devet počela da svira neka disko grupa. Odveo sam Kejt na mali plesni podijum i pokazao joj neke moje pokrete iz sedamdesetih, što ju je silno zabavilo.

Grupa je zasvirala *Pepermint twist*, koji sam prekrstio u *Jemenski twist*. Izveo sam plesne korake zvane *kamilji trk* i *pazi, metak*. Očigledno, bio sam pijan.

Vratili smo se za šank i prešli na specijalitet kuće, koktel zvani „Ledeni čaj s ostrva Elis“; za šesnaest dolara po čaši trebalo bi mu neko otmenije ime.

Kejt je poručila suši za šankom; iako obično ne jedem sirovu ribu i morsku travuljinu, kad sam pijan u usta trpam svašta što ne bi trebalo.

Izašli smo iz Najvećeg bara na svetu oko ponoći, a ja sam u glavi osećao najveću tutnjavu u životu.

Zaustavili smo taksi. Kejt je zaspala s glavom na mom ramenu. Zurio sam kroz prozor dok smo se vozili kući.

Njujork noću. Moraću ovo da pamtim sledećih nekoliko meseci.

Služba za putovanja FBI-ja postarala se da s aerodroma *Kenedi* poletimo u razmaku od dva sata; Kejt je s kompanijom *Delta* letela za Kairo, a ja *Ameriken erlajn*om za London. Iz Londona ću nastaviti za Aman u Jordanu, a odande za Aden, dok će Kejt iz Kaira direktno odleteti u Dar Es Salam u Tanzaniji. Nadao sam se da će nam pištolji diplomatskom poštom stići na krajnja odredišta pre nas.

Naš vratar poželeo nam je srećan put. Na aerodrom smo se odvezli unajmljenom limuzinom. Prvo smo stigli na terminal *Delte*. Oprostili smo se na pločniku, bez mnogo sladunjavosti i suza. Rekao sam joj: „Čuvaj se. Volim te. Vidimo se kasnije.“

Odgovorila je: „I ti se čuvaj.“ Dodala je: „Da nadoknadimo odmor na koji nismo otišli, hajde da probamo da se u povratku sretnemo u Parizu.“

„Dogovoreno.“

Nosač je poneo njen prtljag u terminal i ona je krenula za njim. Mahnuli smo jedno drugom kroz staklo.

Vratio sam se u limuzinu i produžio do *Ameriken erlajnza*.

Oboje smo imali diplomatske pasoše, što je uobičajeno u našem poslu, pa je prijavljivanje za poslovnu klasu prošlo relativno bezbolno. Obezbeđenje je bilo mešavina zlostavljanja i vica. Verovatno sam mogao da dodam svoj glok hipoumnom tipu kraj detektora metala i opet ga uzmem s druge strane.

Nekoliko sati do leta prekratio sam u salonu poslovne klase čitajući novine i pijući bladi meri.

Zazvonio mi je mobilni. Zvala je Kejt. Rekla je: „Ukrcavam se. Samo sam htela da ti ponovo poželim srećan put i kažem ti da te volim.”

„I ja tebe volim”, rekao sam joj.

„Ne mrziš me zato što sam te uvalila u sve ovo?”

„U šta? A, u *ovo*. Nema problema. Doprineće legendi o Koriju.”

Ćutala je malo, pa rekla: „Jesmo li završili s *TVA osamsto*?”

„Naravno. Džek, ako nas prisluškuješ, uzrok je kvar u glavnom rezervoaru za gorivo.”

Ponovo je malo ćutala, pa rekla: „Ne zaboravi da mi pošalješ mejl kad stigneš.”

„I ti meni piši.”

Još smo nekoliko puta rekli „Volim te”, a onda smo prekinuli vezu.

Nekoliko sati kasnije, dok je Kejt preletala Atlantik, na monitoru se pojavilo obaveštenje da je počelo ukrcavanje na mom letu za London, pa sam pošao ka izlazu.

Prošla je tačno sedmica od komemoracije za žrtve aviona *TVA 800*, i za tu sedmicu saznao sam svašta novo, od čega mi zasad ništa nije donelo dobro.

Ali u ovoj igri treba misliti na duže staze. Razgovaraš. Njuškaš. Mozgaš.
Pa sve ispočetka.

Na svetu nema nijedne tajne koja se ne da rešiti, ako poživiš dovoljno
dugo.

TREĆA KNJIGA

Septembar

KOD KUĆE

Zaključak: Analitičari CIA-e ne veruju da je za obaranje aviona *TVA* na letu broj 800 upotrebljena raketa... nema nikakvih dokaza, materijalnih ni drugih, da je bila reč o raketi.

„Analitička procena" CIA-e, 28. mart 1997.

TRIDESET DRUGO POGLAVLJE

Kod kuće.

Nisam dobio malariju, nisam nestao, otet ni ubijen.

Avionom *Delte* iz Londona sleteo sam na aerodrom *Kenedi* u četiri sata i pet minuta ujutru u petak posle Dana rada,¹⁴ nakon četrdeset dana i četrdeset noći u pustinjskoj divljini Jemena.

Samo da znate, tamo je odvratno.

Kejt je još bila u Dar Es Salamu, ali trebalo bi da se vrati kući za nedelju dana. Izgleda da je uživala u Tanzaniji, slala mi je mejlove o druželjubivim stanovnicima, dobroj hrani, zanimljivim predelima i svemu. Kao so na ranu.

Zašto su nam tačno skratili boravak bilo je mnogo zagonetnije nego zašto su nas tamo uopšte poslali - što uopšte nije bila zagonetka. Možda su naš zadatak Džek Kenig i njegove kolege uporedili sa zatvorskom kaznom - kratka te nauči pameti, duga rađa mržnju i osvetu.

Pogrešno. I dalje sam bio besan i nisam bio nimalo zahvalan zbog ranijeg otpuštanja.

Prošao sam pasošku i useljeničku kontrolu brzo jer nisam nosio ništa osim male torbe, diplomatskog pasoša i skrivene pizme; ostavio sam pustinjsku odeću u Jemenu, gde joj je i mesto, a glok su mi poslali kući diplomatskom poštom. Na sebi sam imao svetle pantalone, plavi blejzer i sportsku košulju, u čemu sam dobro izgledao kad sam juče krenuo na put.

Čudno mi je delovao povratak u civilizaciju, ako se aerodrom *Kenedi* može tako nazvati. Slike, zvuci i mirisi, koje ranije nisam primećivao, sada su me uzrujavali.

¹⁴ Dan rada (Labor Day) u SAD se slavi prvog ponedeljka u septembru. (Prim. prev.)

Aden, kako se ispostavilo, nije glavni grad Jemena, to je neka selendra po imenu Sana, gde sam bio službeno nekoliko puta i imao zadovoljstvo da upoznam ambasadorku Bodin. Predstavio sam joj se kao bliski prijatelj Džona O'Nilu, mada sam rečenog gospodina video svega nekoliko puta u životu. Nije me isterala iz zemlje, što mi je bila namera, ali nisam ni pozvan na večeru u rezidenciju.

Aden, gde sam bio na zadatku, lučki je grad u kome je *Koul* odleteo u vazduh i odvratan je. Dobra vest je da *Šeraton*, gde je ekipa bila smeštena, ima teretanu (marinci su morali da pokažu osoblju kako da sklopi opremu) i bazen (morali smo da naučimo osoblje kako se čisti), pa sam se vratio preplanuo i u formi kao pre četiri godine, kad sam dobio tri metka na Vašington Hajtsu. U Jemenu sam pio veoma malo, naučio sam da jedem ribu umesto da pijem kao riba i uživao u radostima čednosti. Osećao sam se kao novi čovek, ali onaj stari je čeznuo za alkoholom, hamburgerom i seksom.

Svratio sam u salon i za šankom poručio pivo i hamburger.

Mobilni telefon bio mi je u džepu, ali baterija je bila mrtva kao moja kita u tom trenutku, pa sam zamolio šankera da mi uključi punjač, što je rado učinio. Objasnio sam mu: „Bio sam u arapskoj pustinji.“

„Lepo ste preplanuli.“

„U nekakvom Jemenu. Besmisleno jeftino. Trebalo bi da odete tamo. Ljudi su divni.“

„Pa, dobro došli kući.“

„Hvala vam.“

U Adenu je radila elektronska pošta, zbog nekog razloga samo preko Jahua, pa smo Kejt i ja tako održavali kontakt, uz povremene međunarodne telefonske pozive. Nismo spominjali slučaj TVA800, ali imao sam mnogo vremena da o tome mislim.

Poslao sam imejl Koledžu za krivično pravo na *Džon Džeju*, objasnio im da sam na tajnom i opasnom zadatku za vladu, da ću možda kasniti s početkom predavanja nekoliko dana ili godina i predložio im da počnu bez mene.

Televizor iznad šanka prikazivao je vesti; činilo mi se da se ništa nije dogodilo u mom odsustvu. Voditelj prognoze rekao je da je nad Njujorkom osvanuo još jedan lep dan poznog leta i da nas isto vreme očekuje i narednih dana. Odlično. Aden je bio pećnica. Unutrašnjost Jemena bila je pakao. Kako ljudi tamo žive?

Poručio sam još jedno pivo i prelistao *Dejli njuz* za šankom. Vesti nije bilo mnogo; pročitao sam sportsku rubriku i pogledao horoskop. *Nemojte se iznenaditi ako u istom danu osetite oduševljenje, ljubomoru, patnju i blaženstvo*. Uopšte se neću iznenaditi.

Elem, u Adenu sam radio sa šestoro agenata FBI-ja, od kojih dve žene, i četiri pripadnika Uprave policije Njujorka iz Antiterorističke jedinice, od kojih sam dvojicu poznavao, pa je bilo dobro. Osim istražitelja, imali smo dvadesetak marinaca naoružanih do zuba i osmočlanu ekipu za specijalna dejstva FBI-ja - oni su se smenjivali kao snajperisti na krovu *Šeraton*a, a hotel ih je, mislim, koristio kao reklamu za ono malo ostalih gostiju.

U misiji je bilo i desetak ljudi iz Diplomatske službe bezbednosti i nekoliko agenata Vojne i Mornaričke obaveštajne službe, te, naravno, agenti CIA-e, čiji identitet i broj su bili velika tajna, mada sam ja izbrojao četvoricu. Svi Amerikanci su se relativno lepo slagali pošto u toj bestragiji nemaju s kim drugim da pričaju.

Moja dužnost u Adenu sastojala se od saradnje s tamošnjom podmitljivom i glupom obaveštajnom službom na otkrivanju tragova ka počiniocima napada na *Koul*. Većina ljudi iz te službe govorila je nekakav engleski, zaostao iz vremena britanske kolonijalne vlasti, ali kad god moji saradnici i ja postanemo suviše radoznali ili agresivni, zaboravljali su svoj drugi jezik.

Jemenski obaveštajci povremeno su privodili uobičajene sumnjivce u upravu policije da bismo videli nekakav napredak u istrazi. Otprilike jednom nedeljno odveli bi pet-šest naših ljudi u policijski komesarijat da saslušavaju ove bednike preko nesposobnih prevodilaca u smrdljivoj i mračnoj sobici za saslušanja. Domaći obaveštajci bi nas radi malo šamarali osumnjičene i govorili nam kako su na domak da pohvataju „strane teroriste" koji su digli *Koul* u vazduh.

Lično mislim da su te osumnjičene plaćali po danu, ali cenim njihovu policijsku tehniku saslušavanja. Šalim se.

Imali smo i „doušnike" koji su nam davali beskorisne tragove za nekoliko dolara. Kunem se da sam neke od njih vidao po gradu u policijskoj uniformi onih dana kad nisu služili kao doušnici.

Sve u svemu, pišali smo uz vetar, i naše prisustvo tamo bilo je čisto simbolično: sedamnaest američkih mornara je poginulo, američki ratni brod izbačen je iz stroja, pa je vlada morala da pokaže kako nešto preduzima. Ali kad je Džon O'Nil pokušao da nešto zaista uradi, dobio je nogu.

Inače, prošle sedmice čuli smo da je Džon O'Nil napustio FBI i da se zaposlio kao savetnik za bezbednost Svetskog trgovinskog centra. Mogao bih da odem kod njega i zamolim ga da me zaposli - u zavisnosti od toga šta bude sa slučajem *TVA* biću ili vrlo poželjan ili doživotno nezaposlen.

Kejt mi je elektronskom poštom javljala da ima mnogo više sreće u Tanzaniji; tamošnja vlada bila je spremna da pomogne. Delimično zato što je izgubila stotine građana prilikom eksplozija u ambasadi SAD.

Jemenska vlada, s druge strane, ne samo što nam ničim nije pomagala, nego je bila podla i neprijateljska, a u poređenju s načelnikom njihove obaveštajne službe, ljigavcem po imenu pukovnik Anzi prozvanim Pukovnik Naci, Džek Kenig delovao je kao Majka Tereza.

Jemen je bio opasan, pa smo uvek putovali u neprobojnim prslucima, u pratnji naoružanih marinaca ili momaka iz ekipe za specijalna dejstva. Nismo se mešali s domorocima, a ja sam svake noći spavao s gospođom Glok.

Naš hotel je neka pobunjenička grupa godinu-dve ranije gađala iz minobacača i raketama, ali oni su sada bili mrtvi, pa smo brinuli samo o teroristima koji su digli u vazduh *Koul* i koji su bez sumnje želeli prvom prilikom da raznesu i *Šeraton*.

U međuvremenu je moja ljubljena Kejt nizala uspehe u Dar Es Salamu. Poručio sam još jedno pivo i pustio mašti na volju. Smišljao sam priče o divljim konjanicima koji napadaju moj džip na putu za Sanu, o tome kako su me u kasabi napale ubice i kako sam jedva izbegao ujed smrtonosne kobre koju mi je u krevet stavio neki jemenski obaveštajac.

Mislim, to je moglo da se desi. Pomislio sam da neku priču isprobam na šankeru, ali bio je zauzet, pa sam ga samo zamolio da mi da mobilni.

Pozvao sam Doma Fanelija. Rekao sam mu: „Vratio sam se.”

„Hej! Brinuo sam za tebe. Svaki dan sam pratio vesti iz Kuvajta.”

„Ja sam bio u Jemenu.”

„Stvarno? Ista govna, zar ne?”

„Verovatno. Na *Kenediju* sam. Ne mogu dugo da govorim, za slučaj da me još drže na oku. Gde si ti?”

„U kancelariji, ali mogu da pričam.”

„Odlično. Kako mi je stan?”

„Odlično... počistio bih da sam znao... Elem, kako je bilo u Jemenu?”

„To je strogo čuvana tajna.”

„Je li? Kakve su im ženske?”

„Da ti kažem - Jemen liči na sunčanu Skandinaviju.”

„Ne seri! Imaju li nudističke plaže?”

„Ženama na plaži nisu dozvoljeni ni kupaći kostimi." Što je tačno.

„Mama mia! Možda bi trebalo i ja da podnesem molbu za prijem u ATTF."

„Požuri, pre nego što se ovo pročuje."

„Aha, kako da ne. Zajebavaš me. Kako je Kejt?"

„Dolazi kući za nekoliko dana."

„Divno. Hajde da izađemo."

„Pokušaću. Imam deset dana odsustva, a uzeću i malo godišnjeg, pa Kejt i ja idemo u Pariz."

„Sjajno. Zaslužili ste. Šta radiš večeras?"

„Ti mi kaži."

„O, da. Ona imena."

„Moram da završim za nekoliko minuta, Dome. Pričaj."

„U redu. Zaboravi Lusitu Gonzales Perez. Brok, Kristofer, dvojica mogućih, jedan u Dejtona Biču, jedan u San Francisku. Hoćeš pojedinosti?"

„Udri."

Dao mi je adrese i telefonske brojeve; sve sam zapisao na salveti.

Rekao je: „Roksana Skarandelo. Mislim da sam našao pravu. Pišeš li?"

„Pišem."

„U redu... gde sam to stavio...?"

„Na oglasnu tablu?"

„Ne... evo ga. U redu, Skarandelo, Roksana, dvadeset sedam godina, na trećoj godini doktorskih studija Univerziteta Pensilvanije - to je u Filadelfiji. Tamo je diplomirala i magistrirala - sranje, još sranja, gomila sranja."

„Je li pošla na predavanja?"

„Aha. Pa, upisala je godinu. Zapravo, predavanja joj počinju danas."

„Trenutna adresa?"

„Živi u Kestenovoj ulici s dečkom po imenu Sem Karlson. Mami nije drago." Dao mi je adresu, broj stana i broj mobilnog telefona. Dodao je: „Proverio sam joj finansije - ti skotovi u kreditnim službama imaju više podataka o ljudima od federalaca - i otkrio sam da je leti radila u hotelu *Bejvju* u Vesthempton Biču. To je ta mala, druškane."

„Aha."

„Imam čak i sliku iz školskog godišnjaka. Lepa je. Hoćeš?"

„Možda. Još nešto? Krivični dosije? Prekršajni?"

„Ne. Čista je. Ali nema vidljivih prihoda, osim možda od dečka, ali on je student i kreditni izveštaj mu je bedan. Proverio sam i roditelje. Nisu bogati."

„Stipendija?"

„To je to. Nekakva puna stipendija. A znajući šta te zanima, proverio sam i otkrio da je to stipendija vlade SAD, ali to je možda samo slučajnost."

„Možda. Dobro si to obavio."

„Mačji kašalj. Hajdemo na pivo. Duguješ mi."

„Rado, ali umoran sam od leta."

„Sereš. Ideš u Filadelfiju. Stani malo, Džone. Hajde da se nađemo u *Džadson grilu*. Pun je riba iz Hemptona, svežih s letovanja. Hej, možda ćeš naići na neki trag."

Osmehnuo sam se i rekao: „Dome, držao sam kitu u gaćama šest nedelja. Ne iskušavaj me."

„Šest nedelja? Otkud znaš da još radi?"

„Idi sredi mi stan. Doći ću kući kasno večeras ili rano ujutru. Ćao."

„Ćao, dečko. Dobro došao kući. Misli samo na jedno - ne bi voleo da se vratiš u Jemen."

„Hvala ti." Prekinuo sam vezu, platio račun i častio šankera pet dolara za struju.

Otišao sam u terminal. Digitalni časovnik pokazivao je 17:01. Namestio sam svoj sat na zemaljsko vreme.

Zaista me je drmala vremenska razlika. Osim toga, nisam se presvukao od juče i od mog mirisa verovatno bi se zagrcnuo i jemenski kamilar.

Trebalo bi da krenem kući, ali pošao sam u Filadelfiju.

Prišao sam do *Hercovog* pulta, unajmio fort taurus i za pola sata sam vozio Obalskim autoputem prema Veracanovom mostu; pustio sam radio, a mobilni sam uključio u utikač.

Pozvao sam svoj kućni broj i preslušao dvadesetak poruka od ljudi koje je zbunila ili iznenadila činjenica da smo u inostranstvu. Šest poruka ostavio mi je Dom Faneli. Sve su glasile: „Kejt, Džone - jeste li stigli? Palo mi je na pamet da vam obiđem stan. Dobro, samo proveravam.”

I ovaj čovek *meni* govori da budem oprezan. Detektiv Faneli jednom će završiti kao žrtva u slučaju porodičnog ubistva.

Isključio sam mobilni i ostavio ga da se puni. Pejdzher mi u Jemenu nije ni radio, ali sam ga po Džekovoj zapovesti stalno držao uključenog, pa je baterija crkla. No, bio je uključen.

Setio sam se takođe neposrednog naređenja gospodina Džeka Keniga da se ne petljam u slučaj *TVA* osamsto. Trebalo je da zatražim da mi to razjasni do tančina, što ću i uraditi kad ga sledeći put vidim.

Prešao sam most, provezao se preko Stejtna, prešao Getelsov most, sišao u Nju Džersiju na Međudržavni put 95 i skrenuo na jug, prema Filadelfiji. Trebalo bi da stignem za manje od sva sata.

Roksana Skarandelo. Možda ne zna ništa, ali ako su Grifit i Neš razgovarali s njom, onda i ja moram da razgovaram s njom.

Kasnio sam za njima pet godina i dva meseca, ali nikad nije kasno da se slučaj ponovo otvori.

TRIDESET TREĆE POGLAVLJE

Za Njujorčane je Filadelfija - sto pedeset kilometara južno od centra - nešto nalik na Kip slobode: historijsko mesto koje nije daleko i koje se sasvim lepo može izbeći. Ipak, ja sam bio u Gradu bratske ljubavi nekoliko puta na policijskim konferencijama i na utakmicama, pa ga poznajem. Sve u svemu, da parafraziram V. K. Fildsa, radije bih bio u Jemenu.¹⁵ Šalim se.

Oko pola osam uveče stigao sam pred petospratnicu u Kestenovoj ulici broj 2201, nedaleko od Ritenhausovog trga.

Našao sam mesto za parkiranje na ulici, izašao iz unajmljenog automobila i protegnuo se. Pozvao sam stan Roksane Skarandelo. Javio se ženski glas. „Halo?”

„Tražim Roksanu Skarandelo.”

„Ja sam.”

„Gospođice Skarandelo, ja sam detektiv Džon Kori iz FBI-ja. Želeo bih da porazgovaram s vama.”

Posle duge tišine upitala je: „O čemu?”

„O avionu TVA osamsto.”

„Rekla sam vam sve što sam znala pre pet godina. Rekli ste da me više nećete pozivati.”

„Pojavilo se nešto novo. Ja sam pred vašom zgradom. Mogu li da dođem?”

„Ne. Nisam... nisam obučena.”

„Kako bi bilo da se obučete?”

„Zapravo... kasnim na večeru.”

¹⁵ Komičar Vilijem Klod Djukenfild (William Claude Dukenfield, 1880-1946), poznatiji kao V. K. Filds, proslavio se ulogama namćora; mnoge njegove dosetke odnose se na Filadelfiju, njegov rodni grad, a najpoznatija je epitaf koji je u šali sročio za sebe: „Ovde počiva V. K. Filds. Radije bih bio u Filadelfiji.” (Prim. prev.)

„Ja ću vas odvesti.“

„Mogu i pešice.“

„Ispratiću vas.“

Čuo sam nešto nalik na dubok uzdah, a zatim je rekla: „U redu. Silazim.“

Isključio sam mobilni i čekao. Zgrada je delovala pristojno, smeštena u lepu ulicu s tri trake i drvoredom, nedaleko od državnog univerziteta i mnogo skupljeg i elitnijeg Univerziteta Pensilvanije.

Spuštao se mrak i vazduh je bio čist. Laki povetarac donosio je miris jeseni.

Takve stvari se ne cene dovoljno dok ne odete, a ako imate sreće, počnete ponovo da ih cenite na nov način.

Amerika.

Kao u nekakvoj zakasneloj reakciji, došlo mi je da poljubim tlo i zapevam *Bog blagoslovio Ameriku*.

Visoka i privlačna devojka duge tamne kose, u crnim farmerkama i crnom džemperu, izašla je iz zgrade.

Rekao sam: „Gospođice Skarandelo? Ja sam Džon Kori iz FBI-ja.“ Pokazao sam joj legitimaciju. „Hvala vam što ste našli vremena za mene.“

„Već sam vam rekla sve što znam, a to je gotovo ništa.“

To ti misliš, Roksana. „Otpratiću vas“, rekao sam.

Slegnula je ramenima i pošla ka Ritenhausovom trgu. Rekla je: „Treba da se nađem s dečkom na večeri.“

„I ja imam dogovor za večeru, pa vas neću dugo zadržati.“

Usput sam joj postavio nekoliko nevažnih pitanja o univerzitetu i početku predavanja, o Filadelfiji i njenim doktorskim studijama; rekla mi je da sprema doktorat iz engleske književnosti.

Zevnuo sam, pa me je upitala: „Gnjavim li vas?“

„Ni najmanje. Upravo sam se vratio s Bliskog istoka. Vidite kako sam preplanuo? Da vam pokažem avionsku kartu?"

Nasmejala se. „Ne, verujem vam. Šta ste tamo radili?"

„Branio sam svetsku bezbednost i demokratiju."

„Trebalo je da počnete odavde."

Setio sam se da razgovaram sa studentkinjom, pa sam odgovorio: „Potpuno ste u pravu."

Počela je da priča o poslednjim predsedničkim izborima, a ja sam klimao glavom i saglašavao se neodređenim zvucima.

Ušli smo u restoran *Alma de Kuba*, blizu trga. Bio je to otmen, pomodan lokal, pa sam se zapitao kolika joj je stipendija.

Predložila je da popijemo nešto dok čekamo njenog dečka.

U dnu sale bio je bar, ukrašen prozorskim kopcima kao na plantažama i crno-belim dijapozitivima nekadašnje Kube projektovanim na bele zidove. Našli smo sto; Roksana je poručila bokal bele sangrije, a ja sam, u duhu okruženja, zatražio koktel kuba libre.

Rekao sam joj: „Da pređem na stvar. Radili ste kao sobarica u vesthemptonском hotelu *Bejvju* i ušli ste u sobu dvesta tri oko podne osamnaestog jula hiljadu devetsto devedeset šeste, dan posle pada aviona TVA osamsto. Je li tako?"

„Tako je."

„Niko od osoblja nije ulazio u sobu pre vas. Je li to tačno?"

„Koliko ja znam jeste. Gosti se nisu odjavili, nisu se javljali na telefon niti su otvorili vrata kad sam kucala. Osim toga, na vrata su okačili tablu 'Ne uznemiravaj'."

Za to sam sada čuo prvi put, no imalo je smisla ako su Don Žuan i njegova gospa želeli da se što brže i više udalje od hotela. Rekao sam: „Otvorili ste vrata hotelskim ključem?”

„Da, takav je bio postupak posle jedanaest sati, kad prođe rok za odjavu.”

Stiglo nam je piće. Nasuo sam joj sangriju i kucnuli smo se. Upitao sam je: „Sećate li se imena agenata koji su prvi razgovarali s vama?”

„Ne posle pet godina. Prezimena mi nisu ni rekli.” „Pokušajte da se setite.”

Odgovorila je: „Mislim da je jedan imao neko irsko ime.”

„Šon? Šejmus? Đuzepe?”

Nasmejala se. „To nije irsko ime.”

Nasmešio sam se. „Možda Lijam.”

„Tako je. Drugi se zvao... ne mogu da se setim. Zar vi ne znate?”

„Znam. Verovatno Ted.”

„Mislim da jeste. Privlačan tip.” I kreten.

Upitala me je: „Još tražite ono dvoje? Zato ste došli?”

„Tako je.”

„Zašto su toliko važni?”

„Znaćemo kad ih pronađemo.”

„Verovatno nisu bili muž i žena. Ne žele da ih pronađete”, obavestila me je.

„Tačno, ali treba im bračni savetnik.”

Nasmešila se. „Da, baš tako.”

Upitao sam je: „Da li su vam agenti pokazali crtež muškarca?”

„Jesu, ali nisam ga prepoznala.”

„A žene s kojom je bio?”

„Taj crtež nisam videla.”

„Dakle, šta je bilo kad ste ušli u sobu?”

„Pa... doviknula sam nešto za slučaj da su u kupatilu, znate? Ali videla sam da su otišli. Nije bilo stvari. Uvukla sam kolica i počela da spremam. Prvo sam skinula posteljinu.”

„U redu, znači da je u krevetu neko spavao?”

„Pa, verovatno nije. Mislim, prekrivač je bio u dnu, ćebeta nije bilo, verovatno su samo legli na gornji čaršav, da odremaju ili gledaju televiziju ili... šta god. Ipak, krevet nije izgledao kao da je neko u njemu noćio.” Nasmejala se. „Naučila sam da uočavam nijanse u upotrebi hotelske sobe.”

„Ja nisam studirao engleski. Šta je nijansa?”

Ponovo se nasmejala. „Baš ste zabavni.” Iznenadila me je zapalivši cigaretu. Rekla je: „Pušim samo uz piće. Hoćete li vi?”

„Naravno.” Uzeo sam cigaretu i ona mi pripali. Nekada sam pušio, pa se nisam zagrcnuo.

„Dakle, ćebe je nestalo?”, rekao sam.

„Jeste. Prijavila sam to upraviteljki.”

„Gospođi Morales.”

„Tako je. Baš me zanima šta je s njom.”

„Još je tamo.”

„Sjajna žena.”

„Jeste. Poznavali ste sobaricu Lusitu?”

„Nisam.”

„A Kristofera Broka, recepcionera?”

„Znala sam ga, ali ne dobro.”

„Jeste li razgovarali s njim pošto su vas ispitali agenti?”

„Ne, rekli su nam da ne razgovaramo ni sa kim. Ozbiljno su to mislili.”

„A gospodin Rozental? Jeste li s njim razgovarali?”

Odgovorila je: „Hteo je da priča sa mnom o slučaju, ali rekla sam mu da ne mogu.“

„U redu. Ubrzo posle svega ovoga napustili ste hotel?“

Poćutala je. „Jesam.“

„Zašto?“

„Zar ne znate?“

„Ne znam.“

„Pa... agenti su mi rekli da bi bilo najbolje da napustim posao u hotelu, zato što bih mogla da dođem u iskušenje da razgovaram s novinarima, da će me mediji možda proganjati i tako dalje. Rekla sam im da mi je taj prihod potreban. Odgovorili su da će mi sve nadoknaditi ako budem sarađivala i... držala jezik za zubima.“

„Dobra pogodba.“

„Jeste. Mislim, to je za federalnu vladu sitnica. Vlada plaća seljacima da ne gaje useve, zar ne?“

„Tako je. Meni plaćaju da ne zalivam biljke u kancelariji.“

Osmehnula se.

Upitao sam je: „O čemu to FBI nije želeo da govorite?“

„To mi i nije jasno. Ja ne znam *ništa*. Ali mnogo su se zanimali za taj par iz sobe dvesta tri, za to što su bili na plaži i videli eksploziju. Meni se to čini nevažno, ali njima je bilo mnogo važno, a novinari su nanjušili da se nešto dešava. Za tren oka sam otišla odande.“

Klimnuo sam glavom. Federalci upadnu kao razbojnici, dignu oluju govana i posle pokušavaju sve da obrišu parama.

„Jesu li vam pomogli da dobijete stipendiju?“

„Na neki način, mislim. Zar ne znate?“

„To nije u mom delokrugu.“

Zazvonio joj je mobilni. Shvatio sam da razgovara s dečkom. Rekla mu je: „Da, stigla sam, ali ne žuri. U baru sam naletela na svog bivšeg profesora. Dobro sam. Vidimo se kasnije.“ Prekinula je vezu i rekla mi: „Zvao je Sem, moj dečko. Sad je u stanu.“ Dodala je: „Ne treba nigde ni da spominjem TVA osamsto, zar ne?“

„Tako je.“

„Pa, jesam li bila dobra?“

„Bili ste odlični. Da li ja ličim na profesora?“

Nasmejala se. „Ne, ali postaćete profesor kad Sem stigne.“

Drugi bokal, drugi koktel.

„Dakle“, rekao sam, „ispričajte mi sve što ste uradili i videli u toj sobi, recite mi šta ste sve neuobičajeno namirisali ili dodirnuli, a i ono uobičajeno.“

„O, čoveče... prošlo je pet godina.“

„Znam. Ali kad počnete da pričate, sećanja će vam se vratiti.“

„Sumnjam. Ali dobro... zatim sam otišla u kupatilo jer je to najneprijatniji deo posla, pa sam želela što pre da ga obavim. Počela sam od tuša...“

„Bio je korišćen?“

„Jeste, ali ne tog jutra. Videla sam da se neko tuširao možda prethodne večeri. Sapun i kada bili su suvi, kao i upotrebljeni peškiri. Sećam se da sam jednom agentu rekla kako je kupatilo jedva korišćeno. Neko se na brzinu istuširao i to je bilo sve.“

„Je li bilo peska na podu? Na postelji?“

„Bilo je peska s plaže u kupatilu. Rekla sam to agentima.“

„U redu. Onda ste se vratili u sobu.“

„Da, prvo sam ispraznila korpu za otpatke, zatim pepeljare...“

„Jesu li pušili?“

„Ne... mislim da nisu, ali tako sam obično radila.“

„Pokušajte da izdvojite ovu sobu od stotina drugih soba koje ste spremali.”

Nasmejala se. „Kako da ne. Pre će biti dve hiljade soba za tri leta tamo.”

„Znam, ali o ovoj sobi su vas dugo ispitivali. Znači, sećate se šta ste rekli agentima, je li tako?”

„Zapravo me nisu dugo ispitivali. Samo su me pitali šta sam videla i radila u sobi, a onda su mi zahvalili.”

Klimnuo sam glavom. Ni Lijam Grifit, verovatno iz OPO-a, ni Ted Neš iz CIA-e, nisu umeli dobro da iscede svedoka. Ja umem. Upitao sam Roksanu: „Jesu li vam ostavili napojnicu?”

„Nisu.”

„Vidite? Toga se sećate.”

Nasmešila se. „Škrtice jedne.”

„Večeras ja plaćam piće.”

„Odlično.

„Dakle, šta je bilo u korpi za otpatke?”

„Zaista se ne sećam. Ništa neobično. Papirne maramice. Šta god.”

„A kutija od video-kasete?”

„Ne... mislite da su se snimali... kako, mislim, rade ono?”

„Ne znam. Je li bilo celofana, omota od guma za žvakanje, etiketa s cenama, bilo kakvih računa?”

„Ne... ali je u pepeljari bio omot od flastera.” Slegnula je ramenima.

„Tragovi krvi?”

„Ne.”

„U redu, recite mi kako ste čistili sobu. Bilo koju sobu.”

„Ponekad sam menjala redosled pošto je posao otupljujući, ali imala sam svoju rutinu." Održala mi je predavanje o čišćenju soba, što može da mi zatreba ako mi kućna pomoćnica umre.

Upitao sam je: „I na čaši ste sigurno videli ruž za usne?"

„Da. Mislim da sam tada prvi put pomislila da je u sobi možda bila neka žena."

„Je li bilo drugih tragova žene? Puder, šminka, duge vlasi?"

„Ne, ali sam videla da je u sobi bilo dvoje ljudi. Oba jastuka bila su ugnječena. Mnogo peškira je upotrebljeno." Nasmejala se i rekla: „Muškarac upotrebi jedan peškir, žena upotrebi sve i traži još."

„Zanemariću ovu seksističku primedbu."

Ponovo se osmehnula i u šali se pljesnula po licu. Ili je ona bila mnogo slatka ili sam ja predugo bio u pustinji.

Nastavila je, a sećanje joj se vraćalo uz vino i cigarete.

Kad je završila upitao sam je: „To je manje-više sve što ste rekli agentima FBI-ja?"

„Verovatno manje. Zašto je to važno?"

„Ne znamo dok ne pitamo."

Zapalila je cigaretu i ponudila i mene. Odbio sam.

Shvatio sam da mi vreme s njom ističe; od njenog stana dovde pešice se stiže za petnaest minuta, što bih ja pretrčao za deset da sam joj dečko.

Osetila je da se spremam da pođem, pa mi je rekla: „Ostanite da upoznate Sema."

„Zašto?"

„Dopašće vam se."

„Hoću li se ja njemu dopasti?"

„Nećete. U tome i jeste stvar."

„Ne budite đubre.“

Nasmejala se i rekla: „Ne, stvarno, nemojte da idete.“

„Pa... prijaće mi šoljica kafe pre nego što se povezem kući u Njujork.“

„Živite u Njujorku?“

„Da, na Menhetnu.“

„Tamo bih volela da živim kad doktoriram.“

„Pametno.“ Pozvao sam konobaricu i poručio kafu.

Roksana i ja smo ćaskali, što umem da radim dok su mi misli negde drugde. Nisam došao čak iz Jemena u Filadelfiju samo da bih se udvarao jednoj studentkinji. Ili jesam?

TRIDESET ČETVRTO POGLAVLJE

Dečko je kasnio, Roksana se zajapurila, meni je jedna polovina mozga još bila na hiljadu metara visine, a druga natopljena rumom.

Hteo sam da krenem, ali nešto me je zadržavalo. Možda umor, možda Roksana, a možda predosećanje da će nešto iskrsnuti ako budem sedeo s njom dovoljno dugo, postavljao joj prava pitanja ili je pažljivo slušao.

Stigla mi je kafa u velikoj šolji; sručio sam je i odmah poručio drugu. Čeretao sam s Roksanom misleći na sve što sam možda propustio.

Upitao sam je: „Da li je televizor radio kad ste ušli u sobu? Ljudi ponekad ostave uključen televizor kad žele da izgleda kao da su u sobi.”

Ugasila je cigaretu. „Vraćamo se u sobu?”

„Samo na kratko.”

„Ne, nije radio.” Dodala je: „Zapravo, ja sam ga uključila.”

„Zašto?”

„Pa, nismo smeli da gledamo televiziju dok radimo, ali htela sam da čujem vesti o avionskoj nesreći.”

„Neću nikome reći. Dakle, šta je bilo na vestima?”

„Ne sećam se tačno.” Zavrtela je glavom i rekla: „Bilo je stvarno užasno.”

„Jeste.” Rekao sam joj: „Možda možete da mi pomognete. Taj par se prijavio oko pola pet, je li tako? Muškarac je na recepciji bio sam. Sledeći put su viđeni oko sedam, kad ih je sobarica Lusita opazila kako idu prema kolima noseći cebe. Niko ih u međuvremenu nije video. Zato se pitam šta su radili za ta dva i po sata. Hoću da kažem, šta ljudi rade u hotelskim sobama kasno popodne?”

„*Vi mene pitate?* Ne znam. Možda su otišli u kupovinu ili na piće. Možda su se provozali naokolo. Možda su ostali u sobi, pa ih zato niko nije video.”

„Tako je... ali to je mnogo vremena za sedenje u sobi po lepom danu.”

Nasmešila mi se i rekla: „Možda ih je obuzela romantika. Zato su i došli. Vodili su ljubav, dremali, gledali televiziju ili pustili neki romantičan film.”

„Jasno.” Nevolja je bila u tome što sam ja zapravo želeo da su otišli u hotelski bar i platili piće kreditnom karticom, ili da su ostavili račun iz seoske radnje u korpi za otpatke. Ali nisu.

Zavalio sam se i zevnuo. Činilo mi se da što se tiče ona dva i po sata stalno udaram u zid, ali oni možda i nisu važni. Dremka bi ih pokrila, ili popodnevna televizijska emisija, ili seks pre plaže, a ništa od toga ne ostavlja trag na papiru... Upitao sam Roksanu: „Kako to mislite 'pustili neki film'?”

„Video-kasetu.”

„U sobi nema video-rikordera.”

„Tada je bilo.”

Klimnuo sam glavom. U to vreme su video-rikorderi bili uobičajeni u hotelskim sobama, ali danas, sa satelitskom i kablovskom televizijom s pornićima na zahtev i tako dalje, mnogi hoteli otarasili su se tih uređaja. U sobi 203, na primer, nije bilo videa, ali očigledno nekada jeste. Upitao sam Roksanu: „Sećate li se da li je video bio uključen?”

„Mislim da je bio. Da... ja sam ga isključila.”

„Jeste li proverili ima li u njemu kasetu?”

„Jesam. Pritisnula sam dugme za izbacivanje, ali ništa nije izašlo. To je bio rutinski postupak. Trake koje gosti donesu i zaborave predavali smo na recepciju za slučaj da pozovu i zatraže ih. Kasete iz biblioteke vraćali smo pravo u biblioteku ili opet na recepciju.”

„*Koju biblioteku?*”

„Hotelsku biblioteku. Biblioteka je pozajmljivala i video-kasete.”

„Gde?”

„U hotelu *Bejvju*. Slušajte šta govorim.”

Uspravio sam se. „Pričajte mi o hotelskoj videoteci.”

„Jeste li bili u hotelu?”

„Jesam.”

„Pa, kad uđete, tamo je biblioteka. Prodaju novine i časopise i pozajmljuju knjige i video-kasete.”

„Znači, video-kaseta može tu da se pozajmi?”

„To vam i govorim.”

„Je li biblioteka spomenuta i na koji način kad ste razgovarali s FBI-jem?”

„Nije.”

Ponovo sam se naslonio i zagledao u prazno. Nemoguće da su Lijam Grifit i Ted Neš ovo propustili. Ili nije? Mislim, čak ni ja, Džon Kori, nisam shvatio važnost biblioteke čim sam je video, a ja sam detektiv.

Ali možda sam samo previše optimističan. Upitao sam Roksanu: „Da li je biblioteka naplaćivala svoje usluge? Da li se davao depozit?”

„Ne. Sve se uzimalo na potpis. I knjige i kasete.” Malo je razmislila, pa me upitala: „Hej, mislite da je taj tip uzeo kasetu i potpisao... pa je, kao, ostavio ime?”

„Trebalo bi da odete u detektive.”

Uzbudila se i nastavila: „To su radili popodne u sobi. Gledali su film. Zato je video bio uključen.” Ponovo se zamislila, pa nastavila: „Zapravo, jastuci su bili uspravljeni na uzglavlju kreveta, kao da su gledali televiziju.”

Klimnuo sam glavom. Zapravo, ako je Don Žuan i potpisao za kasetu, nije napisao pravo ime. Ali ako je *dama* uzela kasetu, možda jeste.

„Je li bila potrebna nekakva identifikacija da bi se uzela knjiga ili kasete?“, upitao sam.

„Mislim da nije, samo ime i broj sobe.“ Dodala je: „Proverite s hotelom.“

Klimnuo sam glavom. „Šta je gost potpisivao? Registar? Karticu?“

Zapalila je cigaretu i odgovorila: „Imali su knjigu potvrda s ružičastim kopijama. Gost napiše naslov knjige ili filma na potvrdi, potpiše i stavi broj sobe. Kada gost - ili sobarica - vrati knjigu ili kasetu, dobije kao potvrdu ružičastu kopiju sa znakom "Vraćeno". Sasvim jednostavno.“

Pomislio sam na gospodina Leslija Rozentala i njegovu kartoteku pored koje bi se postidela i Kongresna biblioteka. Rozental je hrčak, verovatno ne baca ni omote od guma za žvakanje. Rekao sam: „Gospodin Rozental, koga sam imao zadovoljstvo da upoznam, izgleda da čuva sve.“

Nasmešila se. „Pomalo je analno nastrojen.“

„Poznavali ste ga?“

„Dopadala sam mu se.“

„Je li vas vodio u podrum da vam pokaže arhiv?“

Nasmejala se, malo se zamislila i rekla: „Te potvrde iz biblioteke možda su dole.“

„Molim vas, sve ovo zadržite za sebe“, rekao sam.

„Nisam ni zucnula punih pet godina.“

„Odlično.“

Razmislio sam. Kakvi su izgledi da su Don Žuan ili njegova gospa pozajmili video-kasetu? Video u sobi 203 bio je uključen, ali najverovatnije objašnjenje jeste da su u video uključili kameru i gledali na televizijskom ekranu ono što su te večeri snimili na plaži.

S druge strane, očigledno su tog popodneva u sobi proveli dva i po sata, pa je možda jedno od njih sišlo u biblioteku i uzelo kasetu. Ali da li bi ijedno od njih napisalo pravo ime?

Odjednom me je obuzelo neugodno osećanje da se hvatam za slamku. A opet, ako imate samo slamke, čvrsto ih držite.

Stigao je Roksanin dečko, malo zadihan, kako mi se učinilo. Nagnuo se i poljubio je u obraz. Rekla mu je: „Seme, ovo je profesor Kori. Slušala sam kod njega predavanja iz filozofije.”

Ustao sam i rukovali smo se. Stisak mu je bio mlitav; Sem je zapravo delovao bezvezno, ali ipak prijatno. Upitao je: „Predajete filozofiju?”

„Tako je. Kogito ergo sum.”

Nasmešio se i obavestio me: „Ja sam na postdiplomskim studijama fizike. Ne kapiram filozofiju.”

„Ni ja.” Bilo mi je vreme da krenem, ali nisam još završio s Roksanom, pa sam seo.

Sem je takođe seo, pa je nekoliko trenutaka vladala tišina, a onda sam upitao Roksanu: „Koje je bilo radno vreme biblioteke?”

Pogledala je iskosa Sema, pa mene, i odgovorila: „Od osam do osam, mislim.”

„Šta ako se gost odjavi pre ili posle radnog vremena, a želi da vrati knjigu ili kasetu?”

Bilo joj je malo neprijatno; brzo se osmehnula Semu i rekla mi: „Ostavljali su na recepciji, gde je stajala knjiga potvrda kad biblioteka ne radi.”

Klimnuo sam glavom. „Tako je. Ima smisla. Hoćete li nešto da popijete?”, upitao sam Sema.

„Ovaj... trebalo bi da predemo za sto. Rezervisan je... da li biste večerali s nama?”

„Ne, hvala. Sećate li se kako je bio ostavljen video?“, upitao sam Roksanu.
„Na emitovanju, na pauzi, na premotavanju?“

„Ovaj... ne, ne sećam se.“

„Uopšte ne kapiram o čemu pričate“, požali se Sem.

Pogledao sam ga i upitao: „Postoji li telesni svet izvan našeg uma?“

„Naravno. Postoje hiljade uređaja koji mogu da zabeleže i potvrde postojanje telesnog sveta bolje nego ljudski um.“

„Na primer kamera.“

„Tako je.“

Ustao sam i rekao Roksani: „Hvala vam na društvu.“

Ustala je i ona, pa smo se rukovali. „Hvala vam na piću, profesore“, rekla je.

Potapšao sam Sema po leđima i rekao mu: „Pravi ste srećnik.“ Uhvatio sam Roksanin pogled i pokazao joj glavom šank, a onda otišao da platim.

Dok sam plaćao, Roksana mi je prišla. Rekao sam joj: „Hvala vam na pomoći.“ Dao sam joj posetnicu i rekao: „Javite mi ako vas *bilo ko* pozove zbog ovoga.“

„Hoću. Vi mene pozovite ako vam bilo šta drugo zatreba. Hoćete li broj mog mobilnog?“

„Naravno.“ Zabeležio sam broj i rekao: „Hvala vam.“ Dodao sam: „Sem je fini mladić.“

Izašao sam iz restorana i pošao pešice do kola parkiranih u Ulici kestenova.

Vukao sam se kao prebijen, ali u mislima sam već stigao u hotel *Bejvju*.

TRIDESET PETO POGLAVLJE

Krenuo sam nazad za Njujork Njudžersijskim auto-putem, koji je veoma lep ako zažmurite i mislite na nešto drugo.

Malo sam gazio gas, mada nije bilo potrebe žuriti s proverom traga u slučaju zatvorenom pre pet godina. Žurio sam zbog Odeljenja za profesionalnu odgovornost FBI-ja, koje me, pretpostavio sam, nije zaboravilo u odsustvu i svakako je zabeležilo moj povratak iz inostranstva. Ako se pitaju gde je Džon Kori večeras, moraće to da me pitaju sutra.

Uključio sam informativni program i saslušao najnovije vesti. Izgleda da se slabo šta dešavalo. Zapravo, ovo leto bilo je vrlo mirno na polju terorizma.

S druge strane pak, Nacionalna agencija za bezbednost poslala nam je svima tajno obaveštenje da naši islamski prijatelji čitavog leta vrlo živo ćaskaju preko radio-veza, što nije dobar znak.

Vratio sam se na preče brige i razmislio o razgovoru s Roksanom Skarandelo. Shvatio sam da je razgovor mogao da poteče bilo kuda, kao što uglavnom i biva s ispitivanjima svedoka - reč ovde, usputna opaska tamo, pravo pitanje, pogrešan odgovor, i tako dalje.

Posle dvadeset godina u ovom poslu zaista se razvije šesto čulo. Prema tome, otkriće biblioteke nije bilo slepa sreća, nego rezultat toga što je Džon Kori bio uporan, budan, mudar, šarmantan i motivisan. Pre svega motivisan.

Hoću da kažem, za ovo nisam plaćen, pa mi treba druga vrsta nagrade. U osnovi sam želeo da ga zabijem Kenigu u dupe tako jako da mu se istopi briljantin na glavi. Lijamu Grifitu. Za trenutak sam čak poželeo da je Ted Neš živ, pa da mogu i njemu da ga zabijem u dupe.

Na satu u kolima bilo je devet i deset. Zapitao sam se koliko je sati u Dar Es Salamu. Isto koliko i u Jemenu, zapravo, što znači negde pred zoru. Zamislio

sam mog anđela usnulog u hotelu s tri zvezdice s pogledom na Indijski okean. Jednom mi je napisala: „Ovde je tako lepo, Džone, volela bih da si sa mnom." Kao da sam ja sam smislio da odem u Jemen.

Zapravo, shvatio sam da mi Kejt nedostaje više nego što sam očekivao. Iskreno sam se radovao što su je poslali na pristojno mesto, a ne u Jemen koji je, ako nisam spomenuo, odvratn.

Da, bilo je i sebičnih trenutaka kada sam žalio što ona nije u Jemenu, a ja na Bahamima, ali to je brzo prolazilo, praćeno toplim mislima o ponovnom susretu.

Nastavio sam autoputem na sever, vozeći oko 120 kilometara na sat. Bio sam umoran, ali budan.

Shvatao sam da ću u arhivu hotela *Bejvju* možda zateći samo gospodina Rozentala kako se češka po glavi govoreći: „Šta li se desilo s tim potvrdama iz biblioteke?"

Izašao sam na Autoput Montok na Long Ajlendu i primicao se Vesthempston Biču. Bilo je pola jedan i laka magla valjala se s okeana i iz zaliva.

Moj radio uhvatio je konektikatske signale; neka stanica emitovala je *Travijatu*. Ovo retko kome kažem, ali odlazio sam u operu kad sam izlazio učetvoro s Domom Fanelijem, koji dobija besplatne karte. Sračunao sam da ću stići u hotel otprilike u vreme kada debela dama umre.

Debela dama pevala je *Parigi, o cara* kad sam ušao na parking za goste. Sačekao sam da završi i padne mrtva, a onda sam ugasio motor i ušao u hotel.

Sezona se završila i predvorje je u ovo doba usred radne nedelje bilo tiho. Vrata bara bila su zatvorena, što me je razočaralo.

Dežurni je bio Piter, moj omiljeni recepcioner, pa sam preskočio formalnosti i rekao mu: „Hteo bih da razgovaram s gospodinom Rozentalom."

Pogledao je na sat kao što to ljudi rade kad hoće da naglase koje je doba, što je stvarno koješta, i rekao: „Gospodine, sada je skoro jedan po ponoći."

„Znate li koliko je sati u Jemenu? Reći ću vam. Osam ujutru. Vreme je za posao. Pozovite ga.“

„Ali... je li hitno?“

„Šta mislite zašto sam došao? Pozovite ga.“

„Da, gospodine.“ Podigao je slušalicu i pozvao Leslija Rozentalu.

„Imate li ključeve od podruma?“, upitao sam Pitera.

„Nemam, gospodine, ključeve ima samo gospodin Rozental.“ Neko se javio na telefon i Piter je rekao: „Gospodine Rozentale? Oprostite što vas uznemiravam u ovo doba... ne, sve je u redu... ali gospodin...“

„Kori.“

„Gospodin Kori iz FBI-ja ponovo je došao i želi da razgovara s vama... Da, gospodine, mislim da zna koliko je sati.“

„Jedan i pet“, pomogao sam mu. „Dajte mi slušalicu.“

Uzeo sam slušalicu od Pitera i rekao gospodinu Rozentalu: „Zaista se izvinjavam što vas zovem u ovo doba, ali iskršlo je nešto hitno.“

Gospodin Rozental odgovorio je s mešavinom sanjivosti i obuzdanog besa. „Šta je iskršlo?“

„Moram da vidim vaš arhiv. Molim vas, ponesite ključeve.“

Posle kraće ćutnje upitao je: „Zar to ne može da sačeka do jutra?“

„Bojim se da ne može.“ Da ga umirim, rekao sam mu: „Ovo nema nikakve veze s ilegalnim useljenicima.“

Ponovo je usledila tišina, a onda je rekao: „U redu... Ja sam na dvadeset minuta od hotela. Treba da se obučem...“

„Hvala vam na nesebičnoj saradnji.“ Spustio sam slušalicu i rekao Piteru: „Prijala bi mi koka-kola.“

„Doneću vam iz bara“, odgovorio je.

„Hvala vam. Sipajte i viski, a kolu zaboravite.“

„Molim, gospodine?“

„Djuar, bez ičega.“

„Da, gospodine.“

Otključao je vrata bara i nestao unutra.

Prišao sam vratima biblioteke i provirio kroz staklo. Bilo je mračno pa nisam skoro ništa video.

Piter se vratio noseći zdepastu čašu viskija na poslužavniku. Uzeo sam piće i rekao mu: „Stavite na račun moje sobe.“

„Ostajete kod nas noćas?“, upitao me je.

„Takav mi je plan. U sobi dvesta tri.“

Zašao je iza pulta, poigrao se na kompjuteru i rekao: „Imate sreće. Nije zauzeta.“

Nije shvatio, pa sam ga obavestio: „Ne, *vi* imate sreće. Nećete morati nikoga da izbacujete.“

„Da, gospodine.“

Promućkao sam viski i srknuo. Posle gotovo potpuno suvog meseca, imao je ukus joda. Da li je to možda pravi ukus viskija? Spustio sam čašu na stočić i upitao Pitera: „Koliko već radite ovde?“

„Ovo mi je druga godina.“

„Izdaje li biblioteka video-kasete?“

„Ne, gospodine. U sobama nema video-rikordera.“

„Je li ih bilo kad ste se zaposlili ovde?“

„Nije, gospodine.“

„U redu, a kako pozajmljujete knjige gostima?“

„Gost odabere knjigu i potpiše za nju.“

„Da pogledamo." Pokazao sam biblioteku, a Piter je uzeo rezervne ključeve, otvorio dvostruka vrata i upalio svetlo.

Bila je to velika prostorija obložena mahagonijem, nameštena kao salon; uza zidove su se nizale police s knjigama.

U levom uglu naspram vrata stajao je dugačak sto s telefonom, kasom i kompjuterom, a iza stola bila je staklena vitrina prepuna sitnica. Desno od stola nalazio se stalak s novinama i časopisima, sve tipično za mali hotel s ograničenim prostorom.

U biblioteku se moglo ući samo iz predvorja, osim ako ne poželite da uđete kroz prozor.

Ako sam dobro razumeo Mari Gubitozi, recepcioner Kristofer Brok nije više video Don Žuana pošto se prijavio. Ali možda je njegova gospa silazila da kupi novine ili neku sitnicu, ili baš da bi pozajmila knjigu ili video-kasetu i tako prekratila vreme pre odlaska na plažu i romantike pod zvezdama.

Trebalo je da obratim više pažnje na ovu prostoriju kad sam bio prošli put. Ali čak ni veliki detektivi ne mogu svega da se sete pri prvom obilasku.

Upitao sam Pitera: „Gde se gosti potpisuju za knjige?"

„U knjigu potvrda."

„Koju držite na recepciji."

„Da, da bi knjige mogle da se vrate u bilo koje doba."

„Da vidimo tu knjigu."

Vratili smo se do recepcije i Piter je uzeo knjigu, a ja svoje piće.

Upitao sam ga: „Čuvate li te knjige kad se ispune?"

„Verujem da čuvamo." Dodao je: „Gospodin Rozental čuva sve zapise sedam godina, ponekad i duže."

„Dobra politika." Otvorio sam knjigu; izgledala je tačno kao što ju je Roksana opisala. Obična knjiga s tri potvrde na stranici i ružičastim kopijama

ispod. Predviđeno je mesto za datum, rubrika „Primljeno" s nekoliko praznih linija i mesto za potpis. Svaka potvrda nosila je unapred unesen redni broj.

Pogledao sam nasumično jedan unos; pisalo je: „22. avgust. Primljeno: „Zlatna obala", a sledili su jedva čitljiv potpis i broj sobe, u ovom slučaju 105. Rukom je bilo uneseno „Vraćeno".

Upitao sam Pitera: „Mora li gost da se legitimiše?"

„Obično ne. Za sve što ide na račun sobe u baru, restoranu i tako dalje, ako se vaše ime i broj sobe poklapaju s kompjuterskim zapisom, to je dovoljno. To je standardni postupak u većini dobrih hotela", obavestio me je.

„U redu..." Nisam to znao pošto sam proteklih šest sedmica proveo u lošem hotelu. Pomislio sam na Don Žuanovu damu - možda nije ni znala pod kojim se imenom prijavio. „Recimo da se podaci ne slažu?", upitao sam Pitera.

„Pa, ponekad se desi, jer se gosti u sobi ne prezivaju isto. Onda je obično dovoljno da se pokaže ključ ili da ime gosta koji se prijavio."

„U redu, zaboravio sam ključ od sobe i ne mogu da se setim kako se zove onaj s kim sam spavao. Hoćete li mi dozvoliti da uzmem knjigu na potpis?"

Ovo je bila Piterova prilika za osvetu. Prodorno me je pogledao i rekao: „Ne."

Prelistao sam knjigu, ali nisam video nikakve podatke o gostima osim potpisa i broja sobe. Tu i tamo na potvrdi je stajalo i drugo ime, što bi, prema Piterovim rečima, trebalo da je ime gosta na kog soba glasi, a ne onog koji je pozajmio knjigu.

Upitao sam ga: „Da li je od moje prošle posete dolazio neko drugi iz FBI-ja?"

„Nije, koliko ja znam."

„U redu. Prijavite me u sobu dvesta tri."

Piter je zaista dao sve od sebe i za pet minuta sam uzeo sobu 203 pomoću kreditne kartice, koju nisam mnogo koristio u Jemenu. Vansezonska cena pala je na sto pedeset dolara, što je jeftino ako nađem na trag, a ostavlja trag na papiru za OPO ako ne nađem.

Gospodin Rozental nije žurio pa sam, kao čovek od dela i izuzetno kratkog fitilja, pomislio da išutiram neka vrata kao što se radi u filmovima. Ali to bi uznemirilo Pitera.

Seo sam u naslonjaču ispred recepcije i čekao gospodina Rozentala koji mi nosi ključeve arhiva i možda zlatni ključ koji otvara vrata prema kratkoj stazi kroz sranja.

TRIDESET ŠESTO POGLAVLJE

Gospodin Lesli Rozental stigao je u pantalonama i sportskoj košulji, bez kravate s kitovima. Ustao sam da ga pozdravim. „Dobro večer.“

„Pre je dobro jutro.“ Upitao me je: „Jeste li došli radi još usaglašavanja dosijea?“

„Jesam.“

„U pola dva ujutru?“

„FBI nikad ne spava, gospodine.“

„Ali ja spavam.“ Nastavio je: „Imam utisak da ovo nije rutinski zadatak.“

„Šta vam je bio prvi nagoveštaj?“

„Vreme, za početak. O čemu se radi?“

„Ne mogu da vam kažem. Jeste li poneli ključeve?“

„Jesam. Jeste li vi doneli moje nestale dosijee?“

„Zapravo sam sve od našeg prošlog susreta bio na Bliskom istoku. Vidite kako sam preplanuo? Hoćete li da vam pokažem avionsku kartu?“

Nije odgovorio na ovo, nego me je upitao: „Šta želite da vidite?“

„Knjige potvrda iz videoteke.“

Gledao sam ga kako razmišlja pre nego što će mi odgovoriti: „Otarasili smo se videoteke pre tri godine. Sve kasete poklonili smo bolnici.“

„To je vrlo pohvalno. Ali knjige ste zadržali, zar ne?“

„Mislim da jesam. Ukoliko ih neki kreten nije bacio.“

„Osim vas, ko još ima ključeve arhiva?“

„Niko.“

„Odlično. Hajdemo dole da pogledamo.“

Pošao sam za njim do vrata podruma. Otključao ih je, upalio svetlo, pa smo sišli niz stepenice.

Otključao je vrata kartoteke i prešao na suprotni kraj sobe, gde su bile metalne police pune kartonskih kutija. Svaka je bila obeležena i datirana, pa smo brzo pronašli kutiju s natpisom: „Potvrde videoteke, feb. '96 - mart '97.”

Zagledan u kutiju upitao sam gospodina Rozentala: „Da li je FBI tražio potvrde iz devedeset šeste?”

„Pokazao sam kako je organizovan arhiv i ostavio ih same. Ne znam šta su sve gledali.”

Uzeo sam kutiju s police i spustio je na pod.

Gospodin Rozental je rekao: „Pretpostavljam da mislite da je onaj par uzeo video-kasetu i ostavio potpis.”

Odjednom su svi detektivi. Odgovorio sam: „Zaista sam došao na tu pomisao.” Otvorio sam kutiju. Bila je puna knjiga potvrda. Zbilja, delo analnog kompulzivca.

Vadio sam knjige iz kutije gledajući datume na koricama, napola očekujući da umesto jedne nađem poruku Lijama Grifita: „Jebi se, Kori.”

„Zašto ovo čuvate?”, upitao sam gospodina Rozentala.

„Principijelno sve zapise čuvam sedam godina”, objasnio je. „Nikad ne znate kad će Poreska uprava ili vlasnici hotela nešto zatražiti.” Malo se zamislio, pa dodao: „Ili FBI. Sedam godina je bezbedan rok.”

„Uvek kažem da treba štititi dupe.”

Našao sam knjigu datiranu s „12. jun - 25. jul '96.”

Pomerio sam se pod fluorescentnu sijalicu da je prelistam. Ruke su mi bile malo nesigurne dok sam se primicao sedamnaestom julu.

Prva potvrda za taj datum bila je na vrhu strane; nosila je potpis Kevina Mabrija i broj sobe 109; Kevin je pozajmio film *Buč Kasidi i Sandens*

Kid. Sledeću potvrdu potpisala je Alisa Jang iz bungalova broj 3, a pozajmila je *Poslednji tango u Parizu*. Svaka čast, Alisa. Sledio je nečitljiv potpis gosta iz sobe 8, u staroj zgradi, i naziv filma *Kum*. Okrenuo sam stranicu i pročitao još dva potpisa i naslova filmova za 17. jul, ali nijedna potvrda nije glasila na sobu 203. Poslednja potvrda, na dnu, nosila je datum 18. jul, sutrašnji dan.

Stajao sam i zurio u otvorenu knjigu.

Gospodin Rozental je upitao: „Jeste li imali sreće?”

Nisam odgovorio.

Okrenuo sam stranicu unazad i pogledao unapred unesene redne brojeve, a zatim ponovo pogledao napred. Tri broja nedostajala su iz niza.

Savio sam knjigu i video da je jedna strana pažljivo isečena iz knjige. „*Dubrad*.”

„Izvinite?”

Vratio sam knjigu u kutiju i rekao: „Voleo bih da vidim potvrde za pozajmljene knjige iz biblioteke.”

Gospodin Rozental izvukao je odgovarajuću kutiju. U njoj su bile potvrde za dan koji me je zanimalo. Listao sam stranice, nadajući se da su Don Žuan ili njegova dama možda pozajmili neku knjigu, ali niko iz sobe 203 nije uzeo knjigu na zajam 17. jula 1996. Ubacio sam knjigu u kutiju i rekao: „Hajdemo.”

Pošli smo ka vratima; gospodin Rozental je preko ramena pogledao nered na podu.

U nekom kutku mozga - ali ne preduboko - znao sam da FBI nije mogao dva meseca da boravi u ovom hotelu a da se ne seti biblioteke. Mislim, oni nisu pravi detektivi, ali ipak imaju nešto mozga. *Do đavola*.

Ipak, nešto sam dokazao - neko je iz sobe 203 pozajmio video-traku, zato nedostaje stranica u knjizi. Odličan detektivski rad koji je doveo do još jednog nestalog dokaza. *Dubrad*.

Gospodin Rozental spremio se da zaključa vrata arhiva kad sam se setio nečega što mi je rekla Roksana i stao. „Ne vidim ružičaste kopije u knjigama“, rekao sam.

„One se izdaju gostu kada vrati kasetu ili knjigu.“

„A ako ne vrati?“

„Tada ostaju u knjizi dok gost ne ode i ne utvrdi se da pozajmljena stvar nedostaje. Onda se vadi za mesečni inventar nestalih stvari.“

„U redu... znači, gosti iz sobe dvesta tri prijavili su se sedamnaestog jula, a osamnaestog u podne otkrili ste da su otišli ne odjavivši se. Ujutro devetnaestog došao je FBI i raspitivao se o nestalom ćebet. Kasnije tog dana pojavilo se još agenata i raspitivali su se o gostima iz sobe dvesta tri. Da li je moguće da je neko od vašeg osoblja izvadio ružičastu kopiju iz knjige i označio da predmeta nema?“

„Bibliotekar čeka da vidi hoće li sobarica ili neko drugi vratiti predmet. Ako ne vrati, u toku dana ili sutradan ujutru ružičasta kopija šalje se u knjigovodstvo, koje stavlja troškove na račun sobe ili kreditne kartice gosta. Ponekad se predmet vrati hotelu poštom ili se pojavi kasnije, ali ako ga i dalje nema i nije plaćen, ružičasta kopija ide u poreski dosije kao gubitak koji se odbija od poreza.“

„A posle toga?“

„Kao i svi poreski papiri, ružičaste kopije čuvaju se sedam godina.“

„Vodite me.“

Gospodin Rozental poveo me je do police obeležene s „Poreski papiri, 1996“; našao je koverat s natpisom „Potvrde biblioteke - nestalo, izgubljeno ili ukradeno“ i pružio mi ga.

Otvorio sam koverat. U njemu je bio svežanj ružičastih potvrda povezan gumenom trakom. Skinuo sam traku i počeo da listam dvadesetak potvrda za nestale kasete i knjige.

„Mogu li da vam pomognem?“, upitao je gospodin Rozental.

„Ne.“ Potvrde nisu bile složene hronološki, pa sam napredovao polako. Svaka je bila obeležena s „Nije vraćeno“. Zastao sam kod potvrde od 17. jula 1996. Broj sobe bio je 203. Pozajmljeni predmet bila je video-kaseta *Jedan čovek i jedna žena*.

Potpis je bio nažvrljan, a potpisnik nije pritisnuo dovoljno jako da ostavi jasan otisak na kopiji.

Štampanim slovima, drugačijim rukopisom, upisane su reči „Nije vraćeno“ i prezime „Reynolds“, koje je, prema rečima Mari Gubitozi, Don Žuan dao kad se prijavio.

Upitao sam gospodina Rozentala za to, a on je odgovorio: „Očigledno onaj ko je pozajmio kasetu nije imao ključ od sobe, pa je bibliotekarka proverila u kompjuteru i videla da se ime na potvrdi ne poklapa s imenom gosta sobe dvesta tri. Pitala je osobu koja pozajmljuje i ova joj je rekla prezime prijavljenog gosta, koje je odgovaralo onom unesenom u kompjuter.“

„Dobro.“ Dama je, znači, znala ime koje je Don Žuan koristio tog dana, pa to nije bila jednokratna pustolovina.

Ponovo sam pogledao potpis, ali svetlo je bilo slabo, mada mi se činilo da je rukopis ženski. „Hajdemo gore.“

Izašli smo iz arhiva, a gospodin Rozental se stalno osvrtao ka neredu koji sam ostavio.

Gore u predvorju stavio sam potvrdu na pult pod jaku stonu lampu i upitao Pitera: „Imate li lupu?“

Dao mi je četvrtasto uveličavajuće staklo pa sam pogledao bleđi otisak. *Džil Vinslou*. Posmatrao sam pažljivo, usredsređujući se na svako slovo. *Džil Vinslou*.

Piter se trudio da vidi u šta gledam, pa sam i potvrdu i lupu stavio u džep. Pozvao sam rukom gospodina Rozentala u biblioteku i ušli smo u mračnu salu.

Rekao sam mu: „S obzirom na sve što znate o ovom poslu, i na to da ste u hotelijerstvu, pretpostavljam, već dugo, recite mi da li mislite da bi se gošća iz sobe dvesta tri potpisala pravim imenom u bibliotečku knjigu?"

Malo je razmislio pa odgovorio: „Mislim da bi."

„Zašto tako mislite?"

„Pa... isto je u baru, u restoranu, u prodavnici... traže da upišete ime i broj sobe i vi napišete istinu jer osoblje može da ode za kompjuter dok ste još tu, da vam zatraži ključ od sobe ili čak vozačku dozvolu u bilo kom trenutku kupoprodaje. Osim toga, prirodan je poriv da kažete svoje pravo ime kad vas neko pita", dodao je.

„Osim ako ne putujete pod lažnim imenom. Znae, zbog preljube. Tip se nije prijavio pod pravim imenom."

„Da, ali to je nešto drugo. Potpis za knjigu ili video-kasetu je nebitan. Najbolje je dati pravo ime i broj sobe da bi se izbegle neprijatnosti."

„Sviđa mi se kako razmišljate, gospodine Rozentale."

„To me vrlo plaši."

Gospodin Rozental imao je opor, gotovo zajedljiv smisao za humor. Uvek u ljudima budim ono najbolje.

Izašao sam iz biblioteke, a gospodin Rozental pošao je za mnom.

Upitao me je: „Želite li da zadržite tu potvrdu?"

„Da."

Našalio se i rekao: „Trebalo mi potvrda da ste uzeli potvrdu."

Učtivo sam se nasmejao i rekao: „Stavite na račun moje sobe."

Stigli smo do recepcije. Upitao me je: „Ostajete kod nas noćas, gospodine Kori?"

„Da. Dobio sam lep vansezonski popust."

Gospodin Rozental upita Pitera: „Koju sobu si dao gospodinu Koriju?"

„Sobu dvesta tri.“

„Naravno.“ Onda je upitao mene: „Mislite li da će vam soba nešto reći?“

„Već mi je rekla“, odgovorio sam. „Probudite me u sedam“, obratio sam se Piteru.

Piter je pribeležio, pa me upitao: „Treba li vam pomoć oko prtljaga ili uputstvo kako da stignete do paviljona Manibog Bej?“

„Ne. Hvala vam na pomoći, gospodo.“ Izašao sam iz predvorja u svežu maglovitu noć. Seo sam u kola, odvezao se do parkinga paviljona, uzeo torbu, popeo se uz stepenice i ušao u sobu 203.

Jedan glas u mojoj glavi, ili glas sobe, rekao je: *Eureka!*

TRIDESET SEDMO POGLAVLJE

Seo sam za pisači sto i uključio lampu. Stavio sam potvrdu na sto i izvadio lupu. Ruka koja je napisala naslov filma bila je svakako ženska, a istim rukopisom upisani su i datum, broj sobe i potpis. Neko drugi, verovatno bibliotekarka, napisao je „Reynolds" i „Nije vraćeno".

Nekada sam pohađao tečaj grafologije na *Džonu Džeju*, pa znam da štošta može da se sazna iz rukopisa i potpisa. Nažalost, slabo sam se sećao gradiva. Ipak, upamtio sam da se rukopis vidljivo razlikuje kada se neko potpisuje pravim imenom i kada piše lažno ime ili falsifikuje potpis. Ovaj potpis delovao je kao pravi. Možda zato što sam tako želeo. Možda sam sve ovo izmislio.

Ustao sam, upalio sva svetla i prišao zidu. Ispod televizora bila je prazna polica; pod jakim svetlom opazio sam četiri mala kruga - zapravo izbleдела mesta na svetlom drvetu. Kružići su bili veličine novčića, raspoređeni u pravougaoniku. Očigledno je tu do otprilike tri godine stajao video.

Ovo nije bilo epohalno otkriće, ali prija mi kada materijalno potvrdim nešto što mi je neko rekao.

Ponovo sam seo za sto i pozvao Doma Fanelija. Pojma nisam imao gde je u ovo doba, ali kod mobilnih telefona dobro je što to nije ni važno.

„Halo?", javio se.

Iz pozadine sam čuo glasnu muziku. „Ovde tvoj partner."

„Hej, drugar? Zašto na telefonu vidim broj hotela *Bejvju*? Šta kog đavola radiš tamo?"

„Na odmoru sam. Gde si ti?"

„Telefon mi je zavibrirao u pantalonama, pa sam pomislio da je Sali. Sara. Kako god. Sara te pozdravlja..."

„Dome, jedva te čujem.“

„Čekaj malo.“ Minut kasnije je rekao. „Izašao sam. Pratio sam osumnjičenog za ubistvo, a on je ušao u jedan klub u Ulici Varik. Težak je ovo posao. Šta se dešava?“

„Treba da mi ispitaš jedno ime.“

„Opet? A šta je s onima koja sam ti već proverio? Jesi li bio u Filadelfiji?“

„Jesam. Sad mi treba...“

„A sad si u Vesthempton Biču. Što ne ideš kući?“

„Što *ti* ne ideš kući? Dobro, ime je...“

„Sredio sam ti stan. Čistačica dolazi sutra. Petkom, je li tako?“

„Ako nije umrla. Slušaj - Džil Vinslou.“ Izdiktirao sam mu slovo po slovo. „Mislim da ima trideset-četrdeset godina...“

„To sužava izbor.“

„Nemam ništa o njoj, ali bila je ovde radi valjanja u senu usred leta - sedamnaestog jula devedeset šeste.“

„Poznat mi je taj datum.“

„Aha. Tip je dao lažno ime, pa je verovatno oženjen, a ona je možda udata, a možda nije. Ali mislim da jeste...“

„Oženjenima su udate žene najbezbednije.“

„To i tvoja žena kaže za svoje momke. Slušaj, mislim da živi na Long Ajlendu, ali možda i na Menhetnu. Koliko bi se ti daleko vozio radi romantičnog susreta?“

„Jednom sam vozio u Sijetl da kresnem ribu. Ali imao sam devetnaest godina. Koliko si se ti daleko vozio radi ribe?“

„Do Toronta. Slušaj...“

„A ona federalka u Vašingtonu? Šta je dalje, Vašington ili Toronto?“

„Nije važno, Sijetl pobeđuje. *Slušaj me* - prvo, traži u Upravi za motorna vozila - umešan je svetli fort eksplorer, najmanje pet godina star, ali možda je njegov, a ne njen, i možda je do sada prodat. Zatim traži po internetu kupoprodaju nekretnina, razvode i slično. Mislim da je dama iz boljeg kraja Long Ajlanda, pa potraži prezime Vinslou u komunalnim službama. Ipak, možda živi na Menhetnu, pa traži i u službi elektrodistribucije. Naravno, pretraži telefonske kompanije, ali broj verovatno nije javan. Upamti, možda ništa nije na *njeno* ime, nego na ime muža, pa...”

„Evo je. Džil Vinslou, Ulica javora 8, Lokust Vali, Long Ajlend, Njujork, ford eksplorer, svetlokrem, devedeset šesto godišće, muž se zove Rodžer. Šalim se. Zezaj se i ti malo s kompjuterom, ja moram da rasvetljavam ubistva.”

„Ovo je možda najveći slučaj ubistva na kom si radio.”

Usledila je tišina, a onda je Dom Faneli rekao: „Shvatam.”

„Odlično. Proveri i umrlice.”

„Misliš da je mrtva? Ucmekana?”

„Nadam se da nije.”

„Čemu si na tragu? Reci mi da znam, za slučaj da pogineš.”

„Ostaviću ti pismo.”

„Ne šalim se, Džone...”

„Zovi me sutra na ovaj broj. Soba dvesta tri. Ostavi poruku ako me nema. Ti si gospodin Verdi.”

Nasmejao se i rekao: „Hej, nikad u operi nisam video nikog toliko ojađenog kao tebe.”

„Ne seri. Baš volim ono kada debela krepa na kraju *Travijate*. Prićaćemo sutra.”

„Zdravo.”

Spustio sam slušalicu, svukao se i uredno bacio odeću na stolicu. Uzeo sam torbu i otišao u kupatilo. Obrijao sam se, oprao zube i stao pod tuš.

Znači, Lijam Grifit, Ted Neš i ko god da je bio s njima otkrili su knjigu potvrda iz videoteke i iscepili stranicu. Ali zaboravili su kopiju. Baš glupo, zar ne?

Jeste, ali svi grešimo. Čak i ja ponekad pravim greške.

Mnogo su važnija pitanja da li je Džil Vinslou pravo ime i da li su je pronašli? Mislím da su odgovori na oba potvrdni. Što znači da su preko nje verovatno našli i Don Žuana. Ili su njega našli prvog, možda pomoću otisaka prstiju. U svakom slučaju, oboje su pronađeni.

Mogao sam da zamislim Neša ili Grifita - ili obojicu - kako ih ispituju o snimanju na plaži i njihovom odnosu.

Kakvi su mogući ishodi tog ispitivanja? Ima ih tri: prvi, taj par nije snimio eksploziju aviona; drugi, snimili su eksploziju, ali su uništili traku; treći, snimili su eksploziju, sačuvali traku i dali je Nešu, Grifitu i kompaniji, a u zamenu je njihova veza ostala tajna - pod uslovom da su jedno ili oboje bili u braku i da su želeli da tako i ostane.

U svakom slučaju, taj par je odgovarajući na pitanja proveo neko vreme na detektoru laži.

Nisam sumnjao u to da ćemo ja ili Dom Faneli naći Džil Vinslou, ako je živa.

I ja ću razgovarati s njom, i ona će mi reći sve što je pre pet godina rekla agentima FBI-ja, jer sam ja agent FBI-ja koji obavlja završne sitnice.

Ali neće mi staviti video-kasetu u ruke, čak i ako je postojala.

Znači, i ovo je slepa ulica, ali makar ću saznati istinu o kaseti, pa ću možda moći tu informaciju da prenesem na više mesto. Možda ću nestati.

Mučila me je još jedna misao, vezana za *Čoveka i ženu*. Zašto su Džil Vinslou ili Don Žuan maznuli taj film? Ako brzo bežite iz hotelske sobe, toliko brzo da ostavite ključ u vratima i ne odjavite se na recepciji, zašto biste gurnuli pozajmljenu video-kasetu u tašnu ili u kofer?

Mislio sam o tome, i o nečemu što je Roksana rekla, i činilo mi se da znam zašto su Don Žuan ili Džil Vinslou uzeli tu kasetu. Kad budem razgovarao s Džil Vinslou, pitaću je jesam li u pravu.

TRIDESET OSMO POGLAVLJE

Piter je pozvao u sedam; činilo mi se da sam čuo prizvuk pakosti u njegovom glasu kada mi je saopštio koliko je sati.

Ustao sam i nagoni posegnuo pod jastuk za glockom, ali onda sam se setio da smo privremeno rastavljeni.

Istuširao sam se, obukao i otišao u glavnu zgradu.

Piter mi je promrmljao: „Dobro jutro“ kad sam krenuo u restoran. Bila je subota, i možda je nekoliko vikendaša stiglo prethodne večeri, ali restoran je bio gotovo prazan.

Konobarica mi je donela kafu i jelovnik. Pošto sam četrdeset dana proveo u muslimanskoj zemlji, osećao sam da kriziram bez svinjetine, pa sam poručio šunku, slaninu i svinjsku kobasicu.

Konobarica me je upitala: „Atkins?“

„Ne. Katolik.“

Posle doručka otišao sam u biblioteku. Nekoliko ljudi sedelo je u foteljama uz osunčane prozore i čitalo novine i časopise.

Pregledao sam police i našao *Vreću kostiju* Stivena Kinga. Prišao sam stolu u dnu i rekao bibliotekarki/prodavačici sitnica: „Želim da pozajmim ovu knjigu.“

Osmehnula se i rekla: „Neće vam dati da spavate čitavu noć.“

„Odlično, pošto imam dijareju.“

Gurnula mi je knjigu potvrda i rekla: „Ispunite ovo, molim vas.“

Napisao sam datum, naslov knjige, broj sobe - 203 - i potpisao se s „Đuzepe Verdi“.

Gospođa je rekla: „Imate li kod sebe ključ sobe?“

„Nemam, gospođo.“

Ukucala je broj sobe u kompjuter i rekla: „Vidim da je u toj sobi drugi gost.“

„Moj dečko, Džon Kori.“

„Ovaj... u redu...“ Napisala je „Kori“ na potvrdi i rekla: „Hvala vam, gospodine Verdi. Uživajte u knjizi. Možete je vratiti bilo kada pre nego što se odjavite.“

„Hoću li dobiti potvrdu?“

„Dobićete ružičastu kopiju potvrde kad vratite knjigu. A možete knjigu samo da ostavite u sobi kad se odjavite ako vam potvrda ne treba.“

„U redu. Mogu li da kupim knjigu ako mi se dopadne?“

„Ne, žao mi je.“

Otišao sam na sprat, do uprave hotela, i opazio Suzan Skorvu, pomoćnicu gospodina Rozental. Izgleda da me se setila i usiljeno mi se osmehnula. Rekao sam. „Dobro jutro. Je li gospodin Rozental tu?“

„Obično dolazi subotom“, odgovorila je, „ali jutros ga nema.“

„Verovatno se uspavao“, rekao sam. „Mogu li da se poslužim vašim kompjuterom?“

Pokazala mi je prazan radni sto.

Proverio sam elektronsku poštu; dobio sam nekoliko nevažnih poruka i jednu od Kejt, koja je glasila: „Pokušala sam da te pozovem na kuću. Molim te, javi mi da si bezbedno stigao. Stižem u ponedeljak ☺. Isti let. Uzeću taksi na aerodromu. *Nedostaješ* mi ☺ i jedva čekam da te vidim. Ljubim te. Kejt“

Nasmešio sam se ☺.

Otkucao sam odgovor: „Mila Kejt - stigao bezbedno. Nisam kod kuće. Provešću nekoliko dana odmora na plaži.“

Malo sam se zamislio. Nisam vešt ovim sladunjavostima, pa sam oponašao nju i napisao: „I *ti* meni nedostaješ ☺ i *jedva čekam* da te vidim☺. Pokušaću da te sačekam na aerodromu. Ljubim te. Džon"

Poslao sam poruku u sajber svemir, zahvalio Suzan i izašao. U predvorju sam upitao Pitera gde se šiša, pa mi je rekao za jednu radnju u Vesthempton Biču.

Odvezao sam se u selo, našao Piterov salon i podšišao se pristojno prvi put u više od mesec dana. Upitao sam Tifani, mladu damu koja me je šišala: „Poznajete li Pitera, recepcionera hotela *Bejvju*?"

„Naravno. Ima divnu kosu." Dodala je: „I kožu."

„A ja?"

„Lepo ste preplanuli."

„Bio sam u Jemenu."

„Gde je to?"

„Na Arabijskom poluostrvu."

„Ma nemojte? Gde je to?"

„Nisam siguran."

„Bili ste na letovanju?"

„Ne. Bio sam na tajnom i opasnom zadatku za vladu."

„Ma nemojte? Hoćete li malo laka za kosu?"

„Ne, hvala."

Platio sam Tifani i pitao je gde mogu da kupim kupaće gaćice. Rekla mi je za jednu prodavnicu sportske opreme u blizini.

Odšetao sam do tamo i kupio vrećasti zeleni kupaći šorc, crnu majicu kratkih rukava i sandale za plažu. Vrlo hemptonski.

Vratio sam se kolima u hotel i ušao u predvorje da preslušam telefonske poruke i vidim hoće li Piter primetiti moju novu frizuru, ali on je već bio otišao.

Nije bilo poruka, pa sam se vratio u sobu i presvukao se u novu odeću za plažu; setio sam se da skinem etikete.

Proverio sam govornu poštu na mobilnom, ali niko me nije zvao, a pejdžer i dalje nije imao bateriju.

Setivši se Roksane, ostavio sam sobarici nekoliko dolara i izašao.

Odvezao sam se do Okružnog parka Kapsogi Bič, parkirao se i odšetao do plaže. Dan je bio blistavo sunčan i topao, a duvao je laki povetarac.

Čitavo jutro sam plivao, upijao zrake septembarskog sunca i bosonog trčao po plaži pevšeći muziku iz *Vatrenih kočija*.

Do podneva je na plažu stiglo nešto kupaca, uglavnom porodica, da iskoriste možda poslednji topao vikend leta na izdisaju.

Bio sam u boljoj formi nego odavno, i rešio sam da tako i ostane kako bi Kejt kada stigne kući mogla da se divi mojoj zlaćanoj koži i telu jahača na talasima. Pitao sam se da li se ona promenila u Dar Es Salamu. Nadao sam se da neću morati da kažem nešto kao: „Nabacila si koji kilogram, ljubavi.”

Verovatno ne bi trebalo to da kažem dok ne vodimo ljubav.

Otrčao sam na zapadni špic parka, gde zaton razdvaja ovo ostrvo od Vatrenog ostrva na kom je održana komemoracija u parku Smit Point. Iz tog zatona je kapetan Sprak isplovio na pučinu uveče 17. jula 1996. i video nešto što ga muči do dan-danas.

Ovakav zlatni dan navodi čoveka da razmišlja o vremenskim menama, o životu i smrti, o tome šta radimo na ovoj planeti i zašto.

Čudnovate ptice kružile su po nebu i obrušavale se na nespemne ribe koje su za tren oka prelazile iz mora u vazduh i u ptičje stomake.

Tamo negde iznad okeana 230 ljudi krenulo je za Pariz i odjednom palo kroz noć u okean s pet kilometara visine. Tek tako.

Društvo se može oceniti po odgovoru na preranu smrt - na nesreće i ubistva - a društvo u kom mi živimo potrošilo je mnogo vremena, novca i napora da istraži ubistva i nesreće. Deo naše kulture čini stav da nijedno ubistvo ne sme proći nekažnjeno, a nijedna nesreća kao neizbežna.

Pa ipak, pet godina pošto je avion TVA 800 eksplodirao u vazduhu, naoko i zvanično usled električne varnice u glavnom rezervoaru za gorivo, nije mnogo učinjeno da se mogući smrtonosni problem reši.

Šta to znači? Verovatno da druga teorija - raketa - i dalje ima uticaja na mišljenja i odluke.

Kako su godine prolazile, a nije se desila nijedna slična nesreća - iako nisu čak obavljena ni poboljšanja rezervoara za gorivo - zvanični zaključak postajao je sve sumnjiviji.

Pretrčao sam plažu, zatim skrenuo ka kopnu i potrčao uz nekoliko peščanih dina, nadajući se da ću opaziti rep kinetičkog projektila kako strši iz peska, ali nisam bio te sreće.

Našao sam malu povučenu udolinu između dina gde su Don Žuan i njegova gospa, sada imenom Džil Vinslou, prostrli ćebe i proveli romantičnih i verovatno potajnih sat-dva na plaži. Pitao sam se da li ih još proganja ono što se ovde dogodilo.

Skinuo sam majicu i legao tamo gde su verovatno oni ležali; podmetnuo sam majicu pod glavu i zaspao na toplom pesku.

Usnio sam erotičan san u kom sam bio u oazi jemenske pustinje, a u mom haremu bile su Kejt, Mari, Roksana i Džil Vinslou - ona je nosila veo pa joj nisam video lice. San uopšte nije bio prefinjen, pa ne iziskuje tumačenje, osim onog dela u kom se Ted Neš pojavio na kamili.

Kad sam se vratio u hotel svetlo za poruke je treptalo, pa sam pozvao recepciju. Recepcioner mi je rekao: „Zvao vas je gospodin Verdi. Zamolio je da mu se javite. Nije ostavio broj.”

„Hvala vam.“

Pozvao sam Doma Fanelija na mobilni s telefona u sobi.

Kad se javio rekao sam mu: „Gospodin Kori uzvraća poziv gospodinu Verdiju.“

„Hej, Đovani, dobio si moju poruku?“

„Jesam. Šta si uradio?“

„Čitav dan sam lupao po kompjuteru. Subota je. Želeo sam da provedem lepe trenutke sa svojom ženom.“

„Reci Meri da sam ja kriv.“

„Nema problema, ionako je otišla kod sestre u Džersi. Prodavnice robe po fabričkim cenama. Jesi li to nekada video? Mama mia! Ženske se doslovno presvlače između gondola. Što više potrošiš, više uštediš. Greška. Što više potrošiš, to više potrošiš. Je li tako?“

„Tako je.“ Do tada sam već znao da je nešto našao.

„Elem“, nastavio je, „pronašao sam ti neke ljude s prezimenom Vinslou i mislim da sam ti suzio izbor na jednu Džil Vinslou. Želiš?“

„Naravno.“

„Prvo mi reci o čemu se radi.“

„Dome, mogao sam sve to i sam da nađem. Ono što želiš da saznaš ne bi trebalo da znaš. Veruj mi.“

„Želim da znam. Neću da se trampim, daću ti ovo što sam našao, samo hoću da znam šta te to keca u glavu i sjebava ti život.“

„Ne mogu preko telefona, ali reći ću ti sutra uživo.“

„Šta ako pogineš do sutra?“

„Ostaviću ti pismo. Požuri, nemam vremena.“

„U redu, evo jedine Džil Vinslou koja se uklapa starosno i geografski. Spreman?“

„Spreman."

„Džil Penelopa Vinslou, udata za Marka Randala Vinsloua - otkud samo tim vaspovcima ovakva imena? Stara trideset devet godina, nezaposlena. On ima četrdeset pet godina, investicioni bankar kod *Morgan Stenlija*, radi na Menhetnu. Žive u Ulici prepeličje jame broj dvanaest, Old Brukvil, Long Ajlend, Njujork. Nemaju drugih nekretnina. Prema podacima Odeljenja za motorna vozila imaju tri automobila - terenski leksus, mercedes i BMW Z tri. Hoćeš pojedinosti?"

„Hoću." Dao mi je oznake modela, boju i brojeve tablica. Sve sam zapisao.

„BMW je na njeno ime", rekao je.

„U redu."

Nastavio je: „Pokušao sam da dobijem broj telefona iz raznih izvora, ali nisam imao sreće. Verovatno bih mogao da ga iskopam do ponedeljka. Proverio sam policijske i sudske zapise, ali oboje su čisti. Nijedna Džil Penelopa Vinslou nije se razvela ni umrla, ali tvoja Džil Vinslou i ona na koju sam se ja usredsredio možda nisu ista osoba. Nisi mi dao srednje ime, datum rođenja, broj socijalnog osiguranja..."

„Znam kako to ide. Hvala ti."

„Samo da znaš da sam dao sve od sebe u subotu ujutru s lakim mamurlukom. Šteta što nisi bio sinoć sa mnom u klubu. Ona mala Sali..."

„Sara. U redu, učini mi uslugu i pošalji mi mejl o svim ostalim Džil Vinslou koje mogu da odgovaraju. Odjavljujem se odavde i neću se javljati na mobilni, ali možeš da ostaviš poruku. Trebalo bi da večeras stignem kući."

„Ostavio sam bocu šampanjca tebi i Kejt."

„To je vrlo pažljivo od tebe."

„Zapravo, pola sanduka koji nisam popio. Kad se ona vraća?"

„U ponedeljak."

„Divno. Sigurno već kriziraš." Nasmejao se.

„U redu, moram da idem."

„Ideš u Old Brukvil?"

„Da."

„Javi mi jesam li našao pravu Džil Vinslou, važi?"

„Ti ćeš prvi saznati, odmah posle mene."

„Važi. Blizu si?"

„Mislim da jesam."

„Poslednji metri su najteži."

„Znam. Ćao."

„Ćao."

Spustio sam slušalicu i otišao pod tuš da sperem so sa sebe. Dok sam se brisao zazvonio je telefon. Na čitavom svetu samo jedan čovek je znao gde sam, a s njim sam upravo razgovarao, pa me je sigurno zvao neko iz hotela. Podigao sam slušalicu i rekao: „Halo?"

Ženski glas je rekao: „Gospodin Kori?"

„Odjavljujem se, spremite mi račun", rekao sam.

Odgovorila je: „Ja nisam iz hotela. Želim da razgovaram s vama."

Ispustio sam peškir i upitao: „O čemu?"

„O TVA osamsto."

„O čemu tačno?"

„Ne mogu preko telefona. Možemo li da se vidimo?"

„Ne ako mi ne kažete o čemu se radi i ko ste."

„Ne mogu preko telefona. Možemo li da se nađemo večeras? Mislim da imam ono što tražite."

„A šta ja tražim?"

„Informaciju. Možda video-kasetu.“

Nisam odgovorio nekoliko trenutaka; zatim sam rekao: „Imam sve što mi treba, ali hvala vam.“

Nije se osvrnula na ovo, što sam i očekivao. Rekla je: „Večeras u osam u parku Kapsogi Bič, kod zatona. Neću ponovo zvati.“ Prekinula je vezu.

Pozvao sam centralu. Rekli su mi da ne mogu da mi kažu s kog broja sam dobio poziv.

Pogledao sam sat na noćnom ormariću. Bilo je tri i osamnaest. Nemam dovoljno vremena da se odvezem u Old Brukvil i vratim u Kapsogi Bič.

I zašto bih se uopšte sastajao s nekim na pustom mestu po mraku? Kad se mora, mora se, ali obavezno se ozvuči, pozovi pojačanje i ne zaboravi pištolj.

U ovom slučaju međutim o tome nije vredelo ni razmišljati jer sam radio na svoju ruku, a moj glok je bio u diplomatskoj pošti negde između Jemena i Njujorka.

To nije ni bilo važno jer *neću* otići na taj sastanak.

TRIDESET DEVETO POGLAVLJE

Predomislio sam se.

Pravilo za tajne sastanke glasi: uvek dođi sat ranije i ne idi najkraćim putem. Zato sam u sedam uveče, umesto da parkiram auto u parku, stao na putu i pronašao prolaz do plaže između dve kuće.

U kupaćim gaćama i crnoj majici krenuo sam bosonog duž obale. Natpis na plaži obavestio me je da ulazim u oblast parka.

Zvanični zalazak sunca bio je u sedam i sedamnaest, i sunce je već napola nestalo u okeanu. Po vodi su svetlucale crvene i zlatne pege.

Ono malo ljudi na plaži spremalo se i vraćalo do kola.

Kad sam ugledao zaton na daljem špicu ostrva, bio sam jedini na plaži, osim čuvara parka u džipu koji je šarao plažom i kroz megafon objavljivao da se park zatvara.

Provezao se pored mene i doviknuo: „Park je zatvoren. Molim vas, napustite park.”

Okrenuo sam se ka kopnu i popeo uz dinu. S vrha sam video stazu prosečenu između dina. Dva para s opremom za plažu išla su ka parkingu. Bilo je sedam i petnaest. Imam četrdeset pet minuta da se prizovem pameti. Zapravo, imao sam za to skoro četrdeset godina, pa ništa.

Sunce je zašlo i purpurno nebo je pocrnelo; nautički suton je još malo svetleo na horizontu, a onda nestao. Pojavile su se zvezde, od morskog povetarca zašuštala je visoka trava oko mene. Čuo se meki ritmični zvuk pljuskanja talasa o obalu. Povremeno je poneki veći val zapljusnuo pesak.

Polako sam išao po dinamama obraslim travom i stigao do poslednje, s koje sam video pedesetak metara udaljen zaton.

Desno od špica bio je zaliv Moričis, levo okean. Povezivao ih je kratak zaton. Nekoliko čamaca s uključenim pozicionim svetlima uplovljavalo je u zaliv, a čamci za lov na jastoge žurili su u dublje vode. S druge strane zaliva video sam svetla stanice Obalske straže.

Nisam imao pojma kako će moj navodni doušnik stići do mesta sastanka na špicu, ali stigao sam prvi, obavio osmatranje i smestio se na uzvisini. To je sve tačno, ali bolje bih se osećao da imam pištolj.

Na suncu je ovo delovalo razboritije.

Na mom digitalnom ručnom satu bilo je osam i pet, ali na špicu me niko nije čekao. Moj doušnik kasni, ili negde skriven u travi čeka da prvi dođem na naznačeno mesto.

U osam i petnaest pomislio sam da napravim prvi korak, koji bi mogao biti i moj poslednji.

Pažljivo sam osluškivao, ali bilo bi gotovo nemoguće čuti nečije kretanje po mekom pesku, iako mi se činilo da čujem šuškanje trave i kada povetarca nema.

Polako sam okrenuo glavu i pokušao da vidim kroz mrak, ali ništa se nije micalo.

Mesec je izlazio - sjajni polumesec - i obasjavao more i plažu. Trava u kojoj sam sedeo nije me naročito skrivala po mesečini i osećao sam da sam izložen sedeći tako na dini s nekoliko tanušnih travki oko sebe. Makar su mi koža i odeća tamne.

U osam i dvadeset shvatio sam da moram da odlučim. Najpametnije bi bilo otići, ali odlazak ne bi bio lak kao dolazak. Odlučio sam da se ne mičem. Onaj ko je zatražio sastanak mora da povuče prvi potez. To je pravilo.

Pet minuta kasnije čuo sam nešto nalik na kašalj, ali to je mogao biti pas. Trenutak-dva kasnije ponovo sam čuo isti zvuk; činilo mi se da dopire iz pravca dine iza mene.

Polako sam se okrenuo, ali ništa nisam video. Čekao sam.

Ponovo sam čuo isti zvuk, a ovoga puta to nije zvučalo kao pas. Bio je to čovek i kretao se, obilazio me je. Ili ih tamo ima više i svi su naoružani automaticima s prigušivačem. Čuo sam još jedan kašalj iz drugog pravca.

Neko očigledno pokušava da objavi svoje prisustvo i želi odgovor, pa sam odlučio da zaigram tu igru. Nakašljao sam se i premestio, za slučaj da sam nekome na nišanu.

Trenutak kasnije muški glas iz blizine reče: „Gde si?”

Glas je dopirao s dine desno od mene. Okrenuo sam se. Spustio sam glavu i rekao: „Stani tako da te vidim. Polako.”

Iza dine uspravila se prilika, desetak metara od mene. Video sam glavu i ramena krupnog čoveka, kako mi se činilo, ali nisam mogao da mu razaznam lice.

Rekao sam: „Dođi bliže - drži ruke da ih vidim.”

Prilika se još ispravila, popela se na vrh dine i krenula polako nizbrdo u tamnu udolinu. Rekao sam: „Stani tu.”

Stao je na deset metara od mene.

„Dobro, sad se okreni i lezi”, kazao sam.

Nije me poslušao, što me uvek iznervira. Rekao sam svojim najboljim pajkanskim tonom: „Drugar, tebi govorim. Okreni se i lezi. Odmah!”

Stajao je na mestu i gledao me odozdo, a onda je zapalio cigaretu. U blesku upaljača opazio sam mu lice; za trenutak mi se učinilo da je to neko koga znam, ali to je bilo nemoguće. Rekao sam: „Hej, kretenu, držim te na nišanu, što ćeš čuti za oko tri sekunde. Okreni se. *Odmah*. I lezi na zemlju, jebote. Jedan, dva...”

Odgovorio je: „Tvoj pištolj je u diplomatskoj vreći. Osim ako nemaš drugi, ovde je večeras samo jedan pištolj, i to moj.”

Glas mi je, kao i lice, bio sablasno poznat. Zapravo, to se Ted Neš vratio iz mrtvih.

ČETRDESETO POGLAVLJE

Trebalo mi je neko vreme da savladam preneraženost. Znao sam da nikad neću savladati razočaranje. Rekao sam: „Zar ti nisi mrtav ili tako nešto?”

„Zvanično sam mrtav. Zapravo sam sasvim dobro.”

„Možda mogu to da popravim.”

Nije odgovorio; bacio je opušak i krenuo uz peščanu padinu ka meni. Kad se primakao video sam da je u farmerkama, tamnoj majici i vetrovcu, ispod koje je pištolj.

Prišao mi je iz nezgodnog ugla, pa nisam mogao da mu šutnem pesak u lice ili ga zviznem nogom među oči.

Stigao je na vrh i stao na tri metra od mene.

Gledali smo se u oči.

Ted Neš iz Centralne obaveštajne agencije je visok, moje visine, ali nije tako mišićav. Čak i na mesečini sam mu video savršeno isfriziranu prosedu kosu i crte lica koje neke žene zbog nečega smatraju privlačnim. Često sam se pitao da li bi slomljeni nos uvećao ili umanjio tu privlačnost.

Zamrzeli smo jedan drugog čim smo se upoznali, još kad smo zajedno radili na slučaju Ostrva šljiva, delimično zbog njegove nadmenosti, ali uglavnom zato što se udvarao jednoj detektivki, što smatram neprikladnim i neprofesionalnim, a da ne spominjem i sopstveno zanimanje za tu damu. Posle je bilo ono s Kejt, što sam mu oprostio jer je bio mrtav. Sada je nestao jedini razlog zbog kog sam ga trpeo.

Osim što smo imali sličan ukus u pogledu žena, nismo se slagali gotovo ni u čemu drugom.

Odmerio me je od glave do pete, zbog kupaćih gaća i majice. „Trošim ti slobodno vreme?”

Nisam odgovorio, samo sam nastavio da zurim u njega i u glavi nabrajam sve razloge zbog kojih sam ga mrzeo i kad je prošli put bio živ. Kako te sve mrzim? Nabrojaću sve.¹⁶ Kao prvo, imao je neprijatno razmetljiv glas. Kao drugo, stalno se podsmešljivo smeškao.

Pogledao je na sat i rekao mi: „Zar nije trebalo da se nađemo u osam sati kod zatona?”

„Ne seri.”

„Opkladio sam se s nekim da ćeš doći. Samo kreten bi došao nenaoružan po mraku na pusto mesto na sastanak s nekim nepoznatim.”

„Samo kreten bi došao sam na sastanak *sa mnogim*. Nadam se da imaš pojačanje.”

Nije odgovorio; upitao me je: „Kako je bilo u Jemenu?”

Na to nisam odgovorio ja njemu.

„Čuo sam da se Kejt lepo provodi u Tanzaniji”, rekao je.

Ponovo sam oćutao. Činilo mi se da sam dovoljno blizu da ga raspalim pre nego što izvuče pucu, a on je to sigurno osetio, jer se pomerio korak-dva. Osvrnuo se oko sebe i rekao: „Divna noć, Divno je biti živ.” Nasmejao se.

„Nemoj da se navikavaš”, posavetovao sam mu.

Pogledao me je i upitao: „Zar nisi nimalo iznenađen što me vidiš živog?”

„Više sam ozlojeđen nego iznenađen.”

Nasmesio se i rekao: „Zato nas i zovu sablastima.”

„Koliko si dugo čekao da upotrebiš tu rečenicu?”

¹⁶ Ovo je parafraza prvog stiha pesme Kako te sve volim, nabrojaću sve engleske pesnikinje Elizabet Baret Brauning (Elizabeth Barret Browning, 1806-1861), supruge pesnika Roberta Brauninga (Robert Browning, 1812-1889). (Prim. prev.)

Kao da se malo iznervirao što ne cenim njegove uvežbane replike, ali nastavio je po tekstu. „Nisam ti čestitao na ženidbi.”

„Bio si mrtav, sećaš se?”

„Da li bi me pozvao na venčanje?”

„Bih da sam znao gde si pokopan.”

Smrknuo se, okrenuo i pošao niz dinu prema okeanu. Pozvao me je rukom da krenem za njim. „Hajde. Volim da šetam po plaži.”

Pošao sam, trudeći se da mu se približim, ali doviknuo mi je preko ramena: „Ne primiči se. Deset koraka.”

Kreten. Sišao sam za njim do plaže, pa smo skrenuli ka zapadu, prema zatonu. Izuo je brodarice i pošao uz ivicu vode tako da mu talasi zapljuskuju stopala. Rekao je: „Mokro.”

Što je izraz koji CIA koristi za ubistvo - moker posao. Rekao sam mu: „Daj, molim te, ne pravi se pametan.”

„Nikad nisi cenio moju pamet. Ali Kejt jeste.”

„Jebi se.”

„Možemo li da vodimo inteligentan razgovor a da ti ne kažeš 'jebi se'?”

„Izvini. Idi pa se jebi.”

„Nerviraš me.”

„*Ja tebe nerviram? Zamisli kako se ja nerviram što si živ?*”

Odgovorio je: „Osećanje je uzajamno.”

Išli smo obalom, jedan pored drugog, na deset koraka razmaka. Skrenuo sam ulevo i smanjio razdaljinu. Primetio je to i rekao mi: „Zbijaš me.”

„Ne čujem te od talasa.”

„Još jedan korak, Kori, i videćeš koji pištolj imam.”

„Videću to pre ili kasnije.”

Stao je i okrenuo se ka meni, leđima okrenut okeanu. „Da raščistimo. Ja sam naoružan, ti nisi. Došao si ovamo po odgovore. Daću ti te odgovore. Šta će dalje biti zavisi delom od tebe. Do tada, ja sam glavni.”

Gubio sam nerve, pa sam mu rekao: „Nisi ti glavni, Tedi. Ni da nosiš posrani uzi ne bi bio glavni. Ti si naduveni, snishodljivi, samoživi, samozaljubljeni...”

„Pogledaj vodu, Kori. Šta vidiš?”

„Pre svanuća videću tebe kako plutaš licem nadole.”

„To se neće desiti. Bar ne *meni*.”

Stajali smo na plaži, na pet koraka razmaka, a talasi su rasli i glasnije udarali o obalu. Neš doviknu preko buke: „Misliš da sam spavao s Kejt, ali nećeš da me pitaš jer ne želiš da čuješ odgovor.”

Duboko sam udahnuo, ali nisam odgovorio. Stvarno sam želeo da mu zgnječim ta nacerena usta, ali sam se obuzdao.

Nastavio je: „A ne bih ti ni rekao. Džentlmen se time ne razmeće kao ti i tvoji drugari panduri kad se naločete pa nabrajate koga ste sve karali, poimenice i sa svim slikovitim pojedinostima. Kao tvoj glupi prijatelj Faneli.”

Za sada sam mu ovo pustio. Upitao sam ga: „Zašto si me zvao? Da mi otkriješ svoje čudesno vaskrsnuće? Da slušam tvoje klinačke fazone? To je vrlo svirepo, Tede. Daj mi pištolj da se ubijem.”

Ted Neš je ćutao neko vreme, onda je zapalio cigaretu i izbacio dim u povetarac. Rekao je: „Zvao sam te jer stvaraš nevolje mojoj organizaciji, kao i svojoj. Guraš nos gde mu nije mesto, a Jemen te očigledno nije ničemu naučio.”

„A šta je trebalo da naučim, o, učitelju?”

„Da slušaš naređenja.”

„Kakve to veze ima s tobom?”

Nije odgovorio, nego me je upitao: „Šta si radio tamo u hotelu *Bejvu*?”

„Na odmoru sam, glupane.“

„Ne, nisi. I ne zovi me glupanom. Probaj ponovo.“

„Na odmoru sam, šupčino.“

Izgleda da mu se ni ovo ime nije dopalo, ali nije me zamolio da probam ponovo. Pogledao me je, pokazao uvis i rekao. „To je bio moj slučaj. Ne tvoj. Ne Kejtin. Ne Dika Kernsa ili Mari Gubitozi. Moj slučaj. Zatvoren je. Pusti nek ostane zatvoren, Kori, ili možeš, sasvim ozbiljno, doživeti tužan kraj.“

Malo me je iznenadilo i uznemirilo to što zna za Dika i Mari. Rekao sam: „Pretiš mi? Jednom si mi već pretio i izvukao se, što se inače nikom ne dešava.“

Bacio je opušak u talas, obuio se, a zatim skinuo vetrovku i otkrio ramenu futrolu s glokom. Svezio je rukave vetrovke oko struka i rekao: „Hajdemo.“

„Ti idi. I nemoj da staješ.“

„Mislim da si zaboravio ko vodi ovaj sastanak.“

Okrenuo sam se i pošao plažom prema svojim kolima.

Doviknuo je za mnom: „Ne želiš da čuješ šta se dogodilo ovde s ono dvoje?“

Pokazao sam mu srednji prst preko ramena. Mislio sam da će pucati, jednom je to već uradio. Smatrao sam ga sasvim sposobnim da mi sjuri metak u leđa, ali mislim da nije imao ovlašćenje, a ako pak jeste, hteo je da čuje šta znam.

Nisam ga čuo zbog talasa, ali sam krajičkom levog oka video da me stiže, udaljen desetak koraka. Rekao je: „Treba da razgovaramo.“

Nastavio sam. Pred sobom sam video prvu kućicu na plaži izvan parka.

Pokušao je ponovo i rekao: „Bolje je da razgovaramo ovde, nezvanično. Ako nećeš, ići ćeš na saslušanje.“ Dodao je: „Možeš da budeš krivično optužen. I ti i Kejt.“

Okrenuo sam se i pošao ka njemu.

Rekao je: „Ne primiči se.“

„Ti držiš pištolj.“

„Tako je, i ne želim da ga upotrebim.“

Prišao sam mu na pet koraka. Uzmakao je i izvukao glock. „Ne teraj me da ga upotrebim.“

Stao sam i rekao: „Izvadi okvir iz pištolja, Tede, isprazni cev i vrati pištolj u futrolu.“

Nije to uradio, ali nije ni pucao, što je dobro. Rekao sam mu: „Muškarcu s mudima ne treba pištolj da bi razgovarao s drugim muškarcem. Isprazni ga i onda možemo da pričamo.“

Činilo mi se da mozga. Onda je podigao pištolj, izvadio okvir i stavio ga u džep. Povukao je zatvarač i metak je pao u pesak. Vratio je glock u futrolu i zabuljio se besno u mene.

Rekao sam mu: „Baci mi okvir.“

„Dođi da ga uzmeš.“

Primakao sam mu se bliže. Nisam sumnjao da ume dobro da se bije. Podsetio sam ga: „Okvir.“

Ponovio je: „Dođi da ga uzmeš, muškarčino.“

„Tede, ne teraj me da te ispremlatim. Nisam kresao četrdeset dana i vrlo sam zlovoljan.“

„Drago mi je što ti je Jemen prijao. Jedan kolega rekao mi je da se pretvaraš u pijanog krmka.“

Pištolj mu je bio prazan, pa sam morao da mu priznam da ima muda. Ili možda pojačanje koje me drži na mušici snajperske puške. Osvrnuo sam se prema dinamama, ali nisam video onaj osobiti zeleni sjaj noćnog nišana. Stotinak metara od obale video sam ribarski čamac, ali možda to uopšte nije bio ribarski

čamac. Rekao sam mu: „Znam da nemaš muda da pričaš sa mnom bez puce, pa si sigurno doveo pomoć kao svaka posrana kukavica.“

Iznenadio me je udarcem levicom; nisam video kad je zamahnuo, ali sam uspeo da trgnem glavu na vreme, pa mi je samo očešao bradu. Pao sam na pesak, a on je pogrešio i bacio se na mene. Dočekao sam ga obema nogama u solarni pleksus i bacio ga uvis. Prevrnuo sam se i zabatrgao po pesku prema njemu, ali već je bio na nogama i uzmicao vadeći pištolj iz futrole i okvir iz džepa. Pre nego što je stavio deo A u otvor B da napravi bum bum, ustao sam u startni položaj i jurnuo napred. Ali vražji pesak bio je premekan, gubio sam oslonac i nisam stigao do njega pre nego što je napunio pištolj. Ubacivao je metak u cev kad sam ga zgrabio za cevanicu i snažno cimnuo.

Preturio se na pesak. Bacio sam se na njega, levom rukom uhvatio cev pištolja, a desnom ga iz zamaha udario u teme.

Ovo ga je omamilo, ali ne dovoljno da ga spreči da me udari kolonom među noge i izbije mi vazduh.

Zakotrljali smo se po padini u vodu. Talasi su nas zapljuskivali dok smo se grabili i stezali, a struja nas je polako vukla dublje.

Obojica smo tražili nekakav oslonac na dnu okeana da bismo zadali dobar udarac, ali ja nisam puštao cev, pa smo ostali pripijeni jedan uz drugog dok su nas oseka i struja polako odvlačile.

Svaki put kad sam pomislio na Kejt i Teda zajedno, udario sam ga glavom u čelo, pa smo i on i ja bili ošamućeni. Do tada je valjda shvatio da sam potpuno odlepio od mržnje prema njemu i da me baš briga hoćemo li se obojica udaviti.

Posle minuta rvanja podjednako smo se nagutali slane vode, mada je Teda ometala teža odeća. Ja sam bio u odličnoj formi - zahvaljujući Jemenu - i znao sam da mogu da ga udavim ako hoću. I on je to znao, pa je odjednom prestao da se bori. Gledali smo se u oči, sa svega tridesetak centimetara; rekao je: „U

redu..." Pustio je glok i otplivao metar-dva, našao čvršće tlo, ustao i odšljapkao po pesku. Izgubio je obuću, bio je bos i uvaljan u mokar pesak.

Isteturao sam na obalu i stao na dva metra od njega, teško dišući. Od soli me je pekla posekotina koju mi je napravio na bradi, jaja su me bolela, a glava mi je tutnjala od udaranja. Osim toga, osećao sam se sjajno.

Tedu je trebalo minut-dva da se dignu na noge; stajao je pognut, duboko dišući i iskašljavajući morsku vodu. Najzad se uspravio, pa sam video da mu iz nosa teče potočić krvi. Čestitao mi je na pobedi rekavši: „Kretenčino."

„Ma daj, Tede, treba znati gubiti. Zar te nisu učili sportskom ponašanju na tom tvom otmenom koledžu?"

„Jebi se." Obrisao je nos rukom. „Kretenčino."

„Izgleda da nisu." Izbacio sam okvir i stavio ga u džep, povukao zatvarač i video da je zaista ubacio metak u cev, mada nije pritisnuo obarač dok smo se sporili oko toga ko drži pištolj. Izbacio sam metak i zatakao glok za pojas.

Rekao je: „Mogao sam deset puta da ti prosviram mozak."

„Mislim da bi jednom bilo dovoljno."

Nasmejao se, zbilja, od čega se zakašljao; zatim je obrisao so iz očiju i rekao: „Daj mi moj pištolj."

„Dođi da ga uzmeš."

Zateturao se prema meni i pružio ruku. Čvrsto sam je protresao. „Dobra tuča."

Povukao je ruku i gurnuo me.

Još je imao snage, čemu sam se divio, ali bilo mi je dosta njegove glume. Gurnuo sam ga jako i rekao mu: „Nemoj to ponovo da uradiš, kretenu."

Okrenuo se i pošao. Stajao sam i gledao ga kako prilazi dinamama. Okrenuo se i dobacio mi: „Kreni za mnom, idiote."

Kako da odbijem takav poziv? Pošao sam za njim, pa smo se popeli na istu onu dinu koju smo Kejt i ja osvojili u julu.

Na vrhu dine mi je rekao: „Reći ću ti šta se ovde dogodilo uveče sedamnaestog jula hiljadu devetsto devedeset šeste.”

Mogao je to da uradi pre pola sata i poštedi nas rvanja u okeanu. Ali bilo je nerešenih nesporazuma koje je trebalo hitno rešiti. Rekao sam mu: „Bez laži.”

„Istina će te osloboditi”, izgovorio je gospodin Neš geslo svoje firme.

„Deluje kao dobra pogodba.”

„Bolja nego što sam mislio da ti ponudim. Ali ja slušam naređenja.”

„Otkada?”

„Ko mi kaže.” Zapiljio se u mene i rekao: „Mi imamo nešto zajedničko, Kori - samotnjaci smo. Ipak, završavamo posao bolje od timskih igrača s kojima radimo i političkih kukavica za koje radimo. Ti i ja ne govorimo uvek istinu, ali znamo istinu i želimo istinu. Ja sam jedini čovek koji će ti reći istinu , i možda jedini kome bi ti poverovao.”

„Jedno pola minuta išlo ti je dobro.”

„Neću da vređam tvoju inteligenciju novim sranjima.”

„Tede, od trenutka kad smo se upoznali , i kroz dva velika slučaja, samo si mi prosipao sranja.”

Nasmešio se i rekao: „Pruži mi novu priliku.”

Mislim da sam naslutio dvostruko značenje, ali sam rekao: „Pričaj.”

ČETRDESET PRVO POGLAVLJE

Ted Neš je ćutao neko vreme, i dalje hvatajući vazduh, a onda je rekao: „U redu, to dvoje izašli su iz hotela oko sedam uveće, noseći hotelsko ćebe. U kolima su imali hladnjak s vinom, video-kameru i tronožac.”

„Da, to sve znam.”

„Tako je”, rekao je, „razgovarao si s Kejt, a i sam si malo njuškao. Šta još znaš?”

„Nisam došao da odgovaram na pitanja.”

„I Kejt je u nevolji, znaš, što ti je rekla za ovo.”

„A ti? Jesi li ti u nevolji zato što si se izlanuo pred njom pre pet godina? Jesi li zato vaskrsnuo i vratio se? Da središ svoju brljotinu?”

Zagledao se u mene, pa odgovorio: „Recimo da sam ja najbolji ćovek da uredim ovo odavanje tajne i sve ostalo.”

„Kako god.” Pogledao sam na sat - još je radio - i rekao: „Kaži šta imaš da kažeš. Ćeka me duga vožnja do Menhetna.”

Ted se iznervirao jer nisam delovao naroćito zainteresovano za njegova sranja. Rekao mi je: „Ne znaš da je ona, pošto su vodili ljubav” - pokazao je malu udolinu između dina - „poželela da se kupa naga i da to snimi, pa je on pomerio kameru i tronožac ovde gore i okrenuo je ka njoj, namestio žižnu daljinu na beskonaćno i usmerio je ka plaži, ćime je s ove visine uhvatio i dobar komad neba.”

„Otkud ti sve to znaš?”

„Razgovarao sam s njima, jebote, kako bih drugaćije saznao?”

Znaći, ako treba da poverujem u ono što mi je do sada rekao, ljubavnici su pronaćeni i žena je živa - ili je bar bila u to vreme. Rekao sam: „Nastavi.”

„Dakle, strčali su na plažu dok ih je kamera snimala i jedno vreme se kupali goli, onda se vratili na obalu i ponovo vodili ljubav." Osmehnuo se i rekao: „Tačno si pretpostavio da nisu bili muž i žena."

„A ako je taj tip imao dve erekcije za večer, svakako nije bio agent CIA-e."

Ted je ovo prečuo i pokazao plažu: „Dok su vodili ljubav na plaži nisu ništa mogli da vide na nebu, ali su *čuli* eksploziju, a zvuk je do njih stigao četrdesetak sekundi posle eksplozije. Dok su se okrenuli prema zvuku avion se već raspao, trup se još dizao, a onda je počeo da pada. Zanimljivo je da su mislili da vide mlaz svetlosti kako leti uvis prema avionu u *tom* trenutku - *posle* uništenja aviona - ali su shvatili da je to bio odraz mlaza zapaljenog goriva na staklastoj površini okeana, što su potvrdili i kasnije kad su odgledali snimak." Pogledao me je: „Razumeš?"

„Naravno. Dim i ogledala. To je ono čime se ti i baviš."

„Ne u ovom slučaju." Nastavio je svoju priču: „Dakle, shvativši da će se uskoro ljudi sjuriti na obalu, otrčali su do ove dine, hitro se obukli, zgrabili kameru i tronožac, odjurili do kola - ford eksplorer - i vratili se u hotel." Dodao je: „Na svoju žalost, ostavili su hotelsko čebe i poklopac sočiva kamere, što nam je reklo gde su odseli i šta su ovde radili. Ostavili su i izletnički hladnjak, bocu i dve čaše, pa smo skinuli dva savršena kompleta otisaka."

Razmislio sam i nisam našao nijednu rupu u Nešovoj priči. Zapravo, upravo to smo Kejt, ja i svi ostali i pretpostavljali, a Ted je dodao nekoliko pojedinosti pošto je razgovarao s ljubavnicima. Upitao sam ga: „Šta je bilo na snimku?"

„Ne ono što bi ti voleo."

„Slušaj, Tede, ja u ovom slučaju nemam nikakvih želja ni sklonosti. Nisam pristalica teorija zavere i nisam profesionalno vezan za zvanični zaključak kao ti. Ja sam čovek otvorenog uma koji traga za istinom. I za pravdom."

Usta su mu se izvila u sitan pakosni smešak, što mrzim. Rekao je: „Znam, Džone. Zato smo ovde. Zato sam se odrekao subotnje večeri zbog tebe.”

„Slušaj, možeš ponekad i da propustiš crkvenu tombolu. Šta je bilo na snimku?”

„Dama je pregledala snimak preko kamere dok su se vozili u hotel. Nije videla mnogo, ali *jeste* videla ono što nisu videli dok su vodili ljubav - avion koji je kamera snimila u trenutku eksplozije. Rekla je kako je prosto bilo izopačeno to što je avion eksplodirao u gornjem desnom uglu snimka dok su ona i njen ljubavnik vodili ljubav u donjem levom uglu i ne podigavši pogled. Naravno, tada zvuk još nije stigao do njih, pa su nastavili dok se avion pretvarao u ogromnu vatrenu loptu, raspadao se i prolazio poslednje trenutke leta.” Zastao je da razmisli. „Muškarac mi je rekao da je, dok su zajedno gledali snimak, morao da joj objasni ogromnu razliku u brzini zvuka i svetlosti, zbog čega i jesu nastavili da vode ljubav kad je avion eksplodirao.”

„Hvala Bogu što postoje zakoni fizike, ili biste imali nevolja da napravite animaciju koju nijedan očevidac nije prepoznao kao ono što je video rođenim očima.”

Ljutnuo se i rekao mi: „Animacija je bila veoma precizna, zasnovana upravo na zakonima fizike, razgovorima sa svedocima, radarskim osmatranjima, dinamici leta i poznavanju ponašanja aviona posle katastrofalne eksplozije.”

„Jasno. Mogu li da vidim taj snimak?”

„Dozvoli da završim.”

„Završio si. Želim da vidim snimak i razgovaram s to dvoje.”

„Završavam.” Nastavio je: „Vratili su se u *Bejvju*, uključili kameru u video i odgledali snimak na televizoru. Oboje su videli ono što je ona videla u kolima. Kamera je snimila i zvuk, pa su jasno čuli eksploziju, otprilike četrdeset sekundi pošto su je videli na snimku.” Pogledao me je i rekao: „Čitav događaj je snimljen, od početka do kraja, u boji, sa zvukom, na kvalitetnom filmu,

kamerom nameštenom za snimanje u sumrak. Na snimku se vide svetla aviona kako trepću *pre* eksplozije." Zapiljio se u mene i dodao: „Nije bilo mlaza svetlosti koji je poleteo uvis ka avionu pre eksplozije."

Zašto sam znao da će se ovo dogoditi? Rekao sam mu: „To su lepe vesti. Moram da vidim snimak i razgovaram s to dvoje."

Nije odgovorio neposredno; rekao je: „Da te pitam nešto. Da si ti bio na njihovom mestu, da si se snimio u nekoliko prizora vanbračnog seksa, šta bi uradio s trakom?"

„Stavio bih je na internet."

„Ti možda i bi. Oni su je, očigledno, uništili."

„Je li? Kada? Kako?"

„Te noći. Čim su izašli iz hotelske sobe. Stali su uz ivicu puta, a muškarac je pregazio kasetu i spalio traku."

„Odakle im šibice ili upaljač?"

„Nemam pojma. Možda jedno od njih puši."

Nisu bili pušači, prema Roksaninim rečima, ali to nisam rekao Nešu. Osim toga, bilo mu je mnogo zgodnije da kaže kako je tip fizički uništio kasetu, a ne da ju je izbrisao, jer izbrisana traka može da vaskrsne u laboratoriji, a Ted nije želeo da se bavim tom zamisli.

Rekao sam: „U redu, spalili su traku. Šta je bilo posle?"

„Odvezli su se u Vesthempton, gde je ona ostavila svoj auto. Do tada su im oboma telefoni zvonili, ljudi su ih zvali zbog nesreće. Rekli su supružnicima da su u Hemptonu - on da ide na pecanje, a ona će u kupovinu u Ist Hemptonu i na večeru s prijateljicom, kod koje će i prespavati."

„Njegova priča je dobra. Njena je sigurno pobudila sumnje kod muža."

Gospodin Neš me je obavestio: „Većina bračnih drugova veruje jedno drugom. Zar ti ne veruješ Kejt dok je u Tanzaniji?"

„Tede, ako spomeneš Kejt još jednom, nabiću ti tvoju rođenu pucu u dupe, drškom napred.“

Nasmešio se, ali je oćutao. Zašto me podbada?

Vratio se na temu. „Odvezli su se kućama svako svojim kolima. Ostatak večeri proveli su s mužem, odnosno ženom, gledajući vesti o nesreći.“

„Mora da su imali zanimljivo veće kod kuće“, primetio sam.

Pogledao me je i rekao: „To je sve. Kao što su mnogi ljudi podozrevali i pretpostavljali, na plaži *jeste* bio jedan par, *bili* su preljubnici i *zaista* su slučajno snimili nesreću. Ali nema puške koja se dimi, nema rakete na snimku.“

„Govoriš mi ono što su oni tebi rekli.“

„Pa naravno da sam oboje zamolio da se podvrgnu testu na detektoru laži, i prošli su sjajno.“

„Divno. Onda mi trebaju i rezultati testa, kao i njihove pismene ili snimljene izjave pre nego što budem razgovarao s njima.“

Ted Neš iz CIA-e očigledno nije voleo što ima posla s policijskim detektivom, jer detektivi moraju da uspostave lanac dokaza dok se CIA bavi pretpostavkama, teorijama i analizama čiji je glavni sastojak sranje.

Strpljivo mi je objasnio: „Oboje su rekli čistu istinu o seksu na plaži, a tu bi se na detektoru očekivala poneka laž jer se ljudi postide. Ali oni su nam tačno rekli šta su radili. Kad smo ih pitali šta su sopstvenim očima videli na plaži, opet su govorili istinu. Nije bilo svetlosnog mlaza.“ Dodao je: „Test na poligrafu bio je dobar gotovo koliko bi bila i sama traka.“

Nisam ovo sasvim progutao, ali sam rekao: „U redu, onda je to to.“

Ted me je predobro poznavao iz prethodnog života. „Mislím da nisi sasvim uveren“, primetio je.

„Jesam. S tim u vezi, kako ste ih pronašli?“

„Bilo nam je lakše nego tebi. Čovek je jednom dao otiske prstiju zbog posla, a mi smo ih imali s boce i čaše. Provukli smo ih kroz bazu podataka FBI-ja i u ponedjeljak ga posetili u kancelariji. On nam je dao ime svoje udate ljubavnice.“

„To je bilo lako. Nadam se da ste skinuli njegove otiske s hotelske prijave da biste ga povezali s plažom i hotelom...“

„Zapravo... ne, nismo, ali nismo ni pokušavali da stvorimo krivični slučaj protiv njega.“

„Ako sam tačno čuo, uništavanje dokaza jeste krivično delo.“

„U slučaju TVA osamsto nije počinjeno nikakvo krivično delo, pa dokaz nije... Stvar je u tome što su njih dvoje bili na pogrešnom mestu u pogrešno vreme. Nisu videli ništa što nije videlo još dvesta ljudi, i nisu snimili ništa što bi zanimalo FBI ili CIA. Poligraf to potvrđuje.“ Zaključio je: „Saslušavao sam ih detaljno, a ispitali su ih i drugi, između ostalih i tvoj kolega Lijam Grifit iz FBI-ja. Svi se slažu da su oboje govorili istinu. Razgovaraj s Lijamom Grifitom, on će ti potvrditi sve što sam ti rekao.“

„Siguran sam da hoće. Ali znaću pouzdano *pošto* budem razgovarao s to dvoje. Imaš li olovku i papir?“

„*Ne možeš* da razgovaraš s njima.“

„Zašto? Da nisu doživeli neku nesreću?“

„Ne patetiši. Ne možeš da razgovaraš s njima jer smo im obećali trajnu anonimnost u zamenu za saradnju i istinu.“

„U redu, i ja ću im to obećati.“

Ted Neš se zamislio, verovatno o uputstvima u vezi s vašim slugom pokornim. Rekao sam mu: „To je sasvim jednostavno, Tede. Reci mi kako se zovu, sastaću se s njima, razgovaraću s njima i rešićemo ovo jednom zauvek. U čemu je problem?“

„Treba mi dozvola za to.“

„U redu. Pozovi me sutra na mobilni. Ostavi mi poruku.“

„Možda mi treba vremena do ponedjeljka.“

„Onda ćemo se sastati u ponedjeljak.“

„Javiću ti.“ Posegao je za cigaretama u džep, onda shvatio da su sigurno mokre i odustao.

Rekao sam mu: „Zato si se i zadihao. Cigarete mogu da te ubiju.“

„Kako ti je vilica?“

„Odlično. Natapao sam je u slanoj vodi zajedno s tvojom glavom.“

„Izgleda da sam udario kolenom u prazno.“

Ted je dobar, ali ja sam bolji. Rekao sam mu: „Mislim da su te pelene povukle u dubinu.“

„Jebi se.“

Ovo je bilo zabavno, ali beskorisno. Promenio sam temu i rekao: „Pozovi me pa ćemo ugovoriti susret - ovog puta na javnom mestu. Ja biram. Povedi društvo ako hoćeš. Ali hoću imena to dvoje pre nego što kažeš zdravo.“

Pogledao me je i odvratio: „Spremi se da odgovoriš na neka pitanja ili ćeš na tom sastanku dobiti samo poziv za federalni sud.“ Dodao je: „Nemaš moći koliko misliš, Kori. Mi nemamo šta da krijemo jer nema ničega osim ovoga što sam ti upravo ispričao. A reći ću ti nešto što je trebalo sam da shvatiš - da je *bilo* nečega za skrivanje, ti bi već bio mrtav.“

„Opet mi pretiš. Da kažem ja *tebi* nešto - kako god da se ovo završi, ti i ja ćemo se naći i ispraviti to s tvojom smrću.“

„Radujem se tom susretu.“

„Ne koliko ja.“ Ponovo je pružio ruku, ali bili smo predaleko za rukovanje, pa je valjda želeo da mu vratim pištolj. Rekao sam: „Upravo si mi pretio ubistvom, a sada hoćeš da ti dam pištolj. Šta sam propustio?“

„Rekao sam ti - da sam morao da te ubijem, već bi bio mrtav. Međutim pošto očigledno veruješ svemu što sam ti rekao, ne moram da te ubijem. Samo, treba mi moj pištolj.”

„U redu, ako mi obećaš da ga nećeš uperiti u mene i naterati me da ti kažem sve što znam o slučaju.”

„Obećavam.”

„Časna reč?”

„Vrati mi pištolj, jebote.”

Izvukao sam glock i bacio ga na pesak. Okvir s mecima sam zadržao. Rekao sam: „Kad se sledeći put vidimo, nećeš morati da glumiš da si mrtav.” Okrenuo sam se i otišao.

Povikao je: „Kad dočekaš Kejt na aerodromu, ne zaboravi da joj kažeš da sam živ i da ću je uskoro pozvati.”

Ted Neš je želeo da ga ubijem odmah, ali meni je trebalo nešto čemu ću se radovati.

ČETRDESET DRUGO POGLAVLJE

Bio sam daleko manje paranoičan sada kad sam otkrio da me neko *zaista* prati i želi da me ubije. Bilo je to ogromno olakšanje.

Vratio sam se u hotel, sprao morsku vodu i blato sa sebe, presvukao se u odeću za put i odjavio se.

U subotu u deset i pet uveče vozio sam Longajlenskim autoputem unajmljeni ford taurus. Našao sam na radiju mesnu stanicu i slušao Bilija Džoela i Harija Čapina koji su, kako me je manijakalni vođitelj obavestio, momci s Long Ajlenda. Kao i Džoj Butafuko¹⁷ i serijski ubica Džoel Rifkin, ali njihov vođitelj nije spomenuo.

Saobraćaj je bio umeren do gust. Izveo sam nekoliko nasumičnih skretanja da vidim prati li me neko, ali svi vozači na ovom autoputu su ludaci, pa nisam znao slede li me uvežbani federalni agenti ili obične longajlenske lujke.

Sišao sam s autoputa i ponovo se uključio da se uverim da me niko ne sledi. Postupajući po nekakvim ostacima paranoje, tražio sam kroz krovni prozor slavni Crni helikopter koji američki organi državne bezbednosti koriste da uhode sopstvene građane, ali na nebu nije bilo ničega osim meseca i zvezda.

Uključio sam mobilni telefon. Nije bilo poruka.

Malo sam razmislio o susretu i rvanju s gospodinom Tedom Nešom. Neš je ostao nepodnošljivo nadmen, a privremena smrt nije mu donela nimalo dobra. Sledeći put ću ga lično ubiti i otići ću na pogreb. No, u međuvremenu, on se vratio na moj slučaj i pokušava da spreči moje plemenite napore za postizanjem

¹⁷ Džozef Butafuko (Joseph Buttafuccho, 1956) postao je slavan 1992. kada je stupio u vanbračnu vezu s maloletnom devojkom koja je kasnije pucala u Meri Džo, njegovu suprugu. Meri Džo je ogluvela i ostala delimično paralizovana, ali je uspela da prepozna napadačicu. Džoj Butafuko kasnije je osuđivan za sitnija krivična dela i mnogo puta se pojavljivao u televizijskim emisijama. (Prim. prev.)

pravde i istine, kao i moje manje plemenite napore da ga usput zavučem nekim ljudima u dupe.

Vilica me je još bolela; brzi pogled u ogledalu u hotelskoj sobi otkrio mi je otkinuti komadić kože i plavocrnu masnicu duž kosti. Osim toga, bolela me je glava, što se uvek desi kad sretnem Teda Neša, bilo da ga udaram čelom u lice ili ne. Osim toga, osećao sam da mi porodični dragulji pomalo bride, što je bio dovoljan razlog da ga ubijem.

Za dvadeset godina rada u Upravi policije Njujorka ubio sam samo dva čoveka, obojicu u samoodbrani. Moji lični i profesionalni odnosi s Tedom Nešom bili su daleko složeniji od kratkog susreta s ovom dvojicom potpuno nepoznatih ljudi, pa su zato razlozi i opravdanja za ubistvo Teda Neša iziskivali pomnije ispitivanje.

Tuča na plaži trebalo bi da je bila pročišćenje za obojicu, ali nijedan nije bio zadovoljan, pa nam je trebala nova.

S druge strane, kako bi to Kejt rekla, obojica smo federalni agenti i obavljamo isti posao za svoju otadžbinu, pa treba da pokušamo da shvatimo osećanja koja nas guraju u obostrano razorne postupke, uvrede i telesno nasilje. Treba da razgovaramo o onome što nas razdvaja i uvidimo da su nam ciljevi isti, da smo čak i slične ličnosti, što bi trebalo da bude izvor jedinstva, a ne sukoba. Treba da prepoznamo bes koji izazivamo jedan u drugom i da konstruktivno i otvoreno radimo na tome da shvatimo osećanja onog drugog.

Ukratko, trebalo je da udavim kučkinog sina kao pacova, ili makar da ga izbušim njegovim pištoljem.

Natpis me je obavestio da ulazim u okrug Nasau, a sumanutu radijski voditelj objavio je da je pred nama još jedna prelepa subotnja noć na prelepom Long Ajlendu. „Od Hemptona do Zlatne obale, od Ostrva šljiva do Vatrene ostrva, od okeana do zaliva, ljuljamo se i skačemo, palimo se i zabavljamo. Žurka!"

Jebi se.

Što se tiče onoga što mi je gospodin Neš otkrio, bila je to dobra priča, a možda i istinita. Na snimku nema rakete. To je dobro, ako je tačno. Vrlo bih rado verovao da je posredi bio nesrećan slučaj. I bio bih vrlo besan kad bih otkrio da nije.

U ovoj partiji preostala mi je možda još jedna karta - Džil Vinslou - ali prava Džil Vinslou možda nije ona u Old Brukvilu, kuda sam se zaputio. Prava Džil Vinslou je možda mrtva, kao i njen ljubavnik. A ako nastavim da njuškam i ja mogu da završim mrtav, čak i ako nema zavere i zataškavanja - mislim da Ted Neš prosto želi moju smrt, a posle večerašnjih događaja šefovi će mu svakako dati zeleno svetlo.

Sišao sam s autoputa i krenuo na sever Putem kedrove močvare. Nisam video ni kedrove ni močvaru, što je bilo dobro. Obično se uznemirim kad moram da napustim Menhetn, ali posle Jemena mogao bih da letujem u Nju Džersiju.

Ovaj deo okruga Nasau sam poznavao jer u Antiterorističkoj jedinici ima policijskih detektiva iz Nasaua, pa sam s njima uhodio neke Salama-Salame koji su ovde živeli, radili i smišljali svašta nevaljalo.

Nastavio sam ovim putem, uz koji su se nizale velike kuće, društveni klub i malobrojna preživela imanja longajlendske Zlatne obale.

Skrenuo sam desno na Put broj 25A, glavnu saobraćajnicu istok-zapad na Zlatnoj obali, i krenuo ka istoku.

Pretpostavio sam da će najkasnije sutra Ted Neš stići u hotel *Bejvju* i porazgovarati s gospodinom Rozentalom o mojoj poseti i o Džil Vinslou. Morao sam brzo da delam, ali nevolja u tome što sam s gospođom Vinslou morao da razgovaram večeras - osim kasnog doba - bio je gospodin Vinslou, koji verovatno nije imao pojma da se gospođa Vinslou upustila u seks, laži i video-

trake. Sačekao bih da gospodin Vinslou ode na posao u ponedjeljak ujutru, ali s Tedom Nešom za leđima, nisam imao toliko vremena.

Selo Old Brukvil, s manje stanovnika nego što živi u mojoj zgradi, ima svoju policijsku jedinicu, smeštenu na raskrsnici Puta Volver Holou i Puta 25A. Mala bela zgrada na severozapadnom uglu raskrsnice - ne možete je promašiti, prema rečima narednika Robertsa, dežurnog s kojim sam razgovarao.

Na semaforu sam skrenuo levo na Put Volver Holou i zaustavio se na malom parkingu ispred zgrade na kojoj je pisalo UPRAVA POLICIJE OLD BRUKVIL. Na časovniku u mojim kolima bilo je dvanaest i sedamnaest.

Osim mojih kola bila su tu još dva vozila; pretpostavio sam da jedno pripada dežurnom naredniku, a drugo gospođici Vilson, koja mi se javila kad sam pozvao stanicu.

Ako su me Ted Neš iz CIA-e ili Lijam Grifit iz Odseka za profesionalnu odgovornost FBI-ja pratili ili mi smestili odašiljač u auto, onda su i sami krenuli ovamo.

Vreme u ovoj utakmici već je isteklo, kao i produžeci. Sada sam bio na pozajmljenom vremenu.

ČETRDESET TREĆE POGLAVLJE

Ušao sam u malu čekaonicu. S leve strane bio je zid od pleksiglasa, iza njega visoki sto s klupom, a za stolom je zevala mlada službenica; na tablici pred njom pisalo je IZABEL SELEST VILSON. „Izvolite?“, rekla mi je.

„Ja sam detektiv Džon Kori iz FBI-ja.“ Podigao sam legitimaciju do stakla. „Zvao sam nešto ranije i razgovarao s vama i s narednikom Robertsom.“

„A, da. Samo trenutak.“ Rekla je nešto u interfon; trenutak kasnije na zadnjim vratima pojavio se uniformisani narednik.

Ponovio sam priču. Narednik Roberts, mišičav sredovečan čovek, pogledao je moju legitimaciju FBI-ja s fotografijom, a pokazao sam mu i značku Uprave policije Njujorka i legitimaciju penzionisanog policajca, jer smo obojica znali da pajkan ostaje pajkan.

Pritisnuo je dugme i propustio me kroz vrata u zidu od pleksiglasa, a zatim me poveo u svoju kancelariju u dnu stanice. Ponudio mi je stolicu i seo za sto. Do sada mi ništa nije zasmrdelo osim moje košulje.

Upitao je: „Dakle, vi ste iz FBI-ja, je li tako?“

„Tako je. Vodim federalnu istragu o ubistvu i trebaju mi informacije o jednom vašem stanovniku.“

Narednik Roberts se iznenadio. „Mi ovde retko imamo ubistva. Ko je taj stanovnik?“

Umesto odgovora upitao sam ga: „Imate li na raspolaganju nekog detektiva?“

Malo se uvredio, ali u svetu zaštitnika zakona detektivi razgovaraju s detektivima, a šefovi detektiva samo s Bogom.

„Imamo četiri detektiva. Jedan je na slučaju, drugi je slobodan, treći je na odmoru, a detektiv narednik je dežurni za pozive. Koliko je ovo važno?"

„Vrlo, ali ne toliko da budimo detektiva narednika." Dodao sam: „Siguran sam da mi vi možete pomoći."

„Šta vam treba?"

Narednik Roberts delovao je kao policajac iz malog mesta koji bi mi izašao u susret ako se postavim kako treba. Nadao sam se da nema loših iskustava s FBI-jem, što je ponekad velika nevolja. Odgovorio sam: „Ubistvo se dogodilo na tuđoj teritoriji. Ovo je međunarodni slučaj i možda ima veze s terorizmom."

Zagledao se u mene, a onda upitao: „Je li naš stanovnik osumnjičeni?"

„Ne. Svedok."

„Dobro je. Ne volimo da gubimo poreske obveznike. Dakle, ko je taj stanovnik?"

„Gospođa Džil Vinslou."

„Šalite se?"

„Poznajete je?"

„Pomalo. Njenog muža znam bolje. Mark Vinslou. Član je mesnog odbora za planiranje. Razgovarao sam s njim nekoliko puta."

„A s njom?", upitao sam ga.

„Retko. To je fina dama." Nasmehio se. „Jednom sam je zaustavio zbog prebrze vožnje. Nagovorila me je da joj ne pišem kaznu, i to tako kao da *ona meni* čini uslugu."

Učtivo sam se osmehnuo i upitao: „Znate li da li je zaposlena?"

„Nije."

Zanimalo me je odakle to zna, ali nisam ništa pitao. Rekao sam: „Znači, gospodin Vinslou je u odboru. Ali moji podaci kažu da radi u *Morgan Stenliju*."

Narednik Roberts se nasmejao. „Aha. Tu zarađuje veći deo prihoda. Mesni poslovi plaćaju se dolar godišnje.”

„Zaista? Kako preživljavate s jednim dolarom godišnje?”

Ponovo se nasmejao. „Ja imam pravi posao. Mesne rukovodeće dužnosti su dobrovoljne.”

„Nije valjda?” Ovo je pravi Mejberi,¹⁸ osim što su stanovnici uglavnom bogati.

Narednik Robert je upitao: „Dakle, gde je gospođa Vinslou videla ubistvo?”

„Ne mogu da iznosim pojedinosti. Zapravo, nisam siguran ni da je ona ta koju tražim, pa mi pomozite s činjenicama. Koliko joj je godina otprilike?”

Malo je razmislio. „Tridesetak, manje od četrdeset. Da li se to ubistvo dogodilo u inostranstvu?”

Narednik Roberts je previše zapitkivao, ali nisam mislio da je sumnjičav, nego samo radoznao, a činilo mi se da je ogovaranje glavna privredna grana u Old Brukvilu. Ne znajući da li je Džil Vinslou putovala u inostranstvo, niti da li narednik Roberts zna je li putovala ili ne, odgovorio sam: „Događaj se odigrao u unutrašnjosti Sjedinjenih Država.” Upitao sam: „Da li Vinslouovi imaju dece?”

Nije odmah odgovorio; okrenuo se prema kompjuteru, pritisnuo nekoliko tastera i rekao: „Dva sina, Džejmsa, trinaest godina, i Marka Mlađeg, petnaest. Dobri dečaci.” Dodao je: „Obojica su u internatu na školovanju.”

Pogledao sam iskosa monitor i upitao ga: „Sve to imate u kompjuteru?”

„Svakih godinu-dve radimo ispitivanje stanovništva.”

„Ispitivanje stanovništva?”

¹⁸ Mejberi (Mayberry) je izmišljeni idilični gradić u Severnoj Karolini, mesto događanja izuzetno popularnih TV serija Mejberi i Endi Grifit Šou. (Prim. prev.)

„Da. Svaki policajac dobije određenu oblast, deli upitnike i razgovara s građanima, a sve odgovore unosimo u bazu podataka. Imamo podatke o svakome."

„Hej, pa to su radili u Rusiji i Nemačkoj."

Ozlojeđeno me je pogledao i rekao: „Ovo je dobrovoljno."

„To je dobar prvi korak."

„Od ovoga svi imaju koristi. Na primer, znamo u kojoj kući žive invalidi, ko drži pse, ko radi u gradu, i imamo svačije telefone. Svi podaci dostupni su svakom policijskom vozilu preko mobilnog terminala. Imamo nisku stopu krivičnih dela i želimo da tako i ostane", izjavio je.

„Naravno. U redu, možete li mi reći ima li u oblasti drugih žena po imenu Džil Vinslou?"

Proverio je u kompjuteru i rekao: „Nekoliko osoba s prezimenom Vinslou navedene su kao srodnici, ali ne vidim nijednu drugu Džil Vinslou."

„Je li bilo porodičnih neprilika?"

Pritisnuo je dva-tri tastera i rekao: „Ništa nije prijavljeno."

Ovo je bilo pomalo jezivo, ali vrlo zgodno. Trebalo bi da organizujem kompjuterizovano ispitivanje stanara moje zgrade. Upitao sam narednika Roberta: „Koliko ste već na ovom poslu?"

Ne gledajući u kompjuter odgovorio je: „Jedanaest godina."

„Zanima me pamтите li da li se pre pet godina dogodilo nešto neobično u porodici Vinslou."

Malo je razmislio, pa odgovorio: „Ne sećam se ničega što je privuklo pažnju ovdašnje policije."

„Ima li nekih glasina o njoj?"

„Mislite...?"

„Aha. Da se kreše sa strane."

Odmahnuo je glavom. „Ne da ja znam. Ali ja ne živim ovde. Zašto pitate?"

Preskočio sam ovo i upitao ga: „Šta možete da mi kažete o njima? O poreklu, načinu života i sličnom."

Narednik Roberts je malo razmislio, a onda mi rekao: „Mark Vinslou je potomak stare longajlendske porodice. Ona se devojački prezivala Hali, prema podacima iz baze podataka. To je takođe stara porodica. Imućni su, ali ne odvratno bogati. On radi u gradu u *Morgan Stenliju*, kao što znate, i često službeno putuje. Ona nas obavesti kad god on, ona ili oboje nisu tu. Članovi su ovdašnjeg kluba, a on je i član" - pogledao je monitor - „kluba *Junion lig* u gradu. Strastveni republikanac. Šta vas još zanima?"

Zanimalo me je da li se ta Džil Vinslou jebala na plaži one večeri kad je eksplodirao avion TVA 800, ali možda narednik nije bio pravi čovek da to pitam. Rekao sam: „Mislim da stičem sliku."

„Kakve to veze ima sa svedočenjem u slučaju ubistva?"

Dobro pitanje. Narednik Roberts je oštroumniji nego što sam očekivao; ovu lekciju moram da upamtim. „Ubistvo očigledno nije sve, ali zbog očuvanja nacionalne bezbednosti ne mogu da vam kažem o čemu je reč", odgovorio sam.

Gledali smo se u oči trenutak-dva, a onda je narednik rekao: „U redu."

Primetio sam da mu radio ćuti, ali onda je zazujao telefon. Podigao je slušalicu i rekao nešto kolegini Vilson.

Hteo sam da mu kažem: „Ako je to CIA, ja nisam ovde." Slušao sam da čujem hoće li biti nevolja, ali narednik je rekao: „Daj mi je, ja ću to da sredim", pa se obratio meni: „Bučna zabava u bašti." Preuzeo je poziv i stao da čavrlja s nekim o bučnoj zabavi u bašti.

Ovo je zaista drugi svet. Pokušao sam da zamislim svet Džil Vinslou. Kao što sam i pretpostavio, pripada višoj srednjoj klasi i mnogo bi izgubila kad bi njen muž saznao da mu žena ne ide u kupovinu svaki put kad izađe.

Pretpostavio sam da je gospodin Mark Vinslou, investicioni bankar u *Morgan Stenliju*, pomalo dosadan, da verovatno voli poneki koktel, da igra golf u mesnom klubu i da dosta vremena provodi na poslu ili s klijentima. Možda ima i ljubavnicu u gradu. Dosadni, prezaposleni i bogati muškarci često drže devojke s punim radnim vremenom, koje ih smatraju neodoljivima.

Od narednika Robertsa sam saznao da je gospodin Vinslou svestan dužnosti prema zajednici i da sedi u odboru za planiranje. To je vrlo čovekoljubivo, a ima i dodatnu prednost što nije kod kuće bar još jednom mesečno. Da ne spominjemo to što gospodin Vinslou pomaže da se kojekakve spodobе drže podalje od njihovog gradića.

Ukratko, gospođa Vinslou se po svemu sudeći dosađuje. Verovatno se bavi nekim dobrovoljnim radom i odlazi u grad radi muzeja, pozorišta, kupovine i ručkova s prijateljicama, kad nije zauzeta preljubom.

Pokušao sam da zamislim njenog ljubavnika, ali bez drugih podataka osim Nešove potvrde da je oženjen, mogao sam samo da zaključim da je kresao gospođu Vinslou.

Don Žuan je očigledno posedovao svetli ford eksplorer; osim toga, on ili ona imali su video-kameru kojom su snimali romantične trenutke na plaži, a možda i neke druge trenutke. Prema tome, očigledno su verovali jedno drugom, ili ne bi snimali potencijalno razorne prizore neverstva. Verovatno se kreću u istom društvenom krugu, a veza je započela blagim koketiranjem na zabavi ili na igranci i napredovala do ručka, pa večere, pa kresa.

Još jedna misao. Iako su se ponašali nemarno, nisu bili nemarni ljudi. Njihova veza je, ili je bila, vrlo kontrolisana, sračunati rizik koji im je pružao nagradu - kakva god bila - vrednu tog rizika.

Završna misao. Ovi ljubavnici se nisu voleli. Da su se voleli, doživeli bi prosvetljenje one večeri 17. jula 1996, kad su videli eksploziju aviona. To bi za njih bio znak da je život kratak i da treba da budu zajedno, pa neka đavo nosi

njihove supružnike, njihove porodice i njihov uređeni svet, i Džil Vinslou ne bi i dalje živela u Ulici prepeličje jame broj 12 s Markom Vinslouom.

Zaključivši sve ovo shvatio sam da je, po onome što sam ja znao, gospodin Mark Vinslou mogao biti zanimljiv i privlačan čovek, zaljubljen i pažljiv muž, da je gospođa Džil Vinslou mogla biti gradska drolja, a njen ljubavnik možda čisti bazene.

Pokušavao sam da shvatim gospođu Vinslou i njen svet ne bih li video mogu li je ubediti da mi istinito prepriča šta se dogodilo, šta je videla i šta je snimila one večeri. Ako je Nešu rekla istinu, onda je to kraj priče, pa mogu mirno da se vratim kući svome Lenjivcu. Ako postoji još nešto osim onoga što je rekla njemu, onda to nije kraj, nego početak ponovnog otvaranja slučaja. Nisam bio siguran za koji ishod navijam.

Narednik Roberts je spustio slušalicu i rekao mi: „Tipično subotnje veče. Mnogo kućnih zabava - obično ih prave klinci kojima su roditelji otputovali." Policijskim radiom pozvao je patrolna kola i uputio ih na adresu bučne zabave. Meni je objasnio: „Večeras mi patroliraju četiri vozila. Ponekad mi kompanije za obezbeđenje javljaju da se negde oglasio alarm, ili mi jave za saobraćajnu nezgodu, ili zovu stare gospođe i kažu da im se neko šunja oko kuće - uvek dve iste stare gospođe."

Nastavio je o nezgodama policijskog posla u malom mestu, gde stanovnici policajce smatraju nekom vrstom kućne posluge. To nije bilo zanimljivo, ali mi je dalo ideju.

Upitao sam narednika: „Znate li jesu li Vinslouovi možda na putu?"

Proverio je u kompjuteru i rekao: „Nemam informaciju da su van grada."

„Imate li njihov telefonski broj?"

Pritisnuo je dugmiće i odgovorio: „Imam većinu neubeleženih brojeva, ali ne sve... " Pogledao je monitor i rekao: „Njihov imam. Želite li?"

„Da, hvala vam."

Zapisao mi je broj na cedulji. Moram da kažem Domu Faneliju za mesne policijske stanice i njihovu urednu orvelovsku bazu podataka.

Narednik Roberts mi je rekao: „Ako želite da ih pozovete ili navratite do njih, treba da znate da gospodin Vinslou ni na televizijskom kvizu ne bi odgovorio na pitanje bez prisustva advokata. Prema tome, ako hoćete da razgovarate s njom, morate njega da sklonite, osim ako ne želite i advokata tamo. Ali ja vam nisam ništa rekao, u redu?”

„Razumem.” Zapravo sam imao mnogo važniji razlog što ne želim gospodina Vinsloua u blizini. Rekao sam naredniku: „Učinite mi uslugu i pozovite ih.”

„Sada?”

„Da. Moram da budem siguran da su kod kuće.”

„U redu... Želite li da im nešto kažem? Mislim, videće da je poziv iz policijske stanice.”

„Recite gospodinu Vinslouu da sazivate hitan sastanak odbora za planiranje. Upravo ste čuli da se u Glavnoj ulici otvara španski društveni klub.”

Nasmejao se. „Da, to bi diglo na noge čitavo mesto.”

Nasmešio sam se našoj zajedničkoj politički nekorektnoj šali i predložio: „Recite mu da se neko šunja u susedstvu. Da se oglasio nečiji alarm.”

„U redu...”

Okrenuo je broj. „Uključite ih na zvučnik”, rekao sam mu.

Pritisnuo je dugme. Čuo sam da telefon zvoni. Na četvrto zvono javio se muški glas. „Halo?”

„Gospodine Vinslou?”, upitao je narednik Roberts.

„Da?”

„Gospodine Vinslou, ovde narednik Roberts iz policije. Izvinite što vas uznemiravam u ovo doba, ali dobili smo obaveštenje da se neko šunja po vašem susedstvu, a jedan alarm se oglasio, pa me zanima da li ste nešto videli ili čuli.”

Mark Vinslou se nakašljao da pročisti grlo i misli i odgovorio: „Ne... tek sam stigao kući... da vidimo... pre oko dva sata...”

„U redu. Nema razloga za brigu. Poslaćemo kola. Proverite jesu li vam prozori i vrata zaključani i alarm uključen. I pozovite nas ako nešto čujete.”

„Dobro... u redu, hoću.”

Pomislio sam kako Mark Vinslou u jedan ujutru zvuči isto kao gospodin Rozental. Pokazao sam naredniku da mi da slušalicu. Reкао je gospodinu Vinslouu: „Ovde je...”

„Okružna policija”, šapnuo sam mu.

„Ovde je detektiv iz okružne policije i želi da razgovara s vama.”

Reкао sam: „Gospodine Vinslou, izvinite zbog uznemiravanja, ali istražujemo niz kućnih provala u ovoj oblasti.” Morao sam da ga zbrzam pre nego što se razbudi i posumnja, pa sam ga upitao: „Ako navratim do vas ujutru, hoćete li biti kod kuće?”

„Ovaj... ne... golf...”

„Kada počinjete?”

„U osam.” Dodao je: „Pre golfa je doručak u klubu. U sedam.”

„Shvatam. A vaša žena?”

„Ona ide u crkvu u deset.”

„A deca?”

„U školi su. Ima li razloga za brigu?”

„Ne, gospodine. Moram da obiđem kuće i dvorišta po danu, pa vas molim da kažete gospođi da se ne uznemiri ako svratim. Evo vam narednik Roberts.”

Narednik mu reče: „Izvinite što sam zvao ovako kasno, ali hteo sam da se uverim da je sve u redu.“

„Ne izvinjavajte se. Hvala vam na pozivu.“

Narednik Roberts je prekinuo vezu i ponovio mi, za slučaj da nisam slušao: „U redu, on sutra igra golf.“

„Tako je. Pozovite ga oko pola sedam ujutru i recite mu da ste uhvatili provalnika i da će okružna policija potražiti dokaze kad svane.“

Zapisao je ovo i upitao me: „Ići ćete ujutru da razgovarate s njom?“

„Da.“

„Hapšenje?“

„Ne, samo razgovor sa svedokom.“

„Zvuči kao da nije samo to.“

Nagnuo sam se ka njemu. „Reći ću vam nešto u poverenju, ali neka ostane među nama.“

Klimnuo je glavom i čekao da nastavim.

Rekao sam: „Džil Vinslou je možda u opasnosti zbog onoga što je videla.“

„Stvarno?“

„Stvarno. Noćas ću pripaziti na njihovu kuću. Recite pozornicima da ne obraćaju pažnju na sivi ford taurus parkiran u Ulici prepeličje jame. Vi i ja ćemo ostati u kontaktu za slučaj nečeg nepredviđenog. Imate li radio viška?“

„Imam ručni radio kojim možete da se poslužite.“

Hteo sam da ga pitam ima li i neki pištolj viška, ali to bi bila zloupotreba gostoljubivosti. „Do kad ste na dužnosti?“

„Do osam. Od ponoći do osam ujutru.“

„U redu. Pozvaću vas pre osam ako gospodin Vinslou ne ode na doručak u klub, a onda ćete morati nekako da ga izvučete iz kuće. Važi?“

„Važi...“

Ustao sam i upitao: „Kako da stignem do njihove kuće?”

Narednik Roberts dao mi je mapu Old Brukvila i olovkom mi označio put. Pozajmio mi je ručni radio i rekao: „Frekvencija je nameštena. Ja sam Štab - vas ćemo zvati Vozilo nula." Nasmešio se.

„Razumem." Dodao sam: „Ako se još neki federalni agent pojavi ili vam telefonira, pozovite me."

„Hoću."

Rukovali smo se i rekao sam mu: „Postaraću se da budete pohvaljeni za saradnju. Ostaviću vam radio kasnije."

Izašao sam iz policijske stanice Old Brukvila. Gospode, kako serem. Možda bih uspeo da ubedim narednika Roberts sa da uhapsi Teda Neša ako se pojavi.

Noć je bila sveža i vedra, na nebu su sijale zvezde i nije bilo Crnog helikoptera. Putem je prošlo nekoliko automobila, inače se nije čulo ništa osim kreketa šumskih žaba.

Seo sam u kola, vratio se do Puta kedrove močvare i skrenuo ka severu, prema uputstvima narednika Roberts sa.

Ako Ted Neš još nije razgovarao s gospodinom Rozentalom i otkrio da sam saznao ime Džil Vinslou, i ako sam našao pravu Džil Vinslou, onda ću negde posle početka partije golfa imati odgovore na pitanja za koja nisam ni znao da postoje dok me Kejt nije ljubazno prosvetlila. Od tada sam nagrađen putovanjem u Jemen, vaskrsnućem Teda Neša i jevandeljem po Tedu. Divno, zar ne?

Kad u ponedeljak odem po Kejt na aerodrom - pod uslovom da tada ne budem ponovo u Jemenu, ili u zatvoru, ili mrtav – reći ću joj: „Dobro došla kući. Imam dobre i loše vesti. Dobra vest je da sam našao gospu s plaže. Loša vest je da je Ted Neš živ i želi da me ubije."

ČETRDESET ČETVRTO POGLAVLJE

Sledeći uputstva narednika Roberts sa prošao sam pored kapije od kovanog gvožđa vinarije Banfi i skrenuo na Put pileće doline. Bilo je mračno, pa sam usporio i upalio farove za slučaj da na putu ima pilića. Minut-dva kasnije video sam znak na kom je pisalo Ulica prepeličje jame. Skrenuo sam desno i pošao uskim vijugavim putem.

Jedva sam video i kuće, a kamoli kućne brojeve, ali ispred kuća su na stubovima stajali poštanski sandučići, pa sam opazio broj 12. Skrenuo sam na pošljunčanu ivicu puta, ugasio svetla i motor i izašao.

Na kraju dugačke prilazne staze oivičene drvećem video sam veliku džordžijansku kuću na padini. Iza jednog prozora na spratu gorelo je svetlo; ugasio se dok sam osmatrao.

Vratio sam se u kola i uključio radio. Bilo je dva i sedamnaest. Spremio sam se za dugu neudobnu noć.

Sumanuti radio voditelj, koji je sebe zvao Vukodlak Džek, rešao je i zavijao, pa sam se zapitao da to Džek Kenig malo ne tezgari.

Vukodlak Džek primao je pozive slušalaca koji su, kako mi se činilo, uglavnom zvali iz okružne duševne bolnice. Jedan momak je povikao: „Hej, Vukodlače, ovde Dejv iz Garden Sitija!”

Vukodlak je u odgovor viknuo: „Hej, Dejve! Šta mogu da učinim za tebe, drugar?”

Dejv je glasno odgovorio: „Oću da čujem *All I Want Is You* od *Ju Tu*, i 'teo bi' da posvetim pesmu mojoj ženi Liz koja je besna na mene.”

„Važi, Dejve! Liz, slušaš li? Od tvog voljenog muža Dejva, samo za tebe, dušo.”

Ju Tu su tugaljivo zapevali *All I Want Is You*.

Bio sam u iskušenju da promenim stanicu, ali sam shvatio da je Vukodlak Džek upravo ono što mi noćas treba.

S vremena na vreme policijski radio bi zapucketao - patrolna kola zvala su službenicu ili ona njih. Pozvao sam Robertsa radiom i podsetio ga da me pozove ako se pojavi još neki federalni agent, iako sam znao da taj poziv neću dobiti ako Neš i družina zaista odluče da dođu u policijsku stanicu Old Brukvila. Najverovatnije će se pojaviti ovde i odvesti me.

Zevnuo sam, zadremao, probudio se i ponovo zadremao. Vukodlak Džek odjavio se u tri po ponoći, ali obećao je da će se uskoro vratiti da iskida slušaocima grkljane. Stanica se odjavila državnim himnom, pa sam sedeo uspravno dok se nije završila. Oko četiri su se provezla patrolna kola mesne policije; mahnuli smo jedni drugima.

Ponovo sam zadremao. Kad sam se probudio na jugoistoku je nebo bledele. Bilo je pet i dvadeset devet. Pozvao sam narednika Robertsa radiom i rekao mu: „Pozovite gospodina Vinsloua u pola sedam i recite mu da je provalnik uhvaćen. Sve je mirno u Mirogradu. Divan dan za golf.”

Narednik Roberts se nasmejao i odgovorio: „Srećno s gospođom Vinslou.”

„Hvala vam.”

U petnaest do sedam otvorila su se automatska vrata garaže za tri vozila; sivi mercedes je izašao i krenuo dugim prilaznim putem. Na kraju puta skrenuo je ka meni, pa sam za trenutak ugledao Marka Vinsloua, koji je kroz vetrobransko staklo isijavao zaslepljujuću tupost. Skliznuo sam niz sedište dok ne prođe.

Nisam hteo prerano da dignem Džil Vinslou iz postelje, pa sam još malo sačekao.

Izmaglica se dizala s prostranih travnjaka ispred velikih kuća oko mene, ptice su pevale, a sunce se dizalo iznad daleke linije šume. Čudna divlja životinja prešla je put. Možda lisica. Pogledao sam ima li prepelica, ali ne znam

kako prepelice izgledaju niti kakve bi to bile prepeličje jame. Teško mi je bilo da poverujem da se centar Menhetna nalazi svega pedesetak kilometara od ove opasne prašume. Jedva sam čekao da pod nogama osetim asfalt.

Pogledao sam kuću porodice Vinslou. Iskreno sam se nadao da gospođa Vinslou nije sve rekla Nešu i Grifitu - uprkos Nešovom proseravanju o poligrafu - i da želi da olakša dušu i savest, makar to značilo da se odriče svega ovoga. To je malo verovatno, ali nikad ne znaš dok ne pitaš.

Prošlo je nekoliko automobila, i ljudi su me gledali. Da ne bi neko pozvao policiju, upalio sam kola i krenuo uz prilaznu stazu. Stao sam na pošljunčanom parkiralištu ispred kuće. Bilo je sedam i trideset dva. Uzeo sam policijski radio, izašao, popeo se uz stepenice i pozvonio.

Koliko sam puta ovo radio kao detektiv za ubistva? Na koliko sam vrata zvonio da obavestim nekoga o tragediji, ili pitao mogu li na trenutak da uđem radi rutinskog ispitivanja? Koliko sam naloga za pretres sproveo i koliko sam hapšenja obavio?

Ponekad sam izjavljivao saučešće, a ponekad sam donosio dobre vesti.

Nikad nije bilo monotono, ali nikad nije bilo ni lepo.

Nisam imao pojma šta će se ovde dogoditi, ali bio sam siguran da će se u sledećih sat-dva nečiji životi izmeniti.

ČETRDESET PETO POGLAVLJE

Čuo sam elektronski pisak i nešto nalik na ženski glas začulo se iz zvučnika iznad moje glave; kvalitet zvuka bio je nešto gori nego kod čupavaca iz kutije. Glas je rekao: „Ko je?”

Podigao sam pogled i video bezbednosnu kameru. Odgovorio sam: „Detektiv Kori, gospođo Vinslou.” Podigao sam legitimaciju prema kameri i zamalo rekao: „Ptičica!”, ali sam se obuzdao i nastavio: „Razgovarao sam sinoč s vašim mužem.”

„Oh... da. On nije kod kuće, žao mi je.”

Meni nije bilo žao. Rekao sam: „Treba mi nekoliko minuta vašeg vremena, u vezi s provalnikom.”

„Pa...u redu... samo trenutak.”

Čekao sam. Dva-tri minuta kasnije otvorila su se velika ulazna vrata.

Džil Vinslou je zaista bila privlačna žena. Imala je nešto ispod četrdeset godina, a smeđu kosu je nosila ošišanu u paž frizuru, ako se to tako zove. Imala je krupne smeđe oči, lepe crte lica, vrlo fotogenične, i lepo je preplanula, ali ne tako lepo kao ja.

Na sebi je imala uzdržanu belu kućnu haljinu do članaka, vezanu oko struka, a moj rendgenski pogled i pornografska mašta videli su ispod dobro telo. Nije se smešila, ali se nije ni mrštila, pa sam se ja osmehnuo, te je morala da mi uzvрати osmeh. Ponovo sam joj pokazao službenu legitimaciju i rekao: „Izvinite što dolazim ovako rano, ali neću vas dugo zadržati.”

Klimnula je glavom i pokazala mi da uđem.

Pošao sam za njom kroz prostrano, brižljivo uređeno predsoblje u veliku seosku kuhinju. Pokazala je okrugli sto pored velikog prozora i rekla: „Pravim kafu. Želite li i vi?”

„Da, hvala vam." Seo sam i spustio radio na sto.

Prišla je pultu i počela da sprema kafu.

Kuća je, koliko sam video, odisala starim novcem - mnogo starinskog nameštaja, za koji lično mislim da je suvo trulo drvo puno crvotočaca i buba, a memla je jedino što ga drži da se ne raspadne. Ali šta ja znam o tome?

Kad je pristavila kafu, Džil Vinslou mi reče: „Ed Roberts iz naše policijske stanice zvao je pre vas i rekao da je provalnik uhvaćen."

„Tako je."

„Pa, kako mogu da vam pomognem, gospodine..."

„Kori. Želim samo da vam postavim nekoliko pitanja."

Izvadila je dve šolje, spustila ih na poslužavnik, okrenula se i upitala: „A vi ste iz okružne policije?"

„Nisam baš."

Nije ništa odgovorila.

Rekao sam: „Ja sam iz FBI-ja."

Klimnula je glavom, nimalo iznenađena ni zbunjena. Gledali smo se trenutak-dva, i znao sam da razgovaram sa Džil Vinslou koja je pre pet godina zdipila kasetu s filmom *Jedan čovek i jedna žena* iz hotela *Bejvju*.

Upitao sam je: „Da li vam je u poslednje vreme dolazio ili telefonirao neki drugi federalni agent?"

Odmahnula je glavom.

Rekao sam joj: „Znate zašto sam došao."

Klimnula je glavom.

„Pojavilo se nešto novo, pa sam mislio da mi možda možete pomoći", kazao sam.

Odgovorila je: „Već smo prošli kroz sve ovo."

Imala je izrazito otmen naglasak, mek ali jasan kao zvono. I probadala me je tim svojim krupnim smeđim očima. Rekao sam: „Moramo još jednom da prođemo kroz to.“

Nije skidala pogled s mene, a na njoj se pomicala jedino glava; odmahivala je, ali ne odrečno, više rastuženo.

Gospođa Džil Vinslou dobro se držala; čak i u ove rane sate, bez šminke i u kućnoj haljini, delovala je kao lepo odgojena žena kojoj je mesto u ovakvoj kući.

Pa ipak, možda zato što sam znao da se upetljala u seks, laži i video-trake, opažao sam u toj plemenitoj pojavi nagoveštaje neobuzdanosti.

Okrenula se i na poslužavnik stavila mleko, šećer, salvete i pribor.

Nisam joj video lice, ali ruke su joj bile mirne. I dalje okrenuta leđima rekla je: „Pre nekoliko meseci... u julu, gledala sam komemoraciju na televiziji. Teško je poverovati da je prošlo pet godina.“

„Prošlo je.“ Dunuo sam u dlan da omirišem svoj dah - prešao je granicu nepodnošljivog - i neupadljivo sam onjušio košulju.

Gospođa Vinslou se okrenula, a ja sam ustao dok je ona prinosila poslužavnik s bokalom kafe i spuštala ga na sto. Rekla je: „Poslužite se, molim vas.“

„Hvala vam.“

Oboje smo seli. „Upravo sam se vratio iz Jemena, pa sam malo... zgužvan“, objasnio sam joj.

Video sam da je primetila krastu i modricu na mojoj bradi. „Šta ste radili u Jemenu? Ili ne smete da kažete?“

„Istraživao sam podmetanje bombe na brodu *Koul*.“ Dodao sam: „Bavim se antiterorističkim radom.“

Nije odgovorila, ali shvatila je kuda ovo ide.

Sipao sam nam kafu. „Hvala“, rekla je.

Isključio sam radio i probao kafu. Bila je dobra.

„Muž mi je otišao na golf. Ja idem u crkvu u deset“, saopštila mi je.

Odgovorio sam: „Znam. Završićemo na vreme da se spremite za crkvu. Što se tiče gospodina Vinsloua, on za ovo neće saznati, kao što vam je obećano pre pet godina.“

Klimnula je glavom. „Hvala vam.“

Sipao sam još kafe dok je gospođa Vinslou srkutala svoju. Rekao sam: „Sinoć sam razgovarao s čovekom koji je prvobitno vodio slučaj, s Tedom Nešom. Sećate li ga se?“

Klimnula je glavom.

Nastavio sam: „A pre nekoliko sedmica razgovarao sam s Lijamom Grifitom. Sećate li se njega?“

Ponovo je klimnula glavom.

Upitao sam je: „Ko je još tada razgovarao s vama?“

„Čovek koji se predstavio kao gospodin Braun iz Nacionalnog odbora za saobraćaj.“

Opisao sam joj Džeka Keniga rekavši joj i kako ostavlja utisak da mu je neko nabio čeličnu šipku u dupe. Odgovorila je: „Nisam sigurna. Zar vi ne znate?“

Nisam odgovorio, nego sam je upitao: „Je li bilo još nekoga?“

„Nije.“

„Jeste li potpisali izjavu?“

„Nisam.“

„Da li su ono što ste rekli snimali magnetofonom ili video-kamerom?“

„Ne... koliko ja znam. Ali taj Grifit je ponešto zapisivao.“

„Gde su se odvijali ti razgovori?“

„Ovde?”

„Ovde, u ovoj kući?”

„Da. Dok mi je muž bio na poslu.”

„Shvatam.” To je neobično, ali ponekad se tako postupa s naklonjenim ili tajnim svedokom. Očigledno nisu želeli da upišu njen dolazak u federalnu ustanovu. Upitao sam je: „A gospodin s kojim ste tada bili?”

„Šta s njim?”

„Jesu li i s njim razgovarali?”

„Mislim da su s njim razgovarali u njegovoj kancelariji. Zašto pitate?”

„Proveravam postupak.”

Nije odgovorila. Upitala me je: „Kakva se nova informacija pojavila i zašto sam vam ja potrebna?”

„Ne mogu da govorim o novim informacijama. A vi ste mi potrebni radi nekih razjašnjenja.”

„Na primer?”

„Na primer, trebaju mi novi podaci o vašoj vezi s tim prijateljem.” I njegovo ime.

Kao da se malo ozlojedila; odgovorila je: „Ne znam zašto je to važno, ali ako morate da znate, nisam s Badom otkako se to dogodilo.”

Bad. „Ali vidate ga, razgovarate s njim.”

„Povremeno. Naletimo jedno na drugo na zabavama ili u klubu. To je neizbežno i neprijatno.”

„Oh, znam. Ja po čitavom Menhetnu nailazim na bivše žene i devojke.” Osmehnuo sam se, i ona se nasmešila.

Upitala je: „Jeste li prvo s njim razgovarali?”

„Nisam, želeo sam najpre da razgovaram s vama. Je li on još na istoj adresi?”

„Da. Ista adresa. Ista žena.”

„Isti posao?”

„Isti posao.”

„Znate li da li je u gradu?”

„Mislim da jeste. Videla sam ga na roštilju za Dan rada...” Pogledala me je i rekla: „Kad ga vidim... ne znam zbog čega...”

„Ne znate šta ste videli u njemu.”

Klimnula je glavom. „Nije vredelo truda.”

„Posle svega uvek se čini da nije vredelo truda. Ali u početku deluje zanimljivo.”

„Valjda je tako”, rekla je s osmehom.

„Verovatno ste razočarani jer je dao vaše ime FBI-ju. Mislite da je trebalo da vas zaštiti.”

Slegnula je ramenima i rekla: „Mislim da ne bi mogao. Bili su vrlo ubedljivi... gotovo su pretili... ali neki jači čovek bi možda...” Nasmejala se. „Mislim da se držao jedno tri minuta.”

Nasmešio sam se i rekao: „Nemojte biti prestrogi prema Badu. Postupio je kao ispravan građanin.”

„Bad radi samo ono što je dobro za Bada.” Malo je razmislila, pa rekla: „Da je FBI došao prvo kod mene tražeći njega, ja bih verovatno uradila isto. Ali po onome što se dogodilo posle shvatila sam da je...”

„Slabić?”

Nasmejala se. „Da. Slabić. I kukavica. I... da nije džentlmen.”

„Zašto?”

„Pa... na primer, ja sam htela da se javimo FBI-ju i kažemo šta smo videli i snimili. On nije hteo. Onda je rekao agentima, kad su ga pronašli, da *ja* nisam

htela da se javimo. Bilo je grozno... nije mi nimalo pomagao i mislio je samo na sebe."

„Mora da je advokat."

Ponovo se nasmejala, tihim grlenim smehom. Mislim da smo uspostavljali međusobno poverenje, što je uvek najbolje. Drugi način je pretnja, ali Džil Vinslou je bez sumnje bila podvrgnuta pretnjama pre pet godina, pa se u njoj verovatno razvio nekakav otpor.

Dotakao sam krasticu na bradi. Džil Vinslou me je upitala: „To izgleda sveže. Želite li da vam nešto donesem?"

„Ne, hvala. Ispirao sam slanom vodom."

„Oh... a kako vam se to desilo?"

„Zaskočile su me plaćene ubice u kasabi u Adenu. To je u Jemenu." Dodao sam: „Šalim se. Nego, imate li flaster?"

„Da. Samo trenutak." Ustala je i iz plakara izvadila pribor za prvu pomoć. Vratila se za sto i pružila mi flaster i antibiotsku mast.

Zahvalio sam se i utrljao malo masti na ranu, a zatim otvorio omot flastera. Stajala je kao da razmišlja da li da mi pomogne, ali snašao sam se.

Sela je i rekla: „Pripazite da vam se to ne zagadi."

Bila je prijatna i dopadala mi se. Na nesreću, ja se njoj za desetak minuta neću dopadati. Spustio sam omot flastera na sto, a ona ga je letimice pogledala.

Ćutala je neko vreme, a onda me upitala: „Zašto vas zanima Bad i moja veza s njim?"

„Ima nekih očiglednih neslaganja između vaše priče i onoga što je on rekao u to vreme. Na primer, recite mi šta se desilo s kasetom pošto ste je pogledali u hotelu?"

„Šta je *on* rekao?"

„Kažite vi meni."

„U redu... kad smo odgledali traku, *on* je zahtevao da je izbrišemo. Ne ja. Izbrisali smo je i napustili hotel.“

Ovo se nije slagalo s onim što mi je rekao dobri stari Ted. Ali sve je polako dolazilo na svoje mesto. Rekao sam joj: „Voleo bih da mi sve ispričate detaljnije. Važi? Otišli ste s plaže i na putu do hotela desilo se šta?“

„Pa... pogledala sam u kameri šta smo snimili... eksploziju aviona...“ Sklopila je oči i duboko udahнула. „Bilo je jezivo. Prosto jezivo. Ne želim više nikada da vidim ništa slično.“

Klimnuo sam glavom i gledao je kako zuri u šolju. Činilo mi se da je pet godina bila drugačija. Možda malo srećnija i živahnija. Šta ju je to toliko pogodilo 17. juna 1996, i šta se to posle desilo i ispunilo je nezadovoljstvom, možda i strahom? Osim toga, tu je i Mark Vinslou, čije sam lice video iza vetrobrana mercedesa. A ona još živi ovde, pet godina kasnije, i zna da će još dugo biti ovde. Život je beskrajni niz kompromisa, razočaranja, izdajstava i onog „kad bi samo“. Tu i tamo ljudi uspeju iz prve, a još ređe dobijaju priliku da počnu ispočetka i uspeju iz druge. Spremao sam se da Džil Vinslou pružim drugu priliku i nadao sam se da će je prihvatiti.

Pribrala se, pa sam joj rekao: „Znači, videli ste eksploziju gledajući snimak na kameri?“

Klimnula je glavom.

„A Bad je vozio?“

„Da. Rekla sam mu: 'Stani, moraš ovo da vidiš', ili tako nešto.“

„A šta je on rekao?“

„Ništa. Rekla sam mu: 'Sve smo snimili'.“

Sedeo sam neko vreme, želeći da je pitam. I ne želeći da je pitam. Ali došao sam da bih je pitao, pa sam je pitao: „Jeste li na snimku videli mlaz svetlosti?“

Pogledala me je i odgovorila: „Naravno.“

Okrenuo sam se i kroz veliki prozor zagledao u dvorište. Video sam veliku iskošenu pokrivenu terasu, bazen i tri-četiri hektara brižljivo uređenog vrta. Ruže su još izgledale dobro. *Naravno.*

Nasuo sam sebi još kafe, nakašljao se i upitao je: „A taj mlaz svetla nije bio odraz mlaza zapaljenog goriva na vodi?“

„Nije.“ Dodala je: „Videla sam to... šta god bilo... kako izbija iz okeana... Mislim, videla sam *uživo*, pre nego što sam ponovo to isto videla na snimku.“

„Stajali ste na plaži?“

Trenutak-dva je ćutala, a onda je odgovorila: „Sedela sam na plaži, i... i videla sam taj svetlosni mlaz kako leti u nebo... rekla sam nešto Badu, pa se i on uspravio i okrenuo ka moru. Oboje smo posmatrali kako leti, a nekoliko sekundi kasnije nastala je ogromna eksplozija... plamteći komadi padali su u vodu... onda je i ta velika vatrena lopta počela da pada... onda smo, možda minut kasnije, i *čuli* eksploziju...“

Ovo se nije baš poklapalo s onim što mi je gospodin Vrhovni Serator rekao da su Džil i Bad videli. No ovo upadljivo neslaganje nimalo me nije iznenadilo. „U izveštaju koji sam pročitao piše da ste vodili ljubav na plaži *u trenutku* kad je avion eksplodirao i da vam je pažnju privukao *zvuk* eksplozije, koji je do vas stigao četrdesetak sekundi kasnije“, kazao sam.

Odmahnula je glavom. „Bili smo već završili. Sedela sam“ - obrazi su joj planuli - „na njemu, okrenuta ka moru.“

„Hvala vam. Znam da vam je ovo neprijatno, pa ću vas pitati za pojedinosti samo ako budem morao.“

Klimnula je glavom. „Pre pet godina bilo mi je vrlo neprijatno da odgovaram na pitanja i opisujem sve, ali sada sam to prevazišla. Kao da se ništa od svega toga nije ni desilo, ili kao da se desilo nekom drugom.“

„Razumem vas. U redu, kad je avion eksplodirao, šta ste uradili?“

„Potrčali smo prema pešćanim dinama gde smo ostavili stvari.”

„Zašto?”

„Zato što smo znali da će eksplozija privući ljude na plažu ili na put... bili smo nagi, pa smo potrčali ka dinama, obukli se, zgrabili kameru i postolje i pohitali ka kolima.”

„Ka Badovom fordu eksploreru.”

„Tako je.” Malo je razmislila, pa nastavila: „Sada kad razmislim, jasno mi je da je trebalo da potrošimo još koji trenutak i uzmemo ćebe, hladnjak i sve to... a nismo ni znali da smo ostavili poklopac objektiva na ćebetu... zaista nismo mislili ni na šta osim da se što pre izgubimo odande.”

Odgovorio sam: „Sigurno je kasnije Bad o tome razmišljao mnogo puta.”

Nasmešila se i klimnula glavom.

Očigledno ju je veselilo kad kažem nešto zajedljivo o Badu, pa sam dodao: „Mogao je slobodno da ostavi i posetnicu.”

Nasmejala se.

Najvažnije je bilo to što nisam morao da razdvojim pa da zavladam; Džil i Bad već su bili razdvojeni, nikakve odanosti nije bilo da se čuva, što mi je olakšavalo posao. Upitao sam je: „Šta ste pomislili kad ste pregledali snimak i shvatili da ste snimili sve što ste videli?”

Malo je ćutala, pa odgovorila: „Pa, zapanjila sam se videvši... videvši sve na snimku. Onda sam... znam da to zvuči kao pravdanje, ali poželela sam da se vratimo i vidimo možemo li nekako pomoći...”

„Bili ste prilično sigurni da ste videli eksploziju aviona?”

„Da... ne sasvim, ali htela sam da se vratimo, ali Bad je odbio. Onda sam, gledajući snimak u kameri, rekla kako je naš snimak dokaz i da neko, mislila sam na vlasti, treba da ga vidi. A Bad je rekao ne, niko ne treba da nas vidi kako

vodimo ljubav. Hteo je da izbrišem traku, ali smo se dogovorili da je pogledamo na televizoru u hotelu, pa da onda odlučimo."

„U redu. Vratili ste se u sobu..."

„Da, i pustili smo traku..."

„S kamere preko videa."

„Tako je. Doneli smo kabl sa sobom... za kasnije, kad se vratimo u sobu s plaže... dakle, pustili smo traku i sve vrlo jasno videli na ekranu televizora, sa zvukom..."

„I ponovo ste videli svetlosni mlaz?"

„Da. I videli smo sebe na plaži kako gledamo mlaz dok izleće iz mora... zatim eksploziju...onda smo skočili na noge i posmatrali ogromnu vatrenu loptu kako lebdi, a onda su lopta i komadići počeli da padaju... onda smo čuli eksploziju, okrenuli se prema kameri i potrčali nazad ka dinamama. Na televizoru smo u pozadini videli ono što nismo opazili trčeći... plamen kako se širi po vodi..." Ponovo je zažmurila i nepomično sedela. Ne otvarajući oči rekla je: „Videli smo Bada kako dotrčava do kamere, a onda se slika rasula..." Otvorila je oči, usiljeno se osmehnula i rekla: „Toliko se uspaničio da nije isključio kameru dok smo trčali do kola i ubacivali kameru i tronožac na zadnje sedište. Čuli smo sebe na snimku. Zvučali smo vrlo prestravljeni."

„Znači, kamera je radila na zadnjem sedištu njegovog eksplorera."

„Tako je."

„I snimila je vaš razgovor?"

„Jeste. Tada sam ga ubeđivala da treba da se vratimo i pomognemo ako možemo." Dodala je: „Ponekad mi je žao što smo izbrisali traku."

„I meni."

Igrao sam se omotom flastera; gledali smo se nekoliko trenutaka. Rekao sam: „Znači, odgledali ste traku u hotelskoj sobi, a onda je izbrisali."

Klimnula je glavom i rekla: „Bad me je ubedio... i bio je u pravu... da je to videlo još mnogo ljudi... raketu i eksploziju... i da naša traka nije potrebna kao dokaz... zašto bismo je onda predali vlastima...?“ Zaćutala je. „Bila je vrlo rećita. Hoću da kaŹem, čak i da nismo bili svako u svom braku i da to nije bila preljuba... čak i da smo bili sami, ili venćani jedno s drugim... zašto bi neko gledao taj snimak?“ Upitala me je: „Šta biste vi uradili?“

Oćekivao sam to pitanje, pa sam odgovorio: „Saćekao bih s brisanjem. Ćekao bih. Razgovarao bih s partnerkom, preispitao bih svoj brak i upitao se zašto sam se upustio u preljubu. Pratio bih istragu da vidim je li moj snimak kritićni dokaz uŹasnog zloćina. Onda bih odlućio.“

DŹil Vinslou je sedela i zurila kroz prozor; zatim je izvadila papirnu maramicu iz dŹepa i potapkala oći. Duboko je uzdahnula i rekla: „To sam i ja htela da uradim.“ Pogledala me je i nastavila: „Zaista jesam... svi ti ljudi... boŹe moj... i pratila sam istragu. Stotine ljudi se javilo i reklo da su videli mlaz svetlosti, i svi su mislili da je avion pogodila raketa... a onda... sve se promenilo.“

„Kad je objavljeno da je uzrok bio nesrećan slućaj, mehanićki kvar, da li biste predali traku da ste je imali?“, upitao sam.

Spustila je pogled na svoje ruke kojima je kidala maramicu i rekla: „Ne znam. Nadam se da bih.“

„Ja mislim da biste je predali.“

Nije odgovorila.

Ćutao sam nekoliko trenutaka, a onda je upitao: „Ćija je bila kamera?“

„Moja“, odgovorila je. „Zašto pitate?“

„Da li ste tada poznavali tehnologiju snimanja?“

„Znala sam ono osnovno.“

„A Bad?“

„Naučila sam ga kako da se služi mojom kamerom. Zašto pitate?"

„Pa, u izveštaju koji imam piše da je Bad fizički uništio kasetu. Je li to tačno?"

„Kako to mislite?"

„Napustili ste hotel, zaustavili se usput, pa je Bad pregazio kasetu, a onda je spalio."

Odmahnula je glavom. „Ne. Obrisao je traku još u sobi. To sam rekla agentima, a to im je rekao i Bad. Nismo ni spominjali uništavanje kasete."

Pa, neko je govorio o tome. Gospodin Neš, da budem precizan. „Da li je FBI od vas ili Bada tražio tu izbrisanu kasetu?"

„Tražili su. Tražili su od mene, i ja sam im dala. Kasnije sam saznala da izbrisana magnetna traka može da se... da se snimci mogu povratiti na neki način... ne znam jesu li uspjeli... Hoću da kažem, verovatno nisu, jer da jesu, videli bi isto ono što smo videli Bad i ja... i došli bi do drugačijeg zaključka..." Zagledala se u mene. „Znate li vi jesu li uspjeli da povrate snimak?"

„Ne, ne znam." Zapravo, znao sam. Nisam sumnjao u to da su laboratorije FBI-ja uspele da izvuku snimke s magnetske trake za koju je neko mislio da ju je obrisao zauvek, pod uslovom da ništa posle nije snimljeno na nju. Upitao sam Džil: „Je li traka bila prazna kad ste je predali?"

Klimnula je glavom. „Još je bila u kameri. To je bilo prvo što su me pitali kad su stigli. Otišla sam u dnevnu sobu, uzela kameru i dala im je. Sedeli su za ovim stolom."

„Shvatam. Onda su vas ispitivali. Šta ste im rekli?"

„Rekla sam im istinu. O onome što smo Bad i ja videli. Pre toga su već razgovarali s Badom, ali nisam znala šta im je on rekao jer su mu naložili da me ne zove i da ne prima moje pozive." Dodala je s tužnim osmehom: „I poslušao ih je, kukavica. FBI se pojavio ovde u ponedeljak posle nesreće. Rekli su mi da žele da me saslušaju i da je bolje da se moja priča ne razlikuje od Badove. Pa,

ispostavilo se da je on malo lagao, između ostalog i o seksu na plaži - rekao im je da smo samo šetali i razgovarali - ali ja sam rekla istinu, od početka do kraja."

„I obećali su da neće reći ništa vašem mužu ako im kažete istinu?"

„Tako je."

„Jesu li dolazili ponovo?"

„Jesu. Postavljali su mi još pitanja, kao da znaju više o onome što je bilo na traci. Zapravo, upitala sam ih je li traka potpuno izbrisana i rekli su mi da jeste, a da sam ja počinila prestup time što sam uništila dokaz." Dodala je: „Bila sam preplašena... plakala sam... nisam znala kome da se obratim. Bad mi nije odgovarao na pozive, nisam mogla da razgovaram s mužem... pomislila sam da pozovem svog advokata, ali upozorili su me da ne zovem advokata ako hoću da sve ostane u tišini. Bila sam im prepuštena na milost i nemilost."

„Istina će te osloboditi", rekao sam joj.

Nasmejala se kroz jecaje. „Istina bi me razvela uz najgori predbračni ugovor ikada potpisan u državi Njujork." Pogledala me je i rekla: „A imam dva sina, tada im je bilo osam i deset godina. Jeste li oženjeni?", upitala me je.

Podigao sam ruku i pokazao joj burmu.

„Imate li dece?"

„Koliko znam, nemam."

Nasmešila se i obrisala oči iskidanom maramicom. Rekla je: „S decom je sve mnogo zamršenije."

„Razumem. Jesu li tražili od vas da se podvrgnete poligrafu?"

„Kad su bili prvi put, pitali su me da li bih pristala, i rekla sam da bih, da govorim čistu istinu. Rekli su da će sledeći put doneti uređaj, ali kad su došli, nisu ga doneli. Pitala sam ih za poligraf, ali rekli su mi da nije neophodno."

Klimnuo sam glavom. Nije bilo neophodno jer su do tada već izvukli snimak s trake, a sve što su želeli da saznaju nalazilo se na snimku. Ono što nisu

želeli bile su potpisana Badova i izjava Džil Vinslou, snimljeni razgovori ili test na poligrafu - sve to moglo bi da iskrсне kasnije ako gospođa Vinslou ili Bad reše da izađu u javnost ili ih pronađe neko drugi - ja, na primer.

Neš, Grifit i svi ostali s njima zapravo nisu ni želeli da otkriju pouzdane dokaze o napadu raketom na avion TVA 800; pokušavali su da sakriju i unište dokaze, a upravo za to su optužili Džil Vinslou.

Upitao sam je: „Da li su vam gospoda iz FBI-ja zatražila da se zakunete na ćutanje?”

Klimnula je glavom.

„Ali kad je objavljena zvanična verzija - nesreća usled kvara - zar se niste zapitali zašto vaša i Badova izjava nisu uzete u obzir?”

„Jesam... ali onda me je taj čovek, Neš, pozvao, i ponovo smo se videli. Objasnio mi je da bez snimka moja i Badova izjava nisu ništa važnije od izjava stotina drugih očevidaca." Duboko je udahнула i rekla: „Neš mi je rekao da sam imala sreće, da živim kao i dotad i da ne mislim više na to."

„Ali vam nije uspelo."

„Ne, nije... I dalje vidim raketu... "

„A jeste li videli animaciju koju je napravila CIA?”

„Jesam. Potpuno je pogrešna."

„Bilo bi lepo da imamo vaš snimak."

Nije odgovorila.

Sedeli smo neko vreme u tišini. Ustala je, uzela papirnu maramicu s pulta i useknula se. Otvorila je hladnjak i upitala me: „Hoćete li malo flaširane vode?”

„Ne, hvala, ne pijem čistu vodu."

Izvadila je bocu i nasula sebi čašu vode. Prava dama.

Razmišljao sam o onome što mi je do sada rekla i sažeo sve u nekoliko ključnih činjenica. Bad nije fizički uništio traku, FBI i CIA su bez sumnje

obnovili izbrisani snimak i videli ono što je dvesta očevidaca tvrdilo da je videlo - mlaz svetla kako leti prema avionu.

Dakle? Znao sam samo dve reči kojima bih ovo opisao: zavera i prikrivanje.

Ali zašto? Bilo je mnogo razloga, samo što ja nisam nameravao da prodrem u misli ljudi iz Vašingtona, u njihove tajne planove i motive, niti da pojmem šta su dobili zataškavanjem. Bio sam siguran da su imali dobre bezbednosne razloge da prikriju ono što je mogla biti prijateljska vatra, eksperimentalno oružje ili teroristički napad - ali sam takođe bio uveren da su ti razlozi pogrešni.

Džil Vinslou izgledala je iscrpljeno, tužno i uznemireno, kao da joj je nešto na pameti. Bio sam uveren da znam šta i želeo sam da joj pomognem da se toga reši.

I dalje stojeći, upitala me je: „Hoćete li videti Bada danas?”

„Danas ili sutra.”

Nasmešila se i rekla: „Danas igra golf s mojim mužem.”

„Oni su prijatelji?”

„Poznanici.” Sela je, prekrstila noge i rekla: „Dovoljno je ružno što sam prevarila muža, ali kad bi saznao da sam ga prevarila s Badom, osećao bi se kao potpuna budala.”

„Zašto?”

„Mark *Bada* smatra budalom, i tu je u pravu. Jednom mi je rekao: 'Džil, ako me ikada prevariš, makar odaberi nekoga koga se nećeš stideti ako se sazna.' Trebalo je da ga poslušam.”

Razmislio sam o tom savetu i priznao da je dobar. Hoću da kažem, niko ne želi da bude uhvaćen u preljubi s nekim koga svi smatraju gubitnikom ili kretenom, ili s nekim ružnim i debelim. Upitao sam je. „Je li Bad zgodan?”

„Jeste, ali to je sve. Sve je bilo samo telesno." Nasmejala se. „Tako sam plitka."

Nije sve bilo telesno - imalo je veze s Markom Vinslouom, a Džil Vinslou imala je potrebu da bude manje savršena supruga, makar i bez znanja svog muža. No, nisam ništa rekao. Jedna izreka glasi: „Ne možeš sažaljevati bogatu devojkicu koja pije šampanjac na jahti." Ipak, na neki način bilo mi je žao Džil Vinslou.

Što se tiče Bada, pretpostavio sam da je član kluba u kom su i Džil i Mark Vinslou, i da će mi trebati desetak minuta da odem do kluba i pitam za njega. Međutim, nisam mislio da mi Bad treba. Sve što želim je ovde.

Upitala me je: „Imate li još pitanja?"

„Ovo je otprilike sve... osim nekoliko pojedinosti o onome što ste radili u hotelskoj sobi kad ste se vratili s plaže. Pogledali ste snimak. Ispričajte mi kako je to bilo."

„Pa... gledali smo snimak... premotali smo ono kad smo bili na ćebetu između dina... i počeli od mesta kad smo strčali na plažu... onda smo pustili onaj deo od trenutka kad smo vodili ljubav na plaži do trenutka kad smo ugledali svetlosni mlaz... vratili smo i pustili usporeno... videli smo sjaj na horizontu... onda svetlo kako leti uvis... usporeno, video se trag dima, i shvatili smo da vidimo i trepćuća svetla aviona koji samo što nije..."

„Koliko je trajao snimak?"

„Deo na plaži je trajao petnaestak minuta, od trenutka kad smo sišli na plažu do trenutka kad je Bad potrčao i zgrabio kameru. Onda je bilo jedno pet minuta mraka dok je kamera ležala na zadnjem sedištu i snimala naš razgovor."

„U redu. A deo na ćebetu, kad ste počeli da snimate?"

Slegnula je ramenima. „Ne znam. Možda petnaest minuta. Nisam to htela ni da gledam. Nije bilo razloga."

„Jasno. Znači, pustili ste traku, zaustavili, premotali, pustili usporeno i tako dalje?"

„Da. Bilo je... neverovatno."

„Hipnotički. Opčinjavajuće."

„Tako je."

„Šta ste uradili kad ste odgledali traku?"

„Bad ju je izbrisao."

„Samo tako? Rekli ste da vi niste želeli da je izbrišete."

„Nisam želela... svađali smo se... on je hteo da je izbriše. Želeo je i da odemo iz sobe. Za slučaj da nas je neko video kako se vraćamo s plaže. Meni to nije zvučalo verovatno, ali on je hteo da idemo kući. Mobilni telefoni počeli su da nam zvone jer su ljudi videli nesreću na televiziji, pa su oni koji su znali gde smo pokušavali da nas nađu, ali nismo se javljali. Onda je Bad otišao u kupatilo da pozove ženu - rekao joj je da je na pecanju s prijateljima."

Prokomentarisao sam: „Možda je pljuskaao vodom u kadi i vikao: 'Veslajte ka obali, drugari!'"

Nasmešila se. „Nije toliko pametan. Ali zaista ga je uhvatila paranoja."

„Nije paranoja kad pokrivaš svoje dupe", odvratio sam.

Slegnula je ramenima i rekla: „U tom trenutku mislili smo da će nas otkriti, ovako ili onako. Na nesreću, oboje smo bili na istoku s izmišljenim izgovorima kad se ovo desilo. Mark me je zvao, ali nisam se javila. Kad sam sela u svoja kola i pošla kući, odslušala sam njegovu poruku. Rekao je: 'Džil, jesi li čula za avionsku nesreću tamo? Javi mi se.' Prvo sam pozvala prijateljicu s kojom sam navodno bila u Ist Hemptonu. Mark je nije zvao. Onda sam pozvala njega i rekla mu da sam se uplašila i da krećem kući." Nasmešila se i rekla: „Što nije bilo ni prineti istini."

„Ako mi dozvolite da malo izigravam psihologa-amatera, rekao bih da priželjkujete da se sve sazna. Ili makar ne marite za posledice.“

„Naravno da marim.“

„Govorim iz iskustva kada kažem da je lakše biti uhvaćen u preljubi nego raskinuti. Ishod je isti, ali želja da se bude uhvaćen je podsvesna, dok raskid iziskuje svestan napor.“

Oporo me je upitala, tonom gospodarice kuće: „Kakve to veze ima s razlogom vašeg dolaska?“

„Možda svakakve.“

Pogledala je zidni sat i rekla: „Trebalo da se spremim za crkvu.“

„Imate vremena. Da vas pitam ovo - pošto ste odgledali snimak, pretpostavljam da ste se istuširali pre nego što ste pošli kući?“ Dodao sam: „Na koži ste imali so i pesak.“ Da ne spominjem telesne izlučevine.

„Istuširali smo se.“

„On se tuširao prvi?“

„Da... mislim da jeste.“

„A vi ste ponovo pogledali traku dok se on tuširao?“

„Mislim da jesam... prošlo je pet godina. Zašto?“

Mislim da je znala zašto je ovo pitam, pa sam joj postavio zamku. „Šta ste radili tog popodneva između pola pet, kada ste se prijavili, do sedam, kad ste se odvezli na plažu?“

„Gledali smo televiziju.“

„Šta ste gledali?“

„Ne sećam se.“

Pogledao sam je i rekao: „Gospođo Vinslou, do sada me niste slagali.“

Skrenula je pogled, pretvarala se da razmišlja, a onda rekla: „Setila sam se. Gledali smo film na televiziji.“

„Video-kasetu?“

„Da...“

„*Jedan čovek i jedna žena.*“

Pogledala me je i nije ništa rekla.

Rekao sam: „Uzeli ste kasetu iz hotelske biblioteke.“

„Oh... da...“ Netremice je gledala kako je posmatram. Onda je, da bi razbila ćutanje, dodala vedrijim tonom: „Vrlo romantičan film, ali mislim da je Badu bio dosadan.“ Dodala je: „Jeste li ga gledali?“

„Nisam, ali bih voleo da pozajmim vašu kasetu, ako mogu.“

Usledila je duga tišina; spustila je pogled na sto, a ja sam je posmatrao. Očigledno se borila u sebi, pa je nisam ometao. U ovakvim trenucima u životu sve zavisi od jedne jedine odluke i nekoliko reči. Doživeo sam to mnogo puta sa svedocima ili osumnjičenima za ubistvo, i znao sam da moraju sami da odluče - pokušao sam to da olakšam Džil svim onim što je do tada rečeno.

Znao sam šta joj sve prolazi kroz glavu - razvod, sramota, javno poniženje, deca, prijatelji, porodica, možda čak i Bad. A ako pomisli na dalju budućnost, videće i javno svedočenje, advokate, državne medije, možda i neku opasnost.

Progovorila je, glasom jedva jačim od šapata: „Ne znam o čemu govorite.“

Odvratio sam: „Gospođo Vinslou, samo dve osobe na svetu znaju o čemu govorim. Ja sam jedna, a vi ste druga.“

Nije odgovorila.

Uzeo sam omot flastera i bacio ga preko stola na nju. Rekao sam: „Našli smo jedan flaster u sobi dvesta tri. Jeste li se posekli?“

Nije odgovorila.

„Ili ste flaster upotreбили umesto odlomljene zaštitne plastike na kaseti iz biblioteke? Tako ste presnimili svoj snimak preko filma. Dok se Bad tuširao.“
Ćutao sam nekoliko trenutaka, pa rekao: „Možete mi reći da to nije tačno, ali

onda moram da se zapitam zašto ste zadržali kasetu koju ste uzeli iz hotelske biblioteke. Ili mi možete reći da je ovo tačno, da ste presnimili svoj snimak na kasetu, ali da ste je kasnije uništili. Samo što to niste uradili."

Džil Vinslou je duboko udahnula. Video sam da joj suze teku niz obraze. Pogledala me je i rekla: „Mislim... mislim da bi trebalo da vam kažem istinu..."

„Ja već znam istinu, ali, da, voleo bih da je čujem od vas."

„Zapravo i nema šta da se kaže."

Ustala je. Pomislio sam da će mi reći da idem, ali samo je duboko uzdahnula i rekla: „Želite li da vidite snimak?"

Ustao sam i istinski osetio da mi srce ubrzava. Odgovorio sam: „Da, voleo bih da vidim snimak."

„U redu... ali... kad ga vidite... nadam se da shvatate zašto ne mogu da ga pokažem nikome... ili da ga dam... Razmišljala sam o tome... mnogo puta... mislila sam o tome u julu kad sam videla komemoraciju na televiziji... svi ti ljudi... ali zar je važno kako su poginuli?"

„Jeste, važno je."

Klimnula je glavom. „Ako vam dam traku, da li biste sačuvali tajnu... ukoliko je moguće?"

„Mogao bih da vam kažem da je to moguće, ali nije. To znamo i vi i ja."

Ponovo je klimnula glavom; neko vreme je nepomično stajala, a onda me pogledala i rekla. „Pođite sa mnom."

ČETRDESET ŠESTO POGLAVLJE

Džil Vinslou povelala me je u prostranu dnevnu sobu u začelju kuće i rekla: „Sedite.“

Seo sam u kožnu fotelju preko puta televizijskog plazma ekrana. „Odmah se vraćam“, rekla je.

Izašla je, očigledno da ode do nekog skrovišta. Trebalo je da joj kažem da u kućama ne postoje skrovita mesta - za dvadeset godina kao policajac nisam promašio nijedno. Ali Mark Vinslou nije bio pajkan, nego muž u neznanju. Odnosno, kako glasi ona stara šala: „Ako želiš nešto da sakriješ od muža, stavi to na dasku za peglanje.“

Ustao sam i prošetao po sunca punoj sobi. Na jednom zidu visile su uramljene fotografije, pa sam video njihova dva sina, zgodne, uredne mladiće. Bilo je snimaka s porodičnih letovanja iz celog sveta, a jedan odeljak crno-belih fotografija nekog ranijeg naraštaja, ispred limuzina, konja i jahti, potvrđivao je da im je novac odavno stečen.

Pogledao sam pažljivije nedavnu fotografiju Marka i Džil Vinslou, snimljenu na nekoj svečanosti; nikad se ne bi reklo da su par.

Mark Vinslou nije bio ružan, ali bio je toliko beznačajan da me je začudilo što je aparat uopšte ovekovečio njegovo prisustvo.

Na drugom zidu bile su izložene neke glupe plakete s takmičenja u golfu, gradske nagrade, poslovne pohvalnice i drugi dokazi mnogih dostignuća gospodina Vinsloua.

Na policama za knjige bilo je nešto popularnih romana i obaveznih klasika, ali najviše knjiga o golfu i biznisu. Između knjiga stajali su pehari s turnira u golfu. Primetio sam da nema ni nagoveštaja bilo kakvih grubljih delatnosti kao što su podvodni ribolov, lov ili vojska, ali u uglu je stajao šank od mahagonija,

pa sam zamislio gospodina Vinsloua kako mućka martinije i obeznanjuje se svake večeri.

Hoću da kažem, nisam ga mrzeo - nisam ga ni poznavao - a ne mrzim bogataše automatski, ali sam osećao da ga ne bih pozvao da pođe sa mnom i s Domom na pivo kad bih ga upoznao.

U svakom slučaju, činilo mi se da je Džil Vinslou donela odluku u vezi s Markom Vinslouom i nadao sam se da se neće predomisлити dok iskopava kasetu.

Na zidu obloženom drvetom bio je još jedan trofej - portret Džil Vinslou u ulju, naslikan pre možda deset godina. Umetnik je dobro prikazao krupne vlažne smeđe oči i usta istovremeno ozbiljna i senzualna, u zavisnosti od toga kako hoćete da ih shvatite, odnosno šta vam je na pameti.

„Sviđa li vam se? Meni se ne sviđa.”

Okrenuo sam se. Džil je stajala na vratima, i dalje u mantilu za kupanje, ali uredno očešljana i s malo ruža na usnama i senke na kopcima. U ruci je držala video-kasetu.

Nije bilo tačnog odgovora na njeno pitanje, pa sam rekao: „Nisam poznavalac umetnosti.” Dodao sam: „Imate lepe sinove.”

Uzela je daljinski upravljač sa stočića, uključila televizor i video, izvadila kasetu iz omota i gurnula je u video. Pružila mi je omot.

Pogledao sam ga. Pisalo je: „Dvostruki dobitnik nagrade Francuske filmske akademije. *Jedan čovek i jedna žena.*” Zatim: „*Un Homme et une Femme.* Film Kloda Leluša.”

Na nalepnici je stajalo: „Vlasništvo hotela *Bejvju* - molimo da vratite.”

Sela je na kauč i pokazala mi da sednem u kožnu fotelju pored nje. Seo sam.

Rekla je: „Muškarca, Žan-Luja, igra Žan-Luj Trentinjan - on je vozač na trkama i ima sinčića. Ženu, Anu, glumi Anuk Eme, ona je filmska scenaristkinja

i ima kćerčicu. Upoznaju se za vreme posete deci u internatu. Divna ljubavna priča, ali tužna. Podseća me na *Kazablanku*." Dodala je: „Ovo je verzija s engleskom sinhronizacijom."

„Ovaj..." Učinilo mi se da mi je nešto promaklo u dotadašnjem razgovoru i da ću sada gledati francuski film, ali onda je Džil nastavila: „To nećemo gledati sada. Makar ne prvih četrdesetak minuta, koje sam presnimila. Videćemo film *Svinja i drolja*, u naslovnim ulogama Bad Mičel i Džil Vinslou. Režirala je Džil."

Nisam znao šta da kažem, pa sam ćutao. *Bad Mičel*.

Pogledao sam Džil krajičkom oka; po njenom izrazu i tonu shvatio sam da je za vreme kratkog odsustvovanja rekla sebi: „Vreme je da izađem na čistac i do đavola s posledicama." Delovala je gotovo spokojno, zračila je olakšanjem, kao da joj je teško breme spalo s ramena. Ali osetio sam i da je pomalo nervozna, što je bilo razumljivo s obzirom na činjenicu da se spremala da u društvu čoveka kog je upoznala pre manje od jednog sata gleda pornić u kojem sama glumi glavnu ulogu.

Osetila je da je posmatram, pa me je pogledala pravo u oči i rekla: „Ovo nije ljubavna priča, ali ako to preživite, moći ćete da odgledate poslednji sat filma *Jedan čovek ijedna žena*. Zaista je bolji od onog koji sam ja snimila."

Učinilo mi se da treba nešto da kažem, pa sam rekao: „Slušajte, gospođo Vinslou, ja nisam došao da sudim, a vi ne bi trebalo da ste prestrogi prema sebi. Zapravo ne morate da budete ovde dok gledam..."

„Želim da budem ovde." Pritisnula je dugme na stočiću i zavese su se zatvorile. Zgodno.

U zamračenoj sobi Džil Vinslou je pritisnula nekoliko dugmića na daljinskom i traka poče da se odmotava. Čula se muzika, pojavio se naslov filma na oba jezika, a onda spisak učesnika. Negde na pola spiska slika se odjednom promenila, postala mutnija, sa slabijim zvukom; trebalo mi je malo vremena da

prepoznam Džil Vinslou kako sedi prekrštenih nogu na tamnom ćebetu, obučena u svetli šorc i plavi top. Na ćebetu je stajao izletnički hladnjak; dok sam posmatrao, Džil je otvorila bocu vina.

U donjem desnom uglu snimka video se datum, sedamnaesti jul 1996, i vreme, 19:33. Sat je odbrojavao sekunde, zatim je bilo 19:34.

Prepoznao sam okolinu, naravno, kao udolinu između peščanih dina gde smo Kejt i ja otišli posle komemoracije, i kao mesto na kom sam spavao i usnio erotski san o Kejt, Mari, Roksani i Džil Vinslou s velom; sada je veo strgnut. I najzad, prepoznao sam mesto svog noćnog sastanka s Tedom Nešom.

„To je Okružni park Kapsogi. Mislim da to znate“, reče Džil.

„Tako je.“

Sunce je na snimku bledele, ali još je bilo dovoljno svetla da se sve jasno vidi. Nije bilo mnogo zvukova, ali čuo sam vetar.

Onda su se u kadru pojavila leđa muškarca u svetlim pantalonama i majici.

Džil mi reče: „To je Bad. Očigledno.“

Bad je izvadio dve čaše iz hladnjaka i seo pored Džil, a ona je nasula vino.

Kad su se kucnuli video sam mu lice. Rekao je: „Za letnje večeri, za nas, zajedno.“

Džil reče, meni ili sebi: „O, daj, molim te.“

Pogledao sam ga pažljivo. Zaista je bio zgodan, ali glas i držanje bili su mu pomalo mekušni. Malo sam se razočarao u Džil.

Sigurno mi je pročitala misli, jer je rekla: „Šta li me je privuklo njemu?“

Nisam odgovorio.

Na snimku je pogledala Bada i rekla: „Pa, dolaziš li često ovamo?“

Bad se osmehnuo i odgovorio: „Ovo mi je prvi put. A ti?“

Nasmešili su se jedno drugom, videlo se da se pomalo stide pred okom kamere.

Džil mi reče: „Sećam se da sam pomislila: 'Zašto spavam s čovekom kog nimalo ne cenim' ?"

Na ovo sam odlučio da joj odgovorim. „Tako je bezbednije."

„Tako je bezbednije", saglasila se.

Nasuli su sebi još vina, a onda je Džil ustala i skinula top. Bad je ustao i skinuo majicu.

Džil je smakla šorc i odbacila ga nogom; stajala je u gaćicama i grudnjaku i posmatrala Bada kako se svlači.

Rekla mi je: „Onaj deo na plaži, kad je avion eksplodirao, gledala sam dva puta... ali ovo nisam videla već pet godina."

Oćutao sam.

Na ekranu je Džil skinula grudnjak i svukla gaćice. Okrenula se kameri, raširila ruke, zanjihala kukovima i povikala: „Ta-daaa!", a onda se poklonila.

Posegao sam za daljinskim, ali ona ga je zgrabila i rekla: „Želim ovo da vidim."

„Ne, ne želite. *Ja* ne želim. Premotajte."

„Tišina." Nije pustila daljinski.

Grlili su se, ljubili i milovali.

Rekao sam: „Nemam mnogo vremena, gospođo Vinslou. Možete li da ubrzate do prizora na plaži?"

„Ne. Morate ovo da vidite - da shvatite zašto nisam predala traku policiji."

„Mislim da sam shvatio. Premotajte."

„Postaje sve bolje."

„Zar ne morate u crkvu?"

Nije odgovorila.

Na ekranu je smestila Bada u kadar kamere i rekla: „Pušenje, prvi put." Kleknula je i započela oralni seks.

Dakle stvarno. Pogledao sam na sat, ali mozak mi nije registrovao vreme. Vratio sam se ekranu i glupom Badu koji stoji tamo dok mu ova zanosna žena puši; izgledao je kao da želi da gurne ruke u džepove, ali onda je shvatio da nema pantalone, pa joj je spustio ruke na glavu i provukao joj prste kroz kosu.

Džil me je upitala: „Kako će ovo izgledati kao dokaz?”

Nakašljao sam se i odgovorio: „Mislim da možemo da isečemo ovaj deo...”

„Želeće čitavu traku. Vidite li datum i vreme u donjem desnom uglu? Zar to nije važno kao dokaz kad je snimak napravljen?”

„Valjda... ali mislim da možemo da zamutimo tela i lica...”

„Ne obećavajte mi ono što ne možete da ispunite. Dosta mi je toga.”

Na ekranu se zanjihala klečeći i rekla: „To je to. Scena druga. Vino, molim.”

Kao detektiv znao sam da o ljudima mnogo može da se dozna po njihovim sobama i kancelarijama, po knjigama na policama, fotografijama na zidovima, zbirci filmova i tako dalje. Ovo je ipak bilo više nego što sam želeo da znam.

Pogledao sam ponovo ekran i video da Džil leži na leđima, a Bad poseže iza sebe i uzima bocu. Džil je podigla noge i rekla: „Degustacija supruge.” Raširila je noge i naredila: „Sipaj!”

Bad ju je polio vinom, a onda se spustio na nju. Preko zvuka vetra čuo sam Džil kako glasno diše, a onda je rekla: „Nadam se da si dobro namestio kameru.”

Bad je podigao glavu, pogledao u kameru i rekao: „U redu je.”

Uzela mu je bocu i prosula ostatak vina po sebi. „Liži.”

Bad počeo da je liže.

Činilo mi se da je gospođa Džil Vinslou u seksu klasično pasivno-agresivna; prvo je naređivala Badu šta da radi, a onda se podvrgavala potčinjavanju, možda čak i poniženju ako se u obzir uzme kontekst.

Moglo se reći i ovo: ona uspostavlja moć nad muškarcem, istovremeno ispunjavajući sve njegove želje, a i svoje - njena želja je istovremeno seksualno poniženje i seksualna kontrola. Bad je, prema tome, u isto vreme sluga i pružalac usluga. Sve je to pomalo zamršeno, i sumnjao sam da je Bad shvatio išta više od veličine svoje erekcije, koju zaista nisam želeo da vidim.

Oslovio sam je po imenu. „Džil. Ozbiljno. Idemo dalje.”

Nije odgovorila, samo je zbacila papuče i podigla noge na stočić.

Naslonio sam se i naglašeno okrenuo glavu od ekrana.

„Je li vam nelagodno?”, upitala me je.

„Mislim da sam to već rekao.”

„Pa, i meni je nelagodno. A ako vam dam kasetu, koliko će ljudi ovo videti?”

„Što je manje moguće.” Dodao sam: „To će sve biti profesionalci, uvežbani čuvari zakona i istražitelji Ministarstva pravde koji su se nagledali svega i svačega.”

„Nisu videli *mene* usred seksualnog čina na video-snimku.”

„Mislim da ih seks uopšte neće zanimati. Zanimaće ih prizor eksplozije aviona, a to zanima i mene, pa bih voleo da ga vidim, ako biste hteli da ubrzate. Odmah.”

„Ne želite da me gledate za vreme seksa?”

„Slušajte, Džil...”

„Za vas sam gospođa Vinslou.”

„Ovaj... izvinite, gospođu Vinslou...”

„Možete me zvati Džil.”

Zaista mi je postajalo nelagodno i pomislio sam da je moja domaćica možda luda, ali onda je rekla: „Razumete li zašto ovo radim?”

„Razumem. U potpunosti shvatam zašto niste predali ovu traku. Iskreno, i ja bih bio neodlučan da se radi o meni. Ali mi možemo i hoćemo da premontiramo snimak, da zasenčimo lica i damo sve od sebe da bismo zaštitili vašu privatnost. Usredsređićemo se na događaje vezane za avion...”

„Stižemo do toga. Obratite pažnju.”

Čuo sam je kako na ekranu kaže: „Sva sam lepljiva. Hajdemo u vodu.”

Pogledao sam ekran. Sedela je. Badovo lice pojavilo se između njenih butina; rekao je: „Mislim da treba da pođemo. Istuširaćemo se u hotelu.”

Džil mi reče: „Da sam ga bar poslušala.”

Na ekranu je stajala na ćebetu i gledala uz dinu što se dizala iz udoline. Zaustavila je traku, spustila noge sa stočića i nagnula se prema televizoru. Rekla je: „Izgledam mlađe. Možda malo vitkije. Šta vi kažete?”

Pogledao sam njeno savršeno telo pozlačeno zracima sunca na zalasku.

„Dakle, šta kažete?” , ponovila je.

Malo mi je dosadilo njeno izbegavanje mojih džentlmenskih predloga da preskočimo sitno praskanje i pređemo na veliki prasak, pa sam pokušao na drugi način. „Mislim da vam lice uopšte nije ostarilo i da ste prelepa žena. Što se tiče tela, divno je na snimku, a siguran sam da je i dalje divno i uživo.”

Nije odgovorila, netremice je zurila u ekran. Najzad je rekla: „Ovo je bio prvi i poslednji put da smo se snimali. Nikada sebe nisam videla nagu na fotografiji ili na filmu. Svakako nisam gledala sebe kako vodim ljubav na filmu. Jeste li vi to nekad uradili?”

„Nisam napolju.”

Nasmejala se. „Jeste li izgledali budalasto?”

„Jesam.”

„Kako ja delujem?”

„Bez komentara.”

„Želite li ovu traku?"

„Želim.

„Onda mi odgovorite. Izgledam li glupo dok vodim ljubav na video-snimku?"

„Mislim da svako izgleda pomalo budalasto dok vodi ljubav na filmu, osim profesionalaca." Dodao sam: „Za prvi put nije bilo loše. Ipak, Bad deluje kao da mu je vrlo neprijatno. Mogu li sada da dobijem daljinski upravljač?"

Pružila mi je daljinski i rekla: „Trebalo je da poneseo kasetu u hotel i pustimo je da bismo se ponovo napalili. Ali mislim da bi me ovo sasvim ohladilo."

Prvi put za dvadeset godina rada u policiji učinilo mi se da mi treba nečije prisustvo dok razgledam dokaz. Pustio sam traku i savršeno telo Džil Vinslou je oživelo. Krenula je uz dinu, zatim nestala iz kadra, ali čuo sam je kako kaže: „Hajde. Namesti kameru ovde pa idemo da se kupamo."

Umesto odgovora Bad je prišao kameri, a zatim nestao. Ekran se na trenutak zacrneo, a onda su se pojavili predivno crveno i purpurno nebo u suton i beli pesak plaže, a okean je zasvetlucao zlatocrveno pod zalazećim suncem. Čuo sam Džilin glas kako kaže: „Ovo je prelepo."

Bad reče, takođe nevidljiv: „Možda ne bi trebalo da silazimo na plažu goli. Možda još ima ljudi."

„Pa šta?", reče Džil. „Ako ih ne poznajemo, onda nije važno."

Badov odgovor: „Da, ali hajde da nešto obučemo...", i Džil koja ga prekida: „Živi opasno, Bade!"

Rekao sam, sasvim nesvesno: „Bad je slabić."

Džil se nasmejala i saglasila: „Slabić."

Nekoliko trenutaka nije bilo ni zvuka niti ikog živog na ekranu, a onda je Džil ušla u kadar sleva i potrčala po pesku prema moru. Bada još nije bilo. Onda

je Džil okrenula glavu i povikala: „Hajde!“ Bila je daleko od kamere, pa sam je jedva čuo zbog vetra i talasa.

Trenutak-dva kasnije on se pojavio i potrčao za njom. Dupe mu je malo visilo i poskakivalo.

Stigao ju je blizu obale. Stala je, okrenula se, onda okrenula i njega prema kameri na dini. Viknula je nešto, ali nisam razaznao šta.

„Šta ste ovde rekli?“, upitao sam je.

„O... nešto o plivanju s ajkulama. Nešto glupo.“

Uzela ga je za ruku i povela ga u vodu.

Po mom mišljenju, vodala je Bada za kitu. On ništa nije predložio sam, niti je uživao u svemu ovome koliko bih, na primer, uživao ja. Upitao sam Džil: „Koliko ste bili u vezi?“

„Predugo. Oko dve godine. Ne stidim se toliko seksa na snimku koliko toga s kim to radim.“

„On je vrlo zgodan.“

„I ja sam.“

Imala je pravo.

Igrali su se u plićaku, prali jedno drugom grudi i leđa, a onda gledali u more i u nebo. Ona je nešto govorila, ali ništa se nije čulo. Upitao sam je: „A ovde šta ste rekli?“

„Ne sećam se. Ništa važno.“

Pogledao sam časovnik u donjem desnom uglu ekrana. Bilo je 20:19. Avion TVA 800 upravo uzleće s piste na aerodromu *Kenedi* i počinje da se penje iznad okeana.

Džil i Bad su razgovarali stojeći do pojasa u vodi; po njegovom licu video sam da ga je uzrujalo nešto što mu je rekla. Pre nego što sam zaustio da je pitam, rekla mi je: „Mislim da sam mu tu najzad rekla da je preterano oprezan, pa se

naljutio na mene. Za koji trenutak uhvatiću ga za zadnjicu... evo... još je ljut i hoće da ide, ali ja hoću da to uradimo na plaži, kao u filmu *Odavde do večnosti*, pa..."

Uhvatila ga je za ono i rekla mu nešto. Nije izgledao srećno kao što bi trebalo u takvom trenutku, počeo je da se osvrće oko sebe kao da proverava jesu li sami. Nije ga doslovno vodila za kitu, ali figurativno jeste, mada ga je držala za ruku kad ga je povela ka obali.

Na satu je bilo 20:23. Avion TVA 800 leteo je već tri-četiri minuta i skretao je ulevo, ka istoku, ka Evropi.

Džil i Bad stajali su na obali, nagi, okrenuti kameri licem, ali kao da su zaboravili na nju, jer nijedno nije pogledalo uvis prema dini udaljenoj pedesetak metara. Sunce je zašlo, mada se malo svetla još zadržalo na horizontu i na nebu, pa su se obrisi njihovih nagih tela videli naspram vode i neba.

Džil je nešto rekla Badu, na šta se on poslušno pružio na leđa po pesku. Sela je na njega i video sam kako ga rukom upravlja u sebe.

„Hoće li moj muž ikada videti ovo?“, upitala me je.

Zaustavio sam snimak u 20:27:15. Pogledao sam nebo u gornjem desnom delu ekrana, da vidim hoću li opaziti svetla aviona, ali nisam ništa video. Pregledao sam horizont tražeći svetla nekog broda, ali nisam ih opazio.

„Gospodine Kori? Hoće li moj muž ovo ikada videti?“

Pogledao sam je i odgovorio: „Samo ako vi to želite.“

Nije odgovorila.

Pustio sam traku dalje i pogledao u dno ekrana, gde su ljubavnici radili ono na plaži zapljuskivani talasićima. Na nebu još nije bilo avionskih svetala. Samo da se zna, gospođa Vinslou svršila je u 20:29:11. Video sam to, ali nisam čuo.

Džil Vinslou ležala je povrh Bada Mičela; video sam da su oboje zadihani. Onda se ona uspravila i zajahala ga, licem okrenuta jugozapadu. Spazio sam

daleka svetla aviona iznad okeana - tačnije, čitavih četrnaest kilometara od plaže, i oko četiri kilometra iznad vode.

Džil reče: „Zaustavite! Zaustavite!”

Pritisnuo sam pauzu i pogledao je. Ustala je i rekla: „Ne mogu ovo ponovo da gledam. Biću u kuhinji.” Onako bosonoga izašla je iz dnevne sobe.

Sedeo sam čitav minut i zurio u smrznuti ekran - Džil Vinslou sedi na Badu Mičelu, talas zaustavljen u pokretu, zvezde ne svetlucaju, blede oblačić skamenjen kao mrlja boje na crnoj tavanici. A gotovo tačno preko puta Okružnog parka Smit point, dva svetla, jedno belo i jedno crveno, ostala su zarobljena na snimku. Na fotografiji bi vam se učinilo da su to samo zvezde, ali na filmu biste videli da trepću i pomeraju se sa zapada na istok.

Ustao sam iz fotelje, seo na stočić i nagnuo se prema velikom ekranu. Pustio sam traku usporeno i pažljivo posmatrao.

U 20:29:19 uočio sam sjaj desno na horizontu, pa sam zaustavio traku. Video-kamera na vrhu dine bila je na visini od oko sedam metara, računajući i tronožac, i s te tačke videlo se malo više od onoga što je videla većina svedoka sa čamaca ili s obale, što je na Long Ajlendu jedva tri metra od nivoa mora. Posmatrao sam sjaj neko vreme i zaključio da bi to mogla biti - *mogla biti* - lansirana raketa.

Iz te sjajne tačke jezičak jarke narandžastocrvene boje sunuo je uvis. Leteo je brzo, čak i na usporenom snimku. Razaznao sam belu perjanicu dima, kako mi se činilo, koja se vukla za mlazom. Bilo je 20:30:05. Pritisnuo sam pauzu i skliznuo sa stočića na kolena ispred televizora. Zurio sam u tačku svetlosti dok mi se vid nije zamutio. Malo sam se odmakao i pustio traku usporeno.

Nepogrešivo sam znao šta vidim, i šta je videlo preko dvesta svedoka, medijima i kapetan Sprak kome, iskreno rečeno, nisam verovao. Sada sam shvatio zašto je bio toliko obuzet onim što sam sâm gledao svojim očima. Dugujem mu izvinjenje. Štaviše, američkom narodu se duguje izvinjenje, ali nisam znao ko

treba da mu se izvini. Setio sam se sastanka s Džekom Kenigom u njegovoj kancelariji; setio sam se kako me je gledao u oči i rekao: „Nema posranog snimka para kako se tuca na plaži dok avion eksplodira iza njih“, i: „Nema ni posrane rakete“.

Pa, jebeš Džeka Keniga. I jebeš Lijama Grifita i jebeš Teda Neša, za početak. Lažljivi skotovi.

Svetlosni mlaz praćen tragom dima uzdigao se do polovine ekrana. U tom trenutku Džil je okrenula glavu i zagledala se u nebo. Bad se brzo uspravio, licem okrenut ka njoj, a onda se osvrnuo preko ramena da vidi šta to ona gleda. Svetlo je blistalo na ekranu televizora i video sam da ubrzava. Pogledao sam svetla aviona, a onda ponovo svetlosni mlaz. Bio sam preblizu da bih video čitav ekran, pa sam brzo ustao, izmakao se do stočića i seo.

Traka je tekla usporeno, pa nije bilo zvuka, ali ionako nije imalo šta da se čuje. Zurio sam, opčinjen onim što vidim, jer sam tačno znao šta će se dogoditi.

Plamteća svetlost kao da je naglo skrenula ka avionu; taj okret se jasnije video po repu od dima.

Trenutak-dva kasnije nebom se raširio blesak, čudan na usporenom snimku, nalik na eksploziju vatrometa, a malo kasnije ogromna vatrena lopta počela je da raste na crnom nebu - cvetala je kao jarkocrveni cvet na usporenom filmu. Zaustavio sam traku na 20:31:14 i zagledao se u ekran.

Džil i Bad skamenili su se stojeći i zureći u blistavo crveno nebo. Pustio sam traku usporeno i gledao kako se vatrena lopta povećava. Video sam da se avion u plamenu zaista podigao, a onda su dva mlaza zapaljenog goriva poletela naniže, ka okeanu; kad su se primakli površini, video sam odsjaj na glatkoj, nepomičnoj vodi i zaista, činilo se kao da mlazevi goriva struje *uvis*, ali jasno se videlo da gorivo teče naniže, s neba, i susreće se sa svojim odrazom. *Ovo je uvis, je li tako?*

Gledao sam časovnik kako odbrojava sekunde; otprilike pola minuta kasnije pritisnuo sam dugme za normalno emitovanje i dobio zvuk.

Sve na ekranu sada se kretalo normalnom brzinom, uključujući Džil i Bada koji se zapravo i nisu mnogo kretali, nego su zurili, opčinjeni, u vatru na nebu.

Sada sam video i zapaljene komade kako padaju s neba. Onda je prva eksplozija stigla do mikrofona kamere; bio je to tup prigušen udar, a za njim je usledila mnogo glasnija eksplozija. Video sam kako su se Džil i Bad trgnuli pola sekunde pre nego što sam ja čuo jaču eksploziju, koja je do njih stigla pre nego do mikrofona.

Vratio sam se na usporeno emitovanje i posmatrao događaje posle eksplozije. Glavni deo trupa penjao se, neverovatno, još nekoliko stotina metara, sve dok gorivo nije isteklo iz motora, a onda se strmoglavio u spiralan pad. Nisam video ni shvatio sve što se dešavalo, čak ni na usporenim snimku; nisam video kad je nos aviona otpao, ali mi se učinilo da vidim kako se levo krilo odvaja i veliku masu boinga 747 kako propada s neba i ruši se u okean.

Na nebu nije bilo više ničega osim dima osvetljenog plamenovima na glatkoj vodi.

Par na plaži je stajao, nag, nepomičan, kao da je neko čitav svet stavio na pauzu; samo su se talasići sporo valjali ka obali, a na horizontu su treperile crvene i narandžaste vatre.

Pustio sam traku normalno. Talasi su ubrzali, vatre su zaplesale na vodi.

Bad je prvi put pokazao odlučnost; zgrabio je Džil za ruku i rekao joj nešto, pa su se okrenuli i potrčali prema kameri na dini. Bio je brži od nje, a nije ni usporio niti se osvrnuo da vidi je li s njom sve u redu. Potpuni kreten, ali to je bilo najmanje važno od svega što je ovaj snimak otkrio.

Zurio sam u zapaljeno gorivo na horizontu; Džil i Bad to još nisu znali, ali dvesta tridesetoro ljudi i dece umrlo je za tren oka. Ja sam to znao; stomak mi se svezao u čvor, usta su mi se osušila, a oči ovlažile.

Bad i Džil nestali su u podnožju dine, onda su im se glave i ramena pojavili kad su pošli uzbrdo, Bad prvi, Džil za njim.

Kamera je bila nameštena na najveći zum, pa su im lica bila mutna, mada sam uspeo da im razaznam crte. Zaustavio sam snimak i pogledao Bada kako dohvata kameru. Delovao je izbezumljeno od straha. Pogledao sam Džil; i ona je izgledala uplašeno, iskolačenih očiju, ali primetio sam da gleda u njega, kao da želi da joj nešto kaže, da joj objasni šta se dogodilo i šta treba da rade. Sledećih nekoliko sekundi trake pustio sam usporeno i video kako njegovo glupavo lice ispunjava ekran. To lice, pomislio sam, treba staviti na poternicu, s tekstom: „Jeste li videli ovog govvara? Pozovite 1-800-KRETEN."

Uzeo je kameru, i dalje rastrojen, i ekran se pretvorio u poludeli kaleidoskop slika koje je bilo teško pratiti jer je naš junak trčeći niz dinu ispustio kameru. Čuo sam ga kako viče: „Oblači se! Oblači se!"

Onda je neko podigao kameru pa sam na trenutak ugledao noćno nebo. Čuo sam ih kako dahću dok trče i video nejasne skakutave slike. Otvorila su se vrata automobila, zatim su se zalupila, onda su se otvorila i zatvorila još dvojica vrata. Čuo sam zvuk paljenja motora i video neko poskakivanje na gotovo crnom ekranu; čuo sam još zadihanog disanja, ali nijedno nije progovorilo. Ona je verovatno bila u šoku, on se trudio da se ne upiša u gaće. Došlo mi je da mu viknem: „Kaži joj nešto, govno beskorisno!"

Prošlo je pet minuta crne tišine; taman sam hteo da ugasm televizor i premotam kasetu kad sam čuo njen glas: „Bade, mislim da je ono eksplodirao avion."

Odgovorio je: „Možda... a možda je to bila velika raketa za vatromet... ispaljena s čamca. Eksplodirala je... znaš... vatromet."

„Vatromet ne izgleda tako. Rakete za vatromet ne plamte na vodi." Pauza, zatim: „Nešto veliko eksplodiralo je u vazduhu i srušilo se u okean. To je bio avion."

Bad nije odgovorio, pa je Džil rekla: „Možda bi trebalo da se vratimo.“

„Zašto?“

„Možda... možda su se ljudi... spasli. Imaju prsluke za spasavanje, čamce. Možda možemo da pomognemo.“

Rekao sam za sebe: „Dobra si ti žena.“ Bad reče: „To se prosto raspalo na komadiće. Sigurno je bilo na visini od nekoliko kilometara.“ Pauza. „Pajkani su već tamo. Mi im ne trebamo.“

Pomislio sam: „Putnicima možda ne trebaš, ali pajkanima treba tvoja kasete, govedo jedno.“

Posle podužeg ćutanja njen glas je rekao: „Onaj mlaz svetla - to je bila raketa. Projektil.“

Nije bilo odgovora.

Nastavila je: „Izgleda da je raketa ispaljena s mora pogodila avion.“

Bad je odgovorio: „Pa... sigurno ćemo čuti na vestima.“

Ponovo je usledila tišina, zatim su se na ekranu pojavili neki pokreti, a onda nepomični mrak. Znao sam da je Džil uzela kameru sa zadnjeg sedišta i premotala kasetu da pregleda snimak.

To je bio kraj ovog snimka, ali na ekranu se pojavila slika, začula se muzika iz zvučnika. Žan-Luj je rekao nešto na sinhronizovanim engleskim, ali nisam ga slušao.

Zaustavio sam kasetu i pritisnuo premotavanje. Neko vreme sam sedeo na stočiću i zurio u prazan ekran.

Potpuno me je savladalo ono što sam upravo video i čuo. Znao sam da će mi trebati malo vremena da preradim ove slike, tako različite od svakodnevnog života.

Ustao sam i nepomično stajao nekoliko trenutaka, a onda sam otišao do šanka, pronašao čašu i nasumično izvadio bocu viskija. Nasuo sam nekoliko

centimetara i zabljuje se u čašu. Bilo je rano nedjeljno jutro, ali trebalo mi je nešto da se smirim i pokvasim usta. Iskapio sam piće, spustio čašu i otišao u kuhinju.

ČETRDESET SEDMO POGLAVLJE

Džil Vinslou nije bila u kuhinji, ali video sam je kroz francuska vrata kako sedi na ležaljci na terasi. Još je bila u mantilu za kupanje i sedela je uspravno, širom otvorenih očiju, zureći u nešto u svojoj glavi.

Izašao sam na terasu i seo na stolicu pored nje. Između nas nalazio se stočić na koji je Džil spustila bocu s vodom i dve čaše. Sipao sam sebi malo vode i pogledao prostrano dvorište i veliki bazen.

Posle minut-dva upitala me je: „Jeste li uzeli kasetu?”

Odgovorio sam: „Nisam, želim da mi je vi date.”

„Imam li izbora?”

„Ne, nemate. Kasetu je dokaz mogućeg krivičnog dela. Mogu da vam je oduzmem pomoću sudskog naloga. Ali želim da mi je date dobrovoljno.”

„Vaša je.” Osmehnula se. „Zapravo, pripada hotelu *Bejvju*.”

„Bad je ostavio petsto dolara depozita”, odvratio sam. „Plaćena je.”

„Odlično. To me je uvek brinulo. To što sam ukrala traku.”

Mene nije brinulo; zato sam i došao.

Malo je ćutala, a onda rekla: „Vi ste vrlo pametni. Sve ste shvatili.”

„Nije bilo toliko teško”, rekao sam skromno. Zapravo, *jesam* pametan i *bilo* je teško.

Rekla je: „Mnogo sam se uplašila kad je došao FBI. Mislila sam da će me pitati jesam li napravila kopiju trake pre nego što ju je Bad izbrisao... ali zašto bi to pomislili? I kako su mogli da znaju da sam pozajmila film iz biblioteke?”

Zapravo, kako sam utvrdio, znali su da je Džil Vinslou pozajmila kasetu iz hotelske biblioteke, ali usredsredili su se na uništavanje dokaza da je ona bila u

hotelu i očigledno im nikada nije palo na pamet da bi bogata plačljivica kopirala svoju mini kasetu preko pozajmljenog filma.

Nastavila je: „Tada nisam bila spremna da predam kasetu.”

„Shvatam.”

„Jadni Mark. Jadni Bad.” Popila je malo vode i rekla: „Biće vrlo ljuti na mene. Svaki iz svojih razloga.”

Obavestio sam je: „Više nije reč o njima, ako je ikada i bilo. Reč je o vama, o tome da postupate ispravno, reč je o istini i o pravdi.”

„Znam... ali Badu je vrlo udobno u braku. A Mark... pa, i njemu je udobno.” Zastala je, pa dodala: „Ovo će ga uništiti, poniziti...”

„Možda ćete moći sve da sredite.”

Nasmejala se. „Niste valjda ozbiljni?”

„Nisam.”

Popila je još vode i rekla: „A tu su i Mark Mlađi i Džejms. Moji sinovi.”

„Koliki su?”

„Trinaest i petnaest godina. Možda će jednog dana razumeti.”

„Jednog dana hoće. Možda i pre nego što mislite.”

Pogledala me je i upitala: „Hoću li u zatvor?”

„Nećete.”

„Zar nisam prikrila...”

„Ne brinite zbog toga. Želeće vašu saradnju.”

Klimnula je glavom i upitala me: „A Bad? Hoće li imati nevolja što je izbrisao kasetu?”

„Možda, ali mislim da ću vam oboma izdejstvovati pogodbu.” Dodao sam: „Mislim da će Badu najveća nevolja biti gospođa Mičel.”

„Arlena će mu od života napraviti pakao”, rekla je Džil.

„Prestanite da brinete za druge", rekao sam joj.

Ništa nije rekla. Uspravila se i pogledala svoju kuću, a onda uređeni vrt i bazen. „Ovo je bio doživotni zatvor", rekla je.

Nisam odgovorio. Kao što sam već rekao, teško je sažaljevati bogatu devojkicu koja pije šampanjac na jahti - ili pored bazena - ali znao sam šta je loš brak i shvatao sam da nije važno koliko ste bogati i slavni - loš brak izjednačava klase.

Rekla je, više za sebe nego meni: „Šta sada da radim?" Pogledala me je i upitala uz osmeh: „Šta mislite, da li bih mogla da napravim karijeru na filmu?"

Uzvratio sam joj osmeh, ali nisam ništa rekao. Pogledao sam na sat. Moram da se izgubim odavde pre nego što se Crni helikopter spusti na travnjak ili pre nego što se Ted Neš i njegovi drugari dovezu kolima. Ali moram i da sačekam da se Džil Vinslou opusti.

Malo je razmislila, pa me upitala: „Zašto ste čekalo pet godina?"

„Meni je slučaj tek nedavno dodeljen."

Klimnula je glavom i rekla: „Kad sam čula da je slučaj zatvoren, osetila sam olakšanje... ali i grižu savesti. Kad je ponovo otvoren?"

Zapravo tek pre jedno sat vremena, ali njoj sam rekao: „Peta godišnjica u julu pobudila je ponovno zanimanje."

„Shvatam. Hoćete li sa mnom u crkvu?"

„Ovaj... voleo bih, ali moram da krenem. Možete li nekako da kopirate ovu kasetu?"

„Mogu, isto kao prvi put, samo obrnuto. S videa na kameru. Znate li išta o tehnicima?"

„Baš ništa." Ustao sam i rekao: „Hajde da napravimo kopiju."

Ustala je, pa smo otišli u kuhinju; uzeo sam policijski radio i vratili smo se u dnevnu sobu.

Ušla je u veliki plakar prepun igara i drugih zabavnih predmeta. Vratila se s video-kamerom i spustila je na pod pored televizora.

Ponudio sam joj pomoć, ali rekla je: „Samo sedite ako želite da se ovo obavi kako valja.”

Nisam nameravao da sedim dok ona petlja s dokazom stoleća, pa sam kleknuo pored nje ispred televizora. Gledao sam šta radi i zapitkivao je dok je povezivala kameru i video dugačkim kablom, za koji mi je objasnila da služi i za sliku i za zvuk. Video sam da je premotala kasetu s filmom *Jedan čovek i jedna žena* i pritisnula dugme na kameri i na videu; onda je rekla: „Kaseta iz videa sada se presnimava na mini kasetu u kameri.”

„Sigurni ste?”

„Jesam. Želite li da vam pustim mini kasetu na televizoru?”

„Ne. Verujem vam.”

Sve vreme klečeći pored mene, rekla mi je: „I treba. Mogla sam da izbrišem snimak pre pet godina. Mogla sam da vam kažem da ne postoji. Pustila sam vam snimak.” Dodala je: „I ja vama verujem.”

„Odlično. Koliko će ovo trajati?”

„Isto koliko i originalna traka, očigledno. Četrdesetak minuta. Hoćete li da doručkujete?”

„Ne, hvala.” Ponovo me je hvatala paranoja, zamišljao sam Neša i drugare kako se otprilike ovog trenutka parkiraju pred kućom. Da li mi zaista treba kopija kasete? Upitao sam Džil: „Možemo li da ubrzamo do scene na plaži kada avion eksplodira?”

„Žurite?”

„Zapravo da, žurim.”

Uključila je televizor i snimak se pojavio na ekranu. Bili smo na delu gde gospođa Vinslou oralno zadovoljava gospodina Mičela. Klečeći pored te dame

mislim da sam čak malo porumeneo, ali ona je delovala čudnovato nezainteresovano. Upitala me je: „Jeste li sigurni da ne želite da vam presnimim ovaj deo?“

„Siguran sam.“

Pritisnula je dugme i akcija se ubrzala. Posle degustacije supruge pritisnula je dugme za normalnu brzinu. Na ekranu je sela i rekla: „Sva sam lepljiva. Hajdemo u vodu.“

Pogledala me je i upitala: „Odavde?“

„Da.“

Ustala je, a i ja za njom. Pogledao sam na sat, pa onda ekran, na kom je i dalje išao snimak. Kopiranje će odavde trajati petnaestak minuta.

Upitala me je: „Zašto su vam potrebne dve kasete?“

„Često gubim stvari“, odgovorio sam.

Pogledala me je krajičkom oka, ali ništa nije rekla. Pružila mi je daljinski upravljač i rekla: „Ne želim da gledam avion. Sedite i gledajte ponovo ako hoćete, a kad se završi - kada počne *Jedan čovek i jedna žena* - pritisnite stop i izbacite kasetu iz videa. Biću na terasi. Pozovite me ako vam treba pomoć da izvadite mini kasetu iz kamere.“

Odgovorio sam: „Voleo bih da se obučete i pođete sa mnom.“

Pogledala me je i upitala: „Hapsite me?“

„Ne.“ Pogledao sam ekran i sat na snimku. Preostalo je dvanaest minuta do eksplozije, zatim još malo događaja posle eksplozije, Džil i Bad kako trče na dini i tako dalje.

Uzeo sam je za mišicu i poveo je u kuhinju. Rekao sam joj: „Biću vrlo otvoren prema vama. Mislim da ste u opasnosti i želim da se sklonite odavde.“

Zagledala se u mene. „U opasnosti...?“

„Objasniću vam ukratko. Federalni agenti koji su bili kod vas pre pet godina i uzeli vam izbrisane kasete uspjeli su, bez ikakve sumnje, da povrate snimak...”

„Zašto onda...”

„Slušajte me. Oni *znaju* šta je na kaseti. Ne žele da to *iko drugi* sazna...”

„Zašto...”

„Ne znam zašto. Nije ni važno *zašto*. Važno je... postoje dve odvojene grupe koje istražuju ovaj slučaj. Prva grupa, Neš, Grifit i ostali, pokušava da prikrije i uništi sve dokaze koji ukazuju na napad raketom. Druga grupa, ja i još neki, pokušavamo suprotno. To je sve što treba da znate za sada, osim činjenice da je prva grupa možda na putu ovamo, a ako stigne ovamo, uništiće kasetu i... moramo da se izgubimo odavde što pre, s kasetama. Zato morate da se obučete, brzo, i da pođete sa mnom.”

Stajala je i zurila u mene, a onda je pogledala kroz prozor kao da očekuje da će videti ljude napolju. Hteo sam da krenemo što pre, ali sam je pustio da ovo shvati. Najzad je rekla: „Pozvaću policiju.”

„Ne. Ti ljudi su federalni agenti, kao i ja, i zvanično ovlašćeni istražitelji. Ali ujedno su i deo zavere.” Dok sam ovo izgovarao bilo mi je jasno da nema razloga da mi poveruje; zapravo me je vrlo sumnjičavo pogledala.

Rekao sam joj: „Šta se dogodilo pre pet godina? Zar mi niste rekli da ste saznali da se izbrisani snimci mogu povratiti? Jesu li vam se ti ljudi ikada posle javili? Da li su vas ili Bada zvali u neku zvaničnu službu? Jeste li ikada videli ikoga osim Neša, Grifita i onog trećeg? Vi ste pametna žena. Razmislite.”

Stajala je i gledala u pod, a onda podigla glavu i rekla: „Sve što govorite ima smisla, ali...”

„Džil, da sam želeo samo kasetu, mogao sam da je uzmem i da odem. Da sam želeo da vam naškodim, mogao sam to davno da obavim. Morate mi verovati i poći sa mnom.”

Gledali smo se. Najzad je klimnula glavom. „U redu.“

„Hvala vam. Obucite se. Bez tuširanja. I ne javljajte se na telefon.“ Dodao sam: „Spakujte se za jednu noć i ponesite svu gotovinu koju imate u kući.“

„Kuda...“

„Razgovaraćemo kasnije.“ Upitao sam je: „Imate li pištolj u kući?“

„Ne. Zar vi...?“

„Požurite.“

Okrenula se i izašla iz kuhinje. Vraćajući se u dnevnu sobu čuo sam njene korake na stepeništu.

Uzeo sam daljinski upravljač i seo na stočić da gledam Džil Vinslou i Bada Mičela kako vode ljubav na plaži. Sat na snimku pokazivao je 20:27.

Na drugom stolu zazvonio je telefon. Odslušao sam ga kako zvoni pet puta, a onda se javila automatska sekretarica. Na monitoru za identifikaciju pisalo je „neidentifikovan poziv“.

Brzo sam prišao prozoru i pogledao napolje, ali na prilaznom putu i parkingu nije bilo drugih kola osim mojih. Odatle sam video samo mali deo ulice.

Vratio sam se u dnevnu sobu baš kad je svetlosni mlaz uzleteo s dalekog horizonta, ostavljajući za sobom beli trag dima. Gledao sam snimak pri normalnoj brzini i jasno se videlo o čemu je reč. Pomislio sam kako bi dvesta očevidaca koji su videli mlaz svetla prepoznali ovaj snimak mnogo lakše nego animaciju koju je napravila CIA.

Gledao sam kako se pojavljuje prvi blesak, a zatim i ogromna vatrena lopta. Pogledao sam Džil i objahanog Bada, koji se uspravio i pogledao preko ramena. Izbrojao sam do četrdeset i čuo udar iz zvučnika - glasnu, potmulu eksploziju, zatim odjek, pa tišinu.

Telefon je ponovo zazvonio, ponovo je na monitoru pisalo „neidentifikovan poziv“, i ponovo se sekretarica javila na peto zvono.

Bilo je devet i petnaest, ne prerano da prijatelji ili rodbina zovu u nedelju ujutru, ali možda ipak suviše rano za dva uzastopna poziva.

Džil i Bad sada su trčali plažom; gledao sam nju kad se primakla kameri i ovog pita primetio da gleda Bada dok je prestiže. Šta je kreten mislio? Da li bi je ostavio na plaži da nije trčala dovoljno brzo, ili da se nije obukla dovoljno hitro, ili da nije stigla do kola kad se on spremio da krene? Tip uopšte nije bio kul i nije bio hrabar.

Hoću da kažem, prijatelji i ljubavnici zajedno plivaju ili zajedno tonu. Ja nisam ni poznavao Džil Vinslou, ali sam sedeo i čekao je iako Ted Neš i njegova bratija mogu da zakucaju na vrata svakog trenutka. Oni su naoružani, a ja nisam. Osim toga, bio sam siguran da će, ako vide ili shvate šta se ovde dešava, biti dovoljno očajni - ili nadržani do ludila - da unište i dokaz i dvoje svedoka postojanja dokaza. Ali sedeo sam iako sam već napravio kopiju ključnog dokaza. I posle smrtne opasnosti ima života, što sam otkrio na početku rada u policiji, ali treba se postarati da vam duša preživi zajedno s telom. Ako ne opstane, onda takav život nije vredan življenja.

Zalupila su se vrata automobila - jedna pa još jedna. Trebalo mi je trenutak-dva da shvatim da je to stiglo s televizora. Ekran je sada bio crn i tek za pet minuta Džil će reći: „Bade, mislim da je ono eksplodirao avion.“ Čuo sam njene korake u predvorju, zaustavio sam video, kleknuo pored kamere, pronašao pravo dugme i isključio je. Iznenadio sam sebe otkrivši kako se izbacuje mini kasetu. Stavio sam kasetu u džep.

Džil je ušla u sobu noseći torbu, obučena u crne pantalone i belu bluzu. „Spremna sam“, rekla je.

„U redu. Hajde da sve vratimo kako je bilo.“ Dao sam joj kameru; odnela ju je u plakar dok sam ja vadio kasetu s filmom *Jedan čovek i jedna žena* iz

videa i gasio ga. Pogledao sam brojna svetla i dugmiće da se uverim kako niko ne bi mogao da utvrdi da je uređaj korišćen. Uspravio sam se, a Džil se stvorila pored mene i pružila mi kutiju za kasetu. Gurnuo sam kasetu u kutiju i spustio je u džep. Pritisnuo sam dugme i zavese su se razmakle.

Upitao sam je. „Možete li da utvrdite ko vas je malopre zvao?”

Odgovorila je: „Pisalo je da je poziv neidentifikovan, a poruke nema.”

„U redu... plan je sledeći. Moj auto je vruć - pratili su ga. Moramo da pođemo vašim kolima.”

„U garaži su. Ali moram da ostavim poruku Marku.”

„Ne. Bez poruka. Pozvaćete ga kasnije.”

Usiljeno se osmehnula i rekla: „Deset godina sam želela da mu ostavim poruku za zbogom na kuhinjskom stolu, a sada kad ga ostavljam, vi mi kažete da ne mogu.”

Rekao sam: „Pošaljite mu pismo elektronskom poštom. Hajdemo.”

Uzeo sam njenu torbu i pošao za njom u hodnik pored kuhinje koji je vodio u garažu za tri auta. U garaži su bila samo dva - terenski leksus i BMV Z3 kabriolet, spuštenog krova. Upitala me je: „Koji auto želite?”

Setio sam se da mi je Dom Faneli rekao da je BMV registrovan na njeno ime, što može biti važno ako nas zaustavi policija ili ako gospodin Vinslou objavi ženin nestanak. „BMV”, rekao sam.

Spustio sam njenu torbu u prtljažnik. Upitala me je: „Želite li da vozite?”

„Moram da se otarasim svojih kola. Mogu li da ih ostavim ovde negde?”

„Kuda idemo?”, upitala je.

„Na Menhetn.”

„U redu. Vozite za mnom. Sedam-osam kilometara odavde je močvara. Videćete znak za koledž u Old Vestberiju s desne strane. Tamo možete da ostavite auto.”

„Odlično. Upalite kola, ali ne otvarajte garažu daljinskim." Prišao sam vratima i pogledao kroz staklo. Nisam video nikakva vozila, pa sam pritisnuo dugme za otvaranje vrata. Dok su se otvarala iskoračio sam napolje, a ona je izvezla auto i daljinskim ih zatvorila. Dao sam joj mini kasetu iz kamere i rekao. „Čuvajte ovo. Ako se razdvojimo moraćete da odete na neko bezbedno mesto. Kod prijatelja, rođaka, u hotel. Ne vraćajte se kući, nikako. Pozovite svog advokata, a onda policiju. Jasno?"

Klimnula je glavom. Pogledao sam je, ali nije izgledala ni uplašeno ni zbunjeno, pa sam se i ja malo primirio. Rekao sam joj: „Podignite krov i zatvorite prozore."

Podigla je krov, a ja sam seo u taurus i upalio motor. Krenuo sam za njom prilaznim putem i izašao na Ulicu prepeličje jame. Do sada je sve bilo u redu. Ali sve može da se preokrene za tren oka, pa sam u glavi zamislio nekoliko planova i scenarija, za slučaj da počnu sranja.

Nije ličilo na Teda Neša da bude nemaran ili da uzme slobodnu nedelju. No možda sam ga udario jače nego što sam mislio, pa leži negde u zamračenoj sobi s kutijom aspirina i pokušava da shvati šta se dešava. To je malo verovatno, ali šta god da Neš sada radi, očigledno to ne radi ovde.

Da sam onda znao da ću naći Džil Vinslou i kopiju snimka, bez oklevanja bih ga ubio na plaži da izbegnem ovu situaciju. Preventivni napad je dobar ukoliko ste sigurni da je preventivan.

Ako sada naletim na Neša i njegovu družinu, verovatno neću imati prilike da ispravim svoj propust, ali sam bio prilično siguran da će se on svakako postarati da ispravi svoj.

ČETRDESET OSMO POGLAVLJE

Nekoliko minuta kasnije stigli smo do Močvarnog puta. Stalno sam gledao u retrovizor, ali niko nas nije pratio.

Počeo sam da verujem da ću se izvući; dobio sam Džil Vinslou, videokasetu, ime Bada Mičela i, uz malo sreće, bezbedno bekstvo na Menhetn.

Otkao sam policijski radio s pojasa, uključio ga i slušao neko vreme, ali razgovora gotovo i nije bilo, a ono malo što sam čuo nije se odnosilo na mene. Isključio sam radio i rekao sebi kako treba da ga vratim naredniku Robertsu prvom prilikom, iako to možda neće biti skoro.

Napred na putu video sam znak za koledž Old Vestberija, i Džil je skrenula desno. Pratio sam je između drvoreda do malog fakultetskog kompleksa, gotovo pustog jer je bila nedelja. Zaustavila se na malom parkingu, a ja sam smestio taurus na jedno prazno mesto. Uzeo sam putnu torbu i ubacio je u prtljažnik njenog automobila. „Ja vozim“, rekao sam.

Izašla je, obišla auto i sela na suvozačko sedište dok sam se ja smeštao za volan. BMV je bio petobrzinac s ručnim menjačem; dugo nisam vozio takva kola. Ubacio sam u prvu brzinu uz vrlo malo grebanja, zbog kog se gospođa Vinslou namrštila.

Vratili smo se na Put kedrove močvare i krenuli ka jugu. BMV je išao kao san, a što je još bolje, mogao je da pobegne bilo čemu što bi Neš i prijatelji uzeli iz vladine garaže.

Pet minuta kasnije video sam znak za skretanje na Longajlendski autoput. Džil je rekla: „Ovde treba da skrenete za grad.“

„Držite se.“

Stigao sam na pet metara do izlazne rampe, onda zgazio kočnicu i oštro skrenuo ka rampi; gume su zaškripale, a antilok kočnice zakuckale. Pogledao

sam u retrovizor, promenio brzinu i pritisnuo gas. Deset sekundi kasnije našao sam se na autoputu, prebacio u petu brzinu, prešao dve trake i nagazio do daske. Ova kola zaista lete.

Ušao sam u spoljnu traku sa sto trideset na sat i ponovo pogledao u retrovizor. Ako nas je neko i pratio, ostao je kilometar za nama. Saobraćaj je bio redak, pa sam lako obilazio prespore nedeljne vozače.

Džil je neko vreme ćutala, a onda me je upitala: „Da li nas neko goni?”

„Ne, samo uživam u vožnji.”

„Ja ne uživam.”

Usporio sam i prešao u srednju traku. Vozili smo se ćutke, a onda je upitala: „Kako vam je ime?”

„Džon.”

„Mogu li tako da vas zovem?”

„Naravno.” Dodao sam: „Mogu li ja vas da zovem Džil?”

„Već si me zvao.”

„Tako je.”

Uključio sam mobilni telefon i sačekao pet minuta, ali nije bilo poruka, pa sam ga isključio. Upitao sam Džil: „Kako si?”

„Dobro. Kako si *ti*?”

„Vrlo dobro. Razumeš li šta se dešava?”

„Pomalo. Pretpostavljam da *ti znaš* šta se dešava.”

„Poprilično.” Pogledao sam je krajičkom oka. „Treba da znaš da si sada na pravoj strani - na strani istine, pravde i žrtava aviona TVA osamsto, njihovih porodica i američkog naroda.”

„Ko nas onda juri?”

„Možda niko. Možda neki pokvarenjaci.”

„Zašto onda ne zovemo policiju?”

„Pa, možda ima malo više pokvarenjaka, a ja nisam siguran ko je dobar, a ko loš.“

„Šta ćemo da radimo dok ti pokušavaš to da dokučiš?“

„Ima li u gradu neki hotel u kom obično odsedaš?“

„Voldorf ili klub *Junion lig*.“

„Onda nećemo tamo. Odaberi neki blizu centra.“

Malo je razmislila i rekla: „*Plaza*.“

„Pozovi ih i rezerviši dve spojene sobe.“

„Ideš sa mnom?“

„Da. Molim te, rezerviši na svoju kreditnu karticu, a ja ću se postarati da ti se to plati.“

Uzela je mobilni, pozvala hotel i rezervisala apartman s dve spavaće sobe.

Rekao sam joj: „Voleo bih da isključiš mobilni.“

„Zašto?“

Objasnio sam joj: „Triangulacijom signala mogu da te pronađu.“

Nije tražila dalja objašnjenja. Isključila je telefon.

Prešli smo granicu okruga Nasau u Kvinsu. Trebalo bi da stignemo do hotela *Plaza* za pola sata.

Džil me je upitala: „Koliko ću morati da ostanem u hotelu?“

„Dva dana.“

„A onda?“

„Onda menjaš hotel. Ili ću ti ja naći sigurnu kuću. Treba mi možda četrdeset osam sati da sazovem vojsku anđela. Posle toga bićeš bezbedna.“

„Treba li da zovem advokata?“

„Ako želiš. Ali bilo bi dobro da sačekaš dan-dva.“

Klimnula je glavom.

Vozili smo se autoputem prema Kvinsu. „Kada ćeš videti Bada?“, upitala me je.

„Ja ili neko drugi videće ga u sledećih četrdeset osam sati.“ Dodao sam: „Molim te, nemoj da ga zoveš.“

„Nemam nameru da ga zovem.“

Bocnula mi je mišicu i rekla: „Zašto ga ne uhapsiš? Želim da ga posetim u zatvoru.“

Suspregao sam smeh, ali ona se nasmejala, a za njom i ja. Rekao sam: „Mislim da nam treba njegova saradnja.“

„Hoću li ja morati da ga vidim?“

„Možda, mada se trudimo da svedoke držimo razdvojene.“

„Odlično.“ Upitala je: „Gde živiš?“

„Na Menhetnu.“

„Ja sam živela na Menhetnu posle koledža, pre nego što sam se udala.“ Zastala je. „Udala sam se premlada. A ti?“

„Ja sam u drugom braku. Upoznaćeš moju ženu. Ona je agent FBI-ja, trenutno je u inostranstvu, vraća se kući sutra, Ako sve bude u redu.“

„Kako se zove?“

„Kejt Mejfild.“

„Zadržala je devojačko prezime?“

„Ne samo za sebe, ponudila mi je da ga delimo.“

Džil se osmehnula, pa upitala: „Tako ste se i upoznali? Na poslu?“

„Da.“

„Vodite zanimljiv život?“

„Ponekad da.“

„Ima li mnogo opasnosti?“

„Postoji jasna opasnost da ćemo umreti od dosade.“

„Mislim da si skroman i da ublažavaš. Je li ti sada dosadno?“

„Nije.“

„Koliko je već na putu?“

„Oko mesec i po“, rekao sam.

„A ti si bio u Jemenu?“

„Tako je.“

„Šta je tu dosadno?“

„Idi u Jemen pa ćeš saznati.“

„Gde je ona?“

„U Tanzaniji, u Africi.“

„Znam gde je Tanzanija. Šta radi tamo?“

„Pitaj je kad se upoznate.“

Imao sam utisak da gospođa Vinslou nije upoznala mnogo zanimljivog sveta u klubu, na ručkovima i večerama. Imao sam utisak i da misli kako je propustila voz negde posle studija i da ovu ogromnu katastrofu u svom životu vidi više kao priliku nego kao nevolju. To je ispravan stav, i nadao sam se da će se sve dobro završiti po nju.

Kilometar-dva pred nama bio je tunel. Pogledao sam iskosa Džil Vinslou. Delovala je opušteno i pribrano, možda zbog vaspitanja, a možda zato što nije u celosti shvatila neposrednu opasnost u kojoj se nalazimo. A možda i jeste, ali više voli opasnost od dosade. S tim sam se slagao kad se dosađujem, ali kad sam u opasnosti, dosada izgleda primamljivo. Rekao sam joj: „Mislim da će ti se Kejt dopasti. Ona i ja ćemo se pobrinuti za tebe.“

„Umem sama da se brinem o sebi.“

„Ne sumnjam da umeš, ali trebaće ti malo pomoći neko vreme.“

Približili smo se naplatnoj rampi. Posegao sam i skinuo nalepnicu s vetrobrana; ostavila bi njen registarski broj, mesto i vreme, a nisam želeo da se to zabeleži. Platilo sam gotovinom i ušao u dugački tunel ispod reke Ist.

Džil me upita: „Šta da radim s Markom?"

„Pozovi ga kasnije s mobilnog."

„Šta da mu kažem?"

„Reci mu da si dobro i da moraš neko vreme da budeš sama. Daću ti uputstva kasnije."

„Odlično. Nikada do sada nisam dobila uputstva."

Nasmešio sam se.

Rekla je: „Želim da mu jednom kažem sve."

„I treba... pre nego što sam sazna. Shvataš da će sve ovo izaći u javnost."

Malo je ćutala, pa smo gledali kako pored nas proleću prljave bele kocke. Rekla mi je: „Toliko puta sam poželela... uveče, dok sedimo u dnevnoj sobi, a on telefonira, ili čita novine, ili mi govori šta sve treba sutra da uradim... poželela sam da gurnem kasetu u video..." Nasmejala se i upitala me: „Misliš da bi primetio?"

„Siguran sam da bi."

Izašli smo iz tunela i ponovo sam se našao na Menhetnu, o kom sam mnogo mislio u Jemenu, mada ne u ovakvim okolnostima. Udisao sam izduvne gasove, divio se milijardama tona betona i asfalta i gledao kako taksi proleće kroz crveno. Bila je nedelja, pa je i vozila i pešaka bilo malo. Za pet minuta vozili smo se preko grada 42. ulicom.

Rekao sam Džil: „Imaš li nešto da me pitaš?"

„Na primer?"

„Na primer šta će dalje biti. Šta da očekuješ. Tako nešto."

„Ako treba nešto da znam, ti ćeš mi reći, je li tako?"

„Tako je.“

„Mogu li nešto da ti kažem?“

„Naravno“, rekao sam.

„Predugo voziš u prvoj brzini.“

„Izvini.“

Skrenuo sam desno u Šestu aveniju i krenuo ka Južnom Central parku, pazeći kako menjam brzine. Za nekoliko minuta stigli smo pred hotel *Plaza*. Ostavio sam hotelskom momku da parkira auto, poneo naše torbe u raskošno predvorje i dopratio Džil do recepcije.

Nisam želeo da plati svojom kreditnom karticom, čemu se može ući u trag, pa se dogovorila da plati čekom potvrđenim otiskom kartice. Pokazao sam recepcioneru svoju legitimaciju FBI-ja i zamolio ga da pozove upravnika. Upravnik je stigao vrlo brzo, pa sam obojici rekao: „Putujemo inkognito po državnom poslu. Nikome ko se bude raspitivao nećete reći da je gospođa Vinslou odsela ovde. Ako se neko bude raspitivao, javićete mi. Jasno?“ Shvatili su i upisali sve ovo u kompjuter.

Deset minuta kasnije bili smo u dnevnoj sobi apartmana. Džil je ušla u veću spavaću sobu i zauzela je bez reči. Onda smo se vratili u dnevnu sobu.

Rekla je: „Pozvaću sobnu uslugu. Šta bi ti želeo?“

Ono što sam želeo nalazilo se u sobnom baru, ali sam rekao: „Samo kafu.“

Podigla je slušalicu i poručila kafu i pecivo.

Upitao sam je: „Da li ti se muž već vratio kući?“

Pogledala je na sat i odgovorila: „Verovatno nije.“

„U redu, sada želim da pozoveš svoju kuću i ostaviš Marku poruku. Nagovesti mu da ti treba malo vremena daleko od kuće i da si otišla u unutrašnjost s nekom prijateljicom ili tako nešto. Ne želim da se uznemiri i ne želim da pozove policiju. Razumeš?“

Nasmešila se i rekla: „Neće se on uznemiriti - preneraziće se. Nikad do sada nisam odlazila od kuće... pa, ne bez prethodno pripremljenog izgovora. A policiju neće zvati jer će ga biti sramota.”

„Odlično. Pozovi ga s mobilnog.”

„Rekao si...”

„Možeš da pričaš pet minuta, najviše deset.”

Klimnula je glavom, izvadila mobilni iz tašne, uključila ga i ukucala broj. Rekla je: „Mark, ovde Džil. Bilo mi je dosadno danas, pa sam odlučila da se odvezem u Hempton kod prijateljice. Možda ću ostati preko noći. Pozovi me na mobilni ako hoćeš da ostaviš poruku, ali neću se javljati na pozive.” Dodala je: „Nadam se da si se lepo proveo na golfu i da te Bad Mičel nije ponovo iznervirao.” Pogledala me je, osmehnula se i rekla: „Zdravo.”

Gospođa Vinslou se očigledno zabavljala. „Da li je ovo bilo kako treba?”, upitala me je.

„Savršeno.”

S druge strane, ako je Neš sabrao dva i dva, stići će u njihovu kuću uskoro, ako već nije, i gospodin Vinslou će čuti drugačiju priču i biće zamoljen da pomogne vlastima da pronađu njegovu odbeglu ženu. Ali nisam sada mogao da brinem zbog toga. Rekao sam Džil: „Molim te, isključi mobilni, i ne zaboravi da ga isključiš svaki put pošto ga upotrebiš.”

Isključila ga je i vratila u tašnu, a onda je otišla u svoju sobu da se osveži.

Začulo se zvono; otvorio sam konobaru i potpisao ček.

Prišao sam prozoru i pogledao Central park.

Osećao sam se kao begunac, što nije čudo s obzirom na to da sam bežao. Čista ironija, budući da sam u čitavoj karijeri ja bio taj koji je progonio begunce, mada su većinom bili toliko glupi da od njih nisam mnogo naučio o tome kako da ne budem uhvaćen.

Ali ponešto sam naučio, a nisam ni glup, pa su izgledi da me gospoda Neš i Grifit ili bilo ko drugi pronađe za sada bili povoljni po mene.

Džil se vratila u dnevnu sobu, lako našminkana, pa smo seli za trpezarijski sto i prihvatili se kafe i peciva. Bio sam vrlo gladan, ali nisam smazao čitav tanjir.

Upitala me je: „Tvoja žena stiže sutra?”

„Takav je plan. Oko četiri po podne.”

„Ideš li po nju na aerodrom?”

„Ne. Ne smem da se pojavim tamo gde me očekuju.”

Nije pitala zašto, video sam da shvata. Rekao sam: „Urediću da je neko dočeka i dovede ovamo. Ni ona ni ja ne možemo kući.”

Klimnula je glavom, pogledala me i najzad rekla: „Džone, plašim se.”

„Nemoj.”

„Imaš li pištolj?”

„Nemam.”

„Zašto nemaš?”

Objasnio sam joj zašto i dodao: „Ne treba mi pištolj.”

Malo smo ćaskali, a onda sam joj rekao: „Uzmi kasetu koju sam ti dao i odnesi je u hotelski sef.”

„Važi. Šta ćeš ti da radiš s onom drugom?”

„Pobrinuću se za nju.”

Klimnula je glavom i rekla: „Volela bih da odem u crkvu, a onda da prošetam. Je li to u redu?”

Rekao sam joj: „Iskreno rečeno, ako oni ljudi otkriju gde smo, svejedno je šta ćeš da radiš.”

Razmenili smo brojeve mobilnih telefona. Rekao sam joj: „Ne zaboravi, nemoj da ga držiš uključenog duže od pet minuta.”

Zapravo, pored stotina hiljada mobilnih telefona na Menhetnu trebalo bi bar petnaest minuta da je pronađu, ali bolje je biti oprezan nego uhapšen. Nastavio sam. „I ne koristi kreditnu karticu niti bankomate. Imaš li gotovine?”

Klimnula je glavom i upitala me: „Hoćeš li ti sa mnom?”

Ustao sam i rekao: „Moram da ostanem ovde i obavim neke telefonske pozive. Zvaću te povremeno, pa proveravaj poruke na pola sata i javi mi se čim dobiješ neku.”

„Gori si od mog muža.”

Osmehnuo sam se. „Ako moraš da me zoveš ovamo, zovi me na hotelski broj. Ako se ne javim, pozovi me na mobilni. I ne vraćaj se u sobu ako se ne javim. Jasno?”

Klimnula je glavom.

„Ne zaboravi kad budeš izlazila da ostaviš kasetu u hotelski sef. Onda potvrdu stavi u hotelski koverat i pošalji ga na ovu sobu.”

Ponovo je klimnula glavom.

Rekao sam joj: „Planiraj da se vratiš najkasnije do pet po podne.”

„Mislim da ću se vratiti Marku.”

Nasmešio sam se. „Vidimo se kasnije.”

Otišao sam u svoju sobu, seo na krevet i pozvao Doma Fanelija. Kad se javio rekao sam: „Izvini što ti kvarim nedelju.”

„Zdravo. Zoveš iz *Plaze*?”

„Tako je. Gde si ti?”

„Ja sam u *Voldorfu*. Šta radiš u *Plazi*?”

„Možeš li da pričaš?”

„Mogu. Tu sam na porodičnom roštilju. Izbavi me odavde.”

„Držiš li piće u ruci?”

„Da li je papa Poljak? Šta se dešava?”

„Hteo si da znaš o čemu se radi, je li tako?“

„Tako je.“

„To je ogromni gladni zmaj što bljuje vatru i može živog da te proguta.“

Malo je ćutao, pa rekao: „Pričaj.“

„U redu. Radi se o avionu TVA osamsto, što znaš, i o video-snimku eksplozije. I o Džil Vinslou, dami koju si mi pronašao.“ Ispričao sam mu sve. Trajalo je punih petnaest minuta. Bio je neobično ćutljiv, pa sam ga dva-tri puta upitao je li još na vezi.

Kad sam završio rekao je: „Gospode bože svemogući.“ Onda je upitao. „Jel' ti to mene zajebavaš?“

„Ne.“

„Čoveče.“

„Hoćeš li da se priključiš?“

Čuo sam u pozadini galamu i glasnu muziku, što je značilo da se Dom pomera. Sačekao sam, a kad se sve smirilo Dom je rekao: „Sada sam u kupatilu. Jebote, treba mi novo piće.“

„Prvo pusti vodu. Dome, treba mi tvoja pomoć.“

„Znam, znam. Sve što hoćeš. Šta ti treba?“

„Treba mi da ti i bar još dvojica uniformisanih policajaca u patrolnim kolima sačekate sutra Kejt na aerodromu.“

„Važi. Zašto?“

„Neko će je možda vrebati tamo.“

„Ko?“

„Federalci. Dakle, dođi po mene u *Plazu*...“

„Čekaj. Ako je neko tamo vreba, onda svakako hoće i tebe, drugar.“

„Znam, ali moram da budem tamo kada...“

„Ne, ne moraš. Ostani gde si. Moraš da štitiš svedoka.”

„Pošalji ovamo nekoga da štiti...”

„Hej, zemljak, budi hrabar i glup u svoje slobodno vreme. Ovo ćemo obaviti kako ja kažem.”

Razmislio sam o tome. Kao čoveku od akcije, nije mi se dopadalo da sedim i čekam dok neko drugi obavlja opasne zadatke. Dom je bio u pravu, naravno, ali rekao sam mu: „Neću da sedim ovde dok ti ideš na aerodrom...”

„U redu, u redu, zvaću te ako mi zatrebaš. Kraj priče. Šta još?”

„Dobro... pa, spremi se za malo federalnog maltretiranja i sranja. Moraćeš da pokažeš mišiće. Važi? Baš me briga ako se pojavi čitav njujorški terenski odsek FBI-ja. Ti si njujorški pajkan i ovo je tvoj grad, a ne njihov.”

„Važi, nema problema.”

„Postaraj se da te niko ne prati do aerodroma...”

„Zašto se toga sam nisam setio?”

„A kad stigneš u *Plazu*, naredi nekom pajkanu da otprati Kejt do apartmana Džil Vinslou.” Rekao sam mu broj apartmana i upitao: „Je li ovako u redu?”

„Jeste... čoveče, ovo je da siđeš s uma.”

„Dobro. Evo ti broj Kejtinog leta.” Dao sam mu podatke, zatražio da mi ponovi i upitao ga: „Raduješ li se što sam ti se poverio?”

„O, da. Vrištim od sreće, jebote.”

„Sam si tražio.”

„Aha, hvala ti na poverenju.” Malo je ćutao, a onda rekao: „E, slušaj, čestitam. Uvek sam govorio da si genije, čak i kad je poručnik Volf rekao da si kreten.”

„Hvala ti. Želiš li da znaš još nešto?”

„Aha... na primer, ko te tačno goni?”

„Pa, Ted Neš iz CIA-e, to je sigurno. Možda Lijam Grifit iz FBI-ja. Nemam pojma ko je sve umešan u zataškavanje, pa ne znam kome mogu da se obratim u mojoj službi ili izvan nje. Zato sam pozvao policiju.”

Dom je ćutao nekoliko trenutaka, a onda je rekao: „A Kejt... njoj možeš da veruješ, zar ne?”

„Mogu, Dome. Ona me je i uputila u ovo.”

„U redu. Samo proveravam.”

Nisam odgovorio.

Dom je rekao: „Inače, treba li ti pojačanje u *Plazi*?”

„Sigurno ne bar dan-dva. Javiću ti.”

„U redu. Ako ti skotovi dođu, upucaj ih i pozovi detektiva Fanelija iz Ubistava. Poslaću mrtvačka kola da ih odvezu u mrtvačnicu.”

Rekao sam mu: „Zvuči kao dobar plan, ali moja puca je negde u diplomatskoj vreći.”

„Šta? Nisi naoružan?”

„Nisam, ali...”

„Idem u tvoj stan da uzmem tvoj privatni pištolj i donesem...”

„*Nemoj* da ideš u moj stan. Sigurno ga posmatraju. Upašćeš u okršaj s njima ili će te pratiti dovde.”

„Federalci ne bi umeli da slede svoju senku sa suncem za leđima.”

„Tako je, ali ne bih da danas rizikuješ i ideš u moj stan. Sutra imaš posla.”

„Doneću ti moju privatnu pucu.”

„Dome, samo se danas drži podalje od *Plaze*, važi?”

„U redu, kako ti kažeš. Hej, hoćeš da te sprovedem u zaštitni pritvor?”

Razmislio sam o tome i shvatio da Džil Vinslou ne bi volela da provede noć u buvari. Što je još važnije, shvatio sam da bi nas federalci napipali ako

provere u Upravi policije Njujorka ko je zapravo u zaštitnom pritvoru. Nisam ni sumnjao da bi za sat-dva uspeali da preuzmu mene i Džil.

„Džone? Halo?”

„Ne želim da ostavljam tragove. Možda sutra. Za sada sam nestao u akciji. Pozvaću te ako pomislim da bi bilo dobro da me uhapsiš.”

„U redu. Pretpostavljam da je *Plaza* udobnija od gradskog pritvora. Pozovi me ako ti nešto zatreba.”

„Hvala, Dome. Zaštitiću te kad počnu da lete govna.”

„Hej, ako govna polete kako treba, nećemo mi biti na čistini.”

„Nadam se da si u pravu. Uživaj u roštilju. Ćao.”

Džil mi je ostavila poruku na stolu u dnevnoj sobi. „Izašla sam u 12 i 15. Vratiću se do 5 po podne. Mogu li da te izvedem na večeru? Džil”

Obrijao sam se, dva puta oprao zube, istuširao se i oprao bokserice.

Doneli su mi koverat s potvrdom o depozitu u hotelski sef. Upamtio sam broj potvrde i spalio je u toaletu.

Pročitao sam *Sandi tajms* i gledao televiziju. Nekoliko puta sam uključio mobilni telefon da vidim da li mi je Ted Leš javio vreme sastanka, ali sigurno je uzeo slobodan dan. Bar sam se nadao da jeste. U pola šest Džil se još nije vratila, pa sam je pozvao na mobilni, ostavio joj poruku i uzeo pivo.

U pet i četrdeset osam pozvala je sobu i rekla: „Izvini, izgubila sam pojam o vremenu. Dolazim do pola sedam.”

„Čekam te.”

Stigla je nešto pre sedam. Šta je to sa ženama i vremenom? Zaustio sam da joj kažem nešto o tome koliko je tačnost važna, ali pružila mi je kesu i rekla: „Otvori.”

Otvorio sam kesu i izvadio mušku košulju. S obzirom na to da sam u svojoj proveo tri dana, ovo je bio više poklon za nju nego za mene. Rekao sam joj: „Ovo je vrlo lepo od tebe. Hvala ti.”

Nasmešila se i rekla: „Znam da si putovao u toj košulji, i zaista si malo zgužvan.”

Zapravo, smrdeo sam. Odmotao sam košulju i pogledao je. Bila je... nekako ružičasta.

Rekla je: „Podigni je.”

Prineo sam košulju grudima.

„Lepo ti stoji ta boja. Ističe preplanulost.”

Lepo bi mi stajala kad bih prešao na drugu stranu. Rekao sam: „Nije trebalo... hvala ti.”

Uzela mi je košulju iz ruku, povadila trista čioda za pet sekundi, raskopčala je i rekla: „Trebalo bi da je tvoj broj. Probaj.” Košulja je imala kratke rukave i bila je nekako svilenkasta. Skinuo sam moju smrdljivu košulju i obukao ovu svilenu, ružičastu.

„Odlično ti stoji”, rekla je.

„Prijatna je.” Upitao sam je: „Da li ti je muž ostavio poruku na mobilnom?”

Klimnula je glavom.

„Šta je rekao?”

Izvadila je mobilni iz tašne, uključila govornu poštu i pružila mi telefon. Čuo sam kako snimljeni glas kaže: „Poruka primljena u petnaest i dvadeset osam.” Onda je Mark Vinslou rekao: „Džil, ovde Mark. Primio sam tvoju poruku.”

Glas mu je bio potpuno ravan. Kao i kad sam ga video na fotografiji, začudio sam se što je uopšte ostavio otisak na digitalnom snimku. Rekao je: „Vrlo sam zabrinut, Džil. Vrlo zabrinut. Želim da me pozoveš čim čuješ ovu

poruku. Moraš da me pozoveš i kažeš mi gde si. Ovo je vrlo sebično od tebe. Dečacima nedostaje tvoj nedeljni poziv, zvali su ovamo i rekao sam im da si izašla s prijateljima, ali mislim da su čuli strepnju u mom glasu. Treba da ih pozoveš i kažeš im da je sve u redu. Javi se i meni. Počinjem da brinem. Razgovaraćemo kad čuješ ovu poruku."

Čekao sam da kaže: „Volim te", ili „Iskreno tvoj", ali poruka se završila. Isključio sam telefon i vratio ga Džil.

Oboje smo ćutali; zatim je rekla. „Nisam ga zvala, naravno."

„Kako si odolela ovako toploj molbi?", upitao sam je.

Nasmešila se; onda joj se osmeh ugasio i rekla je: „Zaista ne želim da mu nanese bol."

„Ako smem da kažem, nije zvučao kao da pati. Ali ti ga poznaješ bolje nego ja."

„Zvao je još tri puta i ostavio kratke poruke: 'Javi mi se'."

Razmislio sam o Markovoj poruci i zaključio da Ted Neš nije bio u njegovoj kući tražeći gospođu Vinslou. Onda sam još malo razmislio i zaključio da je Ted Neš možda bio u sobi s Markom dok je ovaj zvao svoju ženu. Upitao sam Džil: „Da li ti muž zvuči... normalno?"

„Da. Ovo je za njega normalno."

„Hoću da kažem, misliš li da mu je neko drugi govorio šta da kaže? Policija ili neko drugi?"

Razmislila je pre nego što je odgovorila: „Mislim da je to moguće... obično ne spominje dečake... ali..." Pogledala me je i rekla: „Znam šta me pitaš, ali nisam sigurna."

„U redu." Još jedna paranoična misao, ali dobra. Ukratko, nije ni važno da li je Ted Neš korak iza mene, sve dok nije korak ispred. „Hoćeš li piće?", upitao sam je.

Popili smo piće i pitala me je hoću li s njom na večeru, ali ja sam predložio da jedemo u sobi, delimično zato što uvek naletim na pogrešne ljude kad se movam po gradu, a delimično zato što sam želeo što više vrata između Džil Vinslou i onih koji je traže, ko god da su.

Malo smo ćaskali; potvrdila mi je da je kasete u hotelskom sefu, a ja sam njoj rekao da sam dobio potvrdu. Rekla je da čitav dan nije uključivala mobilni, da ništa nije plaćala kreditnom karticom i da nije uzimala gotovinu na bankomatima.

Rekla mi je da je bila u crkvi svetog Tome na Petoj aveniji i da je kasnije prošetala parkom do muzeja Metropolitena. Bila je u *Barniju*, šetala Avenijom Medison i gledala izloge, i pešice se vratila u *Plazu*. Obična njujorška nedelja, ali dan za pamćenje za Džil Vinslou.

Poručili smo večeru. Stigla je u osam. Seli smo za sto uz prigušena svetla, sveće i tihu muziku.

Uprkos svemu ovome, nismo pokušavali da zavedemo jedno drugo, zbog čega nam je oboma svakako bilo drago. Hoću da kažem, Džil je veoma zgodna, ali za sve postoji vreme i mesto. Za mene je to vreme prošlo kad sam se oženio, a za nju je tek počinjalo. Osim toga, Kejt stiže sutra u pet po podne.

Uz večeru smo pili vino; Džil se malo nacvrcala i počela da mi priča o Marku i ponešto o dvogodišnjoj vezi s Badom. „Čak i kad sam odlučila da budem nevaljala, odabrala sam muškarca u kog nikad ne bih mogla da se zaljubim. Bezbedan seks. Bezbedan muž. Bezbedan brak. Bezbedno susedstvo. Bezbedni odmori. Bezbedni prijatelji.”

„Nema u tome ništa loše.”

Slegnula je ramenima.

Kasnije mi se poverila: „Imala sam jednu kratku vezu posle Bada. Pre tri godine. Trajala je dva meseca.”

Nisam želeo pojedinosti, a ona ih nije ponudila.

Poručio sam odrezak, ne zato što sam želeo odrezak, nego zato što sam želeo oštar nož. Džil se u jednom trenutku izvinila i otišla u svoju sobu, a ja sam odneo nož u svoju.

Oko deset sati rekao sam joj da sam umoran od leta, vremenske razlike i obilne hrane i vina, od čega sam se u Jemenu odvikao.

Ustala je i rukovali smo se. Onda sam se nagnuo, poljubio je u obraz i rekao: „Ti si borac. Sve će se dobro završiti.”

Nasmešila se i klimnula glavom.

„Hvala ti još jednom za košulju. Laku noć.”

„Laku noć.”

Proverio sam imam li poruka na mobilnom, ali ih nije bilo. Namestio sam buđenje na petnaest do sedam, malo gledao vesti a onda ubacio u video kasetu s filmom *Jedan čovek i jedna žena*. Premotao sam prizore na ćebet u i pustio poslednjih nekoliko minuta trake usporeno, od trenutka kada se na horizontu pojavio sjaj i kad je svetlosni mlaz poleteo uvis. Pokušao sam da budem sumnjičav i nađem drugačije tumačenje, ali kamera ne laže. Pustio sam snimak unazad, da vidim hoće li se pojaviti nešto što se može drugačije objasniti, ali kako god sam gledao - unapred, unazad, usporeno, normalno - video sam jedno isto: raketu s repom od dima i vatre kako leti prema svetlima aviona. Kratko krivudanje svetla i dima pre eksplozije konačno me je ubedilo - prokleta raketa korigovala je kurs, našla metu i pogodila je. Tajna je rasvetljena.

Izvadio sam traku iz videa, zavukao je pod madrac i stavio nož na noćni stočić.

Utonuo sam u nemiran san u kom sam stalno iznova gledao snimak, samo što sam na plaži bio ja, a ne Bad, a Kejt je, a ne Džil, stajala naga pored mene i govorila: „*Rekla sam ti da je to raketa. Vidiš li je?*”

ČETRDESET DEVETO POGLAVLJE

Sat me je probudio u petnaest do sedam; skotrljao sam se s kreveta, izvukao kasetu i malo zurio u nju.

Pogledao sam Central park kroz prozor. Ja ne volim ponedjeljak, a vreme nije nimalo popravilo moje raspoloženje; bilo je oblačno i kišovito, što za četrdeset dana u Jemenu nisam doživeo. To, naravno, ne znači da sam želeo da se vratim u Jemen.

Istuširao sam se i obukao moje sve udobnije svetle pantalone i ružičastu košulju. Ako danas vidim Teda Neša i ako bude nešto rekao o mojoj košulji, moraću da ga ubijem.

Osim toga, danas je ono što se obično naziva Veliki dan. Danas ću razgovarati s Nešom, i ako se on dogovorio s Vašingtonom, sastaćemo se u prisustvu predstavnika odgovarajućih strana. Moraću da razmislim ko će sve biti na tom sastanku, gde će se održati i treba li da ponesem jednu od dve kasete. Inače sastanke ne volim, ali ovom sam se radovao.

Što je još važnije, danas je veliki dan jer Kejt stiže kući.

Razmislio sam o odboru za doček na aerodromu; u njemu će možda biti ljudi s različitim planovima u pogledu toga ko treba da povede Kejt u kola. Moglo bi da bude čupavo, ali Dom ume lepo da pobesni kad ga neko zajebava. A Kejt, kako sam otkrio, nije maza kad joj neko stane na put.

Do sada je već poletela; možda je trebalo sinoć da joj pošaljem mejl ili da joj telefoniram i upozorim je na moguću situaciju na aerodromu. Ali ako je ona pod prismotrom - a verovatno jeste od mog poslednjeg susreta s Nešom - onda ni telefon ni elektronska pošta nisu bezbedni.

Pogledao sam se u visokom ogledalu. Ružičasta boja zaista mi je isticala preplanulost.

Otišao sam u dnevnu sobu, gde je Džil, u hotelskom belom kupaćem mantilu, pila kafu i čitala *Njujork tajms*. „Dobro jutro“, pozdravio sam je.

Podigla je pogled. „Dobro jutro.“ Dodala je: „Baš ti lepo stoji ta košulja.“

„Postaće mi omiljena. Jesi li dobro spavala?“

„Nisam.“

Seo sam za sto, nasuo sebi kafu i rekao: „Jučerašnji dan bio je napet za tebe.“

„Blago rečeno.“

Otpio sam malo kafe i pogledao je preko ruba šoljice. Delovala je opušteno, ali mislim da je polako prihvatila realnost svog položaja. „Kaješ li se zbog ovoga?“

„Ne. Zapravo, sad sam još uverenija da postupam ispravno.“

„U to nema sumnje.“

Zahtevala je da doručujem, pa smo pogledali jelovnik. Džil je rekla da će uzeti doručak zdrav za srce i predložila da i ja uzmem isto.

Ćaskali smo, čitali novine i gledali emisiju *Danas* s Kejti i Matom.

Stigao je doručak; od obroka zdravog za srce uhvatila me je gorušica.

Posle doručka Džil je htela da prošetamo, ali rekao sam joj: „Moram da ostanem ovde. Možda ću morati na sastanak. A možda ćeš i ti morati da dođeš. Zovi me na svaki sat i proveravaj mobilni na svakih pola sata.“

„U redu... kakav sastanak?“

„Onakav kakav je trebalo da imaš pre pet godina.“

Klimnula je glavom.

Rekao sam: „Nećeš morati da govoriš, treba samo da prisustvuješ. Ja ću da pričam.“

„Umem da govorim u svoje ime“, odsekla je.

Nasmešio sam joj se. „Siguran sam da umeš.“

Otišla je u svoju sobu da se obuče, pa se vratila u dnevnu. Upitala me je: „Treba li ti nešto iz grada?”

Trebao mi je glok, ali sam joj odgovorio: „Ponestaje mi zubne paste.” To nije bilo tačno, ali njoj je trebala neka obaveza. „Vidi i da li možeš da nađeš još neku kasetu s filmom *Jedan čovek i jedna žena*. I ne zaboravi da me pozoveš pre nego što pođeš nazad ovamo.” Uzeo sam olovku s pisaćeg stola, zapisao joj broj mobilnog telefona Doma Fanelija na posetnici i dao joj. „Ako ne budeš mogla da me dobiješ na telefon, ili ako predosetiš nevolje, pozovi detektiva Fanelija na ovaj broj. On će ti reći šta da radiš.”

Pogledala me je i rekla: „Je li to tvoja vojska anđela?”

Ne bih baš opisao Doma Fanelija kao anđela, ali sam odgovorio: „Jeste.” Dodao sam: „On će ti biti anđeo čuvar ako se meni nešto desi.”

„Ništa ti se neće desiti”, rekla je Džil.

„Neće. Prijatan dan.”

Poželela mi je lep provod i otišla.

Možda je trebalo da je zadržim ovde, gde je bila neznatno bezbednija nego na ulici. Ali čuvao sam dovoljno svedoka i znao sam da postaju mrgodni, čak i neprijateljski nastrojeni, ako su predugo zatvoreni. Osim toga, u ovom slučaju, Tedu Nešu će biti teže da nas ugrabi oboje ako smo razdvojeni.

Proverio sam mobilni, ali nije bilo poruka od Teda Neša niti od bilo koga drugog.

Pozvao sam svoj kućni broj; na telefonskoj sekretarici bilo je nekoliko poruka, ali nijednu nije ostavio Ted Neš.

Pozvao sam Doma Fanelija. Kad se javio na mobilni upitao sam ga: „Kako ide s odborom za doček?”

„Mislim da sam ga sastavio. Morao sam da zatražim silne usluge, da serem kao foka i obećavam nebo i zemlju. Imam dvojicu uniformisanih i jedna

pozajmljena policijska kola. Naći ćemo se na ulici u tri sata, bićemo na aerodromu pre nego što Kejtin avion sleti."

„Odlično zvuči. Evo još jedne ideje - ako je federalci čekaju, možda će odlučiti da je presretnu pre pasoške kontrole. Treba da dopreš tamo i sprečiš tu mogućnost."

„Pokušaću... znam neke ljude u aerodromskim službama... Videću šta mogu da uradim."

„Moraš to da uradiš. Osim toga, ako ne stigneš dovoljno rano, ili ako se otkriješ, oni će pozvati pojačanje i uletećeš u sukob u kom ćeš izgubiti. Moraš da radiš brzo. Uletiš i izletiš pre nego što se saberu."

„Otežavaš mi ionako težak posao."

„Možeš ti to. Ako nemaju za nju federalni nalog, ona će dobrovoljno poći s tobom, tebe poznaje."

Nasmejao se. „Ma daj! Pa ona me mrzi."

„Ma voli te. Dakle, ako tamo bude neki njen šef, može da postane još čupavije." A ako tamo bude i Ted Neš, pomislio sam, biće vrlo čudnovato kada Kejt vidi mrtvacu kako hoda. Rekao sam Domu: „Ali znam da ćeš ubediti Kejt da te šalje njen muž koji je mnogo voli."

„Aha. Ali moram nešto da ti kažem, Džone. Ona je tvoja žena, ali je i federalni agent. Šta dolazi na prvo mesto?"

Dobro pitanje. Rekao sam mu: „Objasni joj o čemu se radi bez mnogo priče pred drugima. Važi? Pozovi me ako budeš morao, pa ću ja razgovarati s njom. A ako sve ostalo omane, zapreti im hapšenjem zbog ometanja policajca u obavljanju dužnosti. Važi?"

„Važi, ali i ti i ja znamo da je to obično sranje. Mi nemamo nikakva zakonska prava da budemo tamo."

„Hoćeš da pođem s tobom?”

„Ne. Prepusti sve meni." Malo je ćutao, pa rekao: „Šta god da se desi na aerodromu, najvažnije je da prebacim Kejt u *Plazu*."

„To znam. I postaraj se da vas niko ne sledi."

„Federalci ne bi umeli da slede psa na kaišu."

„Tako je." Rekao sam: „Ti shvataš zašto je ovo važno?"

„Shvatam. Želiš da kresneš pre pola sedam."

„Tako je. Nemoj to da mi uprskáš."

Nasmejao se, a onda me upitao: „Hej, kako ti ide s gospođom Vinslou? Kakva je?"

„Fina stara gospođa."

„Ima trideset devet godina. Kako izgleda?"

„Lepo."

„Šta ste radili sinoć u *Plazi*?"

„Večerali smo."

„I to je sve?"

„Oboje smo u braku i nismo zainteresovani."

„Ispravno. Hej, kad dovedem Kejt u *Plazu*, šta će biti kad otkrije da si spavao sa zvezdom Pornića s plaže?"

„Dome... razbistri glavu."

„Nisi više zabavan. Gde ti je svedokinja sada?"

„U šetnji. Dao sam joj tvoj broj za slučaj da u *Plazi* postane vruće."

„Siguran si da ne želiš pojačanje u hotelu?"

„Jesam. Ovde smo inkognito, niko nas nije pratio niti elektronski uhodio, inače bismo već bili u buvari." Dodao sam: „Federalci ne umeju da nađu sami

sebe u ogledalu. Ali trebaće nam policijska pratnja odavde do mesta sastanka s federalcima, danas ili sutra."

„Samo mi javi sat ranije." Rekao mi je: „Ovog puta si se stvarno uvalio u govna, partner."

„Misliš?"

„Čuvaj se."

„Uvek se čuvam. Pozovi me kad ti Kejt sedne u kola."

„Hoću. Ćao."

Ponovo sam proverio mobilni; nije bilo poruka.

Kiša je prestala, ali i dalje je bilo oblačno. Pripremio sam se za dugo jutro.

Sobarica je došla i otišla. Poručio sam još kafe.

Džil je, kao što je i obećala, zvala svakog sata; ponavljao sam joj da nema vesti, a ona je meni govorila šta radi - uglavnom je obilazila umetničke galerije. Kupila mi je zubnu pastu i našla kasetu s filmom *Jedan čovek i jedna žena* u videoteci. Rekla je: „Mark je zvao još pet puta i ostavljao poruke. Treba li da mu se javim?"

„Da. Probaj da utvrdiš da li su mu dolazili ili ga zvali federalni agenti. Drugim rečima, ispipaj koliko zna i da li je progutao tvoju priču da samo želiš malo da budeš sama. Važi?"

„Važi."

„Vidi da li je na poslu. On radi u gradu, je li tako?"

„Da. U centru."

„Zovi ga na posao. I ne daj mu da te prisili da mu daš još informacija. Važi?"

Iznenadila me je rekavši: „Ko ga jebe."

Nasmešio sam se. „Javi mi se opet. I ne zaboravi, mobilni najduže pet minuta, i ne zovi iz govornica jer mogu da utvrde da si na Menhetnu. Važi?"

„Razumem." Dodala je: „Misliš na sve."

„Trudim se." Nadao sam se da je tako.

Oko pola jedan uključio sam svoj mobilni i sačekao nekoliko minuta. Zapištao je, pa sam preslušao poruku. Glas je rekao. „Džone, ovde Ted Neš. Moram da razgovaram s tobom. Pozovi me." Ostavio mi je broj mobilnog telefona.

Seo sam u fotelju, podigao noge na šamlicu i pozvao gospodina Teda Neša.

„Neš", javio se.

„Kori", odgovorio sam.

Posle pola sekunde pauze rekao je: „Kad smo razgovarali obećao sam da ću ti se javiti u vezi sa sastankom."

„Sastanak? A, da. Kakav ti je raspored?"

„Sutra sam slobodan."

„A danas?"

„Bolje sutra. Ideš li po podne po Kejt na aerodrom?"

„To je danas?"

„Mislio sam da jeste."

Malo smo se igrali, pokušavajući da dokučimo koliko onaj drugi zna i ko koga vuče za nos. Rekao sam: „U redu, sutra."

„Odlično. Ujutru je najzgodnije."

„Dobro." Rekao sam mu: „Moraš na sastanak da dovedeš ono dvoje."

Ćutao je dve sekunde, a onda rekao: „Mogu da dovedem gospodina."

„Gde je dama?"

Odgovorio je: „Mislim da znaš gde je. Prema tome, možda će i ona doći na sastanak. Čovek će doći i potvrdiće ti ono što sam ti rekao."

„Koliko ja znam, on može biti iz CIA-e. Još jedan loš glumac."

Odgovorio je: „Ako dama bude na sastanku, moći će da potvrdi identitet svog ljubavnika, je li tako?"

„Otkud znam da i ona nije lažnjak?"

Opet je malo ćutao, pa odvratio: „Mislim da ćeš znati da li je dama prava ili nije."

„Otkud bih znao?"

„Zato što... mislim da si je upoznao."

„Upoznao? Ne znam ni kako se zove."

Na ovo nije odgovorio, nego me je upitao: „Gde si sada?"

„Kod kuće." Znao je da nisam pošto je verovatno u moj stan smestio ekipu za otmicu.

Rekao je: „Zvao sam te nekoliko puta na kuću, ali niko se nije javljao."

„Ne javljam se. Gde si ti?"

„Na Brodveju broj dvesta devedeset. U svojoj kancelariji."

Upitao sam ga: „Jesi li dobro stigao kući s plaže? Nije trebalo da voziš s povređenom glavom."

Nije rekao: „Jebi se", ili: „Jedi govna", ali znao sam da grize usne i lomi olovke. Osim toga, nije bio sam, zbog čega je razgovor bio malo usiljen i vrlo oprezan. Upitao me je: „Kako si ti?"

„Odlično, ali moram da prekinem razgovor da me ne bi neko pronašao triangulacijom signala."

„Ko bi to mogao da uradi?"

„Teroristi. Moja majka. Bivše devojke. Nikad se ne zna."

„Onda me pozovi s kućnog telefona."

„Daleko mi je, čak u drugom kraju sobe. Hajde da ugovorimo mesto i vreme."

„U redu. Koga *ti* dovodiš na sastanak?", upitao je.

„Sebe.“

„Nikoga više?“

„Ne treba mi niko više. Ali želim da *ti* budeš tamo, očigledno, i Lijam Grifit, i glavni glumac u filmu, i dama, ako je pronađeš. Osim toga, želim da pozoveš Džeka Keniga, ako već nisi, i ubediš ga da dođe. I reci mu da povede kapetana Stajna. I vidi da li je gospodin Braun slobodan.“

„Ko?“

„Znaš ti ko. I dovedi nekoga iz Ministarstva pravde.“

„Zašto?“

„Znaš ti zašto.“

Ted Neš se malo našalio: „Hajde da ne pravimo od ovoga federalni slučaj. Ovo je samo nezvanični, pripremni sastanak na kom ćemo odrediti kako da nastavimo. Ali svrha sastanka uglavnom će biti da zadovolji tvoju radoznalost i uveri te da u čitavom slučaju nema ničega osim onoga što sam ti već rekao. Ovo je ljubaznost prema tebi, Džone, a ne veliki sukob.“

„Aha. U redu. A baš sam se napalio.“

„To i jeste tvoj problem. Misliš li da dovedeš Kejt na sastanak?“

„Ne. Ona nema ništa s ovim.“

„To nije baš tačno, ali razumljivo je ako želiš da je skloniš. Samo što će možda ona hteti da dođe. Pitaj je kad odeš po nju na aerodrom.“

„Tede, postoji li mogućnost da se ovaj razgovor snima?“

„Ne može zakonski da se snima bez tvog i mog znanja.“

„A, da, tako je. Zašto to stalno zaboravljam? Pitam te zato što zvučiš ukočeno, ne kao dobri stari Ted kog poznajem.“

Malo je ćutao, pa rekao: „Ti si kreten.“

„Hvala bogu. Zabrinuo sam se za tebe. A i ti si kreten. U redu, kretenu, kad ti odgovara sutra?“

„Što ranije. Osam, pola devet. Možemo da se nađemo ovde.“

„Aha, kako da ne. U tu zgradu je ušlo mnogo više ljudi nego što je iz nje izašlo.“

„Ne dramati. A tvoja kancelarija u Odredu?“, predložio je. „Je li ti to dovoljno bezbedno? Ili si i prema tome paranoičan?“

Prečuo sam ovo i razmislio o mestu sastanka. Kad Kejt stigne kući, zahtevaće da prisustvuje, iako nisam želeo dalje da je uvlačim u sve ovo. S druge strane, pojačanje će mi dobro doći, a i biće mi lakše da dovedem Džil na sastanak ako ide i Kejt. Setio sam se poslednje večeri u Njujorku pre nego što smo se Kejt i ja rastali. Rekao sam Nešu: „*Prozor sveta*. Doručak na visokom nivou.“

Neš je odgovorio: „Zar to nije malo suviše javno za ono o čemu ćemo razgovarati?“

„Ja sam rekao da ćemo se sastati na javnom mestu, a ti si rekao kako je to nezvaničan, pripremni susret, i ljubaznost prema meni. U čemu je problem?“

„Upravo sam ti rekao. Suviše javno mesto.“

„Budiš sumnje u meni, Tede.“

„Pre će biti paranoju.“

„Hej, zar se nisam s tobom sastao sam na plaži usred noći? To nije bilo paranoično, nego prosto glupo. Ali ovog puta bih hteo da ispadnem pametan.“ Dodao sam: „Pogled je prelep.“

„Zaista bih želeo da se sastanemo u nekoj kancelariji. Bilo čijoj. Kenigovoj. Stajnovoj. Biraj.“

„Pokušavaš da me zadržiš na vezi? Vidimo se sutra u pola devet. *Prozor sveta*. Ti častiš doručkom.“ Spustio sam slušalicu. *Kreten*.

Popodne se vuklo. Moju ženu na *Kenediju* čeka jedan, možda i dva odbora za doček, a krunski svedok mi je u gradu.

Pozvala me je Džil. „Razgovarala sam s Markom. Kaže da mu je FBI bio danas na poslu i da su se raspitivali gde sam."

„Kad je to bilo?"

„Nije mi rekao."

Sumnjao sam da su zapravo bili juče kod njega u kući, zbog čega je ostavio onako čudnu poruku. Osim toga, nisam bio siguran u to da mu je dolazio FBI - pre će biti CIA s legitimacijama FBI-ja.

Džil je nastavila: „Nisu mu rekli o čemu je reč, samo da sam svedok u nekom slučaju i da moraju da razgovaraju sa mnom."

„Je li te pitao šta si to videla?"

„Jeste. I sve sam mu rekla. O Badu, o plaži, o kaseti."

„Kako je to primio?"

„Ne baš dobro. Ali njegovih pet minuta je isteklo, pa sam spustila slušalicu."

„Vrati se u hotel", rekao sam joj, „odmah. Isključi mobilni."

„U redu. Stižem za petnaest minuta."

Događaji su malo požurili u odnosu na moj plan, ali nije bilo loše da Ted Neš zasigurno zna da je Džon Kori pronašao Džil Vinslou, sve dok ne zna gde smo. Gospodinu Nešu zapravo nikako nije išlo dobro. Nisam mogao ni da zamislim telefonske razgovore između njega i onih koji su se pre pet godina odlučili za zaveru prikrivanja.

Ali Ted Neš je mislio da će dobiti priliku za popravni - ili na aerodromu, tako što će uhvatiti mene i Kejt, ili sutra na sastanku.

U međuvremenu, lagao je i mamio svakoga povezanog sa slučajem, pokušavao je da ograniči štetu, trudio se da me pronađe i često išao u toalet. A kad je saznao da imam kopiju kasete, sigurno je pozeleo da ponovo umre.

Proverio sam mobilni; čekala me je poruka od predmeta mojih razmišljanja, gospodina Neša. Kad sam ga pozvao rekao mi je: „Razgovarao sam s nekim ljudima i želim samo da potvrdim sutrašnji sastanak.”

Zvučao je zabrinutije nego kad smo razgovarali prošli put. Očigledno se savetovao sa zabrinutim ljudima. Rekao sam mu: „Biću tamo.”

Upitao je: „O čemu... o čemu želiš da razgovaramo?”

„O čemu god.”

„Da te pitam nešto - imaš li čvrste dokaze koji bi podstakli ponovno otvaranje slučaja?”

„Kakve, na primer?”

„To ja tebe pitam.”

„O... pa, možda imam nešto. Zašto pitaš?”

„Hoćeš li doneti te dokaze sutra?”

„Ako želiš.”

„To bi bilo lepo. Imaš li svedoke za koje bi voleo da prisustvuju sastanku?”

„Možda.”

„Svi svedoci su dobrodošli.”

„Je l' ti to čitaš pripremljen tekst?”

„Ne, samo ti kažem da dovedeš koga god želiš.”

„Mogu da dovedem goste na doručak? Na tvoj račun?”

Gotovo sam čuo kako lomi olovku. „Da, treba da doneseš sve dokaze i da dovedeš svakoga koga bi želeo da čujemo.” Dodao je: „U Severnoj kuli ima slobodnih kancelarija, za slučaj da poželimo da se povučemo.”

Odlučio sam da mu potpuno sjebem dan, pa sam rekao. „Možda ću želeti da izvedem audiovizuelnu prezentaciju. Možeš li da obezbediš opremu?” Bilo mi je žao što ne mogu da mu vidim lice.

Posle duže tišine rekao je: „Mislim da blefiraš.”

„Plati pa vidi. Pripremi video i televizor.“

Neko vreme nije odgovorio; onda je rekao: „Kazao sam ti da je kasetna uništena.“

„Pa, lagao si. Samo je izbrisana.“

„Otkud ti to znaš?“

„Znaš ti dobro otkud ja to znam.“

„Zamajavaš me.“

Odvratio sam: „Jesi li gledao onaj francuski film *Jedan čovek i jedna žena?*“

Čekao sam da mu se upali sijalica, ali on je ćutao, pa sam ja rekao: „Razmisli o tome.“ Dodao sam: „Ti i Grifit ste stvarno nagazili sebi na kurac.“

Zamišljao sam ga u sobi s još nekoliko ljudi koji svi pilje u njega. Ako su tamo Grifit i gospodin Braun, verovatno pokazuju prstom jedan na drugog.

„Ili je dama veoma pametna, ili si joj ti pomogao da postane pametnija nego one noći“, reče Neš.

„Pa, znamo da sam *ja* pametan, a ja mislim da je i *ona* pametna. Ali za tebe više ne znam, Tede. Ni za tebe ni za tvoje prijatelje.“

Ponovo je postao uobičajeni nasilnik. Rekao je: „Ponekad, kad pogrešimo, moramo da zakopamo svoje greške.“

„S tim u vezi, kad da očekujem tvoju sledeću smrt? Je li to godišnji događaj?“

Iznenadio me je rekavši: „Zabavljaš se?“

„Da.“

„Uživaj dok traje.“

„Hoću. Ti takođe. Moram da prekinem.“

„Čekaj. Reci mi šta očekuješ da će se desiti posle sastanka? Kakvom ishodu se nadaš?“

„Pravdi. Istini.“

„A za tebe lično? I za Kejt?“

„Njušim mito.“

„Jesi li spreman da razmisliš o kompromisu? O pogodbi povoljnoj za sve?“

„Nisam.“

„Šta ako ti kažemo o čemu se radi? Zašto smo ponešto morali da uradimo? Da li si dovoljno otvoren da razmišljaš široko i razmotriš više ciljeve?“

„Znaš šta? Boli me dupe za to o čemu se radi. Uzmi svoje moralne dvosmislice i gurni ih sebi u dupe. Ničim na svetu što biste ti i tvoji drugari mogli da mi kažete ne biste postigli da ovo postane legalno, zakonito ili ispravno. Slučajni pogodak prijateljske vatre? Teroristički napad? Zraci smrti vanzemaljaca? A možda prosto ne znate. Šta god da se desilo, vlada duguje američkom narodu potpun i istinit odgovor. To je ishod sastanka koji očekujem.“

Ted Neš me je obavestio: „Kori, sišao si s uma.“

„A ti si do guše u govnama“, rekao sam mu. „Osećam triangulaciju. Vidimo se sutra.“ Prekinuo sam vezu, otišao do bara i uzeo hladno pivo.

Ted Neš majstorski ume da meša pretnje smrću, nagodbe i mito da bi postigao svoj cilj. U ovom slučaju cilj mu je bio da zakopa dokaze, a kad je već kod toga, da zakopa mene, verovatno Džil Vinslou, a ako može i Kejt.

I takav se tip dopao Kejt. Znam da žene vole loše momke, ali Ted Neš nije samo loš. On je, da napravim poređenje, vampir - ponekad privlačan, ponekad strašan, a uvek zao. I sada se vratio iz groba da ubije svakoga ko preti da će otkriti njegove mračne tajne.

Prema tome, šta god da se desi sutra, ili prekosutra, taj čovek se neće smiriti niti osećati bezbedno dok me ne ubije.

Isto to sam ja osećao prema njemu.

PEDESETO POGLAVLJE

Džil se vratila s nekoliko kesa; u jednoj je bila pasta za zube, u drugoj video-kaseta s filmom *Jedan čovek i jedna žena*. Sela je, izula se i podigla noge na stoličicu. „Nisam navikla da ovoliko hodam.”

„Ako želiš da živiš na Menhetnu, moraćeš mnogo da pešačiš”, rekao sam.

Nasmešila se i odgovorila: „Misliš da mi Mark neće dati kola i vozača kad se razvedemo?”

„Ne škodi da zatražiš.” Bilo mi je drago što je još vedra. Početak novog života je uzbudljiv, ali vremenom se shvataju i strašne strane. Došlo je vreme da uputim gospođu Vinslou, pa sam privukao stolicu s druge strane sobe i rekao: „Sutra u pola devet ujutru imam sastanak na kom će se razgovarati o tebi, o kaseti i o svemu vezanom za to.”

Klimnula je glavom.

Nastavio sam: „Na tom sastanku trebalo bi da se pojavi i Bad Mičel.”

„Shvatam. A ti bi želeo da i ja pođem.”

„Želeo bih.”

Malo je razmislila i rekla: „Ako ti tako želiš, onda ću biti tamo. Ko će još biti na sastanku?”

„Ja, naravno”, odgovorio sam, „i verovatno Kejt. Na drugoj strani biće Ted Neš i Lijam Grifit, koje si upoznala pre pet godina. Treći čovek kog si tada videla, gospodin Braun, možda će prisustvovati, a možda neće.”

Klimnula je glavom i rekla: „Ted Neš mi se nije naročito dopao.”

„Ne dopada se većini ljudi, uključujući i mene.” Kejt se dopao, ali ne zadugo. Nastavio sam: „Zatražio sam da dođe i moj šef, Džek Kenig, a možda će doći i policijski kapetan Dejvid Stajn.”

„Na čijoj su oni strani?"

„To je vrlo dobro pitanje. Mislim o ovome kao o utakmici između dva tima - Anđela i Demona. Igrači sada biraju strane i možda će biti prebeglica. Kapiten Demona je Ted Neš i on neće promeniti dres. Svi ostali čekaju da vide šta će se desiti na sastanku."

„Ko je kapiten Anđela?"

„Ja."

Nasmešila se i rekla: „Ja sam u tvom timu. Kao i tvoja žena, naravno."

„Naravno. Zatražio sam da tamo bude i neko iz Ministarstva pravde - ta osoba biće sudija. Da nastavim s analogijom, možda ima ljudi koji su samo gledaoci, ali koji će želeti da se uključe u igru." Dodao sam još: „Video-kaseta je lopta."

Nekoliko trenutaka nije ništa rekla, a onda me je upitala: „Još ne razumem zašto je ovo problem. Avion je oboren. Ljudi koji su uzeli moju kasetu i spasli snimak to znaju. Ko skriva taj podatak? I zašto?"

„Ne znam."

„Hoćemo li saznati sutra?"

„Možda će nam reći zašto, ali to nije važno. Nikad nam neće reći ko. A sada nije važno ni ko ni zašto. Važno je samo da kasetu, tvoje i Badovo svedočenje izađu u javnost. Ostalo će se samo srediti, veruj mi."

Klimnula je glavom, pa upitala: „Nagovorili su Bada da govori?"

„Ako je to ono što žele, onda će Bad postupiti po njihovoj želji."

„A šta je s obećanjem od pre pet godina da, ako Bad i ja budemo odgovorili na pitanja, neće nikad otkriti naša imena ni ono što smo te večeri radili?"

„Mnogo štošta se dogodilo od onda. Ne brini za Bada - on ne brine za tebe."

„Znam.“

„I nemoj da ti bude neprijatno ili da te grize savest kad ga sutra vidiš. U ovoj utakmici moraš da budeš čvrsta.“

Pogledala je svoja stopala na stoličici i upitala me: „Hoće li prikazati kasetu?“

„Verovatno, ali ni ti ni Bad nećete prisustvovati.“

Klimnula je glavom.

Rekao sam: „Sastanak će se održati na javnom mestu, u *Prozoru sveta* u Svetskom trgovinskom centru. Možda ćemo se povući u federalne prostorije u toj zgradi da bismo videli kasetu.“ Pažljivo sam je pogledao. Ona je ovo shvatala apstraktno - razvod, izlaganje javnosti i sve - ali kad smo prešli na pojedinosti - *Prozor sveta* u pola devet, prisutne strane i tako dalje - malo se uznemirila. Kazao sam joj: „Koliko god ovo bilo gadno, na kraju će ispasti dobro.“

„Znam.“

„Trebalo da znaš još nešto. Ovaj prvi sastanak biće, iskreno, i najopasniji.“

Pogledala me je.

„Mislim da su ti ljudi očajni, i, prema tome, opasni“, objasnio sam. „Ako budu imali priliku da ovo uguše pre nego što naraste i izmakne im se iz ruku, onda će to biti sutra, pre, za vreme ili posle sastanka. Razumeš?“

Klimnula je glavom.

„Preduzeo sam neke mere predostrožnosti, ali moraš biti svesna da svašta može da se dogodi. Budi oprezna, drži se mene, Kejt ili Doma Fanelija. Nemoj ni u toalet da ideš bez Kejt. Važi?“

„Shvatam... Zašto ne pozovemo novinare?“, upitala me je.

„Posle sutrašnjeg sastanka nećemo morati da ih zovemo - oni će zvati nas. Ali za sada... u mom poslu postoji nepisano pravilo u vezi sa obraćanjem

novinarima. Mi to ne radimo. Nikada." Nasmešio sam se i rekao joj: „To je gori zločin od kovanja zavere i veleizdaje."

„Ali..."

„Veruj mi. Do kraja nedelje imaćeš novinara da ti traju do kraja života."

„U redu."

„Sutra ili prekosutra Kejt će porazgovarati s tobom o programu za zaštitu svedoka i o programu za promenu identiteta, ako te to zanima."

Nije odgovorila.

Ustao sam i rekao: „Moram da obavim telefonski poziv. Možeš da slušaš." Uključio sam mobilni telefon, isključio prikrivanje broja i pozvao. Rekao sam Džil: „Zovem svog šefa, Džeka Keniga."

Kenig se javio: „Kori?"

„Vratio sam se."

„Pa... kako si? Kako je bilo u Jemenu?"

„Bilo je sjajno, Džek. Želim da ti zahvalim na prilici koju si mi pružio."

„Nema na čemu, zaista. Čujem da si tamo obavio odličan posao."

„Pa, loše si čuo. Tamo nikome nije dozvoljeno da obavlja sjajan posao."

Rekao je: „Nisam navikao na toliku iskrenost."

„Baš šteta. Ako počnemo da budemo iskreni u vezi s nevoljama, možda ćemo naći načina da ih rešimo."

„Svi dajemo sve od sebe."

„Ne, nije tako. Ali nisam te zato zvao."

„Kaži šta ti treba."

„Jesi li se čuo s Tedom Nešom?"

„Nisam... ovaj... o čemu govoriš? On je mrtav."

„Nije mrtav, i ti to znaš."

Posle nekoliko trenutaka tišine Kenig me je upitao: „Gde si?”

„Džek, nemoj da tračiš mojih pet minuta netriangulisanog razgovora pitanjima na koja neću odgovoriti. Odgovori ti meni - jesi li se čuo s Nešom?”

„Jesam.”

„Hoćeš li doći sutra?”

Malo je ćutao, pa rekao: „Prvo, ne dopada mi se tvoj ton. Drugo, s nevolja u karijeri prešao si na prestanak karijere. Treće, dao sam ti neposredno naređenje da se ne...”

„Odgovori mi na pitanje - jesi li umešan u ovo ili ne?”

„Nisam.”

„Sada jesi.”

„Šta ti jebote misliš...”

„Džek, sada možeš da pređeš na pravu stranu. Ako nećeš, kunem ti se, završićeš u zatvoru.”

„Ja... ja ne znam o čemu govoriš.”

„U redu, ili si se uvalio do grla, pa ne možeš da se iščupaš, ili čekaš da vidiš šta će se desiti. Ako budeš čekao do sutra posle pola devet ujutru, propustićeš voz, a sledeći ide pravo u zatvor.”

„Jesi li sišao s uma?”

„Slušaj, dajem ti priliku jer mi se dopadaš i jer te poštujem. Treba da porazgovaraš sa svojim šefovima u Njujorku i Vašingtonu. Reci im sve i donesite inteligentne odluke. Voleo bih da te vidim sutra na sastanku i voleo bih da imaš oreol.”

Očigledno je mislio brzo i grozničavo, što nije lako ako su vam misli pre dva minuta bile negde drugde. Rekao je: „Doći ću.”

„Odlično. Ne zaboravi oreol. I povedi Dejvida Stajna.”

Rekao mi je: „Džone, tebi je jasno da su šanse pedeset prema pedeset da nećeš stići na taj sastanak, a ako stigneš, šanse su pedeset prema pedeset da nećeš stići do sledeće tačke.”

„Dajem ti deset prema jedan da su moji izgledi daleko bolji od toga.”

„Ne pretim ti. Upozoravam te. Znaš da sam uvek poštovao tvoje poštenje i tvoj rad... a na ličnom nivou, dopadaš mi se.”

Zapravo nisam znao ništa od svega toga, ali sam osetio malu promenu pravca vetra, zbog čega sam ga i pozvao. Rekao sam mu: „I ja osećam isto prema tebi, Džek. Postupi ispravno. Nikad nije kasno za to.”

Nije odgovorio.

Rekao sam: „Moram da prekinem. Ali, još nešto...”

„Da?”

„Posrana kaseta *postoji*, kao i posrana *raketa*.”

Nije odgovorio na ovo, nego je rekao: „Dobro došao kući.”

„Hvala. Sada je i tebi vreme da se vratiš kući.” Prekinuo sam vezu.

„Uvek ovako razgovaraš sa svojim šefom?”, upitala me je Džil.

„Samo kad ga stežem za jaja.”

Nasmejala se.

Bilo je kasno po podne i Džil i ja smo pili čaj u sobi. Na neki način koji ne umem rečima da opišem, čaj i mini sendviči nekako su išli uz ružičastu košulju.

Kad je Džil uključila mobilni telefon, čekale su je dve poruke. Preslušala ih je, vratila na početak i pružila mi telefon. Prva poruka je glasila: „Halo, gospođo Vinslou? Ja sam Ted Neš, siguran sam da me se sećate od pre pet godina. Koliko sam shvatio, ima nekih novih događaja u vezi s onim o čemu smo razgovarali pre pet godina. Važno je da shvatite da je dogovor koji smo postigli ugrožen vašim razgovorom s osobom koja nije zakonski ovlašćena da se bavi tim pitanjem. Izuzetno je važno da me što pre pozovete da bismo raspravili sve

pre nego što uradite ili kažete bilo šta što bi ugrozilo vas, vašeg prijatelja, vaš lični život i vašu sigurnost pred zakonom." Ostavio je svoj broj i završio: „Molim vas, pozovite me danas da bismo ovo raspravili."

Pogledao sam Džil krajičkom oka; gledala me je. Rekao sam joj: „Siguran sam da je sada bio mnogo učtiviji nego pre pet godina."

Usiljeno se osmehnula.

Sledeća poruka je glasila: „Džil, ovde Bad. Dobio sam vrlo uznemirujući poziv na posao u vezi s onim što se dogodilo pre pet godina. Seti se, Džil, da smo obećali jedno drugom i drugim ljudima da ćemo to zadržati za sebe, a oni su rekli da će takođe ćutati. Sada mi neko kaže da želiš sve da ispričaš i drugima. Ne možeš to učiniti, Džil, i znaš zašto ne možeš. Ako ti nije stalo do tebe same, ili do mene, onda pomisli na svoju decu, na Marka i Arlenu, za koju znam da je voliš, i na moju decu. To bi bila propast za mnoge nevine ljude, Džil. Šta je bilo bilo je. To je prošlost. Šta god da kažeš nekome, ili novinarima, ja ću reći da ne govoriš istinu. Džil, ako si napravila kopiju one kasete, treba da je uništiš."

Bad je mleo i mleo, povremeno napeto, povremeno panično, ponekad cmizdravo. Stvarno je šupčina. No, pošteno govoreći, život samo što mu se nije srušio, a kao i većina muškaraca koji su šarali naokolo, smatrao je da šaranje ne treba tako skupo da se plati. Ukratko, Badov najveći strah postajao je stvarnost.

Završio je s: „Džil, pozovi me, molim te. Sebe radi, i radi naših porodica." Kao i s gospodinom Vinslouom, čekao sam da kaže: „Čuvaj se", ili: „Još mislim na tebe", ali ovde je reč bila samo o Badu, pa je naprosto rekao: „Zdravo."

Isključio sam mobilni i pogledao Džil. Pomislio sam kako su dva najvažnija muškarca u njenom životu obični mamlazi. Rekao sam joj: „Pravi muškarac - zove samo kad mu nešto treba."

Nasmešila se, ustala i rekla: „Idem da prilegnem."

I ja sam ustao. Rekao sam: „Mogu da ti obećam jedno - pritisak koji ljudi vrše na tebe da ćutiš nestaće čim daš prvu izjavu za javnost.”

„Ne osećam nikakav pritisak. Samo sam vrlo razočarana... u Marka i u Bada. Ali to sam i očekivala.”

„Možda će se obojica dozvati pameti i shvatiti da oni ovde nisu važni.”

„Ne nadam se previše.” Osmehnula se. „Vidimo se kasnije.” Otišla je u svoju sobu.

Prišao sam prozoru i pogledao u park. Nebo se malo raščistilo i u parku je bilo ljudi.

Pustio sam zmaja iz kaveza i pokazao mu Teda Neša i njegove prijatelje koji pokušavaju da ga vrate u kavez, da ga ubiju ili da ga okrenu na mene.

U međuvremenu zmaj je škljocao čeljustima na Bada, Marka i njihove porodice - ali nisam mogao sada da mislim o usputnim žrtvama.

Nisam ni mislio da će ovo biti lako ili prijatno, ali početak je bio samo apstraktan problem. Sada kada su se svi igrači okupili - Kejt, Grifit, Neš, Kenig i mnogo pomoćnih igrača kao što su Dom Faneli, Mari Gubitozi, Dik Kerns i drugi - sve je postalo vrlo lično i vrlo stvarno.

Za ljude iz aviona TVA 800 i njihove porodice oduvek je i bilo stvarno.

PEDESET PRVO POGLAVLJE

Bilo je 16:32. Sedeo sam u dnevnoj sobi apartmana u hotelu *Plaza* i čekao da me Dom Faneli pozove i kaže: „Zadatak obavljen”, ili nešto u tom smislu. Prema obaveštenju kompanije *Delta*, Kejtin avion iz Kaira sleteo je na vreme, u četiri i deset. Prema tome, trebalo bi da smo se već čuli. Međutim, telefon u sobi je ćutao. Proverio sam da mi nije stigla poruka na mobilni, ali nije bilo nijedne. Džil reče: „Zašto ga ne pozoveš?”

„On će zvati mene”, odgovorio sam.”

„A ako bude nevolja?”

„Zvaće me.”

Rekla je: „Izgledaš *previše* spokojno.”

„Dobro sam.” „Hoćeš li piće?”

„Da, ali sačekaću poziv da vidim treba li mi jedno ili dva.”

Rekla je: „Jedva čekam da upoznam Kejt.”

„I ja. Mislim, da je ponovo vidim.” Dodao sam: „mislim da će ti se dopasti.”

„Hoću li se ja dopasti njoj?”

„Zašto ne bi? Ti si baš fina.”

Nije odgovorila.

U 16:36 odlučio sam da čekam do 16:45, pa da onda pozovem Fanelija.

U 16:45 zamislio sam Doma Fanelija u federalnom pritvoru, Kejt u kolima s Tedom Nešom i poziv kojim me Neš obaveštava da bi trampio Kejt za Džil i kasetu. Skoro sam mogao da čujem njegov glas kako govori: „Džone, Kejt i ja ćemo se malo zabavljati u sigurnoj kući dok nam ne predaš gospođu Vinslou i njen kućni snimak.”

Prvi put za mnogo godina osetio sam da mi istinski strah steže grlo. Razmislio sam šta bih odgovorio Tedu na ucenu, svestan da taj skot ne poštuje nikakva pravila. Želeo je potpunu pobedu, bez izgubljenog poena - želeo je Džil, kasetu, Kejt i mene. Znači, kako god da mu odgovorim, on će lagati i varati; razmene zarobljenika ne bi bilo, samo krvoprolića. Prema tome, moj jedini mogući odgovor glasio bi: „Jebi se.“

Pogledao sam Džil. Neću je predati Tedu Nešu.

Pomislio sam na Kejt. Ona će razumeti.

„Ne izgledaš dobro“, primeti Džil.

„Dobro sam. Stvarno.“

Uzela je svoj mobilni i rekla: „Zovem detektiva Fanelija.“

„Nemoj“, rekao sam. „Ja ću.“ Uključio sam mobilni i čekaao da zapišti, ali nije. Isključio sam ga i posegao da uzmem sobni telefon upravo kad je zazvonio. Pustio sam ga da zazvoni dva-put, a onda se javio. „Kori.“

Dom Faneli reče: „Jebem mu mater.“

„Dome...“

„Kakav kreten. Odakle znaš ovog ludaka? Evo ti Kejt.“

Srce mi je ponovo zakucalo, a Kejt je rekla: „Džone, dobro sam, ali kakva je scena bila. Ted...“

„Gde si sada?“

„Na zadnjem sedištu policijskog automobila s Domom.“

Pogledao sam Džil, pokazao joj uspravljen palac, a ona se nasmešila.

Kejt reče: „Džone, Ted Neš je živ. Bio je na aerodromu...“

„Da, znam, ali imam i dobrih vesti.“

„Zašto misliš da je loša vest to što je Neš živ? Šta se događa, do đavola?“

„Da li ti je Dom nešto rekao?“, upitao sam je.

„Nije, ali sam uspela ponešto da dokučim. Dom kaže da ne zna ništa osim da si mu rekao da me sačeka i dovede me kod tebe. Zašto ti nisi došao? *Šta se dešava?*”

„Reći ću ti kad se vidimo.”

„Gde si ti?”, upitala me je.

„Videćeš kad stigneš. Najbolje je da ne pričamo preko telefona.” Rekao sam joj: „Nedostajala si mi.”

„I ti si meni nedostajao. Nisam očekivala ovakav doček. Šta Ted kog đavola...?”

„To je zaista duga priča za kasnije.”

„Jesi li našao...?”

„Kasnije.”

„Jesi li *ti* dobro?”

„Jesam, ali situacija je malo čupava.”

„Što znači da je opaka. Jesi li siguran da si dobro?”

„Dobro sam. I ti si dobro. Daj mi Doma. Vidimo se uskoro.” Rekao sam joj: „Volim te.”

„I ja tebe.”

Faneli je uzeo telefon i rekao: „Kako možeš da radiš s ovim ljudima? Nemaju ni mrve poštovanja prema zakonu i policiji...”

„Dome, prate li vas?”

„Da, ali pozvao sam još patrolnih kola i uskoro će ove šupčine iza nas zaustaviti zbog nepoštovanja signala.”

„Odlično. Dugujem ti uslugu.”

„Uslugu? Duguješ mi mnogo više. Hej, Kejt izgleda sjajno. Divno je pocrnela. Jesi li vežbala tamo? Oslabila si. Mislim, uvek si izgledala odlično, ali vidi se da si malo smršala.”

Shvatio sam, naravno, da govori njoj, a ne meni. Upitao sam ga: „Kakvu su prinudu pokušali da primene?"

„A? O, samo četiri tipa, ali dizali su galamu za četrdesetoricu. Jedan je stalno vikao: 'FBI! FBI! Ometate bla bla bla!' A ja sam urlao: 'Policija! Policija! Udaljite se. Odmaknite se!' i sve to. Pozvao sam dva pogranična policajca i oni su preuzeli stvar na osnovu ovlašćenja." Dodao je: „Bilo je zabavno, ali i malo napeto u jednom trenutku. Kejt je spasla stvar rekavši: 'Ako nemate federalni nalog da me privedete, ili poziv na federalni sud, *zahtevam* - kapiraš? - *'zahtevam* da me pustite da prođem.' Do tada su već došli i carinici i neki ljudi iz aerodromske bezbednosti i ko zna koje sve drkadžije - izvini. Dakle, onda je..."

„U redu, shvatam. Koliko kola je iza vas?"

Odgovorio je posle trenutak-dva: „Bila su dvojica... ne vidim više nijedna. Kad skrećeš, moraš uključiti migavac. Ljudi ponekad *misle* da su ga uključili, ali..."

„U redu. Kad da vas očekujem?"

„Ne znam. Špic... žutokljunac za volanom..."

Čuo sam muški glas kako kaže: „Žutokljunac? Ko je žutokljunac? Hoćeš ti da voziš?"

Čuo sam svađu trojice muškaraca koji su umetnost psovanja usavršili do vrhunca. Zamislio sam Kejt kako koluta očima. Rekao sam: „Vidimo se kad stignete." Ponovio sam mu broj apartmana i napomenuo: „Kaži Kejt da isključi mobilni i pejdžer ako su joj uključeni."

„Kapiram. Vidimo se, partner."

„Još jednom ti hvala." Prekinuo sam vezu.

Džil mi je prišla i snažno me zagrlila. Rekla je: „Sigurno ti je sada mnogo lakše."

I ja sam nju zagrlio. „Jedna briga manje.”

Uzela me je za ruke i pogledala me. „Razumem šta bi se desilo da je nešto na aerodromu pošlo naopako.”

Nisam odgovorio.

Rekla je: „Ostaviću te da nasamo dočekaš ženu.”

„Ne. Ostani. Želim da upoznaš Doma Fanelija...”

„Drugi put. U međuvremenu, treba mi jedno piće.”

Otišla je u svoju sobu.

Razmislio sam o piću, onda ustao, nasuo sebi viski i odneo ga na prozor.

Niska prostirka oblaka ležala je nad gradom, ali na televiziji su rekli da će sutra ujutro osvanuti vedar i sunčan dan.

Čudo jedno u šta se pretvorilo ono što je počelo slobodnim julskim popodnevom kada sam otišao sa ženom na komemoraciju.

Kejt je oduvek predosećala u šta će se ovo prometnuti, ali ja nisam imao pojma. Gotovo nikakvog pojma.

Što se tiče Džil Vinslou i Bada Mičela, ono što su započeli valjanjem na plaži postalo je klasičan slučaj pogrešnog postupka na pogrešnom mestu u pogrešno vreme.

A sada, posle nešto više od pet godina, sve ove staze su se približavale i sutra će se spojiti na raskrsnici *Prozora sveta*.

PEDESET DRUGO POGLAVLJE

Neko je pozvonio na ulaznim vratima.

Provirio sam kroz špijunku i video Kejt; učinilo mi se da je napeta. Otvorio sam vrata. Licem joj se razlio širok osmeh. Bacila je torbu u predsoblje i čvrsto me zagrllila. Ljubili smo se, grlili i govorili svakojake gluposti.

Posle minut-dva podigao sam je i poneo u dnevnu sobu.

Pogledala je po sobi i upitala me: „Jesi li dobio na lutriji dok sam bila na putu?”

„Da znaš da jesam.”

Vratili smo se grljenju i ljubljenju, a mališa je pokušavao da izviri napolje.

Uхватила me je za ruku i povukla na kauč povrh sebe. Dobro je što Džil nije bila u sobi.

Posle minut-dva valjuškanja rekao sam joj: „Sigurno bi htela piće.”

„Ne, htela bih da vodimo ljubav. Baš ovde. Sećaš se kad smo to prvi put uradili na mom kauču?” Počela je da otkopčava bluzu.

Rekao sam: „Čekaj... nisam sam u apartmanu.”

Podigla je glavu i pogledala okolo. „Ko je još ovde?”

Rekao sam: „Ono tamo je moja spavaća soba. A ova vrata vode u drugu spavaću sobu.”

„Oh...” Uspravila se i sela, a ja sam ustao. Zakopčala je bluzu i upitala: „Čija je to soba?”

„Napraviću ti piće.” Otišao sam do bara i upitao je: „Još piješ votku?”

„Da. Džone, šta se dešava? Zašto si ovde?”

„Tonik?”

„Da." Ustala je i prišla mi. Dao sam joj piće, uzeo svoje i rekao: „Dobro došla kući."

Kucnuli smo se. Ponovo je pogledala po sobi. Upitala je: „Ima li nekoga u toj sobi?"

„Da. Sedi."

„Stajaću. Šta se dešava? Šta je ono bilo na aerodromu?"

Rekao sam joj: „Dok si bila na putu ja sam imao posla."

„Rekao si mi da ideš na plažu radi odmora i oporavka."

„I bio sam. Na vesthemptonskoj plaži."

Zagledala se u mene. „Njuškao si po slučaju."

„Jesam."

„Rekla sam ti da dižemo ruke."

Gledala me je uporno. Rekao sam: „Nisi baš oduševljena."

„Mislila sam da smo se dogovorili da se ostavimo slučaja i živimo svoj život."

Odgovorio sam: „Obećao sam ti da ću naći ono dvoje, i našao sam ih."

Sela je na kauč. „Našao si ih?"

„Jesam." Privukao sam stolicu i seo preko puta Kejt. „Prvo moraš da shvatiš da bismo mogli... zapravo, da *jesmo* u izvesnoj opasnosti."

„To sam shvatila... na aerodromu. Drugi nagoveštaj dobila sam kad mi je Dom gurnuo trideset osmicu u tašnu."

„Nadam se da mu je nisi vratila."

„Nisam. Hoću li noćas ovde spavati?"

„Ljubavi, ako imaš pištolj, spavaćeš ovde sa mnom."

Nasmešila se. „Tako si romantičan."

Upitao sam je: „Gde su Dom Faneli i ona dva policajca?"

„Dom je otišao. Rekao je da neće da nam ometa ponovni susret. Policajci su ispred liftova na ovom spratu. Rekli su da će bar jedan ostati ovde celu noć.”

„Odlično.”

„Reci mi zašto su nam potrebni.”

„Zato što bi tvoj prijatelj Ted Neš voleo da se otarasi mene, tebe i Džil Vinslou.”

„Šta pričaš...? Ko je Džil Vinslou?”

„Zvezda video-snimka.”

Klimnula je glavom. „Zašto bi Ted...? Pa, to mogu da dokučim.” Pogledala me je i rekla: „Izvini što malo sporo shvatam...”

„Dobro ti ide.”

„Ometa me vremenska razlika, ali to je najmanje bitno. Očekivala sam nešto drugo na povratku. Očekivala sam tebe na aerodromu, mislila sam da ćemo otići kući. Umesto svega toga, pakao se otvorio čim sam iskoračila s piste... a sada mi ti pričaš da smo u opasnosti i da si našao...”

„Kejt, dozvoli da počnem od početka...”

„Kako si ih pronašao. Jesu li imali snimak...?”

„Pusti me da krenem od najvažnijeg.”

Podigla je noge na kauč. „Neću te prekidati.”

Pogledao sam je i rekao: „Prvo, volim te. Drugo, divno si pocrnela, i treće, nedostajala si mi.” Četvrto, oslabila si.

Nasmešila se. „Ti si divno preplanuo i *dosta* si oslabio. Odakle ti ta košulja?”

„To je deo priče.”

„Onda pričaj.”

Počeo sam od aerodroma *Kenedi* i mog povratka iz Jemena, pa sam prešao na Doma Fanelija, Filadelfiju i Roksanu Skarandelo.

Kejt je sedela nepomično, osim što je prinosila čašu usnama. Sve vreme me je gledala u oči, ali nisam mogao da odredim da li je zadivljena, puna neverice ili toliko umorna od puta da ništa ne shvata. Povremeno je klimala glavom, ili širom otvarala oči, ali nije rekla ni reč.

Nastavio sam o svojoj ponoćnoj vožnji u hotel *Bejvju*, o arhivu gospodina Rozentala i o tome kako sam otkrio ime Džil Vinslou.

U tom trenutku me je upitala: „Jesi li pronašao muškarca?”

„Znam ko je - zove se Bad Mičel - ali nije pod mojim nadzorom.”

„Gde je?”

„Kod Teda. Za sada je s njim sve u redu, ali ako Ted odluči da je Bad veća prepreka nego korist, onda ide.”

„Kuda ide?”

„Tamo odakle se Ted vratio.”

Nije odgovorila.

Prepričao sam joj susret s Tedom Nešom na plaži, ali sam ublažio telesni sukob rekavši: „Malo smo se pokoškali.”

Pogledala je flaster na mojoj bradi, ali je oćutala.

Ispričao sam joj Tedovu priču o tome kako je našao Bada pomoću otisaka prstiju, a Džil Vinslou preko Bada, i kako su on, Lijam Grifit i tajanstveni gospodin Braun posetili oboje i saznali da je kasetu fizički uništena. Rekao sam joj da je Ted govorio o detektoru laži i o tome kako je uveren da na snimku nema ništa što ukazuje na napad raketom. Rekao sam joj: „Znam da ćeš se preneraziti, ali Ted me je slagao.”

Prećula je moj sarkazam. „Ted je rekao da su oni stvarno radili ono na snimku?”

„Jeste. I da iz tog razloga nisu predali kasetu.”

Pogledala me je i upitala: „Znači, uspeo si da nađeš Džil Vinslou?”

„Jesam.“

„I gde je ona sada?“

„Iza onih vrata.“

Pogledala je vrata, ali ništa nije rekla.

Nastavio sam: „Te noći, znajući da mi je Ted Neš za petama, otišao sam u Old Brukvil, gde je, prema onome što mi je Dom rekao, živela Džil Vinslou.“ Pričao sam dalje, trudeći se da se držim činjenica, ne govoreći mnogo o toku svojih misli. Hoću da kažem, nisam se razmetao, ali i sam sâm se divio sopstvenom detektivskom poslu.

Došao sam do dela kada sam upitao Džil za kasetu s filmom *Jedan čovek i jedna žena*. Rekao sam Kejt, koja je sada sedela potpuno uspravno: „One noći, u hotelu, Džil je kopirala snimak s plaže na kasetu s filmom *Jedan čovek i jedna žena*, koju je pozajmila iz hotelske biblioteke. Pametna žena.“ Pametan Džon.

Kejt je zurila u mene, a onda me upitala: „Imala je kopiju kad si došao kod nje?“

„Jeste.“

„Jesi li je video? Da li si je uzeo?“

„Video sam je, i kod mene je.“

„Gde je?“

„U mojoj sobi.“

Ustala je. „Hoću da je vidim. Odmah.“

„Kasnije. Pusti me da završim.“

„Šta se vidi?“

„Vidi se da je jebena raketa raznela avion.“

„Gospode..Sela je i rekla: „I dalje ne razumem zašto je Džil Vinslou odlučila da ti se posle toliko godina poveri i prizna da je kopirala kasetu i da je još čuva.“

Razmislio sam i odgovorio: „Mislim da sam osvojio njeno poverenje... ali, što je mnogo važnije, ona je dobar čovek i nesreća ju je proganjala. Mislim da je čekala priliku ili znak da je vreme da uradi ono što treba.”

Kejt je klimnula glavom. „Shvatam. Ali da li *ona* shvata šta se dešava? Mislim, na kocki su njen brak, život, njen prijatelj Bad...”

„Shvata ona. Bad ima problem.”

„Ali *ona* je krunski svedok.”

„Jeste.” Dalje sam ispričao Kejt kako smo došli u *Plazu*, kako sam nekoliko puta telefonirao Nešu Lešu, kako su Džil zvali njen muž i Bad Mičel, i kako je dobila poziv i od Teda.

Kejt reče: „Sirota žena. Kako se drži?”

„Dosta dobro. Sad kad si ti tu, biće i bolje. Treba joj da porazgovara s nekom ženom.”

„Neobično si osetljiv. Da li ta nova košulja ima nekakve veze s novim Džonom?”

„Nema.” Rekao sam joj: „Zvao sam i našeg šefa i, moram ti reći, Kejt, on zna nešto o ovome i neodlučan je.”

Video sam iznenađenje, zatim nevericu; upitala je: „Jesi li siguran?”

„Siguran sam da nešto nije u redu.”

Nije odgovorila na ovo, nego me je upitala: „U redu, šta će dalje biti s gospođom Vinslou i kasetom?”

„Ugovorio sam za sutra ujutru sastanak s Tedom Nešom i Lijamom Grifitom. Doći će i neko iz Ministarstva pravde, Džil Vinslou, možda Bad Mičel i drugi, na primer Dejvid Stajn i Džek Kenig, koji je želeo da izbegne sastanak, ali sam ga ubedio da dođe.”

Upitala je: „Gde će biti taj sastanak?”

Odgovorio sam: „Mislio sam na tebe i na naše poslednje večerice u Njujorku, pa sam ugovorio doručak u pola devet u *Prozoru sveta*.”

Razmislila je i rekla: „To je dobro mesto, rekla bih, javno...”

„I obećali smo da ćemo ponovo otići tamo.”

„Mislim da se nećemo provesti lepo kao prošli put.” Upitala me je: „Jesi li siguran da je to pravi način da se ovo obavi?”

„Kako bi ti to izvela?”

„Otišla bih pravo na vrh. U upravu FBI u Vašingtonu.”

„Ne poznajem nikoga u Vašingtonu.”

„Ja poznajem.”

„Ne znam kome bih mogao da verujem.”

„To je malo paranoično.”

„Kako god. Vašington je daleko. Prvo da se suočimo s demonima koje poznajemo ovde, na našem terenu, pre nego što odemo kod demona koje ne poznajemo u Vašingtonu.”

Razmislila je o tome. „Šta misliš, ko bi sve mogao biti umešan u zaveru? I zašto?”

„Ne znam. To me trenutno ne zanima. Ali kada počnu da padaju govna, videćemo ko trči da nađe zaklon.”

Ponovo je porazmislila, pa rekla: „Nadam se da Džek neće biti među njima.”

„Kejt, boli me dupe ko je umešan. Svi će morati da padnu.”

„Ovo... mislim da se može nazvati zaverom... možda seže do samog vrha.”

„Ne tiče me se.”

„Možda te se tiče. To hoću da ti kažem. Možda je toliko veliko, i ide toliko visoko, da neće pasti. *Mi* ćemo možda pasti.”

„Ti ne moraš da se umešaš.”

Besno me je odmerila. „Ni *ne pomišljaj* na to.“ Zagrlila me je. „Ja sam započela. Dovršićemo zajedno.“

„Hoćemo.“ Kejt se, kao i ja, već uvalila toliko duboko da nam je jedini izlaz bio da kopamo dok ne ugledamo svetlost dana s druge strane.

„Hajde da pogledamo kasetu“, rekla mi je.

„Možda bi bilo dobro da se prvo upoznaš sa Džil.“

„Pa... šta ti misliš?“

Ako imaš i svedoka i dokaz, obično prvo razgovaraš sa svedokom, ali sada je sve bilo malo složenije. Odlučio sam da bi trebalo da krenemo redom kojim sam i ja išao - prvo Džil, onda kasetu. Ili da prvo pokažem Kejt kasetu, a onda je upoznam sa zvezdom, koja je ujedno i moja cimerka?

„Džone?“

„Ovaj... pa, mislim da bi prvo trebalo da se upoznaš sa Džil Vinslou, da bi shvatila okolnosti nastanka kasete. Da bi stekla perspektivu.“

„U redu. Ona je u svojoj sobi?“

„Jeste. Osim ako nije ponovo otišla u crkvu.“ Prišao sam vratima i pokucao. „Džil? Gospođo Vinslou?“

Čuo sam je kako kaže: „Da?“

„Jeste li slobodni...?“

Otvorila je vrata, te sam rekao: „Džil, ovo je moja žena Kejt.“

Džil se nasmešila i prišla Kejt pa su se rukovale. Rekla je: „Drago mi je što smo se upoznale. Džon je brinuo zbog vašeg dolaska na aerodrom.“

„Imao je i razloga, kako se ispostavilo“, odgovori Kejt i osmehnu se. „Drago mi je.“

Proverio sam situaciju; činilo se da je sve u redu. Kejt nije ljubomorne naravi, i profesionalac je, a Džil Vinslou je dama od glave do pete - ako izuzmemo, naravno, seksualne pustolovine na plaži. Ali to je bilo davno.

Kejt joj reče: „Džon ni je ponešto ispričao o protekla dva dana. Kako ste?”

„Vrlo dobro, hvala. Vaš muž je stena.”

To možda nije bio najprikladniji izraz, s obzirom na to da smo u istom apartmanu, ali Kejt je ljubazno odvrtila: „Na njega se možete osloniti.” Dodala je: „Želim da vam zahvalim što ste pristali da izađete u javnost i što ste bili toliko iskreni. Ne mogu ni da zamislim kako to utiče na vas.”

„Zapravo se osećam bolje nego ikada u proteklih pet godina.”

„Kako bi bilo da popijemo malo šampanjca?”, predložio sam.

Otvorio sam bocu, sipao šampanjac, pa smo se kucnuli. Rekao sam: „Nazdravljam za to što se Kejt vratila, a Džil nam došla.”

„I za velikog detektiva”, dopuni Kejt.

Džil je dodala: „I za... pravdu za sve koji su izgubili život...”

Popili smo, a onda je Džil rekla: „Čini mi se da smetam, ovo bi trebalo da bude susret nasamo.”

Kejt je brzo odvrtila: „Ne smetate. Džon i ja smo se već izgrlili i izljubili. Kasnije ćemo prepričavati ratne priče.”

„To je veoma lepo od vas, ali...”, reče Džil.

Kejt ju je prekinula: „Ne, *morate* ostati. Želim toliko toga da vas pitam, ne znam ni odakle da počnem.”

„To zapravo nije duga priča, i svodi se na to da sam uradila nešto što nije trebalo da uradim - a ne mislim na preljubu. Trebalo je da budem hrabra pre pet godina. Da sam tada izašla u javnost, mnogi bi životi bili razoreni, ali bi ih još mnogo više, računajući tu i moj sopstveni, bili bolji.”

Kejt ju je posmatrala neko vreme. Video sam da je gospođa Vinslou ostavila na nju snažan utisak kao i na mene otkako sam je upoznao u nedelju ujutru. Rekla joj je: „Ponekad nismo sposobni za teške odluke u onom času kad su neophodne. Ponekad do tih odluka dolazimo posle mnogo samoispitivanja.”

„Kad se vaš muž pojavio na mom pragu, to je bio znak da je trenutak došao“, odgovorila je Džil. Pogledala me je, osmehnula se i rekla: „Osim toga, vrlo je ubedljiv. Ipak, i dalje osećam da ispravnu odluku nisam donela sama.“

Rekao sam: „Mogli ste da me oterate, ali niste. Da vam kažem još nešto - da ste tu kasetu predali pre pet godina, verovatno bi bila uništena. Prema tome, na neki način, igrom slučaja ili sudbine, sve je ispalo kako treba.“

Sedeli smo neko vreme i ćaskali. To služi da se svedok opusti, da se stekne njegovo poverenje i da ga uverite da postupa ispravno.

Osim toga, nadao sam se da će se Kejt i Džil zbližiti, a činilo mi se da se upravo to i dešava. Nameravao sam da Kejt gospođi Vinslou bude dadilja, kako mi to kažemo. Posledice svega ovoga trajaće dugo, pa mi je bilo drago što vidim da se lepo slažu.

U jednom trenutku Kejt je upitala Džil: „Jeste li vi odabrali Džonu ovu košulju?“

„Jesam. Nije mogao da izlazi, a ja sam mogla, pa sam mu kupila košulju.“

„Lepo mu stoji ova boja“, reče joj Kejt. „Ističe mu preplanulost. Nikad ne nosi ništa smelo ni moderno. Gde ste je kupili?“

„Kod *Barnisa*. Imaju divne stvari za muškarce.“

Osetio sam se izostavljen iz ovog razgovora, pa sam ustao i rekao: „Idem da popričam s pozornikom kod lifta. Doći ću za sat. Ako hoćete, pogledajte kasetu dok me nema. Stavio sam je pod madrac.“

Izašao sam iz apartmana i otišao do liftova.

Uniformisani policajac sedeo je na tapaciranoj stolici u malom predvorju i čitao *Dejli njuz*. Predstavio sam mu se i pokazao mu federalnu legitimaciju i kartu penzionisanog pripadnika njujorške policije.

Seo sam na praznu stolicu pored njega i upitao: „Kad ti ističe smena?“

Na pločici koju je mladić nosio pisalo je da se preziva Alvarez. Odgovorio mi je: „Istekla je pre tri sata. Hej, ko je taj Faneli? Ima više uticaja od šefa policije.”

„On trguje uslugama. Usluge su moneta u policiji. Ne smemo da uzimamo novac, pa plaćamo uslugama i naplaćujemo u uslugama. Tako se sve završava, tako se napreduje i tako se čuva dupe.”

„Stvarno?”

„Sad ću sve da ti objasnim.”

Sedeo sam s pozornikom Alvarezom i pričao mu kako svet zapravo funkcioniše.

U početku mu je bilo dosadno, ali se zainteresovao shvativši da razgovara s majstorom. Posle pola sata ispaljivao je pitanja brže nego što sam stizao da mu odgovorim. Pomislio sam da će mi kleknuti uz desnicu, ali samo je okrenuo stolicu tako da se gledamo u lice, pa sam ja morao da držim liftove na oku.

Mnogo je dobio na ovom prekovremenom, ali, iskreno rečeno, ja sam dobio više.

Posle sat vremena ustao sam i upitao ga: „Kad ti dolazi smena?”

„U ponoć.”

„U redu. Hoću da mi učiniš uslugu i dođeš ponovo u pola osam ujutru.”

„Biće tu drugi momak...”

„Hoću *tebe*.”

Dao sam mu posetnicu i rekao: „Budi budan i oprezan. Tipovi koji će možda izaći iz ovih liftova nisu obični zlikovci. To su uvežbani profesionalci, a da bih ti objasnio koliko je sve ovo stvarno, reći ću ti da će te upucati za tren oka ako budu morali. Izvadi pucu iz futrole i zadeni je za pojas, a novine stavi na krilo. Ako namirišeš opasnost, izvuci pištolj. Ako moraš, pucaj.”

Pozornik Alvarez je iskolačio oči.

Pljesnuo sam ga po ramenu, nasmešio se i rekao: „Nemoj da ubiješ nekog hotelskog gosta.”

Vratio sam se u apartman; bio je mračan jer su Kejt i Džil gledale poslednje minute video-snimka.

Otišao sam do bara, sipao mineralnu vodu i čekao.

Svetla su se upalila, ali obe su ćutale.

„Kako bi bilo da poručimo nešto?”, predložio sam.

Kejt, Džil i ja sedeli smo za stolom uz laku večeru. Nisam spominjao kasetu, a nisu ni one.

Predložio sam da ne uključujemo mobilne telefone jer, koliko ja znam, niko ko bi zvao nema ništa važno da kaže. Jedini čovek s kojim sam želeo da razgovaram bio je Dom Faneli, a on će zvati u sobu.

Razgovarali smo uglavnom o Jemenu, Tanzaniji i Old Brukvilu. Srećom, niko nije imao dijapozitive da pokaže.

Džil je mnogo zanimalo Kejtin zadatak u Tanzaniji i njen rad na istrazi o podmetanju bombe u ambasadi. Zanimao ju je i moj posao u Jemenu i slučaj broda *Koul*. U našem poslu obučavaju nas da ublažavamo i pazimo na bezbednost, ali to ljude samo još više zainteresuje. Hteo sam da ispričam kako su domoroci na konjima napali moj landrover na putu za Sanu, ali nisam imao dobar kraj za priču.

Kejt je izgledala iskreno zainteresovana za način života na Zlatnoj obali Long Ajlenda, ali Džil je rekla, ublažavajući kao Kejt i ja: „Nije ni zanimljivo ni blistavo kao što možda mislite. Dosadili su mi dobrotvorni balovi, zabave, razmetanje skupom odećom, klub i pokazivanje moći. Dosadili su mi čak i sočni tračevi.”

Rekao sam: „Volim tračeve, a na moć bih se nekako privikao.”

Spolja gledano, bila je to prijatna večera, ali pritiskala nas je budućnost koja je počinjala sutra u pola devet ujutru.

Oko deset je zazvonio telefon. „Halo?“, javio sam se.

Dom Faneli je rekao: „Hej, jesam te uhvatio na delu?“

„Nisi. Šta se dešava?“

„Pa, za početak, ima posledica moje popodnevne akcije. Kao da sam pišao na osinjak. Ti tipovi imaju vrlo moćne prijatelje.“

„Ne zadugo.“

„Tako je. Ako ne možeš da ih pobediš, a ne možeš ni da im se pridružiš, onda ih pobij. Je li tako? Elem, što se tiče sutrašnjeg dana, imam tri policijska automobila sa po dva uniformisana pajkana, uključujući i jednog narednika. Mogao sam da nabavim detektive u civilu, ali mislim da su uniforme bolje. Je li tako?“

„Tako je.“

„Sastanak je u pola devet u Severnoj kuli Svetskog trgovinskog centra, pa će momci doći na dužnost u osam. Stići će kod vas u osam i petnaest i sačekaće vas na vratima hotela prema južnom delu Central parka. U redu?“

„U redu.“

„Ti biraj kako ćete da idete - u posebnim kolima, svi zajedno uz pratnju ili kako god hoćeš. Ja bih se na tvom mestu razdvojio u tri automobila. Ne treba držati sva jaja u jednoj korpi.“

Pogledao sam Džil i Kejt i rekao: „U pravu si.“

„U redu. Sutra je drugi utorak u septembru, izbori su. Nisi znao? Ne zaboravi da glasaš. Dakle, saobraćaj će pre podne biti malo drugačiji, pošto će ljudi kasnije ići na posao jer prvo moraju da obave svoju građansku dužnost. Ali ako vi malo zakasnite, znaćete da ne mogu da počnu bez vas.“

„Jasno.“

„Dakle, hoćeš da pajkani ostanu s vama sve do sto sedmog sprata, je li tako?"

„Tako je."

„Posle toga želiš da idu i drugde, je li tako?"

„Aha. Verovatno natrag u *Plazu*, a momci kod liftova trebaće mi sutra sve do uveče, dok ne vidimo kako se stvar razvija."

„To bi mogao da bude problem. Evo zašto - neko me je večeras zvao iz kabineta šefa policije i učtivo me pitao šta ja to kog đavola radim. Rekao sam, naravno, da blage veze nemam o čemu govori. Dakle, imamo problem, i to izgleda iz Vašingtona, kako mi je rekao taj tip; nije imao pojma zašto su ga zvali iz prestonice, a nije hteo da mi kaže ko ga je zvao. Ukratko, partner, nemam pojma koliko ću dugo moći da te snabdevam gradskim policajima zbog, kako mi kažu, federalnog programa za zaštitu svedoka. Kapiraš?"

„Kapiram."

„Mislim, ne bismo da se zameramo nikome, a ja ti samo činim uslugu, ali federalci kažu da će rado obezbediti ljudstvo i pobrinuti se za tvog svedoka."

„Aha, siguran sam."

„Dakle, to reši na sastanku. Ali sutra pre podne bićemo tamo, odvešćemo te u Kulu, izvešćemo te napolje i vratićemo te u hotel. To je sve što mogu da ti obećam, Džone. Za posle ne znam. Moraš to da središ na sastanku."

Ponovo sam se osvrnuo ka Kejt i Džil; pažljivo su me posmatrale. Rekao sam Domu: „Samo se pobrini da nas niko ne sledi dovde ili do nekog drugog mesta koje smislim. Ja ću se postarati za ostalo."

Dom reče: „Možda bi trebalo da se obratiš novinama. Možemo da te iz Kule odvedemo pravo u *Tajms*. Pozvaću unapred i čekaće te spremni radoznali izveštači."

„Razmisliću o tome."

„Ne razmišljaj predugo. Moram da ti kažem, ortak, ovi skotovi igraju grubo. Ja bih na njihovom mestu damu čim je vidim zgrabio pomoću naloga za privođenje materijalnog svedoka.”

Pogledao sam Džil i rekao Domu: „Uručenje naloga je jedno, a njegovo sprovođenje drugo.

„Znam. Imaćemo tamo dosta ljudi. Ali zašto bismo se upuštali u to?”

Nisam odgovorio.

Dom reče: „Slušaj, moraš to da odneseš pravim ljudima, a nisam siguran da su oni koji će sutra doći u Kulu pravi ljudi. Razumeš?”

„Razumem, ali to će biti dobar početak.” Zapravo, to je imalo više veze s ličnim sukobom između mene i Neša, Grifita i možda Keniga. Ako želiš da se suočiš s lavom, idi u lavlju jazbinu. „To je javno mesto, Dome. *Prozor sveta*. Ne može biti javnije. Hoću da vidim ko će doći i šta ko ima da kaže.”

„U redu, to je tvoja odluka, partneru. Ja bih na tvom mestu popričao s desetak novinara pre nego što se vidim i s kim iz vlasti. Ali ti ne bi. Možda treba da porazgovaraš s Kejt.”

„Ona misli isto što i ja.”

„U redu. Biću u *Prozoru* oko osam, doručkovaću s nekim momcima za drugim stolom. U redu?”

„Hvala ti.”

„Tamo je skupo.”

„Ja plaćam.”

„Ma nemoj? Da li mi Kejt čuva pištolj? Hoću da bude čist kad mi ga vrati, neću da se umaže šminkom u tašni.”

Nasmešio sam se. „Reci joj sam.” Dodao sam: „Usput, pozornika Alvareza kog si mi postavio pred vrata možda bi trebalo da uzmeš pod svoje. Hoću da dođe ponovo ujutru.”

„Je li? Videćemo kako ti čuva guzicu. Hej, kako je prošlo s Kejt i tvojom cimerkom?"

„Lepo."

„Bez galame? Bez grebanja?"

„Bez."

„Blago tebi."

„Misliš?"

„Znam. Slušaj, ne brini sutra, sve je sređeno."

„Odlično. Vidimo se u *Prozoru*." Prekinuo sam vezu.

Kejt me upita: „Je li sve sređeno?"

„Jeste."

„Ima li problema?", pitala je Džil.

„Nema." Nasmehio sam joj se i rekao: „Imamo pratnju od tri automobila i šest policajaca do Svetskog trgovinskog centa. Više nego gradonačelnik ili šef policije."

Osmehnula se.

Rekao sam: „Pa, sutra rano ustajemo." I vrlo sam zagoreo. „Mislim da bi trebalo da se povučemo na spavanje." Na seks.

Ustali smo, a Džil je rekla: „Sigurna sam da vas dvoje imate mnogo da razgovarate. Laku noć."

Otišla je u svoju sobu. Kejt mi reče: „Baš je fina."

„Biće dobar svedok."

„Mislim da se malo zatreskala u tebe."

„Ja ne mislim."

„Upijala je svaku tvoju reč i kradomice te gledala."

„Nisam primetio." Izvadio sam kasetu iz videa i rekao: „Idemo u krpe."

Uzeo sam Kejtinu torbu, a ona je ponela tašnu s pištoljem, pa smo otišli u moju sobu. Zatvorio sam vrata i rekao: „*Izuzetno* sam zagoreo.”

„To su prave reči.” Spustila je pištolj na noćni stočić, počela da se svlači i rekla: „Nemam ni spavaćicu. Prtljag mi je negde na aerodromu.”

„Ne treba ti spavaćica, ljubavi.”

Još je skidala bluzu kad sam nag legao u krevet. Pogledala me je i nasmejala se. „Postavio si rekord.”

Skinula se i zavukla pored mene. Okrenula se na stranu i pogledala me, a onda mi cimnula flaster na bradi i upitala: „Kako ti se to dogodilo?”

„Tvoj prijatelj Neš me je udario na kvarno.”

„Ni on nije izgledao dobro na aerodromu. Lice mu je bilo plavo i otečeno.”

Nisam odavno čuo lepšu vest. Rekao sam: „Pa, sad smo se ispraznili i prevazišli to.”

„Ne bih rekla.”

Promenio sam temu i rekao: „Seks.”

Pre nego što sam stigao da počnem rekla je: „Snimak je vrlo slikovit.”

„Aha. Sad vidiš zašto ga je Bad izbrisao i zašto je Džil skrivala da ima kopiju.”

„Da... sigurno joj nije bilo lako da ti je pokaže.”

„Trudio sam se da joj olakšam.” Dodao sam: „Kad imaš na istoj traci seks i ubistvo, onda je ubistvo važnije. To je znala.”

„Pa, mi to znamo teoretski, ali da si ti na snimku... prosto ne mogu da poverujem da je to ista žena.”

„Ljudi su vrlo složena bića.”

„Ti nisi. To mi se dopada kod tebe.”

„Hvala ti. Valjda.”

Kejt je malo ćutala, a onda me upitala: „Hoće li sutra biti nevolja?”

„Mislim da neće.“ Ispričao sam joj šta mi je Dom rekao i zaključio: „Njujorška policija uvek potuče FBI u lokalnim nadmetanjima.“

Odgovorila je: „A šta ja da radim kao agent FBI-ja? Da stojim tamo i izgledam zbunjeno?“

„Radi ono što misliš da treba, a ako pomisliš da treba da odeš, onda idi. Shvatiću.“

Dugo je gledala u tavanicu, a onda rekla: „Zašto li sam se udala za pajkana?“

„Hej, zašto li sam se ja oženio pravnicom iz FBI-ja?“

Neko vreme je ćutala, a onda se nasmejala. „S tobom je život zanimljiviji.“ Onda me je upitala: „Dakle, je li to moj pištolj pod pokrivačem ili si to ti?“

„Mila, to je moja specijalna policijska tridesetosmica od dvadeset pet centimetara.“

PEDESET TREĆE POGLAVLJE

Stajao sam na ulazu u hotel preko puta južnog dela Central parka i gledao niz ulicu. Bilo je osam i jedanaest minuta, a od patrolnih kola ni traga ni glasa.

Osvrnuo sam se i kroz staklena vrata video Kejt i Džil pored ulaza u bar; čekale su da im dam znak da izađu. S njima je bio pozornik Alvarez. Taksi vozila nanizana preko puta hotela čekala su putnike. Vratar me upita: „Da vam pozovem taksi, gospodine? Ili čekate auto?”

„Čekam konja.”

„Razumem, gospodine.”

Jutro je bilo lepo; shvatio sam da od nedelje ujutru nisam izašao na sunce i svež vazduh.

Bilo je osam i trinaest i patrolna kola trebalo je već da stignu ako su žurila. Ovaj trenutak preuzimanja ili razmene uvek je najopasniji - trenutak između bezbednosti mesta u kom si se skrivao i ulice na kojoj čekaš da dođu tvoji ljudi.

U osam i petnaest tri policijska automobila, bez rotacionih svetala i sirena, pojavila su se na ulici. Mahnuo sam Kejt, zakoračio na kolovoz i podigao ruku. Prvi auto blesnuo mi je farovima i ubrzao, a onda se naglo zaustavio preda mnom.

Druga dva automobila stala su sasvim blizu iza. Pokazao sam legitimaciju pajkanima u prvim kolima i rekao im: „Svetski trgovinski centar, Severna kula, prema uputstvu, bez galame. U labavoj povorci. Treba da stignemo do pola devet, dvadeset do devet.” Dodao sam: „Gledajte da li vas neko prati i vozite bez zaustavljanja, osim na semaforima.”

Oboje su klimnuli glavom, a žena na suvozačkom sedištu rekla je: „Dobili smo uputstva.”

„Odlično.”

Kejt, Džil i pozornik Alvarez već su izašli na pločnik. Rekao sam Džil: „Vaša limuzina je stigla, gospođo.“

Osmehnula se i rekla: „Nikada se nisam vozila u policijskom automobilu.“

Nisam hteo da joj kažem da će se navići na to; rekao sam samo: „Kao što smo se dogovorili, sastaćemo se u predvorju *Prozora sveta*. S tobom će sve vreme biti najmanje dva pozornika.“

Džil reče meni i Kejt: „Vidimo se tamo.“

Džil je, činilo mi se, bila pribrana, i nadao sam se da će tako i ostati ako nešto kasnije pođe naopako. Mahnuo sam Alvarezu, pa ju je otpratio do zadnjeg sedišta srednjeg automobila, a onda se, kao što sam mu naredio, vratio do mene.

Kejt i ja smo se pogledali. U tom trenutku nije ostalo mnogo šta da se kaže, pa smo se samo poljubili, a ona je rekla: „Vidimo se kasnije.“ Ušla je u prvi automobil.

Ostao sam s pozornikom Alvarezom. Upitao sam ga: „Jesi li jutros opak?“

Nasmešio se. „Jesam, gospodine.“

Izvadio sam kasetu iz džepa. To je bila ona na koju je Džil kopirala svoj snimak pre pet godina, ali bez kutije. Pružio sam je Alvarezu i rekao mu: „Čuvaj ovo svojim životom. Ozbiljno ti kažem, životom.“

Stavio je kasetu u veliki zadnji džep pantalona, predviđen za beležnicu, i upitao me: „Jeste li ikad čuli da je neko nešto uzeo njujorškom pajkanu?“

Pljesnuo sam ga po ramenu i rekao: „Vidimo se tamo.“

Alvarez je seo na zadnje sedišta srednjeg automobila, pored Džil.

Ja sam seo u treći automobil. Odatle sam mogao da vidim šta se dešava, a Kejt je u prvim kolima mogla da izvede promenu plana ako bude neophodno. Džil je, u srednjem automobilu, s Alvarezom i još dva policajca, bila u zaštićenom položaju.

Pajkan s puškom u mojim kolima bio je narednik; rekao je nekoliko reči u radio. Prva kola su izvela polukružno skretanje, za šta bi svako drugi bio kažnjen, i naš konvoj od tri vozila je krenuo.

Pitao sam narednika: „Kojom rutom idemo?”

Odgovorio je: „Vozićemo Vest Sajdom, ako nemate drugih želja.

„Dobro.” Rekao sam mu: „Shvatili ste da će neko možda poželeti da nas zajebava?”

„Aha. Mogu da se zajebavaju koliko hoće.”

„Svi u grupi znaju postupak?”

„Aha.”

„Pa, šta mislite o FBI-ju?”

Nasmejao se i rekao: „Bez komentara.”

„A o CIA-i?”

„Nikad nisam sreo nikoga odatle.”

Srećniče. Zavalio sam se na zadnjem sedištu i pogledao na sat. Bilo je osam i dvadeset jedan; u zavisnosti od saobraćaja, kasnićemo možda petnaest minuta, što mi je odgovaralo. Neš, manijak kontrole, i njegovo društvo za doručak ionako će poraniti najmanje četvrt sata, misleći da ćemo i mi doći ranije. Neka sede i znoje se u kafu sa šlagom.

Sastanci su uglavnom kecanje u mozak, a ovaj će biti prava orgija.

Probijali smo se kroz saobraćaj i za deset minuta vozili smo se ka jugu Autoputem *Džo di Mađo*, poznatim i kao Dvanaesta avenija ili, kad smo već kod toga, Zapadna ulica. Kako god bilo, taj pravac vodi uz Hadson i u sunčano jutro vožnja je bila prijatna. Naš konvoj krivudao je između vozila i prestizao civile, koji bi za ovakvu vožnju dobili kaznu.

Bili smo oko osam kilometara udaljeni od Svetskog trgovinskog centra, čije su se Kule bliznakinje videle izdaleka.

U džepu sakoa bila mi je kasete s filmom *Jedan čovek i jedna žena* koju je Džil kupila u videoteci. Stavio sam je u kutiju Džiline prvobitne kasete; na kutiji je pisalo „Vlasništvo hotela *Bejvju* - vratite, molim vas". Ako nas federalci budu dočekali s bilo kakvim nalogom, mogu da ga uruče meni, Kejt ili Džil, i da pokušaju da nam oduzmu kasetu, ili da povedu nas - ili i nas i kasetu - na neko drugo mesto. Ali ne mogu da uruče nalog pozorniku Alvarezu, čak i kad bi znali da je porno verzija filma kod njega.

U svakom slučaju, smatrao sam da Neš i društvo neće želeći veliki skandal u javnom restoranu u kom će bar trista ljudi biti na doručku. Ali možda ću im, ako me obuzme izopačeno raspoloženje, dati svoju verziju filma, onu dozvoljenu za mladež.

Pogledao sam kroz staklo i video patrolna kola sa Džil i Alvarezom, ali nisam video čelni auto s Kejt. Saobraćaj se kretao iskidano, a mnoge kamiondžije su loše vozile.

Pogledao sam na sat. Osam i trideset jedan. Upravo smo bili prošli heliodrom u Tridesetj ulici i primicali smo se dokovima Čelsija. Još pet kilometara ovom brzinom i stići ćemo do Severne kule Ulicom Vesi oko petnaest do devet.

Zapravo nisam očekivao nikakve nevolje za vreme vožnje, u predvorju niti u liftu koji vodi na sto sedmi sprat. Tačnije, nisam očekivao nikakve nevolje na sastanku, koji će uglavom služiti za razmetanje, upoređivanje ko ima veću kitu i teža jaja.

Znao sam kako Neš razmišlja; on je strpljiv, lukav i ponekad pametan. Želi da vidi ko će sve doći. Hoće da čuje šta imam da mu kažem. Želi da proceni Džil Vinslou i proveriti da li zaista imamo kasetu. Neš na sastanak neće dovesti nikoga ko već nije učesnik u zaveri, pa zato neće biti nikoga iz Ministarstva pravde, osim ako to ne bude neko njihov, ili neki varalica, što je deo kulture CIA-e. Mislim, Ted Neš se često predstavlja kao agent FBI-ja, a kad sam ga

upoznao, rekao mi je da radi u Ministarstvu poljoprivrede. Onda je neko vreme čitav svet držao u uverenju da je mrtav. Ponekad se predstavlja i kao mogući bivši ljubavnik Kejt Mejfild. Taj čovek ne glumi samo kad se ponaša kao kreten.

Možda je Neš, kao bolesni pokvarenjak, pozvao na doručak Marka Vinsloua da bi zbunio Džil. U istu svrhu doći će, bio sam siguran u to, i Bad Mičel.

U svakom slučaju, ovaj sastanak je za Neša bio prilika da posmatra i osluškuje. Nevolje će nastati posle sastanka, kada će, bio sam uveren, Neš povući svoj potez. Drugim rečima, ovo je bila gozba na koju domaćin pozove svoje neprijatelje da sede, pričaju i jedu, a onda ih pobije. Doručak je zapravo bio moja zamisao, ali shvatate šta želim da kažem.

Ako ima imalo mozga, Neš svakako zna da ću prikupiti ekipu, i da će to biti ljudi iz njujorške policije. Prema tome, njegova ekipa će čekati u senci. Ali, kao što je rekao moj narednik, mogu da se zajebavaju koliko hoće.

Shvatao sam, naravno, da imam lični problem s gospodinom Tedom Nešom, i da sve ovo ima neke veze s tim. Ali i da ga ne poznajem, ili čak i da mi se on dopada (što nije slučaj), ne vidim kako bih drugačije mogao da postupim.

Narednik mi reče: „Moja uputstva glase da treba da sačekam kraj vašeg sastanka, a onda izvedem vas i vaše društvo iz zgrade i smestim vas u patrolna kola. Je li tako?"

„Tako je. Tu ćemo možda naići na neke federalce s drugačijim planovima."

Rekao mi je: „Bio sam jednom u sličnoj situaciji - federalci su hteli da preuzmu jednog tipa na osnovu optužbe za trgovinu drogom, a ja sam za njega imao nalog za hapšenje po istoj optužbi."

„Ko je dobio tipa?"

„Mi. Ali federalci su ga zgrabili kasnije." Dodao je: „Oni na kraju uvek dobiju ono što žele. FBI uvek nađe krivca, bla bla bla. Ali na samom početku, na terenu, mi uvek prvi umočimo kljun."

„Tačno."

Upitao me je: „Kuda idemo posle?"

„Nisam još siguran. Bilo kuda osim u federalni pritvor."

Nasmejao se.

Pogledao sam kroz prozor reku i džersijsku obalu. Danas popodne ili sutra očekivao sam da ću sedeti u kancelariji Džeka Keniga s nogama na njegovom pisaćem stolu, a svuda oko mene biće dobri momci. Uprkos mojim ličnim sukobima s agentima FBI-ja, oni su pošteni, profesionalni ljudi odani slovu zakona. Čim se sve ovo od zabave Džona Korija preobrazi u slučaj FBI-ja, Kejt i ja moći ćemo na odmor. Možda bi želela da vidi gde sam proveo mesec i po dana u Jemenu.

Ispred tunela Holand stvorila se gužva, pa sam pitao momke: „Vidite li srednje vozilo?"

Vozač je odgovorio: „Više ne. Hoćete li da ih pozovem?"

„Aha."

Pozvao je oba automobila, i Kejt se javila iz čelnog. „Stigli smo. Parkiramo se u Ulici Vesi i idemo u Severnu kulu."

„Primljeno."

Druga kola su izvestila: „Skrećemo iz Zapadne. Stižemo za dva minuta."

„Primljeno."

Pogledao sam na sat. Bilo je osam i trideset devet. Treba nam pet minuta iz Ulice Vesi do velikog pešačkog trga oko Svetskog trgovinskog centra. Minut-dva kasnije ući ćemo u predvorje Severne kule, zatim ćemo se superbrzim liftom popeti do predvorja *Prozora sveta*. Rekao sam naredniku: „Obojica ćete poći sa mnom."

Klimnuo je glavom i rekao: „Jedan pozornik iz prvih kola paziće na vozila. Mi idemo s vama."

„Odlično.“

Skrenuli smo u Ulicu Vesi i u osam i četrdeset četiri stali pored dva nepropisno parkirana policijska automobila. Izašli smo. Policajci su porazgovarali s pozornikom zaduženim da pazi na kola, koji je upravo primio poruku radiom; rekao nam je: „Dva civila“ - misleći na Kejt i Džil - „i četiri policajca ulaze u zgradu.“

Popeo sam se stepenicama s pločnika do uzdignutog trga i pošao prema ulazu u Severnu kulu. Bilo je petnaest minuta do devet.

Koračajući kroz gužvu čuo sam potmulu tutnjavu iz daljine i video ljude kako gledaju uvis. Policajci koji su išli sa mnom takođe podigoše glave, a jedan reče: „Zvuči kao da neki avion prenisko doleće od Njuarka.“

Nastavili smo, a onda sam stao i okrenuo se da vidim u šta svi gledaju.

Sa severa se približavao veliki dvomotorni putnički avion; leteo je prenisko iznad Brodveja i išao pravo na mene. Motori su urlali, a avion je ubrzao kao da je pilot gurnuo palice sasvim napred.

Osvrnuo sam se preko ramena, pogledao uz Severnu kulu Svetskog trgovinskog centra i uverio se da je kula viša od aviona i da avion leti pravo u nju.

Ljudi oko mene počeli su da vrište, a neki su se bacili na tlo.

Žena pored mene rekla je: „Oh, gospode... “

PEDESET ČETVRTO POGLAVLJE

Sunce je izašlo pre više od sata, ali svetlo je zaklonio dim rasplamtelih vatri. S balkona mog stana, okrenutog ka jugu, video sam odakle potiču dve ogromne crne perjanice, a video sam i sjaj reflektora kako obasjavaju tamu tamo gde su koliko juče stajale Kule bliznakinje.

Za vreme operacije traženja i spasavanja tokom noći izgubio sam sako, a ostala odeća i koža pocrneli su mi od masne čađi za koju sam znao da zaudara, ali više nisam osećao nikakav miris.

Pogledao sam na sat, otro čađ sa stakla i video da je sedam i trideset dva. Jedva sam shvatio da je prošlo gotovo dvadeset četiri sata. Juče je bilo perioda koji su prosto leteli, po nekoliko sati bivalo je zbijeno u jedan, kako mi se činilo, ali preko noći vreme kao da je stalo, noć je trajala beskrajno, čak i posle izlaska sunca.

U pocrnelu maramicu iskašljao sam crnu lopticu, a zatim strpao maramicu nazad u džep.

Zbog posla kojim se bavim shvatio sam šta se događa pre nego što se zaista dogodilo, ali većina ljudi oko mene, uključujući i pripadnike hitnih službi i dva policajca s kojima sam bio, mislili su da je reč o nesrećnom slučaju. Kad je u devet i tri minuta drugi avion udario u Južnu kulu, svi su shvatili ono neverovatno.

Prve sate posle napada proveo sam tražeći Kejt, ali kako su razmere tragedije i broj izgubljenih života postajali očigledniji, jednostavno sam po zadimljenim ruševinama tražio bilo koga živog.

Setio sam se poslednje radio-poruke jednog policajca: „Dva civila i četiri policajca ulaze u zgradu.“

Zvao sam Kejt na mobilni telefon, ali mobilni telefoni nisu radili, i još ne rade.

Do pola sedam jutros, kada sam napustio ostatke Severne kule, nije pronađen nijedan preživeli, i nije se ni očekivalo da će ih biti pronađeno mnogo.

Koliko god da su ruševine izgledale nestvarno, povratak kući bio je još nestvarniji. Ulice u centru grada bile su gotovo potpuno puste, a retki prolaznici izgledali su šokirano. Dvadesetak blokova severno od mesta nesreće pronašao sam taksi, a taksista, čovek po imenu Muhamed, zaplakao je kad me je video, i plakao je sve vreme vožnje Istočnom 72. ulicom. Vrtar moje zgrade, Alfred, takođe je briznuo u plač kad sam izašao iz taksija.

Osvrnuo sam se i pogledao pramenove dima, i prvi put osetio da mi suze klize niz čađavo lice.

Neodređeno se sećam da sam se vozio liftom s Alfredom, koji je imao ključ mog stana, i ulaska u stan. Posle gotovo dva meseca odsustvovanja stan mi je delovao nepoznato; stajao sam nekoliko trenutaka pokušavajući da shvatim zašto sam tu i šta treba da uradim. Onda sam prišao vratima balkona jer sam video crni dim napolju, a taj dim me je privlačio jer mi je bio bliskiji od rođene kuće.

Prolazeći kroz dnevnu sobu video sam nešto na kauču - cebe - pa sam mu prišao. Kleknuo sam pored usnule Kejt, čvrsto ušuškane u cebe tako da su joj se videli samo crno lice i jedna ruka položena na grudi. U šaci je stezala mobilni telefon.

Nisam je probudio, ali sam je dugo posmatrao.

Ostavio sam je da spava na kauču, izašao na balkon i zagledao se u beskrajni dim.

Vrata iza mene su kliznula; okrenuo sam se. Gledali smo se nekoliko trenutaka, napravili nesigurno korak-dva jedno prema drugom, a onda doslovno pali jedno drugom u zagrljaj i zajecali.

Sedeli smo, napola zaspali, na dvema stolicama na balkonu i zurili u tamu koja je grlila Južni Menhetn, luku i Kip slobode. Avioni nisu leteli, telefoni nisu zvonili, sirene nisu trubile, a na ulicama ispod nas jedva da je bilo žive duše.

U tom trenutku bilo je teško shvatiti razmere nesreće, a vesti nismo ni videli ni čuli - jer smo bili tamo gde se vesti dešavaju; osim nekoliko odlomaka s radija i mnoštva glasina na mestu nesreće, saznali smo manje nego ljudi u dubokoj unutrašnjosti.

Najzad sam, iako znajući odgovor, upitao Kejt: „Šta je bilo s Džil?”

Kejt nije odgovorila nekoliko trenutaka, a onda je rekla: „Ja sam prva stigla do ekspresnog lifta za *Prozor sveta* i odlučila sam da je sačekam... ušla je u predvorje s pozornikom Alvarezom i još jednim policajcem... dopratila sam ih do lifta... a onda sam odlučila da sačekam i tebe...”

Ćutao sam, a Kejt nije nastavila. Nekoliko minuta kasnije rekla je: „Pre nego što sam uvela Džil u lift rekla mi je: 'Da sačekam s tobom da Džon stigne?' A ja sam joj odgovorila: 'Ne, u dobrim si rukama. Čuvaće te ovi policajci. Stižem za minut-dva.' Tako mi je žao...”

„Ne, nemoj da žališ”, rekao sam.

Pitao sam se, naravno, ko je još stigao na sto sedmi sprat pre nego što je avion udario. Pouzdano sam znao, jer sam se raspitao kod stotina policajaca i vatrogasaca, da gotovo niko s viših spratova nije sišao pre nego što se Severna kula srušila u pola jedanaest.

Kejt reče: „Ostala sam u predvorju da pomognem, onda su nam vatrogasci naredili da izađemo... onda se zgrada srušila... sećam se da sam trčala... onda sam se sigurno onesvestila od dima... probudila sam se u stanici za prvu pomoć... oko ponoći sam pošla nazad da te tražim, ali izgubila sam legitimaciju i nisu me pustili kroz kordon.” Obrisala je oči i rekla: „Proverila sam u bolnicama i stanicama prve pomoći... stalno sam te zvala na mobilni i na kuću... onda sam

se vratila kući pešice, a tebe nije bilo..." Zajecala je i rekla: „Mislila sam da si mrtav."

Uzeo sam njenu pocrnalu ruku u svoje i rekao: „Ja sam mislio da si... unutra..."

Sklopio sam oči i video ogromni putnički avion kako doleće iznad Brodveja; shvatio sam da je morao proći tačno između Federalnog zdanja na Brodveju broj 290 i naših kancelarija preko puta, na Federalnom trgu broj 26. Svi iz tih zgrada sigurno su ga videli. Zapitao sam se jesu li svesni da su bili svedoci prvog pucnja u nastupajućem dugom ratu koji će nas zauvek izmeniti.

Kejt me upita: „Vraćaš li se?"

Klimnuo sam glavom.

„I ja se vraćam", rekla je.

Oboje smo ustali. Rekao sam joj: „Idi ti prva pod tuš."

Vrhovima prstiju dotakla je moju novu košulju i rekla: „Probaću da je operem."

Prošla je kroz balkonska vrata u dnevnu sobu; gledao sam je, kao u transu, kako prelazi u spavaću sobu.

Pokrenuo sam se i pogledao pusto nebo; pomislio sam na Džil Vinslou i na mog prijatelja i partnera Doma Fanelija, na pozornika Alvareza i ostale policajce s njim. Pomislio sam i na Teda Neša, ovog puta zaista mrtvog, mada ne onako kako bih ja odabrao da umre, i na Dejvida Stajna, Džeka Keniga, Lijama Grifita, Bada Mičela i sve koji su bili gore. Mislio sam i na ljude za koje sam znao da tamo rade, i na one nepoznate koji su tamo došli juče ujutru. Stegao sam ogradu balkona i prvi put osetio bes. „*Skotovi jedni.*"

Tek u petak sam se vratio u hotel *Plaza* po naše stvari iz apartmana i da bih iz sefa uzeo plog gospođe Vinslou.

Pomoćnik upravnika bio je predusretljiv, ali obavestio me je da u sefu nema ničega što pripada gospođi Vinslou.

Sken i obrada Dorothy555 – CroWarez.org

Izjave zahvalnosti

Pre svega zahvaljujem Sendi Dilingem, kojoj i posvećujem ovu knjigu, na hrabrenju, oduševljenju, strpljenju i bezuslovnoj ljubavi.

Ova knjiga ne bi bila uverljiva bez pomoći Tomasa Hiba, penzionisanog detektiva Združene antiterorističke jedinice. Hvala detektivu Hibu što mi je preneo svoje znanje i iskustvo iz oblasti osetljivih informacija.

Osim njega, pomogli su mi mnogi pojedinci - čuvari zakona i očevici nesreće - ali su, zbog prirode informacija koje su mi stavili na raspolaganje, želeli da ostanu neimenovani. Poštujem njihovu želju, ali im srdačno zahvaljujem.

Kao i u svim ranijim romanima, zahvaljujem Tomasu Bloku, prijatelju iz detinjstva, penzionisanom kapetanu kompanije *US ervezj*, uredniku i saradniku mnogih vazduhoplovnih časopisa, mom koautoru romana *Mejdej* i piscu šest romana, na neprocenjivoj pomoći u vezi s tehničkim pojedinostima i na uredničkim predlozima. Tamo gde se umetnost i tehnologija približavaju jedno drugom, naći ćete Tomasa Bloka kako hoda stopama Leonarda da Vinčija.

Zahvaljujem Tomu Bloku i na njegovoj ženi Šeron Blok, nekadašnjoj stjuardesi u avionima kompanija *Branifi US ervezj*.

Šeron je bila prvi, pažljivi čitalac rukopisa i nije promašila nijednu pogrešno napisanu reč ni interpunkcijski znak.

Kao i u moja poslednja tri romana, *Ostrvo šljiva*, *Igra lava* i *Provincija*, želim da zahvalim svom dugogodišnjem prijatelju Džonu Kenediju, bivšem zameniku načelnika policije okruga Nasau, posredniku u radnim sporovima i članu Advokatske komore države Njujork, na stručnom poznavanju policijskih postupaka i besplatnim pravnim savetima.

Želim da zahvalim i Filu Kitu, piscu, vijetnamskom veteranu, stanovniku Ist Enda, profesoru koledža Sautempton (na Longajlenskom univerzitetu) i

divnom prijatelju na pomoći u istraživanju nekih izjava očevidaca nesreće aviona TVA 800, i na kopanju i njuškanju u vezi s drugim stranama te tragedije.

Toplo zahvaljujem Džejmiju Rabu, izdavaču kuće *Vorner buks* i uredniku mog poslednjeg romana *Provincija*. Sve što smo naučili putujući zajedno provincijom olakšalo je obojici ovo putovanje u *Suton*.

Svoje romane pišem rukom (ne umem da kucam), ali neko mora da prekuca te svračje noge pre nego što se rukopis pošalje izdavaču. Blagosloven sam jer postoje dve žene koje umeju da čitaju moj rukopis (i moje misli), koje znaju tačno da pišu i stavljaju interpunkcijske znake, da istražuju i daju uredničke primedbe. To su moje dve izvrsne pomoćnice Dajen Frensis i Patriša Čičester. Zbog njih je moj život daleko opušteniji. Mnogo hvala.

Zahvaljujem i mom dobrom prijatelju Bobu Vitingu, načelniku policije Old Brukvila, što me je uputio u način rada seoske policijske jedinice.

Zahvalan sam i Stenliju M. Ulanofu, penzionisanom brigadnom generalu Kopnene vojske SAD što mi je obezbedio brojne članke i originalne dokumente vezane za pad aviona TVA 800.

Od srca zahvaljujem i Markusu Vilhelmu, izvršnom direktoru *Bukspana*, na dugogodišnjim savetima i podršci. Naš poslovni odnos prerastao je u prijateljstvo čim smo se upoznali.

Na kraju, ali ne najmanje važno, zahvalan sam svom sinu Aleksu de Milu. Kad sam 1977. počeo da pišem, Aleks nije umeo da čita, uglavnom zato što se još nije bio rodio, ali nadoknadio je izgubljeno vreme i sada mi daje stvaralačke savete. Upravo je Aleks smislio savršen kraj za ovu knjigu i pomogao mi da se izvučem iz tesnaca u koji sam sâm sebe uterao. Aleks, s energijom dvadesetčetvorogodišnjaka, piše sopstveni roman, scenarije, snima i montira filmove i radi u filmskoj produkciji. Želim mu sreću i mnogo uspeha u stvaralačkim naporima.

Sledeći ljudi su dali velikodušne priloge u razne dobrotvorne svrhe, a zauzvrat su njihova imena upotrebljena za neke likove u romanu. Ako ste se pitali zašto u knjizi ima toliko italijanskih ženskih imena, evo razloga: Suzan Korva dala je prilog Luteranskoj gimnaziji Long Ajlenda, Mari Gubitozi Longajlendskoj filharmoniji, Dženifer Lupo Pravnom fakultetu *Turo*, a Roksana Skarandelo Udruženju za borbu protiv mišićne distrofije u znak sećanja na svog prijatelja Majka Bejera koji je umro od amiotrofne lateralne skleroze (tzv. bolesti Lua Geriga). Zahvaljujem Diku i Mo Kerns, koji su dali prilog gimnaziji *Šaminad*, Robertu Grifitu koji je u ime Lijama Grifita dao prilog Fondu Garden Sitija za pomoć porodicama stradalih u napadu na STC, Lesliju Rozentalu na prilogu Fondu Kantor Ficdžerald za pomoć porodicama stradalih u napadu na STC, porodici Siben na prilogu Dečjem muzeju Long Ajlenda datom u znak sećanja na Sidnija R. Sibena, Tomu Spraku na raznim prilozima i dobrim delima i Izabel Selest Vilson, koja je dala prilog obdaništu crkve Svetog trojstva u Roslinu.

Duboko zahvaljujem svima njima na brizi i svesti. Nadam se da će uživati u svojim imenjacima i da će nastaviti da podržavaju vredne ciljeve.